Raport
privind implementarea acțiunilor din „Planul de acțiuni pentru implementarea Programului național privind asigurarea respectării drepturilor omului pentru anii 2024-2027”(PNADO), pentru anul 2025

Pentru anul 2024-2025, 2025 au fost planificate 45 acțiuni dintre care au fost:

Realizate - 22
Nerealizate -5
În proces de realizare -14
Inițiată -1
nu necesită modificare -2 (4.1.12, 4.9.4)
realizată în 2023 -1

Cu referire la acțiunile 4.1.12, 4.9.4, pe parcursul analizei efectuate de Ministerul Sănătății s-a constatat că nu este necesar a efectua careva modificări.

Din 40 acțiuni rămase restante din anul 2024, în anul 2025 au fost :

Realizate -11
În proces de realizare-16
Nerealizate-13

Suplimentar, alte 144 acțiuni au fost planificate pentru implementare pentru perioadele de raportare:
2024-2026, 2024-2027, 2025-2026, 2025-2027, 2026-2027, 2026, 2027.

Respectiv, dintre acestea, **începînd cu anul 2025** au fost:

Realizate pentru perioada de raportare -102
Nerealizate pentru perioada de raportare -7
Inițiate - 1
În proces de realizare - 29
Realizată anticipat - 2
Neinițiate planificat - 3

Prioritatea I. Drepturile omului, prioritizate prin consensul dintre autoritățile publice, societatea civilă și instituțiile naționale de protecție a drepturilor omului

Obiectiv general 1. Sistemul de justiție și organele de drept asigură procese echitabile și proceduri efective, cu respectarea drepturilor omului, în special pentru grupurile vulnerabile

În vederea asigurării *Justiției prietenoase copiilor,* Ministerul Justiţiei a inițiat procesul:

- de elaborare a proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (sporirea garanțiilor procedurale pentru persoanele urmărite penal).
- de revizuire a cadrului normativ pentru reglementarea clară a statutului intervievatorului.

Pe parcursul anului 2025 au fost organizate instruiri:

- „Particularitățile soluționării litigiilor de familie cu implicarea minorilor”
- „Particularitățile examinării litigiilor ce țin de stabilirea programului/graficului de întrevederi cu copilul în procedura generală contencioasă și în procedura contenciosului administrativ”
- „Investigarea infracțiunilor contra familiei şi minorilor”
- „Problematica soluționării litigiilor de adopție (națională / internațională)”
- „Examinarea cauzelor civile în litigii care rezultă din dreptul familiei”
- ș.a.

În vederea asigurării și fortificării asistenței juridice garantate de stat / medierii garantate de stat au fost aprobate:

- Hotărârea Guvernului nr. 150/2025 prin au fost eficientizate și uniformizate procedurile de calculare a venitului solicitanților de asistență juridică garantată de stat (în cazul asistenței juridice calificate, precum și medierii garantate de stat), în corespundere cu recomandările Curții de Conturi în cadrul oficiilor teritoriale ale CNAJGS, fiind asigurată previzibilitatea normelor juridice, precum și ușurarea parcurgerii procedurii de solicitare a asistenței juridice garantate de stat pentru persoanele social-vulnerabile.
- Hotărârea Consiliului Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat nr. 46/2024 prin care a fost aprobat Regulamentul privind acordarea serviciilor de mediere garantată de stat. În vigoare din 7 februarie 2025.
- Hotărârea CNAJGS nr. 24/2025 prin care a fost aprobat model nou a deciziei de acordare și refuz a serviciilor de MGS.
- Hotărîrea CNAJGS nr.46 din 13.12.2024 prin care a fost aprobat Regulamentul privind acordarea serviciilor de mediere garantată de stat

Pe parcursul anului 2025, în vederea e*xtinderii specializării avocaților şi parajuriştilor care acordă asistență juridică garantată de stat pe categorii de grupuri vulnerabile (victimele violenței în familie, victimele traficului de ființe umane, victimele torturii și tratamentului inuman, minori etc.),* au fost organizate instruiri pe următoarele tematici:

- ✓ „Particularitățile acordării asistenței juridice calificate victimelor infracțiunilor”,
- ✓ „Particularitățile acordării asistenței juridice victimelor violenței împotriva femeilor și violenței în familie, inclusiv a violenței digitale”
- ✓ „Prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței în familie, cu referire la noile modificări din Legea 45. 3 sesiuni (Chișinău, Bălți, Cahul)”;
- ✓ „Particularitățile acordării asistenței juridice calificate victimelor infracțiunilor”,
- ✓ „Consolidarea rolului parajuriștilor în prevenirea și combaterea violenței bazate pe gen și a violenței domestice"
- ✓ „Particularitățile acordării asistenței juridice garantate de stat pe diferite tipuri de cauze”

- ✓ „Particularitățile acordării asistenței juridice calificate în litigiile cu privire la stabilirea programului/graficului de întrevedere cu copilul și în procesul de punere în executare a hotărârilor judecătorești”
- ✓ „Particularitățile acordării asistenței juridice calificate în litigiile inițiate în baza Convenției de la Haga privind aspectele civile ale răpirii internaționale de copii”
- ✓ Ș.a.

În anul 2025, de asistență juridică garantată de stat au beneficiat- 1 548 persoane cu dizabilități.

În vederea asigurării accesibilității persoanelor din grupurile vulnerabile în sistemul de justiție și organele de drept, pe parcursul anului 2025 au fost întreprinse următoarele:

- ➢ Ministerul Justiției a inițiat modificarea cadrului normativ în scopul alinierii la Directiva 2010/64 privind dreptul la interpretare și traducere în cadrul procedurilor penale.
- ➢ Prin HP nr. 218 din 10.07.2025 au fost operate modificări ale Hotărârii Parlamentului nr. 21/2017 pentru aprobarea Planului de construire a clădirilor noi și/sau de renovare a clădirilor existente, necesare pentru buna funcționare a sistemului instanțelor judecătorești

Pe parcursul anului 2025 au fost organizate instruiri pe următoarele tematici:

- ➢ „Particularitățile acordării asistenţei juridice calitative persoanelor cu dizabilități intelectuale și psihosociale la examinarea cauzelor penale și civile”
- ➢ „Principiile interpretării și aplicării Convenției Europene a Drepturilor Omului în ordinea juridică internă. Evoluțiile jurisprudenței CtEDO”
- ➢ „Convenția europeană a drepturilor omului, aplicarea jurisprudenței CtEDO în ordinea juridică internă. Principiile interpretării și aplicării Convenției Europene a Drepturilor Omului în ordinea juridică internă”
- ➢ „Problematica soluționării litigiilor privind instituirea măsurilor de ocrotire judiciară. Protecția drepturilor persoanelor cu dizabilități”
- ➢ „Nediscriminare și egalitate. Protecția minorităților
- ➢ „Nediscriminare și egalitate. Standarde de protecție a minorităților (etnico-lingvistice, religioase, sexuale, etc.)”
- ➢ „Aspecte practice în investigarea cazurilor de discriminare, discurs de ură și infracțiuni motivate de prejudecată în Republica Moldova”
- ➢ „Introducere în art. 5 al Convenției Europene a Drepturilor Omului: dreptul la libertate și la siguranță”
- ➢ Totodată, pentru audienții candidați la funcția de judecător și de procuror, promoția a XVIII-a, a fost organizată o Școală de toamnă cu genericul „Drepturile Persoanelor cu Dizabilități și Tratamentul prin Constrângere cu Caracter Medical", în parteneriat cu Amnesty Internațional Moldova (AIM).

Obiectiv general 2. Tortura și relele tratamente sunt eradicate

În vederea eradicării torturii și relelor tratamente în instituțiile penitenciare, au fost implementate următoarele măsuri:

- ✓ aprobat *Regulamentul privind siguranța instituțiilor penitenciare din subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor*. Prin noile reglementări au fost actualizate procesele de siguranță a instituțiilor penitenciare prin reglementarea într-o manieră clară, detaliată și concisă a acestora.
- ✓ inițiată *pilotarea Instrumentului de evaluare a riscurilor și necesităților*, (IERN).
- ✓ în vederea îmbunătățirii condițiilor de detenție în instituțiile penitenciare, în bugetul de stat pentru anul 2025 pentru reconstrucția Penitenciarului nr.5 din mun. Cahul și construcția

Penitenciarului din mun. Chișinău au fost preconizate alocații în sumă de 61 000,0 mii lei, dintre care au fost executate 50 811,2 mii lei sau la nivel de 83,3 %.

- ✓ elaborat cursul *„Prevenirea torturii în activitatea sistemului administrației penitenciare”*. În anul 2025 Centrul de instruire al ANP, în comun cu șeful Direcției prevenirea torturii a Oficiului Avocatului Poporului
- ✓ organizate Seminare: ”*Particularitățile investigării și judecării infracțiunilor de tortură, tratament inuman și degradant*”.
- ✓ achiziționate 441 camere video pentru sistemele integrate de supraveghere și monitorizare și 156 camere de corp (body-cam).
- ✓ aprobat *Regulamentul privind organizarea și funcționarea Sistemului de Management al Calității serviciilor medicale în cadrul sistemului administrației penitenciare.*
- ✓ aprobate majorări salariale pentru personalul medical din instituțiile penitenciare, în conformitate cu prevederile *Legii nr. 270 din 23.11.2018* privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar (ultima redacție din 01.01.2025),
- ✓ elaborată schița *Conceptului privind programele de reabilitare a victimelor torturii și a altor tratamente inumane și/sau degradante*.

În vederea asigurării unui mediu liber de rele tratamente rezidenților din Centrele de plasament temporar pentru persoanele cu dizabilități, au fost realizate următoarele:

- ✓ au fost încheiate 12 contracte, protocoale de colaborare sau acorduri adiționale a serviciilor medicale persoanelor reținute și plasate în Izolatoare de detenție provizorie existente din cadrul subdiviziunilor teritoriale ale poliției subordonate IGP.
- ✓ asigurat accesul la servicii de interpret și traducător
- ✓ au fost parțial amenajate 2 spații de uz comun, precum și blocul sanitar, al Centrului de Plasament Temporar al Străinilor (CPTS). Aceste intervenții au avut ca scop asigurarea accesibilității pentru persoanele cu dizabilități.
- ✓ au fost organizate instruiri în domeniul: prevenirii torturii, și a violenței între deținuți, aplicării forței, a mijloacelor speciale și a armelor de foc, inclusiv în privința persoanelor reținute, în combaterea relelor tratamente și asigurarea condițiilor umane de plasament .
- ✓ Ministerul Muncii și Protecției Sociale a efectuat reparații capitale și curente în 82 de sedii, în vederea îmbunătățirii condițiilor de cazare și de deservire în centrele de plasament.
- ✓ au fost aplicate metode moderne de contracepție pentru 1.199 de beneficiari.
- ✓ organizate și desfășurate 11 sesiuni de informare privind prevenirea sarcinilor nedorite, 287 de beneficiari cu dizabilități au fost instruiți, dintre care 124 au fost femei.
- ✓ au fost dezinstituționalizate 28 persoane, dintre care 13 adulți (6 femei, 7 bărbați), 15 copii (7 fete, 8 băieți) în familii biologice și servicii sociale locale, în instituțiile gestionate și serviciile sociale create
- ✓ realizate 15 vizite de monitorizare și control în instituțiile publice de asistență socială pentru a evalua condițiile de trai ale rezidenților, calitatea serviciilor și respectarea drepturilor persoanelor instituționalizate
- ✓ ș.a.

În vederea asigurării unor măsuri de intervenție eficiente în domeniul respectării dreptului de a nu fi supus detenției ilegale, torturii, tratamentelor inumane și degradante în regiunea transnistreană, inclusiv asistența persoanelor intern strămutate, au fost întreprinse următoarele măsuri:

- ✓ recepționate 20 de solicitări de intervenție în cazurile individuale și 46 de adresări au fost remise către Tiraspol. S-a accentuat ilegalitatea plasării în detenție de către structurile neconstituționale, precum și condițiile dezastruoase din celulele suprapopulate, maltratările sistematice, lipsirea de hrană conformă, de îngrijiri medicale esențiale și de întâlniri cu familia și cu avocatul.

- ✓ obținută eliberarea a 6 cetățeni din detenție ilegală.
- ✓ asigurată primirea în audiență a unor cetățeni eliberați din detenția ilegală, inclusiv într-un caz de rezonanță (https://old.gov.md/ro/content/mihail-ermurachi-fost-primit-audienta-la-guvern).
- ✓ recepționate plângeri noi și s-a intervenit pe alte 4 cazuri privind cetățenii deținuți ilegal.
- ✓ au fost incluse modificări la articolul 20 din Legea nr. 198/2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat, în sensul acordării asistenței juridice calificate, indiferent de nivelul veniturilor, și victimelor persecutate de către structurile interne de pe teritoriul necontrolat de către autoritățile din Republica Moldova.

Pe parcursul anului 2025 au fost organizate următoarele cursuri de instruiri:

- ✓ 2 seminare cu tematica ”Particularitățile investigării și judecării infracțiunilor de tortură, tratament inuman și degradant”-
- ✓ „Soluționarea litigiilor electorale în baza legislației Republicii Moldova”
- ✓ „Accesul femeilor la justiție”
- ✓ „Azilul și drepturile omului (include dimensiunea UE - legislația UE, jurisprudența
- ✓ „Cooperare juridică internațională și asistență juridică în materie penală”
- ✓ „Curs electronic în domeniul antidiscriminării (include dimensiunea UE - legislația UE, jurisprudența CJUE)”
  ș.a.

Obiectiv general 3. Sistemul de învățământ incluziv și asigură educație bazată pe drepturile omului

În vederea asigurării unui învățămînt incluziv care asigură educația pentru drepturile omului și deprinderi de viață la toate nivelurile sistemului de învățământ, au fost întreprinse următoarele măsuri:

- ✓ implementată „Metodologia privind finanțarea instituțiilor de învățământ pre-școlar în baza costurilor per-copil”, începând cu 1 ianuarie 2025 în raioanele Anenii Noi, Cahul, Florești și Nisporeni.
- ✓ creată Platforma Consultativă permanentă în domeniul Educației Parentale și promovării parentalității pozitive (Regulament aprobat prin Ordin MEC nr. 556 din 14.04.2025).
- ✓ *modificată* Legea nr. 367/2022 cu privire la serviciile alternative de îngrijire a copiilor;
- ✓ create 241 de locuri noi de creșă, dintre care 177 de locuri în creșe publice finanțate din bugetul de stat, 49 de locuri în creșe publice cu suportul partenerilor de dezvoltare și 15 locuri în sectorul privat, cu suportul partenerilor de dezvoltare.
- ✓ instruiți 193 experți curriculari, în vederea inserției Educației pentru drepturile omului în curricula disciplinelor școlare.
- ✓ Aprobate documentele de bază în cadrul Reformei curriculare (2024-2027):

- *Conceptul dezvoltării Curriculumului școlar*
- *Cadrul de Referință al Curriculumului National*
- *Metodologia de evaluare a currculumului în învățământul general*
- *Metodologia de dezvoltare a currculumului în învățământul general.*

În vederea investigării prompte și efective a cazurilor de abuz, de discriminare, de bullying, de hărțuire și de violență în instituțiile de învățământ, au fost implementate următoarele activități:

- ✓ instruite 1808 de cadre didactice
- ✓ desfășurată etapa III a Programului național „Investim în profesori”

- ✓ Organizate instruiri, ateliere, mese rotunde pe tematici: „Prevenirea și combaterea bullyingului”, „prevenirea hărțuirii în mediul academic”, „Comunicarea fără violență și crearea unui mediu fără abuzuri” ș.a.

Obiectiv general 4. Dreptul la cel mai înalt standard de sănătate asigurat

În vederea asigurării accesului la servicii medicale esențiale, sigure și calitative, garantate echitabil tuturor persoanelor, cu accent pe grupurile defavorizate, pe grupurile de risc și pe locuitorii din mediul rural, au fost întreprinse următoarele acțiuni:

- ✓ *Extinsă:*
  - Lista medicamentelor compensate din FAOAM , cu 9 denumiri comune internaționale (DCI) noi, destinate tratamentului bolilor cronice
  - Lista dispozitivelor medicale compensate din FAOAM care include 6 categorii de dispozitive medicale pentru boli cronice, cărora le corespund 50 de modele comerciale disponibile pe piață.
- ✓ crescut numărul paturilor pentru îngrijiri paliative de la 226 de paturi la 293
- ✓ adaptat Protocolul OMS PEN nr.5, care face parte din Pachetul de intervenții Esențiale în bolile Netransmisibile, „Managementul integrat al pacienților care au nevoie de îngrijiri paliative în condiții de ambulatoriu/domiciliu”, aprobat prin Ordinul MS nr. 310 din 31.03.2025.
- ✓ aprobat Ordinul MS nr. 1225 din 25.12.2025 cu privire la aprobarea Standardului național pentru serviciile de îngrijiri la domiciliu, ediția II.
- ✓ contractați 8 prestatori de servicii medicale (Echipa mobilă/interdisciplinară), pentru prestarea serviciilor de îngrijire paliativă specializată la domiciliu. Au fost prestate 22 661 vizite.

În vederea respectării dreptului persoanelor care trăiesc cu HIV și sunt vulnerabili la HIV au fost implementate următoarele activități:

- ✓ inițiată modificarea Legii nr. 23/2007 cu privire la profilaxia infecției HIV/SIDA
- ✓ instituit Grupul de lucru pentru elaborarea proiectului Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Programului național de prevenire și control al infecției HIV/SIDA și al infecțiilor cu transmitere sexuală pentru anii 2026-2030.
- ✓ aprobată Hotărârea Guvernului nr. 463/2025 cu privire la Sistemul informațional de monitorizare și evaluare a infecției HIV.
- ✓ aprobat Standardul de organizare și funcționare a serviciilor de prevenire HIV și reducere a riscurilor în mediul grupurilor cheie afectate, inclusiv a tinerilor din aceste grupuri, ediția III.
- ✓ modificată Hotărârea Guvernului nr. 1010/2016 pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Centrului social regional pentru asistența persoanelor infectate HIV/SIDA și a membrilor familiilor acestora și a standardelor minime de calitate.
- ✓ inițiat procesul de examinare a cadrului normativ existent cu privire la decriminalizarea muncii sexuale și examinarea oportunității de modificare în conformitate cu standardele internaționale și recomandările privind drepturile omului și prevenirea HIV/SIDA.

În vederea asigurării integrării Drepturilor omului în standardele de acreditare ale instituțiilor medicale și în formarea personalului medical, au fost implementate următoarele activități:

- ✓ au fost evaluate și acreditate, conform noilor Standarde de evaluare și acreditare în sănătate, aprobate prin Ordinul MS nr.660/2024, în total 733 de instituții medicale, dintre care acreditate 627.
- ✓ organizat un atelier de instruire pentru 45 de experți evaluatori în sănătate.

În vederea dezvoltării Mecanismelor de accesibilitate a informațiilor pentru pacienți, au fost întreprinse următoarele:

- ✓ inițiat Proiectul de Hotărâre de Guvern cu privire la Sistemul informațional de monitorizare a stocurilor de medicamente (SMES), care presupune colectarea centralizată a datelor privind stocurile reale de medicamente.
- ✓ elaborat proiectul de Hotărâre de Guvern cu privire la Dosarul Electronic de Sănătate, care va facilita accesul pacienților la istoricul datelor personale medicale și continuitatea îngrijirii inclusiv în perioada tratamentului.
- ✓ adoptat Ordinul Ministerului Sănătății nr. 1115/2025 cu privire la aprobarea Planului de acțiuni privind siguranța pacienților pentru anii 2026 – 2030.

În vederea asigurării prevenirii și combaterii traficului de organe, au fost întreprinse următoarele:

- ✓ aprobată Hotărârea Guvernului nr. 56/2025 privind schimbul de organe umane destinate transplantului între Republica Moldova și alte state, importul și exportul de țesuturi și celule umane.
- ✓ aprobat Ordinul Ministrului Sănătății nr. 1227/2025 cu privire la mecanismul de inspecție și măsurile de control privind conformitatea cu standardele de calitate și siguranță pentru transplantul de organe, țesuturi și celule umane.

În vederea asigurării implementării echilibrate a politicii antidrog (prevenire, tratament, reabilitare și incluziune socială pentru persoanele care consumă droguri), au fost întreprinse următoarele:

- ✓ a fost inițiată elaborarea proiectului Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Strategiei Naționale în Domeniul Drogurilor și Adicțiilor pentru anii 2026-2032.
- ✓ modificată Hotărârea Guvernului nr. 232/2017 cu privire la aprobarea Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a Serviciului social integrat pentru consumatorii de substanțe psihoactive și pacienții terapiei de substituție și a Standardelor minime de calitate.

Obiectiv general 5. Dreptul la securitate socială pentru toate persoanele în situații de risc și vulnerabilitate asigurat

În vederea ajustării Cadrului normativ în domeniul protecției sociale prin prisma principiilor nediscriminării și abilitării persoanelor vulnerabile, au fost implementate următoarele acțiuni:

- ✓ modificată Hotărârea Guvernului nr. 1167/2008 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de stabilire și plată a ajutorului social (indexarea venitului lunar minim garantat)
- ✓ aprobată Hotărârea Guvernului nr. 787/2025 pentru aprobarea Regulamentului-cadru cu privire la organizarea și funcționarea Serviciului social „Locuință socială asistată” și a Standardelor minime de calitate.
- ✓ Hotărârea Guvernului nr.794/2025 a fost aprobat Regulamentul-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social de sprijin alimentar și Standardele minime de calitate.

În vederea asigurării unui sistem de protecție socială care accelerează eforturile de eradicare a sărăciei extreme în rândul copiilor, inclusiv al copiilor în situații de risc au fost întreprinse următoarele:

- ✓ transpunerea parțială a Directivei 94/33/CE a Consiliului din 22 iunie 1994 privind protecția tinerilor la locul de muncă. (Legea nr. 193/2025)
- ✓ inițiată modificarea Hotărârii Guvernului nr. 541/2014 cu privire la aprobarea Nomenclatorului lucrărilor cu condiții de muncă grele, vătămătoare și/sau periculoase la care este interzisă aplicarea muncii persoanelor în vârstă de până la 18 ani și a Normelor

de solicitare maximă admise pentru persoanele în vârstă de până la 18 ani la ridicarea şi transportarea manuală a greutăților.

- ✓ modificată Legea 140/2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii.

Măsuri întreprinse pentru a asigura că persoanele eliberate din detenție sunt reintegrate în comunitate și beneficiază de măsuri de protecție și incluziune socială:

- ✓ asistarea la solicitare a 88 de persoane din 163 condamnați adulți care au parvenit în evidență și au ispășit parțial pedeapsa în instituțiile penitenciare:

- direcționați către ATOFM pentru angajarea în cîmpul muncii - 42 condamnați;
- direcționați pentru perfectarea actelor de identitate - 7 persoane;
- consiliați în cadrul programelor probaționale - 27 persoane.
- direcționați către centre de asistență a consumatorilor de droguri - 12 condamnați.

- ✓ implicarea în programe educative, cognitiv-comportamentale, pe toate categoriile de pedepse, în total, 431 persoane, dintre care 30 minori, fiind aplicate 9 programe probaționale;
- ✓ parcurgerea programelor de reabilitare și de incluziune socială a 34 persoane foști deținuți, fiind aplicate următoarele programe: „Programul de reducere a abuzului de substanțe (PRAS)"; Programul probațional „*Motivația spre Schimbare";* „Programul de diminuare a agresivității"; Programul individual *„Unul la Unu";*
- ✓ Referirea a 66 persoane pentru parcurgerea programelor educative, cognitiv-comportamentale;
- ✓ înregistrarea cu statut de șomer a 83 persoane eliberate din detenție: 69 – bărbați și 14 - femei. Din mediul rural - 46 persoane, urban - 32 persoane. La momentul înregistrării cu statut de șomer, 37 persoane erau pentru prima dată în căutarea unui loc de muncă.

Obiectiv general 6. Dreptul la locuință, apă și sanitație asigurat, cu accent pe grupurile vulnerabile

În vederea asigurării respectării dreptului la locuință, apă și sanitație, pentru cele mai vulnerabile grupuri, au fost implementate următoarele:

- ✓ aprobat cadrul normativ privind: Cerințe de accesibilitate și siguranță pentru persoane cu dizabilități"; Cerințe de accesibilitate și siguranță pentru persoane cu dizabilități"; Centrele de reabilitare pentru copii și adolescenți cu dizabilități. Reguli de proiectare" ș.a.

În vederea asigurării unor condiții igienico-sanitare conforme în instituțiile de învățământ, au fost implementate următoarele acțiuni:

- ✓ au fost dotate cu blocuri sanitare interioare un număr total de 40 instituții de învățământ general.
- ✓ renovate blocuri sanitare în 66 instituții.

Obiectiv general 7. Autoritățile publice promovează și asigură realizarea progresivă a dreptului la un mediu ambiant sănătos și durabil

În vederea asigurării respectării măsurilor de diminuare a impactului negativ al surselor de poluare a mediului ambiant, au fost implementate următoarele:

- ✓ aprobat Programul de suprimare eșalonată a hidrofluorcarburilor pentru perioada 2025 – 2045.
- ✓ aprobat Programul național de neproliferare a armelor de distrugere în masă și de reducere a riscurilor provenite de la amenințările chimice, biologice, radiologice și nucleare pentru anii 2025-2029.
- ✓ aprobată Legea nr. 107/2025 privind răspunderea de mediu în legătură cu prevenirea și repararea daunelor aduse mediului.

- ✓ inițiată elaborarea proiectelor de hotărâre a Guvernului privind aprobarea *Metodologiei de calculare a daunelor aduse mediului* și aprobarea *Regulamentului de stabilire și aplicare a formelor de garanție financiară în cazul daunelor de mediu.*

În vederea asigurării accesului la informație, justiție și participare la adoptarea deciziilor în domeniul mediului, au fost implementate următoarele:

- ✓ organizate activități de informare și comunicare menite să sporească gradul de informare a publicului cu privire la activitatea și serviciile oferite de către Serviciul Hidrometeorologic de Stat (SHS).
- ✓ desfășurată o sesiune de informare în cadrul evenimentului „Ziua ușilor deschise, ediția 2025", organizată în 6 locații, inclusiv sediul central al SHS și 5 subdiviziuni teritoriale
- ✓ realizate 30 de excursii la sediul SHS, destinate informării și familiarizării publicului cu activitatea instituției.
- ✓ aprobat Conceptul Sistemului informațional „Portalul de informare și gestionare a informațiilor privind schimbările climatice" și a Regulamentului resursei informaționale formate de Sistemul informațional „Portalul de informare și gestionare a informațiilor
- ✓ privind schimbările climatice".

În vederea asigurării măsurilor de stimulare a raportării și de responsabilizare pe cazurile de deteriorare a factorilor de mediu întreprinse de către autoritățile cu competențe în domeniu, au fost implementate următoarele:

- ✓ desfășurate 4 campanii cu tematica: „Râu curat de la sat la sat", „Campania de salubrizare de primăvară", „Campania de împădurire a Moldovei", „Campania privind prevenirea arderii anvelopelor uzate și a altor tipuri de deșeuri în noaptea Sfintelor Sărbători de Paști,.
- ✓ recepționate 150 de apeluri, prin care au fost sesizate cazuri de încălcare a legislației de mediu de către cetățeni.

Obiectiv general 8. Demnitate umană inerentă, tratament echitabil și nediscriminatoriu asigurat

În vederea fortificării capacităților organelor de forță și ale sectorului justiției în domeniul prevenirii și al combaterii instigării la discriminare, a discursului de ură și a infracțiunilor motivate de prejudecată, au fost implementate următoarele:

- ✓ a fost instituit un grup de lucru în scopul elaborării unei *Instrucțiuni pentru prevenirea și combaterea criminalității organizate în instituțiile penitenciare.*
- ✓ organizate instruiri cu tematica: „Nediscriminare și egalitate. Protecția minorităților", „Aspecte practice în investigarea cazurilor de discriminare, discurs de ură și infracțiuni motivate de prejudecată în Republica Moldova", „Curs electronic în domeniul antidiscriminării", „Nediscriminare și egalitate. Standarde de protecție a minorităților (etnico-lingvistice, religioase, sexuale, etc.)", „Combaterea discriminării populației rome și al discursului de ură" ș.a.

În vederea dezvoltării mecanismelor interne de monitorizare, de evaluare și de colectare a datelor dezagregate de către organele de forță, au fost implementate următoarele:

- ✓ aprobată Instrucțiunea cu caracter general „Ghidul metodologic cu privire la investigarea infracțiunilor motivate de prejudecată și a celor de instigare la ură sau violență pe motiv de prejudecată.
- ✓ modificarea Legii nr. 185/2020 cu privire la Sistemul informațional automatizat de evidență a contravențiilor, a cauzelor contravenționale și a persoanelor care au săvârșit contravenții prin dezagregarea informațiilor cu caracter contravențional pentru fiecare categorie de contravenție în conformitate cu standardele stabilite.

Obiectiv general 9. Dreptul la muncă și remunerare echitabilă a femeilor și a bărbaților asigurat, munca forțată eradicată

În vederea consolidării mecanismului de angajare în câmpul muncii prin prisma principiilor nediscriminării și abilitării persoanelor vulnerabile, inclusiv a persoanelor în etate, au fost întreprinse următoarele acțiuni:

- ✓ au fost înregistrate cu statut de șomer 10123 de persoane care necesită suport suplimentar pe piața muncii (54,8% din totalul șomerilor înregistrați):

- 22 tineri cu vârsta cuprinsă între 16 și 18 ani rămași fără ocrotire părintească;
- 3430 persoane care nu dețin o profesie/meserie;
- 908 persoane cu dizabilități;
- 5646 persoane cu vârsta peste 50 ani;
- 83 persoane eliberate din locurile de detenție;
- 4 victime ale traficului de ființe umane, după reabilitarea psihologică și socială;
- 30 victime ale violenței în familie.

- ✓ realizate 3653 de controale de către Inspectoratul de Stat al Muncii.
- ✓ declanșate 36 controalele inopinate din 102 de petiții parvenite privind discriminarea la locul de muncă.
- ✓ organizate 23 târguri ale locurilor de muncă, la care au participat 284 agenți economici cu peste 5800 locuri de muncă vacante.
- ✓ angajate cca 700 persoane, urmare a tîrgurilor organizate, dintre care și persoane cu vârsta de peste 50 ani.
- ✓ organizate 182 activități de recrutare, la care au participat 226 agenți economici și au ofertat 4871 locuri de muncă vacante disponibile persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă, inclusiv persoanelor cu vârsta 50+. La activitățile de recrutare au participat 3651 persoane aflate în căutarea unui loc de muncă, inclusiv persoane 50+. Angajate 2211 persoane, inclusiv persoane cu vârsta peste 50 ani.

Obiectiv general 10. Servicii de eliberare a actelor de identitate, capacitatea juridică și protecția vieții private asigurate

Urmare a adoptării Legii Parlamentului nr.68 pentru modificarea Legii nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte , care a intrat în vigoare la data de 31.03.2025), potrivit Registrului de stat al populației, în perioada 31.03.2025-02.01.2026: au fost recepționate: 271 202 de cereri pentru eliberarea cărții de identitate;

- ✓ au fost înmânate 240 690 de cărți de identitate, dintre care 202 209 – persoanelor cu vârsta de peste 18 ani;
- ✓ în 170548 cărți de identitate a fost înscris certificatul calificat pentru semnătură electronică, ce constituie 84% din numărul total de cărți de identitate înmânate persoanelor cu vârsta de peste 18 ani.
- ✓ au fost luaţi în evidenţă 594905 copii, care nu au atins vârsta de 14 ani şi care nu deţin acte de identitate, dintre care:
  - 573470 în mod automat, din oficiu, la adresa de domiciliu şi/sau de reședință temporară a mamei;
  - 20683 la adresarea reprezentantului legal pentru prestarea serviciilor publice pe numele acestuia cu depunerea concomitent şi a cererii pentru înregistrarea la domiciliu sau la reşedinţa temporară a copilului;
  - 752 la înregistrarea inițială a copilului nou-născut la adresa de domiciliu şi/sau de reședință temporară a mamei, concomitent cu înregistrarea faptului nașterii.

Obiectiv general 11. Libertatea de întrunire, asociere, conștiință și religie respectate, protejate și facilitate

În vederea fortificării capacităților organelor de forță în domeniul respectării și al protejării drepturilor la întruniri pașnice, au fost întreprinse următoarele acțiuni:

- ✓ promovat proiectul de Lege cu privire la organizarea și desfășurarea unor evenimente publice, aprobată în Parlament la 12.12.2025 care reglementează și aspecte privind întrunirile, totodată urmează să fie examinată oportunitatea reglementării întrunirilor online.
- ✓ organizate instruiri 31 de cursuri/module de formare, unde au fost instruiți 1.092 de angajați din cadrul MAI.
- ✓ au fost realizate 2 activități de instruire pentru 81 beneficiari la tematica ”prevenirea torturii și relelor tratamente în sistemul polițienesc și al carabinierilor”, organizate de Oficiul Avocatului Poporului.

Obiectiv general 12. Drepturi culturale asigurate

În vederea asigurării promovării dialogului intercultural și a respectului reciproc, au fost implementate următoarele acțiuni:

- ✓ Agenția Relații Interetnice a lansat Programul Național MOSAIC (Multietnicitatea și Organizarea Societală în Armonie și Interacțiuni Comunitare), sub sloganul „Moldova Poate!”.
- ✓ organizat Festivalul Tinerilor în Ceadîr-Lunga cu ocazia Zilei Internaționale a Tineretului
- ✓ organizate evenimente, expoziții, mesei rotunde, teatre cu prilejul: Zilei Internaționale a Francofoniei, Zilei Internaționale a Romilor, Zilei Internationale de Comemorare a Victimelor Holocaustului ș.a.
- ✓ desfășurat Congresul Diasporei, ediția a XI-a, la care au participat peste 700 de participanți, reprezentanți ai diasporei;
- ✓ organizat „Programul pentru copii din diasporă „Diasporă Origini Reveniri”, ediția a XIII-a. Pentru prima dată programul s-a desfășurat în două serii, a câte 10 zile. La Program au participat 200 de copii - 160 din diasporă și 40 din Republica Moldova;
- ✓ organizate 27 evenimente culturale cu divers generic la nivel național și regional, în parteneriat cu administrația publică centrală, locală și ONG-uri, preponderent în mun. Chișinău, Bălți, Cahul, dar și alte localități. În cadrul evenimentelor au participat cetățeni ai Republicii Moldova, cetățeni străini și cetățeni de diferite etnii.

În vederea conservării/restaurării patrimoniului arhitectural-istoric, au fost întreprinse următoarele măsuri:

- ✓ demarată Reconstrucția Blocului A al Muzeul Național al Literaturii Române
- ✓ au fost implementate:

32 de proiecte de dezvoltare locală privind reabilitarea patrimoniului cultural, în 32 localități, beneficiari direcți fiind 58704 de locuitori dintre care 1231 membrii ai colectivelor artistice.

Prioritatea II. Cadrul de politici publice și mecanisme instituționale de asumare, implementare, coordonare și monitorizare a angajamentelor statutului în domeniul drepturilor omului

Obiectiv general 13. Cadrul de politici publice în domeniul drepturilor omului consolidat către anul 2027

În vederea asigurării activităților de pregătire a ratificării instrumentelor internaționale a fost :

- ✓ adoptată LP nr. 309/2025 pentru aderarea Republicii Moldova la cel de-al doilea Protocol din 26 martie 1999 la Convenția de la Haga din 1954 pentru protecția bunurilor culturale în caz de conflict armat.
- ✓ organizată o ședință de lucru dedicată analizei oportunității ratificării Protocolului opțional la Pactul Internațional privind Drepturile Economice, Sociale și Culturale, precum și a implicațiilor juridice, instituționale și financiare aferente.

Obiectiv general 14.

În vederea asigurării mecanismului instituțional consolidat și eficient în domeniul drepturilor omului au fost întreprinse următoarele acțiuni:

- ✓ asigurată activitatea Consiliului Național pentru Drepturile omului și comisiilor specializate ale Consiliului național pentru drepturile omului (CNDO), au fost organizate:
  - 13 ședințe ale comisiilor specializate ale CNDO. Informația privind ședințele comisiilor specializate sunt plasate la următorul link: https://gov.md/ro/comisii-specializate
  - 1 ședință a CNDO, https://gov.md/ro/activitatea-cndo
- ✓ elaborat proiectul HG cu privire la Mecanismul național privind implementarea, monitorizarea și raportarea implementării tratatelor internaționale și regionale în domeniul drepturilor omului. Proiectul a fost supus avizării și expertizei juridice și este la etapa de definitivare.
- ✓ elaborat și plasat pe platforma guvernamentală cs.cloud.gov.md a registrului electronic în vederea asigurării monitorizării recomandărilor internaționale în domeniul drepturilor omului și anume a „Setului de măsuri pentru implementarea recomandărilor recepționate în cadrul celei de-a 40-a sesiuni a Grupului de lucru al Evaluării Periodice Universale a ONU".

Recomandări:

- ➢ Continuarea implementării acțiunilor de către autoritățile responsabile;
- ➢ Inițierea implementării acțiunilor restante;
- ➢ Includerea acțiunilor din PNADO, în planurile autorităților/ sau elaborarea unui plan separat per autoritate pentru implementarea și monitorizarea acțiunilor;
- ➢ Planificarea mijloacelor financiare în cadrul procesului de elaborare a Strategiei sectoriale de cheltuieli pentru implementarea acțiunilor din PNADO;

Nr. crt.	Acțiuni	Termen de realizare	Costuri aferente implementării (mii lei)		Autorități/instituții responsabile	Parteneri	Indicatori de monitorizare	Realizări 2024	Realizări 2025
			costuri de implementare	sursa de finanțare					
1	2	3	4		5	6	7	8	9
Prioritatea I. Drepturile omului, prioritizate prin consensul dintre autoritățile publice, societatea civilă și instituțiile naționale de protecție a drepturilor omului									
Obiectiv general 1. Sistemul de justiție și organele de drept asigură procese echitabile și proceduri efective, cu respectarea drepturilor omului, în special pentru grupurile vulnerabile Indicator 1: Indicele WJP privind statul de drept (factori selectați) Sursa: World Justice Project – Indicele privind statul de drept (https://worldjusticeproject.org/rule-of-law-index/global/2023/Moldova/) Valoarea de referință (2023): 0,53 Punctaj total: 0,53 Drepturi fundamentale: 0,59 Justiția civilă: 0,50 Justiția penală: 0,41 Țintă (2027): Punctaj total: 0,6 Drepturi fundamentale: 0,66BNS Justiția civilă: 0,57 Justiția penală: 0,48 Indicator 2: Încrederea populației în justiție Sursa: BOP Valoarea de referință (2023): 19,3% au încredere sau o anumită încredere								**Ministerul Justiţiei** **Indicator 1: Indicele WJP privind statul de drept (factori selectați)** Republica Moldova, conform Raportului din 2024 (*realizat în baza contribuțiilor scrise în cadrul unei consultări specifice, care s-a desfășurat între 7 noiembrie 2023 și 14 ianuarie 2024*) se află pe locul 68 în clasamentul World Justice Project (WGP). **Punctaj total: 0,53** Drepturi fundamentale: 0,59 Justiția civilă: 0,50 Justiția penală: 0,41	**Ministerul Justiției** I**ndicator 1: Indicele WJP privind statul de drept (factori selectați)** Conform Raportului realizat în anul 2025, Republica Moldova se află pe locul 68 din 143 state în clasamentul World Justice Project (WGP). **Punctaj total: 0,53** Drepturi fundamentale: 0,61 Justiția civilă: 0,49 Justiția penală: 0,43

Țintă (2027): 25% au încredere sau oarecare încredere Indicator 3: Numărul și ponderea instanțelor judecătorești și organelor de drept accesibile fizic și informațional Sursa: Ministerul Justiției, Ministerul Afacerilor Interne, Procuratura Generală Valoarea de referință (2023): lipsește Țintă (2027): 100% Indicator 4: Numărul și ponderea de implementare a recomandărilor Consiliului Europei privind asigurarea dreptului la libertatea și siguranța persoanei Sursa: Consiliul Europei, Studiul privind activitatea judecătorilor de instrucție în Republica Moldova Valoarea de referință (2023): 0% Țintă (2027): 100%	**Indicator 2: Încrederea populației în justiție** Valoarea de referință (2024): **22%** au foarte multă sau oarecum multă încredere (https://ipre.md) **Indicator 3: Numărul și ponderea instanțelor judecătorești și organelor de drept accesibile fizic și informațional** Corespunzător rezultatelor evaluării respectării recomandărilor studiului (CDPD 2022) de către website-urile din domeniul justiției, în cazul a 18 site-uri ale instanţelor este prezent meniul pentru navigarea accesibilă. În raport cu nivelul de accesibilitate al clădirilor, comunicăm că în anul 2024 acesta se prezintă precum urmează: Oficii accesibile -1; Oficii parţial accesibile -29; Oficii inaccesibile - 13. **Indicator 4: Numărul și ponderea de implementare a recomandărilor**	

								Consiliului Europei privind asigurarea dreptului la libertatea și siguranța persoanei Pe parcursul anului 2024 au fost îndeplinite cele 9 recomandări ale Comisiei Europene, dintre care 6 au fost pe sectorul justiției (sistemul judiciar, anticorupție și drepturile omului).	
Obiectiv specific 1.1. Justiție prietenoasă asigurată copiilor Indicator 1: Cadrul normativ modificat până în anul 2027 (Responsabilitatea prezentării datelor: Ministerul Justiției) Date de referință: 0 Țintă: 100% din actele normative planificate sunt aprobate Indicator 2: Numărul și ponderea judecătorilor și consilierilor de probațiune instruiți pentru a asigura procese echitabile și proceduri efective (Responsabilitatea prezentării datelor: Ministerul Justiției (date generalizate pe sistem)) Date de referință: 0% Țintă: 100%								**Indicator 2: Numărul și ponderea judecătorilor și consilierilor de probațiune instruiți pentru a asigura procese echitabile și proceduri efective** Pe parcursul anului 2024 au fost instruite 178 persoane din cadrul sistemului de probațiune.	**Ministerul Justiției** **Inspectoratul Național de Probațiune** Pe parcursul anului 2025 au fost instruiți 362 angajați ai sistemului de probațiune.
1.1.1.	Transpunerea Directivei 2011/93/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind combaterea abuzului sexual	2024	46,2	Surse bugetare	Ministerul Justiției; Ministerul Afacerilor Interne; Procuratura Generală		Proiect de lege aprobat de către Guvern	**Ministerul Justiției** **<u>Realizată</u>** Ministerul Justiţiei a elaborat proiectul de lege pentru modificarea Codului penal al Republicii Moldova nr. 985/2002 (prevenirea și combaterea exploatării sexuale și a abuzurilor	

	asupra copiilor, a exploatării sexuale a copiilor și a pornografiei infantile și de înlocuire a Deciziei-cadru 2004/68/JAI a Consiliului							sexuale comise asupra copiilor). Proiectul de lege a fost aprobat în ședința Guvernului din 08.07.2024, fiind aprobat în prima lectură în ședința Parlamentului din 11.07.2024 și vizează instituirea unui cadru normativ consolidat în partea ce ține de combaterea exploatării sexuale a copiilor, orientat spre stabilirea unor măsuri cu caracter penal de descurajare și reducere a cererii care favorizează toate formele de abuz sexual și de exploatare sexuală a copiilor. **Procuratura Generală** **<u>Realizată</u>** Procuratura Generală a avizat, cu formularea propunerilor de optimizare proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative (*prevenirea şi combaterea exploatării sexuale şi abuzurilor sexuale comise asupra copiilor (număr unic 869/MJ/2023)),* care are drept scop armonizarea legislației penale la prevederile	

								Directivei 2011/93/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011, privind combaterea abuzului sexual asupra copiilor, a exploatării sexuale a copiilor şi a pornografiei infantile şi de înlocuire a Deciziei-cadru 2004/68/JAI a Consiliului, inclusiv şi în contextul obținerii de către Republica Moldova Statutului de țară candidată pentru aderarea la UE.	
1.1.2.	Transpunerea Directivei 2016/800 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 mai 2016 privind garanțiile procedurale pentru copiii care sunt persoane suspectate sau acuzate în cadrul procedurilor penale	2025	46,2	Surse bugetare	Ministerul Justiției; Ministerul Afacerilor Interne; Procuratura Generală		Proiect de lege aprobat de către Guvern		**<u>În proces de realizare</u>** **Ministerul Justiției** La data de 20.02.2025, Ministerul Justiției a publicat anunțul de inițiere a procesului de elaborare a proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (sporirea garanțiilor procedurale pentru persoanele urmărite penal). În scopul efectuării analizei de compatibilitate a legislației naționale cu Directiva 2016/800, Ministerul Justiției a beneficiat de suportul UNICEF. La această etapă, se Ministerul Justiției definitivează proiectul de act

									normativ care ulterior va fi supus consultărilor. **Ministerul Afacerilor Interne** Prin avizul MAI nr. 38/1788 din 21 mai 2025 la proiectul actului normativ NU 353/MJ/2025 au fost prezentate Ministerului Justiției propuneri și recomandări de îmbunătățire. **Procuratura Generală** (2025) nu a fost antrenată în realizarea acestei acțiuni în anul 2025
1.1.3.	Aprobarea proiectului hotărârii Guvernului privind standardele spațiilor de audiere în condiții speciale a copiilor victime/martori ai infracțiunilor	2024	39,6	Surse bugetare	Ministerul Justiției		Hotărâre a Guvernului aprobată	**Ministerul Justiției** **<u>Realizată</u>** Ministerul Justiţiei a elaborat Hotărârea Guvernului pentru aprobarea standardelor privind spaţiile de audiere în condiţii speciale a minorilor victime/martori a infracţiunilor care a fost adoptată în ședința Guvernului din 26.06.2024 (*HG nr. 456/2024).* Documentul definește, în premieră, faptul că spațiul de audiere va fi alcătuit din camera de audiere, camera de vizualizare și camera de așteptare. Pentru aceste trei zone se precizează clar	

								dimensiunile, decorul și accesoriile.	
1.1.4.	Determinarea clară a statutului intervievatorului	2025	94,8 În limitele alocațiilor bugetare	Surse externe Surse bugetare	Ministerul Justiției; Ministerul Afacerilor Interne	Parteneri de dezvoltare	Analiză efectuată; cadrul normativ modificat, după caz	**Ministerul Afacerilor Interne** **<u>În proces de realizare</u>** La 18.10.2023, IGP al MAI, prin demersul nr. 34/11-3321, remis în adresa Ministerului Justiției, a solicitat constituirea unui grup de lucru din care să facă parte reprezentanți ai Procuraturii Generale și organelor de urmărire penală, pentru identificarea soluțiilor necesare la rezolvarea problemelor abordate (înlăturării impedimentelor pe care ofițerii de urmărire penală le întâmpină în desfășurarea acțiunilor de urmărire penală cu implicarea minorilor), iar la 24.10.2023, prin scrisoarea nr. 38/4813, Ministerul Afacerilor Interne a remis către Ministerul Justiției problematica existentă la acest compartiment.	**<u>În proces de realizare</u>** **Ministerul Justiției** La data de 17.04.2025, Ministerul Justiției a publicat anunțul de inițiere a procesului de revizuire a cadrului normativ pentru reglementarea clară a statutului intervievatorului. Prin scrisoare nr. 03/4391 din 8 mai 2025 au fost solicitate propuneri de reglementare de la autoritățile vizate. La data de 05.06.2025 a avut loc o ședință cu intervievatorii, reprezentanți ai PG, CSP, MJ, în scopul stabilirii provocărilor în activitatea intervievatorilor și identificarea soluțiilor de reglementare. În data de 20 ianuarie 2026 Ministerul Justiției a avut o ședință cu reprezentanții proiectului Consiliului Europei „Asigurarea unui cadru eficient pentru protecția copiilor împotriva tuturor formelor de violență și susținerea unei justiții prietenoase copiilor”, în cadrul căreia s-a convenit acordarea suportului din partea experților în identificarea necesităților de intervenție normativă.

									Ministerul Afacerilor Interne Pe parcursul anului 2025 a fost inițiată procedura de analiză a cadrului normativ existent privind statutul, activitatea, drepturile și obligațiile intervievatorului. La 20 mai 2025, prin scrisoarea cu nr. 34/11-312, Direcția urmărire penală a IGP a înaintat propuneri de amendare a cadrului normativ care să reglementeze statutul, activitatea, formarea profesională, drepturile și obligațiile intervievatorului.
1.1.5.	Instruirea judecătorilor în domeniul examinării litigiilor cu privire la determinarea domiciliului copiilor minori, stabilirea graficului de întrevederi și în procesele de executare a graficului întrevederilor	2024-2027	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Institutul Național al Justiției; Consiliul Superior al Magistraturii		Numărul de judecători instruiți anual	**Institutul Național al Justiției** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Formare continuă** În perioada de referință pe domeniul examinării litigiilor cu privire la determinarea domiciliului copiilor minori, stabilirea graficului de întrevederi și în procesele de executare a graficului întrevederilor, au fost realizate 6 cursuri de instruire: 2 seminare „Particularitățile soluționării litigiilor de familie cu implicarea minorilor” – 20 de judecători instruiți;	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Institutul Național al Justiției** **Formare continuă** În perioada de referință pe domeniul examinării litigiilor cu privire la determinarea domiciliului copiilor minori, stabilirea graficului de întrevederi și în procesele de executare a graficului întrevederilor, au fost realizate 4 cursuri de instruire: 2 Seminare „*Particularitățile soluționării litigiilor de familie cu implicarea minorilor*” - 28 de judecători instruiți;

								Totodată, pentru alte categorii de beneficiari (alta decât judecătorii) au fost realizate următoarele instruiri. 2 seminare „Aspecte teoretico-practice privind examinarea litigiilor de familie, inclusiv cu implicarea copiilor” – pentru asistenți judiciari, grefieri și consultanți ai procurorului; 2 seminare „Particularitățile examinării litigiilor ce țin de stabilirea programului/graficului de întrevederi cu copilul în procedura generală contencioasă și în procedura contenciosului administrativ” – pentru avocați care acordă asistență juridică garantată de stat. **Formare inițială** Pe parcursul anul 2024 au fost instruiți 45 audienți (30 candidați la funcția de judecător și 15 candidați la funcția de procuror) în cadrul sub-modulului „ Examinarea cauzelor civile în litigii care rezultă din dreptul familiei ”.	Totodată, pentru alte categorii de beneficiari (alta decât judecătorii) au fost realizate următoarele instruiri. 2 seminare „P*articularitățile examinării litigiilor ce țin de stabilirea programului/graficului de întrevederi cu copilul în procedura generală contencioasă și în procedura conteciosului administrativ*” – pentru 29 avocați care acordă asistență juridică garantată de stat. **Formare inițială** Pe parcursul anul 2025, conform Planului de formare inițială, au fost instruiți 12 audienții candidați la funcția de judecător în cadrul submodulului „Examinarea cauzelor civile în litigii care rezultă din dreptul familiei” și 18 candidați la funcția de procuror în cadrul submodulului „I*nvestigarea infracțiunilor contra familiei şi minorilor*”. **CSM** În vederea realizării obiectivului privind instruirea judecătorilor în domeniul examinării litigiilor referitoare la determinarea domiciliului copiilor minori, stabilirea graficului de întrevederi și executarea acestuia, se constată că Institutul Național al Justiției a preconizat organizarea a două seminare tematice

								CSM În contextul realizării acțiunii, Plenul CSM a aprobat delegarea judecătorilor pentru cursurile de instruire conform Planului de formare continuă a judecătorilor aprobat de INJ. În anul 2024, a fost asigurată prezența judecătorilor la seminarele, mesele rotunde desfășurate atât în cadrul INJ cât și în afara acestuia la subiectul dat. **Seminar:** Particularitățile soluționării litigiilor de familie cu implicarea minorilor - 8 judecători delegați pentru participare. .	axate pe particularitățile acordării asistenței juridice calificate în litigiile privind stabilirea programului de întrevederi cu copilul și în procesul de punere în executare a hotărârilor judecătorești. Cu toate acestea, judecătorii nu au participat la seminarele respective, din motive obiective, precum încărcătura excesivă de dosare aflate pe rol, programarea ședințelor de judecată stabilite anterior, precum și imposibilitatea reorganizării agendei profesionale într-un termen scurt. Această situație a avut drept consecință imposibilitatea valorificării depline a activităților de formare planificate și, implicit, neatingerea efectivă a obiectivului stabilit la nivelul perioadei de raportare. În acest context, Consiliul Superior al Magistraturii monitorizează în mod continuu procesul de formare profesională inițială și continuă a judecătorilor, în vederea asigurării unui act de justiție de înaltă calitate, bazat pe competență profesională, practică judiciară unitară și respectarea standardelor naționale și internaționale aplicabile. Totodată, Consiliul va examina, în colaborare cu Institutul Național al Justiției,

									măsuri suplimentare de eficientizare a participării judecătorilor la activitățile de instruire, inclusiv prin ajustarea modalităților de organizare și a calendarului seminarelor, astfel încât obiectivele de formare profesională să fie realizate în mod efectiv
1.1.6.	Instruirea judecătorilor în domeniul examinării cererilor de adopție națională și internațională	2024-2027	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Institutul Național al Justiției; Consiliul Superior al Magistraturii		Numărul de judecători instruiți anual	**Institutul Național al Justiției** **CSM** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Formare continuă** Pe parcursul anului 2024 pe domeniul examinării cererilor de adopție națională și internațională au fost programate 2 cursuri de instruire „Problematica soluționării litigiilor de adopție (națională / internațională)” unde au fost certificați – 15 judecători și 18 procurori. **Formare inițială** Pe parcursul anului 2024 au fost instruiți 45 audienți (30 candidați la funcția de judecător și 15 candidați la funcția de procuror) în cadrul sub-modulului „	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Institutul Național al Justiției** **Formare continuă** În aceeași perioadă, pe domeniul examinării cererilor de adopție națională și internațională au fost realizate 2 cursuri de instruire „*Problematica soluționării litigiilor de adopție (națională / internațională)*” unde au fost certificați – 15 judecători, 17 procurori, 13 asistenți judiciari, 4 grefieri și 5 colaboratori din cadrul instanței. **Formare inițială** În perioada de raport, conform Planului de formare inițială, au fost instruiți 12 audienții candidați la funcția de judecător în cadrul submodulului „*Examinarea cauzelor civile în litigii care rezultă din dreptul familiei*”

								Examinarea cauzelor civile în litigii care rezultă din dreptul familiei ”.	**CSM** În vederea realizării obiectivului privind instruirea judecătorilor în domeniul examinării cererilor de adopție națională și internațională, Institutul Național al Justiției a organizat în 2025 două seminare tematice cu genericul *„Problematica soluționării litigiilor de adopție (națională și internațională)”*. La aceste activități de formare au participat **42 de judecători** delegați de Consiliul Superior al Magistraturii, seminarele fiind desfășurate în scopul perfecționării cunoștințelor profesionale și al consolidării practicii judiciare în materia adopției naționale și internaționale.
1.1.7.	Elaborarea și implementarea unui program de schimbare cognitiv-comportamentală pentru copii	2025-2027	113,7 (pentru elaborarea programului)	Surse externe	Ministerul Justiției (Inspectoratul Național de Probațiune)	Parteneri de dezvoltare; AO Federația Familiilor pentru Unificare și Pace în Lume din Moldova	Program elaborat în anul 2025 și implementat; numărul de minori care au beneficiat de serviciil		**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Ministerul Justiției** **Inspectoratul Național de Probațiune** Cu suportul Asociației pentru justiție penală participativă (AJPP) în perioada 15-16 iunie 2025 prin Ordinul directorului INP nr.116 din 11 iunie 2025 a fost organizat atelierul de lucru cu consilierii de probațiune în vederea implementării ,,*Programului de schimbare cognitiv-*

							e programului		*comportamentală pentru minorii care au săvârșit infracțiuni contra patrimoniului”.* În temeiul Ordinului INP nr. 145/2025 *„Programul probațional destinat minorilor și tinerilor care au săvârșit infracțiuni contra patrimoniului”* a fost pilotat în perioada septembrie–decembrie 2025, ca parte a eforturilor de prevenire a recidivei și de consolidare a reintegrării sociale a subiecților aflați sub supraveghere probațională. Programul a fost pilotat în șase subdiviziuni teritoriale, implicând 23 de subiecți ai probațiunii, minori și tineri. Dintre aceștia, 20 au participat în mod voluntar, fiind motivați să parcurgă programul, iar 3 au fost obligați să îl urmeze în baza unei hotărâri judecătorești.
1.1.8.	Elaborarea și aprobarea unui ghid privind particularitățile acordării asistenței psihosociale copiilor care au comis infracțiuni	2025	113,7 (pentru elaborarea programului)	Surse externe	Ministerul Justiției (Inspectoratul Național de Probațiune)	Parteneri de dezvoltare; AO Federația Familiilor pentru Unificare și Pace în Lume	Ghid aprobat		**<u>În proces de realizare</u>** **Ministerul Justiției** **Inspectoratul Național de Probațiune** În parteneriat cu Consiliul Europei, se elaborează *Metodologia pentru colectarea datelor privind exploatarea și abuzul sexual al copiilor în Republica Moldova*. Documentul va include, inclusiv, particularitățile acordării asistenței

						din Moldova			psihosociale copiilor care au comis infracțiuni.
1.1.9.	Instruirea consilierilor de probațiune pentru evaluarea nevoilor și a riscului subiecților de probațiune copii	2025-2027	40,0	Surse bugetare	Ministerul Justiției (Inspectoratul Național de Probațiune)		Numărul de consilieri de probațiune instruiți		**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Ministerul Justiției** **Inspectoratul Național de Probațiune** În vederea consolidării capacităților profesionale ale consilierilor de probațiune, pe parcursul anului 2025 au fost organizate și desfășurate următoarele activități de instruire:- 26–27 februarie, în baza Ordinelor directorului INP nr. 15/1 și nr. 21 au fost delegați 50 de consilieri de probațiune pentru participare la cursurile: „*Probațiunea în privința copiilor/minorilor în conflict cu legea”* și *„Întocmirea referatelor presentențiale de evaluare psiho-socială. Probațiunea juvenilă”*. - 25–29 septembrie, alți 50 de consilieri de probațiune au participat la aceleași cursuri de instruire, organizate în continuare în parteneriat cu Institutul Național al Justiției. - 14–15 iulie, conform Ordinului INP nr. 134 din 09.07.2025, a fost organizat cursul de instruire: „*Formarea personalului serviciilor de probațiune în domeniile diagnosticării riscurilor, managementului tranziției și*

									programelor specializate de probațiune”, la care au participat 35 de consilieri de probațiune. - 30 septembrie, s-a desfășurat cursul de instruire: *„Formarea de abilități practice de asistență și consiliere în lucrul cu minorii aflați în conflict cu legea”*, cu participarea a 25 de consilieri de probațiune. De asemenea, în perioada de referință au fost organizate două sesiuni de formare privind tehnica „*Interviului motivațional”,* după cum urmează: - Grupul I: 5–7 noiembrie, conform Ordinului INP nr. 213 din 30.10.2025, cu participarea a 30 de consilieri de probațiune; - Grupul II: 15–17 decembrie, conform Ordinului INP nr. 250 din 11.12.2025, la care au fost delegați 30 de consilieri de probațiune
1.1.10	Modificarea art. 110^1 alin. (6) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003 în sensul extinderii până la 16 ani a vârstei copilului căruia trebuie să i	2024	13,5	Surse bugetare	Ministerul Justiției; Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Centrul Național de Prevenire a Abuzului Față de Copii	Proiect de hotărâre a Guvernului pentru modificarea legii aprobat	**Ministerul Justiției** **<u>Realizată</u>** Aspectele cu privire la modificarea art. 110^1 alin. (6) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003 sunt reflectate în conținutul Legii de modificare a Codului penal al Republicii Moldova nr. 985/2002	

	se atragă atenția asupra necesității de a spune adevărul, astfel încât să se asigure o corelare cu prevederile din Codul penal al Republicii Moldova, potrivit cărora răspunderea penală pentru declarație mincinoasă intervine de la 16 ani							(prevenirea şi combaterea exploatării sexuale şi a abuzurilor sexuale comise asupra copiilor). A se vedea acț. 1.1.1.	
1.1.11	Examinarea necesității majorării sancțiunilor la art. 65 din Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 pentru necomunicarea către autoritatea tutelară (de către persoanele cu această obligație) despre existența unui pericol pentru viața ori	2024	13,5	Surse bugetare	Ministerul Justiției; Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Centrul Național de Prevenire a Abuzului Față de Copii	Analiză efectuată; recomandări formulate	**Ministerul Justiției** **<u>nerealizată</u>** Propunerile în raport cu necesitatea majorării sancțiunilor la art. 65 din Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 pentru necomunicarea către autoritatea tutelară (de către persoanele cu această obligație) despre existența unui pericol pentru viața ori sănătatea copilului sau despre încălcarea drepturilor și intereselor lui legitime de rigoare urmează a fi	**<u>Nerealizată</u>** **Ministerul Justiției** Art. 65 din Codul contravențional stabilește sancțiuni disuasive pentru necomunicarea către autoritatea tutelară (de către persoanele cu această obligație) despre existența unui pericol pentru viața ori sănătatea copilului sau despre încălcarea drepturilor și intereselor lui legitime. Orice eventuală modificare de majorare a sancțiunilor trebuie precedată de o analiză a deficiențelor atestate în practică care justifică că sancțiunea existentă nu își atinge scopul și urmează să aibă drept

	sănătatea copilului sau despre încălcarea drepturilor și intereselor lui legitime							prezentate de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale, iar analiza se va efectua de către Ministerul Justiției urmare a recepționării acestora. MMPS nu susține cele expuse mai sus și odată ce va recepționa solicitarea Ministerului Justiției cu privire la subiectul în cauză se va expune în modul corespunzător.	fundamentare o solidă bază de date statistice. Deși Ministerul Justiției este instituția care promovează proiectele de acte normative pentru modificarea legislației codificate (inclusiv a Codului contravențional), propunerile de modificare sunt formulate și de către alte autorități în funcție de specificul activității. Or, normele cuprinse în Codul contravențional vizează diferite sectoare (ex. sănătate, mediu, transport, etc.) expertiza fiind deținută de către instituțiile de profil. La data de 26.02.2024, Ministerul Justiției a inițiat procesul de modificare a Codului contravențional fiind solicitate propuneri de la toate autoritățile. Adițional, avînd în vedere că de politicile privind protecția drepturilor copilului, precum și de cele privind instituția autorității tutelare este responsabil Ministerul Muncii și Protecției Sociale, prin scrisoarea nr. 02/7396 din 24.07.2025, Ministerul Justiției a solicitat suplimentar acestuia din urmă formularea propunerilor aferente acestei acțiuni. Prin scrisoarea nr. 12/3796 din 05.08.2025 Ministerul Muncii și Protecției Sociale nu a prezentat nici o poziție în raport cu oportunitatea intervenției la art. 65 din Codul

									contravențional. Prin urmare, în lipsa unor propuneri și fundamentări, cadrul normativ nu poate fi modificat în mod aleatoriu. **MMPS** *Se menține poziție expusă anterior.* MMPS a transmis la data de 05.08.2025 în adresa MJ o scrisoare prin care și-a manifestat deschiderea în oferirea poziției pe marginea intenției manifestate de MJ la acțiunile 1.1.11 și 1.1.12 din PNADO. Careva solicitări/propuneri pe marginea subiectelor date pînă la momentul raportării de la MJ nu au parvenit
1.1.12	Analiza necesității incriminării alienării parentale ca formă de violență care încalcă dreptul fundamental al copilului de a avea interacțiuni familiale sănătoase cu ambii părinți	2025	13.5	Surse bugetare	Ministerul Justiției; Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Centrul Național de Prevenire a Abuzului Față de Copii	Analiză efectuată; recomandări formulate		**<u>Nerealizată</u>** **Ministerul Justiției** Instituția alienării parentale este analizată pe platformă parlamentară, la inițiativa deputatei Angela Munteanu-Pojoga. În data de 04.02.2024 a fost organizată o consultare publică asupra unei inițiative legislative pentru modificarea unor acte normative (îmbunătățirea cadrului legal cu

									privire la apărarea drepturilor copiilor minori). În procesul de desfășurare a consultărilor pe platforma parlamentară a fost abordat și fenomenul de alienare parentală, care este o formă de abuz emoțional asupra copiilor, precum și oportunitatea reglementării alienării parentale ca fenomen distinct. **MMPS** **A se vedea răspunsul la acțiunea 1.1.11**
Obiectiv specific 1.2. Asistența juridică garantată de stat pentru grupurile vulnerabile fortificată Indicator 1: Categorii de avocați specializați care acordă asistență juridică garantată de stat extinse (Responsabilitatea prezentării datelor: Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat) Date de referință: 4 Țintă: 7 Indicator 2: Minimum 20 de avocați specializați pe grupuri vulnerabile (Responsabilitatea prezentării datelor: Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat) Date de referință: 0 Țintă: 20 de avocați specializați								**Indicator 1:** Pentru perioada de raportare (anul 2024), în cadrul CNAJGS sunt identificați 4 categorii de avocați specializați: **1.** Specializați în acordare AJGS minorilor; **2.** Specializați în acordare AJGS victimelor infracțiunilor; **3.** Specializați în acordare AJGS persoanelor cu dizabilități; **4.** Specializați în acordare AJGS solicitanților de azil, refugiaților, beneficiarilor de	**Indicator 1:** Pentru perioada de raportare (anul 2025), în cadrul CNAJGS sunt identificați 4 categorii de avocați specializați: 1. Specializați în acordare AJGS minorilor (51 avocați); 2. Specializați în acordare AJGS victimelor infracțiunilor (25 avocați); 3. Specializați în acordare AJGS persoanelor cu dizabilități (11 avocați); 4. Specializați în acordare AJGS solicitanților de azil, refugiaților, beneficiarilor de protecție umanitară, apatrizilor (16 avocați). **Indicator 2:** Pentru perioada de raportare (anul 2025), sunt specializați în acordare

								protecție umanitară, apatrizilor. **Indicator 2:** Pentru perioada de raportare (anul 2024), sunt specializați în acordare AJGS persoanelor cu dizabilități intelectuale și psihosociale **11 avocați.**	AJGS persoanelor cu dizabilități intelectuale și psihosociale **11 avocați.**
1.2.1	Elaborarea/actualizarea standardelor de calitate și a suporturilor metodologice ale activității țtilor care acordă asistență juridică garantată de stat persoanelor cu dizabilități, ținând cont de toată diversitatea lor	2024-2027	145,6 2024 – 72,8; 2025 – 72,8	Surse externe	Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat	Uniunea Avocaților; parteneri de dezvoltare	1. Standarde elaborate/actualizate participativ, aplicate și respectate. 2. Ghiduri practice elaborate/actualizate.	**Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat** **Realizată pentru perioada de raportare** Prin Hotărârea Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat nr. 10 din 26 ianuarie 2024 au fost aprobate standardele de calitate ale activităţii avocaţilor care acordă asistență juridică garantată de stat victimelor infracțiunilor și victimelor violenței în familie în procesul obținerii măsurilor de protecție https://cnajgs.md/uploads/asset/file/ro/2270/6.1_Standarde_victimelor_infrac%C8%9Biunilor_%C8%99i_victimelor_violen%C8%9Bei_%C3%AEn_familie_%C3%AE	**Neinițiată planificat** **Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat** În anul 2025 modificarea/ajustarea Standardelor nu a avut loc.

								n_procesul_ob%C8%9Binerii_m%C4%83surilor_de_protec%C8%9Bie.pdf	
1.2.2.	Extinderea specializării avocaților și parajuriștilor care acordă asistență juridică garantată de stat pe categorii de grupuri vulnerabile (victimele violenței în familie, victimele traficului de ființe umane, victimele torturii și tratamentului inuman, minori etc.), inclusiv actualizarea permanentă a listei avocaților și parajuriștilor specializați	2024-2027	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat		Numărul de instruiri tematice organizate conform necesităților identificate; numărul de avocați specializați și parajuriști instruiți anual/lista actualizată; numărul de beneficiari de asistență	**Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** 1. 7 instruiri tematice au fost organizate: -”Asigurarea respectării drepturilor victimelor violenței sexuale și a violenței în familie” (08 februarie/18 septembrie), în colaborare cu INJ; - ”Aplicabilitatea standardelor de calitate ale activităţii avocaţilor care acordă asistență juridică garantată de stat victimelor infracțiunilor și victimelor violenței în familie în procesul obținerii măsurilor de protecție (01/15.03 Chișinău, 06.03 Cahul, 13.03 Bălți, 18.03 Comrat), în colaborare cu ABA ROLI. 2. **21** avocați sunt specializați în cauze cu implicarea persoanelor victime ale infracțiunii.	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat** 2 sesiune de instruire pentru avocați care acordă ajgs organizată în colaborare cu INJ cu genericul: ”Particularitățile acordării asistenței juridice calificate victimelor infracțiunilor”, (au participat circa 70 de avocați). În colaborare cu AMNESTY au fost organizate instruirile, după cum urmează: – Particularitățile acordării asistenței juridice victimelor violenței împotriva femeilor și violenței în familie, inclusiv a violenței digitale; – prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței în familie, cu referire la noile modificări din Legea 45. 3 sesiuni (Chișinău, Bălți, Cahul);

							juridică garantată de stat, pentru fiecare categorie	Listele avocaților specializați sunt actualizate periodic de două ori pe an. 3. Au beneficiat de asistență juridică garantată de stat, per categorie: - **882** (victimele violenței în familie); - **139** (victimele traficului de ființe umane); - **51** (victimele torturii și tratamentului inuman); - **257** (minori).	Între 13 mai și 3 iunie 2025, în colaborare cu ANPCV au fost desfășurate 3 sesiuni regionale de instruire pentru parajuriști la Chișinău, Bălți și Cahul. Tematica: "Consolidarea rolului parajuriștilor în prevenirea și combaterea violenței bazate pe gen și a violenței domestice". În luna octombrie a fost organizată a doua sesiune în format online. La moment actual rețeaua include **89** de parajuriști. **25** avocați sunt specializați în cauze cu implicarea persoanelor victime ale infracțiunii. Listele avocaților specializați sunt actualizate periodic de două ori pe an. Au beneficiat de asistență juridică garantată de stat, per categorie: - **779** (victimele violenței în familie); - **72** (victimele traficului de ființe umane); - **86** (victimele torturii și tratamentului inuman); - **230** (minori).
1.2.3.	Aprobarea cadrului normativ secundar privind mecanismul medierii garantate de stat	2024-2025	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat;		Cadrul normativ aprobat	**Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** Prin Hotărârea Consiliului Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat nr.	**<u>Realizată</u>** **Ministerul Justiției / Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat** Prin *Hotărârea Guvernului nr. 150/2025* au fost eficientizate și

					Consiliul de Mediere; Ministerul Justiției			28 din 20 iunie 2024, au fost aprobate modele de acte pentru implementarea mecanismului de acordare a serviciilor de mediere garantată de stat: - *cerere privind înscrierea în lista mediatorilor care acordă servicii de mediere garantată de stat;* - *modelul de contract cu privire la acordarea serviciilor de mediere garantată de stat;* - *cerere privind acordarea serviciilor de mediere garantată de stat;* - *decizie privind acordarea/refuz în acordarea serviciilor de mediere garantată de stat.* *https://cnajgs.md/ro/modele-de-acte* *Prin Hotărârea Consiliului Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat Nr.47 din 13.12.2024*, au fost aprobate modele de acte pentru implementarea mecanismului de acordare a serviciilor de mediere garantată de stat:	uniformizate procedurile de calculare a venitului solicitanților de asistență juridică garantată de stat (în cazul asistenței juridice calificate, precum și medierii garantate de stat), în corespundere cu recomandările Curții de Conturi în cadrul oficiilor teritoriale ale CNAJGS, fiind asigurată previzibilitatea normelor juridice, precum și ușurarea parcurgerii procedurii de solicitare a asistenței juridice garantate de stat pentru persoanele social-vulnerabile. Prin Hotărârea Consiliului Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat Nr. 46/2024 a fost aprobat Regulamentul privind acordarea serviciilor de mediere garantată de stat. În vigoare din 7 februarie 2025. Prin Hotărârea CNAJGS nr. 24/2025 a fost aprobat model nou a deciziei de acordare și refuz a serviciilor de MGS.

								- *registrul serviciilor prestate de către mediatorul care acordă servicii de mediere garantată de stat;* - *RAPORT de acordare a serviciilor de mediere garantată de stat;* - *decizie (compilată) privind remunerarea* *pentru serviciile de mediere garantată de stat.* Prin Hotărârea Consiliului Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat Nr. 46 din 13 decembrie 2024 a fost aprobat Regulamentul privind acordarea serviciilor de mediere garantată de stat. https://cnajgs.md/uploads/asset/file/ro/2772/REGULAMENT_acordrea_serviciilor_de_MGS_final.pdf **Ministerul Justiției** **<u>Realizată</u>** Serviciile de *mediere garantată de stat au fost integrate în sistemul de asistență juridică garantată de stat*, fiind revizuite categoriile de dosare care pot fi referite medierii garantate	

								de stat (nu doar cauzele penale, dar și cauzele civile, contravenționale). La fel, a fost extinsă lista categoriilor de persoane care pot beneficia de mediere garantată de stat (persoanele ale căror venit este mai mic decât salariul minim lunar pe țară stabilit de Guvern, minori, persoanele care au atins vârsta de 18 ani, dar nu au atins vârsta de 21 de ani, persoanelor cu dizabilitate severă sau accentuată). (Legea nr.395/2023 în vigoare în data de 29.06.2024).	
1.2.4.	Implementarea mecanismului medierii garantate de stat	2025-2027	7570,8 2024 – 1892,7; 2025 – 1892,7; 2026 –	Surse bugetare	Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat; Consiliul de Mediere; Ministerul Justiției		Numărul de mediatori instruiți; numărul de cazuri soluționate prin mediere	**Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat** **<u>În proces de realizare</u>** Prin Hotărârea CNAJGS nr. 32/2024, 34/2024 și 39/2024 au fost admiși în sistem de AJGS 31 mediatori care vor acorda servicii de mediere garantată de stat.	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat** La momentul actual cu Oficiile teritoriale ale CNAJGS au încheiat contractul pentru prestarea serviciilor de medierea garantată de stat 33 de mediatori. **Ministerul Justiției**

			1892,7; 2027 – 1892,7						Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat a întreprins mai multe măsuri operaționale pentru implementarea mecanismului medierii garantate de stat. Prin Hotărîrea CNAJGS nr.46 din 13.12.2024 a fost aprobat Regulamentul privind acordarea serviciilor de mediere garantată de stat Lista mediatorilor care acordă mediere garantată de stat este plasată pe pagina web CNAJGS.
1.2.5.	Instruirea prestatorilor de servicii de asistență juridică garantată de stat primară și calificată în baza standardelor de calitate	2024-2027	2372,2 2024 – 36,4; 2025 – 758,2; 2026 – 788,8; 2027 – 788,8	Surse externe	Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat	Centrul de Instruire al Uniunii Avocaților; Institutul Național al Justiției; parteneri de dezvoltare	Numărul de cursuri de instruire organizate; numărul de avocați și parajuriști instruiți	**Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** Pe parcursul I semestru anului 2024 în colaborareAA cu partenerii de dezvoltare au fost organizate instruirile pentru avocați (18 instruiri/341 avocați). Instruirile pentru para-juriști au fost organizate în colaborare cu partenerii de dezvoltare. Totodată, în vederea dezvoltării profesionale a para-juriștilor au fost elaborate două platforme online de instruire a para-juriștilor: inițială și continuă,	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat** Pe parcursul anului 2025 în colaborare cu INJ și parteneri de dezvoltare AMNESTY, UNHCR au fost organizate instruirile pentru avocați (19 sesiuni (instruiri/ circa 350 avocați au participat la instruire). Instruirile pentru parajuriști au fost organizate în colaborare cu ANPCV, 2 sesiuni (o sesiune în perioada mai-iunie în trei regiuni Bălți, Chișinău, Cahul cu prezența fizică și a doua în luna octombrie la fel pe regiuni în format online). Totodată, în vederea dezvoltării profesionale a para-juriștilor au fost

								disponibile în limbile română și rusă, care asigură accesul la instruire de calitate și accesibilă tuturor para-juriștilor. Platformele de instruire au fost plasate pa platforma guvernamentală de instruire găzduită de către Agenția de Guvernare Electronică (AGE): https://mlearn.gov.md/course/index.php?categoryid=12 **Institutul Național al Justiției** **Realizată pentru perioada de raportare** **Formare continuă** Pe parcursul anului 2024 în cadrul modulului „Particularităţile acordării asistenţei juridice garantate de stat pe diferite tipuri de cauze" destinat avocaților care acordă asistență juridică garantată de stat au fost organizate 10 seminare și instruiți 303 beneficiari după cum urmează: 2 Seminare „Particularitățile audierii minorului în condiții speciale" în cadrul cărora au fost instruiți 57 avocați CNAJGS 2 Seminare „Particularitățile	elaborate două platforme online de instruire a para-juriștilor: inițială și continuă, disponibile în limbile română și rusă, care asigură accesul la instruire de calitate și accesibilă tuturor para-juriștilor. Platforma de instruire a fost instalată pe platforma guvernamentală găzduită de către Agenția de Guvernare Electronică (AGE): https://mlearn.gov.md/course/index.php?categoryid=12 **Institutul Național al Justiției** **Formare continuă** Pe parcursul anului 2025 în cadrul modulului „*Particularitățile acordării asistenței juridice garantate de stat pe diferite tipuri de cauze*" destinat avocaților care acordă asistență juridică garantată de stat au fost organizate 11 seminare și instruiți 402 beneficiari, după cum urmează: 2 Seminare „*Particularitățile acordării asistenței juridice calificate în litigiile cu privire la stabilirea programului/graficului de întrevederi cu copilul și în procesul de punere în executare a hotărârilor judecătorești*" - Persoane instruite: 63 avocați CNAJGS 2 Seminare „P*articularitățile acordării asistenței juridice calificate*

								acordării asistenţei juridice calitative persoanelor cu dizabilități intelectuale și psihosociale” în cadrul cărora au fost instruiți 61 avocați CNAJGS 2 Seminare „ Asigurarea respectării drepturilor victimelor violenței sexuale și a violenței în familie” în cadrul cărora au fost instruiți 65 avocați CNAJGS 2 Seminare „ Particularitățile examinării litigiilor ce țin de stabilirea programului/graficului de întrevederi cu copilul în procedura generală contencioasă și în procedura contenciosului administrativ” în cadrul cărora au fost instruiți 65 avocați CNAJGS 2 Seminare „Rolul avocatului la determinarea măsurii de pedeapsă și promovarea alternativelor la detenție” în cadrul cărora au fost instruiți 55 avocați CNAJGS	*victimelor infracțiunilor*” - Persoane instruite: 73 avocați CNAJGS 2 Seminare „*Particularitățile acordării asistenței juridice calificate în litigiile inițiate în baza Convenției de la Haga privind aspectele civile ale răpirii internaționale de copii*” - Persoane instruite: 86 avocați CNAJGS 2 Seminare „*Particularitățile acordării asistenței juridice calitative persoanelor cu dizabilități intelectuale și psihosociale la examinarea cauzelor penale și civile*” - Persoane instruite: 72 avocați CNAJGS 2 Seminare „*Rolul avocatului la determinarea măsurii de pedeapsă și promovarea alternativelor la detenție*”- Persoane instruite: 93 avocați CNAJGS Seminar „*Reprezentarea solicitanților de azil în Republica Moldova*” - Persoane instruite: 15 avocați CNAJGS **Formare continuă** Pe parcursul semestrului I al anului 2025 în cadrul Modulului „Particularităţile acordării asistenţei juridice garantate de stat pe diferite tipuri de cauze” destinat avocaților care acordă asistență juridică garantată de stat au fost organizate 6

									seminare și instruiți 187 beneficiari după cum urmează: 1 Seminar „Reprezentarea solicitanților de azil în Republica Moldova” (13 martie 2025) - 15 avocați CNAJGS; 1 Seminar „Particularitățile acordării asistenței juridice calificate în litigiile cu privire la stabilirea programului/graficului de întrevederi cu copilul și în procesul de punere în executare a hotărârilor judecătorești” (31 martie 2025) - 29 avocați CNAJGS; 1 Seminar „Particularitățile acordării asistenței juridice calificate victimelor infracțiunilor” (1 aprilie 2025) - 34 avocați CNAJGS; 1 Seminar „Particularitățile acordării asistenței juridice calificate în litigiile inițiate în baza Convenției de la Haga privind aspectele civile ale răpirii internaționale de copii” (2 aprilie 2025) - 38 avocați CNAJGS; 1 Seminar „Particularitățile acordării asistenţei juridice calitative persoanelor cu dizabilități intelectuale și psihosociale la examinarea cauzelor penale și civile” (3 aprilie 2025) -32 avocați CNAJGS;

									1 Seminar „Rolul avocatului la determinarea măsurii de pedeapsă și promovarea alternativelor la detenție” (4 aprilie 2025) - 39 avocați CNAJGS.
1.2.6.	Elaborarea mecanismelor de identificare și de referire a cauzelor cu implicarea persoanelor cu dizabilități, în special din locurile calificate ca instituții de tip închis	2024-2027	912,3 2024 – 36,4; 2025 – 284,3; 2026 – 295,8; 2027 – 295,8	Surse externe	Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat	Parteneri de dezvoltare	Mecanismul de identificare și referire elaborat și aplicat; numărul de persoane identificate și referite	**Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **1352** - numărul persoanelor cu dizabilități care au beneficiat de asistență juridică garantată de stat în anul 2024.	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat** **1 548** - numărul persoanelor cu dizabilități care au beneficiat de asistență juridică garantată de stat în anul 2025.

1.2.7.	Elaborarea suportului informațional pentru asigurarea accesului la servicii de asistența juridică garantată de stat (informație în limba care o înțeleg și la un nivel accesibil de înțelegere)	2025-2027	34,4 2025 – 11,2; 2026 – 11,6; 2027 – 11,6	Surse externe	Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat	Parteneri de dezvoltare	Numărul de materiale informaționale elaborate/actualizate și distribuite; gradul de informare a grupului țintă crescut		**Consiliul Național pentru Asistență Juridică** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** Au fost distribuite: – Ghidul beneficiarului (ajgs); var. Rom/rus, (circa 15000 de ex.); – Broșură informativă „Asistența juridică garantată de stat” (circa 500 de ex.); – Leaflete „Asistența juridică primară garantată de stat”(circa 500 de ex.); – Leaflete „Asistența juridică primară garantată de stat online” var. Rom/rus (distribuite în penitenciare).
Obiectiv specific 1.3. Sistemul de justiție și organele de drept accesibile pentru persoanele din grupurile vulnerabile Indicator: Ponderea recomandărilor Comitetului pentru drepturile persoanelor cu dizabilități în domeniul justiției implementate de către Republica Moldova (Responsabilitatea prezentării datelor: Ministerul Muncii și Protecției Sociale) Date de referință: 0 Țintă: 80 %									

1.3.1.	Instruirea angajaților organelor de drept privind asigurarea accesului la justiție a persoanelor cu dizabilități	2026	315,5	Surse externe	Ministerul Afacerilor Interne; Procuratura Generală	Uniunea Avocaților or; parteneri de dezvoltare; Oficiul Avocatului Poporului	Numărul de persoane instruite	**Ministerul Afacerilor Interne** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** Pe parcursul anului 2024, în cadrul Academiei ”Ștefan cel Mare” au fost desfășurate următoarele instruiri pe palierul formării profesionale inițiale: - *Grupa academică 115-116,* în perioada 30.10.2023-16.02.2024, fiind instruiți 54 funcționari publici cu statut special din cadrul MAI; - *Grupa academică 117-118,* în perioada 05.02-24.05.2024, fiind instruiți 53 funcționari publici cu statut special din cadrul MAI; - *Grupa academică 119*, în perioada 14.05-30.08.2024, fiind instruiți 41 funcționari publici cu statut special din cadrul MAI. - *Grupa academică 120*, în perioada 06.08-22.11.2024, fiind instruiți 39 funcționari publici cu statut special din cadrul MAI. - *Grupa academică 121*, în perioada 07.10.2024-24.01.2025, fiind instruiți	**Ministerul Afacerilor Interne** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** Pe parcursul anului 2025, Ministerul Afacerilor Interne a asigurat formarea profesională a 340 de angajați prin intermediul cursurilor de formare inițială a ofițerilor. **Oficiul Avocatului Poporului 2025** Reprezentanța Comrat a Oficiului Avocatului Poporului a organizat 2 activități de instruire pentru 76 de angajați din Inspectoratele de poliție Comrat și Ceadâr-Lunga la tematica ”Drepturile persoanelor cu dizabilități intelectuale”

								14 funcționari publici cu statut special din cadrul MAI (în proces de desfășurare) - *Grupa academică 122*, în perioada 04.11.2024-21.02.2025, fiind instruiți 48 funcționari publici cu statut special din cadrul MAI (în proces de desfășurare). În cadrul cursurilor de formare profesională menţionate, pe parcursul anului, au fost studiate unitățile de cursuri/module: „*Privind asigurarea accesului la justiție a persoanelor cu dizabilități*” și „*Asigurarea egalităţii între femei şi bărbați (discurs de ură și de instigare la discriminare)*”. În total: Cursuri desfăşurate – 6 Persoane instruite – 249 **Oficiul Avocatului Poporului** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>**	

								Pe parcursul anului 2024 au fost realizate 42 activități de instruire pentru: - 658 angajați de penitenciare, - 61 angajați ai poliției, - 29 carabinieri, - 43 polițiști de frontieră, - 40 angajați ai sistemului judecătoresc, procurori și judecători - 138 studenți la drept (Facultatea de drept a USM) - 120 persoane private de libertate.	
1.3.2.	Sporirea gradului de conștientizare a femeilor, inclusiv a celor care aparțin grupurilor vulnerabile (minorități etnice, cu dizabilități, migrante, femeile în etate, din	2025-2027	27,5 2025 – 8,9; 2026 – 9,3; 2027 – 9,3	Surse externe	Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Ministerul Justiției	Parteneri de dezvoltare	Numărul de activități realizate; numărul femeilor		**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Ministerul Muncii și Protecției Sociale** Pe parcursul anului 2025 MMPS și autoritățile din gestiune au organizat multiple activități, orientate spre sporirea gradului de conștientizare a femeilor, inclusiv a celor care aparțin grupurilor vulnerabile, cu privire la drepturile lor.

	zonele rurale etc.), cu privire la drepturile lor și la căile de atac disponibile pentru a solicita aceste drepturi						informate		Profesioniștii din prima linie constituie o resursă forte de informare în exercitarea responsabilităților zilnice, în special în procesele de consultare informațională și/sau de monitorizarea a cazurilor. Pentru îmbunătățirea calității serviciilor, peste **200** de profesioniști din cadrul serviciilor de plasament pentru victimele violenței în familie și ale traficului de ființe umane, centrelor maternale și structurilor teritoriale de asistență socială au beneficiat de instruiri axate pe respectarea drepturilor persoanelor cu dizabilități și aplicarea abordărilor centrate pe nevoi. Instruirile au vizat cadrul normativ de protecție, tipurile de dizabilități, comunicarea și consilierea adaptată, mecanismele de identificare și referire a cazurilor de violență, serviciile sociale disponibile, mobilizarea comunitară, precum și aspecte metodologice privind planificarea, organizarea și evaluarea activităților de instruire destinate asistenților sociali comunitari. Specialiștii din cadrul centrelor de plasament temporar destinate persoanelor strămutate din Ucraina, precum și din cadrul centrelor și serviciilor sociale pentru persoanele cu dizabilități, au beneficiat de instruiri privind principiile reabilitării

									și (re)integrării victimelor traficului de ființe umane, drepturile acestora, precum și particularitățile de asistență și protecție, fiind instruiți, în total, **123** de specialiști. În perioada 7 octombrie – 7 noiembrie 2025, au fost organizate **3** sesiuni de instruire destinate specialiștilor în domeniul violenței în familie și al reabilitării victimelor infracțiunilor și al reprezentanților serviciilor de plasament, axate pe asistența victimelor violenței în familie și a violenței împotriva femeilor în rândul persoanelor refugiate, la care au participat **78** de specialiști. Pentru a sprijini victimele femei și copii acestora, inclusiv cele/cei din grupuri vulnerabile, MMPS a inițiat procesul de fortificare, extindere și asigurare a accesibilității rețelei de servicii pentru victime, iar acest aspect a fost mediatizat prin intermediul paginii web, precum și alte canale de socializare. Spoturile de promovare a serviciilor existente la nivel de comunitate, cum ar fi: Intervenții mai bune înseamnă vieți mai sigure (https://www.youtube.com/shorts/ZlD2BbVLPXY), a înregistrat 8311 vizualizări și 59 distribuiri; Campania internațională „16 zile de activism împotriva violenței în bază

									de gen” – 2024 (https://www.youtube.com/watch?v=5L-d98ivmMU&t=2s), a înregistrat 2854 vizualizări și 26 distribuiri; *„Angajarea specialiștilor în domeniul violenței în familie și reabilitării victimelor infracțiunilor” https://www.youtube.com/watch?v=wFp0ivycAtw, https://www.youtube.com/watch?v=ErcyA7nvlAE), a înregistrat 8532* vizualizări și 45 distribuiri; *„Este responsabilitatea noastră colectivă să spunem NU violenței” (https://www.youtube.com/watch?v=rEaeTewHXEo, https://www.youtube.com/watch?v=j4T1SUToSLY&t=106s), a înregistrat 4418 vizualizări și* 15 distribuiri. Asistenții sociali comunitari și specialiștii în domeniul violenței în familie și al reabilitării victimelor infracțiunilor desfășoară periodic campanii de informare și sensibilizare privind drepturile victimelor, modalitățile de denunțare a actelor de violență, precum și opțiunile de plasament în centre specializate de protecție și asistență **Ministerul Justiției** Activitățile desfășurate în perioada de referință au vizat consolidarea

									transparenței instituționale și îmbunătățirea comunicării publice. Acestea au inclus interacțiuni cu presa prin interviuri și vizite organizate, desfășurarea de campanii de informare și sensibilizare. De asemenea, au fost elaborate și distribuite materiale informative, iar instituția a participat activ la evenimente și parteneriate menite să sprijine colaborarea cu diverse entități. Aceste demersuri au contribuit la o mai bună informare a societății și la sporirea gradului de conștientizare, inclusiv a femeilor care aparțin grupurilor vulnerabile. La fel, pagina web oficială a fost actualizată constant la rubrica *„Media”*, subrubrica *„Comunicate de presă”.*
1.3.3.	Instruirea profesioniștilor din sectorul justiției în domeniul drepturilor persoanelor cu dizabilități	2024-2027	1189,7 2024 – 21,8; 2025 – 379,1; 2026 – 394,4;	Surse externe	Institutul Național al Justiției; Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat	Parteneri de dezvoltare; organizații necomerciale; Oficiul Avocatului Poporului	Programe de formare inițială și continuă revizuite din perspectiva standardelor în domeni	**Institutul Național al Justiției** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Formare continuă** Pe parcursul anului 2024 au fost realizate 2 seminare „Particularitățile acordării asistenţei juridice calitative persoanelor cu dizabilități intelectuale și psihosociale”, în cadrul cărora au fost instruiți 61 avocați CNAJGS	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Institutul Național al Justiției** **Formare continuă** Pe parcursul anului 2025 au fost realizate: 2 seminare „*Particularitățile acordării asistenţei juridice calitative persoanelor cu dizabilități intelectuale și psihosociale la examinarea cauzelor penale și civile*”,

			2027 – 394,4				ul drepturilor persoanelor cu dizabilități ; numărul de specialiști din domeniul justiției instruiți ; numărul de avocați instruiți ; numărul de parajuriștilor instruiți	**E- instruire** Pe parcursul anului 2024 INJ a prestat două cursuri de formare la distanță cu genericul „Curs electronic în domeniul anti-discriminării”. În cadrul e-cursurilor au fost înregistrate 87 de participări, fiind acordate 30 de certificate, dintre care: 2 judecători, 3 procurori, 1 consultant al procurorului, 11 asistenți judiciari, 2 grefieri, 2 colaboratori din cadrul instanței, 6 studenți și 3 avocați CNAJGS. **Formare inițială** Pe parcursul anului 2024 au fost instruiți 45 audienți (30 candidați la funcția de judecător și 15 candidați la funcția de procuror) în cadrul următoarelor discipline: „Sistemul ONU al drepturilor omului”, „Introducere în art. 5 al Convenției Europene a Drepturilor Omului: dreptul la libertate și la siguranță”.	în cadrul cărora au fost instruiți 72 avocați CNAJGS. 2 Seminare „*Principiile interpretării și aplicării Convenției Europene a Drepturilor Omului în ordinea juridică internă. Evoluțiile jurisprudenței CtEDO*”- persoane instruite 44: 7 asistenți judiciari, 12 grefieri, 18 consultanți ai procurorului, 7 colaboratori ai instanțelor; 2 Seminare „Convenția europeană a drepturilor omului, aplicarea jurisprudenței CtEDO în ordinea juridică internă. Principiile interpretării și aplicării Convenției Europene a Drepturilor Omului în ordinea juridică internă”- persoane instruite 31: 10 judecători, 21 procurori. 4 Seminare „Problematica soluționării litigiilor privind instituirea măsurilor de ocrotire judiciară. Protecția drepturilor persoanelor cu dizabilități” - persoane instruite 51: 18 judecători, 11 asistenți judiciari, 5 grefieri, 13 consultanți ai procurorilor, 4 specialiști. 2 seminare „Nediscriminare și egalitate. Protecția minorităților” - persoane instruite 63: 10 asistenți judiciari, 17 grefier, 18 consultați ai procurorului, 18 colaboratori din cadrul instanțelor.

									2 Seminare „Nediscriminare și egalitate. Standarde de protecție a minorităților (etnico-lingvistice, religioase, sexuale, etc.)”- persoane instruite 33: 5 judecători, 27 procurori, 1 colaborator din cadrul Cancelariei de Stat. 1 Seminar „Aspecte practice în investigarea cazurilor de discriminare, discurs de ură și infracțiuni motivate de prejudecată în Republica Moldova”- persoane instruite: 4 judecători, 10 procurori, 10 OUP **E- instruire** Pe parcursul anului 2025 INJ a prestat cursul de formare la distanță cu genericul „Curs electronic în domeniul antidiscriminării”. În cadrul e-cursului au fost înregistrat 70 de participări, fiind acordate 21 de certificate, dintre care: 4 judecători, 5 procurori, 10 de consultanți ai procurorului, 1 colaborator din cadrul procuraturii, 9 asistenți judiciari, 9 grefieri, 29 de colaboratori din cadrul instanței, 1 șef de secretariat, 1 formator/personal INJ, 1 persoană din alte categorii. **Formare inițială**

									În perioada de raport au fost instruiți 29 audienți (11 de candidați la funcția de judecător și 18 candidați la funcția de procuror) în cadrul disciplinei „Introducere în art. 5 al Convenției Europene a Drepturilor Omului: dreptul la libertate și la siguranță”. Totodată, pentru audienții candidați la funcția de judecător și de procuror, promoția a XVIII-a, a fost organizată o Școală de toamnă cu genericul „Drepturile Persoanelor cu Dizabilități și Tratamentul prin Constrângere cu Caracter Medical", în parteneriat cu Amnesty Internațional Moldova (AIM). La acest eveniment au participat 29 audienți (11 de candidați la funcția de judecător și 18 candidați la funcția de procuror).
1.3.4.	Adoptarea normativelor tehnice în construcții privind accesibilitatea fizică a instituțiilor din sectorul justiției pentru persoanele cu diferite tipuri de dezabilități	2024	72,8	Surse externe	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale; Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Parteneri de dezvoltare; organizații necomerciale	Normative tehnice adoptate	**MIDR** **<u>nerealizată</u>**. **MMPS** Prin ratificarea Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități, republica Moldova și-a asumat realizarea drepturilor persoanelor cu dizabilități în toate domeniiile vieții, inclusiv protecție socială, asistență medicală, muncă, viață publică, și la alte utilități și servicii la care are	**<u>În proces de realizare</u>** **Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale** La data de 12.08.2025, a fost organizată o ședință interministerială privind identificarea soluțiilor fezabile pentru realizarea acțiunii. La ședință au participat reprezentanții Ministerului Muncii și Protecției Sociale și Ministerului Justiției. Urmare întrunirii s-a decis: *„Până la finele anului 2026, revizuirea, ajustarea la necesitate a normativelor*

								acces publicul larg, inclusiv mediul fizic, transport tehnologii și sisteme informaționale, reglementate și în Legea nr. 60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități. Astfel, art. 18 din Legea prenotată stipulează că autoritățile responsabile au obligația să autorizeze funcționarea obiectelor de utilitate publică, numai în condițiile respectării normativelor în domeniu, astfel încât persoanele cu dizabilități să aibă la ele un acces neîngrădit. Totodată, potrivit prevederilor art. 19 alin. (3) din Legea notată, normativele de adaptare a obiectivelor infrastructurii sociale la necesităţile persoanelor cu dizabilităţi, se aprobă de organul naţional de dirijare în construcţii (MIDR).	*tehnice în construcții existente privind accesibilitatea persoanelor cu dizabilități în conformitate cu standardele europene”.*
1.3.5.	Implementarea normativelor	2027			Agenția de Administrar		Normat ive	**Ministerul Justiției** **<u>În proces de realizare</u>**	**<u>În proces de realizare</u>**

	tehnice în construcții privind accesibilitatea fizică și informațională a instituțiilor din sectorul justiției pentru persoanele cu diferite tipuri de dizabilități				e a Instanțelor Judecătorești; Consiliul Superior al Magistraturii; Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale;		tehnice implementate	Condițiile de accesibilitate a clădirilor instanțelor de judecată și a unor clădiri din sistemul de justiție și a accesibilității paginilor-web ale instanțelor de judecată, autorităților și instituțiilor publice din domeniul justiției din Republica Moldova au fost supuse evaluării, iar constatările fost prezentate în cadrul ședinței din 24.06.2024. Agenția de Administrare a Instanțelor Judecătorești este implicată plenar într-un amplu proces de reforme, una din priorități fiind construirea de edificii pentru instanțe care să corespundă standardelor europene în materie de accesibilitate. De asemenea, în cadrul evenimentului, a fost pusă în discuție și accesibilitatea informațională a website-urilor instanțelor de judecată, autorităților și instituțiilor publice din domeniul justiției din Republica Moldova.	**Ministerul Justiției** Prin *HP nr. 218 din 10.07.2025* au fost operate modificări ale *Hotărârii Parlamentului nr. 21/2017* pentru aprobarea Planului de construire a clădirilor noi și/sau de renovare a clădirilor existente, necesare pentru buna funcționare a sistemului instanțelor judecătorești. **MIDR** Asigurarea accesibilității pentru persoanele cu dizabilități constituie o obligație legală, reglementată prin coroborarea prevederilor Codului Urbanismului și Construcțiilor cu cele ale Codului Contravențional. În vederea asigurării accesibilității persoanelor cu dizabilități, art. 12 alin. (3) din Codul urbanismului și construcțiilor, prevede: „*Persoanele cu funcții de răspundere, autoritățile, instituțiile și operatorii economici, indiferent de forma de proprietate, care nu respectă normele de proiectare, de construire a infrastructurii și nu asigură accesibilitatea la infrastructura socială poartă răspundere în conformitate cu normele Codului Contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008”*.

								În acest sens, s-a constatat că website-urile aflate pe subdomeniul instante.justice.md și pe domeniul gov.md, corespund cerințelor de accesibilitate, un exemplu fiind și pagina web a Ministerului Justiției. **CSM:** *Nerealizată* urmează a fi realizată de comun cu instituția responsabilă de acest segment din cadrul MJ – Agenția pentru Digitalizare în Justiție și Administrare Judecătorească **MIDR** **Realizată pentru perioada de raportare** În procesul de dare în exploatare a edificiilor, implementarea normativelor tehnice de accesibilitate fizică pentru persoanele cu dizabilități este supusă controlului de către Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică (INST).	Iar art. 177 alin. (2) lit. g) din Codul Contravențional nr. 218/2008 stipulează: „*Neasigurarea amenajării adecvate, conform normativelor în vigoare, a clădirilor, instalațiilor și încăperilor, inclusiv a celor de locuit, pentru a asigura accesul și folosirea lor de către persoanele cu dizabilități se sancționează cu amendă de la 140 la 240 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 350 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice*”. **MEC** În vederea asigurării necesităților persoanelor cu dizabilități, art. 12 alin. (3) din *Codul urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023*, stipulează că persoanele cu funcții de răspundere, autoritățile, instituțiile și operatorii economici, indiferent de forma de proprietate, care nu respectă normele de proiectare, de construire a infrastructurii și nu asigură accesibilitatea la infrastructura socială poartă răspundere în conformitate cu normele Codului Contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008.

								În cazul altor tipuri de construcții, conformarea la aceste normative este verificată de INST exclusiv în baza solicitării autorităților administrației publice locale.	Astfel, art. 177 alin. (2) lit. g) din Codul Contravențional prevede: „*Neasigurarea amenajării adecvate, conform normativelor în vigoare, a clădirilor, instalațiilor și încăperilor, inclusiv a celor de locuit, pentru a asigura accesul și folosirea lor de către persoanele cu dizabilități se sancționează cu amendă de la 140 la 240 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 350 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice*”. **CSM** La 01 iulie 2025, Consiliul Superior al Magistraturii a avizat proiectul de lege cu privire la modificarea Hotărârii Parlamentului nr. 21/2017 pentru aprobarea Planului de construire a clădirilor noi și/sau de renovare a clădirilor existente, în limita competențelor funcționale (proiect nr.03/5900 din 20 iunie 2025). https://www.csm.md/files/Hotaririle/2025/Avize/250701-001.pdf

1.3.6.	Efectuarea unui studiu asupra funcționării mecanismului de asigurare a dreptului la interpret/traducător în cadrul procedurilor de urmărire penală și în justiție	2025	54,6	Surse externe	Ministerul Justiției; Procuratura Generală; Ministerul Afacerilor Interne	Parteneri de dezvoltare	Studiu realizat; recomandări formulate	**Ministerul Afacerilor Interne** **<u>În proces de realizare</u>** Urmare a examinării informației prezentate de subdiviziunile teritoriale și specializate de urmărire penală ale Poliției, cu privire la problematica pe care ofițerii de urmărire penală o întâmpină la efectuarea acțiunilor de urmărire penală, unde este necesară implicarea traducătorului/interpretului, s-a constatat lipsa acestora. Doar Inspectoratul de poliție Soroca și DP a mun. Chișinău au încheiate contracte de prestare de servicii cu birouri de traduceri, la efectuarea acțiunilor procesuale, ceilalți - implicînd traducători neacreditați sau profesori de limba rusă. Pentru remedierea problemei, se propune: - modificarea cadrului normativ în vederea implementării unei posibilități de solicitare a prezenței interpretului/traducătorului	**<u>Realizată</u>** **Ministerul Justiției** Cu suportul USAID a fost elaborat *Conceptul privind implementarea serviciilor de interpret la distanță în proceduri judiciare*. Conceptul a fost prezentat public în data de 18.12.2024. Evenimentul s-a desfășurat într-un format mixt, reunind participanți din diverse instituții publice, organizații de profil și parteneri internaționali, având drept scop consolidarea unui cadru modernizat pentru asigurarea accesului la interpretare în cadrul proceselor judiciare. **Ministerul Afacerilor Interne** Pe perioada de referință, s-a constatat că din 45 de subdiviziuni de urmărire penală, 20 subdiviziuni dispun de interpret conform statelor, 9 subdiviziuni au încheiate contracte, iar 16 subdiviziuni se folosesc de serviciul profesorilor care posedă limba străină sau solicită traducători din alte subdiviziuni cum ar fi școală, judecătorie, procuratură. Totodată, la 10.07.2025 a fost elaborat raportul cu referire la dificultățile întâmpinate în asigurarea traducătorului/interpretului la

								după modelul avocaților, care acordă asistență juridică garantată de stat; - Ministerul Justiției să afișeze pe pagina web, lista datelor de contact ale persoanelor acreditate în funcții de traducători/interpreți.	efectuarea acțiunilor de urmărire penală și funcționarea mecanismului de asigurare a dreptului la interpret/traducător în cadrul efectuării acțiunilor de urmărire penală cu participarea acestora. Respectiv, urmare celor constatate s-a propus ca ofițerii zonali, în cadrul vizitelor efectuate în zonele unde au fost identificate dificultăți, să informeze conducătorii secțiilor de urmărire penală despre solicitarea șefilor de inspectorate privind posibilitatea încheierii unor contracte cu birourile de traducere deja utilizate de Procuratură, instanțele de judecată, alte inspectorate de poliție din apropiere sau stabilirea unor acorduri de cooperare interinstituțională în vederea utilizării în comun a serviciilor de traducere deja contractate de acestea. **Procuratura Generală** Procuratura Generală a elaborat „Analiza practicii privind funcționarea mecanismului de asigurare a dreptului la interpret/ traducător în cadrul procedurilor de urmărire penală”. Analiza conține recomandări care vor fi luate în considerare de către Aparatul Procuraturii General privind

									identificarea soluțiilor optime pentru facilitarea traducerilor realizate în cauzele penale. (nr. 11-15d/26-257 din 20.01.2025)
1.3.7.	Modificarea cadrului normativ privind mecanismul de asigurare a dreptului la interpret/traducător	2026	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Ministerul Justiției		Cadrul normativ modificat	**Ministerul Justiției** **<u>În proces de realizare</u>** La data de 12.03.2024, Ministerul Justiției a plasat anunțul de inițiere a proiectului de lege cu referire la modificarea cadrului normativ cu privire la statutul, autorizarea și organizarea activității de interpret și traducător în sectorul justiției. Proiectul are drept scop reglementarea modalității de creare a organului de autoadministrare a interpreților și/sau traducătorilor autorizați; revizuirea procedurii și criteriilor de accedere în profesia de interpret și/sau traducător autorizat, precum și ajustarea tarifelor pentru serviciile prestate de interpreții și/sau traducătorii autorizați. La această etapă proiectul se definitivează urmare a	**<u>În proces de realizare</u>** **Ministerul Justiției** Ministerul Justiției a inițiat modificarea cadrului normativ în scopul alinierii la Directiva 2010/64 privind dreptul la interpretare și traducere în cadrul procedurilor penale.

								avizelor recepționată de la instituţiile vizate.	
Obiectiv specific 1.4. Cadrul normativ asigură securitatea apărătorilor drepturilor omului și a jurnaliștilor, inclusiv în regiunea transnistreană Indicator: Cadrul normativ privind apărătorii drepturilor omului ajustat la recomandările internaționale (Responsabilitatea prezentării datelor: Ministerul Justiției) Date de referință: 0%								**Ministerul Justiţiei** La această etapă a se lua în considerare informaţia prezentată la pct. 1.4.1.	**Ministerul Justiţiei** La această etapă a se lua în considerare informaţia prezentată la pct. 1.4.1.

Țintă: 100%									
1.4.1.	Analiza cadrului normativ privind protecția apărătorilor drepturilor omului și modificarea acestuia, după caz	2025	În limita alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Ministerul Justiției	Oficiul Avocatului Poporului; Consiliul pentru egalitate	Studiul efectuat; cadrul normativ modificat, după caz	**Ministerul Justiției** **<u>În proces de realizare</u>** Oficiul Avocatului Poporului a elaborat conceptul *Apărătorului Drepturilor Omulu*i. Documentul cuprinde mai multe aspecte, inclusiv: cine sunt apărătorii drepturilor omului, cum aceștia pot fi protejați sau cine ar fi responsabil de activitatea lor. Conceptul a fost consultat în data de 09.12.2024. În următorii ani, Ministerul Justiției urmează să intervină pe mai multe aspecte care fac referire la apărători, iar până în 2026, va contribui la ajustarea cadrului legal pentru asigurarea protecției apărătorului drepturilor omului, conform angajamentelor asumate în urma screeningului bilateral, capitolul care ține de Funcționarea Instituțiilor Democratice. Aici se include și transpunerea Directivei	**<u>În proces de realizare</u>** **Ministerul Justiției** Oficiul Avocatului Poporului a elaborat o analiză privind protecția apărătorilor drepturilor omului. În data de 9 decembrie 2024 a fost organizată o ședința de consultare a acestei analize. La ședința de consultare au participat reprezentanți ai instituțiilor statului, precum și ai societății civile. Analiza efectuată a fost expediată și Ministerului Justiției care la data de 17.04.2025 a publicat pe pagina web anunțul privind inițierea procesului de elaborare a proiectului de lege cu privire la apărătorii drepturilor omului. Modificarea cadrului normativ va fi efectuată inclusiv în contextul promovării legislației anti-SLAPP, acțiune inclusă în Foaia de parcurs „Funcționarea Instituțiilor democratice”. Or, jurnaliștii se află printre principalii subiecți din categoria apărătorilor drepturilor omului.

								UE 2024/1069 privind protecția persoanelor care participă la viața publică împotriva cererilor vădit nefondate sau a procedurilor judiciare abuzive (SLAPP). **Oficiul Avocatului Poporului** În data de 9 decembrie 2024, Oficiul Avocatului Poporului a organizat o rundă de consultări publice a Conceptului privind Apărătorii Drepturilor Omului, oferind o platformă de discuții reprezentanților organizațiilor internaționale, ambasadelor țărilor UE, autorităților publice și societății civile. Conceptul în sine reprezintă o sinteză a informației privind statutul apărătorilor drepturilor omului în lume, evoluțiile riscurilor și presiunilor la care sunt supuși, încercările societății internaționale de a reglementa instituția dată, la fel și bunele practici ale statelor care, mai mult sau mai puțin, au reușit să progreseze în direcția	

								protecției apărătorilor drepturilor omului, categorie în care intră și copiii apărători ai drepturilor omului. Esența conceptului privind apărătorii drepturilor omului este intenția Ombudsmanilor de a chema statul la recunoașterea acestei categorii de persoane la nivel legislativ și garantarea unor măsuri de protecție adecvate. Documentul vine cu un proiect de lege-model elaborat de experți internaționali pentru a servi drept sursă de inspirație pentru statele care vor decide să preia practica reglementării statutului apărătorilor drepturilor omului printr-o lege specială.	
1.4.2.	Mobilizarea sprijinului partenerilor de dezvoltare, inclusiv prin prisma măsurilor de consolidare a încrederii, în vederea îmbunătățirii	2024-2027	1000,0 2024 – 250,0; 2025 – 250,0;	Surse bugetare	Biroul Politici de Reintegrare; Ministerul Afacerilor Externe	Oficiul Avocatului Poporului	Numărul de intervenții către partenerii de dezvoltare; numărul de	**Biroul politici de reintegrare, Cancelaria de Stat** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** În condițiile lipsei controlului efectiv al statului asupra teritoriului din stânga Nistrului și al municipiului Bender, precum și	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Biroul politici de reintegrare** 1.Număr de intervenții către parteneri: 20, s-a intervenit pe fiecare caz individual semnalat; 2.Număr de cazuri: 18; 3.Număr de beneficiari de suport: 18.

	situației drepturilor omului în regiunea transnistreană și pentru protejarea apărătorilor drepturilor omului și jurnaliștilor care activează în teritoriul necontrolat de autorități		2026 – 250,0; 2027 – 250,0				cazuri divizate pe categorii; numărul de apărători ai drepturilor omului și jurnaliști care au beneficiat de suport	inaccesibilității regiunii pentru funcționarii publici și apărătorii drepturilor omului, autoritățile solicită sprijinul partenerilor de dezvoltare pentru îmbunătățirea situației drepturilor omului în teritoriul necontrolat. Partenerilor de dezvoltare li s-a cerut să sporească implicarea în procesul de promovare a drepturilor omului în această regiune, să utilizeze pârghiile de influență în vederea convingerii Tiraspolului de a renunța la abuzurile în cazurile individuale sesizate, precum și să acționeze pentru anularea măsurilor de pedeapsă care afectează accesul la justiție și libertatea de exprimare a cetățenilor. În anul 2024, problema drepturilor omului a fost abordată în cadrul a 87 de întrevederi ale viceprim-ministrului pentru reintegrare și funcționarilor BPR cu reprezentanții partenerilor internaționali, inclusiv ambasadorii	• Problematica drepturilor omului în regiunea transnistreană a fost în centrul discuțiilor viceprim-ministrului pentru reintegrare și șefului BPR cu reprezentanții mediatorilor și observatorilor în cadrul procesului de negocieri, cu ambasadorii acreditați în Republica Moldova, cu delegațiile altor state și cu reprezentanții organizațiilor internaționale (75 întrevederi), fiind solicitat sprijinul acestora în vederea îmbunătățirii situației drepturilor omului în regiunea transnistreană, inclusiv intervenția pe cazurile individuale (pe 18 cazuri de detenție ilegală, semnalate de victime, rude, avocați, societatea civilă sau mass-media, au fost expediate 32 adresări; pe 29 de cazuri ce vizează alte tipuri de abuzuri în regiunea transnistreană sau solicitări de suport de la autorități au fost elaborate 45 de adresări). • Au fost vizate încălcările privind: libertatea persoanei, libertatea de circulație, libertatea de exprimare, accesul la justiție și libertatea presei/drepturile jurnaliștilor în regiunea transnistreană etc. • Au fost evidențiate problemele legate de represiunile aplicate de Tiraspol: 1) prin pretinsa „strategie anti-extremism” din martie 2020; 2)

								acreditați în Republica Moldova, delegațiile oficiale ale autorităților legislative și executive din alte state, reprezentanții organizațiilor internaționale. Partenerii internaționali sunt sensibilizați cu privire la fiecare caz individual de încălcare a drepturilor omului în regiunea transnistreană, fiind expediate 97 de demersuri cu solicitări de asistență pe diverse cazuri individuale ajunse în vizorul Biroului. Dintre acestea, 45 au fost adresate participanților la procesul de negocieri și au vizat cetățeni cărora le-au fost afectate: dreptul la libertate, dreptul la liberă exprimare, accesul la justiție, dreptul la libertatea de religie, etc. Au fost făcute și apeluri publice, vizând în special cazurile de detenție ilegală (https://gov.md/ro/content/comentariul-biroului-politici-de-reintegrare-ca-urmare-noilor-semnale-despre-amplificarea, https://gov.md/ro/content/st	pentru plângerile adresate către autoritățile naționale competente sau organizațiile/instanțele internaționale; 3) împotriva jurnaliștilor considerați „străini” și „neacreditați”; 4) pentru pretinsă transmitere „peste hotare” a informațiilor în format electronic conținând date cu caracter personal; 5) blocarea abuzivă a serviciilor de telefonie (fixă și mobilă) și de internet; 6) diverse bariere în libertatea de circulație; 7) restricționarea accesului în regiunea transnistreană a jurnaliștilor de pe malul drept al Nistrului (a se vedea suplimentar acțiunea 1.4.3). • Printre dinamica pozitivă atinsă datorită sprijinului partenerilor internaționali menționăm: 1) eliberarea a 6 deținuți ilegali (https://gov.md/ro/comunicate-de-presa-bpr/biroul-politici-de-reintegrare-vine-cu-urmatoarele-precizari-legatura-cu) și 2) inițierea discuțiilor tehnice pentru reîntoarcerea sediului Liceului Evrika din Rîbnița (a se vedea suplimentar acțiunea 3.6.1). • Cu sprijinul partenerilor de dezvoltare a continuat implementarea programelor de asistență orientate spre eliminarea disparităților dintre cele două maluri ale Nistrului, prin intermediul: Programului UE-UNDP

								area-alarmanta-drepturilor-omului-regiunea-transnistreana-fost-discutata-cu-sefa) Biroul a recepționat în 2024 sesizări cu privire la 18 cazuri noi ale victimelor (12 bărbați și 6 femei) încălcării drepturilor omului de către structurile neconstituționale care vizează inclusiv jurnaliști și scriitori. Încălcările vizează răpirea reținerea și detenția ilegal, restricționarea dreptului la libera circulație și a. A fost soluționate favorabil cazurile a 10 victime în sensul că s-a reușit punerea acestora în libertate și revenirea pe malul drept al Nistrului, datorită implicării partenerilor internaționali și măsurilor luate de autoritățile competente, dar și intervenției pe canalul de comunicare între reprezentanții politici în procesul de negocieri. Cu suportul Biroului, s-a reușit eliberarea unor cetățeni încarcerați ilegal de către Tiraspol: https://gov.md/en/node/501	„Susținerea Măsurilor de Promovare a Încrederii (faza a VI-a); Proiectului Suedia-Marea Britanie „Dezvoltarea capacităților de export pe malurile Nistrului”; Programului de Acțiune Comun a ONU „Consolidarea Drepturilor Omului Pe Ambele Maluri Ale Nistrului” (faza a IV-a); Proiectului Elveția-UNDP „Consolidarea Coeziunii Sociale În Moldova Prin Dialog și Abilitare Comunitară” și a. **Ministerul Afacerilor Externe** În perioada de referință, MAE a abordat constant în cadrul întrevederilor bilaterale cu partenerii, dar și pe platformele multilaterale situația degradantă a drepturilor omului în regiunea transnistreană, precum și împiedicarea jurnaliștilor de a-și exercita activitatea profesională și supunerea acestora la abuzuri din partea structurilor neconstituționale. În acest sens, pe perioada de raportare, a fost solicitat suportul partenerilor pe această dimensiune cu utilizarea pârghiilor de care dispun în vederea influențării așa-ziselor autorități de la Tiraspol de a renunța la abuzurile care afectează accesul la justiție și libertatea de exprimare a cetățenilor.

								68, https://gov.md/ro/content/comentariu-legatura-cu-eliberarea-lui-vladimir-dudnic, Problema restricționării și persecutării activităților jurnalistice în perimetrul temporar necontrolat de autoritățile constituționale a figurat pe agenda celor trei reuniuni ale reprezentanților politici în procesul de negocieri privind reglementarea transnistreană (https://gov.md/ro/content/la-bender-avut-loc-reuniunea-de-lucru-reprezentantilor-politici). Prin intervenție promptă s-a reușit eliberarea unor jurnaliști reținuți ilegal: https://gov.md/ro/content/eliberarea-neconditionata-jurnalistei-viorica-tataru-fost-solicitata-reprezentantului, https://gov.md/ru/node/47513, https://gov.md/ro/content/comentariu-legatura-cu-eliberarea-lui-timofei-iliusin/, https://gov.md/ro/content/cei-doi-membri-ai-echipei-de-	MAE, prin intermediul intervențiilor în cadrul tuturor platformelor internaționale relevante (ONU, CoE, OSCE), atrage atenția asupra degradării situației drepturilor omului în regiunea transnistreană a RM. În același timp, prin cooperare cu partenerii internaționali, sunt sprijinite măsuri de consolidare a încrederii a cetățenilor de pe ambele maluri ale Nistrului și de protecție a drepturilor omului pentru toți cetățenii, inclusiv cei din teritoriile aflate în afara controlului autorităților constituționale. **Oficiul Avocatului Poporului** Prin intermediul Reprezentanței Varnița a OAP au beneficiat de asistență informațională 154 de cetățeni. Raportul Tematic: Evaluarea răspunsului Guvernului Republicii Moldova privind respectarea drepturilor omului în localitățile din stânga Nistrului și Zona de Securitate în contextul crizei energetice din 2024-2025 elaborat și publicat. https://ombudsman.md/post-document/raport-tematic-evaluarea-raspunsului-guvernului-republicii-

								filmare-canalului-studio-l-causeni-au-fost-eliberati). În ceea ce privește restabilirea drepturilor încălcate prin acțiunile abuzive ale structurilor de la Tiraspol în privința școlilor cu predare în limba română din regiunea transnistreană și fermierilor din raionul Dubăsari ce prelucrează terenuri agricole peste traseul Tiraspol-Camenca, Guvernul a alocat un buget adițional de de 4,6 mln. de lei prin intermediul Programului activităților de reintegrare a țării pentru anul 2024 (Hotărârea nr. 341/2024 cu modificările ulterioare). Cu sprijinul partenerilor de dezvoltare a continuat implementarea programelor de asistență orientate spre respectarea drepturilor omului (persoanelor cu dizabilități, tinerilor și copiilor, romilor, persoanelor afectate de HIV/SIDA, deținuților, femeilor vulnerabile și utilizatorilor de droguri), prin intermediul: 1. Programului de măsuri de	moldova-privind-respectarea-drepturilor-omului-in-localitatile-din-stanga-nistrului-si-zona-de-securitate-in-contextul-crizei-energetice-din/

								consolidare a încrederii al Uniunii Europene (CBM VI), cu un buget de 4,37 mln. dolari SUA. 2. Programului comun al ONU de consolidare a drepturilor omului pe ambele maluri ale Nistrului, finanțat de Suedia și administrat de PNUD Moldova, cu un buget de 2,50 mln. dolari SUA. 3. Acordului de implementare a proiectului „Construirea păcii durabile și incluzive, consolidarea încrederii și coeziunii sociale în Moldova”, cu un buget de 2,45 mln. dolari SUA pus în aplicare de UNDP, UN Women, OHCHR ș.a. entități ONU. 4. Programului Uniunii Europene pentru consolidarea încrederii (CBM VI), care vizează întărirea încrederii între locuitorii de pe ambele maluri ale râului Nistru și sprijină activități comune în patru domenii principale: 1) Dezvoltarea economică și crearea de locuri de muncă decente pentru femei și bărbați; 2) Cooperarea tematică sporită între	

								malurile Nistrului, inclusiv în cadrul societății civile; 3) Dezvoltarea comunitară și sprijinirea infrastructurii sociale la scară mică; 4) Promovarea patrimoniului cultural. CBM VI se implementează în perioada 18 iulie 2023 – 31 decembrie 2025, cu un buget de 4,375,200 dolari SUA. 5. Programul „Acțiune comună de consolidare a drepturilor omului în regiunea transnistreană a Republicii Moldova”, implementat de 6 entități ale ONU: OIM, OHCHR, UNAIDS, UNICEF, PNUD și UNODC are drept obiectiv reducerea inegalităților în rândul locuitorilor din regiunea transnistreană, prin consolidarea capacității grupurilor vulnerabile de a-și exercita drepturile garantate, precum și prin sporirea gradului de conștientizare și respectare a drepturilor omului. 6. Continuă realizarea Acordului de implementare a proiectului „Construirea păcii durabile și incluzive, consolidarea	

								încrederii și coeziunii sociale în Moldova", semnat la 24 august 2022. Acesta este implementat de entități ale Organizației Națiunilor Unite în Moldova (UNDP, UN Women, OHCHR, etc.) și își propune să îmbunătățească și să consolideze respectarea drepturilor omului în regiunea transnistreană, transpunând bunele practici și standardele internaționale aplicate pe malul drept. De asemenea, proiectul stimulează promovarea egalității de gen, inițiativele destinate tinerilor, precum și proiectele care vizează întărirea încrederii și eliminarea disparităților între cele două maluri ale Nistrului.	
1.4.3.	Utilizarea tuturor pârghiilor disponibile (partenerii externi, instituțiile de aplicare a legii, reprezentantul politic de la	2024-2027	1800,0 2024 – 450,0; 2025 –	Surse bugetare	Biroul Politici de Reintegrare; Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Apărării	Organizații internaționale; misiuni diplomatice; Oficiul Avocatul	Numărul de intervenții realizate; numărul de solicita	**Biroul politici de reintegrare, Cancelaria de Stat** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** Problema respectării dreptului la liberă circulație al populației de pe ambele maluri ale Nistrului, inclusiv	**<u>În proces de realizare</u>** **Biroul politici de reintegrare, Cancelaria de Stat** 1.Număr de intervenții: 32; 2.Număr de solicitanți asistați: 14.

	Tiraspol, Comisia Unificată de Control) pentru asigurarea libertății de circulație în regiunea transnistreană, inclusiv pentru reprezentanții mass-media și apărătorilor drepturilor omului		450,0; 2026 – 450,0; 2027 – 450,0			ui Poporului	nți asistați	al reprezentanților presei, promotorilor drepturilor omului și funcționarilor statului, este una dintre cele mai acute și rămâne în centrul atenției BPR. În acest context, au fost făcute 42 demersuri cu solicitări de asistență pe diverse cazuri individuale pentru respectarea dreptului la liberă circulație, fiind asistați 8 solicitanți-persoane fizice, dar și numeroși alți cetățeni de pe ambele maluri ale Nistrului, funcționari aflați în exercițiul funcției, reprezentanți ai agenților economici ce furnizează bunuri în localitățile din stânga Nistrului, reprezentanților mass-media, Oficiului Avocatului Poporului și altor promotori ai drepturilor omului. (https://gov.md/ro/content/cei-doi-membri-ai-echipei-de-filmare-canalului-studio-l-causeni-au-fost-eliberati, https://gov.md/ro/content/libera-circulatie-si-respectarea-drepturilor-omului-discutate-cu-reprezentantii-osce,	• Au fost adresate 32 solicitări de asistență pe diverse cazuri individuale pentru respectarea dreptului la libera circulație, fiind asistați 14 solicitanți - persoane fizice de pe ambele maluri ale Nistrului, iar 28 de cazuri au vizat funcționari aflați în exercițiul funcției, reprezentanți ai agenților economici ce furnizează bunuri în localitățile din stânga Nistrului, reprezentanții mass-media, Oficiului Avocatului Poporului și alți promotori ai drepturilor omului (https://old.gov.md/ro/content/delegatia-republicii-moldova-mentine-atentie-asigurarea-liberei-circulatii-zona-det). • Problema libertății de circulație în regiunea transnistreană a fost evidențiată în cadrul a 30 de întrevederi cu reprezentanții mediatorilor și observatorilor, organizațiilor internaționale, misiunilor diplomatice; la 16 ședințe CUC și 3 ședințe ale grupurilor de lucru dintre Chișinău și Tiraspol; • La reuniunea comună din 8 aprilie 2025 reprezentantul special al Președinției în exercițiu a OSCE pentru procesul de reglementare transnistreană cu reprezentanții politici ai Chișinăului și Tiraspolului s-a pus accent pe: asigurarea liberei

								https://gov.md/ro/content/intrevederea-vicepremierului-oleg-serebrian-cu-grupul-de-scriitori-carora-recent-le-fost). Problema libertății de circulație în regiunea transnistreană, inclusiv pentru reprezentanții mass-media și apărătorilor drepturilor omului a fost evidențiată în cadrul dialogurilor purtate cu reprezentanții mediatorilor și observatorilor, organizațiilor internaționale, misiunilor diplomatice și altor instituții relevante (87 de întrevederi), precum și la toate reuniunile dintre reprezentanții politici ai Chișinăului și Tiraspolului în procesul de negocieri pentru reglementarea transnistreană, desfășurate în 2024 la 16 ianuarie, 17 mai și 19 noiembrie. Posibilitatea identificării soluțiilor la problema liberei circulații este menținută în vizorul delegației Republicii Moldova în Comisia Unificată de Control (39 de ședințe în 2024), care insistă asupra eliminării din Zona	circulații pentru toate categoriile de cetățeni; eliminarea restricțiilor și interdicțiilor impuse activității jurnaliștilor pe malul stâng al Nistrului; demontarea infrastructurii posturilor și a obstacolelor neautorizate din perimetrul Zonei de Securitate. (https://gov.md/ro/comunicate-de-presa-bpr/reprezentantii-politici-si-ai-osce-au-discutat-la-bender-cele-mai-actuale). • În comun cu delegația Republicii Moldova în CUC s-a intervenit în cazul jurnaliștilor de la portalul Мост, al căror acces în regiunea transnistreană la 15 mai 2025 a fost blocat la un post de control al Tiraspolului (https://gov.md/ro/comunicate-de-presa-bpr/delegatia-republicii-moldova-si-inaintat-candidaturile-sale-pentru-centrul); • S-a reușit deblocarea unor artere de circulație, intrări și ieșiri în/din localitățile situate în Zona de Securitate, însă nu a fost evacuat nici-un punct staționar de control din Zona de Securitate la care sunt stopate, verificate și supuse la plăți ilegale persoanele, mijloacele de transport și mărfurile transportate. • Problematica liberei circulații va fi menținută pe agenda procesului de

								de Securitate a posturilor neautorizate ale structurilor de forță transnistrene. (https://gov.md/ro/content/obstructionarea-liberei-circulatii-pe-podul-peste-nistru-de-la-gura-baculu-bacioc-subiect). S-a atenționat că, în ultima perioadă, chiar și posturile Forțelor Mixte de Menținere a Păcii (FMMP) au devenit un obstacol pentru libera deplasare a cetățenilor, dar și a diplomaților străini https://gov.md/ro/content/cazuri-de-limitare-accesului-misiunii-osce-la-obiectivele-fmmp-discutate-la-comisia. Având în vedere sfidarea deschisă din partea Tiraspolului a angajamentelor din cadrul negocierilor ce țin de libera circulație între ambele maluri ale Nistrului, Biroul va monitoriza în continuare problematica liberei circulații, va menține cauzele de încălcare a acestui drept pe agenda procesului de negocieri și în atenția partenerilor externi, ca parte a tematicii privind	negocieri și în atenția partenerilor externi, ca parte a tematicii privind drepturile omului în regiunea transnistreană. **Ministerul Afacerilor Interne** Pe parcursul anului 2025 au fost realizare **4** intervenții *(IP Bender-1; IP Rezina -3),* fiind asistați **10** solicitanți. **Ministerul Apărării:** Acțiunea a fost realizată prin intervenții ale Comandamentului Militar Întrunit, Comisiei Unificate de Control și Biroul Politici de Reintegrare, urmare a cazurilor: - reținerii unui cetățean la așa numit post vamal, migrație și grăniceri de lângă localitatea Dorotcoie (a intervenit Comandamentul Militar Întrunit); - îngrădirii accesul în Zona de securitate a sursei mass-media Media Proiect MOST (a intervenit Comandamentul Militar Întrunit, Comisia Unificată de Control, BPR). Forțele Mixte de Pacificare ale Republicii Moldova, în limitele competențelor și posibilităților sale, au monitorizat situația existentă și au întreprins măsuri pentru asigurarea

								drepturile omului în regiunea transnistreană.	respectării drepturilor fundamentale ale populației, inclusiv dreptul la libera circulație, activitate economică și educație, pe ambele maluri ale Nistrului.
Obiectiv general 2. Tortura și relele tratamente sunt eradicate Indicator 1: Rata recomandărilor Mecanismului Național de Prevenire a Torturii (în continuare – *MNPT*) implementate de către autoritățile publice Sursa: OAP (2023), Raportul MNPT pentru anul 2022 (https://ombudsman.md/wp-content/uploads/2023/11/raport-anual-de-activitate-2022-1.pdf) Valoarea de referință (2023): Nu sunt date privind implementarea celor 89 de recomandări formulate Țintă (2027): 80% Indicator 2: Rata îngrijorărilor formulate de către Comitetul European pentru Prevenirea Torturii în rapoartele 2020-2022, remediate de către autoritățile publice Sursa: Ministerul Justiției Valoarea de referință (2023): Nu sunt date privind remedierea recomandărilor formulate în cel mai recent raport publicat în 2023 Țintă (2027): 80% (rapoartele CPT apreciază eforturile depuse de către autorități pentru eliminarea torturii)								**Ministerul Justiţiei** **Administrația Naţională a Penitenciarelor** **Obiectiv general 2. Tortura și relele tratamente sunt eradicate** Indicator 1: Rata recomandărilor Mecanismului Național de Prevenire a Torturii (în continuare – *MNPT*) implementate de către autoritățile publice. La această etapă se atestă o rată de 20% **I**ndicator 2: Rata îngrijorărilor formulate de către Comitetul European pentru Prevenirea Torturii în rapoartele 2020-2022, remediate de către autoritățile publice Din numărul total de 30 recomandări ale Comitetului European pentru Prevenirea Torturii şi a Pedepselor sau	**Ministerul Justiţiei** **Administrația Naţională a Penitenciarelor** **Obiectiv general 2. Tortura și relele tratamente sunt eradicate** Indicator 1: Rata recomandărilor Mecanismului Național de Prevenire a Torturii (în continuare – *MNPT*) implementate de către autoritățile publice. La această etapă se atestă o rată de 46,6 % **I**ndicator 2: Rata îngrijorărilor formulate de către Comitetul European pentru Prevenirea Torturii în rapoartele 2020-2022, remediate de către autoritățile publice Din numărul total de 30 recomandări ale Comitetului European pentru Prevenirea Torturii şi a Pedepselor sau Tratamentelor Inumane sau Degradante au fost realizate 14 acțiuni, iar 16 acțiuni sunt în curs de realizare.

								Tratamentelor Inumane sau Degradante au fost realizate 6 acțiuni, iar 26 acțiuni sunt în curs de realizare.	
Obiectiv specific 2.1. Tortura și relele tratamente în instituțiile penitenciare eradicate Indicator: Ponderea recomandărilor MNPT implementate de către instituțiile penitenciare (Responsabilitatea prezentării datelor: Ministerul Justiției) Date de referință: 0 Țintă: 90%								**Ministerul Justiţiei** **Administraţia Naţională a Penitenciarelor** La această etapă se atestă că din numărul celor 30 recomandări, 6 sunt realizate și 26 în curs de realizare.	**Ministerul Justiţiei** **Administrația Naţională a Penitenciarelor** Din numărul celor 30 recomandări, 14 sunt realizate și 16 acțiuni sunt în curs de realizare.
2.1.1.	Elaborarea Regulamentului privind siguranța instituțiilor penitenciare	2024	35,1	Surse bugetare	Ministerul Justiției (Administrația Națională a Penitenciarelor)	Oficiul Avocatului Poporului	Regulamentul aprobat prin ordinul ministrului justiției	**Ministerul Justiției** **<u>În proces de realizare</u>** Ministerul Justiției a elaborat proiectul ordinului ministrului justiției cu privire la aprobarea Regulamentului privind siguranța instituțiilor penitenciare. Scopul proiectului constă în actualizarea măsurilor de siguranță a instituțiilor penitenciare prin reglementarea clară, detaliată și concisă a modului de organizare, executare și control a activităților de pază, escortare și supraveghere a persoanelor deținute în cadrul sistemului	**<u>Realizată</u>** **Ministerul Justiției** **Administrația Națională a Penitenciarelor** Prin Ordinul MJ nr. 93 din 2 aprilie 2025 (Publicat în Monitorul Oficial nr. 175-178 din 11 aprilie 2025, art. 230) a fost aprobat *Regulamentul privind siguranța instituțiilor penitenciare din subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor*. Prin noile reglementări au fost actualizate procesele de siguranță a instituțiilor penitenciare prin reglementarea într-o manieră clară, detaliată și concisă a acestora.

								administrației penitenciare, precum și responsabilitățile personalului care desfășoară aceste activități. (Link) https://justice.gov.md/ro/content/proiectul-ordinului-ministrului-justitiei-cu-privire-la-aprobarea-regulamentului-privind-13 Proiectul Ordinului a fost remis spre coordonare și expertiză anticorupție (scrisoare nr. 03/10895) la 6 decembrie 2024.	
2.1.2.	Actualizarea procedurilor interne privind cazurile de deces a persoanelor deținute în instituțiile penitenciare	2024	31,9	Surse bugetare	Ministerul Justiției (Administrația Națională a Penitenciarelor)	Oficiul Avocatului Poporului	Proceduri operaționale aprobate	**Ministerul Justiției** **Administrația Națională a Penitenciarelor** **<u>Realizată</u>** Prin *Ordinul directorului ANP nr. 150/2024* cu privire la evidența electronică a cazurilor de leziuni corporale, aplicare a forței fizice, mijloacelor speciale și/sau armei de foc ori a pretinselor acte de rele tratamente, s-a instituit în cadrul sistemului administrației penitenciare *Registrul electronic privind*	

								evidența cazurilor respective și a fost aprobat Regulamentul privind registrul electronic. În context, prin Ordinul directorului ANP nr. 345/2024 s-a dispus organizarea cursului de formare continuă „Evidența și raportarea eficientă a cazurilor de violență și rele tratamente”, în perioada 18-19.07.2024 și 24-25.07.2024 cu angajații care au sarcina de a aplica prevederile ordinului nr. 150/2024.	
2.1.3.	Îmbunătățirea instrumentelor de evaluare a riscurilor și necesităților persoanelor condamnate	2025-2027	11375,0 2025 – 3791,6; 2026 – 3791,6; 2027 – 3791,6	Surse externe	Ministerul Justiției (Administrația Națională a Penitenciarelor)	Proiectul Consiliului Europei „Consolidarea reformelor din sistemul penitenciar, de probațiune și de îngrijire a sănătății în instituțiil	Instrumente de evaluare instituționalizate; ponderea deținuților evaluați din numărul total al deținuților plasați		**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Ministerul Justiției** În conformitate cu *Ordinul directorului ANP nr. 366/2024 privind pilotarea Instrumentului de evaluare a riscurilor și necesităților*, urmat de *Ordinul directorului ANP nr.97/2025*, în toate penitenciarele a fost inițiată implementarea Instrumentului de evaluare a riscurilor și necesităților (IERN). Acest instrument este destinat evaluării persoanelor condamnate în termen de 30 de zile de la parvenirea acestora în instituția penitenciară și se

						e de tip închis din Republica Moldova	în instituțiile penitenciare (anual); gradul de acoperire prin planurile individuale de executare a pedepselor a riscurilor identificate		aplică pentru identificarea nevoilor specifice ale deținuților și a gradului de risc, având drept scop elaborarea planurilor individuale de intervenție și reintegrare socială. Aplicarea instrumentului are drept scop, identificarea timpurie a unor riscuri majore (ex. adicții, tulburări psihice netratate, comportamente agresive, infracțiuni sexuale), ceea ce permite elaborarea unui cadru personalizat de lucru cu fiecare deținut în parte. În anul 2025, Instrumentul de evaluare a riscurilor și necesităților a fost aplicat pentru 751 deținuți.
2.1.4.	Îmbunătățirea condițiilor materiale de detenție în toate instituțiile penitenciare	2024-2027	1366235,0 2024 – 3200,0; 2025 – 454345,0;	Surse bugetare	Ministerul Justiției (Administrația Națională a Penitenciarelor)		Condițiile materiale de detenție în toate instituțiile penitenciare evaluate;	**Ministerul Justiţiei** **Administrația Națională a Penitenciarelor** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** În vederea îmbunătățirii condițiilor de detenție din instituțiile penitenciare și a condițiilor de muncă ale angajaților sistemului administrației penitenciare	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Ministerul Justiției** **Administrația Națională a Penitenciarelor** În scopul realizării sarcinilor trasate au fost achiziționate materiale de construcție, în valoare de 7,64 mln lei. Bunurile livrate au fost distribuite instituțiilor penitenciare și subdiviziunilor subordonate în

			2026 – 454345,0; 2027 – 454345,0				procentul spațiilor de detenție care corespund cerințelor materiale minime; elaborarea unui plan de renovare prioritară a spațiilor de detenție	au fost întreprinse următoarele acțiuni: - achiziționarea materialelor de construcției centralizat de ANP au fost stocate bunuri în valoare 6937,0 mii lei; - repartizate materiale de construcții în sumă de circa 4 347,0 mii lei (150 bonuri); - reparații curente/capitale 359 spații de detenție, 264de birouri și alte încăperi precum: blocuri alimentare, săli de lectură, depozite, farmacii, arhiva medicală, coridoare, punct de trecere și control, gherete, blocuri sanitare, săli de examinare medicală, curți de plimbare, etc.,4 acoperișuri; - reparat capital un perimetru de pază interior (P18), unui sector de gard (P15) și (P8).	vederea efectuării lucrărilor de reparații capitale și curente. De asemenea, instituțiile penitenciare au beneficiat și de mijloace financiare pentru bunuri și materiale de construcție ce nu se achiziționează centralizat, în valoare de circa 3,5 mln lei. Reieșind din resursele disponibile au fost efectuate reparații curente și capitale a spațiilor de detenție, încăperi auxiliare și birouri de serviciu. Un obiectiv esențial a fost realizat în cadrul Penitenciarului nr.15-Cricova, unde două spații de capacitate mare au fost replanificate în spații mai mici și totodată a fost reabilitată încăperea blocului sanitar. **Ministerul Finanțelor** În vederea îmbunătățirii condițiilor de detenție în instituțiile penitenciare, în bugetul de stat pentru anul 2025 pentru reconstrucția Penitenciarului nr.5 din mun. Cahul și construcția Penitenciarului din mun. Chișinău au fost preconizate alocații în sumă de 61 000,0 mii lei, dintre care au fost executate 50 811,2 mii lei sau la nivel de 83,3 %.
2.1.5.	Instituirea procedurilor interne de	2024	46,2	Surse bugetare	Ministerul Justiției		Instrucțiune	**Administrația Națională a Penitenciarelor** **Realizată**	

	informare eficientă a deținuților nou-sosiți despre drepturile, obligațiile și interdicțiile în instituția penitenciară, precum și despre măsurile de securitate de care pot beneficia în decursul executării pedepsei				(Administrația Națională a Penitenciarelor)		aprobată	Prin *ordinul nr. 408 din 12.08.2024*, Administrația Națională a Penitenciarelor a aprobat *Programul de adaptare la mediul penitenciar pentru deținuți noi sosiți*, scopul căruia este familiarizarea și acomodarea persoanelor private de libertate cu mediul penitenciar. Reglementările introduse vizează includerea pe lângă drepturile, obligațiunile și interdicțiile prevăzute în legislația execuțional-penală (adusă la cunoștință inclusiv contra semnătură), și a informațiilor despre măsurile de securitate de care pot beneficia în decursul executării pedepsei.	
2.1.6.	Instruirea personalului din instituțiile penitenciare în domeniile: - aplanarea situațiilor de conflict; - tehnici și instrumente de inteligență penitenciară;	2025-2027	802,2 2025 – 267,4; 2026 – 267,4; 2027 –	Surse externe	Ministerul Justiției (Administrația Națională a Penitenciarelor)	Partenerii de dezvoltare	Numărul de persoane instruite; numărul de ateliere organizate		**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Ministerul Justiției** **Administrația Națională a Penitenciarelor** În conformitate cu programele de formare inițială și continuă destinate agenților și ofițerilor de penitenciare, Centrul de instruire al Administrației Naționale a Penitenciarelor desfășoară periodic activități de instruire axate pe tematici precum aplanarea situațiilor

	- lucrul cu persoanele cu dizabilități psihosociale și intelectuale; - comunicarea eficientă și asertivă		267,4						de conflict și comunicarea eficientă și asertivă. În acest context, pe parcursul anului 2025, au fost instruiți 124 de agenți și 32 de ofițeri de penitenciare, contribuind astfel la consolidarea competențelor profesionale necesare gestionării eficiente a situațiilor de risc și interacțiunii adecvate cu persoanele private de libertate.
2.1.7.	Instituirea unui program de formare, evaluare și testare a cunoștințelor angajaților penitenciarului în domeniul relelor tratamente	2025	72,8	Surse externe	Administrația Națională a Penitenciarelor; Institutul Național al Justiției; Oficiul Avocatului Poporului	Parteneri de dezvoltare; Asociația obștească „Promo-Lex”	Programul instituit; procentul de angajați evaluați		**<u>Realizată</u>** **Ministerul Justiției** **Administrația Națională a Penitenciarelor** În anul 2025 Centrul de instruire al ANP, în comun cu șeful Direcției prevenirea torturii a Oficiului Avocatului Poporului, a elaborat cursul *„Prevenirea torturii în activitatea sistemului administrației penitenciare”.* Cursul a fost integrat și pilotat în cadrul cursurilor de formare inițială și continuă, destinate angajaților din subdiviziunile de siguranță și regim penitenciar, paza instituțiilor penitenciare, reintegrare socială și medicale. Astfel, în anul 2025, în cadrul acestui curs au fost instruiți și evaluați 550 funcționari publici cu statut special, delegați la cursuri de formare inițială

									și continuă în cadrul Centrului de instruire al ANP. **Institutul Național de Justiție** Formare continuă Conform Legii nr. 152 din 08.06.2006 privind Institutul Naţional al Justiţiei, angajații sistemului administrației penitenciare nu se regăsesc printre categoriile de beneficiari ai programelor de instruire oferite de Institut. Totodată, au fost realizate următoarele instruiri pentru beneficiarii INJ: 2 Seminare: ”*Particularităţile investigării şi judecării infracţiunilor de tortură, tratament inuman şi degradant*”- persoane instruite: judecători – 12 , procurori – 25.
2.1.8.	Revizuirea Ghidului privind intervenția profesională în exercitarea funcției (aprobat prin ordinul comun, MJ 44/2018), prin acomodarea acestuia la condițiile penitenciare	2025-2026	80,0 2025 – 40,0; 2026 – 40,0	Surse externe	Administrația Națională a Penitenciarelor	Parteneri de dezvoltare; Oficiul Avocatului Poporului; Asociația obștească	Ghid revizuit		**<u>În proces de realizare</u>** **Ministerul Justiției** **Administrația Națională a Penitenciarelo**r Sub conducerea Procuraturii Generale, în cadrul grupului interinstituțional a fost identificată necesitatea privind formularea propunerilor la *Ghidul privind intervenția profesională în exercitarea funcției* (aprobat prin ordinul comun, MJ 44/2018) din

						„Promo-Lex”			perspectiva specificului activității sistemului administrației penitenciare, în vederea înlăturării lacunelor, și după caz, reglementării unor dispoziții distincte.
2.1.9.	Extinderea monitorizării video a instituțiilor penitenciare și dotarea angajaților cu body-cam	2024-2026	2920000,0 2024 – 973333,3; 2025 – 973333,3; 2026 – 973333,3	Surse bugetare	Administrația Națională a Penitenciarelor	Oficiul Avocatului Poporului	50% din angajați dotați cu body-cam; toate spațiile de uz comun din penitenciare sunt sub supravegherea video, exceptând blocurile sanitare	**Administrația Națională a Penitenciarelor** **<u>În proces de realizare</u>** Pentru anul 2024, nu au fost alocate fonduri pentru achiziționarea echipamentului de monitorizare video. Este de menționat că, la finele anului 2023, urmare a redistribuirii economiilor obținute la alte capitole de finanțare, ANP a achiziționat și repartizat instituțiilor penitenciare și subdiviziunilor subordonate 100 camere video, 100 comutatoare de date, 10 registratoare video staționare, 14 registratoare video portabile și alte componente pentru instalarea acestora. Pînă la moment, în cadrul sistemului administrației penitenciare au fost repartizate 336 de body-cam. Subdiviziunea responsabilă de domeniul IT a înaintat o solicitare pentru	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Ministerul Justiției** **Administrația Națională a Penitenciarelor** În anul 2025 au fost achiziționate 441 camere video pentru sistemele integrate de supraveghere și monitorizare și 156 camere de corp (body-cam). Echipamentele recepționate urmează a fi repartizate în trimestrul I 2026, pentru exploatare.

								achiziționarea circa 70 body-cam..	
2.1.10	Sensibilizarea deținuților cu privire la garanțiile împotriva relelor tratamente și obligația angajaților din sistemul penitenciar de a raporta, inclusiv leziunile corporale	2025-2026	34,4 2025 – 17,2; 2026 – 17,2	Surse externe	Administrația Națională a Penitenciarelor	Parteneri de dezvoltare; Oficiul Avocatului Poporului; Asociația obștească „Promo-Lex”	Numărul de angajați informați; numărul de deținuți informați; 100% cazuri de rele tratamente raportate	**Oficiul Avocatului Poporului** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** În perioada iunie-iulie 2024, angajați ai Oficiului Avocatului Poporului au desfășurat 12 lecții publice pentru deținuți și deținute din 7 penitenciare din Moldova, informându-le despre actele de intimidări și represalii, care ar putea fi prezente în sistemul penitenciar și mecanismele de protecție împotriva unor astfel de acte ilicite. Obiectivul principal al lecțiilor publice a fost familiarizarea persoanelor aflate în detenție cu noțiunile de intimidare, amenințare, represalii, elementele acestora, felurile de manifestare, standardele naționale și internaționale ce prevăd interzicerea lor, dar și mecanismele de protecție împotriva unor astfel de acte	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Ministerul Justiției** **Administrația Națională a Penitenciarelor** În anul 2025, în cadrul cursului de formare inițială au fost instruiți și evaluați 156 de angajați. Conform Planului de formare continuă, aprobat prin Ordinul ANP nr. 29/2025, subiectul privind prevenirea relelor tratamente este integrat la toate categoriile de personal care lucrează direct cu deținuții și este desfășurat cu suportul Oficiului Avocatului Poporului. Astfel, pe parcursul anului 2025, în cadrul Centrului de instruire al ANP, au fost instruiți și evaluați 394 de angajați delegați la cursurile de formare continuă și 156 de angajați delegați la cursurile de formare inițială în cadrul Centrului de instruire. **Oficiul Avocatului Poporului** Reprezentații OAP au realizat 50 de activități de instruire pentru 1260 de deținători de obligații cu privire la

								ilicite, și cum pot fi adresate cereri la OAP. Lecțiile publice au întrunit un număr total de 244 participanți din 7 penitenciare, dintre care 40 de minori și tineri și 38 de femei. În perioada 01 – 07 august 2024, la Centrul de Instruire al Administrației Naționale a Penitenciarelor au fost desfășurate de către Oficiul Avocatului Poporului 5 ateliere de lucru pentru angajații de penitenciare la tema „Protecția drepturilor omului prin prevenirea actelor de intimidări sau represalii în sistemul penitenciar”. Atelierele au avut drept scop inițierea angajaților de penitenciare în domeniul acțiunilor de prevenire a torturii; noțiuni privind represaliile; introducere în practica prevenirii represaliilor; importanța și necesitatea prevenirii represaliilor; standardele naționale și internaționale; tipuri de represalii și subiecții supuși	garanțiile împotriva relelor tratamente.

								represaliilor, precum și rolul sistemului penitenciar în prevenirea represaliilor. La activitățile de lucru au participat 105 angajați de penitenciare.	
2.1.11	Evaluarea și revizuirea, după caz, a mecanismului de investigare a violenței între deținuți	2025	10,5	Surse bugetare	Procuratura Generală; Administrația Națională a Penitenciarelor	Oficiul Avocatului Poporului; Asociația obștească „Promo-Lex	Raportul de evaluare elaborat și mecanism revizuit, după caz		**<u>Nerealizată</u>** **Procuratura Generală** **Ministerul Justiției** **Administrația Națională a Penitenciarelor** Acțiunea este în curs de realizare urmând a fi finalizată în trimestrul I 2026.
2.1.12	Elaborarea și implementarea unui plan de acțiuni privind combaterea violenței între deținuți	2024-2026	72,8 (elaborarea Planului de acțiuni)	Surse externe	Ministerul Justiției; Administrația Națională a Penitenciarelor	Parteneri de dezvoltare; Oficiul Avocatului Poporului; Asociația obștească „Promo-Lex”	Planul de acțiuni aprobat în 2024; planul de acțiuni implementat în proporție de 50% în 2025 planul de	**Administrația Națională a Penitenciarelor** **<u>Realizată</u>** Prin ordinul MJ nr. 244 din 30.08.2024 a fost aprobat Planul de acțiuni privind alinierea instituțiilor penitenciare la standardele europene și combaterea subculturii criminale pentru anii 2024-2027.	**Ministerul Justiției** **Administrația Națională a Penitenciarelor** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** Conform Planului *de acțiuni privind alinierea instituțiilor penitenciare la standardele europene și combaterea subculturii criminale pentru anii 2024-2027*., din totalul de 43 de acțiuni prevăzute, în perioada de raportare se constată următoarea situație: • realizate – 10 acțiuni (inclusiv acțiunile cu caracter continuu, pentru

							acțiuni implementat în proporție de 100% în anul 2026		care, în perioada de raportare 2025, au fost întreprinse măsuri de realizare); • în curs de realizare – 29, acțiuni.
2.1.13	Elaborarea/revizuirea metodologiei privind calcularea plafonului de detenție în instituțiile penitenciare	2024	72,8	Surse externe	Administrația Națională a Penitenciarelor	Parteneri de dezvoltare; Asociația obștească „Promo-Lex”; Oficiul Avocatului Poporului	Metodologia elaborată/revizuită	**Administrația Națională a Penitenciarelor** **<u>În proces de realizare</u>** Prin ordinul ANP nr.187/2024 a fost constituit grupul de lucru responsabil de elaborarea metodologiei privind calcularea plafonului de detenție în instituțiile penitenciare, în comun cu reprezentanții Promo-Lex. La data de 02.10.2024 nr. ieșire 7/2819 a fost expediat MJ pentru promovare proiectul dat.	**<u>Nerealizată</u>** **Ministerul Justiției** **Administrația Națională a Penitenciarelor** Urmare a analizei efectuate de către Ministerul Justiției s-a constatat că la această etapă, pentru a adopta un cadru normativ secundar este necesar intervenție în cadrul normativ primar (Codul de executare) pentru a institui temeiul juridic. În același timp, pe platforma Ministerul Justiției se elaborează proiectul de modificare a Codului de executare prin care se va conceptualiza mecanismul sistemului progresiv de executare a pedepselor. Prin acest proiect de lege, întreaga redacție a Codului de executare (cartea a II) va fi modificată, fapt pentru care nu se consideră oportun de a interveni separat cu unele modificări în actualele prevederi ale Codului.
2.1.14	Evaluarea, în conformitate cu	2025-2027	765,9	Surse externe	Ministerul Justiției;	Parteneri de	Toate spațiile		**<u>Nerealizată</u>**

	standardele internaționale, a tuturor spațiilor de detenție pentru stabilirea situației reale privind suprapopularea		2025 – 255,3; 2026 – 255,3; 2027 – 255,3		Administrația Națională a Penitenciarelor	dezvoltare; Asociația obștească „Promo-Lex”; Oficiul Avocatului Poporului	locative de detenție din toate cele 17 penitenciare evaluate în conformitate cu standardele internaționale		**Ministerul Justiției** **Administrația Națională a Penitenciarelor** Realizarea acțiunii va fi posibilă după aprobarea metodologiei privind calcularea plafonului de detenție în instituțiile penitenciare, și după promovarea proiectului de lege privind sistemul progresiv de executare a pedepselor.
2.1.15	Aplicarea măsurilor neprivative de libertate și/sau a altor tipuri de pedepse, inclusiv eficientizarea mecanismelor de liberare	2024-2027	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Ministerul Justiției; Procuratura Generală; Inspectoratul Național de Probațiune; Administrația Națională a Penitenciarelor	Oficiul Avocatului Poporului	Numărul de pedepse neprivative de libertate, corelat cu numărul condamnări; studiul efectuat; recomandările	**Ministerul Justiției** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** La data de 24.03.2023, Grupul de lucru instituit prin Ordinul Ministrului Justiției nr. 305 din 02.12.2022 a adoptat Conceptul privind dezvoltarea măsurilor neprivative de libertate. Acesta prevede îmbunătățirea mecanismelor de executare a pedepselor penale și a condițiilor de detenție.	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Ministerul Justiției** **Inspectoratul Național de Probațiune** În 2024 au fost operate *modificări substanțiale la Codul penal și Codul contravențional*, având ca obiective principale inclusive extinderea alternativelor la pedeapsa cu închisoarea. În anul 2025, instanțele au dispus aplicarea amenzilor, a muncii neremunerate în folosul comunității

							implementate	**<u>Inspectoratul Național de Probațiune</u>** În baza Conceptului enunțat, prin Legea nr.136/2024, în vigoare din 07.09.2024 pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului penal și Codului contravențional) a fost îmbunătățit mecanismul de liberare de pedeapsă penală, fiind modificate art.65, 90, 90^1, 91, 92, 104 ș.a. ale Codului penal. Astfel, a fost eficientizată aplicarea măsurilor de pedeapsă neprivative de libertate cu aplicarea programelor probaționale și măsurilor de constrângere cu caracter educativ stabilite minorilor.	sau a liberării condiționate în cazul a 7435 de persoane, în timp ce pedeapsa cu închisoarea a fost stabilită pentru 4700 de persoane. **Procuratura Generală** În luna ianuarie 2025, Procuratura Generală a efectuat o analiză și generalizare a practicii privind aplicarea măsurilor neprivative de libertate și/sau a altor tipuri de pedepse, inclusiv eficientizarea mecanismelor de liberare. Generalizarea este bazată pe informația parvenită de la procuraturile teritoriale și specializate și cuprinde anul 2024. În sem. II al anului 2025 fost elaborată „Analiza cauzelor penale examinate în instanța de apel prin prisma soluției dispuse de către colegiile penale din cadrul Curții de Apel Centru cu privire la pedepsele aplicare inculpaților, în special cu referire la persoanele minore, analiza practicii de judecare în instanța de apel a cauzelor despre infracțiunile privind tortura, tratamentul inuman și degradant, precum și a abuzului de putere săvârșit de persoanele oficiale, în baza cărora sunt întocmite generalizările corespunzătoare”.

									Astfel, urmare a realizării acestei acțiuni au fost supuse analizei soluțiile dispuse de către instanța de apel în toate cauzele penale examinate cu participarea procurorilor din cadrul Procuraturii de circumscripție Centru în decursul anului 2025, ca indicator de performanță, fiind întocmită analiza acestor cauze penale cu expunerea asupra legalității hotărârilor adoptate și propunerilor vis-a-vis de respectarea de către instanțele de judecată a politicii punitive promovate de către stat.
2.1.16	Dezvoltarea Conceptului privind transferul responsabilității pentru îngrijirile medicale din penitenciare de la Ministerul Justiției la Ministerul Sănătății	2024	91,0	Surse externe	Ministerul Justiției; Ministerul Sănătății; Administrația Națională a Penitenciarelor	Parteneri de dezvoltare	Conceptul aprobat	**<u>În proces de realizare</u>** **Ministerul Justiției** În perioada 1-2 octombrie 2024, experții din cadrul proiectului Consiliului Europei *„Consolidarea reformelor din sistemul penitenciar, de probațiune și de îngrijire a sănătății în instituțiile de tip închis din Republica Moldova”* au desfășurat o misiune de documentare în Republica Moldova. Scopul acesteia a fost acumularea de informații privind modul actual de organizare a asistenței medicale în	**<u>În proces de realizare</u>** **Ministerul Justiției** **Administrația Națională a Penitenciarelor** Cu suportul proiectului Consiliului Europei *„Consolidarea reformelor din sistemul penitenciar, de probațiune și de îngrijire a sănătății în instituțiile de tip închis din Republica Moldova”* de către experții contractați a fost efectuată o analiză de documentare urmare a căreia au fost formulate unele concluzii și recomandări. Această prioritate este stabilită și în agenda de integrare europeană, aferentă cap.23, și anume în Foaia de

								penitenciare, identificarea priorităților în acest domeniu, precum și analiza constrângerilor existente. La această etapă, Consiliul Europei derulează o analiză comparativă a diferitelor modele de organizare a asistenței medicale în penitenciare din alte state. Rezultatele acestei analize vor constitui un suport esențial pentru elaborarea unui concept modern și eficient de organizare a asistenței medicale în instituțiile penitenciare din Republica Moldova. **Ministerul Sănătății** Pe 2 octombrie 2024 a avut loc o ședință la care au participat reprezentanți ai Ministerului Sănătății (MS) și ai Consiliului Europei (CoE). Discuțiile s-au axat pe analiza comparativă a diferitelor modele de organizare a sistemelor de sănătate în instituțiile de tip închis din Republica Moldova.	parcurs privind „Statul de drept” și PNA. Aceste documente stabilesc măsura de „Stabilire a mecanismului de transfer/partajare a responsabilităților pentru sistemul medical din penitenciare de la Ministerul Justiției la Ministerul Sănătății”, termenul de realizare fiind decembrie 2027.

								Ulterior, pe 25 noiembrie 2024, s-a desfășurat online o masă rotundă intersectorială, la care au participat reprezentanți ai MS. În cadrul evenimentului a fost prezentat raportul privind analiza comparativă a acestor modele și au fost formulate recomandări referitoare la modelele care ar putea fi implementate în Republica Moldova.	
2.1.17.	Implementarea Conceptului privind transferul responsabilității pentru îngrijirile medicale din penitenciare de la Ministerul Justiției la Ministerul Sănătății	2025-2027	82,8 2025 – 27,6; 2026 – 27,6; 2027 – 27,6	Surse bugetare	Ministerul Justiției; Ministerul Sănătății; Administrația Națională a Penitenciarelor		Conceptul implementat		**Ministerul Justiției** **Administrația Națională a Penitenciarelor** Realizarea acț. 2.1.17 va fi posibilă urmare a realizării acț. 2.1.16
2.1.18	Crearea mecanismului privind delegarea în componența Consiliului de calitate al Administrației Naționale a Penitenciarelor a experților externi,	2024	13,6	Surse bugetare	Ministerul Justiției; Ministerul Sănătății; Administrația Națională a Penitenciarelor		Mecanismul instituit; numărul și diversitatea de experți externi	**Administrația Națională a Penitenciarelor** **<u>În proces de realizare</u>** Direcția medicală a ANP a elaborat cerințele privind atragerea unor experți externi în cadrul Consiliului de calitate a ANP. Acestea urmează să fie consultate și	**<u>Realizată</u>** **Ministerul Justiției** **Administrația Națională a Penitenciarelor** Prin Ordinul directorului ANP nr. 621/2025 a fost aprobat *Regulamentul privind organizarea și funcționarea Sistemului de Management al Calității serviciilor medicale în cadrul*

	precum medici din sistemul medical public, specialiști în sănătate publică și reprezentanți ai organizațiilor necomerciale pentru asigurarea independenței sistemului de management al calității în serviciile medicale penitenciare						selectați și integrați în Consiliu	publicate pe pagina oficială a ANP	*sistemului administrației penitenciare.* În ceea ce privește numărul și diversitatea experților externi selectați și integrați în Consiliu, s-a constatat că nu este necesară identificarea unei liste prestabilite, participarea acestora fiind liberă, fără elaborarea unor liste nominale.
2.1.19	Inițierea unui proiect pentru digitalizarea tuturor înregistrărilor medicale din penitenciare	2025-2026	284,3 2025 – 142,1; 2026 – 142,1	Surse externe	Ministerul Justiției; Ministerul Sănătății; Administrația Națională a Penitenciarelor	Partenerii de dezvoltare	Sistemul de digitalizare a înregistrărilor medicale în penitenciare finalizat și activat		**<u>În proces de realizare</u>** **Ministerul Justiției** Cu suportul UNODC, au fost identificate resurse financiare în valoare de aproximativ 130 mii USD pentru dezvoltarea unui sistem informațional medical. Totodată, cu suportul Fondului Global, sunt preconizate 70 mii EUR pentru dezvoltarea info-chioșcurilor. În același timp, este necesar de a avea o abordare integrată pe dimensiunea digitalizării și nu una fragmentară. Respectiv, având în vedere că un obiectiv este și dezvoltarea unui sistem informațional integrat al

									sistemului penitenciar, este analizată opțiunea integrării și modulului care vizează înregistrările medicale.
2.1.20	Integrarea și interoperabilitatea înregistrărilor medicale penitenciare cu sistemul național de înregistrări medicale	2025-2026	3183,7 2025 – 226,2; 2026 – 2957,5	Surse bugetare Surse externe	Ministerul Justiției; Ministerul Sănătății; Administrația Națională a Penitenciarelor	Parteneri de dezvoltare	Sistemul interoperabil de înregistrări medicale creat și implementat		**<u>Nerealizată</u>** **Ministerul Justiției** **Administrația Națională a Penitenciarelor** Ministerul Justiției a înaintat către CNAM o cerere de acces privind acordarea accesului personalului medical din cadrul serviciilor medicale de ambulator la SIAMP. Prin scrisoarea CNAM nr. 3796 din 02.06.2025 a fost solicitată opinia Ministerului Sănătății referitor la inițierea procedurii de acordare a accesului personalului medical din instituțiile penitenciare la SIAMP. Prin scrisoarea Ministerului Sănătății nr. 12/1905 din 19.06.2025 s-a comunicat că acordarea accesului la SIAM și SIAMS este lipsită de temei juridic. **Ministerul Sănătății** Accesul la SIA AMP este reglementat prin Ordinul comun al Ministerului Sănătății și CNAM nr. 874/243-A din 24.09.2020, care stabilește că acest drept este oferit exclusiv instituțiilor medico-sanitare autorizate de Ministerul Sănătății, incluse în

									nomenclatoarele oficiale, și care prestează servicii în cadrul sistemului de asigurări obligatorii de asistență medicală. Instituțiile medicale ale sistemului penitenciar nu sunt incluse în aceste categorii reglementate.
2.1.21.	Îmbunătățirea securității și a managementului înregistrărilor medicale în penitenciare și asigurarea confidențialității datelor medicale	2024	29,6	Surse bugetare	Ministerul Justiției Administrația Națională a Penitenciarelor		Procedurile de securitate și de management aprobate	**Administrația Națională a Penitenciarelor** **<u>Realizată</u>** Asigurarea confidențialității datelor personale cu caracter medical se realizează în conformitate cu Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal și Ord. ANP nr. 331/2021 privind aprobarea Regulamentului privind protecția datelor cu caracter personal despre starea de sănătate a persoanelor deținute în instituțiile penitenciare. Astfel, în timpul vizitelor de audit medical intern, sunt verificate, inclusiv calitatea respectării confidentialității datelor cu caracter medicale, acest subiect fiind criteriu de calitate.	
2.1.22.	Îmbunătățirea atractivității profesiilor medicale în	2025	25,7	Surse bugetare	Ministerul Justiției; Ministerul Sănătății;		Salariile crescute	**Ministerul Sănătății** **<u>În proces de realizare</u>** Ministerul Sănătății recunoaște importanța	**<u>Realizată</u>** **Ministerul Justiției** **Administrația Națională a Penitenciarelor**

	sistemul penitenciar				Administrația Națională a Penitenciarelor		pachetul de beneficii și stimulente financiare adoptat; rata de recrutare și retenție a personalului medical în penitenciare comparativ cu perioadele anterioare crescută; sistemul de *feedback* și evaluare a	îmbunătățirii atractivității profesiilor medicale în sistemul penitenciar.	În conformitate cu prevederile *Legii nr. 270 din 23.11.2018* privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar (ultima redacție din 01.01.2025), au fost aprobate majorări salariale pentru personalul medical din instituțiile penitenciare, astfel: • Pentru funcțiile de conducere cu statut special – creștere cu 3 clase succesive; • Pentru funcțiile de execuție cu statut special – creștere cu 6 clase succesive; • Pentru personalul medical din instituțiile penitenciare – creștere cu 5 clase succesive. Ajustările evidențiate, alături de pachetul de beneficii și stimulente financiare, urmăresc să contribuie la creșterea ratei de recrutare și retenție a personalului medical în sistemul penitenciar. Măsurile adoptate sunt parte a unui efort continuu de creștere a atractivității profesiei medicale în sistemul penitenciar, asigurând astfel accesul deținuților la servicii medicale de calitate. **Ministerul Sănătății** Această acțiune ține de competența Ministerului Finanțelor ca autoritate

							satisfacț iei persona lului, implem entat; cadrul normati v modific at		responsabilă de salarizare în sectorul bugetar. Subsecvent indicăm că mecanismul de repartizare a tinerilor specialiști cu studii medicale este reglementat prin Ordinul nr. 621 din 06.07.2021 ”Cu privire la aprobarea Regulamentului de repartizare și plasare în câmpul muncii a absolvenților instituțiilor de învățământ medical și farmaceutic superior, profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar de stat” *(Ordin-MSMPS-nr.621-din-06.07.2021-Regulament-repartizarea-absolventilor.pdf (gov.md))*. Repartizarea absolvenților și încadrarea în câmpul muncii se realizează în baza solicitărilor parvenite de la instituțiile medicale cu listele de personal medical necesar, astfel serviciul medical al Agenției Naționale al Penitenciarelor înaintează funcțiile vacante Ministerului Sănătății pentru a fi incluse în lista locurilor disponibile pentru angajare, care sunt prezentate absolvenților la etapa repartizării și plasării în câmpul muncii. Totodată, instituțiile medicale din penitenciare sunt prestatori de servicii medicale departamentale, iar

									Ministerul Sănătății nu are pârghiile necesare de a interveni cu propuneri de modificare și/sau evaluare a personalului, acest lucru revenind în responsabilitatea Administrației Naționale al Penitenciarilor.
2.1.23.	Revizuirea și modificarea cadrului normativ pentru garantarea independenței personalului medical în sistemul penitenciar	2026-2027	9,5	Surse bugetare	Ministerul Justiției; Ministerul Sănătății		Cadrul normativ elaborat și adoptat		**Ministerul Justiției** Realizarea acț. 2.1.23 va fi posibilă urmare a realizării acț. 2.1.16
2.1.24.	Analiza cauzelor subutilizării fondurilor alocate pentru serviciile medicale deținuților	2025	1,7	Surse bugetare	Ministerul Justiției; Administrația Națională a Penitenciarelor; Ministerul Sănătății	Asociația obștească „Promo-Lex”	Analiza efectuată; recomandările formulate		**<u>Realizată</u>** **Ministerul Justiției** **Administrația Națională a Penitenciarelor** Pentru anul 2025, au fost contractate 19 IMSP de nivel republican, în valoare totală de 4 753 900,00 lei. Pe parcursul a 6 luni, au fost valorificate 2 731 097,10 lei, sumă care a acoperit integral necesitățile de asistență medicală a deținuților. Totodată, pentru asistența medicală neurologică, de urgență și urologică, inclusiv oncologică, resursele financiare au fost epuizate, fiind necesară alocarea suplimentară a 1,5 milioane lei pentru asigurarea

									continuității asistenței medicale în domeniile menționate.
2.1.25.	Elaborarea unui sistem de monitorizare și raportare a fondurilor pentru îngrijirea medicală a deținuților	2026-2027	28,6 2026 – 14,3; 2027 – 14,3	Surse bugetare	Ministerul Justiției; Administrația Națională a Penitenciarelor; Ministerul Sănătății	Asociația oștească „Promo-Lex”	Sistemul elaborat și funcțional		
2.1.26.	Instituirea unui mecanism de protecție al angajaților din penitenciare - victime ale atacurilor și represaliilor din partea deținuților	2024	48,6	Surse bugetare	Ministerul Justiției; Ministerul Sănătății		Mecanismul de protecție instituit și aplicabil	**<u>În proces de realizare</u>** **Administrația Națională a Penitenciarelor** Administrația Națională a Penitenciarelor a expediat Ministerului Justiției propuneri de modificare a prevederilor Codului Penal ce ține de protecție angajaților din penitenciare-victime ale atacurilor și represaliilor din partea deținuților. **Ministerul Sănătății** Ministerul Sănătății este deschis la colaborare cu Ministerul Justiției și Administrația Națională a Penitenciarelor pentru a analiza modalități de	**<u>Realizată</u>** **Ministerul Justiției** **Administrația Națională a Penitenciarelor** În conformitate cu art. 46 alin. (1) din Legea nr. 300/2017 privind sistemul administrației penitenciare, viața, sănătatea și capacitatea de muncă a funcționarului public cu statut special sunt supuse asigurării obligatorii de stat. Această normă instituie garanții legale sub forma asigurării obligatorii pentru riscuri legate de accidente de muncă. **Ministerul Sănătății** Mecanismul de protecție a medicilor este prevăzut în Legea nr. 264/2005 cu privire la exercitarea profesiunii de medic, care admite, conform art. 18, dreptul medicului de a refuza și

								îmbunătățire a accesului la servicii medicale și de protecție pentru personalul penitenciar. În funcție de modificările legislative propuse, Ministerul Sănătății poate evalua impactul asupra sistemului de sănătate și poate contribui la dezvoltarea unor mecanisme adecvate de sprijin.	readresa pacientul unui alt medic, în cazul excepţional în care pacientul, reprezentantul legal sau însoțitorii săi defăimează medicul sau manifestă față de el o atitudine agresivă ce prezintă pericol pentru sănătatea și integritatea corporală a acestuia.
2.1.27.	Elaborarea unor programe de reabilitare a victimelor torturii și a altor tratamente inumane și/sau degradante	2025-2026	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Ministerul Justiției; Ministerul Sănătății; Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Finanțelor; Procuratura Generală		Conceptul programelor elaborat; programele elaborate și implementate		**<u>În proces de realizare</u>** **Ministerul Muncii și Protecției Sociale** A fost elaborată *schița Conceptului privind programele de reabilitare a victimelor torturii și a altor tratamente inumane și/sau degradante*. Aceasta instituie un cadru integrat, multidisciplinar și centrat pe victimă pentru reabilitarea persoanelor supuse torturii și altor tratamente inumane sau degradante, care urmărește recuperarea fizică, psihologică, socială și juridică a victimelor, prevenirea revictimizării și reintegrarea lor demnă în societate, în deplină aliniere cu Directiva UE 2012/29, Convenția Europeană a Drepturilor Omului, bunele practici europene și Legea nr. 137/2016 cu

									privire la reabilitarea victimelor infracţiunilor. În vederea consolidării cadrului național de prevenire și combatere a torturii și a tratamentelor inumane sau degradante, Ministerul Muncii și Protecției Sociale a participat la ședința Comisiei specializate a Consiliului național pentru drepturile omului, coordonată de Ministerul Justiției, responsabilă de monitorizarea implementării Convenției Consiliului Europei pentru prevenirea torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante **(la data de 26 mai 2025).** Totodată, MMPS a contribuit la procesul de revizuire a Regulamentului privind procedura de identificare, înregistrare și raportare a pretinselor cazuri de tortură, tratament inuman sau degradant (Ordinul Procurorului General nr. 77 din 31.12.2013), prin asigurarea participării în cadrul ședinței de coordonare din **2 decembrie 2025,** cu scopul alinierii procedurilor naționale la standardele internaționale și europene aplicabile și prin prezentarea propunerilor pe conținutului noului document. În context, au fost formulate propuneri de modificare a Ordinului Procurorului General nr. 77 din 31.12.2013 pentru aprobarea

									Regulamentului cu privire la procedura de identificare, înregistrare și raportare a pretinselor cazuri de tortură, tratament inuman sau degradant. **Procuratura Generală** La 12 decembrie 2025, Procuratura Generală împreună cu Centrul de Reabilitare a Victimelor Torturii „Memoria” au semnat Memorandumul de colaborare. Semnarea Memorandumului de colaborare confirmă angajamentul ferm al Procuraturii și al RCTV „Memoria” de a consolida mecanismele de prevenire, protecție și reabilitare a victimelor torturii, tratamentului inuman și/sau degradant. Cooperarea instituțională, bazată pe schimbul de informații, bune practici și dezvoltarea de acțiuni comune, va contribui la îmbunătățirea accesului victimelor la servicii specializate. Printre subiectele indicate în memorandul este și elaborarea unor programe de reabilitare a victimelor torturii.
Obiectiv specific 2.2. Izolatoarele de detenție provizorie și Centrul de Plasament Temporar al Străinilor (în continuare – *CPTS*) asigură condiții umane de detenție și garanții împotriva relelor tratamente Indicator: Ponderea recomandărilor Consiliului pentru prevenirea torturii implementate de către Ministerul Afacerilor Interne (Responsabilitatea prezentării datelor: Ministerul Afacerilor Interne)								**anul 2024** **IGM (CPTS)** recomandări a. 2023 - 14; implementate - 6; în proces continuu de implementare - 6;	

Date de referință: 0 Țintă: 90%								neimplementate - 2.	
2.2.1.	Consolidarea capacităților și îmbunătățirea competențelor practice ale personalului Centrului de Plasament Temporar al Străinilor, în combaterea relelor tratamente și asigurarea condițiilor umane de plasament	2024	145,5	Surse externe	Ministerul Afacerilor Interne (Inspectoratul General pentru Migrație)	Parteneri de dezvoltare; Organizația Internațională pentru Migrație; Oficiul ONU pentru Drepturile Omului; Oficiul Avocatului Poporului	Numărul de instruiri desfășurate; 100 % din angajații CPTS instruiți; numărul de consemnări în Registrul de evidență a recepționării și transmiterii plângerilor, declarațiilor sau a altor informații despre	**Ministerul Afacerilor Interne** **<u>Realizată</u>** Pe parcursul anului 2024 a fost asigurată participarea la **24** de instruiri desfășurate cu participarea a 85% a angajaților CPTS (15% a fost încetat raportul de serviciu conform art. 38 alin.(1) lit. c al Legii 288/2016) - Comunicarea orientată către beneficiar; -Convenția CE pentru prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice; -Cursul de asistență de urgență de bază BEC; -Acordarea primului ajutor medical; 0 - consemnări în registrul de evidență. 0 - anchete disciplinare. 0 - sancțiuni aplicate.	**Ministerul Afacerilor Interne** **Inspectoratul General pentru Migrație** Pe parcursul sem.1 2025 a fost asigurată participarea la **10** instruiri desfășurate cu participarea a **25% a angajaților CPTS** (28% dintre angajați au încetat raportul de serviciu conform art. 38 alin.(1) lit. c al Legii 288/2016, precum și 25% dintre angajați sunt noi numiți) - Curs de formare continuă ,,Activitatea specială de investigații II" – **1** angajat; - Instruirea în domeniul protecției datelor cu caracter personal – **6** angajați; - Curs de instruire de prim ajutor medical – **19** angajați; - Curs de formare continuă III ,,Intervenția profesională – **4** angajați; - Curs de formare continuă ,,Tehnician de intervenție profesională – **4** angajați; - Curs de formare continuă ,,Activitatea specială de investigații (II)" – **1** angajat;

							pretinse fapte de tortură, tratament inuman sau degradant; numărul de anchete disciplinare interne inițiate; tipul sancțiunilor aplicate urmare efectuării anchetei de serviciu		- Curs de instruire „Comunicarea orientată către beneficiar” – **1** angajat; - Curs de instruire cu participarea formatorilor din cadrul SIS – **5** angajați: - Curs de formare managerială de nivelul I „Management de bază” – **1** angajat; - Cursul de specializare „MEDICINA PRIMARĂ” – **1** angajat; 0 - consemnări în registrul de evidență. 0 - anchete disciplinare. 0 - sancțiuni aplicate.
2.2.2.	Organizarea instruirilor/cursurilor de perfecționare/specializare pentru angajații Poliției, în special pentru personalul Poliției	2024-2027	780,4 2024 – 196,5;	Surse externe	Ministerul Afacerilor Interne; Academia „Ștefan cel Mare”;	Parteneri de dezvoltare; Oficiul Avocatul Poporului;	Minimum 30% din angajați instruiți anual; numărul de	**Ministerul Afacerilor Interne** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** Pe parcursul anului 2024, conform ordinului MAI nr. 346 din 13.07.2023, a fost organizat și desfășurat cursul	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Ministerul Afacerilor Interne** În perioada de referință au fost organizare 9 cursuri de instruire unde au fost pregătiți 340 angajați ce reprezintă o rată de 52,4 % din

	antrenat la paza și escortarea persoanelor aflate în custodia poliției, în domeniul nediscriminării și al standardelor stabilite în Protocolul de la Istanbul, inclusiv, atât în domeniul prevenirii torturii, cât și a violenței între deținuți		2025 – 189,6; 2026 – 197,2; 2027 – 197,2		Inspectoratul General al Poliției	Institutul pentru Drepturile Omului din Republica Moldova; Fundația-SOROS Moldova; Asociația obștească „Promo-Lex”	cursuri organizate; numărul de angajați, pe sexe, instruiți (inclusiv a felcerilor, până la transmiterea în subordinea Serviciului Medical al Ministerului Afacerilor Interne)	de perfecționare/ specializare *„Egalitatea de gen și prevenirea discriminării*”, în perioada de 15.01-17.01.2024, pentru 27 funcționari publici cu statut special din cadrul MAI. Concomitent, au fost desfășurate următoarele activități: **1.** instruirea angajaților din inspectoratele Direcției de Poliție a IGP a mun. Chișinău, la pregătirea profesională cu tema: *„Prevenirea și combaterea discriminării și asigurarea egalității*”; **2.** instruirea pe subiectul *„Prevenirii și combaterii discriminării*” în cadrul Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI la orele de pregătire profesională. În vederea realizării prevederilor Programului național de implementare a Rezoluției 1325 a Consiliului de Securitate al ONU privind femeile, pacea și securitatea pentru anii 2023-2027, la 26.03.2024 a participat la Workshopul	numărul total de angajați vizați pentru instruire în anul 2025. De asemenea, la instruirile organizate, ponderea de participare pe sexe fiind de 25 % femei și 75% bărbați, suplimentar în cadrul cursurilor de instruire, 12 angajați (9 bărbați și 2 femei) au fost pregătiți în asistența de urgență de bază.

								„Strengthening Security Sector Governance in the republic of Moldova”. De asemenea, la 07.03.2024, 13.03.2024, 22.03.2024 și 28.03.2024 în baza dispoziției IGP nr. 63/2024, au fost desfășurate cursurile de instruirile cu tematica „Garanțiile fundamentale împotriva torturii și altor rele tratamente în perioada inițială de detenție,, la care au fost instruiți 72 de angajați (15 - femei și 57 - bărbați) din cadrul Serviciilor detenție și escortă. Numărul total de angajați din cadrul subdiviziunilor detenție și escortă constituie 362 de persoane, cei 72 (58B și 14F) care au fost instruiți, constituind 19,88%. În perioada de 16-27.09.2024, în baza Dispoziției IGP nr.433/2024, au fost desfășurate cursurile de instruiri „Protecția drepturilor omului, în speță ale persoanelor aflate în custodia Poliției”, fiind	

								instruiți 20 de angajați (3 femei și 17 bărbați) din cadrul Serviciilor detenție și escortă; În perioada de 21-22.11.2024, în baza Dispoziției IGP nr.598/2024, cu suportul Institutului pentru Drepturile Omului din Moldova (IDOM), a fost desfășurat cursul de instruire ,,Gestionarea cazurilor infracțiunilor motivate de ură, cu un accent deosebit pe nevoile specifice ale diferitor grupuri de persoane cu dizabilități", la care au participat 11 angajați (2 femei și 9 bărbați), din cadrul Serviciilor detenție și escortă; În perioada de 05-06.12.2024, în baza Dispoziției IGP nr.641/2024, cu suportul Institutului pentru Drepturile Omului din Moldova (IDOM), a fost desfășurat cursul de instruire ,,Gestionarea cazurilor infracțiunilor motivate de ură, cu un accent deosebit pe nevoile specifice ale diferitor grupuri de persoane cu dizabilități", la care au	

								participat 14 angajați (5 femei și 9 bărbaţi), din cadrul Serviciilor detenție și escortă. Suplimentar, în perioada 4-8 noiembrie 2024, în baza Dispoziției IGP nr.535/2024 a fost desfășurată vizita de studiu la Mannheim, Republica Federală Germania, cu tematica „Acțiunile Poliției în raport cu persoanele cu dizabilități psihice, inclusiv fenomenul ultragierii în rândul poliției” la care au participat 6 angajați ai Poliției.	
2.2.3.	Organizarea instruirilor/cursurilor pentru angajații Serviciului detenție și escortă și pentru personalul medical în domeniul primului ajutor medical în stări de urgență	2024-2027	466,8 2024 – 116,4; 2025 – 113,7; 2026 –	Surse externe	Ministerul Afacerilor Interne; Academia „Ștefan cel Mare”; Inspectoratul General al Poliției; Inspectoratul General pentru Situații de Urgență	Parteneri de dezvoltare; Centrul de sănătate și dezvoltare comunitară AFI; Instituția medico-	Numărul de cursuri organizate; numărul de angajați, pe sexe, instruiți	**Inspectoratul General al Poliției** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** La 17 noiembrie 2023, prin dispoziția IGP nr. 554 cu privire la delegarea salariaților Poliției la seminarele de instruire cu genericul ,,Promovarea educației medicale și dezvoltarea instruirii prin simulare pentru diferite categorii de angajați din	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Ministerul Afacerilor Interne** În perioada de referință au fost organizate în total 21 de cursuri/sesiuni de instruire cu participarea a 1.601 angajații. Totodată, distribuția pe sexe fiind următoarea: 25 % femei (400 angajați) și 75 % bărbați (1201 angajați).

			118, 3; 2027 – 118, 3;			sanitară publică departamentală „Serviciul medical al Ministerului Afacerilor Interne”; Centrul universitar de simulare în instruirea medicală		cadrul MAI”. Instruirea a început în 2024 , fiind instruiți 34 de angajați din cadrul Serviciului detenție și escortă (17F, 17B). În perioada de 23-25.10.2024, în baza Dispoziției IGP nr.523/2024 cu suportul Inspectoratului General pentru Situații de Urgență a fost desfășurată activitatea de formare profesională cu genericul „Acordarea primului ajutor medical”, la care au participat 2 angajați (1F și 1B) din grupul profesional detenție, escortă și interacțiune justiție. La 16-19.12.2024, în cadrul Academiei Ștefan cel Mare a MAI, a fost desfășurat Cursul „*Urgențe Medicale. Concepte de Bază*” – Basic Emergency Care (BEC), destinat formării de formatori din cadrul angajaţilor Serviciului Medical al MAI și al angajaților subdiviziunilor subordonate MAI. Cursul (BEC) a fost organizat de Organizația Mondială a Sănătății (OMS), Comitetul	

								Internațional al Crucii Roșii (CICR) și Federația Internațională de Medicină de Urgență (IFEM). Scopul instruirii a fost conceput în vederea oferirii personalului medical din prima linie a abilităților și cunoștințelor necesare în gestionarea afecțiunilor acute care pun în pericol viața persoanelor. **Inspectoratul General pentru Situații de Urgență** **Realizată pentru perioada de raportare** Pe parcursul anului 2024, de către IGSU au fost organizate **5 cursuri**, în domeniul primului ajutor medical în stări de urgență. În total au fost instruiţi **53 de angajați** *(31 bărbaţi şi 22 femei)* din Serviciile detenție și escortă și personalul medical, şi anume: - la data de 09.01.2024, 23.01.2024, 25.01.2024 – instruiți 16 angajaţi Serviciul vamal; - la data de 20.03.2024 - instruiți 13 angajați Penitenciarul nr. 9 Pruncul;	

								- la data de 07.10.2024 - instruiţi 4 angajați Centrul de Justiţie Familială al Poliţiei; - la data de 16.10.2024 - instruiţi 10 angajați Penitenciarul nr. 4 Cricova; - la data de 26.11.2024 - instruiţi 10 angajați IGPF.	
2.2.4.	Instruirea funcționarilor publici cu statut special din cadrul subdiviziunilor Inspectoratului General al Poliției care asigură paza, detenția și escortarea persoanelor aflate în custodia poliției cu privire la utilizarea forței, a mijloacelor speciale și a armelor de foc, inclusiv privind persoanele reținute	2024-2027	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Ministerul Afacerilor Interne; Academia „Ștefan cel Mare”; Inspectoratul General al Poliției		100% din angajați instruiți; minimum 2 exerciții practice pentru angajați care intră în contact cu persoanele reținute, organizate anual	**Inspectoratul General al Poliției** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** Pe parcursul semestrului I al anului 2024, s-au desfășurat 2 cursuri, la care au participat 40 de angajați ai IGP, după cum urmează: •12-16.02.2024, cu suportul Direcției dezvoltare profesională a Academiei „Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor Interne a fost organizat cursul de formare continuă cu tematica „Intervenția profesională III”, la care au participat 14 angajați (1F și 13B). •27-31.05.2024, cu suportul Direcției dezvoltare profesională a Academiei „Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Ministerul Afacerilor Interne** Pe parcursul anului 2025, au fost organizate 3 cursuri de exerciții practice, fiind instruiți 147 angajați ce reprezintă (40,60%), dintre care (femei-36, bărbați-111), Totodată, în cadrul cursurilor de formare profesională, la Academia de Poliție „Ștefan cel Mare”, au fost instruiți 200 de angajați în aplicarea forței, a mijloacelor speciale și a armelor de foc, inclusiv în privința persoanelor reținute.

								Interne a fost desfășurat cursul de formare profesională cu tematica „Intervenția profesională IV”, la care au participat 16 angajați (13B și 3F). •în perioadele 12, 19 și 26.06.2024, cu suportul Autorității Suedeze de Poliție, a fost desfășurat cursul de instruire pe componenta tactici de bază, la care au participat 10 angajați (6F și 4B). Pe parcursul semestrului II al anului 2024, în cadrul IGP s-au desfășurat 2 cursuri, la care au participat 19 angajați, dintre care 22 angajați (9B și 13F) din cadrul Serviciilor detenție și escortă după cum urmează: - în perioada 09-13.12.2024, cu suportul Direcției dezvoltare profesională a Academiei „Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor Interne a fost desfășurată activitatea de formare profesională continuă cu genericul „Activitatea de detenție și escortă”, la care au participat	

								19 angajați (8 B și 11F) din grupul profesional serviciul interacțiune justiție. Temei Dispoziția IGP nr.642/2024. În cadrul cursurilor de formare profesională inițiale a Direcției „CIPAL”, din cadrul Academiei ”Ștefan cel Mare”, a fost studiat modulul „*Menținerea ordinii publice*”, în care au fost instruiți: - Promoția 23, conform Dispoziției IGP nr.488 din 04.10.2024, fiind instruiți 79 cursanți. - Promoția 24, conform Dispoziţiei IGP nr.544 din 02.08.2024, fiind instruiți 202 cursanți. Total instruite – 281 persoane	
2.2.5	Instruirea funcționarilor publici cu statut special din cadrul subdiviziunilor IGP care asigură paza, detenția și escortarea persoanelor aflate în custodia Poliției cu privire la egalitate de gen	2024-2027	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Ministerul Afacerilor Interne; Academia „Ștefan cel Mare”; Inspectoratul General al Poliției	Consiliul pentru egalitate	Numărul de cursuri organizate; numărul de angajați, pe sexe, instruiți	**Inspectoratul General al Poliției** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** În perioada de 07.03.2024-28.03.2024 s-au desfășurat 4 cursuri, la care au participat 72 de angajați ai Batalionului/Serviciilor detenție și escortă din cadrul	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Ministerul Afacerilor Interne** În perioada de referință au fost desfășurate în total 8 cursuri de instruire, distribuite după cum urmează: 1) Inspectoratul General al Poliției, 6 cursuri (instruiri tehnice, drepturile

								subdiviziunilor teritoriale ale Poliției subordonate Inspectoratului General al Poliției, dintre care 58 bărbați și 14 femei. Temei - Dispoziția IGP nr.15 din 15.02.2024 „Cu privire la delegarea salariaților Poliției cu tematica „Garanțiile fundamentale împotriva torturii și altor rele tratamente în perioada inițială de detenție”.	omului, egalitate de gen și prevenirea torturii); 2) Academia „Ștefan cel Mare” (CIPAL), 2 cursuri (module dedicate integrării dimensiunii de gen și protecției persoanelor în custodie. În total **249 angajați** instruiți**,** (49 femei și 200 bărbați.)
2.2.6	Identificarea unui mecanism de tranziție de conlucrare inter-instituțională în cazul persoanelor reținute în vederea respectării dreptului la sănătate (acces la servicii și monitorizarea calității serviciilor prestate persoanelor reținute în cadrul IDP, inclusiv prin intermediul Serviciului 112)	2025	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Ministerul Afacerilor Interne; Inspectoratul General al Poliției; Ministerul Sănătății		Contracte de acordare a serviciilor medicale încheiate între instituțiile medicale publice și subdiviziunile Inspectoratului	**Inspectoratul General al Poliției** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** Pe parcursul anului 2024, de către subdiviziunile teritoriale ale Poliției, cu instituțiile medicale au fost încheiate 5 contracte de acordare a serviciilor medicale persoanelor reținute și plasate în izolatoarele de detenție provizorie din cadrul subdiviziunilor teritoriale ale poliției subordonate Inspectoratului General al Poliției.	**<u>Realizată</u>** **Ministerul Afacerilor Interne** **Inspectoratul General al Poliției** Pe perioada de raportare de către subdiviziunile teritoriale ale Poliției cu instituțiile medicale au fost încheiate 12 contracte, protocoale de colaborare sau acorduri adiționale a serviciilor medicale persoanelor reținute și plasate în Izolatoare de detenție provizorie existente din cadrul subdiviziunilor teritoriale ale poliției subordonate IGP. Urmare, 2 izolatoare *(IDP al DP mun. Chișinău și IDP al IP Bălți)* asigură examinarea medicală a persoanelor reținute prin prezența permanentă (24/24) a personalului medical.

							General al Poliției		Aceste măsuri au fost întreprinse pentru a garanta dreptul la examinarea medicală a persoanelor reținute și pentru a asigura continuitatea tratamentului, în conformitate cu standardele naționale și internaționale privind respectarea drepturilor omului.
2.2.7	Instruirea angajaților poliției care asigură paza, detenția și escortarea persoanelor aflate în custodia poliției/personalului medical din IDP cu privire la procedura de identificare, de înregistrare și de raportare a pretinselor cazuri de tortură, de tratament inuman sau degradant conform Ordinului interdepartamental nr. 77/572/408/639-o/197/1589/2013	2024-2027	394,4 2024 – 98,6; 2025 – 98,6; 2026 – 98,6; 2027 – 98,6	Surse externe	Ministerul Afacerilor Interne; Academia „Ștefan cel Mare”; Inspectoratul General al Poliției	Parteneri de dezvoltare; Oficiul Avocatul Poporului; Institutul pentru Drepturile Omului din Republica Moldova; Fundația-SOROS Moldova; Asociația obștească	Numărul de cursuri organizate; numărul de angajați, pe sexe, instruiți; 100% angajați instruiți	**Inspectoratul General al Poliției <u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** În perioada anului 2024 au fost instruiți 111 (83 B și 28 F) angajați din cadrul subdiviziunilor detenție și escortă ce constituie 30.7% din totalul angajaților (362) care activează în domeniu: În baza dispoziției IGP nr. 15 din 15 februarie 2024 „Cu privire la delegarea salariaților Poliției la cursul cu tematica „Garanțiile fundamentale împotriva torturii și altor rele tratamente în perioada inițială de detenție” au fost organizate: 4 cursuri (Grupa I - 07.03.2024; Grupa II – 13.03.2024; Grupa III – 22.03.2024; Grupa IV – 28.03.2024), la care au fost	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Ministerul Afacerilor Interne** Pe parcursul perioadei de referință, au fost organizate 4 cursuri de instruire, în cadrul cărora au fost formați 167 de angajați (121 bărbați, 46 femei). Acest indicator reprezintă o rată de realizare de 40,6% față de necesarul total de instruire stabilit.

						„Promo-Lex”; Procuratura Generală		instruiți 72 de angajați (58B și 14 F) ai Batalionului/Serviciilor detenție și escortă din cadrul subdiviziunilor teritoriale ale Poliției. Din numărul total de angajați din cadrul subdiviziunilor detenție și escortă - 362 de persoane, 72 angajați constituie 19,88%. În perioada de 16-27.09.2024, în baza Dispoziției IGP nr.433/2024, au fost desfășurate cursurile de instruirile cu tematica „Protecția drepturilor omului, în speță ale persoanelor aflate în custodia Poliției”, fiind instruiți 20 de angajați (3 femei și 17 bărbați) din cadrul Serviciilor detenție și escortă. În perioada de 09-13 decembrie 2024, în baza Dispoziției IGP nr.642/2024, cu suportul Direcției dezvoltare profesională a Academiei „Ștefan cel Mare”, a fost desfășurată activitatea de formare profesională continuă cu	

								genericul „Activitatea de detenție și escortă”, la care au participat 19 angajați (8 bărbați și 11-femei) din grupul profesional serviciul interacțiune justiție.	
2.2.8	Asigurarea instruirii inițiale obligatorii și continue a personalului medical în cadrul izolatoarelor de detenție provizorie în vederea asigurării activității conform standardelor naționale și internaționale	2024-2027	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Sănătății		100% felceri (personal medical din cadrul (IDP) instruiți în cadrul Centrului de Excelență în Medicină și Farmacie „Raisa Pacalo”	**MAI** **<u>Neinițiată</u>**	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Ministerul Afacerilor Interne** La 06.05.2025 Inspectoratul General de Poliție a înaintat demersul cu nr. 34/3-1840 în adresa Instituției medico-sanitară publică departamentală „Serviciul medical al Ministerului Afacerilor Interne”, cu privire la acordarea suportului necesar pentru inițierea procedurilor de instruire a unui număr de 12 felceri din cadrul Serviciilor detenție și escortă ale subdiviziunilor teritoriale ale Poliției, în cadrul Centrului de Excelență în Medicină și Farmacie „Raisa Pacalo”. Urmare, la 25.09.2025 a fost remis demersul MAI nr.34/29 către Ministerul Sănătății, prin care s-a solicitat organizarea și desfășurarea instruirilor pentru lucrătorii medicali din cadrul Izolatoarelor de detenție provizorie ale Poliției.

									Totodată, felcerul din cadrul Centrului de Plasament Temporar al Străinilor a Inspectoratului General pentru Migrație conform dispoziției 20d din 26.02.2025 a beneficiat de instruiri în cadrul Centrului de Excelență în Medicină și Farmacie „Raisa Pacalo”.
2.2.9	Revizuirea actelor normative privind activitatea CPTS în vederea identificării soluțiilor de angajare în cadrul Centrului a unui medic/asistent medical, reieșind din statutul CPTS, determinat prin Legea 52/2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul) ca loc de detenție în care persoanele pot fi deținute și până la 12 luni	2024	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Ministerul Afacerilor Interne (Inspectoratul General pentru Migrație)		Numărul de acte normative revizuite	**Ministerul Afacerilor Interne** **<u>Realizată</u>** Prin HG nr. 16/2023 a fost abrogată HG 914/2014, inclusiv au fost operate modificări la HG 493/2011 care reglementează activitatea Centrului de Plasament Temporar pentru Străini. https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=135244&lang=ro **Inspectoratul General pentru Migrație** Au fost modificate/abrogate ***4*** *acte normative privind activitatea Centrului de Plasament Temporar pentru Străini*. Prin Legea nr.297/2024,MO 8-10/16.01.25 art.21 în vigoare 16.01.2025 a fost modificată *Legea nr.270 cu privire la azil*.	

								A fost modificată *Hotărîrea de Guvern nr.21/2023 privind acordarea protecției temporare persoanelor strămutate din Ucraina* (prin Hotărîrea Guvernului nr. 93/2025 și Hotărîrea Guvernului nr. 141/2024).	
2.2.10	Instituirea unui post medical permanent 24/24 ore, 7/7 zile în incinta CPTS, în vederea realizării garanției de examinare medicală la fiecare intrare și ieșire din instituție, dar și asigurarea accesului persoanelor plasate la asistență medicală în termeni rezonabili	2024-2025	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Ministerul Afacerilor Interne (Inspectoratul General pentru Migrație)		Postul medical instituit	**Inspectoratul General pentru Migrație** **<u>Parțial realizată</u>** La moment CPTS nu dispune de un post medical c permanent 24/24 ore, 7/7 zile în incinta CPTS . În acest context a fost transmisă în adresa Misiunii OIM Moldova solicitarea de oferire a suportului pentru consolidarea condițiilor din CPTS – componenta medicală. În prezent Serviciul medical din cadrul Centrului de Plasament Tempora al străinilor asigură realizarea garanției de examinare medicală la fiecare intrare și ieșire din instituție, dar și asigurarea accesului persoanelor plasate la	**<u>Acțiunea a fost realizată în anul 2023</u>** **Ministerul Afacerilor Interne** **Inspectoratul General pentru Migrație** Conform Ordinului IGM nr. 67/2023 a fost instituit Serviciul medical al CPTS, fiind prevăzute 2 unități de personal (1 medic și 1 felcer), care asigură examinarea medicală a persoanelor străine la momentul luării în custodie publică și la ieșire din instituție. Totodată, conform unui grafic separat care a fost elaborat pe intern în cadrul Centrului de Plasament Temporar al străinilor, la necesitate, personalul medical intervine în regim 24/24, inclusiv în zilele de repaus, de odihnă sau în afara orelor de muncă, pentru asigurarea

								asistență medicală în termeni rezonabili	accesului persoanelor plasate la asistență medicală.
2.2.11	Asigurarea serviciilor de traducere, la necesitate, în cadrul CPTS	2024-2025	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Ministerul Afacerilor Interne (Inspectoratul General pentru Migrație)		Servicii de traducere disponibile	**Inspectoratul General pentru Migrație** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** Serviciile de traducere sunt asigurate la necesitate din contul bugetului de stat, fiind contractate serviciile de interpretare, efectuate consecutiv pentru asigurarea cu translator în procesul ședințelor de judecată privind prelungirea duratei de luare în custodie publică a străinilor. IGM asigură accesul la serviciile de interpret şi traducător conform prevederilor Legii nr. 131/2015 privind achiziţiile publice, cu indicarea în clauzele contractuale a obligației de prestare a serviciilor în regim de 24/7.	**<u>Realizată</u>** **Ministerul Afacerilor Interne** **Inspectoratul General pentru Migrație** Inspectoratul General pentru Migrație asigură accesul la servicii de interpret şi traducător conform prevederilor Legii nr. 131/2015 privind achizițiile publice, la necesitate în baza contractului de prestare servicii încheiat la 06.01.2025 între IGM și oficii de traducere, cu indicarea în clauzele contractuale a obligației de prestare a serviciilor în regim de 24/7. Totodată serviciile sunt asigurate la necesitate din contul bugetului de stat, fiind contractate serviciile de interpretare efectuate consecutiv pentru asigurarea cu translator în procesul ședințelor de judecată privind prelungirea duratei de luare în custodie publică a străinilor conform noilor prevederi ale Legii nr.287/2024.
2.2.12.	Accesibilizarea CPTS, a spațiilor de uz comun (baie, veceu, spațiu pentru plimbări) la necesitățile	2024-2026	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Ministerul Afacerilor Interne (Inspectoratul General pentru Migrație)		Spațiile CPTS accesibile pentru persoanele cu	**Inspectoratul General pentru Migrație** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** În cadrul Centrului spațiile de uz comun sunt parțial	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Ministerul Afacerilor Interne** **Inspectoratul General pentru Migrație**

	persoanelor cu dizabilități						dizabilități	ajustate la necesitățile persoanelor cu dizabilități.	În baza Memorandumului de cooperare dintre Inspectoratul General pentru Migrație și Organizația Internațională pentru Migrație, cu sprijinul financiar al German Humanitarian Assistance, au fost parțial amenajate **2 spații** de uz comun, precum și **blocul sanitar**, situate la etajul 1 al Centrului de Plasament Temporar al Străinilor (CPTS). Aceste intervenții au avut ca scop asigurarea accesibilității pentru persoanele cu dizabilități.
2.2.13.	Instruirea personalului medical privind documentarea și raportarea leziunilor corporale în corespundere cu prevederile Protocolului de la Istanbul și ale Regulamentului cu privire la procedura de identificare, de înregistrare și de raportare a pretinselor cazuri de tortură, de tratament inuman sau degradant,	2024-2027	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Ministerul Afacerilor Interne (Inspectoratul General pentru Migrație, Academia „Ștefan cel Mare”)		Numărul și rata de personal medical instruit	**Inspectoratul General pentru Migrație** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** Efectivului CPTS al IGM, în special cel al Serviciului medical, i-a fost adus la cunoștință Ordinul comun nr. 77/2013 privind aprobarea Regulamentului cu privire la procedurile de identificare, înregistrare și raportare a pretinselor cazuri de tortură, tratament inuman sau degradant. Personalul medical, reprezentanții CPTS și angajații IGM, au responsabilitatea privind înregistrarea și raportarea leziunilor provocate în	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Ministerul Afacerilor Interne** **Inspectoratul General pentru Migrație** Angajații Serviciului medical al CPTS al IGM, au studiat prevederile Ordinului comun nr. 77/2013 privind aprobarea Regulamentului cu privire la procedurile de identificare, înregistrare și raportare a pretinselor cazuri de tortură, tratament inuman sau degradant - **1 medic și 1 felcer**. Totodată, toți angajații IGM, au responsabilitatea privind înregistrarea și raportarea leziunilor provocate în timpul reținerii străinilor (inclusiv accidentală), în calitate de garanție fundamentală împotriva torturii.

	aprobat prin Ordinul comun al Procuraturii Generale nr. 77/2013							timpul reținerii străinilor (inclusiv accidentală), în calitate de garanție fundamentală împotriva torturii.	Prin Ordinul MAI nr. 354/2015 privind aprobarea Instrucțiunilor de ordine interioară a CPTS al MAI, este reglementată procedura privind expedierea corespondenței de pe teritoriul Centrului unde este instalată cutia poștală, iar extragerea acesteia se efectuează doar de către lucrătorii oficiului poștal. În acest context, străinul are posibilitatea să reclame orice formă de abuz în mod confidențial. **Plângeri înregistrate/sesizate de către personalul CPTS** – 0.
2.2.14.	Îmbunătățirea aplicării mecanismului care să garanteze dreptul reținuților/deținuților de a adresa cereri/ plângeri confidențiale către organele de ocrotire a drepturilor: Procuratură, Avocatul Poporului, organizații necomerciale etc.	2024	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Ministerul Afacerilor Interne (Inspectoratul General al Poliției, Inspectoratul General pentru Migrație)	Oficiul Avocatului Poporului; Procuratura Generală	Numărul de plângeri adresate prin intermediul mecanismului	**Inspectoratul General pentru Migrație** **<u>Realizată</u>** Convorbirile online în cadrul IGM al MAI sunt asigurate conform prevederilor pct. 119 (străinii au dreptul la convorbiri telefonice de la telefonul public sau prin intermediul aplicațiilor gratuite de mesagerie) din Hotărârea Guvernului nr. 493 din 07.07.2011 cu privire la aprobarea Regulamentului Centrului de plasament temporar al străinilor. IGM: 0- plângeri sesizate de către personalul CPTS.	**Ministerul Afacerilor Interne** **Inspectoratul General pentru Migrație** Dreptul la convorbiri telefonice și accesul la aplicațiile de mesagerie a străinilor cazați în cadrul centrului sunt asigurate permanent. Totodată, prin Ordinul MAI nr. 354/2015 privind aprobarea Instrucțiunilor de ordine interioară a CPTS al MAI, este reglementată procedura privind expedierea corespondenței de pe teritoriul Centrului unde este instalată cutia poștală, iar extragerea acesteia se efectuează doar de către lucrătorii oficiului poștal. În acest context, străinul are posibilitatea să reclame

								<u>IGP</u> Direcția Interacțiune Justiție a Inspectoratului General al Poliției a înregistrat și examinat o plângere adresată Procuraturii Generale a Republicii Moldova cu privire la condițiile necorespunzătoare de escortare de către angajații Serviciului detenție și escortă din cadrul IP Călărași	orice formă de abuz în mod confidențial. **Plângeri înregistrate/sesizate de către personalul CPTS** – 0.
Obiectiv specific 2.3. Instituțiile de psihiatrie și expertiză medico-legală asigură tratamentul pacienților bazat pe drepturile omului Indicator: Ponderea recomandărilor Consiliului pentru prevenirea torturii implementate de către Ministerul Sănătății (Responsabilitatea prezentării datelor: Ministerul Sănătății) Date de referință: 0 Țintă: 90%								**Ministerul Sănătății** Ministerul Sănătății a luat act de cele 15 recomandări ale Consiliului pentru Prevenirea Torturii incluse în Raportul anual de activitate al Mecanismului Național de Prevenire a Torturii pentru anul 2023, capitolul IV, referitor la situația din instituțiile subordonate ministerului. În acest context, Ministerul înregistrează progrese, pentru anul 2024, prin implementarea a 7 recomandări: 1. Informarea pacienților despre tratamentul	**Ministerul Sănătății** În scopul elaborării cadrului normativ pentru implementarea prevederilor Legii nr. 114/2024 privind sănătatea și bunăstarea mintala, a fost aprobat Ordinul MS nr. 405 din 6 mai 2025, cu privire la instituirea grupului de lucru responsabil de elaborarea cadrului normativ pe marginea modul de acordare a asistenței în sănătatea mintală, condițiile materiale și de îngrijire în instituțiile medico-sanitare specializate în sănătatea mintală, unitățile medico-sanitare departamentale, centrele de plasament, centrele de recuperare și reabilitare și alte structuri care acordă asistență în sănătatea mintală

	administrat, durata acestuia și efectele adverse. 2. Documentarea cazurilor de violență și leziuni corporale, conform Ordinului nr. 77/2013, precum și măsuri pentru prevenirea violenței între pacienți. 3. Elaborarea protocoalelor de intervenție pentru violența între pacienți, documentarea adecvată și informarea autorităților competente. 4. Instruirea continuă a personalului privind drepturile omului, sănătatea mintală și documentarea leziunilor corporale. 5. Evitarea supraaglomerării saloanelor atunci când există spații disponibile. 6. Îmbunătățirea calității asistenței	În contextul recomandărilor Consiliului pentru Prevenirea Torturii - fiecare pacient este informat cu privire la tratament, efectele medicației și durată, individualizat elaborându-se planul terapiilor administrate; - cazurile privind leziunile corporale, violențele constatate sunt fără excepție raportate Avocatului Poporului, cu semne de tortură și tratament inuman - procurorului. - instituțiile psihiatrice au aprobate proceduri operaționale distincte cu privire la accesul pacienților la convorbiri telefonice, cu privire la dreptul lor la corespondență cu instituțiile și autoritățile statului. Pentru corespondența cu administrația în secții s-au instalat cutii poștale, pentru corespondența cu instituțiile din afara spitalului, Poșta Moldovei, pentru pacienți, a instalat în exteriorul incintelor secțiilor cutii poștale, acces la care are doar factorul poștal. - în conformitate cu actele normative interne, în secțiile cu măsuri de siguranță sunt create și activează echipe multidisciplinare cu componență: șef secție, medicul curant, psihologul, terapeutul

								medicale, prin suplinirea posturilor vacante cu personal calificat. 7. Adoptarea unei abordări multidisciplinare în tratament, incluzând sesiuni de psihoterapie și intervenții psihosociale pentru susținerea incluziunii sociale. Aceste măsuri reflectă angajamentul Ministerului Sănătății de a implementa recomandările Consiliului pentru Prevenirea Torturii și de a asigura respectarea drepturilor pacienților internați în instituțiile de psihiatrie și expertiză medico-legală.	ocupațional, asistentul social și asistentul medical.
2.3.1	Elaborarea și implementarea standardelor minime de calitate a serviciilor medicale și a condițiilor de spitalizare, conform normelor internaționale	2024	26,0	Surse bugetare	Ministerul Sănătății		Standardele minime de calitate elaborate și implementate	**Ministerul Sănătății** **<u>În proces de realizare</u>** Ministerul Sănătății, în colaborare cu Consiliul Europei, a elaborat proiectul Standardului de calitate pentru implementarea modelului integrat de reabilitare psihosocială a pacienților internați în	**<u>În proces de realizare</u>** **Ministerul Sănătății** Proiectul de Ordin al *Standardului de calitate pentru implementarea modelului integrat de reabilitare psihosocială a pacienților internați în spitalele de psihiatrie din Republica Moldova* este la etapa de promovare spre semnare (finală).

								spitalele de psihiatrie din Republica Moldova. În prezent, documentul a fost transmis către comisiile de specialitate ale Ministerului Sănătății pentru examinare.	
2.3.2	Elaborarea și aprobarea unei instrucțiuni operaționale standard comună cu Inspectoratul General al Poliției și cu spitalele de psihiatrie, în vederea gestionării situațiilor de criză, cu instruirea personalului angajat pentru dezvoltarea abilităților de acțiune în situații de criză, inclusiv cazuri de violență și violență conexă cu abuzul de alcool sau altor substanțe interzise	2024	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Ministerul Sănătății; Ministerul Afacerilor Interne		Instrucțiunea elaborată și aprobată	**Ministerul Sănătății** **<u>Nerealizată</u>** În scopul implementării Legii nr. 114/2024 privind sănătatea și bunăstarea mintală, pe parcursul a. 2025, Ministerul Sănătății de comun cu Ministerul Afacerilor Interne, vor elabora *Ordinul comun privind aprobarea mecanismului/procedurii de transportare a persoanei cu tulburări mintale și de comportament într-o instituție medico-sanitară pentru internarea nevoluntară și de asigurare a securității personalului medical implicat în acordarea asistenței medicale în sănătatea mintală.*	**<u>În proces de realizare</u>** **Ministerul Sănătății** În scopul elaborării cadrului normativ pentru implementarea prevederilor Legii nr. 114/2024 privind sănătatea și bunăstarea mintală, protecția și asistența persoanelor cu tulburări mintale, cu accent pe alinierea la standardele Uniunii Europene, Ministerul Sănătății a aprobat Lista actelor normative propuse spre elaborare în vederea implementării prevederilor Legii și a instituit grupul de lucru responsabil pentru realizarea acestei sarcini, prin Ordinul nr. 405/2025 în care a fost pus ca obiectiv aprobarea ,,Ordin comun Ministerului Sănătății și Ministerului Afacerilor Interne privind mecanismul și procedura de transportare a persoanei cu tulburări mintale și de comportament într-o instituție medico-sanitară pentru internarea nevoluntară și de asigurare a securității personalului medical implicat in acordarea asistenței medicale în sănătatea mintală.”, care este în proces de elaborare

									Ministerul Afacerilor Interne **Inspectoratul General al Poliției** În adresa IGP, din partea executorului primar nu au parvenit solicitări sau demersuri. IGP își exprimă disponibilitatea, de a oferi suportul specializat necesar. .
2.3.3	Elaborarea și aprobarea unor proceduri/mecanisme/normative privind aplicarea măsurilor de constrângere, conform standardelor Consiliului pentru prevenirea torturii revizuite	2024-2025	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Ministerul Sănătății		Procedurile elaborate și aprobate	**Ministerul Sănătății** **<u>Neinițiată</u>** Pe parcursul a. 2025-2026, Ministerul Sănătății va elabora *Ordinul privind procedura de aplicare a măsurilor de limitare a libertății de mișcare în cazul spitalizării într-o instituție medico-sanitară specializată în sănătate mintală în privința adulților și copiilor.*	**<u>Realizată</u>** **Ministerul Sănătății** A fost aprobat Ordinul MS nr. 1228 din 26 decembrie 2025 cu privire la aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea secțiilor de tratament prin constrângere cu caracter medical cu supraveghere obișnuită și riguroasă în instituțiile medico-sanitare specializate în sănătate mintală.
2.3.4	Instruirea continuă a personalului pentru asigurarea documentării cazurilor de violență/leziuni corporale în corespundere cu Ordinul comun nr. 77/2013 pentru aprobarea	2024-2027	933,6 2024 – 232,8; 2025 – 227,5;	Surse externe	Ministerul Sănătății	Partenerii de dezvoltare	Numărul de personal instruit; ponderea personalului care a susținut testul	**Ministerul Sănătății** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** Instituțiile medico-sanitare de profil psihiatric au aprobate Regulamente interne privind procedura de identificare, de înregistrare și de raportare a pretinselor cazuri de tortură, tratament inuman sau degradant, precum și Proceduri	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Ministerul Sănătății** Personalul medical a fost instruit continuu pentru asigurarea documentării cazurilor de violență/leziuni corporale după cum urmează: *Spitalul Clinic de Psihiatrie* (SCP) – 602 persoane,

	Regulamentului cu privire la procedura de identificare, de înregistrare și de raportare a pretinselor cazuri de tortură, tratament inuman sau degradant		2026 – 236, 6; 2027 – 236, 6				post-instruire cu 80% sau mai mult	operaționale, conform prevederilor Ordinului nr. 77/2013. Personalul medical a fost instruit după cum urmează: *Spitalul Clinic de Psihiatrie* (SCP) – 634 persoane, *Spitalul de Psihiatrie Bălți* (SP Bălți) -435 persoane, *Spitalul de Psihiatrie Orhei* (SP Orhei) - 46 persoane.	*Spitalul de Psihiatrie Bălți* (SP Bălți) - total 540 persoane, *Spitalul de Psihiatrie Orhei* (SP Orhei) - 70 persoane. În cadrul Catedrei de Medicină Legală a USMF „Nicolae Testemițanu” - 5 medici legiști și psihiatri judiciari au fost instruiți în cadrul cursului „Răspunsul medico-legal la cazurile de violență în bază de gen”. Totodată, Catedra de Medicină Legală a organizat un curs pentru Prevenirea și combaterea discriminării și violenței împotriva femeilor în sistemul de sănătate.
2.3.5	Suplinirea numărului de personal medical în funcțiile vacante pentru asigurarea asistenței medicale calitative și calificate	2024-2027	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Ministerul Sănătății		Numărul și ponderea de funcții medicale vacante raportat la statele de personal	**Ministerul Sănătății** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** *SCP* - total funcții medicale aprobate 584,2, ocupate 561,5. Ponderea de funcții medicale ocupate 96,1%; *SP Bălți* - total funcții medicale aprobate – 516,2, ocupate 485,0. Ponderea de funcții medicale ocupate 94 %. *SP Orhei* total funcții medicale aprobate - 128,5 ocupate – 122,5, Ponderea de funcții medicale ocupate 95,3%.	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Ministerul Sănătății** *SCP* - total funcții medicale aprobate 596,25, ocupate 583,0. Ponderea de funcții medicale ocupate 97,7%; *SP Bălți* - total funcții medicale aprobate – 511,5, ocupate 488,75. Ponderea de funcții medicale ocupate 95,5 %. *SP Orhei* total funcții medicale aprobate - 125,5 ocupate – 124,0. Ponderea de funcții medicale ocupate 98,8%.
2.3.6	Dotarea tuturor secțiilor cu	2024	100, 0	Surse bugetare	Ministerul Sănătății		Numărul și	**Ministerul Sănătății** **<u>Realizată</u>**	

	panouri informative despre drepturile/obligațiile pacientului și mandatul Consiliului pentru prevenirea torturii și/sau a altor instituții abilitate cu sarcini de protecție a drepturilor omului						ponderea de secții medicale care asigură informații privind drepturile pacientului	Toate secțiile medicale din cadrul IMSP spitale de psihiatrie sunt dotate cu panouri informative privind drepturile și obligațiunile pacientului. Ponderea 100 %.	
2.3.7	Accesibilizarea fizică și informațională a instituțiilor psihiatrice pentru persoanele cu dizabilități	2024-2027	320,0 2024 – 80,0; 2025 – 80,0; 2026 – 80,0 2027 – 80,0	Surse bugetare	Ministerul Sănătății		Numărul și ponderea de instituții accesibilizate	**Ministerul Sănătății** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** IMSP spitale de psihiatrie dispun de rampe de acces (SCP - 14, SC Bălți - 1, SP Orhei - 1), pentru persoane cu dizabilități, inclusiv SCP și SP Bălți dispun de ascensor. De menționat, că în SCP, în trei secții de tratament prin constrângere au fost instalate 26 camere de înregistrare video, precum și sisteme pentru petrecerea videoconferințelor (ședințe de judecată pentru pacienți). Referitor la accesibilitatea informațională pacienții au	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Ministerul Sănătății** La momentul actual, în cadrul Spitalului Clinic de Psihiatrie sunt instalate în total 35 camere video. Adițional, încă o încăpere a fost dotată cu videoconferință, totalul fiind de 4 încăperi dotate cu echipament tehnic pentru desfășurarea videoconferințelor cu instanțele Judecătorești. Pentru siguranța personalului și pacienților, secțiile corespunzătoare au fost echipate cu radio translatoare performante, în număr de 20 de stații. Spitalul de Psihiatrie Bălți a instalat încă 2 rampe de acces, total 3, iar

								acces la telefon, televizor, panouri informative, cărți. Suplimentar, instituțiile medicale de profil urmează pe parcurs să identifice mijloace financiare pentru instalarea rampelor, mecanismelor de supraveghere video ș.a.	Spitalul de Psihiatrie Orhei dispune de 1 rampă. La SP Bălți au fost instalate și 70 mânere de susținere de inox în blocurile sanitare; s-a donat aparataj asistiv pentru reabilitarea pacienților (ergoterapie și kinetoterapie) și s-a procurat ustensile pentru ergoterapie. SP Orhei a instalat 8 camere video. Referitor la accesibilitatea informațională, pacienții au acces la telefon, televizor, panouri informative, cărți.
2.3.8	Elaborarea și implementarea standardelor minime de calitate a serviciilor medicale și a condițiilor de spitalizare, conform normelor internaționale, cu respectarea drepturilor omului privind oferirea serviciilor pacienților aflați, atât la tratament,	2024	26,7	Surse bugetare	Ministerul Sănătății		Standard de minime de calitate elaborate și implementate	**Ministerul Sănătății** **<u>Realizată parțial</u>** În cadrul parteneriatului cu Oficiul Consiliului Europei la Chișinău, pe parcursul anului 2024, a fost elaborat proiectul *Standardului de calitate pentru implementarea modelului integrat de reabilitare psihosocială pentru pacienții psihiatrici din Republica Moldova*, care este la etapa de consultare cu specialiștii din domeniu și urmează a fi aprobat.	**<u>În proces de realizare</u>** **Ministerul Sănătății** Proiectul de Ordin al *Standardului de calitate pentru implementarea modelului integrat de reabilitare psihosocială a pacienților internați în spitalele de psihiatrie din Republica Moldova* este la etapa de promovare spre semnare (finală).

	în baza liberului consimțământ, cât și celor aflați la tratament prin constrângere								
Obiectiv specific 2.4. Locurile de detenție din Comenduirea Militară a Ministerul Apărării asigură garanții și condiții pentru prevenirea torturii și relelor tratamente Indicator: Ponderea recomandărilor Consiliului pentru prevenirea torturii implementate de Ministerul Apărării (Responsabilitatea prezentării datelor: Ministerul Apărării) Date de referință: 0 Țintă: 90%								**Ministerul Apărării nu a avut recomandări din partea Consiliului pentru prevenirea torturii**	
2.4.1	Includerea în statele de organizare a Comenduirii Militare a funcției de psiholog	2024	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Ministerul Apărării		Statele de personal modificate	**Ministerul Apărării** **Acțiune desuetă** Prin Legea nr.300/2024 a fost modificat Regulamentul disciplinei militare (Legea 52/2007) prin excluderea arestului ca formă de sancțiune disciplinară.	
2.4.2	Revizuirea legislației în vederea includerii exprese a respectării garanțiilor de bază la plasarea în locurile de detenție din Comenduirea militară, asigurarea dreptului la	2025	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Ministerul Apărării		Cadrul legal revizuit	**Ministerul Apărării** **Acțiune desuetă** Prin Legea nr.300/2024 a fost modificat Regulamentul disciplinei militare (Legea 52/2007) prin excluderea arestului ca formă de sancțiune disciplinară.	

	apărare în izolatoarele disciplinare, precum și introducerea expresă a posibilității de contestare a deciziei cu privire la stabilirea arestului în instituții independente								
2.4.3	Efectuarea reparației curente și capitale selective a blocului de arest a Comenduirii Militare	2026-2027	300,0 2026 – 150,0; 2027 – 150,0	Surse bugetare	Ministerul Apărării		Lucrările de reparații efectuate	**Ministerul Apărării** **Acțiune desuetă** Prin Legea nr.300/2024 a fost modificat Regulamentul disciplinei militare (Legea 52/2007) prin excluderea arestului ca formă de sancțiune disciplinară.	
2.4.4	Instituirea și implementarea mecanismului de informare a Avocatului Poporului despre decese, suicide, tentative suicidale, traume, leziuni, evadări,	2024-2027	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Ministerul Apărării	Oficiul Avocatului Poporului	Mecanismul de informare realizat; notele informative remise centrali	**Ministerul Apărării** **<u>În proces de realizare</u>** S-a inițiat dialogul cu persoanele responsabile din cadrul Oficiului Avocatului Poporului pe marginea elaborării unui mecanism de raportare	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Ministerul Apărării** În sem. 1 2025 s-au desfășurat 2 ședințe de lucru, cu participarea reprezentanților structurilor de forte, în cadrul cărora s-a discutat asupra

	acte de rele tratamente în unitățile militare, incidente grave în Armata Națională, în termen de 24 ore						zat de către Ministerul Apărării către Oficiul Avocatului Poporului		**Modelului Fișei** de informare a Avocatului Poporului**.** Totodată, începând cu luna mai Marele Stat Major al Armatei Naționale informează verbal Avocatul Poporului despre decese, suicide, tentative suicidale, traume, leziuni, evadări, acte de rele tratamente în unitățile militare, incidente grave cu implicarea militarilor în termen, precum și cazurile care cad sub incidența art.365-370 Cod penal al RM. Acțiunea a fost realizată prin întreprinderea măsurilor precum urmează: - despre cazurile producerii incidentelor, comiterii infracțiunilor, contravențiilor și încălcărilor (abaterilor) de disciplină comise de către subalterni, șefii direcțiilor și secțiilor independente ale Ministerului Apărării și Marelui Stat Major al Armatei Naționale, comandanții (șefii) unităților (instituțiilor) militare ale Armatei Naționale și ofițerii de serviciu pe unitate raportează (verbal și în scris) imediat pe linie de comandă și în mod operativ, conform Algoritmului-schemă de raport operativ, pus în aplicare prin Ordinul Ministerului apărării. - Secția poliție militară este desemnată structura responsabilă de informarea

									Avocatului Poporului (prin adresa electronică: secretariat@ombudsman.md) despre cazurile producerii incidentelor, comiterii infracțiunilor, contravențiilor și încălcărilor (abaterilor) disciplinare comise în Armata Națională ce țin de drepturile omului, decese, relații neregulamentare, traumatizare în urma relațiilor neregulamentare, alte incidente ce țin de protecția persoanelor împotriva torturii și altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante. - Oficiul Avocatului Poporului este informat de către Secția poliție militară în modul stabilit.
2.4.5	Instruirea personalului responsabil pentru documentarea și raportarea pretinselor acte de tortură sau de rele tratamente privind prevederile Protocolului de la Istanbul și Ordinul comun nr. 77/2013 al	2024-2027	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Ministerul Apărării		Numărul de personal instruit	**Ministerul Apărării** **Acțiune desuetă** Prin Legea nr.300/2024 a fost modificat Regulamentul disciplinei militare (Legea 52/2007) prin excluderea arestului ca formă de sancțiune disciplinară.	

	Procuraturii Generale								
2.4.6	Stabilirea și punerea la dispoziția militarilor aflați în arest a unui mecanism clar și prestabilit de notificare a locului și faptului detenției	2024-2025	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Ministerul Apărării		Mecanismul elaborat și implementat	**Ministerul Apărării** **Acțiune desuetă** Prin Legea nr.300/2024 a fost modificat Regulamentul disciplinei militare (Legea 52/2007) prin excluderea arestului ca formă de sancțiune disciplinară.	
2.4.7	Asigurarea funcționalității serviciilor poștale în locurile de detenție	2024-2027	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Ministerul Apărării	Oficiul Avocatului Poporului	Serviciile poștale funcționale în locurile detenție din subordinea Ministerului Apărării; numărul de plângeri recepționate de Avocatul	**Ministerul Apărării** **Acțiune desuetă** Prin Legea nr.300/2024 a fost modificat Regulamentul disciplinei militare (Legea 52/2007) prin excluderea arestului ca formă de sancțiune disciplinară.	

							Poporului		
2.4.8	Completarea funcțiilor vacante de personal medical în vederea asigurării accesului deținuților militari la examinarea medicală şi la asistență medicală necesară	2024-2027	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Ministerul Apărării		Numărul și ponderea de personal medical vacant raportat la statele de personal	**Ministerul Apărării** **Acțiune desuetă** Prin Legea nr.300/2024 a fost modificat Regulamentul disciplinei militare (Legea 52/2007) prin excluderea arestului ca formă de sancțiune disciplinară.	
Obiectiv specific 2.5. Centrele de plasament temporar pentru persoanele cu dizabilități asigură rezidenților un mediu liber de rele tratamente Indicator: Rata de implementare a recomandărilor Consiliului pentru prevenirea torturii privind eliminarea relelor tratamente în centrele de plasament temporar pentru persoanele cu dizabilități (Responsabilitatea prezentării datelor: Ministerul Muncii și Protecției Sociale) Date de referință: 0 Țintă: 90%									
2.5.1	Elaborarea și implementarea procedurilor standard privind soluționarea stărilor de conflict și de violență fizică sau verbală	2024-2027	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare Surse externe	Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Agenția de Gestionare a Serviciilor Sociale cu Specializare Înaltă;		Procedurile standard elaborate și aprobate; numărul de	**Ministerul Muncii și Protecției Sociale** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** Pe parcursul anului 2024 au fost raportate 15 cazuri de conflict și de violență fizică sau verbală către Oficiul Avocatului Poporului.	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Ministerul Muncii și Protecției Sociale** Centrele de plasament temporar, încă în anul 2022 au asigurat elaborarea proceselor operaționale privind

					Agențiile teritoriale de asistență socială		cazuri raportate și referite la instituții specializate	Totodată, se menționează că, procedurile standard privind soluționarea stărilor de conflict și de violență fizică sunt în proces de elaborare. De asemenea se informează că, Agenția pentru Gestionarea Serviciilor Sociale cu Specializare Înaltă din Republica Moldova ia măsuri pentru a consolida monitorizarea și protecția drepturilor persoanelor cu dizabilități în centrele specializate. Centrele gestionate de Agenția pentru Gestionarea Serviciilor Sociale cu Specializare Înaltă (AGSSSÎ) au mecanisme instituționalizate pentru prevenirea, protejarea, investigarea și sancționarea actelor de violență, intimidare sau tratamente inumane față de rezidenți și angajați. Beneficiarii sunt informați despre procedurile de depunere a plângerilor și de raportare a abuzurilor la admiterea în centre. Centrele asigură accesul la justiție pentru persoanele cu	*Protejarea drepturilor beneficiarilor* și *Managementul beneficiarului agresiv.* În anul 2025, au fost elaborate de către Agenție 2 proiecte de instrucțiuni: *Instrucțiunea privind protecția beneficiarilor instituțiilor rezidențiale împotriva oricăror forme de violență, abuz, neglijare, exploatare, tortură, tratament inuman sau degradant* și *Instrucțiunea privind respectarea datelor cu caracter personal și expediate Ministerului pentru consultare.* În acest context sunt în proces de revizuire și procesele operaționale care reglementează acest aspect la nivelul centrelor de plasament temporar pentru persoanele cu dizabilități mintale din gestiunea Agenției de Gestionare a Serviciilor Sociale cu Specializare Înaltă. Pentru asigurarea unui proces de transparență decizională, instrumentele elaborate vor fi consultate pe platforma unui grup de lucru instituit în acest sens de către AGSSÎ. În activitatea Grupului vor fi implicați reprezentanți ai societății civile, autorităților și instituțiilor publice. Ulterior, pentru asigurarea aplicării în practică a acestora vor fi asigurate activități de informare/instruire a salariaților și beneficiarilor centrelor vizate.

								dizabilități și afișează materiale informative despre drepturile acestora și contactele instituțiilor de asistență. De asemenea, distribuie pliante explicative pentru a preveni represaliile împotriva celor care depun plângeri. Orice acțiuni discriminatorii sunt interzise și sancționate conform regulamentului intern al AGSSSÎ și legislației. Centrele dispun de sisteme de supraveghere video pentru monitorizarea spațiilor comune și facilități pentru accesarea serviciilor de asistență telefonică gratuită. Cazurile de violență și abuz sunt raportate conform instrucțiunilor către Ombudsman și organele de drept. Instituțiile sunt inspectate periodic de către Oficiul Avocatului Poporului și alte organizații relevante. Pe baza rapoartelor acestor organizații, centrele implementează planuri de acțiuni pentru îmbunătățirea protecției drepturilor persoanelor cu dizabilități,	În anul 2025, pentru personalul centrelor de plasament temporar pentru persoanele cu dizabilități mintale, au fost organizate un șir de activități de instruire la tema *prevenirea și combaterea traficului de ființe umane și infracțiuniulor conexe precum și prevenirea violenței, exploatării și abuzului sexual.* În cadrul instruirilor, personalul centrelor a fost instruit pe tematica traficului de ființe umane, incluzând cadrul legislativ și instituțional de prevenire și combatere, calificarea juridică a faptelor, delimitarea TFU de infracțiuni conexe (proxenetism, muncă forțată, organizarea cerșetoriei, migrația ilegală, scoaterea ilegală a copiilor din țară), răspunderea penală, tendințele fenomenului, identificarea victimelor, evaluarea riscurilor, mecanismele speciale de protecție și semnele de identificare a victimelor TFU. În anul 2025, de către instituțiile rezidențiale din gestiunea AGSSSÎ au fost raportate către Ombudsman 2**3** de cazuri de conflict, abuz și violență Subsidiar la cele menționate supra, se informează că, AGSSSÎ ia măsuri pentru a consolida monitorizarea și protecția drepturilor persoanelor cu dizabilități în centrele specializate. Centrele gestionate de Agenție au

								inclusiv recomandările Consiliului pentru Prevenirea Torturii și alte studii și rapoarte relevante.	mecanisme instituționalizate pentru prevenirea, protejarea, investigarea și sancționarea actelor de violență, intimidare sau tratamente inumane față de rezidenți și angajați. Beneficiarii sunt informați despre procedurile de depunere a plângerilor și de raportare a abuzurilor la admiterea în centre. Centrele asigură accesul la justiție pentru persoanele cu dizabilități și afișează materiale informative despre drepturile acestora și contactele instituțiilor de asistență. Centrele dispun de sisteme de supraveghere video pentru monitorizarea spațiilor comune și facilități pentru accesarea serviciilor de asistență telefonică gratuită. Cazurile de violență și abuz sunt raportate conform instrucțiunilor către Ombudsman și organele de drept. Instituțiile sunt vizitate/ monitorizate periodic de către Oficiul Avocatului Poporului, IDOM și alte organizații relevante. Pe baza rapoartelor acestor organizații, centrele implementează planuri de acțiuni pentru îmbunătățirea protecției drepturilor persoanelor cu dizabilități, inclusiv recomandările Consiliului pentru Prevenirea Torturii și alte studii și rapoarte relevante.

2.5.2	Îmbunătățirea condițiilor de cazare și de deservire în centrele de plasament, inclusiv implicarea în diferite activități ocupaționale și de petrecere a timpului liber	2024-2027	20000,0 2024 – 5000,0; 2025 – 5000,0; 2026 – 5000,0; 2027 – 5000,0	Surse bugetare/ Surse externe	Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Agenția de Gestionare a Serviciilor Sociale cu specializare înaltă; Agențiile teritoriale de asistență socială; Ministerul Finanțelor	Parteneri de dezvoltare	Condiții decente de trai asigurate în Centrele de plasament; numărul de persoane cu dizabilități implicate în activități ocupaționale/de petrecere a timpului liber; numărul de activități desfășurate	**Ministerul Muncii și Protecției Sociale** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** Beneficiarii centrelor de plasament administrate de Agenția pentru Gestionarea Serviciilor Sociale cu Specializare Înaltă (AGSSSÎ) primesc asistență completă de la stat, 24/7, incluzând cazare, alimentație, igienă, îngrijiri socio-medicale, terapii, consiliere, servicii educative și de socializare, suport în perfectarea actelor și stabilirea prestațiilor sociale, dezvoltarea abilităților de autonomie și acces la muncă. Centrele sunt echipate pentru a facilita mobilitatea și accesul la informație, având rampe de acces, bare de suport și Wi-Fi. Totodată, Ministerul a inițiat reparații capitale și curente pentru 53 de sedii pentru a îmbunătăți condițiile de trai în serviciile de plasament. Serviciile în cadrul centrelor de plasament sunt furnizate conform standardelor minime de calitate.	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Ministerul Muncii și Protecției Sociale** În vederea îmbunătățirii condițiilor de trai și a calității serviciilor oferite în instituțiile din subordine (ATAS/IP), Ministerul a realizat, pe parcursul anului 2025, lucrări de reparații capitale și curente în **82** de sedii. Aceste investiții au vizat atât modernizarea spațiilor administrative, cât și a celor destinate serviciilor sociale, optimizând mediul de lucru pentru angajați și calitatea vieții pentru beneficiari, după cum urmează: *Reparații capitale* - au fost executate în 43 de sedii (8 administrative și 35 de prestare a serviciilor), având un impact pozitiv direct asupra a 209 angajați și 820 beneficiari; *Reparații curente* - au fost realizate în 39 de sedii (12 administrative și 27 de prestare a serviciilor), îmbunătățind condițiile pentru 249 angajați și 602 beneficiari. Prin Programul activităților de reintegrare a țării pentru anul 2025, Centrul de plasament pentru personae vîrstnice și personae cu dizabilități din com. Cocieri, r-l Dubăsari, au beneficiat de un support financiar în

								Personalul acestor centre include asistenți sociali, instructori-ergoterapeuți și pedagogi sociali, care au rolul de a oferi suport necesar pentru o incluziune socială reușită a beneficiarilor. De asemenea, se menționează că, dezinstituționalizarea persoanelor cu dizabilități intelectuale și psihosociale rămîne o prioritate a Guvernului și a MMPS. Respectiv, prin Hotărîrea Guvernului nr. 893/2018 a fost aprobat Programul național de dezinstituționalizare a persoanelor cu dizabilități intelectuale și psihosociale din instituțiile rezidențiale gestionate de Agenția Națională Asistență Socială, pentru anii 2018-2026, care a fost elaborat în baza art. 19 din Convenția ONU privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități și are ca scop, reformarea sistemului rezidențial de îngrijire a persoanelor cu dizabilități intelectuale și psihosociale	sumă 950 mii lei pentru montarea panourilor solare pentru încălzirea apei. Bugetul alocat fiind executat, conform destinației. *Beneficiile investițiilor:* - îmbunătățirea condițiilor de trai - modernizarea și renovarea contribuie la creșterea confortului și siguranței rezidenților; - creșterea siguranței și accesibilității - facilitarea accesului și mobilitatea beneficiarilor; - îmbunătățirea sănătății și bunăstării - modernizarea sistemelor de încălzire, ventilare și climatizare vor îmbunătăți calitatea aerului interior și confortul termic, ceea ce poate avea un impact pozitiv asupra sănătății rezidenților; - promovarea socializării și participării comunitare – reparația spațiilor comune, cum ar fi săli de mese și zone de recreere, va încuraja beneficiarii la interacțiunea socială și participarea la activități comunitare.

								din instituțiile rezidențiale gestionate. De asemenea, au fost îmbunătățite condițiile de întreținere și prestare a serviciilor sociale aproximativ pentru 2047 beneficiari (persoane în vârstă, persoane cu dizabilități, copii aflați în situație de risc) din cadrul ATAS-urilor, investițiile fiind în mărime de 14845, 4 mii lei, din care 4704,01 mii lei reprezintă contribuții directe din partea partenerilor UNFPA și GIZ.	
2.5.3	Instruirea femeilor și bărbaților cu dizabilități din centrele de plasament și servicii sociale comunitare despre sănătate și despre drepturile sexual-reproductive, precum și asigurarea accesului acestora	2024-2027	800,0 2024 – 200,0; 2025 – 200,0; 2026 – 200,0;	Surse bugetare/ Surse externe	Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Agenția de Gestionare a Serviciilor Sociale cu Specializare Înaltă; Agențiile teritoriale de asistență socială	Parteneri de dezvoltare	Numărul de persoane cu dizabilități instruite; numărul de femei cu dizabilități din centrele	**Ministerul Muncii și Protecției Sociale** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** În cadrul Centrelor sunt create condiții care garantează dreptul la viață intimă a persoanelor cu dizabilități. Beneficiarii primesc informații despre viața sexual-reproductivă într-un limbaj accesibil, prin diverse mijloace informative și instruiri. De asemenea,	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Ministerul Muncii și Protecției Sociale** Pe parcursul anului 2025, beneficiarii instituțiilor rezidențiale aflate în gestiunea AGSSSÎ au fost informați de către asistenții sociali, psihologi și personalul medical cu privire la metodele de contracepție, planificarea familială și educația pentru viața de familie. De asemenea, sunt promovate măsuri de prevenire a sterilizării forțate a persoanelor cu dizabilități, cu

	la metode moderne de contracepție		2027 – 200, 0				de plasament și servicii sociale comunitare care utilizează metode moderne de contracepție	sunt promovate planificarea familială și prevenirea sterilizării forțate, în special pentru femei. Beneficiarii au acces la prezervative și la consultații medicale specializate, inclusiv ginecologice. Produsele de igienă personală sunt repartizate pacienților conform cerințelor și normativelor prevăzut prin Hotărârea Guvernului nr. 506/2006 privind aprobarea normelor naturale pentru întreţinerea persoanelor cazate în instituţiile sociale, pe care le au și la alegere în cazul dispunerii unor cantități mai variate. Serviciile de tratament medical, naștere, metode de contracepție destinate beneficiarilor sunt acoperite prin intermediul Companiei Naționale de Asigurări în Medicină. Pacientele se află la evidența medicului de familie și însoțite de către un lucrător medical al instituției, merg la consultație la necesitate. În anul 2024, 1891 persoane au beneficiat de serviciile	accent deosebit pe protecția drepturilor femeilor. La solicitare, beneficiarilor li se oferă prezervative, acestea fiind disponibile în punctele medicale ale fiecărui bloc locativ și accesibile tuturor beneficiarilor. Astfel, pe parcursul anului 2025, au fost aplicate metode moderne de contracepție pentru 1.199 de beneficiari. De asemenea, în cadrul celor 11 sesiuni de informare organizate și desfășurate pe parcursul anului, 287 de beneficiari cu dizabilități au fost instruiți privind prevenirea sarcinilor nedorite, dintre care 124 au fost femei.

								acestor centre, dintre care 954 femei. Tot în această perioadă 306 persoane cu dizabilități au primit informații despre sănătate și drepturile sexual-reproductive, însă dintre acestea 248 femei preferă prezervativele în locul metodelor moderne de contracepție.	
2.5.4	Organizarea campaniilor de promovare a avantajelor vieții independente și a traiului în comunitate pentru persoanele cu dizabilități instituționalizate	2024-2027	1600,0 2024 – 400,0; 2025 – 400,0; 2026 – 400,0; 2027 – 400,0	Surse bugetare/ Surse externe	Agenția de Gestionare a Serviciilor Sociale cu Specializare Înaltă	Parteneri de dezvoltare	Numărul de campanii de informare efectuate; numărul de beneficiari informați	**Ministerul Muncii și Protecției Sociale** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** Pe parcursul anului 2024: – au fost dezinstituționalizate 13 persoane, dintre care 5 bărbați, în familii biologice și servicii sociale locale, în instituțiile gestionate și serviciile sociale create; – au fost organizate **17** campanii de promovare a avantajelor vieții independente și a	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Ministerul Muncii și Protecției Sociale** Pe parcursul anului 2025: - au fost dezinstituționalizate **28 persoane**, dintre care 13 adulți (6 femei, 7 bărbați), 15 copii (7 fete, 8 băieți) în familii biologice și servicii sociale locale, în instituțiile gestionate și serviciile sociale create - au fost organizate **10** campanii interne de promovare a avantajelor vieții independente și a traiului în comunitate pentru persoanele cu dizabilități instituționalizate, informând **240** beneficiari.

								traiului în comunitate pentru persoanele cu dizabilități instituționalizate, informând **251** beneficiari.	Informarea beneficiarilor privind traiul în comunitate, beneficii, oportunități, drepturi, sunt realizate în cadrul sedintelor de grup cu beneficiarii, precum și a meselor rotunde organizate în parteneriat cu ONG, Ombudsman, IDOM.
2.5.5	Monitorizarea asigurării respectării cadrului normativ, în special a respectării standardelor minime de calitate pentru serviciile acordate în cadrul centrelor de plasament pentru persoanele cu dizabilități cu scopul asigurării drepturilor acestora	2024-2027	Nu necesită resurse financiare	Surse bugetare	Inspectoratul Social de Stat; Agenția de Gestionare a Serviciilor Sociale cu Specializare Înaltă		Misiunile de control efectuate; numărul de recomandări elaborate	**Ministerul Muncii și Protecției Sociale** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** Pe parcursul anului 2024 au fost realizate următoarele. Au fost realizate 5 vizite de monitorizare și control în instituțiile publice de asistență socială pentru a evalua condițiile de trai ale rezidenților, calitatea serviciilor și respectarea drepturilor persoanelor instituționalizate. Inspectoratul Social de Stat a efectuat **5** misiuni de control în Centrele de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități din subordinea Agenției de Gestionare a Serviciilor Sociale cu Specializare Înaltă, inclusiv: – 1 misiune de control la Centrul de plasament	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Ministerul Muncii și Protecției Sociale** Pe parcursul anului 2025 au fost realizate următoarele. AGSSÎ a realizat **15 vizite** de monitorizare și control în instituțiile publice de asistență socială pentru a evalua condițiile de trai ale rezidenților, calitatea serviciilor și respectarea drepturilor persoanelor instituționalizate. Urmare a vizitelor au fost înaintate recomandări de îmbunătățire a activității pe diverse aspecte. Inspectoratul Social de Stat a efectuat **7 misiuni** de control în Centrele de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități din subordinea Agenției de Gestionare a Serviciilor Sociale cu Specializare Înaltă, inclusiv: – **- 1** misiune de control la Centrul de plasament pentru

								temporar pentru persoane cu dizabilități (adulte) com. Cocieri; – 2 misiuni de control la Centrul de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități mun. Orhei; – 2 misiuni de control la Centrul de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități (adulte) mun. Bălți. În total au fost înaintate **26** de recomandări referitoare la îmbunătățirea managementului și calității serviciilor acordate beneficiarilor.	persoane vârstnicilor și persoane cu dizabilități com. Cocieri, r-nul Dubăsari; – **- 1** misiune de control la Centrul de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități mun. Orhei; – **- 1** misiune de control la Centrul de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități mun. Hîncești; – **- 1** misiune de control la Centrul de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități (adulte) com. Bădiceni, r-nul Soroca, – **- 1** misiune de control la Centrul de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități (adulte) com. Brînzeni, r-nul Edineț – **- 1** misiune de control la Centrul de plasament pentru persoane vârstnicilor și persoane cu dizabilități mun. Chișinău; – **- 1** misiune de control la Centrul de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități (adulte) mun. Bălți.

									Obiectivele misiunilor de control desfășurate de Inspectoratul Social de Stat au fost: 1. evaluarea respectării drepturilor omului; 2. respectarea și susținerea drepturilor persoanelor cu dizabilități 3. respectarea standardelor minime de calitate. În total au fost înaintate 169 de recomandări pentru a ridica nivelul de calitate al serviciilor prestate. Aceste recomandări au fost distribuite specific fiecărei instituții evaluate, reflectând nevoile de îmbunătățire identificate în cadrul fiecărui centru.
2.5.6	Crearea parteneriatelor cu prestatorii de servicii sociale în comunitate (locuințe protejate și case comunitare) în scopul facilității vizitelor de informare a persoanelor cu dizabilități din centrele de plasament fără experiențe de trai	2024-2027	Nu necesită resurse financiare	Surse bugetare	Agenția de Gestionare a Serviciilor Sociale cu specializare înaltă; Agențiile teritoriale de asistență socială		Numărul de persoane cu dizabilități participante la vizite de informare în procesul de pregătire pentru	**Ministerul Muncii și Protecției Sociale** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** Angajații Centrelor promovează și acordă sprijinul necesar în procesul de reintegrare/integrare a beneficiarilor în societate: pregătirea beneficiarilor pentru tranziție din serviciul de plasament temporar în servicii sociale alternative „Casa comunitară” și „Locuința protejata”,	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Ministerul Muncii și Protecției Sociale** În unele teritorii sunt dezvoltate servicii de tip *Locuință protejată și Casă comunitară,* create și gestionate în parteneriat cu organizații neguvernamentale și instituții publice locale. În acest context, au fost încheiate acorduri de colaborare cu organizații precum AO Keystone Moldova, Fundația Soros Moldova, Asociația Obștească „Parteneriatul

	în comunitate pentru a-i ajuta în luarea deciziilor privind dezinstituționalizarea						dezinstituționalizare	dezvoltarea abilităților de autonomie personală și trai independent, dezvoltarea abilităților de gospodărie și îngrijire a animalelor, dezvoltarea abilităților de gestionare a banilor, facilitarea participării beneficiarilor la activități sportive, culturale, sociale atât în cadrul serviciului de plasament, cât și în afară, facilitarea incluziunii în muncă etc. Astfel, în contextul dezinstituționalizării și asigurării unui trai independent în comunitate al persoanelor cu dizabilități intelectuale și psihosociale, în semestrul I al pe parcursul anului 2024, instituțiile publice de asistență socială gestionate de AGSSSÎ au asigurat funcționarea a: - 20 servicii „Locuinţă protejată” pentru 88 de beneficiari; - 9 servicii „Casă comunitară” pentru 53 beneficiari și 8 persoane participante la vizite de informare în procesul de pregătire pentru	Aachen Moldova”, Caritas Cehia în Moldova, AO „Solidarii Neamului”, AO „Servicii Sociale Durabile”, AO „Noi Viitorul Luminos”, AO „Sat Modern”, AOPD „Eternitate”, precum și cu structuri ale autorităților publice locale, consilii raionale, centre comunitare de sănătate mintală, centre ale medicilor de familie și instituții de învățământ din comunitate. Prin intermediul acestor parteneriate sunt susținute activități de incluziune socială, dezvoltare a abilităților de trai independent și integrare comunitară a persoanelor cu dizabilități. În vederea sprijinirii procesului de luare a deciziilor privind dezinstituționalizarea, Agențiile teritoriale de asistență socială au realizat, în funcție de contextul local, un șir de activități relevante, și anume: 1. au fost organizate vizite de informare pentru beneficiarii instituțiilor rezidențiale, cu scopul familiarizării acestora cu alternativele de trai în comunitate; 2. au fost efectuate evaluări individuale ale situației beneficiarilor din centrele de plasament, inclusiv prin implicarea serviciilor de asistență socială comunitară, fiind analizată posibilitatea reintegrării în familia biologică sau extinsă ori orientarea către servicii de tip Locuință protejată;

								dezinstituționalizare și dezinstituționalizate.	3. s-au desfășurat activități de consiliere individuală a persoanelor cu dizabilități privind opțiunile de trai în comunitate, acțiuni de informare și orientare socială adaptate nivelului de funcționare al beneficiarilor, precum și instruiri pentru personalul instituțiilor rezidențiale în domeniul dezinstituționalizării și incluziunii sociale. 4. au fost distribuite materiale informative în comunitate privind serviciile sociale disponibile, iar în unele cazuri au fost dezvoltate colaborări interinstituționale cu autoritățile publice locale pentru promovarea traiului în comunitate. Cu toate acestea, din evaluările efectuate rezultă că, în numeroase cazuri, beneficiarii din centrele de plasament sunt persoane cu dizabilități severe, cu dependență funcțională ridicată și necesități complexe de îngrijire, care necesită supraveghere și suport permanent, nu dispun de rețea familială de sprijin și prezintă limitări semnificative în autonomie. Se atestă frecvent situații în care persoanele se află de o perioadă îndelungată în sistem rezidențial, au capacitate redusă de auto-deservire și resurse materiale insuficiente. Acești factori reduc, în prezent, posibilitatea de

									dezinstituționalizare pentru o parte semnificativă a beneficiarilor. În pofida acestor constrângeri, sunt desfășurate activități de menținere a participării sociale, socializare și incluziune comunitară, adaptate capacităților persoanelor asistate, cu implicarea partenerilor locali. În ceea ce privește parteneriatele cu prestatorii de servicii sociale, orientate spre îmbunătățirea calității vieții beneficiarilor prin modernizarea infrastructurii și dotarea spațiilor, în anul 2025, au fost inițiate lucrări capitale pentru următoarele instituții: **- Bălți (adulți)**: cu suportul Oficiului Național de dezvoltare a infrastructurii „Moldova Project" au fost realizate un șir de activități ce au drept scop implementarea unui proiect de modernizare a 2 blocuri locative și blocul alimentar, fiind finalizate lucrările de proiectare. Totodată, cu suportul asociației partenere „Max face posibilul", a fost amenajat pe teritoriul entității un teren de sport la CPTPD (adulte), mun. Bălți . **- Cocieri -** cu suportul Asociației partenere locale „Social Asist", în anul 2025, a fost inițiată eficiența energetică a acoperișului la un serviciu social „Locuință protejată". De asemenea, la CPTPD Hîncești, cu suportul partenerilor au fost instalate

									panouri fotovoltaice privind eficientizarea energetică.
2.5.7	Integrarea persoanelor cu dizabilități în câmpul muncii și măsuri de ocupare, inclusiv în servicii de ghidare în carieră, elaborarea profilului șomerilor-persoane cu dizabilități	2024-2027	Nu necesită resurse financiare	Surse bugetare	Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă		Numărul de persoane cu dizabilități beneficiare de servicii; numărul de persoane cu dizabilități angajate în câmpul muncii urmare a beneficierii de servicii și măsuri de ocupare	**Ministerul Muncii și Protecției Sociale** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** Pe parcursul anului 2024 în căutarea unui loc de muncă la ANOFM au fost înregistrate **1475** persoane cu dizabilități, din care **822** cu statut de șomer. Toate aceste persoane au beneficiat de servicii de informare și intermediere, iar în rezultatul serviciilor și măsurilor de ocupare a forței de muncă prestate au fost angajați în câmpul muncii **229** șomeri cu dizabilități: **70** șomeri cu dizabilități, angajați în rezultatul subvenționării angajatorilor, prin subvenții în cuantum de 80% din salariul angajatului, conform contractului de muncă. Alți **13 șomeri** au fost angajați prin subvenționarea angajatorilor pentru crearea/adaptarea locurilor de muncă pentru persoanele cu dizabilități (pentru **12** șomeri create locuri noi de	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Ministerul Muncii și Protecției Sociale** Pe parcursul anului 2025 au fost înregistrate cu statut de șomer **908** persoane cu dizabilități (4,9% din total șomeri înregistrați), din care **449** persoane sunt femei. Toate persoanele cu dizabilități care s-au adresat la STOFM au beneficiat de servicii de informare. În rezultatul beneficierii de măsuri de ocupare a forței de muncă, **261** șomeri cu dizabilități au fost angajați în câmpul muncii (28,7% din numărul total al persoanelor cu dizabilități înregistrate cu statut de șomer), din care 133 femei. Dat fiind faptul că 53,5% din șomerii cu dizabilități nu dețineau o profesie (aveau studii primare /gimnaziale /medii generale), respectiv locurile vacante ocupate de aceștia au fost muncitor auxiliar /muncitoare auxiliară – 11%, paznic /paznică – 6%, îngrijitor /îngrijitoare încăperi – 5%, hamal – 3%, vânzător -consultant /vânzătoare -consultantă – 3%, cusător /cusătoreasă în confecții – 3%, măturător /măturătoare – 3%, etc. Conform gradului de dizabilitate:

								muncă, iar pentru **1** șomer - adaptarea locului de muncă). De asemenea, a fost asigurată subvenționarea cheltuielilor de transport pentru **9 șomeri noi identificați** și 9 șomeri trecători din anul 2023 (în total 18 șomeri). Măsură este destinată persoanelor cu dizabilități care se angajează într-o altă localitate decât cea în care locuiește efectiv, iar ANOFM compensează cheltuielile de transport suportate de șomer.	- cei mai mulți șomeri angajați au fost cu grad de dizabilitate medie – 139 persoane; - cu grad de dizabilitate accentuată – 115 persoane; - cu grad de dizabilitate severă – 7 persoane. **69** șomeri cu dizabilități au fost angajați în rezultatul subvenționării angajatorilor, prin acordarea de subvenții în cuantum de 80% din salariul persoanei, conform contractului de muncă. Alți 8 șomeri cu dizabilități au fost angajați ca urmare a subvenționării angajatorilor pentru crearea/adaptarea locurilor de muncă pentru persoanele cu dizabilități. De asemenea, în aceeași perioadă, 9 șomeri cu dizabilități au fost angajați și au fost antrenați în măsuri de subvenționare a cheltuielilor de transport, măsură destinată persoanelor cu dizabilități care se angajează într-o altă localitate decât cea în care locuiește efectiv, iar ANOFM compensează cheltuielile de transport suportate de șomeri. La sfârșitul anului 2025, în plata indemnizației erau 10 persoane cu dizabilități, păstrându-și statutul de persoane angajate. **2** șomeri cu dizabilități au fost îndreptați către CREPOR și

									au beneficiat de servicii de reabilitare profesională
2.5.8	Crearea unei rețele de voluntari *de la egal la egal* – persoane cu dizabilități dezinstituționalizate și implicarea acestora în activități de promovare a traiului în comunitate în rândul persoanelor care opun rezistență în procesul dezinstituționalizării	2024-2027	67,6 2024 – 16,1; 2025 – 16,7; 2026 – 17,4; 2027 – 17,4	Surse externe	Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Agenția de Gestionare a Serviciilor Sociale cu Specializare Înaltă	Parteneri de dezvoltare	Numărul de campanii de informare organizate	**Ministerul Muncii și Protecției Sociale** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** Pe parcursul anului 2024 nu s-a format o rețea de voluntari de la egal la egal. Administrația instituțiilor din gestiunea AGSSSÎ informează structurile teritoriale de asistență socială și autoritățile administrației publice locale despre închiderea cazurilor și referirea persoanelor dezinstituționalizate la nivel comunitar, în urma dezinstituționalizării. Beneficiarii dezinstituționalizați sunt radiați din lista persoanelor cu viza de domiciliu în cadrul centrelor.	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Ministerul Muncii și Protecției Sociale** Dezinstituționalizarea persoanelor cu dizabilități reprezintă o prioritate a Guvernului, ce reiese din PNA RM-UE 2025-2029. Pe parcursul anilor, de către MMPS au fost realizate o serie de activități axate pe crearea serviciilor alternative plasamentului rezidențial. Acestea au drept scop prevenirea instituționalizării și dezinstituționalizarea persoanelor cu dizabilități, precum și soluționarea cazurilor la nivel de comunitate, întru evitarea agravării lor, iar ca obiectiv primordial este prevenirea marginalizării și a excluziunii sociale și facilitarea reintegrării persoanelor cu dizabilități în mediul familial și în comunitate. Mai mult, dezinstituționalizarea persoanelor cu dizabilități reprezintă un proces esențial pentru integrarea socială și respectarea drepturilor persoanelor cu dizabilități. Pentru ca persoanele cu dizabilități dezinstituționalizate să devină modele

									și promotori ai traiului independent în comunitate, au fost desfășurate mai multe activități și campanii de conștientizare și promovare de către beneficiari a traiului în comunitate, a experiențelor acestora și a abilităților lor de a trăi în comunități. La fel, au fost inițiate un șir de campanii de informare, workshopuri, întâlniri și alte activități în vederea schimbului de informații/experiențe, în sensul informării privind beneficiile dezinstituționalizării și drepturile persoanelor din servicii sociale, care, în contextul reformei, au fost dezvoltate. Nu în ultimul rând, este de menționat faptul că reforma sistemului de asistență socială urmărește sporirea accesului la servicii sociale a populației, pentru a asigura acestei categorii trai independent în comunitate. În total, cu suportul partenerilor de dezvoltare, au fost create de către Centrele de plasament temporar (CPT) – **29** de servicii sociale alternative, dintre care 20 locuințe protejate și 9 case comunitare, în realizarea obiectivului trasat. În cadrul serviciilor alternative menționate se regăsesc **142** de beneficiari, iar exemplul acestora servește o bună practică în discuțiile cu persoane din

									cadrul altor instituții cu specific similar fiind un imbold pentru procesul de dezinstituționalizare. Respectiv, pe parcursul anului 2025, instituțiile din gestiunea Agenției pentru Gestionarea Serviciilor Sociale cu Specializare Înaltă au desfășurat 3 activități privind schimbul de bune practici „De la egal la egal”, la care au participat 30 persoane în contextul dezinstituționalizării. S-au desfășurat, de către centrele de plasament, cu scopul de a dezvolta deprinderi de viață independentă și competențe necesare pentru o mai bună adaptare la traiul comunitar, ședințe cu beneficiarii centrelor, pentru trecerea la trai independent, pentru a se adapta la viața în comunitate.
Obiectiv specific 2.6. Coordonare intersectorială fortificată pentru a spori identificarea, înregistrarea, raportarea și investigarea adecvată a cazurilor de tortură și rele tratamente Indicator: Numărul și ponderea plângerilor examinate prin intermediul mecanismului de coordonare intersectorială (Responsabilitatea prezentării datelor: Procuratura Generală) Date de referință (2023): 0% Țintă: 50%								Informații parvenite pentru perioada de raportare - 2644 materiale dintre care: 1. înregistrate în R nr.1. - 115 (pornite procese penale) 2. întocmită notă potrivit Ordinului nr. 81/6/4 din 08.11.2021 - 2186 note 3. expediate conform competenței - 343 materiale.	
2.6.1	Digitalizarea procesului de	2024-2027	483,4		Ministerul Justiției;	Parteneri de	Ordinul Admini	**Administrația Națională a Penitenciarelor**	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>**

	evidență și raportare către procuratură și către Avocatul Poporului a cazurilor de leziuni, de decese, de tentative de suicid, de autovătămări, de aplicare a forței fizice, a mijloacelor speciale și/sau a armei de foc ori a pretinselor acte de rele tratamente în sistemul penitenciar		2024 – 214,0; 2025 – 223,0; 2026 – 23,2; 2027 – 23,2	Surse externe Surse bugetare	Administrația Națională a Penitenciarelor; Procuratura Generală	dezvoltare; Oficiul Avocatului Poporului; Asociația obștească „Promo-Lex”	strației Naționale a Penitenciarelor „Cu privire la evidența electronică a cazurilor de leziuni, de aplicare a forței fizice, a mijloacelor speciale și/sau a armei de foc ori a pretinselor acte de rele tratamente” aprobat; platforma	**Procuratura Generală** **<u>Realizată</u>** Prin *Ordinul ANP nr. 150/2024* cu privire la evidența electronică a cazurilor de leziuni corporale, aplicare a forței fizice, mijloacelor speciale și/sau armei de foc ori a pretinselor acte de rele tratamente, s-a instituit în cadrul sistemului administrației penitenciare Registrul electronic privind evidența cazurilor respective și a fost aprobat Regulamentul privind registrul electronic. Prin *Ordinul ANP nr. 345/2024* s-a dispus organizarea cursului de formare continuă „Evidența și raportarea eficientă a cazurilor de violență și rele tratamente”, în perioada 18-19.07.2024 și 24-25.07.2024 cu angajații care au sarcina de a aplica prevederile ordinului nr. 150/2024.	**Ministerul Justiției** **Administrația Națională a Penitenciarelor** Regulamentul cu privire la Registrul electronic privind cazurile de leziuni corporale, aplicare a forței fizice, mijloacelor speciale și/sau armei de foc ori a pretinselor acte de rele tratamente *(aprobat prin Ordinul ANP nr. 150/2024)* prevede că Registrul stabilește modul de organizare a înregistrării, documentelor și expedierii instituțiilor corespunzătoare a comunicatelor/rapoartelor cu privire la cazurile de leziuni corporale (indiferent de circumstanțele in care au fost produse), aplicare a forței fizice și/sau a mijloacelor speciale ori a pretinselor acte de rele tratamente (tortură, tratament inuman sau degradant). Registrul este constituit din unsprezece rubrici, după cum urmează: Rubrica I - data incidentului; Rubrica 2 - instituția penitenciară; Rubrica 3 - locul de detenție; Rubrica 4 - tipul incidentului; Rubrica 5 - circumstanțele cazului; Rubrica 6 - explicațiile deținutului; Rubrica 7 - informarea deținutului despre drepturile sale;

							digitală unică de evidență și raportare elaborată; 100% din situații prevăzute de Ordinul Procuraturii Generale 77/2013 sunt raportate prin intermediul platformei	În contextul angajamentelor statului de a asigura prevenirea și combaterea relelor tratamente în locurile privative de libertate, Procuratura în comun cu Asociația Promo-lex a realizat un set de instruiri destinate șefilor de grup responsabili de evidență și raportare către procuratură. au fost realizate 9 instruiri cu tematica *„Evidența și raportarea eficientă a violenței și relelor tratamente„.*	Rubrica 8 - acordarea asistenței medicale; Rubrica 9 - concluziile medicale; Rubrica l0 - fișier; Rubrica I - datele persoanei care a efectuat examinarea medicală. **Procuratura Generală** **P**rin Ordinul Directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor nr.150 din 13.03.2024, a fost instituit Registrul electronic privind cazurile de leziuni corporale, aplicare a forței fizice, mijloacelor speciale și/sau armei de foc ori a pretinselor acte de rele tratamente și aprobat Regulamentul cu privire la Registrul electronic privind cazurile de leziuni corporale, aplicare a forței fizice, mijloacelor speciale și/sau armei de foc ori a pretinselor acte de rele tratamente, care stabilește modul de organizare a înregistrării, documentării și expedierii instituțiilor corespunzătoare a comunicatelor/rapoartelor cu privire la cazurile de leziuni corporale *(indiferent de circumstanțele în care au fost produse),* aplicare a forței fizice și/sau a mijloacelor speciale ori a pretinselor acte de rele tratamente. Completarea Registrului se asigură de șeful de grup, ajutorul șefului de grup sau persoana care îi înlocuiește din

									cadrul subdiviziunii siguranță și regim penitenciar, precum și de personalul medical din subdiviziunea medicală a instituției penitenciare, corespunzător categoriilor de date documentate. Dacă leziunile corporale sau pretinsele acte de rele tratamente au fost depistate de către alt personal din instituția penitenciară decât șeful de grup, ajutorul șefului de grup sau persoana care îi înlocuiește, informația respectivă se transmite de îndată acestora pentru inițierea înregistrării, documentării și întocmirii comunicatelor/rapoartelor de informare. Inițierea înregistrării, documentării și/sau elaborării comunicatelor rapoartelor de informare despre leziunile corporale și pretinsele acte de rele tratamente se efectuează și în baza plângerilor sau sesizărilor altor persoane decât victima. Șeful de grup, ajutorul șefului de grup sau persoana care îi înlocuiește urmează să reacționeze rapid la plângerile sau sesizările prin care sunt semnalate acțiuni de violență sau pretinse acte de rele tratamente, să efectueze imediat, dar nu mai târziu de 24 ore, toate acțiunile necesare în vederea înregistrării și raportării cazului, precum și identificării și

									documentării prompte a circumstanțelor faptei sesizate. La depistarea, în orice circumstanțe, a leziunilor corporale, aplicare a forței fizice, a mijloacelor speciale și/sau armei de foc ori a pretinselor acte de rele tratamente, lucrătorul medical inițiază înregistrarea, documentarea și elaborarea comunicatelor/rapoartelor de informare. Lucrătorii medicali din cadrul instituțiilor penitenciare sunt obligați să reacționeze imediat la sesizările privind cazurile de leziuni corporale sau pretinse acte de rele tratamente. În urma completării rubricilor corespunzătoare ale Registrului, se generează automat textul comunicatului special. După înregistrare, comunicatul special se expediază la adresa electronică a următoarelor instituții: Procuratura teritorială în a cărei rază activează instituția penitenciară, Oficiul Avocatului Poporului și Administrația Națională a Penitenciarelor. Astfel, instrumentul instituit debirocratizează procedura de raportare, ceea ce presupune o celeritate mai mare și permite controlul, dezagregarea și contrapunerea datelor, pentru a exclude situații de neintervenție a

									statului în cazurile de contractare a leziunilor în custodia statului. La fel, prin acest mecanism se asigură și o protecție adecvată a datelor medicale cu caracter personal. Ordinul a intrat în vigoare începând cu 01.04.2024, însă, din cauza unor defecțiuni tehnice, raportarea și completarea conformă a început la 01.05.2024. Celelalte entități semnatare ale ordinului comun au fost îndemnate să identifice soluții pentru implementarea unor platforme digitale similare pentru raportare. De notat că, Comitetul european pentru prevenirea torturii, aflat în vizită ad-hoc în perioada lunii iunie 2025 în Republica Moldova, în cadrul ședințelor de la Ministerul Justiției, a salutat instituirea acestui mecanism, rezervându-și dreptul să vină cu anumite completări, care sunt așteptate estimativ în toamna anului 2025.

2.6.2	Organizarea periodică a ședințelor Grupului neformal de lucru interinstituțional menit să identifice deficiențele ce apar în procesul de implementare a mecanismelor prevăzute în Regulamentul cu privire la procedura de identificare, înregistrare și raportare a pretinselor cazuri de tortură, de tratament inuman sau degradant	2024-2027	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Procuratura Generală; Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Justiției, Serviciul Vamal; Centrul Național Anticorupție; Ministerul Sănătății	Oficiul Avocatului Poporului	Numărul de ședințe comune realizate; deficiențele identificate și măsurile propuse pentru înlăturarea acestora	**Procuratura Generală** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** Au fost organizate 5 ședințe ale Grupului de lucru cu participarea reprezentanților autorităților semnatare a Ordinului comun, inclusiv responsabili din cadrul Ministerului Sănătății, Centrului de medicină legală, Ministerului Educației și Cercetării, Ministerului Afacerilor Interne Oficiului Avocatului Poporului, dar și a ONG-urilor.	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Procuratura Generală** În anul curent au avut loc 5 ședințe ale Grupului de lucru, la care au fost invitați reprezentanți ai autorităților semnatare a Ordinului comun, inclusiv responsabili din cadrul Ministerului Sănătății, Centrului de medicină legală, Ministerului Educației și Cercetării, Oficiului Avocatului Poporului, dar și a ONG-urilor *(Promo-Lex și IDOM)*. În cadrul întrunirilor au fost discutate problemele sistemice, dar și individuale cu care se confruntă entitățile în procesul de identificare, înregistrare, raportare, prevenire și combatere a fenomenului de rele tratamente. Grupul de lucru are drept obiectiv creșterea eficacității organelor de drept în combaterea fenomenului relelor tratamente, dar și înlăturarea cauzelor care favorizează comiterea infracțiunilor de acest tip. **Ministerul Afacerilor Interne** Pe perioada anului 2025, au fost organizate 3 ședințe, participând 2 angajați ai Poliției:

									- la 20.03.2025 și 04.04.2025, 2 ședințe comune în cadrul Procuraturii Generale; - la 02.12.2025 ședință realizată on-line. În cadrul discuțiilor, au fost abordate următoarele aspecte: - deficiențele identificate în activitatea Ministerului Apărării, în special privind examinarea și identificarea cazurilor de încălcare a regulilor statutare între militari pe parcursul îndeplinirii serviciului militar; - raportarea și examinarea cazurilor de aplicare a forței fizice și a utilizării mijloacelor speciale, însă pe acest subiect nu a fost întrunit un consens între participanți, fiind evidențiate divergențe de opinie privind interpretarea și aplicarea cadrului normativ în vigoare; - problematica prelevării forțate a probelor biologice, fiind subliniată necesitatea consultării cadrului normativ internațional și a jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului (CEDO) în vederea armonizării practicilor interne cu standardele europene în materie. Urmare, în cadrul ședinței realizate on-line s-a discutat privind modalitatea raportării relelor tratamente, nefiind adoptate careva decizii.

									Serviciul Vamal Serviciul Vamal a participat la o ședință comună a grupului de lucru interinstituțional, în cadrul căreia au fost discutate deficiențele identificate cu care se confruntă instituțiile în procesul de identificare, înregistrare, raportare, prevenire și combatere a fenomenului de rele tratamente.
2.6.3	Evaluarea periodică a procesului de raportare a situațiilor prevăzute de Ordinului Procuraturii Generale nr. 77/2013	2025; 2027	193,4 2025 – 94,8; 2027 – 98,6	Surse externe	Procuratura Generală; Administrația Națională a Penitenciarelor; Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Sănătății	Parteneri de dezvoltare; Asociația obștească „Promo-Lex”; Oficiul Avocatul	Două rapoarte periodice elaborate; recomandările formulate		**<u>Nerealizată</u>** **Procuratura Generală** **<u>Acțiune planificată pentru 2026</u>** Secția specializată din cadrul Procuraturii Generale în anul 2026 va elabora raport de evaluare în baza generalizărilor semestriale privind numărul de rapoarte de aplicare a forței fizice, mijloacelor speciale și a armelor de foc depuse de către angajații entităților semnatare a Ordinului nr.77/2013, dar și a

						ui Poporului			informațiilor privind depistarea vătămărilor corporale la persoanele aflate în custodia statului. **Ministerul Justiției** **Administrația Națională a Penitenciarelor** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** Pe parcursul anului 2025, au fost efectuate vizite în instituțiile penitenciare în cadrul cărora au fost solicitate rapoarte și comunicate speciale privind depistarea și documentarea leziunilor corporale la deținuți. Totodată, a fost asigurată interacțiunea permanentă dintre ANP, Procuratura Generală, Oficiul Avocatului Poporului și alte autorități în vederea identificării relelor tratamente și documentării leziunilor corporale constatate pe corpul deținuților.
2.6.4	Identificarea opțiunilor de fortificare a capacităților procurorilor responsabili de activitățile de combatere a	2025	113,7	Surse externe	Procuratura Generală	Parteneri de dezvoltare; Asociația obștească	Studiul efectuat; recomandările formulate		**<u>realizată</u>** **Procuratura Generală** La 28.01.2026 prin scrisoarea nr.13-15d/26-123 Secția combatere tortură a Procuraturii Generale a realizat un Studiu privind identificarea opțiunilor de fortificare a capacităților procurorilor responsabili de

	faptelor de tortură, de tratament inuman și degradant					„Promo-Lex”			activitățile de combatere a faptelor de tortură, de tratament inuman și degradant. Studiul conține propuneri și concluzii care vor fi implementate în anul 2026 sem. I.
2.6.5	Instituirea și implementarea unui mecanism de informare a Avocatului Poporului despre aplicarea forței fizice, a mijloacelor speciale și a armei de foc de către organele de forță	2024-2027	25,5	Surse bugetare	Ministerul Justiției; Ministerul Afacerilor Interne; Serviciul de Informații și Securitate; l Național Anticorupție; Serviciul Protecție și Pază de Stat Ministerul Apărării; Serviciul Vamal	Oficiul Avocatului Poporului	Mecanismul de informare instituționalizat; numărul de informații transmise	**Ministerul Apărării** **<u>În proces de realizare</u>** A fost inițiat dialogul cu persoanele responsabile din cadrul Oficiului Avocatului Poporului pe marginea elaborării unui mecanism de raportare **Ministerul Justiției nerealizată pentru perioada de raportare** Nu au fost înregistrate progrese **Serviciul de Informații și Securitate** **În proces de realizare** În luna aprilie 2024, SIS a remis către avocatul poporului (Ombudsmanul) informația la solicitarea nr. 12-9/20-625 din 22 martie 2024. **Serviciul Protecție și Pază de Stat**	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Ministerul Justiției** În anul 2025, cazuri de încălcare a drepturilor omului în contextul aplicării forței fizice, mijloacelor speciale și a armelor de foc nu au avut loc în instituțiile din subordinea Ministerului Justiției, în particular în sistemul penitenciar. **Centrul Național Anticorupție** În perioada anului 2025, plângeri privind încălcarea normelor de utilizare a forței fizice, a mijloacelor speciale și a armelor de foc nu au fost înregistrate. **Serviciul de Protecție și Pază de Stat** În perioada anului 2025 ofițerii de protecție ai SPPS nu au aplicat forța fizică, mijloacele speciale și armele de foc. Totodată, SPPS a revizuit actele interne și este în proces de elaborare a unui mecanism de informare a Avocatului Poporului privind

								Serviciul de Protecţie şi Pază de Stat este un organ de stat cu atribuţii speciale în domeniul securităţii statului, specializat în asigurarea protecţiei demnitarilor Republicii Moldova, a demnitarilor străini pe timpul şederii lor în Republica Moldova, a membrilor lor de familie, în limitele competenţelor legale, precum şi în asigurarea pazei sediilor de lucru şi a reşedinţelor acestora. SPPS este în drept să aplice forța fizică, mijloacele speciale și arma de foc, doar în cazurile prevăzute de actele normative în vigoare, luând în considerare atribuțiile sale funcționale. Astfel, în cazul în care va aplicată forța fizicămijloacele speciale și arma de foc, SPPS va informa Avocatul Poporului, în acest sens. **Centrul Național Anticorupție** În perioada de referinţă plângeri privind încălcarea	aplicarea forței fizice, mijloacelor speciale și armei de foc. **Serviciul Vamal** În perioada de raport, cazuri de încălcare a drepturilor omului în contextul aplicării forței fizice, mijloace speciale și a armelor de foc, în cadrul Serviciului Vamal nu au avut loc. **Ministerul Apărării** – în semestrul I anul 2025, cazuri de aplicare a forței fizice, mijloace speciale și a armelor de foc, cu excepția scopurilor de instruire, nu au avut loc **<u>Serviciul de Informații și Securitate</u>** Pe parcursul anului 2025, cazuri de încălcare a drepturilor omului în contextul aplicării forței fizice, mijloace speciale și a armelor de foc, în cadrul SIS, nu au avut loc. Complementar, Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova dispune de un mecanism de informare instituționalizat la subiectul de referință.

								normelor de utilizare a forței fizice, a mijloacelor speciale și a armelor de foc nu au fost înregistrate.	
2.6.6	Modificarea Legii nr. 218/2012 privind modul de aplicare a forței fizice, a mijloacelor speciale și a armelor de foc în conformitate cu standardele internaționale	2025	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Ministerul Justiției; Ministerul Afacerilor Interne; Procuratura Generală	Oficiul Avocatului Poporului	Cadrul normativ modificat		**<u>Nerealizată</u>** **<u>Ministerul Justiției</u>** Deși Ministerul Justiției este indicat în calitate de instituție responsabilă, informăm că competența pe respectiva dimensiune aparține plenar Ministerului Afacerilor Interne. Mai mult, acesta din urmă nu a prezentat nici o propunere normativă Ministerului Justiției care ar viza privind modul de aplicare a forței fizice, a mijloacelor speciale și a armelor de foc. **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Ministerul Afacerilor Interne** **Inspectoratul General al Poliției** La data de 03.02.2026 ca răspuns la demersul Ministerului Justiției nr. 03/653 din 20 ianuarie 2026, Ministerul Afacerilor Interne a expediat propuneri pentru modificarea Legii nr. 218/2012 privind modul de aplicare a forței fizice, a mijloacelor speciale și

									a armelor de foc în conformitate cu standardele internaționale **Procuratura Generală** La solicitarea Ministerului Justiției din 21.01.2026, Procuratura Generală a elaborat propuneri de modificare a Legii nr.218/2012 privind modul de aplicare a forței fizice, a mijloacelor speciale şi a armelor de foc în conformitate cu standardele internaționale.
Obiectiv specific 2.7. Măsuri de intervenție eficiente în domeniul respectării dreptului de a nu fi supus detenției ilegale, torturii, tratamentelor inumane și degradante în regiunea transnistreană, inclusiv asistența persoanelor intern strămutate Indicator: Numărul și rata cazurilor sesizate de detenție ilegală, de tortură și/sau de rele tratamente asistate prin intervenția autorităților și sprijinul partenerilor de dezvoltare (Responsabilitatea prezentării datelor: Biroul Politici de Reintegrare) Date de referință (2023): 10 Țintă: 100 %								**Biroul politici de reintegrare, Cancelaria de Stat** **12 cazuri**	
2.7.1	Menținerea constantă pe agenda de negocieri pentru reglementarea transnistreană a cazurilor de detenție ilegală, de tortură și/sau de rele tratamente cu sensibilizarea concomitentă a organizațiilor	2024-2027	1500,0 2024 – 375,0; 2025 – 375,0; 2026 –	Surse bugetare	Biroul Politici de Reintegrare; Ministerul Afacerilor Externe; Ministerul Justiției	Ambasade, organizații internaționale; Consiliul Europei; CPT; Agențiile ONU; organizații	1. Numărul de sesizări 2. Numărul de cazuri vizate	**Biroul politici de reintegrare, Cancelaria de Stat** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** Situația cetățenilor deținuți ilegal de către structurile care activează în afara câmpului legal în regiunea transnistreană este una dintre principalele probleme menținute constant pe	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **<u>Biroul politici de reintegrare</u>** 1.Număr de sesizări: 20; 2.Număr de cazuri vizate: 18. ✓ Situația cetățenilor deținuți ilegal a fost abordată la 75 de întrevederi ale viceprim-ministrului pentru reintegrare și funcționarilor BPR cu reprezentanții mediatorilor și observatorilor în cadrul procesului de negocieri,

	internaționale relevante și a misiunilor diplomatice acreditate în Republica Moldova în vederea restabilirii în drepturi a victimelor abuzurilor		375, 0; 2027 – 375, 0			necomer ciale		agenda procesului de negocieri. În anul 2024, aceasta a fost abordată în cadrul a 3 ședințe în formatul de negocieri 1+1, la 87 de întrevederi ale viceprim-ministrului pentru reintegrare și funcționarilor BPR cu reprezentanții mediatorilor și observatorilor în cadrul procesului de negocieri, cu ambasadorii acreditați în Republica Moldova și cu reprezentanții organizațiilor internaționale. Problema punerii în libertate a persoanelor deținute ilegal a fost una centrală în cadrul întrevederilor viceprim-ministrului pentru reintegrare cu vicepreședintele Adunării Parlamentare a OSCE, reprezentantul special pentru Europa de Sud-Est, cu reprezentanta specială a Uniunii Europene (UE) pentru procesul de negocieri privind reglementarea transnistreană cu reprezentantul special al Adunării Parlamentare a OSCE pentru Europa de Est	cu reprezentanții organizațiilor internaționale și ai misiunilor diplomatice acreditate în Republica Moldova, fiindu-le solicitat suportul în contextul absenței controlului efectiv al statului asupra regiunii transnistrene. ✓ 20 de solicitări de intervenție în cazurile individuale către partenerii externi și 46 de adresări au fost remise către Tiraspol. S-a accentuat ilegalitatea plasării în detenție de către structurile neconstituționale, precum și condițiile dezastruoase din celulele suprapopulate, maltratările sistematice, lipsirea de hrană conformă, de îngrijiri medicale esențiale și de întâlniri cu familia și cu avocatul. ✓ Tiraspolul nu oferă o perspectivă clară privind eliberarea deținuților ilegali și renunță să comunice orice detalii despre circumstanțele punerii în detenție. ✓ Pentru unii dintre acești cetățeni, prin eforturile autorităților și ale partenerilor externi, s-a obținut posibilitatea de a fi vizitați în

								și cu asistentul adjunct al secretarului de stat al Statelor Unite ale Americii pentru Europa de Est, politici și afaceri regionale, cu șefa Misiunii OSCE în Moldova și alți parteneri internaționali . Au fost recepționate 76 de sesizări din partea cetățenilor, instituțiilor naționale, avocaților și promotorilor drepturilor omului pe acest subiect, iar BPR a expediat către Tiraspol 55 de scrisori cu cererea de a înceta abuzurile și 42 de demersuri de sensibilizare și solicitări de intervenție către partenerii externi în cazurile individuale aflate în vizorul său. S-a accentuat ilegalitatea plasării în detenție de către structurile neconstituționale, precum și condițiile dezastruoase din celulele suprapopulate, maltratările sistematice, lipsirea de hrană conformă, de îngrijiri medicale esențiale și de întâlniri cu familia și cu avocatul.	locurile lor de detenție de reprezentanții Misiunii OSCE în Moldova și de personalul medical asigurat de aceasta. ✓ S-a reușit obținerea eliberării a 6 cetățeni din detenție ilegală: 2 cetățeni la 10 februarie 2025, alți 2 cetățeni au fost eliberați la 17 februarie 2025, 1 cetățean la 19 februarie 2025 și 1 cetățean la 17 noiembrie 2025 (https://old.gov.md/ro/content/biroul-politici-de-reintegrare-vine-cu-urmatoarele-precizari-legatura-cu-persoanele-aflate; https://gov.md/ro/comunicate-de-presa-bpr/eliberarea-neconditionata-lui-vadim-pogorletchi-si-multor-altor-cetateni-ai). ✓ S-a asigurat primirea în audiență a unor cetățeni eliberați din detenția ilegală, inclusiv într-un caz de rezonanță (https://old.gov.md/ro/content/mihail-ermurachi-fost-primit-audienta-la-guvern). ✓ Au fost recepționate plângeri noi și s-a intervenit pe alte 4 cazuri privind cetățenii deținuți ilegal.

								Pentru unii dintre acești cetățeni, prin eforturile autorităților și ale partenerilor externi, s-a obținut posibilitatea de a fi vizitați de personalul medical calificat asigurat de Misiunea OSCE în Moldova. Datorită eforturilor intense și îndelungate ale autorităților, partenerilor de dezvoltare și societății civile, s-a reușit punerea în libertate a 2 cetățeni deținuți ilegal, unul dintre ei fiind încarcerat pentru faptul că și-a expus în public opinia despre războiul din Ucraina (https://gov.md/en/node/50168, https://gov.md/ro/content/comentariu-legatura-cu-eliberarea-lui-vladimir-dudnic). De asemenea, BPR a sesizat instituțiile naționale de aplicare a legii cu privire la 18 cazuri individuale aflate în vizorul său, inclusiv atunci când a recepționat informații suplimentare privind condițiile dezastruoase de detenție, pentru a se întreprinde	✓ Problematica restabilirii în drepturi a cetățenilor deținuți ilegal va rămâne în continuare în centrul agendei de negocieri și discuțiilor cu partenerii internaționali. **Ministerul Afacerilor Externe** MAE promovează activ, pe toate platformele internaționale relevante (ONU, CoE, OSCE), necesitatea identificării unei soluții durabile și pașnice pentru conflictul transnistrean, în deplin acord cu principiile suveranității și integrității teritoriale ale statului. În același timp, prin cooperare cu partenerii internaționali, sunt sprijinite măsuri de consolidare a statului de drept și de protecție a drepturilor omului pentru toți cetățenii, inclusiv cei din teritoriile aflate în afara controlului autorităților constituționale. Misiunea OSCE, alături de alte mecanisme internaționale și naționale de monitorizare a respectării drepturilor omului, este frecvent solicitată să efectueze vizite de documentare în locurile de detenție din regiune, în scopul evaluării condițiilor de detenție ale persoanelor private de libertate. MAE continuă să colaboreze activ cu Comitetul de Miniștri al Consiliului

								măsurile legale de investigație ce se impun, conform legislației în vigoare. Poziția destructivă a Tiraspolului, care respinge apelurile Chișinăului și ale partenerilor de dezvoltare de a restabili în drepturi cetățenii deținuți ilegal, este motivul pentru care această problemă va rămâne în continuare în centrul agendei de negocieri și discuțiilor cu partenerii internaționali. **Ministerul Afacerilor Externe** **<u>În proces de realizare</u>** În cadrul forumurilor internaționale, Republica Moldova reiterează constant despre situația degradantă a drepturilor omului în regiunea transnistreană. Mesajul, de asemenea, este abordat și în cadrul discuțiilor cu reprezentanții ONU, CoE, OSCE din Republica Moldova, inclusiv în cadrul întâlnirilor cu partenerii externi. Misiunea OSCE, precum și alte structuri de protejare a	Europei în vederea menținerii pe agendă și supraveghere a executării hotărârilor CtEDO împotriva Federației Ruse, care vizează RM (cauzele originare din regiunea transnistreană a RM - Catan vs RU, Lypovcenko și Halabudenco, grupul Mozer, etc.).

								drepturilor omului în Republica Moldova sunt solicitate constant să monitorizeze și să efectueze vizite în locurile de detenție, în vederea supravegherii condițiilor de detenție ale persoanelor private de libertate. Aceste acțiuni continue au dus, cu sprijinul misiunii OSCE, la eliberarea a doi deținuți în anul de referință 2024: Victor Plescanov (16 mai 2024) și Vladimir Dudnic (15 august 2024).	
2.7.2	Monitorizarea situației persoanelor aflate în locurile de detenție ilegală din regiunea transnistreană, inclusiv organizarea vizitelor de documentare a reprezentanților organizațiilor internaționale și a misiunilor diplomatice în coordonare cu	2024	600,0	Surse bugetare	Biroul Politici de Reintegrare; Ministerul Afacerilor Externe; Ministerul Justiției; Ministerul Afacerilor Interne	Experți internaționali în monitorizarea penitenciarelor; organizații necomerciale; Oficiul Avocatului Poporului	Numărul de intervenții realizate; numărul de vizite coordonate	**Biroul politici de reintegrare, Cancelaria de Stat** **<u>Realizată</u>** Aspectele privind situația persoanelor deținute ilegal de către structurile neconstituționale (BPR având în atenție 18 cazuri) rămân pe agenda comunicării cu partenerii internaționali (87 întrevederi) și cu reprezentantul politic al Tiraspolului în procesul de negocieri (3 întrevederi + corespondența).	**Biroul politici de reintegrare, Cancelaria de Stat** 1. Numărul de intervenții realizate: 18; 2.Numărul de vizite coordonate: 3. • BPR a avut în atenție 18 cazuri individuale de detenție ilegală, pe care s-a intervenit prin 20 de solicitări către partenerii externi și 46 de adresări către Tiraspol cu solicitarea de a înceta abuzurile, de a le oferi acces la justiție și de a le asigura întrevederi cu avocatul

	autoritățile constituționale							Reprezentantul politic din partea Tiraspolului, la fel și mediatorii și observatorii în procesul de negocieri, sunt sesizați pe fiecare caz individual, cu solicitarea de a înceta abuzurile și de a oferi acces apărătorilor drepturilor omului. Cererea privind punerea în libertate a cetățenilor deținuți ilegal a fost una centrală în cadrul contactelor menționate. De asemenea, au fost continuate eforturile pentru obținerea unei soluții care ar permite vizitarea locurilor de detenție ilegală, dar și a locurilor de plasament al persoanelor cu dizabilități în regiunea transnistreană de către Avocatul Poporului, pentru monitorizarea condițiilor. Reticența și refuzul Tiraspolului a împiedicat desfășurarea unei asemenea vizite a Avocatului Poporului, dar a fost menținută interacțiunea la nivelul Reprezentanței Varnița a OAP care a contribuit la soluționarea unor cazuri individuale. Ca urmare a eforturilor comune	împuternicit și apărătorii drepturilor omului. • Urmare a demersurilor întreprinse de Birou, în cooperare cu partenerii externi, s-a reușit eliberarea a șase cetățeni, deținuți ilegal în regiunea transnistreană. • Au fost continuate eforturile pentru obținerea unei soluții care ar permite vizitarea locurilor de detenție ilegală, dar și a locurilor de plasament al persoanelor cu dizabilități în regiunea transnistreană de către Avocatul Poporului, pentru monitorizarea condițiilor și acordarea asistenței necesare. Sub acest aspect, Biroul menține o comunicare permanentă cu Reprezentanța Varnița a Oficiului Avocatului Poporului. • Prin eforturile vicepremierului pentru reintegrare, BPR și ale partenerilor externi, s-a obținut posibilitatea de a organiza 3 vizite ale reprezentanților Misiunii OSCE în Moldova și personalului medical asigurat de Misiune la locul detenției ilegale. **Ministerul Afacerilor Externe** În luna februarie 2025, șefa Misiunii OSCE în Republica Moldova, Kelly Keiderling, a efectuat o serie de vizite în locurile de detenție din regiunea

								cu Misiunea OSCE în Moldova, în perioada de referință s-a reușit efectuarea unor vizite de către această misiune în locurile de detenție ilegală cu oferirea asistenței medicale pentru 6 persoane deținute ilegal. A fost solicitată, de asemenea, intervenția Organizației Internaționale a Crucii Roșii în vizitarea și acordarea asistenței în cazul persoanelor deținute ilegal, însă a fost recepționat răspunsul că nu ar ține de mandatul organizației. **MAI** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** În perioada de raport, subdiviziunea specializată a Poliției, în limita competențelor deținute, prin intermediul fluxului informațional dintre Asociația Promo-Lex și Biroul Politici de Reintegrare, a asigurat monitorizarea situației a 6 persoane reținute și aflate în	transnistreană. De asemenea, în luna martie 2025, aceasta a vizitat trei persoane aflate în detenție. Ca urmare a acestor eforturi susținute, inclusiv cu sprijinul Misiunii OSCE, în primul semestru al anului 2025 au fost eliberate cinci persoane aflate anterior în detenție: Malîșev Anton – 10 februarie 2025, Menzarari Stanislav (10 februarie 2025), Dimov Alexandr (17 februarie 2025), Derebcinschi Stanislav (17 februarie 2025), Ermurachi Mihail (19 februarie 2025). **Oficiul Avocatului Poporului** În procesul dialogului dlui Veaceslav Ursu, șef reprezentanța Varnița a OAP cu Veaceslav Cosinschii, așa numitul împuternicit pentru drepturile omului din Tiraspol a fost acceptat accesul: - la Ermurachi Mihail, deținut ilegal în penitenciarul din Hlinaia. - Școala de tip internat din. s. Parcani, rl. Slobozea, unde sunt plasați 131 copii dintre care 13 orfani. 13 februarie 2025 vizita/ transmiterea coletelor, produselor alimentare cet. Ermurachi Mihail, deținut ilegal în regiunea transnistreană.

								detenție ilegală în regiunea transnistreană Monitorizarea situației persoanelor aflate în locurile de detenție ilegală din regiunea transnistreană, inclusiv organizarea vizitelor de documentare a reprezentanților organizațiilor internaționale și a misiunilor diplomatice în coordonare cu autoritățile constituționale Monitorizarea situației persoanelor aflate în locurile de detenție ilegală din regiunea transnistreană, inclusiv organizarea vizitelor de documentare a reprezentanților organizațiilor internaționale și a misiunilor diplomatice în coordonare cu autoritățile constituționale **Oficiul Avocatului Poporului** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** Monitorizarea ședințelor din judecată în așa numită judecătorie din Tiraspol pe	Contribuirea la restabilirea plății pensiei și organizarea asistențe medicale dlui Mihai Ermurachi, eliberat din detenția ilegală. De asemenea, cet. Ermurachi a fost în audiență la dl. Ceslav Panico, Avocatul Poporului. 20.02.2025 intreviu la TVR Moldova ”A câștigat lupta. Mihail Ermurachi încarcerat la ordinul lui Krasnoselski a fost eliberat”.

								cazul Dudnic Vladimir (5 sedințe). 15 august 2024, coordonarea cu succes procesul de eliberare și a asigurat transferul în siguranță al lui Dudnic Vladimir din regiunea transnistreană în satul Varnița, aflat sub controlul autorităților constituționale.	
2.7.3	Acordarea serviciilor de suport pentru victimele infracțiunilor, în special pentru victimele detenției ilegale, ale torturii și/sau ale relelor tratamente din regiunea transnistreană	2024-2027	1000,0 2024 – 250,0; 2025 – 250,0; 2026 – 250,0; 2027 – 250,0	Surse bugetare	Biroul Politici de Reintegrare; Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Ministerul Justiției; Ministerul Sănătății; Ministerul Afacerilor Interne	Organizații internaționale de asistență umanitară; Oficiul Avocatului Poporului	Numărul de persoane asistate; tipurile de servicii oferite; numărul de evaluări anuale realizate	**Biroul politici de reintegrare, Cancelaria de Stat** Realizată pentru perioada de raportare În 2024 BPR a avut în atenție 12 cazuri individuale ale victimelor infracțiunilor legate de plasarea în detenție ilegală de către structurile neconstituționale din regiunea transnistreană. Din cauza lipsei controlului efectiv și inaccesibilității acestei regiuni pentru funcționarii publici abilitați să intervină prompt și direct în asemenea situații, BPR utilizează toate pârghiile disponibile, prin	**<u>În proces de realizare</u>** **Biroul politici de reintegrare, Cancelaria de Stat** 1. Numărul de persoane asistate: 18; 2. Tipurile de servicii oferite: asistență medicală, socială, juridică, cazare; 3. Numărul de evaluări anuale realizate – 20 cazuri evaluate • BPR a avut în atenție 18 cazuri individuale de detenție ilegală, pe care s-a intervenit • S-a reușit eliberarea a 6 cetățeni din detenție ilegală • A fost menținută interacțiunea cu instituțiile responsabile ale statului pentru a oferi asistența specializată solicitanților • Au fost asistați 2 cetățeni eliberați din detenție ilegală și un alt

								sensibilizarea mediatorilor și observatorilor în procesul de negocieri, precum și a partenerilor internaționali care să influențeze Tiraspolul pentru a renunța la abuzuri și a pune în libertate cetățenii deținuți ilegal. În acest sens, au fost expediate 55 de scrisori către Tiraspol și 42 de demersuri către partenerii de dezvoltare. Prin intervenția Misiunii OSCE, au fost efectuate vizite în locurile de detenție în scop medical pentru 6 persoane, care au fost examinate de personal medical calificat, fiindu-le prescrise recomandări ulterioare. Cu regret, doar doi cetățeni au fost eliberați din detenția ilegală: unul după aproape 2 ani de detenție ilegală (https://gov.md/ro/content/comentariul-biroului-pe-cazul-eliberarii-din-detentia-ilegala-cetateanului-republicii), iar celălalt a fost pus în libertate după 2 ani și patru luni de detenție ilegală (https://gov.md/ro/content/c	cetățean care a fost nevoit să-și părăsească domiciliul din regiunea transnistreană ca urmare a persecuțiilor din partea structurilor neconstituționale • asistența a vizat referirea către serviciile medicale, juridice, sociale și cazare • 2 persoane aflate în detenție ilegală au fost examinate de personalul medical asigurat de Misiunea OSCE **MMPS** În conformitate cu prevederile Legii nr. 137/2016 cu privire la reabilitarea victimelor infracțiunilor, victimele infracțiunilor beneficiază de servicii de suport publice sau private. Serviciile de suport au ca scop oferirea de consultaţii şi sprijin în comunicarea victimelor cu autorităţile publice, de asistenţă pentru recuperare fizică, psihologică şi socială și își realizează scopul prin acţiuni speciale de consiliere psihologică, asistență juridică şi socială. Totodată, victimele traficului de ființe umane (TFU) și victimele violenței în familie beneficiază de măsuri de asistență conform prevederilor Legii nr. 241/2005 privind prevenirea şi combaterea traficului de ființe umane

								omentariu-legatura-cu-eliberarea-lui-vladimir-dudnic). Cazurile respective au fost monitorizate constant de vicepremierul pentru reintegrare și de BPR. Cererile de eliberare au fost menținute pe agenda discuțiilor cu reprezentantul politic de la Tiraspol și au fost depuse eforturi considerabile, în colaborare cu partenerii externi, inclusiv cu participanții la procesul de negocieri privind reglementarea transnistreană. Alte 3 persoane au fost private ilegal de libertate pentru perioade ce au variat de la câteva ore până la câteva zile și au fost eliberate după mediatizarea largă a cazului și intervenția BPR, cu implicarea partenerilor internaționali. Totodată, un cetățean a reușit să părăsească de sine stătător regiunea transnistreană, după 2 zile de reținere ilegală de către structurile neconstituționale. BPR a contribuit la identificarea posibilităților de cazare	și Legii nr. 45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței în familie. La moment, sistemul de asistență socială deține date dezagregate privind gradul de acordare a serviciilor doar pe domeniul violenței în familie și TFU. Conform datelor prealabil analizate, pe parcursul anului 2025, în cadrul serviciilor specializate au fost asistate 761 victime ale violenței în familie. Astfel, pe platforma serviciilor de plasament au fost asistate 525 de victime ale violenței în familie (62 de femei fără copii, 147 cupluri mamă copil/copii și 316 copii (162 fete și 154 băieți)) iar pe platforma serviciilor de zi au fost asistate 236 victime ale violenței în familie (84 femei fără copii, 51 cupluri mamă copil/copii și 101 copii (54 fete și 47 băieți)). Pe platforma centrelor de asistență și protecție a victimelor traficului de ființe umane, au fost asistate 41 victime/ prezumate victime ale traficului de ființe umane (14 femei fără copii, 14 cupluri mamă copil cu 28 copii (13 fete și 15 băieți) și 13 bărbați). Asigurarea accesului la servicii de suport în regiunea transnistreană se

								urgentă a acestuia pe malul drept al Nistrului, inițial prin intermediul unor culte religioase. Ulterior, la solicitarea BPR, Ministerul Muncii și Protecției Sociale a răspuns și s-a implicat pentru a-i asigura un loc de cazare. Totodată, având în vedere obligația statului de a investiga și a sancționa cazurile de încălcare a drepturilor omului, BPR sesizează orice caz de detenție ilegală ce îi devine cunoscut, organelor de aplicare a legii (MAI - IGP și Procuratura Generală), pentru a întreprinde acțiunile necesare ce rezultă din competența legală a acestora **MAI** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** De către Poliție, au fost informate 12 victime a violenței în familie privind eliberarea agresorului din reținere, arest preventiv sau detenție (justiție penală). Suplimentar, Centrul de Justiție Familială al Poliției,	realizează prin intermediul organizațiilor necomerciale: „Interaction”, „Женские Инициативы” și Centrul „Rezonans” (au beneficiat de asistență în anului 2025: în cadrul centrului „Rezonans” 110 de victime ale violenței în familie, dintre care 8 femei fără copii, 36 cupluri mamă-copil, incluzând 36 de mame și 66 de copiii (36 băieți și 30 fete.), „Женские Инициативы” 94 de femei victime ale violenței în familie) și „Interaction” 3 femei fără copii, 16 cupluri mamă-copil și 21 de copii (16 fete și 5 băieți)). Aceste organizații necomerciale participă în procesele de coordonare, asistență și referire a victimelor și de asemenea, cooperează cu alți actori din domeniu **<u>Ministerului Justiției</u>** Prin proiectul de *Lege pentru modificarea unor acte normative (îmbunătățirea mecanismului de acordare de către stat a compensației financiare victimelor infracțiunilor)*, nr. unic 598/MJ/2025, au fost incluse modificări la articolul 20 din Legea nr. 198/2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat, în sensul acordării asistenței juridice calificate, indiferent de nivelul veniturilor, și victimelor persecutate de către

								a fost notificat cu privire la 342 de cazuri, în care a fost solicitată intervenția. Astfel, din cele 342 de cazuri în care serviciile au fost solicitate, au fost gestionate cu succes 246 de cazuri, care au intrat în competența poliției și s-a oferit sprijin și îndrumare celor implicați în aceste situații. Suplimentar, în perioada de raport, la nivel național, conform datelor oferite de către CAP (Centrul de asistență și protecție a victimelor și potențialelor victime ale TFU) aflat în subordinea MMPS, au beneficiat de serviciile de asistență și plasament - 14 victime (în perioada analogică a anului 2023 – 56 victime), 13 victime adulte (10 femei și 3 bărbați) și 1 victimă minoră (fată) fiind plasate de către: - INI – 11 victime, dintre care 10 persoane adulte (8 femei, 2 bărbați), 1 victimă minoră (fată), 1 persoană adultă (femeie), referită pentru asistență psihologică la zi, fără plasament;	structurile interne de pe teritoriul necontrolat de către autoritățile din Republica Moldova. Totodată, proiectul urmărește ca aceste victime să beneficieze și de servicii de suport, precum consiliere informațională, consiliere psihologică, asistență juridică garantată de stat, precum și de compensarea financiară de către stat a prejudiciului cauzat, în conformitate cu Legea nr. 137/2016 (modificări la art. 2, 11 și 12 din Legea nr. 137/2016). **Ministerul Afacerilor Interne** **Inspectoratul General al Poliției** În perioada aprilie 2024-mai 2025, IGP al MAI a recepționat 9 sesizări/plângeri privind cazurile de detenție ilegală, tortură sau tratamente degradante în regiunea transnistreană, dintre care 5 de la Biroul Politici de Reintegrare, în baza sesizărilor cetățenilor (victime) sau a rudelor acestora/persoanelor terțe. Din cele 9 cazuri de reținere abuzivă, în 7 cazuri au fost pornite 10 cauze penale. - 6 c/p – conform art.166 CP - 1 c/p – conform art.164 CP; - 1 c/p – conform 1661 CP; - 1 c/p – conform art.179 CP; - 1 c/p – conform art. 290 CP.

								- Centrul de plasament din Căușeni - 1 persoană adultă (femeie); - Promo-LEX – 1 persoană adultă (bărbat). Totodată, numărul romilor beneficiari de asistență juridică garantată de stat victime ale traficului de ființe umane a constituit 5 persoane. Suplimentar, în perioada anului 2024, Centrul de Justiție Familială al Poliției, a fost notificat cu privire la 864 de cazuri în care a fost solicitată intervenția. Astfel, din cele 864 de cazuri în care serviciile au fost solicitate, au fost gestionate cu succes 520 de cazuri care au intrat în competența CJF **MMPS** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** Victimele infracțiunilor pot beneficia de servicii de suport în conformitate cu Legea nr. 137/2016. Totodată, victimele traficului de ființe umane (TFU) și victimele violenței	

								în familie beneficiază de măsuri de asistență conform prevederilor Legii nr. 241/2005 și Legii nr. 45/2007. La moment, sistemul de asistență socială deține date dezagregate privind gradul de acordare a serviciilor doar pe domeniul violenței în familie și TFU. În perioada de referință, în cadrul serviciilor de plasament (Centrul de criză familială „Sotis”, Centrul regional pentru reabilitarea victimelor violenței în familie Chirsova, Centrul Raional Maternal „Pro-Femina” Hâncești, Centrul de asistență și consiliere pentru victimele violenței în familie „Ariadna” Drochia, Centrul maternal Cahul, Centrul maternal Anenii-Noi, Centrul multifuncțional de asistență socială „Nufărul Alb” s. Glinjeni, r-l Fălești, Secția Maternală a Centrului de plasament și reabilitare pentru copii de vârstă fragedă Chișinău, Centrul de asistență socială a familiei și copilului „CREDO”	

								Ungheni, Centrul de asistență și protecție a victimelor și potențialelor victime ale traficului de ființe umane Chișinău, Serviciul de asistență și protecție a victimelor traficului de ființe umane bărbați Chișinău și Centrul maternal „Pro-Familia” Căușeni) au fost asistate **536** de victime ale infracțiunilor, dintre care 492 victime ale violenței în familie (214 femei și 278 copii), 7 femei victime ale violenței sexuale, 37 de victime/prezumate victime TFU (24 femei, 8 bărbați și 5 fete). Suplimentar, Serviciul regional integrat pentru victimele violenței sexuale Ungheni a oferit asistență pentru 37 victime, dintre care 25 victime ale infracțiunii de viol și 12 – ale tentativei de viol. Asigurarea accesului la servicii de suport în regiunea transnistreană se realizează prin intermediul organizațiilor necomerciale: „Interaction”, „Женские Инициативы”,	

								Centrul „Rezonans”. Aceste organizații necomerciale participă în procesele de coordonare, asistență și referire a victimelor și de asemenea, cooperează cu alți actori din domeniu în scopul asigurării drepturilor la asistență și protecție a beneficiarilor. Conform datelor prezentate de Asociația Promo-LEX în primul semestru al anului 2024 a fost acordată asistența în 45 de cauze privind încălcarea drepturilor omului în regiunea transnistreană. Aceste cazuri implică victime ale torturii, tratamentelor inumane și degradante, precum și ale privării ilegale de libertate.	
2.7.4	Organizarea sesiunilor de formare pentru judecători, pentru procurori și pentru investigatori în domeniul drepturilor omului	2024-2027	2297,6 2024 – 545,7; 2025 – 568,7;	Surse externe	Institutul Național al Justiție	Organizații internaționale privind respectarea drepturilor omului;	Numărul de participanți instruiți	**Institutul Național al Justiție** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Formare continuă** În perioada de raport pe domeniile de referință au avut loc: 4 Seminare „Standardele internaționale în domeniul combaterii torturii,	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Institutul Național de Justiție** **Formare continuă** În perioada de raport pe domeniile de referință au avut loc 2 seminare cu tematica ”Particularitățile investigării și judecării infracțiunilor de tortură, tratament inuman și degradant”-

			2026 – 591, 6; 2027 – 591, 6			AO „Amnesty International Moldova”		tratamentului inuman sau degradant” - instruiți 84 de persoane: 7 judecători, 14 procurori, 15 asistenți judiciari, 15 grefieri, 21 consultanți ai procurorului, 12 colaboratori ai instanțelor judecătorești 2 Seminare „Particularitățile investigării și judecării infracțiunilor de tortură și tratament inuman” – instruiți 78 de persoane: 20 asistenți judiciari, 26 grefieri, 18 consultanți ai procurorului, 8 colaboratori ai instanțelor judecătorești **E- instruire** Pe parcursul anului 2024, în domeniul drepturilor omului au fost prestate cursuri electronice, după cum urmează: 1. Urmărirea penală și Convenția Europeană a Drepturilor Omului – 46 participări, 28 certificări; 2. Cooperarea juridică internațională în materie penală (include dimensiunea UE - legislația UE, jurisprudența CJUE) – 36 participări, 24 certificări; 3. Curs electronic în domeniul anti-discriminării	persoane instruite: 12 judecători, 25 procurori. **E- instruire** Pe parcursul anului 2025, în domeniul drepturilor omului au fost prestate cursuri electronice, după cum urmează: 1. Accesul femeilor la justiție - 117 participări, 55 certificări; 2. Alternative la detenție - 98 participări, 45 certificări; 3. Azilul și drepturile omului (include dimensiunea UE - legislația UE, jurisprudența CJUE) - 37 participări, 18 certificări; 4. Cooperare juridică internațională și asistență juridică în materie penală - 64 participări, 25 certificări; 5. Cooperarea juridică internațională în materie penală (include dimensiunea UE - legislația UE, jurisprudența CJUE) - 41 participări, 25 certificări; 6. Curs electronic în domeniul antidiscriminării (include dimensiunea UE - legislația UE, jurisprudența CJUE) - 70 participări, 21 certificări;

								(include dimensiunea UE - legislația UE, jurisprudența CJUE) - 87 participări, 30 certificări; 4. Justiția în interesul copilului (include dimensiunea UE - legislația UE, jurisprudența CJUE) - 85 participări, 36 certificări; 5. Alternative la detenție - 54 participări, 19 certificări; 6. Dreptul familiei și drepturile omului (include dimensiunea UE - legislația UE, jurisprudența CJUE) - 40 participări, 8 certificări; 7. Introducere în sistemul Convenției Europene a Drepturilor Omului și al Curții Europene a Drepturilor Omului - 120 participări, 68 certificări; 8. Introducere în articolul 5 al Convenției Europene a Drepturilor Omului: dreptul la libertate și la siguranță - 22 participări, 16 certificări; 9. Interzicerea relelor tratamente în contextul aplicării legii, securității și în alte contexte coercitive (include dimensiunea UE - legislația UE, jurisprudența CJUE) - 35 participări, 16	7. Discursul de ură (include dimensiunea UE - legislația UE, jurisprudența CJUE) - 49 participări, 23 certificări; 8. Dreptul familiei și drepturile omului (include dimensiunea UE - legislația UE, jurisprudența CJUE) - 64 participări, 25 certificări; 9. Dreptul muncii și drepturile omului (include dimensiunea UE - legislația UE, jurisprudența CJUE) - 78 participări, 38 certificări; 10. Garanțiile procedurale în procesul penal și drepturile victimelor (include dimensiunea UE - legislația UE, jurisprudența CJUE) - 43 participări, 19 certificări; 11. Interzicerea relelor tratamente în contextul aplicării legii, securității și în alte contexte coercitive (include dimensiunea UE - legislația UE, jurisprudența CJUE) - 55 participări, 29 certificări; 12. Introducere în articolul 5 al Convenției Europene a Drepturilor Omului: dreptul la libertate și la siguranță - 54 participări, 24 certificări; 13. Introducere în sistemul Convenției Europene a

								certificări; 10. Accesul femeilor la justiție - 111 participări, 40 certificări; 11. Discursul de ură (include dimensiunea UE - legislația UE, jurisprudența CJUE) - 46 participări, 19 certificări; 12. Mediul ambiant și drepturile omului (include dimensiunea UE - legislația UE, jurisprudența CJUE) - 59 participări, 33 certificări; 13. Garanțiile procedurale în procesul penal și drepturile victimelor (include dimensiunea UE - legislația UE, jurisprudența CJUE) - 79 participări, 44 certificări; 14. Standardele Comitetului european pentru prevenirea torturii și a tratamentelor sau pedepselor inumane sau degradante (CPT) - 59 participări, 23 certificări; 15. Raționamentul judiciar și drepturile omului (include dimensiunea UE - legislația UE, jurisprudența CJUE) - 28 participări, 12 certificări; 16. Violența împotriva femeilor și violența domestică (include dimensiunea UE - legislația	Drepturilor Omului și al Curții Europene a Drepturilor Omului - 76 participări, 48 certificări; 14. Justiție prietenoasă copilului victimă/martor a/al infracțiunilor - răspunsul multidisciplinar la violența împotriva copiilor - 54 participări, 22 certificări; 15. Mediul ambiant și drepturile omului (include dimensiunea UE - legislația UE, jurisprudența CJUE) - 40 participări, 13 certificări; 16. Protecția datelor cu caracter personal în contextul publicării hotărârilor judecătorești (include dimensiunea UE - legislația UE, jurisprudența CJUE) - 95 participări, 39 certificări; 17. Protecția datelor personale și dreptul la viața privată (include dimensiunea UE - legislația UE, jurisprudența CJUE) - 135 participări, 61 certificări; 18. Raționamentul judiciar și drepturile omului (include dimensiunea UE - legislația UE, jurisprudența CJUE) - 46 participări, 18 certificări;

								UE, jurisprudența CJUE) - 156 participări, 57 certificări; 17. Soluționarea litigiilor electorale. Modulul CtEDO. - 83 participări, 34 certificări; 18. Justiție prietenoasă copilului victimă/martor a infracțiunilor - răspunsul multidisciplinar la violența împotriva copiilor - 107 participări, 85 certificări; 19. Medierea extrajudiciară pentru judecători - 29 participări, 15 certificări; 20. Protecția datelor personale și dreptul la viața privată (include dimensiunea UE - legislația UE, jurisprudența CJUE) - 72 participări, 22 certificări; 21. Criminalitatea informatică și probele electronice - 78 participări, 19 certificări; 22. Dreptul muncii și drepturile omului (include dimensiunea UE - legislația UE, jurisprudența CJUE) - 125 participări, 73 certificări; 23. Azilul și drepturile omului (include dimensiunea UE - legislația UE, jurisprudența CJUE) -	19. Soluționarea litigiilor electorale în baza legislației Republicii Moldova - 192 participări, 81 certificări; 20. Soluționarea litigiilor electorale. Modulul CtEDO - 130 participări, 41 certificări; 21. Standardele Comitetului european pentru prevenirea torturii și a tratamentelor sau pedepselor inumane sau degradante (CPT) - 77 participări, 27 certificări; 22. Urmărirea penală și Convenția europeană a drepturilor omului - 40 participări, 20 certificări; 23. Violența împotriva femeilor și violența domestică (include dimensiunea UE - legislația UE, jurisprudența CJUE) - 134 participări, 61 certificări; **Formare inițială** Pe parcursul anului 2025 au fost instruiți 29 audienți (11 de candidați la funcția de judecător și 18 candidați la funcția de procuror), în cadrul următoarelor discipline: Interzicerea relelor tratamente în contextul aplicării legii, securității și în alte contexte coercitive (curs HELP), Introducere în art. 5 al Convenției

								96 participări, 51 certificări; 24. Protecția datelor cu caracter personal în contextul publicării hotărârilor judecătorești (include dimensiunea UE - legislația UE, jurisprudența CJUE) - 71 participări, 32 certificări; 25. Soluționarea litigiilor electorale în baza legislației Republicii Moldova - 19 participări, 3 certificări; 26. Cooperare juridică internațională și asistență juridică în materie penală - 47 participări, 11 certificări. **Formare inițială** Pe parcursul anului 2024 au fost instruiți 45 audienți (30 candidați la funcția de judecător și 15 candidați la funcția de procuror) în cadrul următoarelor discipline: „Sistemul ONU al drepturilor omului”, „Introducere în Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Curtea Europeană a Drepturilor Omului”, „Interzicerea relelor tratamente în contextul aplicării legii, securității și în	Europene a Drepturilor Omului: dreptul la libertate și la siguranță (curs HELP) „Convenția Europeană a Drepturilor Omului (CEDO) și Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CtEDO)” .

								alte contexte coercitive”, „Introducere în art. 5 al Convenției Europene a Drepturilor Omului: dreptul la libertate și la siguranță”, „Drepturile Omului: Sistemul universal de protecţie și sistemul Convenţiei Europene a Drepturilor Omului”.	
2.7.5	Ajustarea cadrului normativ privind acordarea asistenței necesare persoanelor persecutate de către structurile neconstituționale din regiunea transnistreană nevoite să-și schimbe domiciliul pe teritoriul controlat de autoritățile constituționale	2024-2027	66,0	Surse bugetare	Biroul Politici de Reintegrare; Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Ministerul Educației și Cercetării; Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale; Ministerul Finanțelor	Oficiul Avocatului Poporului	Cadrul normativ modificat; numărul de acțiuni realizate; numărul de solicitanți asistați	**Biroul politici de reintegrare, Cancelaria de Stat** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** În vizorul BPR și al altor instituții de resort se află problema cetățenilor persecutați de structurile neconstituționale prin declanșarea unor pretinse „dosare penale”, percheziții sau reținere ilegale, cu riscul iminent de a fi încarcerați ilegal. Cetățenii aflați în asemenea situații sunt nevoiți să părăsească domiciliul din regiunea necontrolată, solicitând suportul autorităților Republicii Moldova, în primul rând pentru cazare provizorie pe malul drept al	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Biroul politici de reintegrare** 1. Cadrul normativ modificat: 5 demersuri argumentate cu propuneri de modificare a cadrului normativ, 5 ședințe interinstituționale; 2. Numărul de acțiuni realizate: 14 intervenții către instituții 3. Numărul de solicitanți asistați: 4 solicitanți (asistență medicală, socială, juridică, cazare etc.). • 5 demersuri înaintate pentru formularea propunerilor de modificare a cadrului normativ, problemă discutată în cadrul a 5 ședințe sub egida viceprim-ministrului pentru reintegrare în 2025. • BPR cooperează cu instituțiile responsabile pentru implementarea acestei acțiuni, în conformitate cu obligația statului de a proteja cetățenii împotriva abuzurilor

								Nistrului sau pentru acordarea sprijinului financiar pentru necesitățile stringente. În unele cazuri, Biroul și vicepremierul pentru reintegrare a intervenit prin intermediul bisericii și organizațiilor de caritate, pentru a le oferi cazare și hrană. Numărul solicitanților de cazare sau de sprijin financiar nu este semnificativ. Pe parcursul anului 2024, Biroul a înregistrat 2 solicitări noi: un caz referitor la cazarea temporară (soluționat) și un caz privind oferirea unei alocații financiare (respins de instituțiile de resort din cauza necorespunderii criteriilor legale). Problema protecției sociale a acestor persoane, prin prisma obligației statului de a-și proteja cetățenii de abuzuri și de a întreprinde acțiuni pozitive în acest sens, a fost abordată în cadrul ședințelor și corespondenței cu instituțiile de resort. De asemenea, s-a aflat pe agenda Comisiei	și de a întreprinde acțiuni pozitive în acest sens. • La 13 februarie 2025, pe platforma Comisiei speciale de monitorizare și control parlamentar privind realizarea politicii de reintegrare a Republicii Moldova a fost discutată problematica asigurării respectării drepturilor omului în regiunea transnistreană și municipiul Bender, inclusiv au fost abordate aspecte legate de avansare a acțiunilor ministerelor în procesul de ajustare a cadrului normativ (https://multimedia.parlament.md/deputatul-roman-rosca-presedinte-al-comisiei-speciale-de-monitorizare-si-control-parlamentar-asupra-realizarii-politicii-de-reintegrare-a-avut-o-intrevedere-cu-reprezentantul-special-al-presedintiei/). • În cadrul atelierului de lucru din 8 august 2025 privind consolidarea Mecanismului național de referire pentru protecția și asistența victimelor infracțiunilor (organizat de MMPS), Biroul a prezentat propuneri de completare (cu prevederi privind victimele din regiunea transnistreană) a Legii nr. 137/2016 cu privire la reabilitarea victimelor infracțiunilor și a Legii nr. 198/2007 privind asistența juridică garantată de stat, fiind recepționată recomandarea de a le

								parlamentare speciale de monitorizare și control parlamentar asupra realizării politicii de reintegrare a Republicii Moldova, în cadrul ședinței din 27 mai 2024. Pentru soluționarea acestor cazuri, s-a propus completarea articolului 7 din Legea asistenței sociale nr. 547/2003 cu litera i), pentru a fi declarați beneficiari de asistență socială. MMPS a propus, de asemenea, modificarea articolului 10 alineatul (2) din Legea cu privire la locuințe nr. 75/2015, în vederea asigurării dreptului acestor victime de a beneficia de locuință socială. Adoptarea acestor soluții legislative va contribui la îmbunătățirea mecanismului național de protecție și sprijin pe care statul are obligația să-l întreprindă, în pofida absenței controlului efectiv asupra regiunii transnistrene. Pentru a asigura necesitățile de cazare urgentă a victimelor încălcărilor drepturilor omului, o opțiune	integra în proiectul de lege promovat de Ministerul Justiției. • La 14 august 2025 BPR a prezentat Ministerului Justiției propuneri (încorporate în proiectul 598/MJ/2025) de modificare a Legii nr. 137/2016 privind reabilitarea victimelor infracțiunilor și a Legii nr. 198/2007 privind asistența juridică garantată de stat, pentru ca mecanismele prevăzute de aceste acte normative să se refere în mod expres la victimele infracțiunilor săvârșite de exponenți ai structurilor care funcționează în regiunea transnistreană în afara câmpului constituțional. • La ședința din 4 decembrie 2025, convocată de vicepremierul pentru reintegrare, reprezentantul Ministerului Justiției a informat că modificările propuse vor fi incluse într-un proiect mai amplu care va viza, totodată, transpunerea unei directive a Uniunii Europene, cu termen estimativ de promovare în luna iunie 2026 (a se vedea suplimentar acțiunea 2.7.3). • La ședința din 4 decembrie 2025, s-a discutat despre îmbunătățirea accesului la sprijin locativ, inclusiv prin identificarea și implementarea unor soluții de cazare temporară pentru victimele

								ar fi crearea, în proximitatea liniei administrative, a unor locuințe de tip social sau a unui Centru de plasament temporar și de asistență pentru victimele din regiunea transnistreană, sau oferirea locurilor de cazare provizorie în centrele de plasament existente. Donatorii externi sunt disponibili să contribuie, dar autoritățile centrale sau locale care dispun de centre de plasament trebuie să aplice la programele de asistență externă existente. Biroul a sistematizat o listă a centrelor de plasament din gestiunea APL care s-au arătat disponibile să cazeze provizoriu potențialele victime care se vor adresa pentru suport. **MMPS** Pentru acordarea asistenței necesare persoanelor persecutate din regiunea transnistreană este necesar de operat modificări la mai multe acte normative, inclusiv din domeniul social,	persecutate de către structurile neconstituționale din regiunea transnistreană, nevoite să se retragă pe malul drept al Nistrului. Prin urmare, MIDR a solicitat Ministerului Finanțelor poziția instituțională. • În vederea asigurării cazării de urgență a victimelor încălcărilor drepturilor omului în regiunea transnistreană, instituțiile au fost informate despre posibilitatea aplicării, prin intermediul Programului activităților de reintegrare a țării, la finanțarea unor proiecte destinate adaptării și modernizării infrastructurii existente, inclusiv a centrelor de plasament, aflate în gestiunea autorităților publice locale, care și-au exprimat disponibilitatea de a oferi cazare provizorie potențialelor victime ce vor solicita suport, (https://gov.md/ro/comunicate-de-presa-bpr/anunt-privind-lansarea-concursului-de-colectare-propunerilor-de-proiecte-0) • BPR va continua coordonarea interinstituțională pentru a ajusta cadrul normativ potrivit indicatorului stabilit. **MMPS**

								medical, educațional, locuințe sociale etc, precum și alocarea mijloacelor financiare necesare pentru punerea în aplicare. Urmare a operării modificărilor menționate, Ministerul Muncii și Protecției Sociale va acorda măsuri de asistența socială pentru persoanele persecutate de regiunea transnistreană. **MIDR** **În proces de realizare** Aferent procesului de oferire a asistenței necesare persoanelor persecutate de către structurile neconstituționale din regiunea transnistreană nevoite să-și schimbe domiciliul, informăm că persoanele respective beneficiază de locuință socială **doar în cazul** respectării condițiilor stipulate la art. 10 din Legea nr. 75/2015 cu privire la locuințe. Totodată, menționăm că în conformitate cu prevederile art. 17 alin (1) din Legea	Potrivit legislației naționale, nu este prevăzută o astfel de noțiune ca persoane intern strămutate/persoane intern deplasate. Or, Legea nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova prevede doar noțiunea de persoane străine strămutate nevoite să-şi părăsească ţara sau regiunea de origine. Se menționează că, în conformitate cu Principiile directoare ale Comisiei pentru drepturile omului ONU din 17.05.1998, persoanele deplasate/strămutate inter**n** sunt: „*Persoanele sau grupurile de persoane care au fost forțate sau obligate să își părăsească domiciliul sau să plece de pe teritoriul de reședință, în special ca rezultat sau spre a evita efectele conflictului armat, situațiilor de violență generalizată, încălcărilor drepturilor omului sau calamităților naturale sau provocate de om, şi care nu au traversat vreo frontieră de stat recunoscută internațional”*. În acest sens, sunt identificate drepturile și garanțiile ce reflectă protecția persoanelor împotriva deplasărilor forțate, inclusiv asigurarea ajutorului necesar în contextul deplasărilor, revenirilor, reinstalărilor şi reintegrării acestora. Obligația și responsabilitatea principală de a oferi

								privatizării fondului de locuințe nr. 1324/1993: *„Locuințele de stat și departamentale, cu excepția locuințelor de serviciu, se transmit, în limita normelor prezentei legi, în proprietate privată familiilor persoanelor care au fost nevoite să părăsească domiciliul din raioanele de est ale țării și nu au avut posibilitatea să revină la locul precedent de trai (persoanele deplasate intern din raioanele de est ale Republicii Moldova) – cu titlu gratuit”*.	protecție persoanelor deplasate în interiorul propriei țări le revine autorităților naționale, fapt ce reiese din jurisdicția lor. *Autoritățile competente asigură persoanelor intern deplasate/strămutate următoarele servicii: alimente de bază şi apă potabilă; adăpost şi cazare; haine decente, şi servicii medicale şi instalații sanitare esențiale*. Prin urmare, pentru soluționarea acestei probleme este necesar ca Biroul politici de reintegrare să examineze oportunitatea ***elaborării unei legi speciale pentru persoanele strămutate intern, care ar include noțiunea, autoritatea/autoritățile responsabile de examinarea cazurilor și a circumstanțelor pentru atribuirea statutului de persoană strămutată intern, precum și măsurile de suport pentru această categorie de persoane.*** Suplimentar, la cele menționate *supra*, este necesar de ajustat și alte acte normative, de ex. pentru asigurarea cu locuințe, ar putea fi operate completări la art. 10 alin. (2) din Legea cu privire la locuințe, nr. 75/2005, cu includerea unei noi categorii de beneficiari care ar putea beneficia / fi asigurați cu locuințe sociale.

									MIDR Ministerul, prin demersul nr. 10-4607 din 26.08.2025, a informat Biroul Politici de Reintegrare, despre faptul că, reieșind din categoriile de locuințe reglementate de cadrul legal, pentru asigurarea cu loc de trai a persoanelor persecutate de către structurile neconstituționale din regiunea transnistreană nevoite să-și schimbe domiciliul pe teritoriul controlat de autoritățile constituționale, este necesară efectuarea unor completări a Legii nr. 75/2015, în vederea includerii persoanelor enunțate, în categoria potențialilor beneficiari de locuințe sociale ori de locuințe de manevră. În acest context, având în vedere faptul că, locuințele de manevră se acordă pe perioadă mai scurtă de timp, pe când locuințele sociale se acordă pe o perioadă de 5 ani, iar procedura de acordare fiind una mai complexă, *se propune stabilirea unei norme în temeiul căreia persoanelor persecutate de către structurile neconstituționale din regiunea transnistreană nevoite să-și schimbe domiciliul pe teritoriul controlat de autoritățile constituționale, sunt în drept să beneficieze de locuință de manevră, iar în cazul în care se*

									demonstrează inclusiv incapacitatea persoanei de a achiziționa sau închiria o locuință în condițiile pieței, să fie în drept de a fi luată la evidență pentru obținerea unei locuințe sociale. Ulterior, ministerul prin scrisoarea nr. 10-6780 din 23.12.2025, în scopul realizării acțiunii respective, a solicitat opinia Ministerului Finanțelor privind intenția de modificare a Legii nr. 75/2015 cu privire la locuințe, sub aspectul extinderii categoriei de potențiali beneficiari de locuințe sociale sau de locuințe de manevră, în contextul în care pentru asigurarea cu loc de trai a categoriei de persoane enunțate, sunt necesare mijloace financiare suplimentare din bugetul de stat în vederea construirii sau procurării unor locuințe. Ministerul Finanțelor prin scrisoarea nr. 09/1-09/8 din 25.01.2026, a relevat că prevederile art.131 alin.(6) din Constituția Republicii Moldova, stipulează expres că **nici o cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare.** Mai mult ca atât, menționează că la etapa actuală există o serie de litigii la nivel național, inițiate în baza Legii nr.87/2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a

									dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, și la nivelul Curții Europene a Drepturilor Omului, privind acordarea unor sume cu titlu de prejudiciu material și moral ca efect al neexecutării în termen rezonabil a hotărârilor judecătorești privind obligarea statului/autorităților administrației publice locale de asigurare a unor categorii de persoane cu spațiu locativ. Pe numeroase cauze au fost emise deja hotărâri judecătorești irevocabile privind adjudecarea din bugetul de stat în beneficiul reclamanților a unor sume cu titlu de prejudiciu material și moral, care contribuie semnificativ la creșterea presiunii asupra capacității financiare a statului de a executa în termen hotărârile judecătorești vizate.
Obiectiv general 3. Sistemul de învățământ incluziv și asigură educație bazată pe drepturile omului Indicator: Ponderea populației care consideră că dreptul la educație necesită atenție sporită din partea statului (Responsabilitatea prezentării datelor: Oficiul Avocatului Poporului) Date de referință (Oficiul Avocatului Poporului, 2020): 33.2% Țintă: scădere cu cel puțin 5 p.p.								**OAP** Valoarea de referință a indicatorului este din Studiul realizat în anul 2020 *Percepții asupra drepturilor omului în RM*, care se elaborează o dată la 2 ani de către OAP. La elaborarea următorului Studiu din 2023 au survenit unele modificări în colectarea datelor, urmare circumstanțelor apărute, la	

	nivel de grupuri specifice și de indicatori, astfel că nu au fost colectate date care ar răspunde exact la Indicatorul formulat la obiectivul general nr.3. **Propunem colectare**a datelor după un alt Indicator, care se conține în toate studiile realizate și care generic ar oferi aceeași informație. Ponderea respondenților care au menționat că dreptul la educație este respectat Valoarea de referință 2020 (56,9%) 2023 (66,2%) Țintă: creștere cu cel puțin 5 p.p	
Obiectiv specific 3.1. Sistemul de învățământ asigură educația pentru drepturile omului și deprinderi de viață la toate nivelurile sistemului de învățământ Indicator: Curricula obligatorie integrează educația pentru drepturile omului la toate treptele de învățământ (Responsabilitatea prezentării datelor: Ministerul Educației și Cercetării) Date de referință: Nu Țintă: Da	**MEC** Actuala ofertă educațională a Curriculumului Național, formalizată prin Planul cadru de învățământ, include discipline școlare (obligatorii și opționale) orientate spre inserția educației pentru drepturile omului, dezvoltare socială și incluziune. ***Educație pentru societate*** este disciplină obligatorie la	**MEC** Planul cadru de învățământ, include discipline școlare (obligatorii și opționale) orientate spre inserția educației pentru drepturile omului, dezvoltare socială și incluziune. ***Educație pentru societate*** este disciplină obligatorie la clasele V-XII cu implementare graduală, în anul curent clasa a IX-a. *Dezvoltarea personală* este o altă disciplină obligatorie, cu modul *Identitatea personală și relaționarea*

	clasele V-XII cu implementare graduală, în anul curent clasa a IX-a. *Dezvoltarea personală* este o altă disciplină obligatorie, cu modul *Identitatea personală și relaționarea armonioasă* care pune accent pe cunoașterea și acceptarea de sine; explorarea și autoevaluarea resurselor personale; familia ca valoare: responsabilități, roluri de gen, stereotipuri; comunicare asertivă, non-conflictuală și non-violentă; autoeducare și voluntariat etc. Cu referire la disciplinele opționale informăm că actuala ofertă include următoarele: ***Educația pentru socializare juridică*** (disciplină opțională, cl. VIII-XI, aprobată și implementată din 2021, ***Educația pentru drepturile omului*** (disciplină opțională, cl. I-IX), ***Relații armonioase în familie*** (disciplină opțională, cl. VIII-XI, aprobată și implementată din 2022), ***Educație electorală***	*armonioasă* care pune accent pe cunoașterea și acceptarea de sine; explorarea și autoevaluarea resurselor personale; familia ca valoare: responsabilități, roluri de gen, stereotipuri; comunicare asertivă, non-conflictuală și non-violentă; autoeducare și voluntariat etc. Cu referire la disciplinele opționale informăm că actuala ofertă include următoarele: ***Educația pentru socializare juridică*** (disciplină opțională, cl. VIII-XI, aprobată și implementată din 2021, ***Educația pentru drepturile omului*** (disciplină opțională, cl. I-IX), ***Relații armonioase în familie*** (disciplină opțională, cl. VIII-XI, aprobată și implementată din 2022), ***Educație electorală*** (disciplină opțională, cl. IX-X, aprobată în 2022).

								(disciplină opțională, cl. IX-X, aprobată în 2022).	
3.1.1	Dezvoltarea sistemului de învățământ primar și secundar general, creșterea calității și asigurarea condițiilor de acces în învățământul obligatoriu	2024-2026	190498,4 60832,8 (Legea bugetului de stat pentru anul 2024 nr. 418/2023); 64832,8 (CBTM 2025); 64832,8	Surse bugetare	Ministerul Educației și Cercetării; Oficiul Național de Dezvoltare Regională și Locală	AO „Federația Familiilor pentru Unificare și Pace în Lume din Moldova”	Manualele școlare editate: 2024 – 67 de titluri de manuale (27 traduse); 2025 – 46 de titluri de manuale (12 traduse); 2026 – 25 de titluri de manuale (14 traduse); ghidul de dezvoltare a	**Ministerul Educației și Cercetării** **<u>Realizată parțial pentru perioada de raportare</u>** Din achiziția de manuale, lansată în anul 2023, au fost ofertate doar 46 de titluri din 67. Din ele au primit aviz „Bun de tipar” - 42 de titluri de manuale școlare. Traduse au fost 21 de titluri din 27. A fost lansat procesul de achiziție pentru loturile de carte rămase. Toate manualele școlare, achiziționate în școli pentru anul de învățământ 2024-2025, sunt accesibile și în format electronic pe pagina https://ctice.gov.md/manuale-scolare/ **MIDR** Urmare examinării indicatorilor de monitorizare a acțiunii respective identificăm că aceștia nu monitorizează aspectele aferente asigurării	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Ministerul Educației și Cercetării** În cadrul achiziției de manuale lansată în ianuarie 2025, din 15 manuale ofertate, 12 au primit avizul „bun de tipar” și sunt în proces de editare. În luna iunie a fost lansată achiziția pentru manuale. În luna iunie s-a desfășurat achizițiile pentru un lot de 12 manuale, în prezent sunt examinate ofertele. În anul 2025 au fost achiziționate 15 titluri de manuale, dintre care 3 traduse. pentru celelalte procedura de achiziții este în curs de desfășurare. **Programul de învățare socio-emoțională** (SEL) este un program de incluziune prin resurse, cum ar fi cărți tipărite traduse, resurse pentru activități, ghiduri metodologice pentru planificarea activităților pentru educatorii din grădiniță și resurse digitale pentru părinți (homekits), care conțin liste de activități pentru a fi desfășurate acasă de părinți cu copii de vârstă preșcolară, în baza cărților din program analizate în grădinițe. Modulele pun accent pe dezvoltarea socio-emoțională a copilului,

			(CBTM 2026)				abilităților sociale și emoționale pentru cadre didactice și părinți elaborat; cadrele didactice instruite cu privire la implementarea ghidului	condițiilor de acces în învățământul obligatoriu.	dezvoltarea empatiei, toleranței, conștientizarea diversității și incluziunii. Beneficiari: – 150 metodiști și 2400 educatori din 150 de grădinițe în care au fost organizate și dotate 150 de Centre de resurse; – 27000 de copii și părinții acestora, inclusiv copii refugiați și din medii defavorizate. Echipele instituționale au trecut formarea și pe *aspectul „Educăm cu încredere: construim un parteneriat cu familia în baza încrederii reciproce și a învățării prin joc”.* Participanții au explorat teme esențiale pentru consolidarea relației dintre grădiniță și familie, prin prisma jocului și a comunicării empatice: • Ascultarea activă și înțelegerea profundă a nevoilor copilului; • Tehnici de comunicare empatică aplicate în relația cu părinții; • Activități concrete de tip playful parenting (educație prin joc), menite să creeze conexiuni autentice între copil, părinte și educator. Programul a fost realizat în parteneriat cu UNICEF Moldova și ONG ”Pas cu Pas”.

									„Citește-mi 100 de povești” este un program național de lectură interactivă lansat de UNICEF în parteneriat cu Ministerul Educației și Cercetării, Asociația OvidiuRo și Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”. Scopul programului: promovarea lecturii timpurii în grădinițe și acasă, ca parte esențială a dezvoltării copilului. Programul contribuie la dezvoltarea emoțională, cognitivă și socială a copiilor, promovează valorile și implicarea familiei în educație, și oferă un start mai bun în viață pentru fiecare copil, inclusiv pentru copiii refugiați. Beneficiari: – 1.200 de grădinițe au primit 22 de titluri de carte și au amenajat „insule de lectură” – spații dedicate cititului în interior și exterior; – 800 de educatori și manageri din țara au fost instruiți în tehnici de lectură interactivă și metode de implicare a părinților. **Programul de învățare prin joc în grădinițe** este o inițiativă educațională promovată de UNICEF și Ministerul Educației. **Scopul programului:** integrarea jocului ca metodă esențială de învățare în educația timpurie. Programul pune

									accent pe dezvoltarea copilului prin activități interactive și experiențe practice, care stimulează curiozitatea, creativitatea, gândirea critică și cooperarea. Educatorii sunt instruiți în metode centrate pe copil, grădinițele sunt dotate cu materiale și jucării educative, iar părinții sunt încurajați să continue procesul de învățare prin joc și acasă. Programul sprijină dezvoltarea holistică a copilului – emoțională, cognitivă, socială și fizică – și contribuie la incluziune și bunăstare din primii ani de viață.
3.1.2	Dezvoltarea sistemului de educație timpurie, de creștere a calității și a accesului echitabil pentru copii la servicii de educație antepreșcolară și învățământ preșcolar	2024	60,0 (Legea bugetului de stat pentru anul 2024 nr. 418/2023)	Surse bugetare	Ministerul Educației și Cercetării; Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Ministerul Sănătății	AO „Federația Familiilor pentru Unificare și Pace în Lume din Moldova”	Cadrul normativ privind serviciile alternative de îngrijire a copiilor elaborat și aprobat; metodologia privind	**Ministerul Educației și Cercetării -** **<u>Realizată parțial</u>** Proiectul hotărârii de Guvern *cu privire la aprobarea Metodologiei privind finanțarea instituțiilor de învățământ pre-școlar în baza costurilor per-copil* a fost aprobată prin HG nr. 685/2024 și se va pilota în anul 2025 în 4 raioane. A fost organizată o ședință (online) și au fost colectate datele din 166 de instituții de educație	**<u>Realizată</u>** **Ministerul Educației și Cercetării** Metodologia privind finanțarea instituțiilor de învățământ pre-școlar în baza costurilor per-copil este implementată începând cu 1 ianuarie 2025 în raioanele Anenii Noi, Cahul, Florești și Nisporeni. În sistemul de educație timpurie au fost dezvoltate 3 programe inovatoare, care au avut drept scop susținerea dezvoltării holistice a copiilor de vârstă timpurie prin metode educaționale centrate pe copil – învățare socio-emoțională, lectură interactivă și joc – care promovează

							finanțarea instituțiilor de educație timpurie aprobată; 3000 de locuri pentru copii create în instituțiile de educație timpurie; ghidul de parenting și disciplină pozitivă pentru educatori și părinți	timpurie din r. Anenii Noi, r. Cahul, r. Florești și r. Nisporeni conform Anexei 4 a Metodologiei. Au fost efectuate calculele privind cheltuielile de personal, la capitolele „Grade didactice și manageriale", „Vechimea în muncă". Au fost efectuate costurile standart pentru 3 piloni de bază: *Personal, Servicii. Achiziții*. A fost organizată o ședință de lucru cu Ministerul Finanțelor pentru informarea acestuia cu privire la calculele transferurilor cu destinație specială pentru raioanele-pilot. A fost pregătită o instrucțiune privind formarea bugetului pentru anul 2025 în instituțiile pilot din cele 4 raioane. **Suplimentar menționăm că în 2024** a demarat Proiectul „100 de povești". Din 1479 de instituții de educație timpurie - 900 au fost dotate cu cărți cu suportul Asociației Ovidiu.RO. 500 cadre didactice și manageriale au fost instruite la Galați, Iași și în Chișinău	incluziunea, implicarea familiei și parteneriatul educațional, oferind copiilor un start echitabil și de calitate în viață. Ministerului Educației și Cercetării a creat Platforma Consultativă permanentă în domeniul Educației Parentale și promovării parentalității pozitive (Regulament aprobat prin Ordin MEC nr. 556 din 14.04.2025). Platforma Consultativă are ca scop sprijinirea dezvoltării unui Ecosistem național eficient și sustenabil de educație parentală și promovare a parentalității pozitive, de resurse și servicii de sprijin accesibile pentru toți părinții și îngrijitorii copiilor. **MMPS** A fost modificată Legea nr. 367/2022 cu privire la serviciile alternative de îngrijire a copiilor; În cadrul Programului Național „Servicii de Creșe Publice" – ediția a II-a, a fost lansat un concurs pentru crearea și extinderea creșelor. În faza de implementare a proiectelor, în anul 2025, au fost create 241 de locuri noi de creșă, dintre care 177 de locuri în creșe publice finanțate din bugetul de stat, 49 de locuri în creșe publice cu suportul partenerilor de dezvoltare și

							elaborat; educatorii instruiți cu privire la implementarea ghidului	de către formatorii de la Asociația Ovidiu.RO. Pentru anul 2025 a fost elaborate un concept pentru Programului național „100 de povești”. În urma ședinței de lucru cu reprezentanții Asociației Ovidiu.RO și UNICEF Moldova privind dotarea IET cu cărți, au fost selectate 25 de titluri de carte pentru copii și identificate resursele financiare. În 05.11.2024 a avut loc o ședință de lucru cu managerii instituțiilor de educație timpurie cu referire la Planul de activități privind parteneriatele dintre bibliotecile locale și instituțiile de educație timpurie din Republica Moldova în implementarea proiectului „100 de povești”. Au fost organizate ateliere de lectură la Soroca (grădinițele Vanțina, Pîrlița și Vădeni) de către Asociația Ovidiu.RO. https://www.ovid.ro/ **MMPS** **Realizată parțial**	15 locuri în sectorul privat, cu suportul partenerilor de dezvoltare. Totodată, a fost lansat un nou apel de proiecte în cadrul Programului Național „Servicii de Creșe Publice – Părinți angajați, copii la creșă” – ediția a III-a, în vederea continuării extinderii serviciilor de îngrijire timpurie și sprijinirii participării părinților pe piața muncii. **Ministerul Sănătății** La sfârșitul anului 2024, în Republica Moldova activau 13 Centre de Intervenție Timpurie (CIT). Pe parcursul anului 2024, CIT au oferit servicii de suport și intervenție timpurie pentru 5.574 de copii și familiile acestora.

								La 1 iulie 2024, în cadrul Programului Național „Servicii de Creșă Publice” – ediția a II-a, 2024, Guvernul a lansat un nou concurs pentru crearea și extinderea creșelor publice, alocând 20 de milioane de lei pentru aceste proiecte. În urma concursului competitiv de selectare a proiectelor de dezvoltare locală au fost aprobate **17 proiecte**, cu o perioadă de implementare 2024-2025. În anul 2024, au fost create **21 de creșe de tip familial** și un serviciu alternativ de îngrijire a copiilor organizat de Orange Moldova, oferind un total de 125 de locuri. **Ministerul Sănătății** **Realizată** În vederea consolidării și extinderii sistemului de educație timpurie din Republica Moldova, la moment, în țară activează 13 Centre de Intervenție Timpurie (CIT), care sunt	

								contractate de Compania Națională de Asigurări în Medicină (CNAM). Pe parcursul anului 2024, aceste centre au oferit servicii de suport și intervenție timpurie pentru 5.574 de copii și familiile acestora.	
3.1.3	Elaborarea și implementarea standardelor de calificare pentru cele trei cicluri ale învățământului superior și pentru învățământul profesional tehnic	2025	4360,0 (CBTM 2025)	Surse bugetare	Ministerul Educației și Cercetării		110 standarde de calificare aprobate		**<u>În proces de realizare</u>** **Ministerul Educației și Cercetării** În anul 2025 au fost aprobate 68 standarde de calificare, dintre care 23 pentru învățământul profesional tehnic și 45 pentru învățământul superior.
3.1.4	Creșterea capacităților instituțiilor de învățământ superior care pregătesc specialiști în domeniile prioritare pentru dezvoltarea societății și corespunderea cu cerințele pieței muncii	2024-2025	284338,7 166084,6 (Legea bugetului de stat pentru anul 2024 nr.	Surse externe Surse externe	Ministerul Educației și Cercetării	Proiectul „Învățământul superior din Moldova”, finanțat de Banca Mondială	Numărul de laboratoare create; numărul de centre de cercetare; numărul de cabinete dotate;	**Ministerul Educației și Cercetării** **<u>Realizată pentru perioada de raportare.</u>** În anul 2024 au fost renovate și dotate cu echipamente 52 de laboratoare și centre de cercetare, 47 de săli de curs, săli multifuncționale și alte spații de instruire, au fost modernizate conținuturile didactice a 34 programe de licență si 43 programe de master. Au fost elaborate 46 suporturi de curs, 32 planuri	**<u>Realizată</u>** **Ministerul Educației și Cercetării** La Universitatea Pedagogică de Stat „I. Creangă” au fost dotate cu echipament modern (panouri interactive, calculatoare, imprimante all-in-one) și cu materiale didactice 2 spații multifuncționale (23 săli de curs): Educație timpurie și Pedagogia învățământului primar. A fost organizată și desfășurată în data de 20.11.2024, în parteneriat cu Centrul de Informare și Documentare privind Drepturile Copiilor și Fundația Eriks Development Partner, masa rotundă

			418/2023); 118254,1 (CBTM 2025)				numărul de programe revizuite; numărul de cadre didactice instruite	de învățământ, 22 ghiduri; au fost formate 2384 cadre didactice universitare și 930 studenți.	„Educația privind drepturile copiilor” cu 3 ateliere tematice: – Program de prevenire a violenței în familie „Fir de nisip”; – Aplicația educativă pentru copii „Provocările lui Dragoș”; – Educația prin, pentru și despre drepturile copilului. https://upsc.md/2024/11/21/masa-rotunda-cu-genericul-educatia-privind-drepturile-copilului/ În contextul PBM, în cadrul UPSC, au fost deschise: – Laboratoare educaționale în cadrul celor 15 clase multifuncționale; – 4 centre educaționale; – **10** Clase multifuncționale; 1 EduDigital HUB. La USM au fost instruite 180 de cadre didactice privind Instrumente digitale pentru învățământul la distanță (versiune actualizată a platformei Moodle).
3.1.5	Instruirea cadrelor didactice specializate implicate în revizuirea curriculei obligatorii la nivel	2024-2027	2297,6 2024 – 545,7;	Surse externe	Ministerul Educației și Cercetării	Consiliul pentru egalitate; Oficiul Avocatului	Numărul de cadre didactice speciali	**Ministerul Educației și Cercetării** **<u>Realizată pentru perioada de raportare.</u>** La 29.06.2024 a avut loc o sesiune de formare prin	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Ministerul Educației și Cercetării** În contextul reformei curriculare (2024-2027), noul Curriculum Național va conține teme cross-

	preșcolar, școlar și universitar, precum și în evaluarea proiectelor de manuale școlare din perspectiva drepturilor omului și nediscriminării		2025 – 568,7; 2026 – 591,6; 2027 – 591,6			Poporului, AO „Amnesty International Moldova”; Misiunea OSCE în Republica Moldova	zate instruite	schimb de bune practici cu colegii din Estonia și cadrele didactice, autori de curricula, reprezentanții editurilor și autori de manuale școlare. La sesiunea de formare au participat circa 50 de cadre didactice, participante la elaborarea Curricula și a materialelor didactice. Noul Curriculum Național va conține teme cross-curriculare derivate din sistemul de competențe al curriculumului național și obiectivele strategice ale țării: Alfabetizare, Educația interculturală/ dialog intercultural, Educația STEAM, Educația pentru identitate, cetățenie democratică și drepturile omului, Educația pentru arte și un mod sănătos de viață, Educația pentru dezvoltare personală și orientare în carieră. Au fost constituite 18 grupuri (193 de experți) care sunt într-un proces de formare continuă din perspectiva drepturilor omului și nediscriminării.	curriculare derivate din sistemul de competențe al curriculumului național și obiectivele strategice ale țării: Alfabetizare, Educația interculturală/ dialog intercultural, Educația STEAM, Educația pentru identitate, cetățenie democratică și drepturile omului, Educația pentru arte și un mod sănătos de viață, Educația pentru dezvoltare personală și orientare în carieră. Au fost constituite 18 grupuri (193 de experți) care sunt într-un proces de formare continuă din perspectiva drepturilor omului și nediscriminării. 193 experți curriculari au fost instruiți în vederea inserției Educației pentru drepturile omului în curricula disciplinelor școlare.

3.1.6	Revizuirea curriculei obligatorii la nivel preșcolar, școlar și universitar din perspectiva drepturilor omului	2024-2025	3600,0 1800,0 (Legea bugetului de stat pentru anul 2024 nr. 418/2023); 1800,0 (CBTM 2025)	Surse bugetare	Ministerul Educației și Cercetării	Oficiul ONU pentru Drepturile Omului	Curricula obligatorie revizuită din perspectiva drepturilor omului	**Ministerul Educației și Cercetării** **Realizată pentru perioada de raportare.** Pe site-ul oficial al MEC se află proiectul Conceptului de dezvoltare a curriculumului școlar, discutat public în cadrul Săptămânii Educației (22-28.04.2024) și consultat până în luna august, cu toate părțile interesate. La 14.06.2024 a avut loc consultarea publică cu elevii din instituțiile de învățământ. În perioada 19 - 26.06 au avut loc consultări publice cu grupurile țintă. Urmează să fie elaborat Cadrul de referință al curriculumului național, Planuri-cadru de învățământ (de alternativă), noi generații de curricula și toate produsele curriculare aferente. (Reforma curriculară are loc o dată la 5 ani.) https://mecc.gov.md/sites/default/files/concept-26-aprilie-compressed_6630a85a97a2e.pdf	**În proces de realizare** **Ministerul Educației și Cercetării** Reforma curriculară (2024-2027) Au fost aprobate documentele de bază: 1) *Conceptul dezvoltării Curriculumului școlar*, aprobat prin ordinul MEC nr.55/2025 https://mec.gov.md/sites/default/files/last_version_copy_compressed_1_0.pdf 2) *Cadrul de Referință al Curriculumului National* aprobat Cadrul de referință al Curriculumului Național aprobat prin ordinul MEC 1272/2025, prevede expres revizuirea curriculară din perspectiva inserției Noilor educații în curricula la disciplinele școlare. 3) *Metodologia de evaluare a currculumului în învățământul general*, elaborată și aprobată prin ordinul MEC 2004/2025 https://mec.gov.md/ro/content/invatamint-general 4) *Metodologia de dezvoltare a currculumului în învățământul general*, elaborată și aprobată prin ordinul MEC 2085/2025

								Pentru a revizui calitativ curricula la nivel preșcolar, școlar și universitar e necesar formarea cadrelor didactice. A fost elaborată o listă de experți (18 cadre didactice) care vor lucra la Ghidul de implementare a Cadrului de Referință al Competențelor pentru Cultura Democratică (CPCD) în Currcuculumul Național. Urmează procesul de elaborare conform conceptului stabilit. La 14-15.09.2024 a avut loc un atelier de formare profesională a experților selectați (formator internațional, Calin Rus, CoE). A fost stabilit conceptul ghidului conform treptelor de școlaritate, ariilor curriculare și activităților extrașcolare.	https://mec.gov.md/ro/content/invatamint-general Sesiuni de formare a experților currcucuialri organizate conform planului de dezvoltare currculcară (toate activitățile organizate conform ordinelor MEC nr. 502/2025, nr. 634/2025, nr. 1328/2025, nr. 1619/2025, nr.1813/2025 31 de grupuri de lucru pentru dezvoltarea curriculară constituite conform ordinului MEC nr. 2015/2025 Curricula obligatorie revizuită din perspectiva drepturilor omului Proiectul curricula obligatorie revizuite din perspectiva drepturilor omului vor fi propuse pentru discuții publice în anul 2026. La USM au fost actualizate 49 curricule. Curricula obligatorie a fost revizuită din perspectiva drepturilor omului. Au fost actualizate curricula la unitățile de curs: Ciclul I Licență, specialitatea 0421.1 Drept: 1) Dreptul proprietății intelectuale 2) Drept procesual civil. Partea generală

									3) Drept procesual penal. Partea genera 4) Protecția juridică a drepturilor omului 5) Dreptul Convenției Europene a Drepturilor Omului 6) Dreptul protecției sociale 7) Dreptul afacerilor 8) Drept internațional privat 9) Litigii de muncă. Protecția drepturilor consumatorilor 10) Dreptul muncii 11) Soluționarea conflictelor prin mediere 12) Dreptul familiei 13) Drept constituțional și instituții politice Ciclul II Master, programul Drepturile Omului: 1) Sistemul european de protecție a drepturilor omului 2) Dreptul material și procedural al CEDO 3) Dreptul internațional umanitar 4) Drepturile omului și obiectivele dezvoltării durabile 5) Migranții și beneficiarii de protecție internațională 6) Protecția persoanelor de etnie romă la nivel național și internațional

									7) Imigrația și advocacy pentru refugiați 8) Protecția legală a drepturilor copilului 9) Metode alternative de soluționare a litigiilor 10) Egalitate și nediscriminare 11) Jurisprudența CEDO cu privire la protecția persoanelor și grupurilor vulnerabile Ciclul II Master, programul Anticorupție 1) Respectarea drepturilor omului în dreptul penal Ciclul II Master, programul Drept public și guvernare electronică 1) Accesul la informație și protecția datelor cu caracter personal 2) Drepturile omului și reglementarea IT Ciclul II Master, programul Proces Penal și Criminalistică 1) Protecția drepturilor omului în procesul penal 2) Apărarea în cauze penale Ciclul II Master, programul Drept Civil 1) Protecția copiilor minori

									Ciclul II Master, programul Dreptul relațiilor de muncă și comerciale în afaceri 1) Protecția europeană a intereselor economice ale consumatorilor Ciclul II Master, programul Drept penal 1) Politica penală și drepturile omului 2) Drept penal European. Respectarea drepturilor omului în dreptul penal Ciclul I Licență, specialitatea 0319.1 Asistența socială 1) Cadrul legislativ în domeniul social. Abordări bazate pe drepturile omului 2) Reintegrarea socială a persoanelor liberate. Fundamente socio-juridice ale medierii. 3) Devianță și incluziune socială 4) Asistența socială a persoanelor discriminate 5) Forme de protecție a persoanelor vârstnice 6) Asistența socială a persoanelor cu comportament deviant 7) Asistența socială a persoanelor ci dizabilități 8) Asistența socială a refugiaților

									9) Asistența socială a familiei și copilului 10) Asistența socială a tineretului 11) Incluziunea socio-profesională a șomerilor Ciclul II Master, programul Consilierea pentru probleme de familie 14) Practici europene de protecție a familiei Ciclul I Licență, 0312.2 Relații internaționale 15) Dreptul internațional public 16) Drepturile omului în relațiile internaționale Ciclul I Licență, 03 Politologie 17) Drept constituțional și instituții politice Ciclul I Licență, 0400.1 Administrație publică **18)** Dreptul familiei și acte de stare civilă
3.1.7	Elaborarea unui ghid/manual pentru instruirea cadrelor didactice în domeniul drepturilor omului	2025-2026	116,0 2025 – 56,9;	Surse externe	Ministerul Educației și Cercetării	Oficiul ONU pentru Drepturile Omului	Ghid elaborat și aprobat		**<u>În proces de realizare</u>** Prin ordinul MEC nr.2015/2025 a fost creat Grupul de lucru creat pentru dezvoltarea curriculară, responsabil de inserția Educației pentru drepturile omului în curricula școlare, conform Cadrului de referință pentru curriculumul național materialele

			2026 – 59,2						prezentate structurate conform domeniilor Noilor educații.
3.1.8	Instruirea inițială și continuă a cadrelor didactice în domeniul drepturilor omului	2025-2027	1751,9 2025 – 568,7; 2026 – 591,6; 2027 – 591,6	Surse externe	Ministerul Educației și Cercetării	Oficiul ONU pentru Drepturile Omului	Numărul de cadre didactice instruite privind predarea drepturilor omului		**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Ministerul Educației și Cercetării** În anul 2024-2025 au fost organizate 4 ateliere de instruirea experților curriculari în învățământul general (190 de cadre didactice din învățământul general și superior implicate în procesul de evaluare și dezvoltare curriculară). Formările au vizat următoarele subiecte inserția educației pentru valori în Curriculumul Național, abordarea STEAM în Curriculumul Național. În luna martie 2025 a fost organizat un stagiu de formare profesională a autorilor de manuale școlare și reprezentanții editurilor privind educația pentru valori din perspectiva de revizuire curriculară la care au participat 60 de reprezentanți; Pe parcursul anului 2025, au fost instruiți 193 de experți în dezvoltarea curriculară privind inserția în curriculum a Educației pentru drepturile omului, Educației gender, Educației pentru pace, Educației pentru sustenabilitate, etc…

									Numărul de cadre didactice specializate instruite Cadrele didactice care predau **disciplina școlară obligatorie** *Educația pentru societate* pe parcursul ultimilor 4 ani de studii au trecu în mod obligatoriu prin formările profesionale privind organizarea procesului educațional la disciplină bazată pe abordări centrate pe învățarea ***despre, prin*** și ***pentru*** democrație și drepturile omului.
Obiectiv specific 3.2. Plățile formale și neformale din educație eliminate Indicator: Ponderea respondenților care au menționat că plățile formale și neformale persistă în sistemul de învățământ (Responsabilitatea prezentării datelor: Ministerul Educației și Cercetării) Date de referință: va fi realizat în anul 2024 (a se vedea activitatea 1 de mai jos) Țintă: scădere cu cel puțin 5 p.p. (a se vedea activitatea 1 de mai jos)								**MEC** Pe parcursul anului 2024 MEC a continuat eforturile pentru eliminarea plăților neformale în educație, inclusiv prin Hotărârea Guvernului nr. 507/2024 pentru aprobarea Regulamentului privind utilizarea donațiilor sub formă de mijloace financiare oferite instituțiilor de învățământ preșcolar, primar și secundar (ciclul I și ciclul II), Planul sectorial anticorupție în domeniul educației pentru 2024. Aceasta rămâne o prioritate și pentru 2025, va continua implementarea sistemului	

								guvernamental de plăți în calitate de alternativă legală pentru implicarea transparentă și anonimă a părinților în finanțarea școlilor și grădinițelor. Primele 131 de școli sunt deja parte a sistemului. Vom asigura funcționalitatea măsurii în 2025 astfel ca sistemul să fie utilizat de mai multe instituții.	
3.2.1	Elaborarea unor studii (cercetare inițială – 2024 și finală – 2027) privind plățile formale și neformale în sistemul de învățământ	2024; 2027 (al doilea studiu)	892,0 2024 – 428,0; 2027 – 464,0	Surse externe	Ministerul Educației și Cercetării	AO „Părinți solidari”; asociații de părinți	Două studii elaborate; eșantionul reprezentativ de minimum 1000 de respondenți	**Ministerul Educației și Cercetării** **<u>Realizat pentru perioada de raportare</u>** Ministerul Educației și Cercetării în colaborare cu GIZ Moldova a efectuat în luna iunie, 2024, „Studiul privind nivelul de integritate academică în universitățile din republica Moldova”. https://mec.gov.md/sites/default/files/sondaj-universitati_final_3.pdf	În 2025 MEC în parteneriat cu UNICEF, UNFPA, UN Women, UNDP, UNHCR au elaborat un instrument de cercetare a percepțiilor și opiniilor elevilor, cadrelor didactice, părinților, cu privire la practicile școlare și anumite domenii identificate. În cadrul acestuia, cu suportul CIVIS, a fost elaborat Sondajul național reprezentativ în școli „Barometrul situației din învățământul gimnazial și liceal (clasele 5-9 și 10-12)”. Documentul include un capitol dedicat plăților informale și va fi prezentat public în luna februarie 2026.
3.2.2	Modificarea cadrului normativ pentru înăsprirea sancțiunilor pentru oferirea și	2024	5,8	Surse bugetare	Ministerul Educației și Cercetării	AO „Părinți solidari”; asociații de părinți	Cadrul normativ revizuit	**Ministerul Educației și Cercetării - <u>Realizată</u>** A fost elaborată și aprobată Hotărârea Guvernului nr.	

	colectarea plăților neformale							507/2024 „Cu privire la aprobarea Regulamentului privind utilizarea donațiilor colectate de către instituțiile de învățământ primar și secundar (ciclul I și ciclul II)”	
3.2.3	Elaborarea și adoptarea unor proceduri clare de identificare, de raportare și de investigare a plăților formale și neformale în instituțiile de învățământ	2024	5,8	Surse bugetare	Ministerul Educației și Cercetării; Centrul Național Anticorupție	AO „Părinți solidari”; asociații de părinți	Procedurile elaborate și aplicate	**Ministerul Educației și Cercetării** **<u>Realizată</u>** A fost revizuit și modificat Codul de etică și aprobat prin Ordinul MEC nr. 831 din 11.06.2024. În baza Codului de etică modificat a fost aprobat Consiliul de etică prin Ordinul MEC 989 din 05.07.2024, care va activa în baza Codului de etică a cadrului didactic și în care sunt stabilite proceduri clare. Codul de etică a intrat în vigoare din iulie, curent. https://mec.gov.md/ro/content/prevenirea-si-combaterea-coruptiei-0 **Centrul Național Anticorupție** **<u>Realizată</u>** Centrul Național Anticorupție, pe perioada lunii ianuarie-februarie	

								2024, a asigurat participarea la 3 ședințe, în cadrul grupului de lucru aprobat de către Ministerul Educației și Cercetării privind elaborarea și consultarea proiectului planului sectorial anticorupție în domeniul educației 2024, care conține acțiuni și măsuri de prevenire a plăților neformale în instituțiile de învățământ. Proiectul planului sectorial anticorupție în domeniul educației 2024 a fost avizat de CNA, iar Ministerul Educației și Cercetării l-a aprobat prin ordinul ministerului și l-a plasat pe pagina oficială.	
3.2.4	Dotarea tuturor instituțiilor cu panouri informative privind raportarea plăților formale și neformale în sistemul de învățământ	2025-2027	1827,8 2025 – 609,3; 2026 – 609,3; 2027 –	Surse bugetare	Ministerul Educației și Cercetării	AO „Părinți solidari”, asociații de părinți	Numărul de instituți i dotate cu panouri informative		**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** Conform HG Nr. HG507/2024 din 17.07.2024 pentru aprobarea Regulamentului privind utilizarea donațiilor sub formă de mijloace financiare oferite instituțiilor de învățământ preșcolar, primar și secundar (ciclul I și ciclul II), instituțiile de învățământ afișează pe panouri special amenajate, amplasate în locuri accesibile și vizibile,

			609,3						rapoartele semestriale privind donațiile colectate și utilizarea acestora. 1169 de instituții școlare dispun de panouri informative privind raportarea plăților formale și neformale în sistemul de învățământ
Obiectiv specific 3.3. Cazuri de abuz, de discriminare, de bullying, de hărțuire și de violență în instituțiile de învățământ investigate prompt și efectiv Indicator 1: Numărul cazurilor de abuz , de discriminare, de bullying, de hărțuire și de violență în instituțiile de învățământ raportate (Responsabilitatea prezentării datelor: Ministerul Educației și Cercetării) Date de referință: urmează a fi colectate în 2024 de Ministerul Educației și Cercetării Țintă: creștere Indicator 2: Ponderea cazurilor de abuz, de discriminare, de bullying, de hărțuire și de violență în instituțiile de învățământ soldate cu sancționarea persoanelor responsabile (Responsabilitatea prezentării datelor: Ministerul Educației și Cercetării) Date de referință: urmează a fi colectate în 2024 de către Ministerul Educației și Cercetării Țintă: creștere								**MEC** Ministerul realizează semestrial rapoarte privind evidența sesizărilor privind cazurile suspecte de abuz, bullying, neglijare, exploatare, trafic asupra copiilor din instituțiile de învățământ general și profesional tehnic (https://mec.gov.md/ro/content/prevenirea-si-combaterea-violentei-0) Conform raportului pentru semestrul I al anului de studii 2024-2025, au fost înregistrate 3784 cazuri	**MEC** Ministerul realizează semestrial rapoarte privind evidența sesizărilor privind cazurile suspecte de abuz, bullying, neglijare, exploatare, trafic asupra copiilor din instituțiile de învățământ general și profesional tehnic (https://mail-mec.gov.md/service/home/~/?auth=co&loc=en_US&id=14706&part=4). În semestrul II al anului de studii 2024-2025 s-au înregistrat în total **3798 cazuri** de abuz, neglijare, exploatare, trafic de copii în instituțiile de învățământ general și profesional-tehnic, dintre care: 1192 fete și 2616 băieți, comparativ cu **3784 cazuri** înregistrate în semestrul I al anului de studii 2024-2025, dintre care: 1255 fete și 2559 băieți. Se observă o ușoară creștere a numărului total de cazuri sesizate comparativ cu Semestrul I (cu 14

									cazuri mai mult), o tendință influențată de o creștere a numărului de băieți afectați (57 cazuri în plus) și o scădere a numărului de fete (33 cazuri în minus). Cadrele didactice rămân cea mai importantă sursă de sesizare în ambele semestre. De remarcat că a avut loc o **creștere notabilă a cazurilor care au necesitat referire sau expedierea unei fișe de sesizare** către echipele multidisciplinare (+124 cazuri). Aceasta sugerează o tendință de escaladare a cazurilor mai complexe sau grave, care depășesc capacitatea de gestionare internă a instituțiilor.
3.3.1	Implementarea Metodologiei cu privire la prevenirea și combaterea bullyingului	2024	125,0	Surse bugetare	Ministerul Educației și Cercetării	Centrul de Informare și Documentare privind Drepturile Copilului; organele locale de specialitate în domeniu	Metodologia implementată; numărul de cadre didactice instruite	**Ministerul Educației și Cercetării** **<u>Realizată</u>** Metodologia cu privire la prevenirea și combaterea bullying-ului se implementează în 1201 instituții de învățământ din țară (anul de studii 2023-2024) și va continua și în anul de studii 2024-2025. A fost creată o rețea națională de formatori - **40.** Până în luna iunie formatorii au organizat sesiuni de	**Ministerul Educației și Cercetării** continuă implementarea Programului Național „Investim în Educatori”, în cadrul căruia instituțiile de învățământ preșcolar vor fi implicate activ în ediția anului 2025. Programul oferă cadrelor didactice acces gratuit la cursuri de formare profesională continuă în domeniul psihopedagogiei și dezvoltării personale. În mod prioritar, ediția din 2025 va aborda tematici esențiale precum protecția copilului, prevenirea și combaterea bullyingului, intervenția timpurie în cazuri de risc și consolidarea

						l învățământului; AO „Federația Familiilor pentru Unificare și Pace în Lume din Moldova”; AO „Terres des Hommes”		formare pentru **600** de cadre didactice. În luna aprilie, 2024, la inițiativa Consiliului Național al Elevilor a fost efectuat un studiu „Bullying-ul în școli”. Rezultatele studiului sunt plasate pe web site-ul MEC https://mec.gov.md/ro/content/prevenirea-si-combaterea-violentei-0 Pe parcursul anului 2024 au fost elaborate 2 rapoarte semestriale cu privire la evidența cazurilor de violență asupra copilului și plasate pe site-ul MEC https://mec.gov.md/ro/content/prevenirea-si-combaterea-violentei-0 Au fost organizate 2 ședințe (28.03.24 și 12.12.24) cu reprezentanții OLSDÎ și managerii instituțiilor de învățământ privind Mecanismul de raportare a cazurilor de violență față de elevi. În luna august au fost organizate sesiuni de formare pentru **246** de cadre didactice, iar în octombrie și noiembrie au mai fost	competențelor pentru crearea unui mediu educațional sigur și incluziv.

								instruiți **225** de cadre didactice. În cadrul programului „Investim în profesori” este un modul ce vizează prevenirea și combaterea bullying-ului. **4000** de profesori sunt în proces de formare. Formarea cadrelor didactice va continua și în anul 2025.	
3.3.2	Consolidarea capacităților administratorilor instituțiilor de învățământ și ale cadrelor didactice privind prevenirea și combaterea discriminării, a bullyingului și a violenței atât în privința elevilor, cât și a cadrelor didactice	2024-2027	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Ministerul Educației și Cercetării	Centrul de Informare și Documentare privind Drepturile Copilului; Consiliul pentru egalitate	Numărul de cadre didactice instruite	**Ministerul Educației și Cercetării** **<u>Realizată pentru perioada de raportare.</u>** În semestrul I al anului 2024 au fost organizate 2 campanii de sensibilizarea cadrelor didactice din învățământul general și profesional tehnic cu privire la prevenirea și combaterea bylling-ului. În perioada lunilor aprilie – iunie au fost formate **1600** de cadre didactice de **40** de formatori naționali. În cadrul Programul „Investim în educatori”, circa **1200** cadre didactice din instituțiile de educație timpurie au parcurs sesiunea	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Ministerul Educației și Cercetării** Numărul de cadre didactice instruite: 1808 persoane (instruire în proces) Universitatea de Stat din Moldova, prin Centrul de Resurse pentru Formare Continuă este implicată în organizarea și desfășurarea Programului național „Investim în profesori”, susținut financiar de Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova. Etapa III a fost lansată în aprilie 2025. În cadrul respectivei etape, în calitate de participanți (formabili) sunt atât cadre didactice, cât și personal managerial din instituții de învățământ. Formarea are ca obiectiv fortificarea competențelor psihopedagogice ale cadrelor

								privind prevenirea și combaterea bullying-ului. Au fost organizate 2 campanii de informare/sensibilizare a elevilor, părinților și cadrelor didactice: „Săptămâna Anti-bullying” realizată în perioada 4-8 noiembrie și „16 zile de activism împotriva violenței de gen” în perioada 25 noiembrie – 10 decembrie 2024. Au fost organizate 2 școli de vară și toamnă pentru elevi și cadre didactice din 10 instituții de învățământ general referitor la prevenirea și intervenția în cazurile de bullying. Au fost organizate 2 traininguri pentru 10 cadre manageriale referitor la „Violența față de copii: măsuri de identificare și protecție a copilului”. În perioada septembrie – decembrie 2024 au fost implementate 2 proiecte: * Proiectul „*Metode pozitive de comportament pentru combaterea bullying-ului în școli”* la care au participat 16	didactice și îmbunătățirea culturii organizaționale prin asumarea responsabilităților, întărirea autorității cadrului didactic, eficientizarea comunicării și parteneriatului cu elevii și familia. Tematicile formărilor răspund necesităților actuale ale cadrelor didactice, inclusiv: cadrul normativ al activității cadrului didactic, inteligența emoțională, relația profesorului cu elevii și cu părinții, relevanța învățări în era digitală și motivația pentru studii, educația incluzivă, prevenirea și intervenția comportamentelor de tip bullying. Dincolo de programul „Investim în profesori”, instruirea cu privire la prevenirea și combaterea bullyingului, este subiect central în Modulul psihopedagogic în toate programele din oferta educațională pentru formare continuă. Universitatea Pedagogică de Stat „I. Creangă” a organizat în și desfășurat, în parteneriat cu Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare seminarul de informare ***Prevenirea hărțuirii în mediul academic*** https://upsc.md/2024/11/18/seminarul-de-informare-prevenirea-hartuirii-in-mediul-academic/ De asemenea, s-au desfășurat:

								instituții de învățământ din 8 raioane. * Proiectul *„Asigurarea cooperării intersectoriale, la nivel național, în domeniul prevenirii delicvenței juvenile”* la care au participat reprezentanții OLSDÎ din 13 raioane. A avut loc o instruire specializată realizată pentru 18 coordonatori VNET din 9 raioane cu tematica *„Asistența multidisciplinară a copiilor victime sau martori ai infracțiunilor, serviciul Barnahus”*.	Workshopuri: ▪ „Comunicarea fără violență și crearea unui mediu fără abuzuri” ▪ ”Viața mea nu e alb-negru” (în cadrul lunii conștientizării Sindromului Down) ▪ „Bolile netransmisibile asociate cu substanțele sau comportamentele care creează dependență – impact asupra unei societăți în tranziție”, în parteneriat cu CIPIDA; Masă rotundă „Educația privind drepturile copiilor”, Ateliere: ▪ „Ziua bunătății la facultatea Psihologie și PPS”, ▪ „Educația prin, pentru și despre drepturile copilului”. ▪ „Relația dintre inteligența emoțională și stilul de comunicare la copiii cu CES” Lecția publică „Asistența copiilor cu sindromul Down”
Obiectiv specific 3.4. Sistemul de învățământ este incluziv si răspunde diversității tuturor copiilor Indicator: Instituțiile de învățământ accesibile pentru toți copiii (Responsabilitatea prezentării datelor: Ministerul Educației și Cercetării) Date de referință (2020-2021): 10% Țintă (2027): 80%								**MEC** Progresele în asigurarea accesibilității instituțiilor de învățământ: Strategia pentru Educație 2030 și cu recomandările	**MEC** Strategia „Educația 2030” susține dezvoltarea unei infrastructuri educaționale moderne și incluzive. Proiectul școlilor-model, aprobat prin ordinul MEC nr. 198/2024

								internaționale privind dreptul la educație. Obiectivul 2. Educație incluzivă pentru o societate incluzivă. Programul de dezvoltare a educației incluzive în Republica Moldova pentru anii 2024-2027 (HG nr. 950/2023) Integrarea copiilor cu dizabilități în școli – Numărul Centrelor de Resurse pentru Educația Incluzivă (CREI) a crescut, oferind asistență psihopedagogică și adaptări curriculare pentru copiii cu nevoi speciale.	promovează o educație incluzivă și echitabilă prin asigurarea accesului egal la infrastructură modernă. Școlile renovate vor fi dotate cu spații accesibile și adaptate elevilor cu nevoi speciale (rampe, lifturi, toalete adaptate), asigurând participarea tuturor copiilor, indiferent de abilități.
3.4.1	Dezvoltarea structurilor de asistență psihopedagogică (Centrul Republican de Asistență Psihopedagogică/ Serviciul Asistență Psihopedagogică și Centrul de Resurse pentru Educație Incluzivă) pentru	2024	76709,9 67725,9; (Legea bugetului de stat pentru 2024 nr.	Surse bugetare Surse externe	Ministerul Educației și Cercetării	UNICEF	CRAP/ SAP și CREI dotate cu tehnologii de asistență	**Ministerul Educației și Cercetării - <u>Realizată</u>** Hotărârea Guvernului nr. 530/2024 „Cu privire la organizarea și funcționarea Serviciului de specializare înaltă de tip Unitate de educație incluzivă” a fost aprobată la ședința Guvernului din 17 iulie 2024. UNICEF a dotat CRAP/SAP și CREI cu **158** de lăptop-uri, genți, căști, mous-uri.	

	asigurarea calității activității		418/ 2023) 8984 ,0					MEC și CRAP, în cadrul proiectului Mensana, a instruit circa **400** de psihologi SAP/psihologi școlari (formatori locali) privind instruirea cadrelor didactice în domeniul primului ajutor psihologic și asigurarea stării de bine în baza ghidului metodologic „Starea de bine în școală”. În perioada noiembrie-decembrie 2024, CRAP împreună cu MEC, cu suportul UNICEF, a continuat instruirea cadrelor didactice în baza ghidului metodologic.	
3.4.2	Asigurarea serviciilor de interpretare în limbajul semnelor, de lichidare a barierei de comunicare a persoanelor cu deficiențe de auz	2024-2027	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Ministerul Educației și Cercetării	Asociația Surzilor din Republica Moldova	Serviciile asigurate; numărul de beneficiari; numărul de servicii prestate în regim de videoconferință	**Ministerul Educației și Cercetării** **<u>Realizată pentru perioada de raportare.</u>** Centrul Republican de Asistență Psihopedagogică (CRAP) este în proces de elaborare a suportului de curs, un modul de instruire pentru cadrele didactice privind folosirea limbajului mimico-gestual. În semestrul II al anului de studii 2023-2024, CRAP a organizat activități de instruire pentru cadrele	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** Ministerul Muncii și Protecției Sociale Potrivit prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 333/2014 pentru aprobarea Regulamentului privind prestarea serviciilor de comunicare prin utilizarea limbajului mimico-gestual/limbajului semnelor cu ajutorul interpretului, Asociația Surzilor din Republica Moldova asigură organizarea și prestarea serviciilor de comunicare prin

								didactice care predau la clasele cu copii cu deficiențe de auz pentru **71** de copii cu deficiențe de auz și **65** de copii cu deficiențe de văz.. Formarea cadrelor didactice privind folosirea limbajului mimico-gestual continuă și în anul de învățământ 2024-2025. **Ministerul Muncii și Protecției Sociale** **<u>Realizată pentru perioada de raportare.</u>** Potrivit prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 333/2014 pentru aprobarea Regulamentului privind prestarea serviciilor de comunicare prin utilizarea limbajului mimico-gestual/limbajului semnelor cu ajutorul interpretului, Asociația Surzilor din Republica Moldova asigură organizarea și prestarea serviciilor de comunicare prin utilizarea limbajului mimico-gestual/limbajului semnelor cu ajutorul interpretului.	utilizarea limbajului mimico-gestual/limbajului semnelor cu ajutorul interpretului. Astfel, cheltuielile ce țin de prestarea serviciilor de comunicare prin utilizarea limbajului mimico-gestual/limbajului semnelor cu ajutorul interpretului, sunt achitate din bugetul Ministerului Muncii și Protecţiei Sociale. Legea bugetului de stat pentru anul 2025 prevede alocarea mijloacelor financiare pentru plata serviciilor de comunicare prin utilizarea limbajului mimico-gestual/limbajului semnelor cu ajutorul interpretului, de către Asociaţia Surzilor din Republica Moldova, pentru anul **2025** fiind alocate **994,3 mii lei**. Conform prevederilor art. 27 din Legea nr. 60/2012, persoanele cu dizabilităţi au acces liber la sistemul educaţional de toate nivelele în condiţii de egalitate cu ceilalţi cetăţeni. Totodată, asigurarea accesului egal la toate nivelurile de învățământ și formare profesională a persoanelor vulnerabile, inclusiv a persoanelor cu dizabilități, a populațiilor indigene și a copiilor aflaţi în situaţii vulnerabile, prin asigurarea instituțiilor de învățământ de la toate nivelurile, cu editarea, prin sisteme alternative de

								Astfel, cheltuielile ce țin de prestarea serviciilor de comunicare prin utilizarea limbajului mimico-gestual/limbajului semnelor cu ajutorul interpretului, sunt achitate din bugetul Ministerului Muncii și Protecţiei Sociale. Legea bugetului de stat pentru anul 2024 prevede pentru plata de către Asociaţia Surzilor din Republica Moldova a serviciilor de traducere în limbajul prin semne, acordate de interpreți - suma **de 945,9 mii de lei/anual**. Conform prevederilor art. 27 din Legea nr. 60/2012, persoanele cu dizabilităţi au acces liber la sistemul educaţional de toate nivelele în condiţii de egalitate cu ceilalţi cetăţeni. Totodată, asigurarea accesului egal la toate nivelurile de învăţământ şi formare profesională a persoanelor vulnerabile, inclusiv a persoanelor cu dizabilităţi, a populaţiilor indigene şi a copiilor aflaţi în situaţii vulnerabile, prin asigurarea	comunicare (în sistem Braille, în variantă sonoră, în limbaj mimico - gestual şi etc.) a literaturii artistice, a manualelor şcolare, a altor materiale didactice şi mijloace de instruire (măsuri pentru facilitarea învăţării limbajului mimico-gestual şi promovarea identităţii lingvistice a persoanelor cu deficientei de auz și educaţia persoanelor, şi mai ales a copiilor, cu deficienţe de vedere, de auz sau cu surdocecitate prin cele mai adecvate şi individualizate programe şi limbaje, căi şi modalităţi, precum şi în medii care să le favorizeze o maximă dezvoltare socială). **Pe parcursul anului 2025**, de servicii de interpretare în limbajul mimico-gestual au beneficiat **circa 16 878 de persoane cu dizabilități, care au beneficiat de 13 566 ore de interpretare**, inclusiv prin modalități ca WhatsApp, Viber și SMS. **Ministerul Educației și Cercetării** Menționăm, cadrele didactice care predau în clasele în care sunt incluși copiii cu deficiențe de auz nu posedă limbajul mimico-gestual. Comunicarea se dezvoltă prin utilizarea formelor citit, scrisă,

								instituţiilor de învăţământ de la toate nivelurile, cu editarea, prin sisteme alternative de comunicare (în sistem Braille, în variantă sonoră, în limbaj mimico - gestual şi etc.) a literaturii artistice, a manualelor şcolare, a altor materiale didactice şi mijloace de instruire. Statul, prin intermediul Ministerului Educației și Cercetării şi altor autorităţi publice centrale şi locale competente, asigură accesul persoanelor cu dizabilităţi la educaţia preşcolară, şcolară şi extraşcolară pentru a obţine studii medii generale, studii medii de specialitate şi studii superioare adaptate necesităţilor individuale, în conformitate cu programul individual de reabilitare şi incluziune socială (întreprinde măsuri adecvate pentru facilitarea învăţării limbajului mimico-gestual şi promovarea identităţii lingvistice a persoanelor cu deficientei de auz și educaţia persoanelor, şi mai ales a copiilor, cu deficienţe de	labiolectură, utilizarea tehnologiilor informaționale. Pentru asigurarea cu servicii de comunicare prin utilizarea limbajului mimico-gestual/limbajului semnelor cu ajutorul interpretului a elevilor cu deficiențe de auz se realizează prin identificarea numărului de elevi cu deficiențe de auz care au necesitatea acestei forme de suport și realizarea măsurilor de solicitare și implementare a serviciului de comunicare prin utilizarea limbajului mimico-gestual/limbajului semnelor cu ajutorul interpretului în conformitate cu *HG nr. 333 din 14.05.2014.* Prin Ordinul MEC nr. 1242 din 04.09.2024, a fost constituit un Grup de lucru interinstituțional pentru monitorizarea incluziunii educaționale a copiilor cu deficiențe senzoriale, care a finalizat etapa de colectare a datelor și urmează să elaboreze recomandări sistemice.

								vedere, de auz sau cu surdocecitate prin cele mai adecvate şi individualizate programe şi limbaje, căi şi modalităţi, precum şi în medii care să le favorizeze o maximă dezvoltare şcolară şi socială). În speță, angajează profesori, inclusiv profesori cu dizabilităţi, calificaţi în limbajul mimico-gestual şi/sau în sistemul Braille, în alte moduri alternative de comunicare, şi pentru formarea profesioniştilor în domeniul instruirii persoanelor cu dizabilităţi şi a personalului care lucrează cu aceste persoane la toate nivelele educaționale). În anul 2024, de servicii de interpretare în limbajul mimico-gestual au beneficiat circa 850 de persoane cu dizabilități, care au beneficiat de 7970 ore de interpretare, inclusiv prin modalități ca WhatsApp, Viber, Skype, SMS.	
3.4.3	Dotarea instituțiilor de învățământ (la necesitate) cu materiale de	2024-2027	7000,0 2024 –	Surse externe	Ministerul Educației și Cercetării	UNICEF	Numărul de instituți i dotate	**Ministerul Educației și Cercetării** **<u>Realizată pentru perioada de raportare.</u>**	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Ministerul Educației și Cercetării**

	predare, de învățare și cu echipament specializat pentru copiii cu cerințe educaționale speciale și/sau dizabilități, inclusiv pentru copii cu deficiențe de auz		1000,0; 2025 – 2000,0; 2026 – 3000,0; 2027 – 1000,0				corespunzător	Pentru dotarea instituțiilor de învățământ cu materiale de predare, de învățare și cu echipament specializat pentru copiii cu cerințe educaționale speciale și/sau dizabilități, inclusiv pentru copii cu deficiențe de auz, CRAP conform unui orar stabilit, monitorizează instituțiile de învățământ general. În perioada septembrie-decembrie 2024, conform ordinului MEC nr. 1242 din 04.09.2024, a fost constituit un grup de lucru privind monitorizarea incluziunii educaționale a copiilor/elevilor cu deficiențe senzoriale din instituțiile de învățământ general: **71** de copii cu deficiențe de auz și **65** de copii cu deficiențe de văz. Scopul vizitelor prevede identificarea necesităților educaționale ale copiilor/elevilor, determinarea prestării calității serviciilor de suport, gradul de deținere și funcționare a echipamentului specializat pe care îl au în folosință,	CRAP monitorizează instituțiile de învățământ general, pentru dotarea instituțiilor de învățământ cu materiale de predare, de învățare și cu echipament specializat pentru copiii cu cerințe educaționale speciale și/sau dizabilități, inclusiv pentru copii cu deficiențe de auz. Cu susținerea financiară a Uniunii Europene, UNICEF și PNUD și în parteneriat cu Ministerul Educației și Cercetării au fost selectate cele 95 instituții de învățământ pentru dotarea CREI cu echipament specializat, tehnologie asistivă pentru copiii cu cerințe educaționale speciale: deficiențe de auz, deficiențe de vedere și deficiențe mentale. A fost aprobat Programul de asistență psihosocială pentru copiii și adolescenții cu cerințe educaționale speciale din instituțiile de învățământ și Ghidul practic pentru suportul copiilor cu deficiențe de auz și tulburări de spectru autist. La Universitatea Pedagogică de Stat „I. Creangă” au fost deschise 2 spații multifuncționale : **1.** Spațiu multifuncțional Psihopedagogie (cu sălile: Evaluare psihologică, Dezvoltare personală, Consiliere

								tehnologiilor asistive la nivel de copil și instituție de învățământ. Totodată, UNICEF – Moldova a donat un lot de **592** de laptopuri și accesorii, în valoare totală de peste 500 de mii de dolari pentru **21** de instituții din întreaga țară (**11** licee și gimnazii din mun. Chișinău, **8** școli din localități din stânga Nistrului, Institutul Național pentru Educație și Leadership (INEL) și Centrul Republican de Asistenţă Psihopedagogică (CRAP), inclusiv serviciile de asistență psihopedagogică din subordinea acestuia. Ultima donație a fost făcută la 11.12.2024.	psihopedagogică, Simularea activităților de predare), **2.** Spațiu multifuncțional Educație incluzivă (cu sălile: Clasa incluzivă, Sala Logopedie, Terapii integrate, Diagnostic functional) II. Sălile Evaluare psihologică și Diagnostic functional au fost dotate cu instrumentariu de diagnostic, care poate fi folosit pentru studenții cu CES, dar în special este folosit în pregătirea profesională a viitorilor specialiști în psihopedagogie, psihopedagogie specială, psihologie și asistență socială. În anul 2025, copiii cu cerințe educaționale speciale din 95 de școli din Republica Moldova au beneficiat de echipamente asistive în valoare totală de peste 17 milioane lei (aproximativ 1 mln USD sau 870 mii EUR) ce sunt oferite de UNICEF grație suportului Uniunii Europene, Parteneriatului Global pentru Educație, Guvernului Japoniei și Guvernului Statelor Unite ale Americii. În raioanele Cahul și Ungheni, sprijinul a venit prin programul EU4Moldova: Regiuni-cheie, implementat de UNICEF și PNUD. Un total de aproximativ 500

									de seturi de echipamente, în valoare de circa peste 2,32 milioane lei (138.000 USD sau 118 200 EUR), a fost distribuit către 20 de instituții de învățământ din aceste două raioane.
Obiectiv specific 3.5. Cooperarea intersectorială consolidată pentru prevenirea și combaterea abandonului școlar Indicator: Numărul de cazuri de abandon soluționate prin cooperare intersectorială (Responsabilitatea prezentării datelor: Ministerul Educației și Cercetării) Date de referință: 0 Țintă: 100								**MEC** Ministerul colectează prin cooperare cu organele locale de specialitate din domeniul învățământului datele statistice privind abandonul școlar, rapoartele generalizate fiind publicate pe pagina oficială a MEC (https://mec.gov.md/ro/content/date-statistice-despre-scolarizarea-elevilor-si-abandonul-scolar).	**MEC** Conform situației la 15 decembrie 2025, în sistemul educațional din țară au fost înregistrați 295085 de elevi cu vârsta între 6/7-16 ani. Din ei, **222 de elevi** au abandonat școala, ceea ce constituie 0,08%. Totodată, se constată că majoritatea cazurilor de abandon școlar se înregistrează în **ciclul gimnazial (182)**, față de cel **primar (40**). De asemenea, în ciclul gimnazial numărul băieților **(110)** care sunt în situația de abandon școlar predomină în comparație cu numărul fetelor **(72)**, pe când în ciclul gimnazial numărul fetelor și al băieților este egal. Raportul evidențiază o problemă persistentă a abandonului școlar, concentrată preponderent în ciclul gimnazial. Factorul principal care contribuie la acest fenomen este migrația peste hotare, urmat de refuzul părinților și starea materială precară, mai exact:

									– Plecați peste hotare – 96; – Refuzul părinților – 42; – Starea materială precară – 19; – Nereușita școlară – 12; – Alte cauze – 57. Toate cazurile încadrate la "alte cauze" sunt identificate în ciclul gimnazial, sugerând o diversitate de factori specifici vârstei și contextului adolescentin. În concluzie, se atestă o ușoară descreștere a abandonului școlar, în comparație cu datele de la 1 iunie 2025.
3.5.1	Elaborarea unor studii privind abandonul școlar și factorii care generează acest fenomen	2024; 2027	151,6 2024 – 72,8; 2027 – 78,9	Surse externe	Ministerul Educației și Cercetării	Parteneri de dezvoltare	Două studii elaborate	**Ministerul Educației și Cercetării - <u>Nerealizată</u>** În colaborarea cu UNICEF se preconizează un studiu privind bunăstarea și satisfacția beneficiarilor din sistemul educațional. Cercetarea va contribui la diminuarea cazurilor de abandon. Raportul MEC privind abandonul școlar va fi plasată pe site-ul MEC în luna ianuarie, 2025.	**<u>În proces de realizare</u>** **Ministerul Educației și Cercetării** MEC colectează prin cooperare cu organele locale de specialitate din domeniul învățământului datele statistice privind abandonul școlar, rapoartele generalizate fiind publicate pe pagina oficială a MEC semestrial (https://mec.gov.md/ro/content/date-statistice-despre-scolarizarea-elevilor-si-abandonul-scolar-0). Rapoartele conțin date dezagregate pe cicluri de studii și gen, precum și principalele cauze ale acestui fenomen. În 2025 MEC în parteneriat cu UNICEF, UNFPA, UN Women, UNDP, UNHCR au elaborat un instrument de cercetare a percepțiilor

									și opiniilor elevilor, cadrelor didactice, părinților, cu privire la practicile școlare și anumite domenii identificate. În cadrul acestuia, cu suportul CIVIS, a fost elaborat Sondajul național reprezentativ în școli ,,Barometrul situației din învățământul gimnazial și liceal (clasele 5-9 și 10-12)". Concluziile cercetării se vor referi și la cauzele abandonului școlar.
3.5.2	Elaborarea și aprobarea unor proceduri operaționale multidisciplinare privind gestionarea situațiilor de abandon școlar	2025	8,7	Surse bugetare	Ministerul Educației și Cercetării; Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Ministerul Afacerilor Interne		Numărul de instituți i care au particip at la elaborar ea și aprobar ea procedu rilor operațio nale; procedu rile elaborat e și aprobat e		**<u>În proces de realizare</u>** **Ministerul Educației și Cercetării** În scopul prevenirii și combaterii fenomenului abandonului școlar, instituțiile de învățământ stabilesc relații de colaborare multidisciplinară cu direcțiile și serviciile din domeniul protecției sociale a familiei și copilului, sănătății, poliției etc. în examinarea cazurilor, respectând procedurile de organizare instituțională și de intervenție în cazurile de abuz, neglijare, exploatare, trafic al copiilor. Este elaborată Metodologia privind gestionarea situațiilor de absenteism și abandon școlar în instituțiile de învățământ primar și secundar, care urmează să fie aprobată prin ordin MEC. **Ministerul Afacerilor Interne** **Inspectoratul General al Poliției**

									În perioada de raport din partea autorității responsabile nu au parvenit solicitări privind participarea IGP la elaborarea procedurilor operaționale.
3.5.3	Dezvoltarea capacităților specialiștilor privind soluționarea abandonului școlar prin abordare multidisciplinară	2026-2027	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Ministerul Educației și Cercetării		Numărul de specialiști instruiți privind abordarea multidisciplinară		
3.5.4	Asigurarea accesului copiilor la educație de calitate prin capacitarea cu transport școlar	2024	74684,1 4000,0; 70684,1	Surse bugetare neidentificate Surse externe	Ministerul Educației și Cercetării	Guvernul României	60 de unități de transport procurate	**Ministerul Educației și Cercetării** **<u>Realizată</u>** Pe parcursul anului 2024, 69 microbuze achiziționate din grantul oferit de Guvernul României, au fost repartizate către APL.	**Ministerul Educației și Cercetării** pe parcursul anului 2025 au fost achiziționate din bugetul de stat 21 unități de transport școlar și 10 unități au fost transmise de către UNDP pentru transportarea inclusiv a copiilor cu dizabilități
Obiectiv specific 3.6. Școlile cu predare în limba română din regiunea transnistreană activează fără impedimente și Guvernul contribuie activ la continuarea realizării obligațiilor sale pozitive, stabilite în hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului, pronunțată în cauza Catan și alții vs. Republica Moldova și Federația Rusă Indicator: Numărul de intervenții aferente realizării dreptului la educație inițiate în perioada de referință, soldate cu acces îmbunătățit la educația cu predare în limba română în regiunea Transnistreană (Responsabilitatea prezentării datelor: Ministerul Educației și Cercetării)								**MEC** În 2024 au fost alocate finanțe pentru reparații curente, echipamente TIC și instalarea aparatelor de aer condiționat. Total peste 13 intervenții.	**MEC** În perioada de referință, Ministerul Educației și Cercetării, în colaborare cu alți actori guvernamentali și internaționali, a inițiat și implementat un număr de 21 intervenții concrete menite să sprijine dreptul la educație în limba română în instituțiile de

Date de referință: 0 Țintă: 3	În contextul crizei energetice, Ministerul a demarat un proces de evaluare a necesităților instituțiilor educaționale din regiunile menționate, având în vedere impactul acestei crize asupra activităților educaționale. Printre principalele necesități identificate se numără surse de energie (climatizoare, generatoare, corpuri de încălzire electrice) și echipamente digitale (tablete, tastaturi, etc), inclusiv abonamente cu internet, acoperite cu sprijinul partenerilor de dezvoltare din surse externe de finanțare. Pentru a asigura o utilizare eficientă a resurselor disponibile, s-a efectuat o analiză detaliată a bugetului și planului de achiziții publice a instituțiilor pentru anul 2025, s-au revizuit bugetele instituționale și s-au prioritizat necesitățile urgente ale instituțiilor din stânga Nistrului și Zona de Securitate, subordonate Ministerului. Aceste alocări	învățământ din regiunea transnistreană, subordonate Ministerului. Printre principalele intervenții se numără: • Asigurarea continuității procesului educațional prin alocarea resurselor financiare necesare funcționării școlilor (inclusiv acoperirea cheltuielilor curente și de întreținere); • Dotarea instituțiilor cu echipamente TIC, mobilier și materiale didactice moderne; • Sprijin logistic și juridic pentru menținerea statutului legal al instituțiilor subordonate MEC și protejarea drepturilor elevilor și cadrelor didactice; • Organizarea instruirilor tematice pentru cadrele didactice privind predarea și promovarea valorilor democratice și europene; • Monitorizarea și raportarea continuă către organismele internaționale privind obstacolele întâmpinate în accesul la educația în limba română;

								au fost ajustate pentru a include atât investiții în infrastructură, cât și în resurse educaționale pentru procesul didactic în aceste regiuni.	• Dezvoltarea unui mecanism de dialog și coordonare cu părinții, directorii și comunitățile școlare pentru consolidarea sprijinului local.
3.6.1	Realizarea intervențiilor necesare pentru soluționarea oricăror încălcări, inclusiv în contextul hotărârilor CtEDO și a înțelegerilor convenite în procesul de negocieri, precum și asigurarea condițiilor optime de activitate în școlile cu predare în limba română din regiunea transnistreană	2024-2027	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Biroul Politici de Reintegrare; Ministerul Educației și Cercetării	Organizații necomerciale; parteneri de dezvoltare; Oficiul Avocatului Poporului,	Numărul de intervenții; tipul încălcărilor identificate; accesul elevilor la instituțiile de învățământ; procesul didactic asigurat	**Biroul politici de reintegrare, Cancelaria de Stat** **<u>Realizată pentru perioada de raportare.</u>** În pofida impedimentelor artificiale create de Tiraspol, autoritățile constituționale reușesc să asigure procesul didactic în școlile cu predare în limba română din regiunea transnistreană a Republicii Moldova, care funcționează în baza programelor Ministerului Educației și Cercetării. Numărul de elevi este în permanentă creștere, ceea ce denotă interesul părinților și al elevilor față de perspectivele oferite de studiile urmate în aceste instituții de învățământ (1849 elevi în anul de studii 2023-2024 și 1936 elevi în anul de studii 2024-2025). Deși numărul	**<u>În proces de realizare</u>** **Biroul politici de reintegrare, Cancelaria de Stat** 1. Numărul de intervenții: 14; 2. Tipul încălcărilor identificate: citarea ilegală a tinerilor pentru așa-zisa „evidență militară” și constrângerea acestora la înrolarea forțată în structurile armate din regiune; privarea școlilor de sedii proprii; tentative de creare a obstacolelor în privința transportului și aprovizionării școlilor; presiuni asupra corpului didactic, precum și intimidarea familiilor care optează pentru educația în limba română. 3. accesul elevilor la instituțiile de învățământ: asigurat; 4. Procesul didactic: asigurat. • În ciuda impedimentelor artificiale create de Tiraspol, autoritățile constituționale reușesc să asigure procesul didactic în școlile din regiunea transnistreană, care funcționează în baza programelor Ministerului Educației și Cercetării (MEC). Numărul de elevi este în permanentă creștere, ceea ce denotă

								elevilor din cele 8 școli crește, acest indicator este insuficient și mai sunt multe acțiuni de întreprins pentru a asigura implementarea standardelor educaționale în vigoare în tot perimetrul aflat temporar în afara controlului autorităților constituționale. Printre aceste acțiuni se numără uniformizarea programelor educaționale, dotarea școlilor cu sedii proprii și conforme cerințelor curente și extinderea proceselor educaționale în celelalte instituții de învățământ din regiune. În acest sens, cele opt școli cu predare în limba română sunt asistate permanent pentru a asigura desfășurarea neîntreruptă, în bune condiții și fără provocări a procesului educațional. În contextul hotărârii CEDO în cauza *Catan și alții*, Biroul își menține poziția pentru păstrarea acestor cauze sub supravegherea Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei pentru Drepturile Omului și BPR	interesul părinților și al elevilor față de perspectivele oferite de studiile urmate în aceste instituții de învățământ (1849 elevi în anul de studii 2023-2024, 1936 elevi în anul de studii 2024-2025 și 2041 elevi în anul de studii 2025-2026 (https://gov.md/ro/comunicate-de-presa-bpr/2041-de-elevi-studiaza-scolile-cu-predare-limba-romana-din-regiunea). • În contextul hotărârii CEDO în cauza Catan și alții, BPR își menține poziția pentru păstrarea acestor cauze sub supravegherea Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei pentru Drepturile Omului și prezintă cu regularitate informații către MAE și MJ (Agentul guvernamental) privind situația școlilor. • În 2025 au avut loc două ședințe a grupurilor de lucru pentru educație: la 24 aprilie 2025 https://gov.md/ro/comunicate-de-presa-bpr/prima-sedinta-grupurilor-de-lucru-pentru-educatie-din-acest) și la 09 decembrie 2025 (https://gov.md/ro/comunicate-de-presa-bpr/sedinta-grupurilor-de-lucru-pentru-educatie-chisinaul-reitereaza-apelul). • Chișinăul insistă pe rezolvarea problemelor stringente a celor 8 școli cu predare în limba română din

								prezintă cu regularitate informații către MAE și MJ (Agentul guvernamental) privind situația școlilor. Ca urmare a abordării destructive din partea Tiraspolului, în continuare se atestă nesoluționarea problemelor strategice privind dotarea unor școli cu sedii proprii, cu condiții adecvate, și revenirea acestora în localitățile de baștină ale profesorilor și elevilor, în special pentru Liceul „Evrica” din Râbnița, Liceul „Ștefan cel Mare” din Grigoriopol; este extrem de acută nevoia amplasării într-un sediu adecvat a Liceului „Lucian Blaga” din Tiraspol. Rămâne actuală rezolvarea problemei privind citarea ilegală de către Tiraspol a adolescenților din clasele superioare, în încercarea de a-i înrola în structurile armate neconstituționale. Pe parcursul anului 2024, s-au atestat noi devieri ale Tiraspolului de la înțelegerile convenite prin Decizia protocolară din 25 noiembrie 2017 privind	regiunea transnistreană: dotarea unor școli cu sedii proprii, cu condiții adecvate, și revenirea acestora în localitățile de baștină ale profesorilor și elevilor, în special pentru Liceul „Evrica” din Râbnița (în februarie și iunie 2025, reprezentanții Chișinăului au desfășurat trei vizite de lucru la imobilele situate pe str. Gagarin nr. 14 din or. Rîbnița) și pentru Liceul „Ștefan cel Mare” din Grigoriopol; este extrem de acută nevoia amplasării într-un sediu adecvat a Liceului „Lucian Blaga” din Tiraspol (https://gov.md/ro/comunicate-de-presa-bpr/dupa-mai-bine-de-doua-decenii-expertii-din-domeniul-educatiei-de-pe-ambele), (https://gov.md/ro/comunicate-de-presa-bpr/specialistii-de-la-chisinau-au-efectuat-o-noua-vizita-de-documentare-la), (https://gov.md/ro/comunicate-de-presa-bpr/expertii-din-domeniul-constructiilor-au-efectuat-o-vizita-de-evaluare). • Alte probleme abordate: 1) presiunea pe elevii din clasele superioare privind înrolarea forțată în structurile armate neconstituționale, inclusiv prin intimidarea părinților acestora la locul de muncă și prin alte forme de constrângere, 2) obligarea directorilor să prezinte listele

								funcționarea școlilor cu predare în limba română (https://gov.md/sites/default/files/2017_11_25_protokolnoe_reshenie_o_funkcioniro vanii_moldavskih_shkol.pdf). Astfel, s-au înregistrat cazuri de împiedicare a transportării loturilor de bunuri destinate acestor școli, situație care a fost rezolvată prin intervenția BPR. Tiraspolul a impus, de la 1 februarie 2024, tarife majorate pentru energia electrică și gaze naturale consumate de aceste instituții de învățământ, tarife de până la circa 5-8 ori mai mari comparativ cu celelalte școli din regiune., iar Guvernul a intervenit spre a diminua efectele negative ale presiunilor Tiraspolului asupra școlilor, alocând suma de 1395,0 mii lei prin Programul activităților de reintegrare a țării pentru anul 2024, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 341/2024. Deși s-a intervenit intens pe platforma de negocieri pentru a discuta situația (3	potențialilor „recruți”, 3) asigurarea liberei deplasări prin punctele neautorizate a colectivelor artistice de elevi pentru a participa la un festival de dans într-o localitate din stânga Nistrului aflată în afara controlului constituțional. • În vara 2025 s-a intervenit în comun cu MEC, Ministerul Apărării și IGP, fiind sesizați mediatorii și observatorii în procesul de negocieri pentru reglementarea transnistreană, precum și alți parteneri internaționali, în legătură cu acțiunile ilegale ale Tiraspolului care vizau 1 caz de „citare” și potențială „înrolare” a unui elev. Datorită acțiunilor coordonate ale autorităților tânărul a parcurs procedurile legale de evidență la organele administrativ-militare din subordinea Ministerului Apărării. • Problematica celor 8 școli cu predare în limba română din regiunea transnistreană a figurat pe agenda discuțiilor la întrevederile vicepremierului pentru reintegrare cu reprezentanții partenerilor externi, inclusiv cu Reprezentantul Special al Președinției în exercițiu a OSCE (https://gov.md/ro/comunicate-de-presa-bpr/intrevederea-viceprim-ministrului-valeriu-chiveri-cu-thomas-lenk) pentru reglementarea transnistreană, cu Reprezentanta

								reuniuni de lucru între reprezentanții politici și 8 demersuri către Tiraspol), Tiraspolul a respins rezolvarea problemelor semnalate și a refuzat îndelungat organizarea ședinței grupurilor de lucru pentru educație. După o pauză de mai mult de doi ani, la data de 06 decembrie 2024 a fost convocată ședința grupurilor de lucru pentru educație. La fel, experții de la Chișinău au atras atenția asupra faptului că măsurile discriminatorii și unilaterale ale Tiraspolului de majorare a tarifelor la serviciile comunale pentru toate școlile cu predare în limba română din regiune. În cadrul dialogului, în mod prioritar, a fost pus în discuție subiectul referitor la asigurarea cu sedii proprii, în mod special pentru Liceul Teoretic „Evrika” din or. Râbnița și Liceul Teoretic „Ștefan cel Mare și Sfânt” din or. Grigoriopol, temporar situat în s. Doroțcaia. (https://gov.md/ro/content/dupa-o-pauza-de-aproape-	Uniunii Europene în procesul de reglementare transnistreană (https://gov.md/ro/comunicate-de-presa-bpr/vicepremierul-oleg-serebrian-avut-o-intrevedere-de-ramas-bun-cu), etc. • Guvernul a continuat măsurile de susținere a instituțiilor de învățământ cu predare în limba română din regiunea transnistreană, alocând prin Programul activităților de reintegrare a țării (PARȚ) în 2025 4,8 milioane de lei (HG nr.311/2025). • În total, în ultimii 6 ani, pentru aceste 8 școli și pentru instituțiile de învățământ din perimetrul Zonei de Securitate, prin PARȚ a fost alocată suma de peste 48 de milioane de lei, asigurând buna lor funcționalitate și un acces echitabil la o educație de calitate. (https://gov.md/ro/comunicate-de-presa-bpr/peste-48-de-milioane-de-lei-au-fost-oferiti-domeniului-educatiei-ultimii-6). **MEC** În perioada de referință, au fost realizate 5 intervenții majore în sprijinul școlilor cu predare în limba română din regiunea transnistreană. Acestea au inclus:

								doi-ani-avut-loc-sedinta-grupurilor-de-lucru-pentru-educatie). Situația din cele opt școli cu predare în limba română din regiunea transnistreană se află sub un control permanent atât din partea Ministerului Educației și Cercetării, cât și a Biroul, având prioritate absolută desfășurarea procesului educațional într-un mediu atractiv și sigur pentru copii, dar și pentru corpul didactic și administrația instituțiilor de învățământ.	• Dotarea instituțiilor cu echipamente TIC și mobilier modern; • Alocarea mijloacelor financiare pentru acoperirea cheltuielilor curente și pentru intervenții urgente în infrastructură; • Actualizarea și transmiterea poziției Guvernului în cadrul platformelor de dialog și mecanismelor internaționale de monitorizare; • Facilitarea procesului de înmatriculare și asigurarea accesului copiilor la educația în limba română. Tipul încălcărilor identificate: presiuni administrative și logistice asupra conducerii instituțiilor; restricționarea accesului la infrastructura școlară (în unele cazuri); obstacole birocratice privind transportul și aprovizionarea instituțiilor; intimidări indirecte asupra familiilor care aleg educația în limba română. Accesul elevilor la instituțiile de învățământ: Accesul elevilor a fost în general asigurat, în pofida constrângerilor specifice regiunii. Ministerul Educației și Cercetării, în cooperare cu alți parteneri guvernamentali și

									organizații internaționale, a monitorizat permanent situația și a intervenit punctual pentru remedierea eventualelor dificultăți. În cazurile în care au fost semnalate bariere administrative sau logistice (ex. dificultăți de traversare a liniei administrative, solicitări nejustificate de documente de către autoritățile de facto), au fost întreprinse acțiuni de advocacy și mediere. De asemenea, s-au desfășurat campanii de informare și consiliere pentru părinți, menite să sprijine opțiunea pentru continuarea studiilor în limba română. În anul de studii de referință, numărul elevilor înscriși s-a menținut stabil, fiind susținut de măsuri active de sprijin și protejare a comunității educaționale. Procesul didactic asigurat: Toate cele 8 instituții de învățământ cu predare în limba română subordonate Ministerului Educației și Cercetării din regiunea transnistreană și-au desfășurat activitatea în regim normal, respectând standardele curriculare și reglementările în vigoare. Procesul educațional a fost asigurat de cadre didactice calificate, cu sprijinul logistic și metodologic oferit de autoritățile naționale. Materialele didactice, echipamentele TIC și

									mobilierul școlar au fost distribuite în baza necesităților exprimate de instituții, contribuind la crearea unui mediu de învățare funcțional și sigur. Formatele de predare s-au desfășurat în regim hibrid, cu respectarea particularităților contextuale ale fiecărei localități. Ministerul a menținut un dialog constant cu directorii instituțiilor și cu comunitățile educaționale, urmărind să preîntâmpine orice acțiune de natură să afecteze libertatea educațională și siguranța elevilor și profesorilor.
3.6.2	Implementarea unor programe de formare și de dezvoltare profesională pentru cadrele didactice din aceste școli	2024-2027	5,8	Surse bugetare	Ministerul Educației și Cercetării; Universități	Experți în educație; instituții internaționale educaționale	Numărul de cadre didactice instruite și feedbackul acestora; îmbunătățirea metodelor de predare	**Ministerul Educației și Cercetării** **<u>Realizată pentru perioada de raportare.</u>** 24 cadre didactice și manageriale din școlile cu predare în limba română din regiunea transnistreană au fost formate ca mentori la cursurile din cadrul *Programului de formare a mentorilor instituționali*, organizate de Institutul Național de Educație și Leadership (INEL).	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Ministerul Educației și Cercetării** INEL a format 24 de mentori instituționali în cadrul Programului de formare a mentorilor instituționali, care actualmente prestează servicii de mentorat în 10 instituții de învățământ din stânga Nistrului: 1. Instituția Publică Gimnaziul Pîrîta 2. Instituția Publică Liceul Teoretic Mihai Eminescu (Corjova) 3. Instituția Publică Liceul Teoretic Dorotcaia

									4. Instituția Publică Liceul Teoretic Ion Creangă (Coșnița) 5. Instituția Publică Liceul Teoretic Vlad Ioviță (Cocieri) 6. Instituția Publică Gimnaziul Constantin Sucitu (Corjova) 7. Instituția Publică Liceul Teoretic Ștefan cel Mare și Sfânt (Grigoriopol) 8. Instituția Publică Gimnaziul Anatol Codru (Molovata Nouă) 9. Instituția Publică Liceul Teoretic Alexandru cel Bun (Bender) 10. Instituția Publică Liceul Teoretic Lucian Blaga (Tiraspol) Totodată, a fost implementat Programul de formare continuă,, Educația bazată pe valori" în cele 10 instituții participante în Programul de mentorat, beneficiind de acest proces un număr de **482 de cadre didactice din cele 10 școli.** În același timp, IP LT *Dorotcaia*, s Dorotcaia, r. Dubăsari a fost selectată pentru participare la Programul Național *Investim în directori. Leadership și transformare organizațională.* În rezultatul participării în cadrul acestui program

									va beneficia de formări întregul colectiv al acestei instituții în perioada 2025-2026. În conformitate direcția prioritară a politicilor educaționale în Republica Moldova Învățarea pe tot parcursul vieții, Centrul de Resurse pentru Formare Continuă din cadrul Universității de Stat din Moldova oferă un set de programe de formare continuă, care răspund necesităților beneficiarilor. În cadrul programelor de formare și de dezvoltare profesională pentru cadrele didactice, în perioada de raportare, s-au înscris și participat la programe de FC inclusiv cadre didactice din Transnistria. După încheierea programului de FC, respectivele cadre didactice au venit cu feedback pozitiv, evidențiind transmiterea informațiilor într-o manieră eficientă, abordată în baza unor situații reale și utilă în actul didactic. Aceștia declară aplicarea strategiilor didactice în activitate și valorificarea materialelor de suport de care au beneficiat. Numărul de cadre didactice instruite: cca 10 persoane la FC tradițională+ 18 persoane în cadrul Programului național „Investim în profesori”, Etapa III feedbackul acestora: pozitiv

									îmbunătățirea metodelor de predare: prin implementarea strategiilor didactice adaptate la nevoile actuale ale elevilor.
3.6.3	Stabilirea parteneriatelor internaționale privind sprijinul pentru implementarea hotărârii CtEDO	2024-2027	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Ministerul Justiției (Agentul Guvernamental); Ministerul Afacerilor Externe; Biroul Politici de Reintegrare; Ministerul Educației și Cercetării	Parteneri de dezvoltare; organizații internaționale de educație	Numărul de parteneriate stabilite, sprijinul obținut; inițiative comune dezvoltate	**Ministerul Justiţiei** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** În sensul consolidării capacităților instituției Agentului guvernamental pentru a asigura un proces eficient și prompt de executare a hotărârilor aflate în procedura Comitetului de Miniștri, cu sprijinul Proiectului Consiliului Europei „Consolidarea sistemului de justiție penală bazat pe respectarea drepturilor omului în Republica Moldova” a fost planificată detașarea a trei funcționari din cadrul Direcției agent guvernamental, pentru o perioadă de trei luni pe parcursul anului 2024, la Departamentul de Executare a Hotărârilor și Deciziilor CtEDO. Această acțiune este destinată să contribuie la o mai bună cunoaștere a mecanismelor de supraveghere de către	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Ministerul Justiției** Pentru a asigura un proces eficient și prompt de executare a hotărârilor aflate în procedura Comitetului de Miniștri, cu sprijinul Proiectului Consiliului Europei „*Consolidarea sistemului de justiție penală bazat pe respectarea drepturilor omului în Republica Moldova”,* pe parcursul anului 2025, un funcționar public a fost detașat în cadrul aceluiași departament. **Ministerul Afacerilor Externe** Prin intermediul dialogului diplomatic și multilateral, MAE subliniază în mod consecvent responsabilitatea Federației Ruse, așa cum a fost constatată în jurisprudența CtEDO, pentru sprijinul acordat regimului neconstituțional de la Tiraspol și pentru încălcările continue ale drepturilor fundamentale ale cetățenilor Republicii Moldova din regiune. MAE continuă să colaboreze activ cu Comitetul de Miniștri pentru

								Comitetul de Miniștri a modului de executare a hotărârilor și deciziilor Curții, la o analiză minuțioasă a constatărilor Curții pentru a identifica cele mai adecvate măsuri de asigurare a unui proces de implementare rapid și precis, la o raportare mai eficientă a tuturor măsurilor planificate sau întreprinse la nivel național și, prin urmare, la reducerea numărului de cauze moldovenești aflate în proces de supraveghere. În același timp, detașarea funcționarilor la Departamentul de Executare va asigura o examinare mai rapidă a planurilor și a rapoartelor de acțiuni prezentate de către Guvern și, astfel, o mai bună gestionare a procesului de executare a hotărârilor Curții referitoare la Republica Moldova. n paralel, pe parcursul anului 2024, cu sprijinul Proiectului Consiliului Europei „Consolidarea sistemului de justiție penală bazat pe respectarea drepturilor	drepturile omului al Consiliului Europei în vederea menținerii pe agendă și supraveghere a executării hotărârilor CtEDO împotriva Federației Ruse, care vizează RM (cauzele originare din regiunea transnistreană a RM - Catan vs RU, Lypovcenko și Halabudenco, grupul Mozer, etc.). Totodată, MAE depune eforturi diplomatice constante pentru informarea și solicitarea sprijinului din partea statelor membre CoE pentru executarea hotărârilor CtEDO în cauzele originare din regiunea transnistreană, pronunțate împotriva Federației Ruse, inclusiv identificarea mecanismelor compensatorii pentru astfel de cauze. În contextul implementării calendarului Președinției Republicii Moldova a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei, pe dimensiunea consolidării sistemului Convenției Europene a Drepturilor Omului și asigurării executării hotărârilor Curții Europene - a fost organizată Conferința Internațională privind Sistemul Convenției Europene a Drepturilor Omului - executarea hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului (12 decembrie 2025), abordând inclusiv cazurile din regiunea transnistreană a RM.

								omului în Republica Moldova", Consiliul Consultativ de pe lângă Agentul Guvernamental a organizat 3 reuniuni , care au reunit reprezentanți ai autorităților naționale relevante, ai societății civile, ai mediului academic și ai Departamentului de Executare a Hotărârilor și Deciziilor CtEDO. Aceste întruniri, desfășurate sub egida și cu sprijinul Consiliului Europei, au avut drept obiectiv principal analiza problemelor sistemice semnalate de către Curte și identificarea soluțiilor eficiente pentru executarea mai rapidă și mai eficientă a hotărârilor CtEDO. Discuțiile din cadrul reuniunilor au vizat un spectru larg de problematici recurente reflectate în cauzele aflate sub supravegherea Comitetului de Miniștri atât în procedura standard, cât și în procedură avansată.	**Biroul politici de reintegrare** BPR și vicepremierul pentru reintegrare nu au formalizat parteneriatele, dar a menținut o comunicare constantă cu misiunile diplomatice acreditate în Republica Moldova și cu organizațiile internaționale, care sunt sesizate pe cazurile individuale, iar acești parteneri intervin cu forme de asistență disponibile (Misiunea OSCE în Moldova, Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova, ONU, Consiliul Norvegian pentru Refugiați, Crucea Roșie etc.). În total au fost redactate 20 solicitări de sprijin pe 18 cazuri de încălcare a drepturilor omului.
3.6.4	Facilitarea organizării și participarea la	2025	223,0	Surse bugetare	Biroul Politici de Reintegrare;	Parteneri de dezvoltar	Numărul de	**Ministerul Afacerilor Externe**	**<u>În proces de realizare</u> Biroul politici de reintegrare, Cancelaria de Stat**

	conferințe/mese rotunde internaționale privind drepturile omului în regiunea transnistreană				Ministerul Afacerilor Externe; Ministerul Educației și Cercetării	e; organizații necomerciale pentru drepturile omului	participanți; recomandări și inițiative generate	**Realizată pentru perioada de raportare.** În anul de referință 2024, reprezentanții Ministerului Afacerilor Externe (MAE) au fost prezenți la conferința privind drepturile omului în regiunea transnistreană, eveniment organizat de asociația obștească PROMO-LEX la data de 19 septembrie. Reprezentanții MAE participă la toate conferințele organizate în domeniul dat susțin și încurajează organizarea unor astfel de acțiuni.	• Funcționarii BPR, în colaborare cu partenerii naționali și externi, au fost implicați în total în 39 de evenimente (conferințe, mese rotunde, seminare, ateliere de instruire) pe tematica analizei conflictelor, comunicării strategice, securității regionale etc., în cadrul cărora s-a abordat problematica respectării drepturilor omului. • Vicepremierul pentru reintegrare și echipa BPR au participat la Masa Rotundă de prezentare a Raportului Asociației Promo-LEX „Drepturile omului în regiunea transnistreană a Republicii Moldova – Retrospectiva anului 2024”. (https://old.gov.md/ro/content/vicepremierul-pentru-reintegrare-oleg-serebrian-participat-la-masa-rotunda-privind) (20 februarie 2025) la Atelierul de tip workshop „Reflective Negotiation – Skills Learning Workshop” (17 iunie 2025), la Conferința „25 de ani în sprijinul victimelor, al promovării demnității și drepturilor omului în Republica Moldova” (16 octombrie 2025) și alte evenimente. • În cadrul conferințelor naționale și internaționale dedicate situației drepturilor omului în regiunea transnistreană, reprezentanții BPR au subliniat dificultățile generate

									de nereglementarea conflictului transnistrean și de lipsa controlului efectiv asupra teritoriului din stânga Nistrului, care limitează capacitatea statului de a interveni și de a asigura respectarea drepturilor fundamentale în regiune. (https://gov.md/ro/comunicate-de-presa-bpr/protectia-drepturilor-cetatenilor-din-stanga-nistrului-si-mun-bender-o; https://gov.md/ro/comunicate-de-presa-bpr/situatia-drepturilor-omului-regiunea-transnistreana-subiect-de-discutie). • În cadrul discuțiilor au fost evidențiate măsurile promovate pentru: garantarea libertății de exprimare, funcționarea celor 8 instituții de învățământ cu predare în limba română, respectarea drepturilor fermierilor din raionul Dubăsari, punerea în libertate a persoanelor deținute ilegal în regiunea transnistreană, eliminarea restricțiilor asupra libertății de circulație a jurnaliștilor și apărătorilor drepturilor omului, precum și consolidarea eforturilor naționale pentru asistarea și protejarea victimelor abuzurilor din regiunea transnistreană. Numărul de participanți – 14; recomandări și inițiative generate – 10.

									Ministerul Afacerilor Externe Ministerul Afacerilor Externe se implică activ în toate conferințele dedicate drepturilor omului in regiunea transnistreană, susținând și încurajând desfășurarea unor astfel de inițiative. În semestrul I al anului 2025, reprezentanții Ministerului Afacerilor Externe au participat la atelierul *„Integrarea economică a regiunii transnistrene în contextul pregătirilor pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană – aspecte fiscale, vamale, comerciale...”,* organizat de Fundația Konrad Adenauer Moldova în perioada 16–17 mai. De asemenea, în perioada noiembrie 2025 – mai 2026 Republica Moldova deține președinția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei. Printre prioritățile președinției RM se numără sistemul Convenției Europene a Drepturilor Omului și importanța asigurării executării hotărârilor CtEDO de către Federația Rusă. În acest context, potrivit calendarului de acțiuni al Președinției RM la CoE, la Chișinău, a avut loc Conferința Internațională privind Sistemul Convenției Europene a Drepturilor Omului - executarea hotărârilor Curții

									Europene a Drepturilor Omului (12 decembrie 2025), abordând inclusiv cazurile din regiunea transnistreană a RM. Conferința a inclus și un panel cu privire la drepturile omului în reigunea transnistreană a RM, precum și un panel privind executarea hotărârilor CtEDO în contextul local. Scopul reuniunii a fost de identificarea provocările specifice cu care se confruntă autoritățile naționale și actorii din sistemul justiției în executarea hotărârilor Curții, contribuind la dezvoltarea unei abordări mai eficiente și echitabile în implementarea acestora la nivel național.

Obiectiv general 4. Dreptul la cel mai înalt standard de sănătate asigurat Indicator 1: Ponderea respondenților care consideră că dreptul la sănătate este o problemă Sursa: Oficiul Avocatului Poporului Valoarea de referință (2021): 71,6% din respondenți sunt preocupați Țintă (2027): 55% din respondenți sunt preocupați Indicator 2: Numărul și ponderea recomandărilor LEA HIV (HIV Legal Environment Assessment in the Republic of Moldova) implementate Sursa: UNAIDS, AO „Inițiativa Pozitivă" (https://scorecard-hiv.md) Valoarea de referință (2023): 4,11% au fost realizate, 9,59% sunt în proces de realizare, 86,3% sunt nerealizate Țintă (2027): 80% realizate	**OAP** Valoarea de referință a indicatorului este din Studiul realizat în anul 2020 Percepții asupra drepturilor omului în RM, care se elaborează o dată la 2 ani de către OAP. La elaborarea următorului Studiu din 2023 au survenit unele modificări în colectarea datelor, urmare circumstanțelor apărute, la nivel de grupuri specifice și de indicatori, astfel că nu au fost colectate date care ar răspunde exact la Indicatorul formulat la obiectivul general nr.4. Propunem colectarea datelor după un alt Indicator, care se conține în toate studiile realizate și care generic ar oferi aceeași informație. Ponderea respondenților care au menționat că dreptul la sănătate este respectat Valoarea de referință 2020 (38,1%) 2023 (50,6%)	
Obiectiv specific 4.1. Accesul la servicii medicale esențiale, sigure și calitative, garantate echitabil tuturor persoanelor, cu accent pe grupurile defavorizate, pe grupurile de risc și pe locuitorii din mediul rural	**Ministerul Sănătății**	

Indicator 1: Rata de acoperire a populației care necesită servicii de îngrijire paliativă, dezagregat urban/rural, gen și vârstă (Responsabilitatea prezentării datelor: Ministerul Sănătății) Date de referință (2023): 0% Țintă: 100% Indicator 2: Gradul de satisfacție a pacienților față de serviciile de îngrijire paliativă, dezagregat urban/rural, gen și vârstă (Responsabilitatea prezentării datelor: Ministerul Sănătății) Date de referință (2023): 0% Țintă: 80%								Monitorizarea acestui indicator este planificată pentru anul 2025.	
4.1.1.	Elaborarea Programului Național de combatere a hepatitelor virale B, C, D	2024	26,8	Surse bugetare	Ministerul Sănătății	Organizația Mondială a Sănătății	Programul Național aprobat	**Ministerul Sănătății** **<u>Realizată</u>** Programul Național de Combatere a Hepatitelor Virale B, C și D pentru anii 2024-2028 a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 863/2024.	
4.1.2	Prestarea serviciilor de intervenție timpurie în copilărie în corespundere cu Regulamentul privind organizarea și funcționarea serviciilor de intervenție timpurie și a Standardelor de calitate pentru	2027	40,0	Surse bugetare	Ministerul Sănătății	Instituții medico-sanitare publice; UNICEF; AO „Lumos”	Numărul de copii primar încadrați în servicii de intervenție timpurie	**Ministerul Sănătății** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** Pe parcursul anului 2024, Centrele de Intervenție Timpurie (CIT) au oferit servicii de suport și intervenție timpurie pentru 5.574 de copii și familiile acestora**.** În Republica Moldova activează 13 Centre de Intervenție Timpurie (CIT), care sunt contractate de Compania Națională de	**<u>Realizată</u>** **Ministerul Sănătății** În 2025 au fost inaugurate Centrele de Intervenție Timpurie (CIT) Cimișlia și Asociației Medicale Teritoriale Centru. Astfel, în Republica Moldova activează 15 CIT. În cadrul CIT contractate de către CNAM au beneficiat de servicii în: 2024 – 5574 copii și familiile acestora;

	serviciile de intervenție timpurie la copii							Asigurări în Medicină (CNAM).	2025 - 5151 copii și familiile acestora. **Compania Națională de Asigurări în Medicină** În anul 2025 a fost modificată metoda de contractare, fiind una mixtă, prin metoda „buget global” pentru prestarea pachetului minim de servicii și includerea indicatorilor de performanță pentru prestarea pachetului extins și specializat de servicii. În acest sens, CNAM a contractat 15 prestatori de servicii medicale în vederea executării serviciilor medicale de intervenție timpurie în copilărie.
4.1.3	Aprobarea documentului de politici publice privind dezvoltarea serviciilor de reabilitare	2024	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Ministerul Sănătății		Documentul de politici publice aprobat de către Guvern	**Ministerul Sănătății** **Nerealizată.**	**<u>Realizată</u>** **Ministerul Sănătății** În conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 874/2024 cu privire la Programul unic al asigurării obligatorii de asistență medicală din 23.12.2024, serviciile medicale de reabilitare sunt reglementate ca parte integrantă a sistemului de asistență medicală. Actul normativ stabilește cadrul general de organizare și furnizare a acestor servicii, iar normele metodologice de aplicare sunt elaborate și aprobate prin ordin comun al Ministerului Sănătății și

									Companiei Naționale de Asigurări în Medicină (MS/CNAM) cu nr.1089/288-A din 23.12.2024. Implementarea acestui cadru normativ contribuie la asigurarea unui acces uniform la servicii de reabilitare medicală și la îmbunătățirea calității acestora la nivel național.
4.1.4	Extinderea serviciilor de îngrijire paliativă specializată la domiciliu, acordată prin echipe multidisciplinare, pentru a asigura populația cu serviciile necesare	2025-2027	70000,0 2025 – 25000,0; 2026 – 30000,0; 2027 – 15000,0	Surse bugetare FAOAM	Ministerul Sănătății; Compania Națională de Asigurări în Medicină	Organizații necomerciale de profil	Numărul de echipe multidisciplinare de îngrijire paliativă acordată la domiciliu care furnizează servicii în cadrul contractelor CNAM cu prestatorii de servicii de	**Compania Națională de Asigurări în Medicină** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** Pentru prestarea serviciilor de îngrijire paliativă specializată la domiciliu, în anul 2024, din mijloacele fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală au fost contractați 8 prestatori de servicii medicale (Echipa mobilă/interdisciplinară). Pe parcursul anului 2024, au fost prestate 19 646 vizite dintre care: – echipa interdisciplinară a realizat – 1 007 vizite; – medic și/sau asistent medical – 17 257 vizite;	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Ministerul Sănătății** Având în vedere necesitatea consolidării și extinderii acestor intervenții, este planificată continuarea dezvoltării serviciilor de îngrijiri paliative pe o perioadă suplimentară de cinci ani, prin includerea acestui domeniu ca prioritate strategică în Programul Național de Control al Cancerului pentru anii 2026–2031. Asigurarea acestei continuități strategice va contribui la creșterea accesului echitabil la servicii paliative de calitate, la consolidarea capacității instituționale și la îmbunătățirea calității vieții pacienților și a familiilor acestora, prin integrarea standardelor moderne de îngrijire în sistemul național de sănătate.

							îngrijire paliativă; numărul de unități administrativ-teritoriale raionale în care 100% dintre localitățile rurale sunt acoperite cu servicii prestate de echipe multidisciplinare de îngrijire paliativă acordată la domiciliu;	– asistent social și/sau psiholog – 1 382 vizite. Suma executată pentru anul 2024 constituie 8 448.9 mii lei.	**Compania Națională de Asigurări în Medicină** Pentru prestarea serviciilor de îngrijire paliativă specializată la domiciliu au fost contractați 8 prestatori de servicii medicale (Echipa mobilă/interdisciplinară). Pe parcursul anului 2025 au fost prestate 22 661 vizite dintre care: - echipa interdisciplinară a realizat 1 050 vizite; - medic și/sau asistent medical – 20 197 vizite; - asistent social și/sau psiholog – 1 414 vizite. Suma executată constituie 10 385,2 mii lei.

							numărul de unități urbane care sunt acoperite 100% cu servicii prestate de echipe multidisciplinare de îngrijire paliativă acordată la domiciliu		

4.1.5	Dezvoltarea serviciilor paliative (echipe mobile specializate, unități cu paturi, centre de îngrijire paliativă, centru de zi etc.) pentru asigurarea accesului tuturor pacienților și familiilor lor, inclusiv din mediul rural	2024-2027	280,0 2024 – 70,0; 2025 – 70,0; 2026 – 70,0; 2027 – 70,0	Surse bugetare	Ministerul Sănătății; Compania Națională de Asigurări în Medicină	Organizații necomerciale	Numărul de echipe mobile specializate pentru acordarea îngrijirii la domiciliu, dezagregat urban/rural; numărul de centre de zi create, dezagregat urban/rural	**Ministerul Sănătății** **<u>În proces de realizare</u>** Ministerul Sănătății elaborează nomenclatorul paturilor pentru anul 2024, având în vedere dezvoltarea serviciilor de îngrijire paliativă. Acestea includ unități cu paturi, centre de îngrijire paliativă și centre de zi, asigurând accesul echitabil pentru toți pacienții și familiile acestora, inclusiv din mediul rural.	**<u>În proces de realizare</u>** **Ministerul Sănătății** Echipe mobile specializate pentru acordarea îngrijirii la domiciliu nu au fost dezvoltate. Totodată, serviciile paliative sunt asigurate conform Ordinului Ministerului Sănătății cu nr. 886 din 07.10.2025 cu privire la aprobarea Nomenclatorului instituțiilor medico-sanitare publice spitalicești, în urma căruia nr. paturilor în îngrijirilor paliative a fost crescut de la 226 de paturi la 293.
4.1.6	Evaluarea gradului de acces a persoanelor în etate la serviciile de sănătate	2024	154,7	Surse externe	Ministerul Sănătății	Parteneri de dezvoltare; Organizații necomerciale	Studiul elaborat și publicat; recomandări formula	**Ministerul Sănătății** **<u>În proces de realizare</u>** Ministerul Sănătății este în curs de realizare a studiului privind gradul de acces al persoanelor în etate la serviciile de sănătate pentru anul 2024. Studiul urmează a	**<u>Nerealizată</u>** **Ministerul Sănătății** Studiul nu a fost realizat. În perioada anilor 2023 – 2025 au fost contractate servicii geriatrice în cadrul a 40 de prestatori de servicii medicale publice, după cum urmează:

							te și implementate	fi publicat, iar recomandările rezultate vor fi formulate și implementate.	2023: 21 163 cazuri tratate în sumă de 134 073 960,00 lei 2024: 22 921 cazuri tratate în sumă de 156 888 170,00 lei 2025: 24 667 cazuri tratate în sumă de 183 565 150,00 lei
4.1.7	Elaborarea mecanismului pentru asigurarea vizitelor de îngrijire medicală la domiciliu pentru populația din mediul rural în volumul necesar	2025	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Ministerul Sănătății, Compania Națională de Asigurări în Medicină		Mecanismul elaborat și aprobat		**<u>Realizată</u>** **Ministerul Sănătății** A fost aprobat Ordinul MS nr. 1225 din 25.12.2025 cu privire la aprobarea Standardului național pentru serviciile de îngrijiri la domiciliu, ediția II.
4.1.8	Examinarea, investigarea și soluționarea cazurilor de erori medicale și de malpraxis	2024-2025	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Ministerul Sănătății; Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Justiției		Numărul de cazuri examinate; numărul de cazuri investigate; numărul de sancțiuni aplicate;	**Neinițiată**	**<u>Realizată</u>** **Ministerul Sănătății** În urma ședinței grupului de lucru „Drepturile omului”, din cadrul Platformei consultative permanente a Cancelariei de Stat, care a avut loc la data de 31.07.2025, a fost solicitată organizarea de către autoritățile responsabile indicate în planul de acțiuni pentru implementarea Programului de asigurare a respectării drepturilor omului 2024 – 2027 (PNADO), a ședințelor interinstituționale pe marginea

							numărul de beneficiari ai compensării prejudiciului cauzat de malpraxis; cadrul normativ evaluat privind corespunderea cu aquis-ul comunitar		acțiunilor neinițiate/nerealizate conform termenului stabilit în plan. Astfel în cadrul Ministerului Sănătății a fost organizată ședința interinstituționale pe marginea acțiunii 4.1.8. Examinarea, investigarea și soluționarea cazurilor de erori medicale și de malpraxis, cu participarea reprezentanților Ministerului Justiție și Ministerului Afacerilor Interne. Conform competențelor, Ministerului Sănătății ca organul central de specialitate al administrației publice care asigură realizarea politicii guvernamentale în domeniul ocrotirii sănătății nu examinează, investighează și soluționează cazurile de erori medicale, acesta fiind prerogativa instanțelor de judecată care prin procesul examinări unei cererii ce are ca obiect încălcarea din neglijență a regulilor și metodelor de acordare a asistenței medicale. Ce ține de malpraxis, în lege lipsește definește termenul de malpraxis medical. Mai mult, nu există o legislație specifică în acest domeniu care să stabilească și să reglementeze răspunderea civilă a instituțiilor medicale sau a medicilor și asistenților medicali.

									Respectiv, Ministerul Justiției a efectuat analiza cazurilor ce se referă la eroare medicală fiind prezentate datele referitor la aceste cazuri ce sunt în proces de examinare și cazurile finalizate din anii 2023-2025. **Ministerul Afacerilor Interne** În perioada anului 2025, din informația prezentată de către Serviciul Tehnologii Informaționale a MAI a fost pornită urmărirea penală în 32 cauze penale, fiind clasate 8 cauze penale.
4.1.9	Revizuirea cadrului normativ existent cu privire la organizarea serviciilor de îngrijiri paliative (Standardul Național de Îngrijiri Paliative, protocoalele clinice naționale etc.) pentru asigurarea unei abordări multisectoriale, conform recomandărilor internaționale	2024	12,7	Surse bugetare	Ministerul Sănătății, Compania Națională de Asigurări în Medicină		Cadrul normativ revizuit	**Ministerul Sănătății** **<u>Realizată parțial</u>** În perioada de referință a fost elaborat și aprobat Protocolul clinic național (PCN) - 432 „Îngrijiri paliative în boli și simptome neurologice și mintale”, prin Ordinul Ministerului Sănătății nr. 451 din 24.05.2024. De asemenea, au fost revizuite și actualizate următoarele protocoale: • PCN-133 „Îngrijiri paliative în dispnee, stare terminală” (ediția II), aprobat	**<u>Realizată</u>** **Ministerul Sănătății** Pe parcursul I sem. 2025, pentru a îmbunătăți calitatea și accesul populației la servicii de îngrijiri paliative, a fost adaptat Protocolul OMS PEN nr.5, care face parte din Pachetul de intervenții Esențiale în bolile Netransmisibile, „Managementul integrat al pacienților care au nevoie de îngrijiri paliative în condiții de ambulatoriu/domiciliu”, aprobat prin Ordinul MS nr. 310 din 31.03.2025. În vederea asigurării implementării Protocolului clinic standardizat pentru medicii de familie PEN nr.5, la 30 iunie curent, conform Dispoziției MS

								prin Ordinul MS nr. 431 din 15.05.2024; • PCN-134 „Managementul semnelor și simptomelor gastrointestinale în îngrijiri paliative” (ediția II), aprobat prin Ordinul MS nr. 430 din 15.05.2024; • PCN-136 „Îngrijiri paliative în escare” (ediția II), aprobat prin Ordinul MS nr. 432 din 15.05.2024.	nr.319 din 23.06.2025, a fost organizată o Conferință pentru toți prestatorii de asistență medicală primară.
4.1.10	Aprobarea Nomenclatorului serviciilor de îngrijire paliativă, a Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activității serviciilor care acordă îngrijire paliativă, a standardelor minime de calitate pentru serviciile de îngrijire paliativă, conform	2024	16,8	Surse bugetare	Ministerul Sănătății; Compania Națională de Asigurări în Medicină	Organizații necomerciale	Nomenclatorul serviciilor de îngrijire paliativă aprobat; regulamentul privind organizarea și desfășurarea activității serviciil	**Ministerul Sănătății** **<u>În proces de realizare</u>** Nomenclatorul serviciilor de îngrijire paliativă cu paturi este în proces de elaborare. În prezent, Ordinul Ministerului Sănătății nr. 884/2010 privind aprobarea Standardului Național de Îngrijiri Paliative este supus revizuirii și analizei.	**<u>Realizată</u>** **Ministerul Sănătății** Conform Ordinului Ministerului Sănătății cu nr. 886 din 07.10.2025 cu privire la aprobarea Nomenclatorului instituțiilor medico-santare publice spitalicești, nr. paturilor în îngrijirilor paliative a fost crescut de la 226 de paturi la 293. În conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 874/2024 cu privire la Programul unic al asigurării obligatorii de asistență medicală din 23.12.2024, serviciile medicale de reabilitare sunt reglementate ca parte integrantă a sistemului de asistență

	prevederilor articolului 35[1] alin. (5) din Legea ocrotirii sănătății nr. 411/1995						or care acordă îngrijire paliativă aprobat; standardele minime de calitate pentru serviciile de îngrijire paliativă aprobate		medicală. Actul normativ stabilește cadrul general de organizare și furnizare a acestor servicii, iar normele metodologice de aplicare sunt elaborate și aprobate prin ordin comun al Ministerului Sănătății și Companiei Naționale de Asigurări în Medicină (MS/CNAM) cu nr.1089/288-A din 23.12.2024.
4.1.11	Dezvoltarea și susținerea instituțiilor de tip *hospice*, inclusiv pediatrice, conform recomandărilor internaționale, cu identificarea mecanismului de finanțare a acestora	2024-2027	200,0 2024 – 50,0; 2026 – 50,0; 2026 – 50,0; 2027 – 50,0	Surse bugetare	Ministerul Sănătății; Compania Națională de Asigurări în Medicină	Organizații necomerciale	Numărul de instituți de tip *hospice* dezvoltate; numărul de instituți de tip *hospice* pediatrice	**Ministerul Sănătății** **<u>În proces de realizare</u>** Ministerul Sănătății a demarat procesul de dezvoltare și susținere a instituțiilor de tip hospice, inclusiv pentru copii, conform recomandărilor internaționale, iar în prezent se lucrează la identificarea mecanismului de finanțare al acestora.	**<u>Nerealizată pentru perioada de raportare</u>** **Ministerul Sănătății** **Compania Națională de Asigurări în Medicină** În perioada de raportare nu au fost dezvoltate instituții de tip hospice**.** Totodată, pentru prestarea serviciilor de îngrijire paliativă în condiții de spital (hospice) au fost contractați 45 prestatori de servicii medicale care, în perioada raportată, fiind executate 93 553 zile/pat în sumă de 97 295,1 mii lei.

							dezvoltate		
4.1.12	Dezvoltarea și susținerea unei instituții pediatrice/secții spitalicești de asistența paliativă pediatrică separată pentru copii cu maladii oncologice și non-oncologice	2024-2025	100,0 2024 – 50,0; 2025 – 50,0	Surse bugetare	Ministerul Sănătății; Compania Națională de Asigurări în Medicină		Instituția/numărul secțiilor spitalicești dezvoltate și susținute	**Ministerul Sănătății** **<u>În proces de realizare</u>** Ministerul Sănătății continuă să depună eforturi pentru asigurarea accesului copiilor cu maladii oncologice și non-oncologice la îngrijiri paliative adecvate în cadrul instituțiilor medicale specializate. În acest sens: • Copiii cu necesități paliative sunt internați în secțiile instituțiilor medico-sanitare publice (IMSP), unde beneficiază de îngrijiri adaptate condiției lor medicale. • În cadrul IMSP Spitalul Clinic Municipal de Copii „Valentin Ignatenco” este destinat un pat pentru îngrijiri paliative pentru copii, oferind suport	**Ministerul Sănătății** Cu referire la dezvoltarea și susținerea unei instituții pediatrice/secții spitalicești de asistența paliativă pediatrică separată pentru copii cu maladii oncologice și non-oncologice, Ministerul Sănătății nu a înregistrat petiții sau cereri de înființare a mai multor secții, respectiv serviciile sunt asigurate la un nivel satisfăcător pentru populație. Totodată, asistența medicală paliativă pentru copii este asigurată în cadrul IMSP Institutul Mamei și Copilului și IMSP Institutul Oncologic. Activitatea se desfășoară în baza actelor normative în vigoare și în conformitate cu protocoalele clinice naționale, aprobate prin Ordinul Ministerului Sănătății nr. 329 din 28.04.2016 privind aprobarea PCN „Îngrijiri paliative la copil”.

								medical și asistență specifică. • La IMSP Institutul Mamei și Copilului funcționează Secția Reanimare Somatică și Îngrijiri Paliative, care dispune de 15 paturi, asigurând îngrijiri paliative continue pentru copiii aflați în nevoie.	
4.1.13	Elaborarea unui mecanism clar și adecvat de finanțare, care să prevadă revizuirea periodică și ajustarea costurilor acoperite de către CNAM la cheltuielile reale, astfel încât prestatorii să poată oferi servicii medicale calitative și centrate pe necesitățile beneficiarului	2024	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Compania Națională de Asigurări în Medicină; Ministerul Sănătății		Mecanismul de ajustare a finanțării, care corespunde necesităților beneficiarului, aprobat	**Compania Națională de Asigurări în Medicină** **Ministerul Sănătății** **<u>Realizată</u>** În vederea elaborării unui mecanism clar și adecvat de finanțare, care să asigure revizuirea periodică și ajustarea costurilor acoperite de către CNAM la cheltuielile reale, Ministerul Sănătății și Compania Națională de Asigurări în Medicină (CNAM) au adoptat Ordinul nr. 1219/332 din 28 decembrie 2023. Acest ordin stabilește criteriile de contractare a prestatorilor de servicii medicale în cadrul	

								sistemului asigurării obligatorii de asistență medicală, precum și modalitatea de facturare și achitare a serviciilor medicale pentru anul 2024. Prin aceste măsuri, se urmărește îmbunătățirea sustenabilității financiare a instituțiilor medico-sanitare și crearea unui cadru predictibil pentru furnizarea unor servicii medicale de calitate, centrate pe necesitățile beneficiarilor. De asemenea, prestatorii de servicii medicale sunt obligați să asigure transparența procesului de contractare prin publicarea documentelor relevante pe paginile web oficiale sau, în lipsa acestora, pe avizierele instituțiilor.	
4.1.14	Desfășurarea campaniilor de informare continue a populației referitoare la serviciile de îngrijiri paliative disponibile, asigurând accesul	2024-2027	428,0 2024 – 101,7; 2025 –	Surse externe	Ministerul Sănătății; Compania Națională de Asigurări în Medicină	Administrația publică locală (nivelul 2)	Campaniile de informare desfășurate	**Ministerul Sănătății** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** Ministerul Sănătății organizează campanii de informare continuă a cetățenilor despre serviciile de îngrijire paliativă disponibile, garantând	**<u>Nerealizată pentru perioada de raportare</u>**

	la informație pentru diverse grupuri ale populației (persoane cu dizabilități, minorități naționale)		105,9; 2026 – 110,2; 2027 – 110,2					accesul la informații pentru diverse categorii ale populației, inclusiv persoanele cu dizabilități și grupurile etnice minoritare.	
4.1.15	Actualizarea Listei Naționale de Medicamente Esențiale, în conformitate cu Lista Medicamentelor Esențiale recomandată de către Organizația Mondială a Sănătății, care să cuprindă medicamentele și dispozitivele medicale necesare pentru îngrijirea paliativă	2025; 2027	12,7 2025 – 6,4; 2027 – 6,4	Surse bugetare	Ministerul Sănătății; Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale		Liste actualizate	**Ministerul Sănătății** **<u>În proces de realizare</u>** A fost elaborat proiectul de ordin al ministrului sănătății privind aprobarea Listei naționale de medicamente esențiale. Acesta include: 1. Regulamentul privind mecanismul de formare și actualizare a Listei naționale de medicamente esențiale 2. Lista națională de medicamente esențiale Proiectul a fost supus consultărilor publice și poate fi accesat la următorul link: Consultări publice. În prezent, proiectul se află în etapa de definitivare în	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Ministerul Sănătății** În luna iulie 2025, Lista Medicamentelor Esențiale recomandată de Organizația Mondială a Sănătății a fost actualizată. Respectiv, urmează ca Ministerul Sănătății să definitiveze proiectul de ordin în anul 2026 în baza modificărilor la nivel global. **Compania Națională de Asigurări în Medicină** La data de 01.07.2025 Lista denumirilor comerciale (în continuare - DC) de medicamente compensate ce revin Denumiri Comune Internaționale (în continuare – DCI) pentru îngrijiri paliative include 80 DC de medicamente. Lista DC se actualizează lunar în funcție de autorizarea medicamentului pe piața

								cadrul Ministerului Sănătății, iar aprobarea ordinului este planificată pentru anul 2025. **Compania Națională de Asigurări în Medicină** Lista de denumiri comune internaționale (în continuare - DCI) de medicamente compensate din fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală, include 15 DCI de medicamente esențiale, integral compensate, pentru administrare în condiții de ambulatoriu în îngrijiri paliative și anume: *DCI: Acidum acetylsalicylicum, Amitriptylinum, Dexamethasonum, Dexketoprofenum, Diazepamum, Diclofenacum, Gabapentinum, Ibuprofenum, Ketoprofenum, Meloxicamum, Methylprednisolonum, Paracetamolum, Pentoxifyllinum,*	Republicii Moldova, înregistrat în Catalogul național a prețului de producător și se publică pe pagina web oficială a CNAM. (Lista)

								Prednisolonum, Spironolactonum. Lista de medicamente și dispozitive medicale compensate din fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală a fost aprobată prin Ordinul comun al ministrului sănătății și directorului general al CNAM nr. 262/51-A/2024 (a se vedea: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=146449&lang=ro#). La data de 01.01.2025 Lista denumirilor comerciale de medicamente compensate ce revin DCI pentru îngrijiri paliative include 32 de denumiri comerciale. Lista denumirilor comerciale se actualizează lunar în baza informației parvenite de la Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale privind autorizarea medicamentelor în Nomenclatorul de stat al medicamentelor. Ulterior, medicamentele se înregistrează în Catalogul național de prețuri de	

								producător și se publică pe site-ul web oficial al CNAM (a se vedea: http://cnam.md/beneficiari/medicamente-compensate-as/lista-medicamentelor-compensate/).	
4.1.16	Extinderea listei medicamentelor și a dispozitivelor compensate din fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală cu Denumiri Comune Internaționale indicate în maladiile cronice	2024-2027	50,8 2024 – 12,7; 2025 – 12,7; 2026 – 12,7; 2027 – 12,7	Surse bugetare	Ministerul Sănătății; Compania Națională de Asigurări în Medicină; Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale		Numărul de denumiri comune internaționale de medicamente compensate; numărul de dispozitive compensate	**Compania Națională de Asigurări în Medicină** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** 1. *Lista medicamentelor compensate* a fost completată cu DCI Tamsulozinum, indicat pacienților diagnosticați cu hiperplazie benignă de prostată. CNAM estimează un buget anual de aproximativ 28,5 mil. pentru tratamentul a cca 30 mii bărbați care suferă de această maladie. 2.În *lista dispozitivelor medicale compensate* din FAOAM au fost efectuate modificări la suma fixă compensată pentru poziția Sistem stomic urinar convex pentru colostomie. Astfel, a fost exclusă coplata atât pentru pacienții asigurați, cât și pentru pacienții oncologici	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Ministerul Sănătății** **Compania Națională de Asigurări în Medicină** În baza deciziilor Consiliului pentru medicamente compensate (Decizii), pe perioada anului 2025, Lista medicamentelor compensate din FAOAM a fost extinsă cu 9 denumiri comune internaționale (DCI) noi, destinate tratamentului bolilor cronice, după cum urmează: 1) *Bicalutamidum*, pentru tratamentul carcinomului de prostată; 2) *Cyproteronum* pentru tratamentul carcinomului de prostată; 3) *Linagliptinum*, pentru tratamentul diabetului zaharat de tip 2;

								neasigurați. Povara financiară în sumă de cca 1,5 milioane a fost scoasă de pe umerii pacienților și va fi achitată din FAOAM	4) *Sitagliptinum+Metforminum,* pentru tratamentul diabetului zaharat de tip 2; 5) *Lisinoprilum + Amlodipinum,* pentru tratamentul hipertensiunii arteriale esențiale; 6) *Valsartanum+Hydrochlorthiazidum,* pentru tratamentul hipertensiunii arteriale esențiale; 7) *Apixabanum,* pentru prevenirea evenimentelor tromboembolice venoase la pacienţii adulţi; 8) *Sumatriptanum,* pentru tratamentul migrenei; 9) *Acidum ibandronicum*, pentru tratamentul osteoporozei postmenopauză. Astfel, în prezent Lista medicamentelor compensate (Lista) cuprinde următorul număr de medicamente compensate destinate maladiilor cronice: 1. Bolile cardiovasculare - 47 DCI 2. Cancerul – 4 DCI 3. Bolile aparatului digestiv – 20 DCI

									4. Bolile cronice ale aparatului respirator – 31 DCI 5. Diabetul zaharat – 19 DCI 6. Bolile mintale şi tulburările de comportament - 17 DCI. Lista dispozitivelor medicale compensate din FAOAM include 6 categorii de dispozitive medicale pentru boli cronice, cărora le corespund 50 de modele comerciale disponibile pe piață.(Lista).
4.1.17	Elaborarea programelor de instruire inițială/continuă în domeniul îngrijirii paliative, inclusiv a celei pediatrice și asigurarea formării continue a medicilor, a asistentelor medicale și a psihologilor	2024-2027	3185,9 2024 – 756,7; 2025 – 788,5; 2026 – 820,4; 2027 – 820,4	Surse externe	Ministerul Sănătății; Ministerul Educației și Cercetării: USMF „Nicolae Testemițanu”	Parteneri de dezvoltare; organizații necomerciale	Programe de instruire în domeniul îngrijiri paliative, (pentru medici, asistenți medicali și psihologi), inclusiv pediatrice (pentru	**Ministerul Sănătății** **USMF „Nicolae Testemițanu”** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** Curricula pentru instruire inițială a medicilor pentru studenții anului V programul de studii integrate Medicină „Medicina paliativă” a fost aprobată la **18.06.2024** (revizuire la fiecare 2 ani) Curricula pentru instruire inițială a asistenților medicali licențiați (studii superioare) anul III „Îngrijiri paliative și managementul durerii” a fost aprobată pe	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Ministerul Sănătății** **USMF „Nicolae Testemițanu”** Programe de instruire în domeniul îngrijirii paliative instituționalizate în perioada de referință -0 Numărul total de medici instruiți = 11 (9 femei și 11 bărbați) rata =100 % (11 din 11)

							medici, asistenți medicali și psihologi) instituționalizate; rata/numărul medicilor, a asistentelor medicale și a psihologi instruiți anual	26.09.2023 (revizuire la fiecare 2 ani). Programul de educație medicală continuă „Medicina paliativă. Specializare pentru competență în activitate.” a fost aprobat pe 29.03.2023 (revizuire la fiecare 5 ani) Conform reglementărilor academice, Planurile de învățământ sunt aprobate de Senatul Universitar și coordonate de către Ministerul Sănătății și Ministerul Educației și Cercetării, asigurând integrarea cursurilor specifice în structura programului de studii Programe de instruire în domeniul îngrijirii paliative instituționalizate în perioada de referință - 1 Numărul total de medici instruiți = 14 rata =100 % (14 din 14) .	
Obiectiv specific 4.2. Cadrul normativ revizuit pentru a respecta dreptul persoanelor care trăiesc cu HIV și sunt vulnerabili la HIV Indicator: Cadrul normativ ajustat (Responsabilitatea prezentării datelor: Ministerul Sănătății)								**Ministerul Sănătății** Monitorizarea acestui indicator este prevăzută pentru anul 2025.	**Ministerul Sănătății** În anul 2025 a fost inițiată modificarea Legii nr. 23/2007 cu privire la

Date de referință: 0 Țintă: 100 % din proiecte planificate aprobate									profilaxia infecției HIV/SIDA, anunțul fiind disponibil la acest link. Adițional, conform Dispoziției MS nr. 92 din 24 februarie 2025 a fost instituit Grupul de lucru și aprobată agenda atelierelor de lucru pentru elaborarea proiectului Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Programului național de prevenire și control al infecției HIV/SIDA și al infecțiilor cu transmitere sexuală pentru anii 2026-2030. Totodată, a fost elaborat proiectul de hotărâre cu privire la Sistemul informațional de monitorizare și evaluare a infecției HIV, și aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 463/2025. În 2025 a fost aprobat și Standardul de organizare și funcționare a serviciilor de prevenire HIV și reducere a riscurilor în mediul grupurilor cheie afectate, inclusiv a tinerilor din aceste grupuri, ediția III, Ordinul MS nr.1226 din 26.12.2025.
4.2.1	Modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1010/2016 pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și	2025	5,0	Surse bugetare	Ministerul Muncii și Protecției Sociale	AO „Inițiativa Pozitivă”; AO „Uniunea pentru	Hotărârea Guvernului aprobată		**Realizată** **Ministerul Muncii și Protecției Sociale** Modificări la Hotărârea Guvernului nr. 1010/2016 pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Centrului

	funcționarea Centrului social regional pentru asistența persoanelor infectate HIV/SIDA și a membrilor familiilor acestora și a standardelor minime de calitate					Echitate și Sănătate ”			social regional pentru asistența persoanelor infectate HIV/SIDA și a membrilor familiilor acestora și a standardelor minime de calitate au fost aprobate în ședința Guvernului din 23 decembrie 2025, prin **Hotarârea Guvernului nr. 832/2025 pentru modificarea unor hotărâri ale Guvernului (privind prestarea serviciilor sociale)**.
4.2.2	Examinarea oportunității decriminalizării muncii sexuale în conformitate cu recomandările internaționale privind HIV/SIDA și drepturile omului și a asigurării oportunităților și a suportului necesar pentru prevenirea și încetarea prestării serviciilor sexuale	2025	94,8	Surse externe	Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Justiției; Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Ministerul Sănătății	Parteneri de dezvoltare, AO „Inițiativa Pozitivă”	Studiul elaborat; recomandările implementate, după caz	**Ministerul Afacerilor Interne** **<u>În proces de realizare</u>** De către subdiviziunea specializată a Poliției – Direcția urmărire penală se examinează cadrul normativ existent la acest capitol, ulterior, se va solicita subdiviziunilor specializate și teritoriale de urmărire penală, propuneri cu privire la oportunitatea decriminalizării muncii sexuale în conformitate cu recomandările internaționale privind HIV/SIDA. S-a solicitat prezentarea de la subdiviziunile de urmărire penală a propunerilor cu privire la acest aspect.	**<u>În proces de realizare</u>** **Ministerul Afacerilor Interne** **Inspectoratul General al Poliției** În perioada de raport a fost inițiat procesul de examinare a cadrului normativ existent cu privire la decriminalizarea muncii sexuale și examinarea oportunității de modificare în conformitate cu standardele internaționale și recomandările privind drepturile omului și prevenirea HIV/SIDA. La 10.12.2025, a fost elaborat Raportul privind analiza cadrului normativ existent cu recomandările internaționale privind HIV/SIDA și examinată oportunitatea decriminalizării muncii sexuale, înregistrat cu nr.34/11-103 int.

4.2.3	Modificarea cadrului legal pentru consilierea și pentru testarea voluntară și confidențială la HIV, la infecțiile cu transmitere sexuală și pentru accesarea serviciilor de sănătate sexuală și reproductivă, începând cu vârsta de 14 ani, fără consimțământul reprezentantului legal	2024	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Ministerul Sănătății; Ministerul Muncii și Protecției Sociale	AO ”Inițiativa Pozitivă”	Cadrul normativ aprobat	**Ministerul Muncii și Protecției Sociale** **<u>Nerealizată</u>** A fost elaborat Raportul de compatibilitate a legislației naționale cu cadrul normativ european, inclusiv prin prisma Convenției de la Istanbul , în baza căruia vor fi înaintate modificări ale cadrului normativ național în vederea prevenirii și combaterii violenței împotriva femeilor și violenței în familie. A fost elaborată „Teoria schimbării cu privire la exercitarea drepturilor omului de către lucrătoarele/lucrătorii sexului în Republica Moldova”. Aceasta definește problema realizării drepturilor lucrătoarelor/lucrătorilor sexului, setează viziunea, prioritățile strategice și rezultatele scontate	**<u>În proces de realizare</u>** **Ministerul Sănătății** Cadrul legal pentru consilierea și pentru testarea voluntară și confidențială la HIV, la infecțiile cu transmitere sexuală și pentru accesarea serviciilor de sănătate sexuală și reproductivă, începând cu vârsta de 14 ani, fără consimțământul reprezentantului legal, va fi modificat odată cu modificarea Legii nr. 23/2007 cu privire la profilaxia infecției HIV/SIDA, inițiată în anul 2025. **Ministerul Muncii și Protecției Sociale** *A se vedea informații raportate în 2024.*
4.2.4	Alinierea ordinelor departamentale privind îngrijirea medicală în Centrul de Plasament	2024	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Sănătății		Cadrul normativ aliniat	**Ministerul Afacerilor Interne** **<u>Realizată</u>** A fost aprobat Ordinul MAI 252/2024 cu privire la aprobarea instrucțiunii	

	Temporar al Străinilor la prevederile Legii nr. 23/2007 cu privire la profilaxia infecției HIV/SIDA, inclusiv în ceea ce privește cerințele față de testarea la HIV, consiliere și confidențialitate							metodice privind intervenția salariaților în cazurile cu implicarea persoanelor din grupul de risc sporit de infectare și a persoanelor infectate cu HIV, tuberculoză și COVID-19.	
4.2.5	Ajustarea Ordinului ministrului sănătății nr. 198/2015 cu prevederile Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal pentru asigurarea protecției adecvate a datelor medicale și/sau sociale la nivel de sistem	2024	12,8	Surse bugetare	Ministerul Sănătății; Centrul pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal		Ordinul modificat	**Ministerul Sănătății** **<u>În proces de realizare</u>** În vederea asigurării protecției adecvate a datelor medicale și/sau sociale la nivel de sistem, Ministerul Sănătății este în proces de definitivare a ajustărilor la Ordinul nr. 198/2015, astfel încât acesta să fie armonizat cu prevederile Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal.	**<u>În proces de realizare</u>** **Ministerul Sănătății** Proiectul Regulamentului privind Protecția Datelor cu Caracter Personal a fost expediat spre consultare și coordonare Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal.
4.2.6	Analizarea oportunității introducerii infracțiunii „Divulgarea	2024	În limitele alocațiilor	Surse bugetare	Ministerul Sănătății; Ministerul Justiției		Analiza efectuată; recomandările	**Ministerul Sănătății** **<u>În proces de realizare</u>** Ministerul Sănătății se află în proces de analiză a	**<u>Nerealizată</u>** **Ministerul Sănătății** Ministerul Sănătății se află în proces de analiză a oportunității introducerii

	secretului medical” în capitolul V – „Infracțiuni contra drepturilor politice, de muncă și contra altor drepturi constituționale ale cetățenilor” din Codul penal al Republicii Moldova nr. 985/2002		buget are				formula te	oportunității introducerii infracțiunii „Divulgarea secretului medical” în cadrul Capitolului V – „Infracțiuni contra drepturilor politice, de muncă și contra altor drepturi constituționale ale cetățenilor” din Codul penal al Republicii Moldova nr. 985/2002.	infracțiunii „Divulgarea secretului medical” în cadrul Capitolului V – „Infracțiuni contra drepturilor politice, de muncă și contra altor drepturi constituționale ale cetățenilor” din Codul penal al Republicii Moldova nr. 985/2002.
Obiectiv specific 4.3. Drepturile omului integrate în standardele de acreditare ale instituțiilor medicale și în formarea personalului medical Indicator: Ponderea instituțiilor medicale acreditate conform standardelor actualizate (Responsabilitatea prezentării datelor: Ministerul Sănătății) Date de referință: 0 Țintă: 100%								**Ministerul Sănătății** Monitorizarea acestui indicator este planificată pentru anul 2025 .	**Ministerul Sănătății** În anul 2025 au fost evaluate și acreditate, conform noilor Standarde de evaluare și acreditare în sănătate, aprobate prin Ordinul MS nr.660/2024, în total 733 de instituții medicale, dintre care acreditate 627, respectiv 86%.
4.3.1	Revizuirea procedurii de evaluare cu scopul de acreditare a prestatorilor de servicii medicale	2024-2025	12,9 2024 – 6,5; 2025 – 6,5	Surse bugetare	Ministerul Sănătății; Consiliul Național de Evaluare și Acreditare în Sănătate		Procedura de evaluare actualizată și aprobată	**Ministerul Sănătății** **<u>Realizată</u>** Regulamentul privind procedura de evaluare și acreditare în sănătate a fost revizuit și actualizat pentru a fi aliniat la bunele practici din domeniu. Documentul a fost aprobat prin Ordinul Ministerului Sănătății nr. 582/2024.	

								https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=144052&lang=ro	
4.3.2	Actualizarea standardelor de evaluare și de acreditare în sănătate în baza cadrului normativ național în drepturile omului	2024	16,7	Surse bugetare	Ministerul Sănătății; Consiliul Național de Evaluare și Acreditare în Sănătate	Oficiul Avocatului Poporului; Consiliul pentru egalitate; Organizații necomerciale	Standardele de evaluare și acreditare actualizate	**Ministerul Sănătății** **<u>Realizată</u>** Standardele de evaluare și acreditare în sănătate au fost actualizate și aprobate prin Ordinul Ministerului Sănătății nr. 660/2024. În Standardul 1.1. „Drepturile și responsabilitățile pacientului și/sau reprezentantului legal” au fost incluse criterii specifice pentru asigurarea respectării drepturilor omului.	
4.3.3	Instruirea experților-evaluatori și a prestatorilor de servicii medicale privind cunoașterea și implementarea conformă a procedurii de evaluare cu scopul de acreditare a prestatorilor de servicii medicale, actualizată	2024-2027	800,0 2024 – 200,0 2025 – 200,0 2026 – 200,0	Surse bugetare	Ministerul Sănătății; Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”; Consiliul Național de Evaluare și Acreditare în Sănătate		Numărul de instruiri efectuate; numărul de persoane instruite	**Ministerul Sănătății** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** Pentru a asigura evaluarea și acreditarea prestatorilor de servicii medicale conform noii proceduri și noilor standarde, au fost organizate trei ateliere de instruire, la care au participat 99 de experți evaluatori în sănătate. **USMF „Nicolae Testemițanu”**	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Ministerul Sănătății** Pe parcursul I sem. 2025, pentru a asigura evaluarea și acreditarea prestatorilor de servicii medicale, conform Ordinului MS nr. 354 din 17.04.2025, a fost organizat un Atelier de instruire pentru 45 de experți evaluatori în sănătate. CNEAS: 1. Numărul de instruiri efectuate - 1 2. Numărul de persoane instruite - 45

			2027 – 200, 0					**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** 1. Numărul de instruiri efectuate -1 2. Numărul de persoane instruite -36	**USMF:** 1. Numărul de instruiri efectuate -3 2. Numărul de persoane instruite 115
4.3.4	Evaluarea cu scopul de acreditare a prestatorilor de servicii medicale în baza standardelor de evaluare și acreditare actualizate	2025-2027	În limita alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Consiliul Național de Evaluare și Acreditare în Sănătate		Numărul de prestatori de servicii medicale acreditați		**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Ministerul Sănătății** Pe parcursul anului 2025, de către CNEAS, au fost evaluate conform noilor Standarde de evaluare și acreditare în sănătate, aprobate prin Ordinul MS nr.660/2024, în total 733 de instituții medicale, dintre care acreditate 627. -Prestatori de servicii medicale publici – 512, dintre care acreditați 444; -Prestatori de servicii medicale privați – 221, dintre ei acreditați-183. Prestatori asistență medicală primară – 451 dintre ei acreditați 401; Prestatori asistență medicală, spitalicească – 28 dintre ei acreditați 22, -Prestatori asistență medicală specializată de ambulatoriu – 257 dintre ei acreditați 204.
4.3.5	Instruirea personalului medical privind	2024-2027	800, 0	Surse bugetare	Universitatea de Stat de Medicină și	Oficiul Avocatului	Numărul de instruiri	**USMF „Nicolae Testemițanu”**	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Ministerul Sănătății**

	cunoașterea și implementarea drepturilor omului, inclusiv a principiilor etice ale Declarației universale privind bio-etica și drepturile omului		2024 – 200,0; 2025 – 200,0; 2026 – 200,0; 2027 – 200,0;		Farmacie „Nicolae Testemițanu”; Centrele de excelență în medicină; Prestatorii de servicii medicale	Poporului; Consiliul pentru egalitate; organizații necomerciale	efectuate de către prestatorul de servicii medicale; numărul de persoane instruite	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** 1. Număr de instruiri efectuate de prestatorul de servicii medicale -11 2. Număr de persoane instruite - 351 **Oficiul Avocatului Poporului** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** Reprezentanța Comrat a Oficiului Avocatului Poporului a desfășurat 5 sesiuni de informare cu personalul medical din Centrele de Sănătate la tema. ”drepturile pacientului” Comrat- 28/05- 25 persoane Basarabeasca -15/05- 16 persoane Taraclia 21/05 - 48 persoane Vulcănești- 19/04 – 43 persoane Congaz- 11/11- 19 persoane	**USMF** 1. Număr de instruiri efectuate de prestatorul de servicii medicale - 114 2. Număr de persoane instruite- 1521 **Oficiul Avocatului Poporului 2025** Oficiul Avocatului Poporului , inclusiv reprezentanțele din teritoriu au realizat 17 sesiuni de informare, beneficiari 309 personal medical
Obiectiv specific 4.4. Mecanisme de accesibilitate a informațiilor pentru pacienți dezvoltate Indicator: Ponderea instituțiilor medicale subordonate autorităților publice centrale care asigură transparența proactivă pe paginile lor web conform cadrului legal (Responsabilitatea prezentării datelor: Ministerul Sănătății)								**Ministerul Sănătății** Monitorizarea acestui indicator este planificată pentru anul 2025.	**Ministerul Sănătății** În conformitate cu prevederile Legii nr. 148/2023 privind accesul la informațiile de interes public, din 52 IMSP în subordinea Ministerului

Date de referință (2023): 0 Țintă (2027): 100%									Sănătății, 48 asigură transparența prin publicarea pe pagina web, iar 37 (71%) au publicat informații de interes public în anul 2025. Totodată menționăm că, responsabilitatea publicării informațiilor pe pagina web revine conducerii IMSP.
4.4.1	Publicarea informației de interes public pe paginile web ale instituțiilor medicale, conform prevederilor art. 10 din Legea nr. 148/2023 privind accesul la informațiile de interes public și standardele de acreditare revizuite	2024-2027	200,0 2024 – 50,0; 2025 – 50,0; 2026 – 50,0; 2027 – 50,0	Surse bugetare	Ministerul Sănătății; Autoritățile publice centrale care au în subordine instituții Medicale; Instituții medicale		Paginile web create, după caz; informațiile publicate integral	**Ministerul Sănătății** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** Instituțiile medicale publice asigură publicarea integrală a informațiilor de interes public pe paginile lor web oficiale, în conformitate cu prevederile articolului 10 din Legea nr. 148/2023 privind accesul la informațiile de interes public și standardele de acreditare revizuite. Astfel, toate informațiile relevante sunt disponibile în format deschis, garantând transparența și accesibilitatea acestora pentru cetățeni.	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Ministerul Sănătății** Instituțiile medicale publice asigură publicarea integrală a informațiilor de interes public pe paginile lor web oficiale, în conformitate cu prevederile articolului 10 din Legea nr. 148/2023 privind accesul la informațiile de interes public și standardele de acreditare revizuite. Astfel, toate informațiile relevante sunt disponibile în format deschis, garantând transparența și accesibilitatea acestora pentru cetățeni. La acest moment, Ministerul Sănătății deține calitatea de fondator în 52 de instituții medico-sanitare publice, dintre care 48 au propria pagină web prin care asigură transparența. Totodată menționăm că, responsabilitatea publicării informațiilor pe pagina web revine conducerii IMSP.

4.4.2	Elaborarea sistemului de evidență a circulației medicamentelor în spitale și a aplicației de vizualizare accesibilă pacienților	2025-2027	800,0 2025 – 700,0; 2026 – 50,0; 2027 – 50,0;	Surse bugetare	Ministerul Sănătății	Agenția de Guvernare Electronică; Parteneri de dezvoltare; AO „Inițiativa Pozitivă”	Sistemul și aplicația elaborate și funcționale (2025); numărul de pacienți-utilizatori ai sistemului (2025-2027)	**Ministerul Sănătății** **irelevant** Ministerul Sănătății nu deține informații despre existența unui astfel de sistem, despre inițiative de creare sau dezvoltare în acest sens și nici despre eventuale discuții sau ședințe de lucru pe acest subiect. Precizăm că: • **Sistemul de trasabilitate a medicamentelor,** prevăzut în PND, urmărește monitorizarea circulației medicamentelor de la intrarea pe piață (vamă) până la distribuția în farmaciile comunitare, iar dezvoltarea sa este integral gestionată de **AMDM.** • **Sistemul informațional eRețeta compensată** se referă exclusiv la circuitul medicamentelor rambursate de	**<u>În proces de realizare</u>** **Ministerul Sănătății** În anul 2025 a fost inițiat Proiectul de Hotărâre de Guvern cu privire la Sistemul informațional de monitorizare a stocurilor de medicamente (SMES), care presupune colectarea centralizată a datelor privind stocurile reale de medicamente. Conceptul și regulamentul proiectului este la etapa de coordonare cu Agenția de Guvernare Electronică. În februarie 2026 este preconizată elaborarea caietului de sarcini. O aplicație în acest sens nu este prevăzută.

								CNAM pentru tratament ambulatoriu, prescrise pentru administrare în afara spitalelor. Prin urmare, niciunul dintre aceste sisteme nu acoperă acțiunea 4.4.2. din Program. În acest context, nu putem furniza informații privind implementarea acțiunii nr. 4.4.2., deoarece nu am fost implicați inițial în proces și nu dispunem de detalii clare despre obiectivele acestui sistem.	
4.4.3	Asigurarea accesului la datele medicale personale ale pacientului în termen util, inclusiv în perioada tratamentului	2024-2027	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Ministerul Sănătății		Numărul instituțiilor medico-sanitare publice care asigură accesul pacienților la datele medicale personale	**Ministerul Sănătății** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** Toate instituțiile medico-sanitare publice asigură accesul pacienților la datele lor medicale personale, acestea putând fi consultate direct la sediul unităților medicale respective. Acest lucru garantează posibilitatea pacienților de a obține informațiile necesare într-un termen util, inclusiv pe durata tratamentului.	**<u>În proces de realizare</u>** **Ministerul Sănătății** În anul 2025 a fost elaborat proiectul de Hotărâre de Guvern cu privire la Dosarul Electronic de Sănătate, care va facilita accesul pacienților la istoricul datelor personale medicale și continuitatea îngrijirii inclusiv în perioada tratamentului. Urmează ca proiectul să fie consultat. Totodată, menționăm că toate instituțiile medico-sanitare publice sunt obligate în conformitate cu Legea cu privire la drepturile și responsabilitățile pacientului nr.

									263/2005 să asigure accesul pacienților la datele lor medicale personale, iar acestea pot fi consultate direct la sediul unităților medicale respective. Acest lucru garantează posibilitatea pacienților de a obține informațiile necesare într-un termen util, inclusiv pe durata tratamentului.
4.4.4	Crearea, în baza Sistemului informațional de evidență a resurselor umane în sistemul sănătății, a Registrului de stat al personalului medical privind dreptul de a practica, cu asigurarea accesului public online la informația relevantă din registru	2026-2027	127,6 2026 – 116,0; 2027 – 11,6	Surse externe	Ministerul Sănătății	Agenția de Guvernare Electronică	Registrul funcțional, disponibil on-line	**Ministerul Sănătății** **<u>În proces de realizare</u>** Guvernul Republicii Moldova, prin Hotărârea Nr. 880 din 23-12-2024, a aprobat Regulamentul Sistemului informațional de evidență a resurselor umane în sistemul sănătății.	**<u>În proces de realizare</u>** **Ministerul Sănătății** Sistemul informațional ERUSS a fost dezvoltat conform specificațiilor tehnice și a trecut prin etapa de testare internă. La 1 octombrie 2025 a fost aprobat Ordinul Ministerului Sănătății nr. 848/2025 cu privire la unele acțiuni privind implementarea Hotărârii Guvernului nr. 880/2024, prin care s-a aprobat lista instituțiilor pilot și pilotarea SI ERUSS și raportarea progresului pe parcursul a două luni.
4.4.5	Aprobarea reglementărilor pentru organizarea asigurării de către prestatorii de servicii medicale a accesului	2026	26,0	Surse bugetare	Ministerul Sănătății; Compania Națională de Asigurări în Medicină		Actul normativ aprobat		**<u>Realizată</u>** **Ministerul Sănătății** La data de 5 decembrie 2025 a fost adoptat Ordinul Ministerului Sănătății nr. 1115/2025 cu privire la aprobarea Planului de acțiuni privind siguranța pacienților pentru anii 2026 – 2030.

	pacienților la informații clare despre drepturile acestora, inclusiv procedurile referitoare la plângeri și la mecanismele pentru repararea daunelor aduse sănătății asociate asistenței medicale etc.								Acesta urmărește alinierea la Planul de acțiune global pentru siguranța pacienți1or 2021-2030 al Organizației Mondiale a Sănătății și la Recomandarea Consiliului Uniunii Europene din 9 iunie 2009 (2009/C 1 51/01), care evidențiază siguranța pacienților ca o condiție prealabilă pentru asigurarea îngrijirii de înaltă calitate și un drept fundamental al omului. Totodată, este prevăzută expres și obligația prestatorilor de servicii medicale privind informarea pacienților privind procedurile de reclamație, inclusiv modalitățile de depunere și termenii de soluționare.
4.4.6	Analiza oportunității implementării sistemului de compensare a prejudiciului adus sănătății pacientului asociat asistenței medicale, în baza asigurării obligatorii de răspundere profesională în sănătate	2024	428,0	Surse externe	Ministerul Sănătății	AO „Centrul pentru Politici și Analize în Sănătate ”	Studiul de analiză elaborat și supus consultărilor de către părțile interesate; recomandările implementate, după caz	**Ministerul Sănătății** **<u>În proces de realizare</u>** Ministerul Sănătății este în prezent în proces de analiză a oportunității implementării unui sistem de compensare a prejudiciului adus sănătății pacientului în cadrul asistenței medicale, prin intermediul asigurării obligatorii de răspundere profesională în sănătate. Această analiză vizează identificarea celor mai bune soluții pentru protecția drepturilor pacienților și asigurarea unei practici	**<u>Nerealizată</u>** **Ministerul Sănătății** Urmează ca Ministerul Sănătății să contracteze partenerii în scopul realizării studiului. Procedura este prevăzută în Legea nr. 263/2005 cu privire la drepturile și responsabilitățile pacientului art. 17, conform căruia ”(1) orice persoană care consideră că i-au fost lezate drepturile și interesele legitime prevăzute de prezenta lege este în drept, în vederea protejării lor, să se adreseze în instanța judecătorească competentă.”

								medicale responsabile și etice. Ministerul colaborează cu toate părțile interesate, inclusiv instituții de reglementare și profesioniști din domeniu, pentru a evalua eficiența unui astfel de sistem și a stabili pașii necesari pentru implementare. Scopul final este de a îmbunătăți calitatea și siguranța serviciilor medicale, asigurând totodată și protecția adecvată a pacienților în caz de prejudicii.	
4.4.7	Informarea populației cu privire la serviciile medicale prestate în cadrul sistemului asigurărilor obligatorii de asistență medicală, asigurând accesibilitatea informației pentru diverse grupuri ale populației (persoane cu	2024-2027	800,0 2024 – 200,0; 2025 – 200,0; 2026 – 200,0; 2027 –	Surse bugetare	Compania Națională de Asigurări în Medicină		Campaniile de informare desfășurate; numărul de persoane informate	**Compania Națională de Asigurări în Medicină** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** În perioada ianuarie-martie 2024 CNAM a desfășurat campania de informare despre beneficiile asigurării obligatorii de asistență medicală și încadrarea persoanelor în acest sistem prin achitarea primei de asigurare în sumă fixă în termenul stabilit de legislație. În cadrul campaniei au fost produse și difuzate 7 filmulețe video	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Compania Națională de Asigurări în Medicină** Pe parcursul anului 2025, CNAM a informat cetățenii despre drepturile și obligațiile în sistemul AOAM prin plasarea pe pagina web a 360 de comunicate de presă și anunțuri, iar pe pagina de Facebook au fost publicate și distribuite 485 de postări pe subiecte ce ţin de activitatea CNAM și sistemul AOAM. În trimestrul I a anului raportat a fost desfășurată campania de informare privind achitarea primei de asigurare

	dizabilități, minorități naționale)		200, 0;					despre beneficiile asigurării medicale obligatorii, categoriile de cetățeni obligați să se asigure în mod individual, modalitatea de achitare a primei de asigurare etc. În semestrul I al anului 2024 a fost desfășurată campania de informare despre SIA „eRețeta pentru medicamente și dispozitive medicale compensate". Astfel, în cadrul campaniei de informare au fost realizate spot video și audio despre importanța eRețeta și un ghid video pentru medici și farmaciști despre modalitatea de utilizare a sistemului informațional. Spotul video/audio a fost plasat ca publicitate socială la diferite posturi TV și radio, difuzat pe monitoarele din cadrul instituțiilor medicale și agențiilor teritoriale ale CNAM. eRețeta a fost lansată în cadrul unei conferințe de presă pe data de 2 aprilie, larg mediatizată și transmisă live.	în termenul stabilit de legislație și facilitățile aplicate în primele trei luni ale anului 2025. În cadrul campaniei au fost realizate: • elaborat și plasat comunicat de presă; • produse spot video și audio despre facilitățile aplicate la achitarea primei AOAM în termenul prevăzut de legislație și difuzate gratuit de posturi TV și radio, pe monitor din holurile AT și IMS; • au fost produse și distribuite pe pagina web și cea de Facebook a CNAM șase tutoriale explicative despre achitarea primei AOAM, beneficiile AOAM; • difuzate 2 reportaje despre beneficiari de medicamente și dispozitive medicale compensate ; • elaborate 8 articole de însoțire a tutorialelor și reportajelor și expediate în mass-media; • expediate în adresa administrației publice locale de nivelurile I și II anunțurile privind particularitățile încadrării populației în sistemul AOAM în 2025 pentru plasare în locurile publice; • organizarea întrunirilor cu APL; • expedierea înștiințărilor personalizate despre obligativitatea achitării primei AOAM;

								Reprezentanții CNAM au participat la mai multe emisiuni radio și TV, au acordat interviuri pentru presa online și cea scrisă despre eRețeta. Totodată, pe site-ul și pagina de Facebook a CNAM au fost elaborate și plasate regulat comunicate și infografice despre beneficiile eRețeta, nivelul prescrierilor lunare de preparate prin intermediul sistemului informațional etc. În perioada 7 noiembrie – 31 decembrie 2024 CNAM a desfășurat *campania de informare despre posibilitatea cetățenilor de a efectua periodic examene profilactice gratuite*. Aceste spoturi oferă informații importante despre tipurile de controale medicale, periodicitatea efectuării lor și categoriile de beneficiari.	• reprezentanții CNAM au participat la mai multe emisiuni radio și TV, au acordat interviuri pentru presa online și cea scrisă. Pentru informarea cetățenilor despre drepturi în sistemul AOAM au fost lansate 2 quiz-uri despre serviciile de înaltă performanță și serviciile oncologice de care beneficiază cetățenii în sistemul AOAM. Acestea sunt plasate pe site-ul și pagina de Facebook a CNAM.
Obiectiv specific 4.5. Cadrul normativ și mecanismele de colaborare intersectorială asigură prevenirea și combaterea traficului de organe Indicator: Mecanismul funcțional și cadrul normativ ajustat (Responsabilitatea prezentării datelor: Ministerul Sănătății) Date de referință: Nu/Nu Țintă: Da/Da								**Ministerul Sănătății** Monitorizarea acestui indicator este prevăzută pentru anul 2025.	**Ministerul Sănătății** În anul 2025 a fost aprobată Hotărârea Guvernului nr. 56/2025 privind schimbul de organe umane destinate transplantului între Republica Moldova și alte state,

									importul și exportul de țesuturi și celule umane, prin care au fost aprobate două Regulamente: 1. Regulamentul cu privire la schimbul de organe umane destinate transplantului între Republica Moldova și alte state 2. Regulamentul privind importul și exportul de țesuturi și celule umane destinate utilizării în scop terapeutic la om II. Ordinul Ministrului Sănătății nr. 1227/2025 cu privire la mecanismul de inspecție și măsurile de control privind conformitatea cu standardele de calitate și siguranță pentru transplantul de organe, țesuturi și celule umane.
4.5.1.	Crearea Comisiei specializate a Consiliului național pentru drepturile omului, coordonată de către Ministerul Sănătății, pentru monitorizarea implementării Convenției Consiliului Europei privind traficul de organe	2024	26,0	Surse bugetare	Ministerul Sănătății; Agenția de Transplant	Cancelaria de Stat	Dispoziția Guvernului aprobată	**Ministerul Sănătății <u>nerealizată</u>**	**<u>Nerealizată</u> Ministerul Sănătății**

4.5.2	Modificarea cadrului normativ național pentru a asigura corespunderea cu prevederile Convenției Consiliului Europei privind traficul de organe	2024-2026	2025 – 12,8	Surse bugetare	Ministerul Sănătății; Agenția de Transplant		Studiul privind corespunderea cadrului normativ efectuat; cadrul normativ modificat conform recomandărilor studiului	**Ministerul Sănătății** **<u>În proces de realizare</u>** În vederea alinierii cadrului normativ național la prevederile Convenției Consiliului Europei privind traficul de organe, Republica Moldova își reafirmă angajamentul de a preveni și combate acest fenomen, în conformitate cu obligațiile asumate prin ratificarea Convenției europene pentru protecția drepturilor omului și a demnității ființei umane față de aplicațiile biologice și medicinei (Convenția de la Oviedo, 04.04.1997). În domeniul transplantului, cadrul normativ național include Legea nr. 42/2008 privind transplantul de organe, țesuturi și celule umane, care stabilește că traficul de organe, țesuturi și celule umane constituie o infracțiune. Cu toate acestea, pentru a asigura o armonizare deplină cu standardele internaționale, legislația națională urmează să fie revizuită și completată. În acest context, se va intensifica cooperarea cu	**<u>În proces de realizare</u>** **Ministerul Sănătății** Cadrul normativ existent, în special Legea nr. 42/2008 privind transplantul de organe, țesuturi și celule umane, conține prevederi care califică traficul de organe, țesuturi și celule umane drept infracțiune și stabilește mecanisme de prevenire a încălcărilor drepturilor omului în acest domeniu. Agenția de Transplant a continuat, pe parcursul anului 2025, activitățile aferente acțiunii privind modificarea cadrului normativ național în vederea asigurării corespunderii cu prevederile Convenției Consiliului Europei privind traficul de organe și în anul 2025 a fost aprobate: I. Hotărârea Guvernului nr. 56/2025 privind schimbul de organe umane destinate transplantului între Republica Moldova și alte state, importul și exportul de țesuturi și celule umane, prin care au fost aprobate două Regulamente: 1. Regulamentul cu privire la schimbul de organe umane destinate transplantului între Republica Moldova și alte state 2. Regulamentul privind importul și exportul de țesuturi și celule umane destinate utilizării în scop terapeutic la om.

								autoritățile relevante, atât la nivel național, cât și internațional, în vederea modificării și actualizării cadrului legislativ pentru o mai bună prevenire, identificare și sancționare a infracțiunilor legate de traficul de organe, țesuturi și celule umane.	II. Ordinul Ministrului Sănătății nr. 1227/2025 cu privire la mecanismul de inspecție și măsurile de control privind conformitatea cu standardele de calitate și siguranță pentru transplantul de organe, țesuturi și celule umane. În vederea alinierii cadrului normativ național la prevederile Convenției Consiliului Europei privind traficul de organe, a fost completat și prezentat la data de 27.06.2025 Secretariatului Comitetului din Santiago de Compostela, Chestionarul pentru prima rundă de monitorizare tematică: *Mecanisme de prevenire și conștientizare pentru combaterea traficului de organe umane* (THO).
4.5.3	Elaborarea Regulamentului privind activitatea Consiliului național pentru reproducerea asistată medical, cu atribuții în domeniul prevenirii traficului de organe	2024	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Ministerul Sănătății	Agenția de Transplant	Regulamentul aprobat	**Ministerul Sănătății** **<u>Realizată</u>** A fost adoptat Ordinul MS nr. 529 din 18 iunie 2024, prin care a fost aprobat Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Național pentru Reproducerea Asistată Medicală. Acest act normativ stabilește cadrul legal pentru activitatea Consiliului, cu atribuții clare	

								în domeniul reproducției asistate medicale.	
Obiectiv specific 4.6. Mecanisme de monitorizare a respectării dreptului la sănătate în instituțiile, medicale indiferent de tipul juridic de organizare Indicator: Dreptul la sănătate în instituții medicale monitorizat (Responsabilitatea prezentării datelor: Ministerul Sănătății) Date de referință: 0 Țintă: Minimum 20 de vizite de monitorizare anual								**Ministerul Sănătății** Ministerul Sănătății vă informează că, în prezent, nu deține date referitoare la acest indicator pentru anul 2024. Monitorizarea acestui indicator este planificată pentru anul 2025, iar informațiile relevante vor fi comunicate ulterior, conform calendarului de raportare.	**Ministerul Sănătății** În scopul asigurării calității serviciilor medicale și siguranței pacienților a fost aprobat Ordinul MS nr. 660/2024 cu privire la aprobarea Standardelor de evaluare și acreditare in sănătate pentru toate tipurile de prestatori medicali. Vizitele în scopul monitorizării menținerii nivelului de conformitate obținut în raport cu standardele în cauză sunt efectuate conform unui grafic prestabilit. Totodată, prestatorii de servicii medicale evaluează la nivel de instituție respectarea drepturilor pacienților la sănătate prin colectarea feedbackului cu privire la serviciile medicale acordate.
4.6.1	Elaborarea și aprobarea mecanismului de monitorizare a respectării reglementărilor în domeniul ocrotirii sănătății emise de către Ministerul Sănătății, inclusiv prin prisma respectării dreptului omului în instituțiile	2024-2025	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Ministerul Sănătății; Consiliul Național de Evaluare și Acreditare în Sănătate; Compania Națională de Asigurări în Medicină	Organizații necomerciale; Oficiul Avocatului Poporului	Mecanismul aprobat	**Ministerul Sănătății** **<u>În proces de realizare</u>** Ministerul Sănătății este în proces de elaborare a mecanismului de monitorizare a respectării reglementărilor în domeniul ocrotirii sănătății. Acesta va include măsuri pentru asigurarea respectării drepturilor omului în instituțiile medicale, atât publice, cât și private, și va implica activ participarea	**<u>Realizată</u>** **Ministerul Sănătății** Ordinul MS nr. 1076/2022 asigură organizarea și funcționarea Comisiilor de Specialitate în vederea participării în activități comisionale de expertiză ale ministerului (protocoale clinice naționale, ghiduri, standarde, studii de cercetare, puncte de vedere de specialitate formulate în cadrul anumite activității petiții, comisiilor, concluzii, analize de caz, expertize la

	medicale publice și private, cu participarea societății civile							societății civile în procesul de evaluare și monitorizare. Scopul acestui mecanism este de a garanta că reglementările emise de Ministerul Sănătății sunt respectate în toate instituțiile medicale, oferind un cadru transparent și responsabil, în care drepturile pacienților sunt protejate și promovate.	solicitarea altor autorități ale statului, etc.) Adițional, Ordinul Ministerului Sănătății nr. 1115/2025 cu privire la aprobarea Planului de acțiuni privind siguranța pacienților pentru anii 2026 – 2030. Acesta include un mecanism de monitorizare a respectării siguranței pacienților la toate etapele de acordare a asistentei medicale și farmaceutice în cadrul sistemului de sănătate, indiferent de indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare a prestatorilor de servicii.
4.6.2	Realizarea vizitelor de monitorizare a echipelor consolidate in instituțiile medicale publice și private (planificate și inopinate)	2026-2027	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Ministerul Sănătății; Consiliul Național de Evaluare și Acreditare în Sănătate; Compania Națională de Asigurări în Medicină	Organizații necomerciale	Numărul de rapoarte de vizită publicate; ponderea recomandărilor implementate		
4.6.3	Analiza deficiențelor privind investigarea și judecarea	2026-2027	30,0 2026 – 15,0;	Surse bugetare	Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Justiției;		Analiza efectuată; recomandările	**Ministerul Afacerilor Interne** *(La această etapă nu punem calificativ)*	**Ministerul Afacerilor Interne** A fost inițiată efectuarea unei analize complexe în scopul identificării deficiențelor în investigarea cauzelor

	cauzelor de malpraxis		2027 – 15,0		Consiliul Superior al Magistraturii; Procuratura Generală; Ministerul Sănătății		formulate	La investigarea cazurilor de malpraxis, subdiviziunile de urmărire penală se confruntă cu tergiversarea urmăririi penale din cauza efectuării expertizelor medico-legale de durată, pe motivul lipsei unui număr suficient de experți în acest domeniu; La fel, o deficiență ar fi obiecțiile înaintate de către apărătorii victimelor cu privire la obiectivitatea efectuării expertizelor pe acest gen de infracțiuni, din motiv că expertizele sunt efectuate de către experți din cadrul Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, în privința medicilor, care sunt reprezentanți ai aceleiași instituții. Astfel, este necesar să se realizeze o analiză detaliată a acestor deficiențe, urmată de identificarea soluțiilor posibile pentru remedierea lor. Totodată, comunicăm că la 09.02.2024 Poliția a recepționat demersul nr. 24-78-1514 privind avizarea repetată a proiectului de	de malpraxis, urmând să fie înaintate recomandările de rigoare. **CSM** *Consiliul Superior al Magistraturii nu a fost antrenat în realizarea acestei acțiuni.*

								hotărâre cu privire la aprobarea Programului național privind asigurarea respectării drepturilor omului pentru anii 2024-2027 (număr unic 36/CS/2024), autor – Cancelaria de Stat. Astfel, la acțiunea dată Ministerul Afacerilor Interne nu se regăsea ca executor primar. Suplimentar, potrivit sintezei obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor) la proiectul hotărârii Guvernului privind aprobarea Programului, propunerea pentru includerea acțiunii date aparține Consiliului Superior al Magistraturii, care a solicitat să fie stabiliți ca executori - MJ, CSM, PG, MAI. (Esența propunerii CSM din sinteză: *La obiectivul specific 4.6. Cadrul normativ consolidat și mecanisme de monitorizare, capacitate pentru monitorizarea respectării dreptului la sănătate în instituții medicale, indiferent de tipul de organizare juridică. În*	

								contextul propus se prezintă ca oportună consolidarea capacităților de investigare și judecare a cauzelor de malpraxis. Deoarece este cunoscut că sistemul judecătoresc prin activitatea sa asigură respectarea drepturilor și intereselor legale ale persoanelor, inclusiv accesul la servicii medicale. Prin urmare, această acțiune va demonstra pe cât standardele elaborate și implementate asigură acest drept. Propunem introducerea a două acțiuni: - ,,Analiza deficiențelor pɛivind investigarea și judecarea cauzelor de malpraxis". Termen de realizare 2026-2027 . Autorități/instituții responsabile - MJ, CSM, PG, MAI - ,,Instruirea judecătorilor și procurorilor privind gestionarea cauzelor de malpraxis". Termen de realizare 2026-2027. Autorități instituții responsabile - CSM, INJ).	

4.6.4	Instruirea judecătorilor și a procurorilor privind gestionarea cauzelor de malpraxis	2025-2027	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Institutul Național al Justiției; Consiliul Superior al Magistraturii; Consiliul Superior al Procurorilor		Numărul de cursuri de instruire organizate; numărul de persoane instruite	**Institutul Național al Justiției** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Formare continuă** Conform Hotărârii Consiliului INJ privind aprobarea Planurilor modulare de formare continuă pentru anul 2025, tematica „Aspecte teoretico-practice privind investigarea și judecarea infracțiunilor contra vieții și sănătății persoanei. Gestionarea cauzelor de malpraxis” se află în programul de predare pentru judecători și procurori, unde urmează a fi instruiți un număr aproximativ de 30 judecători și 30 procurori. **Formare inițială** Pe parcursul anului 2024 au fost instruiți 45 audienți (30 candidați la funcția de judecător și 15 candidați la funcția de procuror) în cadrul sub-modulelor „Investigarea infracțiunilor contra sănătății publice și conviețuirii sociale” și „Cercetarea judecătorească a	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Institutul Național al Justiției** **Formare continuă (anul 2025)** În perioada de raportare pe domeniile de referință au desfășurate: 2 seminare „*Aspecte teoretico-practice privind investigarea și judecarea infracțiunilor contra vieții și sănătății persoanei. Gestionarea cauzelor de malpraxis*”- persoane instruite: judecători – 16, procurori – 28; 2 cursuri cu genericul „*Particularitățile investigării și judecării infracțiunilor contra vieții și sănătății persoanei*”- persoane instruite: asistenți judiciari – 20, grefieri – 12, consultanți ai procurorilor – 17, colaboratori din cadrul instanței - 4; **Formare inițială** Pe parcursul anului 2025, au fost instruiți 29 audienți (11 de candidați la funcția de judecător și 18 candidați la funcția de procuror), în cadrul submodulelor: „*Investigarea infracțiunilor contra sănătății publice și conviețuirii sociale*” și „*Cercetarea judecătorească a infracțiunilor contra sănătății publice și conviețuirii sociale*”.

								infracţiunilor contra sănătăţii publice şi convieţuirii sociale”. ***rea cauzelor de malpraxis”.***	**E- instruire** Pe parcursul anului 2025 INJ a prestat cursul de formare la distanță cu genericul „*Principiile fundamentale ale drepturilor omului În biomedicină*”. În cadrul e-cursului au fost înregistrat 26 de participări, fiind acordate 10 de certificate, dintre care: 3 procurori, 2 consultanți ai procurorului, 1 colaborator din cadrul procuraturii, 1 de asistenți judiciari, 1 grefieri, 2 colaboratori din cadrul instanței. **CSM** În vederea dezvoltării competențelor profesionale necesare examinării cauzelor complexe de malpraxis, inclusiv sub aspectul practicii judiciare și al particularităților probatorii, Consiliul Superior al Magistraturii a delegat pe parcursul anului 2025 - **24 de judecători** pentru participarea la cele două seminare de formare profesională organizate de Institutul Național al Justiției, cu tematica ***„Aspecte teoretico-practice privind investigarea și judecarea infracțiunilor contra vieții și sănătății persoanei. Gestiona***

Obiectiv specific 4.7. Acreditarea prestatorilor de servicii medicale din toate locurile de detenție asigurată Indicator: Numărul și rata prestatorilor de servicii medicale acreditați (Responsabilitatea prezentării datelor: Ministerul Sănătății) Date de referință: 0 Țintă: 22 prestatori acreditați, 100 %.								**Ministerul Sănătății** Monitorizarea acestui indicator este planificată pentru anul 2025.	**Ministerul Sănătății** În anul 2025 dispun de certificate de acreditare valabil 15 instituții din totalul de 16. A fost depusă o (1) cerere de evaluare a Secției Medicale a Penitenciarului nr. 10 Goian, care a fost respinsă din cauza neprezentării actelor solicitate. Respectiv, acreditate sunt 15 penitenciare din 16, constituind 93,75%. Totodată, menționăm că, conform Legii nr. 525/2001 privind evaluarea și acreditarea în sănătate, prestatorii de servicii medicale de stat și privați sunt supuși evaluării și acreditării o dată la 5 ani
4.7.1	Acreditarea cabinetelor medicale din cadrul Izolatoarelor de detenție provizorie din inspectoratele teritoriale de poliție în calitate de prestatori de servicii medicale	2024-2025	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Ministerul Afacerilor Interne (Inspectoratul General al Poliției, Instituția medico-sanitară publică departamentală „Serviciul medical al Ministerului	Ministerul Sănătății; Consiliul Național de Evaluare și Acreditare în Sănătate; organizațiile necomerciale	Numărul de cabinete medicale acreditate de către Consiliul Național de Evaluare și Acredit	**Inspectoratul General al Poliției** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** În perioada de 22 februarie – 31 martie 2024 s-au efectuat controale tematice privind evaluarea stării sanitar-igienice a sediilor inspectoratelor de poliție, ale izolatoarelor de detenție provizorie din cadrul inspectoratelor de poliție, a cabinetelor medicale ale izolatoarelor de detenție provizorie, precum și de	**<u>În proces de realizare</u>** **Ministerul Afacerilor Interne** La data de 01.10.2025, Ministerul Afacerilor Interne a remis către Ministerului Sănătății, prin demersul oficial nr.30/3487, solicitarea de sprijin instituțional pentru inițierea procedurii de acreditare a cabinetelor medicale. Totodată, la 15.10.2025, Ministerul Sănătății a remis spre examinare, conform competențelor, demersul menționat către Agenția Națională pentru Sănătate Publică și Consiliul Național de Evaluare și Acreditare în

					Afacerilor Interne”)		are în Sănătate (țintă – 15 cabinete, 100%)	dotare a punctelor medicale din cadrul izolatoarelor de detenție provizorie după cum urmează: 1. 22-23 februarie 2024 IP Soroca, IP Orhei și IP Criuleni; 2. 29 februarie – 01 martie DP a mun. Chișinău, IP Ungheni, IP Călărași; 3. 14 – 15 martie IP Anenii-Noi, IP Cahul, IP Hîncești; 4. 11 – 12 aprilie IP Cimișlia, IP Comrat, IP Căușeni; 5. 24 – 26 aprilie IP Sîngerei, IP Bălți, IP Rîșcani, IP Edineț. Actualmente, în conformitate cu Ordinul MAI nr. 86 din 21 februarie 2024, Serviciul Medical al Ministerului Afacerilor Interne generalizează rezultatele urmare controalelor efectuate pentru elaborarea autorizațiilor sanitare de funcționare a cabinetelor medicale din cadrul izolatoarelor de detenție provizorie.	Sănătate, în baza solicitării nr.09/3232. Urmare, la 22.10.2025, Consiliul Național de Evaluare și Acreditare în Sănătate a comunicat opinia sa prin răspunsul nr. RG.02-1633, recomandând consultarea cadrului normativ actualizat disponibil pe pagina oficială a Consiliului și inițierea procesului de acreditare cu implicarea Serviciului Medical al MAI, proces aflat deja în derulare. Subsidiar, la 07.11.2025 a fost remis către Serviciul Medical al MAI demersul nr. 34/16-1168, prin care s-a solicitat desemnarea unui reprezentant pentru acordarea suportului metodologic necesar în procesul de autoevaluare a cabinetelor medicale din cadrul Izolatoarelor de detenție provizorie, inclusiv în etapa pregătitoare depunerii cererii de acreditare. La 18 noiembrie 2025, Serviciul Medical al MAI a confirmat, prin răspunsul nr.17/1-1497, disponibilitatea de cooperare și sprijin instituțional în vederea realizării procesului de acreditare. Suplimentar, la 05.12.2025, Serviciul Medical al MAI a remis solicitarea nr.17/1-1583, prin care a propus includerea controalelor comune ale cabinetelor medicale din cadrul

									Izolatoarelor de detenție provizorie în planul de efectuare a controalelor asupra activității subdiviziunilor Poliției pentru anul 2026. Inițiativa are drept scop facilitarea procesului de autoevaluare a cabinetelor medicale și asigurarea pregătirii acestora în etapa premergătoare depunerii cererii de acreditare. IGP la 12.12.2025 a examinat solicitarea menționată mai sus și a propus ca Serviciul Medical al MAI să înainteze un demers similar către MAI, în vederea includerii controalelor tematice comune ale cabinetelor medicale din Izolatoarelor de detenție provizorie în Planul anual de control al MAI pentru anul 2026. La acest moment procesul de acreditare se află în faza de consolidare a mecanismelor de autoevaluare și planificare a controalelor tematice comune pentru anul 2026, fiind asigurată coordonarea interinstituțională necesară pentru continuarea etapelor următoare ale procedurii de acreditare. **Ministerul Sănătății** În anul 2025 din partea Serviciului Medical al MAI la data de 23.07.2025 a parvenit doar o singură cerere de inițiere a procedurii de evaluare și

									acreditare pentru Penitenciarul Nr. 10 Goian. Din motivul necompletării și neprezentării în termen a actelor solicitate, cererea a fost respinsă la data de 11.09.2025. Celelalte 15 cabinete sunt acreditate, constituind 93,75%.
4.7.2	Acreditarea spitalului penitenciar în calitate de prestator de servicii medicale	2025-2027	60000,0 2025 – 20000,0; 2026 – 20000,0; 2027 – 20000,0	Surse bugetare	Administrația Națională a Penitenciarelor; Ministerul Justiției	Ministerul Sănătății; Consiliul Național de Evaluare și Acreditare în Sănătate; organizații necomerciale	Spitalul penitenciar acreditat		**<u>În proces de realizare</u>** **Ministerul Justiției** Pe parcursul semestrului I 2025, din surse externe, pentru asigurarea condițiilor sanitare, au avut loc lucrări de reparație curentă a coridoarelor și scara blocului de Tuberculoză, în valoare de 1,2 mln lei. La 08.12.2025, a fost obținută Autorizația sanitară de funcționare, eliberată de Agenția Națională pentru Sănătate Publică, care confirmă corespunderea activității desfășurate de Penitenciarul nr. 16 - Pruncul cu legislația sanitară, în genul de

									activitate: asistență medicală specializată; asistență stomatologică; asistență spitalicească. Astfel, Spitalul penitenciar nr.16-Pruncul asigură condiții sanitare la standarde naționale pentru: - Q86.22 activitate de asistență medicală specializată (anesteziologie); - Q86.23 activități de asistență stomatologică (terapie stomatologică, chirurgie dento-alveoalară de ambulator); - Q86.10 activități de asistență spitalicească (medicină internă, boli infecțioase, neurologie, dermatovenerologie, oncologie, ortopedie și traumatologie, oftalmologie, psihiatrie, servicii de laborator, servicii diagnostice, servicii farmaceutice doar pentru necesitățile spitalului, chirurgie, ftiziatrie, ginecologie și servicii de radiologie.
Obiectiv specific 4.8. Cadrul normativ ajustat pentru protecția de hărțuire a personalului medical din locurile de detenție care documentează și raportează independent cazurile de maltratare și leziuni corporale Indicator: Rata de cazuri investigate de hărțuire a personalului medical din locurile de detenție (Responsabilitatea prezentării datelor: Ministerul Justiției) Date de referință (2022): 0 Țintă: 100% cazuri investigate								**Ministerul Justiţiei** **Administraţia Naţională a Penitenciarelor** Pe parcursul anului 2024 au fost investigate 2 cazuri de hărțuire a personalului medical din locurile de detenție (100%).	**Ministerul Justiției** **Administrația Națională a Penitenciarelor** Pe parcursul semestrului anului 2025 nu au fost înregistrate cazuri de hărțuire a personalului medical din locurile de detenție (100%).

4.8.1	Elaborarea și aprobarea Codului etic al personalului medical din locurile de detenție, din centrele de plasament și din structurile militare	2024	2,1	Surse bugetare	Ministerul Justiției; Ministerul Sănătății; Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Ministerul Apărării	Organizații necomerciale	Codul etic aprobat; instruirea personalului asigurată	**Ministerul Justiției (ANP)** **<u>Realizată parțial</u>** Direcția medicală a ANP, cu suportul CoE a elaborat proiectul Codului etic al personalului medical din locurile de detenție. La moment, acesta se află la avizare în cadrul Direcției Juridice și urmează să fie aprobat pe parcursul anului 2025. **Ministerul Apărării** **Acțiune desuetă** Prin Legea nr.300/2024 a fost modificat Regulamentul disciplinei militare (Legea 52/2007) prin excluderea arestului ca formă de sancțiune disciplinară. **Ministerul Sănătății** **Realizat** Ministerul Sănătății informează că prin Hotărârea Guvernului Nr. 192 din 24-03-2017, care aprobă Codul deontologic al lucrătorului medical și al farmacistului, se reglementează deja principiile etice și deontologice aplicabile	**<u>În proces de realizare</u>** **Ministerul Justiției** **Administrația Națională a Penitenciarelor** Direcția medicală a ANP, cu suportul Consiliului Europei a elaborat *proiectul Codului etic al personalului medical din locurile de detenție*. La această etapă acesta se află în proces de avizare. **Ministerul Apărării:** Acțiunea a fost **REALIZATĂ,** detalii: Personalul instituțiilor și subdiviziunilor medicale ale Ministerului Apărării și unităților militare (structurile medicale) se subordonează Ministerului Apărării și activează în conformitate cu actele normative ale ministerului și Regulamentele militare ale Forțelor Armate ale Republicii Moldova. În plan metodic, de control al calității asistenței medicale și de atestare a cadrelor, instituțiile respective sânt subordonate Ministerului Sănătății și în activitatea sa se călăuzesc de actele normative ale Ministerului Sănătății, inclusiv și de Codul deontologic al lucrătorului medical și al farmacistului, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr.192/2017.

								personalului medical, inclusiv în locurile de detenție, centrele de plasament și structurile militare. Astfel, domeniile specificate sunt deja acoperite de cadrul normativ existent, iar aceasta constituie un fundament pentru asigurarea unui comportament etic corespunzător al personalului medical în aceste medii specifice.	
4.8.2	Dezvoltarea mecanismului de protecție a personalului medical contra hărțuirii pentru raportarea leziunilor corporale	2025	17,4	Surse bugetare	Ministerul Justiției	Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Sănătății; organizații necomerciale; Oficiul Avocatului Poporului	Mecanismul de protecție a personalului medical contra hărțuirilor pentru raportarea leziunilor corporale dezvoltat și		**<u>Realizată</u>** **Ministerul Justiției** **Administrația Națională a Penitenciarelor** Începând cu 1 ianuarie 2026, au intrat în vigoare noi prevederi ale Codului Muncii privind prevenirea și combaterea faptelor de violență și hărțuire comise în cadrul raporturilor de muncă. Modificările au fost adoptate pentru a alinia legislația națională la Convenția Organizației Internaționale a Muncii nr. 190/2019, ratificată de Republica Moldova pe 28 decembrie 2023, care consacră dreptul fiecărei persoane la un mediu de muncă sigur, demn și lipsit de abuzuri.

							implem entat		Noile modificări ale Codului muncii aduc claritate și instrumente concrete de intervenție. Pentru prima dată, legislația definește explicit noțiunile de „violență în muncă” și „hărțuire în muncă”. Potrivit prevederilor, violența în muncă include agresiunea fizică, intimidarea, constrângerea, abuzul verbal sau psihologic, violența sexuală, violența digitală, precum și orice alt comportament care lezează demnitatea, sănătatea sau securitatea persoanei, indiferent dacă este exercitat de către angajatori, salariați/te sau terți. Totodată, Codul Muncii a fost completat cu un articol suplimentar care detaliază procedura de raportare, investigare și soluționare a cazurilor de violență și hărțuire. Acesta stabilește termene clare pentru soluționarea sesizărilor, care nu va dura mai mult de 30 de zile de la data înregistrării. Acest termen poate fi prelungit o singură dată, dar nu va depăși 15 zile. Totodată, angajatorul are obligația de a păstra documentația aferentă pentru o perioadă de cel puțin 3 ani de la finalizarea procedurii de investigare.

Obiectiv specific 4.9. Cadrul normativ și instituțional revizuit în vederea asigurării implementării echilibrate a politicii antidrog (prevenire, tratament, reabilitare și incluziune socială pentru persoanele care consumă droguri) Indicator: Cadru normativ modificat (Responsabilitatea prezentării datelor: Ministerul Sănătății) Date de referință: 0 Țintă: 100% dintre proiecte de acte normative aprobate								**Ministerul Sănătății** Monitorizarea acestui indicator este prevăzută pentru anul 2025.	**Ministerul Sănătății** În anul 2025 a fost inițiată elaborarea proiectului Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Strategiei Naționale în Domeniul Drogurilor și Adicțiilor pentru anii 2026-2032, anunțul fiind disponibil la acest link.
4.9.1	Elaborarea și aprobarea unui document de politici antidrog	2025	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Ministerul Sănătății; Ministerul Educației și Cercetării; Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Ministerul Afacerilor Interne	Agențiile ONU; AO „Inițiativa Pozitivă”	Documentul de politici aprobat		**<u>Inițiată</u>** **Ministerul Sănătății** În anul 2025 a fost inițiată elaborarea proiectului Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Strategiei Naționale în Domeniul Drogurilor și Adicțiilor pentru anii 2026-2032, anunțul fiind disponibil la acest link. Conform Anexei A, Capitolul 24 din Programul Național de Aderare, adoptarea HG este planificată pentru sfârșitul anului 2026. **Ministerul Afacerilor Interne** La 19.12.2025 reprezentații MAI au participat la ședința grupului de lucru pentru elaborarea proiectului Strategiei naționale în domeniul drogurilor și adicțiilor (SNDA) pentru perioada 2026–2032.
4.9.2	Modificarea Hotărârii Guvernului nr. 232/2017 cu privire la	2025	5,0	Surse bugetare	Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Ministerul Sănătății; Consiliul	Hotărârea Guvernului	**Ministerul Muncii și Protecției Sociale** **<u>În proces de realizare</u>** Prin Ordinul MMPS nr. 180 din 20.12.23 a fost dispusă	**<u>Realizată</u>** **Ministerul Muncii și Protecției Sociale**

	aprobarea Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a Serviciului social integrat pentru consumatorii de substanțe psihoactive și pacienții terapiei de substituție și a Standardelor minime de calitate cu obligativitatea componentei psihosociale și medicale					Național de Evaluare și Acreditare în Sănătate; Compania Națională de Asigurări în Medicină; organizații necomerciale	modificată	constituirea unui Grup de lucru, care are drept sarcină modificarea și îmbunătățirea Regulamentului – cadru și a Standardelor minime de calitate. Au fost organizate **3** ședințe a grupului de lucru și elaborat un draft a proiectului. În contextul solicitării Cancelariei de Stat de de-birocratizare a deciziilor, urmează a fi elaborat un proiect de hotărâre de Guvern care să stabilească Regulamentul-cadru pentru servicii sociale, celelalte HG la subiect urmează a fi abrogate. Standardele minime de calitate vor fi reaprobate prin Ordinul MMPS.	Modificări la Hotărârea Guvernului nr. 232/2017 cu privire la aprobarea Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a Serviciului social integrat pentru consumatorii de substanțe psihoactive și pacienții terapiei de substituție și a Standardelor minime de calitate au fost aprobate în ședința Guvernului din 23 decembrie 2025, prin Hotarârea Guvernului nr. 832/2025 pentru modificarea unor hotărâri ale Guvernului (privind prestarea serviciilor sociale).
4.9.3	Modificarea Legii nr. 713/2001 privind controlul și prevenirea consumului abuziv de alcool, consumului ilicit de droguri și de alte substanțe psihotrope și revederea	2024	12,8	Surse bugetare	Ministerul Sănătății	Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Justiției; organizații	Legea modificată	**Ministerul Sănătății** **<u>nerealizată</u>**	**<u>Nerealizată</u>** **Ministerul Sănătății** Odată cu adoptarea Legii nr. 114/2024 privind sănătatea și bunăstarea mintală, Ministerul Sănătății, urmează să ajusteze cadrul normativ în domeniu, inclusiv și abrogarea Legii 713/2001.

	mecanismului actual de supraveghere medicală narcologică în baza registrului de evidență și consecințele sociale ale acestuia, precum și accesibilizarea tratamentului anonim					necomerciale			
4.9.4	Ajustarea mecanismelor și a volumelor de finanțare a programelor de suport cu agoniști de opioide pentru instituțiile medicale și pentru organizațiile necomerciale în vederea asigurării accesibilității și a calității intervențiilor, în baza indicatorilor realizați, cu stimularea performanței	2025	26,8	Surse bugetare	Ministerul Sănătății	Consiliul Național de Evaluare și Acreditare în Sănătate; Compania Națională de Asigurări în Medicină; Dispensarul Republican de Narcolog	Mecanismul ajustat și finanțat		**Nu necesită modificare** **Ministerul Sănătății** Ajustarea mecanismului nu se preconizează, în baza faptului că mecanismul existent întrunește necesitățile interne ale Republicii Moldova, este creat conform standardelor OMS și UE, funcționează în baza protocoalelor naționale și nu au fost înregistrate sugestii sau plângeri cu privire la acest mecanism în adresa DRN. Mecanismul este finanțat de către CNAM, volumul finanțării fiind în creștere de la an la an: în cadrul mecanismului existent, IMSP Dispensarul Republican de Narcologie în anul 2025, la capitolul farmacoterapia cu agoniștii opioizi, a avut contractate cu CNAM 31120

						ie; Organizațiile necomerciale			vizite în sumă de 2.365.120 lei, iar de facto au fost realizate 36786 vizite. Pentru anul 2026 sunt contractate 35000 vizite în sumă de 2.660.000 lei.
4.9.5	Stabilirea și monitorizarea indicatorilor de performanță instituționali și a managementului Programelor de suport cu agoniști de opioide	2025	26,8	Surse bugetare	Ministerul Sănătății; Consiliul Național de Evaluare și Acreditare în Sănătate; Compania Națională de Asigurări în Medicină; Dispensarul Republican de Narcologie	Organizații necomerciale	Indicatorii specifici de performanță instituțională și ai managementului, stabiliți și monitorizați		**<u>Realizată</u>** **Ministerul Sănătății** **Indicatorii de bază** 1. Număr beneficiari înrolați în Farmacoterapie cu agoniști opioizi (FTO) pe perioada de raportare după criteriul de vârstă, gen, frecvența de administrare 2. Nr. de persoane beneficiare aflate în terapie de substituție cu metadonă (TSM) la sfârșitul perioadei de raportare după criteriul de vârstă, gen, frecvența de administrare 3. Nr. de persoane consumatori de droguri injectabile aflați în TSM care primesc și terapie antiretrovirală (TARV) 4. Nr. de persoane consumatori de droguri injectabile aflați în Farmacoterapie pentru infecția HIV sau maladia SIDA 5. Nr. de persoane consumatori de droguri injectabile aflați în Farmacoterapie cu Hepatite virale A, B, C

									6. Nr. de persoane consumatori de droguri injectabile aflați în tratament antituberculos
4.9.6	Elaborarea unui mecanism de estimare a costurilor Serviciului social integrat pentru consumatorii de substanțe psihoactive și pacienții terapiei de substituție și a Standardelor minime de calitate	2025	16,9	Surse bugetare	Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Sănătății	Organizații necomerciale	Mecanismul de estimare a costurilor dezvoltat și implementat		**<u>În proces de realizare</u>** **Ministerul Muncii și Protecției Sociale** Ținând cont că în decembrie 2025, prin Hotarârea Guvernului nr. 832/2025 pentru modificarea unor hotărâri ale Guvernului (privind prestarea serviciilor sociale), au fost operate modificări, inclusiv la Hotărârea Guvernului nr. 232/2017 cu privire la aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social integrat pentru consumatorii de substanțe psihoactive și pacienții tratamentului farmacologic al dependenței de opiacee și a Standardelor minime de calitate. elaborarea mecanismului de estimare a costului pentru acest serviciu a fost transferat pentru anul 2027. Pe parcursul anului 2026 este planificată elaborarea Manualului Operațional pentru acest serviciu.
4.9.7	Dezvoltarea și implementarea mecanismului de asigurare a accesului copiilor și a adolescenților cu probleme de	2025	26,7	Surse bugetare	Ministerul Sănătății	Organizații necomerciale	Mecanismul dezvoltat și implementat		**<u>În proces de realizare</u>** **Ministerul Sănătății** IMSP Dispensarul Republican de Narcologie este în proces de elaborare a unui Regulament cu privire la crearea unui centru de reabilitare a

	consum de droguri la programe de prevenire, de screening și de farmacoterapie cu opioide, inclusiv în cazul consumului de substanțe psihoactive noi, de alcool și de tutun								copiilor si părinților cu probleme cu consumul de alcool, tutun, și droguri. Acest proiect este preconizat pentru 2026. Totodată, mecanismul existent funcționează pe baza Protocolului Clinic Național PCN-399 Tulburări Legate De Consumul De Substanțe Noi Cu Proprietăți Psihoactive Și Stimulatoare La Adulți Și Adolescenți.
4.9.8	Revizuirea cantităților admisibile de substanțe psihoactive pe baza practicilor internaționale și a realităților naționale în Hotărârea Guvernului nr. 79/2006 privind aprobarea Listei substanțelor stupefiante, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe depistate în trafic ilicit, precum și	2024	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Justiției	Agențiile ONU; AO „Inițiativa Pozitivă”	Cadrul normativ modificat	**Ministerul Afacerilor Interne** **<u>Realizată</u>** La 26.03.2024, a fost aprobată modificarea tabelelor și listelor substanțelor stupefiante, psihotrope și precursorilor acestora, supuse controlului, prin HG nr. 223/2024. Astfel, au fost incluse sub control de stat 619 substanțe noi.	

	cantitățile acestora								
Obiectiv general 5. Dreptul la securitate socială pentru toate persoanele în situații de risc și vulnerabilitate asigurat Indicator 1: Ponderea respondenților care au menționat că dreptul la securitate socială este frecvent încălcat Sursa: Oficiul Avocatului Poporului Valoarea de referință (Oficiul Avocatului Poporului, 2021): 33% Țintă (2027): scădere cu cel puțin 5 p.p Indicator 2: numărul familiilor beneficiare de Programul de ajutor social; nivelul venitului lunar minim garantat Sursa: Ministerul Muncii și Protecției Sociale Date de referință: 0 Țintă: 50 000 familii beneficiare de ajutor social								**OAP** Valoarea de referință a indicatorului este din Studiul realizat în anul 2020 Percepții asupra drepturilor omului în RM, care se elaborează o dată la 2 ani de către OAP. La elaborarea următorului Studiu din 2023 au survenit unele modificări în colectarea datelor, urmare circumstanțelor apărute, fiind incluse unele grupuri specifice și la nivel de indicatori, astfel că nu au fost colectate date care ar răspunde exact la Indicatorul formulat la obiectivul general nr.5. Propunem colectarea datelor după un alt Indicator, care se conține în toate studiile realizate și care generic ar oferi aceeași informație. *Ponderea respondenților care au menționat că dreptul la securitate este respectat/ Valoarea de referință 2020 (35.2%)* *2023 (44,8%)*	**MMPS:** Indicator 2: numărul familiilor beneficiare de Programul de ajutor social; nivelul venitului lunar minim garantat Date 2025 (MMPS): 21 548 familii care au beneficiat de cel puțin o plată de ajutor social. În anul 2025, sprijinul prin prestatia de ajutor social a fost acordat într-un volum semnificativ, fiind efectuate 176 651 plăți către beneficiari. Conform datelor MMPS, acest suport a acoperit circa 59472 persoane, corespunzător unui număr de 21 548 familii care au beneficiat de cel puțin o plată de ajutor social, cu o mărime medie a familiei a familiei beneficiare de 2,76 persoane. Astfel, intervenția a asigurat o acoperire importantă a populației vulnerabile, reprezentând un progres relevant în direcția indicatorului de referință privind sprijinirea familiilor defavorizate.

	MMPS Indicator 2: numărul familiilor beneficiare de Programul de ajutor social; nivelul venitului lunar minim garantat Date 2024 (MMPS): 30 378 familii care au primit cel puțin o plată de ajutor social.	
Obiectiv specific 5.1 Cadrul normativ în domeniul protecției sociale ajustat prin prisma principiilor nediscriminării și abilitării persoanelor vulnerabile Indicator: Ponderea recomandărilor de modificare a legislației în domeniul dreptului la securitate socială, formulate de către instituțiile naționale de protecție a drepturilor omului în perioada 2022-2023, implementate de către autoritățile naționale (Responsabilitatea prezentării datelor: Oficiul Avocatului Poporului, Consiliul pentru egalitate) Date de referință (2023): 0 Țintă: 90%	**OAP** (15%) din recomandările Avocatului Poporului elaborate în anul 2023 de modificare a legislației din domeniul protecției sociale au fost implementate **CE** Pe parcursul anului 2023 au fost formulate 34 de recomandări de modificare a cadrului normativ în vigoare, dintre acestea 24 în domeniul accesului la bunuri și servicii disponibile publicului, 2 în domeniul lezării demnității umane, 4 în câmpul muncii și 4 în domeniul justiției. Menționăm că în privința a 4 dintre acestea, autoritățile de resort au inițiat procesul de elaborare a proiectului de modificare a unor acte	

								normative, care va asigura implementarea recomandărilor Consiliului. De asemenea, Consiliul a constatat caracterul desuet al altor 3 recomandări emise în 2023, lipsa de actualitate a acestora fiind determinată de reforma sistemului de asistență socială și transferul de competențe dintre autoritățile publice locale și centrale. Pe parcursul anului 2024 au fost formulate 21 de recomandări de modificare a cadrului normativ în vigoare. Dintre acestea, 5 recomandări au fost implementate, alte 5 recomandări au fost contestate.	
5.1.1	Modificarea și implementarea Hotărârii Guvernului nr. 1167/2008 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de stabilire și plată a ajutorului social	2024-2027	2901744,0 7254 36,0 (Legea bugetului de stat	Surse bugetare	Ministerul Muncii și Protecției Sociale		Hotărârea Guvernului aprobată	**Ministerul Muncii și Protecției Sociale** **<u>realizată</u>** Au fost aprobate: 1. Hotărârea Guvernului nr. 225/2024 privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1167/2008 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de stabilire și plată a ajutorului social;	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Ministerul Muncii și Protecției Sociale** Prin Hotărârea Guvernului nr. 159/2025 a fost modificat punctul 1^2 din Hotărârea Guvernului nr. 1167/2008 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de stabilire şi plată a ajutorului social (indexarea venitului lunar minim garantat: pentru un adult – 1 749 lei;

			pentru 2024 nr. 418/2023); 725436,0 (CBTM 2025); 725436,0 (CBTM 2026); 725436,0 (excedează cadrul CBTM)					2. Hotărârea Guvernului nr. 873/2024 pentru modificarea Regulamentului cu privire la modul de stabilire și plată a ajutorului social, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1167/2008.	pentru un copil – 1 819 lei). Conform datelor SIAAS pentru anul 2025 au fost acordate 176.651 plăți de ajutor social.
5.1.2	Aprobarea Regulamentului-cadru cu privire la organizarea și	2024	7,7	Surse bugetare	Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Organizații ale societății civile;	Hotărârea Guvernului	**Ministerul Muncii și Protecției Sociale** **<u>în proces de realizare</u>**	**<u>Realizată</u>** **Ministerul Muncii și Protecției Sociale**

	funcționarea Serviciului social „Locuință socială asistată”					parteneri de dezvoltare	aprobată	Proiectul Regulamentului va fi ajustat și aprobat prin Ordinul MMPS ulterior modificării actelor legislative de bază *(Legea nr. 123/2010 și Legea nr. 547/2003*). Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (privind prestarea serviciilor sociale) (*număr unic 711/MMPS/2024*) prin care vor fi operate modificări în Legea nr. 123/2010 și Legea nr. 547/2003 a fost supus expertizelor juridice și anticorupție și urmează a fi definitivat ținând cont de obiecțiile înaintate.	La data de 23.12.2025 a fost aprobată Hotărârea Guvernului nr. 787/2025 pentru aprobarea Regulamentului-cadru cu privire la organizarea și funcționarea Serviciului social „Locuință socială asistată” și a Standardelor minime de calitate https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=152253&lang=ro
5.1.3	Aprobarea proiectului Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social de sprijin alimentar și a Standardelor minime de calitate	2024	21,5	Surse bugetare	Ministerul Muncii și Protecției Sociale		Hotărârea Guvernului aprobată	**Ministerul Muncii și Protecției Sociale** **<u>în proces de realizare</u>** Pentru aprobarea Noului Mecanism de sprijin alimentar inițial urmează a fi abrogată Legea nr. 81/2003, deoarece aceasta la moment prevede doar o formă acestui serviciu și un prestator. În acest sens a fost inițiat un proiect de modificare a unor acte normative care prevede modificarea Legii nr. 547/2003, Legii nr. 123/2010 și abrogarea Legii	**<u>Realizată</u>** **Ministerul Muncii și Protecției Sociale** Prin Hotărârea Guvernului nr.794/2025 a fost aprobat Regulamentul-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social de sprijin alimentar și Standardele minime de calitate.

								nr. 81/2003. Acesta este înregistrat cu nr. unic 711/MMPS/2024, a fost supus expertizelor juridice și anticorupție și urmează a fi definitivat ținând cont de obiecțiile înaintate. Totodată, acest proiect prevede și noua modalitate de aprobare a regulamentelor de organizare și funcționare a serviciilor sociale, nu prin Hotărâre de Guvern dar prin Ordinul Ministrului. Astfel, acțiunea respectivă, la următoarele revizuiri a actului normativ, urmează a fi exclusă, deoarece Regulamentul respectiv va fi aprobat prin Ordinul MMPS. Noul cadru legal cu privire la Serviciul social cantinele de ajutor social va fi aprobat prin Ordinul MMPS, după modificarea Legii nr. 547/2003 și Legii nr. 123/2010.	
5.1.4	Transpunerea în legislația națională a prevederilor Cartei Sociale Revizuite	2026-2027	89,6 2026 – 44,8;	Surse bugetare	Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Inspectoratul de Stat a Muncii;		Cadrul legal modificat; numărul de articole	**Ministerul Muncii și Protecției Sociale** **<u>Realizată</u>** Prin Legea nr. 185/2024 au fost introduse modificări la articolul 2 din Legea nr. 484/2001 pentru ratificarea	

			2027 – 44,8		Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă; Ministerul Justiției; Ministerul Sănătății; Ministerul Educației și Cercetării; Ministerul Finanțelor		sau, după caz, a paragrafelor din articolele Cartei Sociale ratificate	parțială a Cartei sociale europene revizuite. Respectiv, au fost ratificate adițional următoarele: – la art. 4 paragraful 2; – la art. 7 paragraful 6; – la art. 10 paragrafele 1-5; – la art. 15 paragraful 3.	
5.1.5	Elaborarea și aprobarea Legii privind aspectele civile ale răpirii internaționale de copii	2024	15,3	Surse bugetare	Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Organizații necomerciale; parteneri de dezvoltare	Proiectul de lege aprobat de către Guvern și transmis Parlamentului	**Ministerul Muncii și Protecției Sociale** **<u>Realizată</u>** La data de 13 decembrie 2024 a fost adoptată Legea nr. 292/2024 privind protecția specială a copiilor împotriva deplasării în străinătate sau reținerii ilicite.	
5.1.6	Analiza statistică a persoanelor identificate la muncă nedeclarată, în scopul cunoașterii categoriilor de persoane	2024-2027	100,0 2024 – 25,0;	Surse bugetare	Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Inspectoratul de Stat al Muncii		Situația statistică prezentată și analizată anual	**Ministerul Muncii și Protecției Sociale** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** Potrivit datelor ISM în perioada 01 ianuarie - 31 decembrie 2024 au fost	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Ministerul Muncii și Protecției Sociale** Potrivit datelor ISM, în perioada 01 ianuarie – 31 decembrie 2025 au fost

	vulnerabile aflate în această situație		2025 – 25,0: 2026 – 25,0; 2027 – 25,0					constatate 3088 cazuri de muncă nedeclarată. Din numărul total de persoane depistate angajate în activități de muncă nedeclarată 55,47% sunt bărbați, ceea ce indică o prevalență mai mare a acestora în această categorie de încălcare a legislației muncii. De asemenea, după distribuția pe vârste a persoanelor depistate, cea mai vulnerabilă categorie de vârstă, care constituie 94,55% din totalul persoanelor identificate, este cuprinsă între 19 și 63 de ani.	constatate 8080 cazuri de muncă nedeclarată. Din numărul total de persoane depistate angajate în activități de muncă nedeclarată 53,02% sunt bărbați, ceea ce indică o prevalență mai mare a acestora în această categorie de încălcare a legislației muncii. De asemenea, după distribuția pe vârste a persoanelor depistate, cea mai vulnerabilă categorie de vârstă, care constituie 95,5% din totalul persoanelor identificate, este cuprinsă între 19 și 63 de ani.
5.1.7	Elaborarea proiectului Hotărârii Guvernului privind implementarea mecanismului de vouchere pentru zilieri în agricultură în vederea extinderii bazei de contribuții pentru a atenua riscurile de sustenabilitate	2024	12,2	Surse bugetare	Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Ministerul Finanțelor; Casa Națională de Asigurări Sociale		Hotărârea Guvernului aprobată	**Ministerul Muncii și Protecției Sociale** **<u>În proces de realizare</u>** MMPS a inițiat procesul de ajustare a cadrului normativ prin elaborarea proiectului de lege cu privire la modificarea unor acte normative (activități necalificate cu caracter ocazional realizate de zilieri) și proiectului Hotărârii Guvernului cu privire la voucherele digitale în	**<u>În proces de realizare</u>** **Ministerul Muncii și Protecției Sociale** Pe parcursul anului 2025 au avut loc ședințe consultative cu agenți economici din agricultură care angajează zilieri din cu privire la implementarea programului de vouchere pentru zilieri în agricultură, precum și a fost elaborată platforma destinată voucherelor pentru zilieri, care este în proces de ajustare, testare și îmbunătățire - https://zilieri.gov.md/.

								agricultură. Totodată este în proces de elaborare AIR-ul.	Termenul de elaborare a cadrului normativ pentru pilotarea voucherelor digitale în sectorul agricol a fost extins, întrucât termenul pentru realizarea acțiunii ce vizează pilotarea voucherelor digitale în sectorul agricol, în conformitate cu Programul Național de Aderare 2025-2029 2025-2029, cap. 19, anexa B, precum și Agenda de reforme a Planului de creștere economică, este decembrie 2026.
Obiectiv specific 5.2. Sistemul de protecție socială accelerează eforturile de eradicare a sărăciei extreme în rândul copiilor, inclusiv al copiilor în situații de risc Indicator: Rata sărăciei extreme în rândul copiilor (Responsabilitatea prezentării datelor: Biroul Național de Statistică) Valoarea de referință (2021): 8,9% Țintă (2027): scădere cu 2 puncte procentuale								**BNS** Rata sărăciei extreme în rândul copiilor - 17,1%. (2024)	**BNS** Rata sărăciei extreme în rândul copiilor - conform Calendarului de diseminare al BNS, datele pentru anul 2025 vor fi publicate la data de 29.05.2026.
5.2.1	Modificarea cadrului normativ din domeniul protecției copilului din perspectiva copiilor cu comportament deviant	2024	20,0	Surse bugetare	Ministerul Muncii și Protecției Sociale		Cadrul normativ aprobat	**Ministerul Muncii și Protecției Sociale** **<u>realizată</u>** Proiectul hotărârii Guvernului cu numărul unic 226/MMPS/2024 la data de 08 iulie 2024, prin demersul nr. 12/3060, a fost expediat Guvernului spre promovare. La data de 24.07.2024 a fost aprobată Hotărârea Guvernului nr. 541/2024 pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 270/2014 cu privire la aprobarea	

								Instrucțiunilor privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului. https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=144215&lang=ro	
5.2.2	Consolidarea Serviciului social de sprijin pentru familiile cu copii prin diversificarea programelor de sprijin familial primar și dezvoltarea capacităților specialiștilor în implementarea acestora	2026-2027	275,4 2026 – 137,7; 2027 – 137,7	Surse bugetare	Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Organizații necomerciale; parteneri de dezvoltare	Numărul de programe noi de sprijin familial primar dezvoltate și implementate		
5.2.3	Aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Sistemului informațional în domeniul	2024	7,7	Surse bugetare	Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Ministerul Sănătății;		Hotărârea Guvernului aprobată	**Ministerul Muncii și Protecției Sociale Ministerul Afacerilor Interne** **realizată** La data de 10 iulie 2024 prin Hotărârea Guvernului nr. 491/2024 a fost aprobat	

	protecției copilului				Ministerul Educației și Cercetării; Ministerul Afacerilor Interne			Regulamentul resursei informaționale create de Sistemul informațional în domeniul protecției copilului și introduse modificări în Hotărârea Guvernului nr. 446/2022 cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului informațional în domeniul protecției copilului. https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=144215&lang=ro	
5.2.4	Dezvoltarea și îmbunătățirea cadrului normativ privind munca copiilor, prin ajustare la standardele internaționale	2024	80,00	Surse bugetare	Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Inspectoratul de Stat al Muncii	Parteneri sociali; Organizația Internațională a Muncii; UNICEF	Actele normative aprobate; proiectul de lege adoptat; proiectul hotărârii Guvernului aprobat	**Ministerul Muncii și Protecției Sociale** **<u>În proces de realizare</u>** La moment sunt în proces de elaborare 2 pachete de acte: - proiectul actului normativ cu privire la aprobarea Regulamentul privind muncile ușoare; - proiectul actului normativ privind transpunerea Directivei 94/33/CE a Consiliului din 22 iunie 1994 privind protecția tinerilor la locul de muncă	**<u>În proces de realizare</u>** **Ministerul Muncii și Protecției Sociale** A fost adoptată **Legea nr. 193/2025** pentru modificarea unor acte normative (reglementarea raporturilor conexe prestării muncii prin agent de muncă temporară, securității și sănătății în muncă a unor categorii de lucrători, a unor aspecte legate de raporturile de muncă, a răspunderii contravenționale etc.). Prin legea menționată a fost transpusă parțial Directiva 94/33/CE a Consiliului din 22 iunie 1994 privind protecția tinerilor la locul de muncă. Totodată, pe parcursul anului 2025 a fost elaborat un proiect de hotărâre

									pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 541/2014 cu privire la aprobarea Nomenclatorului lucrărilor cu condiții de muncă grele, vătămătoare și/sau periculoase la care este interzisă aplicarea muncii persoanelor în vârstă de până la 18 ani și a Normelor de solicitare maximă admise pentru persoanele în vârstă de până la 18 ani la ridicarea și transportarea manuală a greutăților. Proiectul de hotărâre de Guvern transpune integral prevederile Articolului 7 alin. (2) lit. e) și Anexa la Directiva 94/33/CE privind protecția tinerilor la locul de muncă. Totodată, acesta operaționalizează art. 46 alin. (3) din Codul muncii, prin stabilirea listei muncilor ușoare permise persoanelor cu vârsta cuprinsă între 15 și 16 ani, și actualizează Nomenclatorul lucrărilor interzise minorilor în conformitate cu CORM 006-2021 (Clasificatorul Ocupațiilor din Republica Moldova). La moment proiectul respectiv este la etapa de consultare cu Comisia Europeană.
5.2.5	Realizarea măsurilor de prevenire, de identificare și de combatere a	2024-2027	100,00	Surse bugetare	Inspectoratul de Stat al Muncii	Parteneri sociali; Organizația Internați	Lista de verificare actualizată,	**Ministerul Muncii și Protecției Sociale <u>În proces de realizare</u>**	**<u>În proces de realizare</u>** **Ministerul Muncii și Protecției Sociale**

	muncii copiilor în cadrul raporturilor de muncă, inclusiv a muncii zilierilor		2024 – 25,0; 2025 – 25,0; 2026 – 25,0; 2027 – 25,0			onală a Muncii; UNICEF	includerea problematicii muncii copiilor în procesul de planificare a controalelor și de inițiere a controalelor inopinate și reflectarea în rapoartele anuale de activitate a rezultatelor obținute	Listele de verificare sunt în proces de actualizare.	Prin Legea nr. 311/2025 a fost modificată Legea 140/2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii. În vederea aplicării legii respective sunt în elaborare diverse proceduri de organizare și realizare a controalelor, inclusiv și asupra muncii copiilor.
Obiectiv specific 5.3. Persoanele eliberate din detenție reintegrate în comunitate și beneficiază de măsuri de protecție și incluziune socială Indicator: Numărul de persoane eliberate din detenție care au beneficiat, în perioada de								**Ministerul Justiţiei Administraţia Naţională a Penitenciarelor**	**Ministerul Justiţiei Administraţia Naţională a Penitenciarelor**

referință, de măsuri de protecție și incluziune socială (Responsabilitatea prezentării datelor: Ministerul Justiției, Ministerul Muncii și Protecției Sociale) Date de referință: 0 Țintă 2027: 300								**Inspectoratul Naţional de Probaţiune** Pe parcursul anului 2024, au fost eliberate din detenţie 2840 persoane. De asemenea, pe parcursul anului 2024 în cadrul INP au parvenit în evidență **315** condamnați adulți care au ispășit parțial pedeapsa în instituțiile penitenciare. Astfel, asistați la solicitarea acestora au fost **80** de persoane, precum urmează: - direcționați către ATOFM pentru angajarea în cîmpul muncii - 35 condamnați; - direcționați pentru perfectarea actelor de identitate - 2 persoane; - identificarea unui loc temporar de trai -1 persoană; - consiliați în cadrul programelor probaționale - 36 persoane. - direcționați către centre de asistență a consumatorilor de droguri - 6 condamnați.	**Inspectoratul Naţional de Probaţiune** Pe parcursul anului 2025 în cadrul INP au parvenit în evidență **163** condamnați adulți (flux persoane în evidența art.91, art. 92 - 446 pers) - care au ispășit parțial pedeapsa în instituțiile penitenciare. Astfel, asistați la solicitarea acestora au fost 88 de persoane, precum urmează: - direcționați către ATOFM pentru angajarea în cîmpul muncii - 42 condamnați; - direcționați pentru perfectarea actelor de identitate - 7 persoane; - consiliați în cadrul programelor probaționale - 27 persoane. - direcționați către centre de asistență a consumatorilor de droguri - 12 condamnați.
5.3.1	Elaborarea proiectului pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr.	2024-2025	52,8	Surse bugetare	Ministerul Justiției, Inspectoratul Național de Probațiune		Hotărârea Guvernului	**Ministerul Justiției** **<u>Realizată</u>** *HG Nr. 684 din 02-10-2024* pentru modificarea Hotărârii	

	746/2015 cu privire la crearea Consiliului național de coordonare a activității de reintegrare socială a persoanelor eliberate din locurile de detenție						aprobată	Guvernului nr. 746/2015 cu privire la crearea Consiliului național de coordonare a activității de reintegrare socială a persoanelor eliberate din locurile de detenție	
5.3.2	Realizarea campaniilor și a activităților de *advocacy* pentru sensibilizarea opiniei publice, și pentru promovarea rolului social valorificat al ex-deținutului și pentru diseminarea bunelor practici de integrare socială	2025	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Ministerul Justiției	Autorități ale administrației publice locale (nivelul 1 și nivelul 2); Inspectoratul Național de Probațiune; Organizațiile necomerciale	Numărul de activități realizate la nivel național și local; concursul de bune practici realizat		**<u>Realizată</u>** **Inspectoratul Național de Probațiune** În vederea promovării rolului social al ex-deținutului și pentru diseminarea bunelor practici de integrare socială în anul 2025 au fost organizate campanii la nivel național: - Campania: *„Nu te lăsa condus de alcool”,* cu participarea a 78 bărbați; - *„Impactul fumatului și consumului de alcool asupra organismului uman”* - 52 persoane; - Campanie online *„Eu respect demnitatea umană eu nu aplic 166/1 CP”* - 26 subdiviziuni teritoriale; - Ziua Familiei, cu realizarea a 78 activități, precum urmează:

									- *„Familia surse de valori și tradiții”* - 10 femei; 68 bărbați; 33 fete; 37 băieți; -*„Importanța familiei în procesul de reintegrare”* - 22 bărbați; -*„Familia prima școală”*- 17 femei și 20 bărbați; -*„Promovarea valorilor familiei”* - 30 bărbați și 7 femei; - Ziua Faptelor Bune - activități culturale, de caritate și informative au fost organizate de către 26 subdiviziuni teritoriale; - Activități de resocializare cu genericul *„Redescoperirea identității prin cultură și dialog*” - 12 subiecți ai probațiunii; - Campania *„Noi și Legea”,* activitate de informare în colaborare cu instituțiile de învățămînt; - Campania de informare privind prevenirea traficului de ființe umane, în perioada 14-18 octombrie 2025, fiind implicate 26 subdiviziuni teritoriale ale INP;. - Campania *„16 zile de activism împotriva violenței de gen”,* desfășurată în perioada 25 noiembrie - 10 decembrie 2025, fiind realizate 82

									de activități cu implicarea a peste 300 de actori comunitari.
5.3.3	Continuarea și diversificarea programelor integrate de reabilitare și de incluziune socială a foștilor deținuți cu implicarea organizațiilor neguvernamentale, a comunităților, a cultelor și a confesiilor religioase	2024-2027	90,0 2024 – 22,5; 2025 – 22,5; 2026 – 22,5; 2027 – 22,5	Surse externe	Ministerul Justiției; Inspectoratul Național de Probațiune	Parteneri de dezvoltare; Autorități ale administrației publice locale (nivelul 1 și nivelul 2); organizații necomerciale	Numărul de programe de reabilitare si de incluziune socială in derulare pe parcursul anului; numărul de beneficiari programelor	**Inspectoratul Național de Probațiune** **<u>Realizată pentru perioada de raportare.</u>** În perioada de raportare în cadrul sistemului de probațiune au fost implicate în programe educative, cognitiv-comportamentale, pe toate categoriile de pedepse, în total, 664 persoane, dintre care 36 minori, fiind aplicate 9 programe probaționale. Din numărul total, au parcurs programe de reabilitare și de incluziune socială 44 persoane foști deținuți, fiind aplicate următoarele programe: P*rogramul de reducere a abuzului de*	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Inspectoratul Național de Probațiune** În perioada de raportare în cadrul sistemului de probațiune au fost implicate în programe educative, cognitiv-comportamentale, pe toate categoriile de pedepse, în total, 431 persoane, dintre care 30 minori, fiind aplicate 9 programe probaționale. Din numărul total, au parcurs programe de reabilitare și de incluziune socială 34 persoane foști deținuți, fiind aplicate următoarele programe: - „Programul de reducere a abuzului de substanțe (PRAS)”;

							de reabilitare, dezagregat pe gen și vârstă	*substanțe (PRAS), Programul probațional "Motivația spre Schimbare", Programul de diminuare a agresivității, Programul individual "Unul la Unu*". Către instituțiile specializate din comunitate (AO Inițiativa Pozitivă, AO CNFACEM, AO Stimul, AO Neovita, etc.) au fost referite 90 persoane pentru parcurgerea programelor educative, cognitiv-comportamentale.	- Programul probațional „*Motivația spre Schimbare";* - „Programul de diminuare a agresivității"; - Programul individual „*Unul la Unu".* Totodată, către instituțiile specializate din comunitate (AO „Inițiativa Pozitivă", AO CNFACEM, AO „Stimul", AO „Neovita", etc.) au fost referite 66 persoane pentru parcurgerea programelor educative, cognitiv-comportamentale.
5.3.4	Dezvoltarea și implementarea programelor de alfabetizare financiară pentru deținuți și ex-deținuți	2025	113,9	Surse bugetare	Ministerul Justiției; Ministerul Educației și Cercetării	Organizații necomerciale	Programul de alfabetizare dezvoltat și implementat; numărul de beneficiari ai Programului dezagregat pe gen și vârstă		**<u>Realizată</u>** **Ministerul Justiției** Cu referire la acțiunea menționată, este important să specificăm că implementarea unui program distinct de alfabetizare financiară nu a fost realizată în perioada de raportare, întrucât, la nivelul sistemului penitenciar, este deja în derulare un program general de alfabetizare, care include și elemente de bază relevante pentru gestionarea resurselor personale. Pentru anul 2025, 36 de persoane private de libertate au participat la acest program general de alfabetizare. Având în vedere existența și

									funcționalitatea acestui cadru educațional, nu a fost oportună dezvoltarea unui program separat de alfabetizare financiară.
5.3.5	Realizarea unui studiu de evaluare a nevoilor de asistență prin cazare temporară a foștilor deținuți, în funcție de municipii și regiuni	2024	244,8	Surse externe	Ministerul Justiției	Parteneri de dezvoltare; Autorități ale administrației publice locale (nivelul 1 și nivelul 2); organizații necomerciale	Studiul realizat; masa rotundă de prezentare organizată; raportul realizat și transparența asigurată	**Ministerul Justiției** **<u>Nerealizată</u>**	**<u>Realizată</u>** **Ministerul Justiției** Cu suportul Agenției Națiunilor Unite pentru combaterea drogurilor și criminalității (UNODC) în Republica Moldova a fost realizat studiul „Integrarea în comunitate a persoanelor eliberate din detenție în Republica Moldova. Acesta poate fi accesat la următorul link.
5.3.6	Extinderea geografică a numărului de locații care oferă tratament cu metadonă și buprenorfină	2024	80,0	Surse bugetare	Ministerul Sănătății; Dispensarul Republican de Narcologie	Organizații necomerciale	Numărul de locații de acces la programele de suport cu agoniști de opioide	**Ministerul Sănătății** **<u>În proces de realizare</u>** Extinderea geografică a numărului de locații care oferă tratament cu metadonă și buprenorfină a fost reglementată prin Ordinul Ministerului Sănătății al Republicii Moldova nr. 702 din 18.07.2022, privind aprobarea Protocolului clinic	**<u>În proces de realizare</u>** **Ministerul Sănătății** Pe teritoriul Republicii Moldova sunt următoarele **Unități pentru Farmacoterapie cu opiacee:** - 2 unități IMSP Dispensarul Republican de Narcologie din mun. Chișinău;

							in creștere	național „Tratamentul farmacologic al dependenței de opiacee”. Inițial, în 2002, IMSP Dispensarul Republican de Narcologie a lansat un proiect pilot pentru tratamentul farmacologic cu buprenorfină, iar din 2004 a fost implementat tratamentul medico-social cu metadonă. Începând cu 2005, acest tip de tratament a fost extins și în sistemul penitenciar. Începând cu 2015 a avut loc o extindere a punctelor de tratament atât în sectorul civil, cât și în penitenciare.	- 1 unitate în cadrul IMSP Spitalul Municipal Bălți; - 1 unitate în cadrul IMSP SR Comrat; - 1 unitate în cadrul IMSP SR Cahul; - 1 unitate în cadrul IMSP SR Edineț; - 1 unitate în cadrul IMSP SR Fălești; - 1 unitate în cadrul IMSP SR Ungheni; - 1 unitate în cadrul IMSP SR Orhei; - 1 unitate în cadrul IMSP SR Anenii Noi - 13 unități în instituțiile penitenciare; DRN este în proces de elaborare a studiului de evaluare privind necesitatea creării unor noi unități și anume: deschiderea a 4 puncte noi de tratament farmacologic al dependenței de opiacee în centrele din SR Ciadîr Lunga, Ocnița, Sângerei și Soroca. Din aceste considerente, acțiunea se consideră a fi în proces de realizare.
5.3.7	Elaborarea și implementarea unui mecanism (anchetă) de evaluare a factorilor de risc	2025-2027	128,4 2025 – 42,8;	Surse bugetare	Administrația Națională a Penitenciarelor; Inspectoratu	Organizații necomerciale	Mecanismul elaborat și implementat;		**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Ministerul Justiției** **Administrația Națională a Penitenciarelor**

	specifici persoanei, inclusiv de vârstă și gen, care pot duce la recăderea în consum de substanțe sau la recăderea în comportament deviant, inclusiv aspecte legate de: gânduri, sentimente, îndemnuri sau fapte care pot provoca acțiuni sexuale, consum de droguri, furie sau violență		2026 – 42,8; 2027 – 42,8		l Național de Probațiune; Dispensarul Republican de Narcologie		numărul de persoane evaluate		În conformitate cu *Ordinul nr. 366 din 14 iulie 2024 privind pilotarea Instrumentului de evaluare a riscurilor și necesităților*, precum și Ordinul nr.97 din 7 martie 2025, în toate penitenciarele a fost inițiată implementarea *Instrumentului de evaluare a riscurilor și necesităților*. Acest instrument este destinat evaluării persoanelor condamnate în termen de 30 de zile de la repartizarea acestora în instituția penitenciară și se aplică pentru identificarea nevoilor specifice ale deținuților și a gradului de risc, având drept scop elaborarea planurilor individualizate de intervenție și reintegrare socială. Aplicarea instrumentului are drept scop, identificarea timpurie a unor riscuri majore (ex. adicții, tulburări psihice netratate, comportamente agresive, infracțiuni sexuale), ceea ce permite elaborarea unui cadru personalizat de lucru cu fiecare deținut în parte. Pe parcursul anului 2025, *Instrumentul de evaluare a riscurilor și necesităților* a fost aplicat pentru 751 deținuți. De asemenea, Inspectoratul Național de Probațiune a dezvoltat instrumentul de evaluare „*Fişa de*

									evaluare a riscului şi nevoilor”, care investighează ariile specificate în obiectiv. Potrivit datelor statistice, pentru anul 2025, consilierii de probațiune au evaluat 2137 de subiecți.
5.3.8	Crearea comunităților/sectoarelor terapeutice pentru a asigura reabilitarea țintită a deținuților și pregătirea acestora pentru eliberare: (a) comunitate pentru deținuți cu tulburări de consum de substanțe (Comunitate pentru femei); (b) comunitate pentru deținuți cu tulburări sexuale; (c) comunitate pentru deținuții agresivi cu tulburări de anxietate și de management al furiei	2025-2027	553,9 2025 – 184,6; 2026 – 184,6; 2027 – 184,6	Surse bugetare	Ministerul Justiției; Administrația Națională a Penitenciarelor	Inspectoratul Național de Probațiune; organizații necomerciale	Comunitatea terapeutică pentru femei care consumă droguri creată; numărul de comunități create pentru deținuți cu tulburări sexuale; numărul de comunități create pentru		**<u>În proces de realizare</u>** **Ministerul Justiției** **Administrația Națională a Penitenciarelor** Sistemul administrației penitenciare se află în proces de identificare a soluțiilor optime pentru realizarea acestui obiectiv, prin identificarea/valorificarea resurselor disponibile în acest sens, dezvoltarea infrastructurii necesare și preluarea bunelor practici internaționale, în vederea asigurării unui cadru terapeutic eficient, adaptat sistemului penitenciar.

							deținuți cu tulburări de anxietate, de agresivitate și de management al furiei; numărul de beneficiari comunităților terapeutice cu dezagregare per tip, gen și an		
5.3.9	Dezvoltarea și implementarea mecanismelor de stimulare a mobilității forței de muncă pentru deținuți, inclusiv prin prisma competitivității pe piața muncii,	2025-2027	84,2 (CBTM 2025)	Surse bugetare	Ministerul Justiției; Administrația Națională a Penitenciarelor; Inspectoratul Național de Probațiune;	Organizații necomerciale	Mecanismele de stimulare a mobilității forței de muncă pentru	**MMPS** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** Pe parcursul anului 2024 au fost înregistrate cu statut de șomer 78 persoane eliberate din detenție: 73 – bărbați și 5 - femei. Din mediul rural - 46 persoane, urban - 32	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Ministerul Justiției** **Administrația Națională a Penitenciarelor** Formarea profesională a persoanelor condamnate se realizează, în funcție de recomandările din planul individual de resocializare, opțiunile

	după eliberare (oferte de muncă, salariu decent, certificare)				Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă		deținuți dezvoltate și implementate; numărul de persoane angajate	persoane. La momentul înregistrării cu statut de șomer, 26 persoane erau pentru prima dată în căutarea unui loc de muncă. În perioada enunțată toate persoanele au beneficiat de servicii de informare și intermediere, iar în rezultat s-au angajat în câmpul muncii 14 șomeri foști deținuți cu suportul subdiviziunilor teritoriale ale ANOFM, 1 șomer a beneficiat de mobilitatea forței de muncă, fiind angajat la un loc de muncă situat într-o altă localitate decât localitatea în care locuiește efectiv. 1 șomer a absolvit cursuri de formare profesională pe bază de voucher.	și aptitudinile lor, prin programe de inițiere, calificare și specializare, stabilite de instituția de învățământ profesional-tehnic secundar. Învățământul profesional este desfășurat în baza ordinului comun semnat între Ministerului Educației și Cercetării nr.1767/2024 și Ministerul Justiției nr.369/2024 „Cu privire la formarea profesională a condamnaților”. În instituțiile penitenciare învățământul profesional este desfășurat prin intermediul cursurilor de învățământ cu elemente duale și a celor de scurtă durată. Prin urmare, în anul de studii 2025-2026, la instruirea profesională au fost înmatriculate 526 persoane la 16 meserii (481– scurtă durată/ 45 - dual). Totodată, pe parcursul anului 2025 au fost create 1776 locuri de muncă remunerată, dintre care 658 la deservirea gospodărească a instituțiilor penitenciare și 1118 locuri de muncă la agenți economici, comparativ cu 1044 locuri de muncă în anul 2024. Rata de implicare zilnică a deținuților la munci remunerate a constituit 1223 de deținuți (la deservirea gospodărească 731 deținuți, la agenții economici- 492 deținuți), ceea ce

									constituie 35,6 % din numărul deținuților apți de muncă. Pentru crearea locurilor de muncă au fost aprobate 70 de contracte de prestări servicii de oferire a forţei de muncă din rândul persoanelor deţinute cu diferite persoane fizice şi/sau juridice, printre care pot fi menționate întreprinderile de stat: - Întreprinderea de Stat "Russca"- specializată exclusiv în confecţionarea hainelor, echipamentelor speciale, uniforme pentru personalul instituţiilor de forţă şi a accesoriilor acestora. Pe parcursul întregului an zilnic, întreprinderea a asigurat încadrarea în câmpul muncii a circa 71 de deţinuți din Penitenciarele nr.7-Rusca și nr.17-Rezina. - Întreprinderea de Stat "Brănești"- specializată în domeniul extragerii pietrei de calcar. Pe parcursul anului 2025 a implicat în activitate un număr de până la 27 deținuți din cadrul Penitenciarului nr.18-Brănești. - Întreprinderea de Stat " Instituția OSC 29/6 "- specializată în fabricarea articolelor din metal. Pe parcursul anului 2025 a implicat în muncă un număr 111 de deținuți din cadrul Penitenciarului nr.6-Soroca. **MMPS**

									Pe parcursul anului 2025 au fost înregistrate cu statut de șomer **83** persoane eliberate din detenție, dintre care 69 persoane sunt bărbați (83%) și 14 persoane sunt femei (17%). 42 persoane sunt din localități rurale, iar 41 persoane sunt domiciliate în localități urbane. La momentul înregistrării cu statut de șomer, 37 persoane eliberate din detenție erau pentru prima dată în căutarea unui loc de muncă. Conform vârstei, 51,8% din foștii deținuți aveau vârsta 35-49 ani, 30,1% aveau tineri cu vârsta 16-34 ani, iar 18,1% aveau vârsta 50-64 ani. În aceeași perioadă au fost plasați în câmpul muncii cu suportul ANOFM **11** șomeri foști deținuți (13,3% din total persoane eliberate din locurile de detenție înregistrate), dintre care 3 femei. 3 șomeri foști deținuți au fost angajați în rezultatul subvenționării angajatorului, prin acordarea de subvenții în cuantum de 80% din salariul persoanei, conform contractului de muncă.
5.3.10	Modificarea cadrului normativ care să reglementeze posibilitatea dezvoltării	2026	52,8 (CB TM 2026)	Surse bugetare	Ministerul Justiției; Administrația Națională a	Organizații necomerciale	Cadrul normativ modificat		**<u>În proces de realizare</u>** **Ministerul Justiției** Ministerul Justiției a elaborat *proiectul de lege pentru modificarea*

	programelor subvenționate de angajare în timpul detenției pentru a dezvolta abilitățile de muncă în rândul deținuților				Penitenciarelor				*unor acte normative (privind facilitarea locurilor de muncă pentru persoanele condamnate).* Prin acest proiect de lege se propunea și *crearea unor mecanisme de subvenționare.* Pe parcursul anului 2024 proiectul a fost avizat și reavizat cu instituțiile de resort. În data de 21.02.2025 a avut loc o ședință cu Ministerul Finanțelor în cadrul căreia au fost discutate obiecțiile la proiect, iar prin scrisoarea nr.03/2261 din 03.03.2025 proiectul repetat a fost expediat Ministerului Finanțelor. Prin scrisoarea nr. 03/12764 din 23.12.2025, proiectul a fost expediat spre avizare repetată.
5.3.11	Asigurarea funcționalității Consiliului național de coordonare a activității de reintegrare socială a persoanelor eliberate din locurile de detenție (nivel central) și fortificarea lui prin grupuri	2024	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Ministerul Justiției		Consiliul funcțional; planul comun de acțiuni dezvoltat și finanțat	**Ministerul Justiției** **<u>Realizată parțial</u>** HG Nr. 684 din 02-10-2024 pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 746/2015 cu privire la crearea Consiliului național de coordonare a activității de reintegrare socială a persoanelor eliberate din locurile de detenție **Planul?**	**fără progrese**

	tehnice de lucru cu instituțiile și organizațiile direct implicate în realizarea procesului de adaptare socială a foștilor deținuți								
5.3.12	Dezvoltarea și implementarea unui sistem echitabil de remunerare a deținuților pentru munca prestată în penitenciare, inclusiv achitarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii și includerea în stagiul de cotizare pentru acordarea prestațiilor sociale a perioadei de muncă în detenție	2024-2027	8420,4 2024 – 2105,1; 2025 – 2105,1; 2026 – 2105,1; 2027 – 2105,1	Surse bugetare	Ministerul Justiției; Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Administrația Națională a Penitenciarelor	Organizații necomerciale	Sistemul funcțional; numărul de deținuți pentru care plătitorii contribuțiilor la bugetul asigurărilor sociale de stat plătesc contribuții de asigurări sociale	**Administrația Națională a Penitenciarelor** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** Proiectul de lege privind facilitarea locurilor de muncă este în proces de avizare. Acest proiect vine cu mai multe modificări la Codul de executare, inclusiv cu prevederi în vederea soluționării problemei privind includerea perioadei de muncă remunerată a deținuților în stagiul de cotizare. Potrivit proiectului, se propune ca pentru deținuții antrenați la munci remunerate, instituția penitenciară să rețină o sumă echivalentă cu cota contribuțiilor de asigurări sociale de stat, care se va transfera la bugetul asigurărilor sociale de stat pentru includerea	**<u>În proces de realizare</u>** **Ministerul Justiției** **Administrația Națională a Penitenciarelor** Soluțiile privind realizarea acțiunii au fost incluse în proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (pentru facilitarea locurilor de muncă pentru condamnați). A se vedea acț. 5.3.10. **MMPS** Contribuțiile de asigurări sociale se calculează și sunt datorate de către plătitorii de contribuții de asigurări sociale. Respectiv, din venitul supus asigurărilor sociale se rețin contribuțiile de asigurări sociale de la persoanele care desfășoară activitate în baza unui contract individual de muncă, potrivit art. 4 alin. (1) din Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale.

								perioadelor de muncă în calculul stagiului de cotizare.	Având în vedere că persoanele private de libertate nu desfășoară activitate în baza unor raporturi de muncă reglementate de Codul Muncii sau de alte acte normative aplicabile, nu pot fi stabilite și calculate contribuții de asigurări sociale pentru activitatea prestată de acestea. În consecință, perioadele respective nu pot fi recunoscute ca stagiu de cotizare.
Obiectiv general 6. Dreptul la locuință, apă și sanitație asigurat, cu accent pe grupurile vulnerabile Indicator: Cadrul de politici prevede angajamente privind asigurarea progresivă a dreptului la locuință Sursa: Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale Valoarea de referință (2023): Nu Țintă (2027): Da									
Obiectiv specific 6.1. Cadrul de politici asigură măsuri progresive pentru respectarea dreptului la locuință, apă și sanitație, pentru cele mai vulnerabile grupuri Indicator 1: Numărul locuințelor sociale construite (Responsabilitatea prezentării datelor: Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale) Valoarea de referință (2022): 926 de locuințe sociale Țintă (2027): 450 de locuințe sociale noi Indicator 2: Populația conectată la sistemele de canalizare centralizată în Republica Moldova (C14) (Responsabilitatea prezentării datelor: Biroul Național de Statistică) Valoare de referința 38.5% (date relevante pentru anul 2018) Țintă: 65% (conform SAAS, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 199/2014 cu privire la aprobarea Strategiei de alimentare cu apă şi sanitaţie (2014 – 2030)) Indicator 3: Ponderea populației cu acces la serviciile de livrare a apei gestionate sigur (%), (C5)								**MIDR** **Indicator 1.** În proces de construcție 121 de locuințe sociale. **BNS** Indicator 2: Ponderea populației conectată la sistemele de canalizare centralizată în Republica Moldova 38,9% (2024). **BNS** Indicator 3: Ponderea populației cu acces la rețele	**MIDR** **Indicator 1.** În proces de construcție 121 de locuințe sociale. **BNS** Indicator 2: Ponderea populației conectată la sistemele de canalizare centralizată în Republica Moldova - conform Calendarului de diseminare al BNS, datele pentru anul 2025 vor fi publicate la data de 01.04.2026. Indicator 3: Ponderea populației cu acces la rețele publice de alimentare cu apă - conform Calendarului de

(Responsabilitatea prezentării datelor: Biroul Național de Statistică) Valoare de referință 77,8% pentru anul 2022 (datele Biroului Național de Statistică) Țintă: 80%								publice de alimentare cu apă - 77,8% (2024).	diseminare al BNS, datele pentru anul 2025 vor fi publicate la data de 01.04.2026
6.1.1	Implementarea recomandărilor studiului de fezabilitate a Proiectului de locuințe sociale III privind nevoile estimate de locuințe sociale, de cămine pentru studenți și de case pentru bătrâni, inclusiv asigurarea acestora cu apă și sanitație	2024-2027		Surse externe	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	Parteneri de dezvoltare; Autorități ale administrației publice locale (nivelul 1 și nivelul 2)	Numărul de recomandări implementate	**MIDR** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, a lansat Faza a III-a a Proiectului de construcție a locuințelor sociale care preconizează construcția a 455 locuințe sociale în 12 localități ale Republicii Moldova. Pe parcursul anului 2024, în scopul asigurării cu locuințe sociale au fost semnate și ratificate următoarele acorduri: - semnat Acordul-cadru de împrumut între Republica Moldova și Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei pentru proiectul „*Locuințe publice III”*, la Chișinău, la data de 19 martie 2024, ratificat prin Legea nr. 101/2024; - semnat Acordul de grant între Republica Moldova și Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei pentru	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **MIDR** **1. Recomandări pentru actualizarea cadrului legal - realizate.** - Ordinul ministrului dezvoltării regionale și construcțiilor nr.75/2014 cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la modul și condițiile de desfășurare a Proiectului de construcție a locuințelor pentru păturile social/economic vulnerabile II, a fost modificat prin Ordinul ministrului infrastructurii și dezvoltării regionale nr. 73/2024; - Legea nr. 75/2015 cu privire la locuințe, modificată prin Legea nr. 198/2023. 1. **Recomandări privind acordarea suportului metodologic autorităților implementatoare – *realizate.*** Unitatea de implementare a proiectului -Oficiul Național pentru Dezvoltarea Infrastructurii „*Moldova – Proiect*” (ONDIMP) acordă suport permanent autorităților publice centrale și locale care participă la

								implementarea măsurilor de eficiență energetică în cadrul Proiectului „*Locuințe publice III*”, semnat la Chișinău, la data de 26 martie 2024, ratificat prin Legea nr. 102/2024; - semnat Acordul de grant între Republica Moldova și Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei pentru implementarea măsurilor de eficiență energetică în cadrul Proiectului „*Locuințe publice III*”, semnat la Chișinău, la data de 1 iulie 2024, ratificat prin Legea nr. 184/2024; - modificat Regulamentul privind acordarea locuințelor sociale, aprobat prin Ordinul ministrului infrastructurii și dezvoltării regionale nr. 73/2024; - realizate măsuri necesare pentru implementarea proiectului „*Construcția locuințelor publice III (aziluri pentru bătrîni și cămine studențești)*", care este în proces de realizare.	implementarea proiectului „Locuințe publice III”. 2. **Recomandări privind revizuirea Acordurilor de cooperare prin delimitarea mai exactă a obligațiilor dintre părți și determinarea unor termeni de realizare a acțiunilor, precum și stabilirea unor penalități pecuniare pentru neexecutare** – ***realizate.*** Pe parcursul perioadei de raportare: 1) au fost semnate acordurile de colaborare cu Ministerul Muncii și Protecției Sociale (21 martie 2025) și cu Ministerul Educației și Cercetării (10 martie 2025), în scopul implementării Proiectului „*Locuințe publice III*”, care prevede reconstrucția azilurilor pentru vârstnici și a căminelor studențești. 2) Consiliul Instituției Publice ONDIMP a aprobat pentru finanțare două obiective: - *Centrul de plasament pentru persoane cu dizabilități din orașul Bălți* și - *căminele studențești ale Universității de Stat din Moldova și Universitatea Tehnică din Moldova*. 3) Cu referire la componenta *„Azil pentru bătrâni”*, ONDIMP a inițiat procedurile de implementare pentru dezvoltarea infrastructurii Centrului de plasament pentru persoane cu

									dizabilități din mun. Bălți. ONDIMP a evaluat starea tehnică a bunului imobil, și a asigurat efectuarea expertizei tehnice a construcțiilor. De asemenea, a fost elaborat caietul de sarcini și documentația de participare pentru achiziționarea serviciilor de proiectare pentru lucrările de reparație a Centrului. Licitația publică a fost lansată. Actualmente este în proces de derulare, prezentarea ofertelor (14.07.2025). 4) Aferent componentei „*Cămine studențești*”, ONDIMP a inițiat procedurile de implementare pentru dezvoltarea infrastructurii căminului studențesc nr. 11 al UTM și căminul nr. 4 al USM. - La obiectivul **căminul nr. 11 al UTM,** a fost asigurată efectuarea auditului energetic al documentației de proiect, formulate propuneri de completare a documentației de proiect cu soluții de eficiență energetică. Ajustarea proiectului tehnic la cerințele de eficiență energetică în derulare. Elaborarea caietului de sarcini și a documentației de participare la licitație - *este în derulare*. - La obiectivul **căminul nr. 4 al USM,** ONDIMP a asigurat efectuare expertizei tehnice a construcțiilor. De asemenea, a fost elaborat caietul de

									sarcini și documentația de participare pentru achiziționarea serviciilor de proiectare pentru lucrările de reparație a Căminului. Licitația publică a fost lansată, iar prin Decizia ONDIMP din 19.06.2025 a fost desemnată oferta câștigătoare. Totuși, decizia a fost contestată, iar procedura este în în proces de examinare la Agenția Națională pentru Soluționarea Contestațiilor. 5) Referitor componentei „*Locuințe sociale*”., menționăm că în rezultatul apelului lansat de către minister, ONDIMP a asigurat furnizarea de explicații suplimentare privind scopul apelului lansat și obiectivele proiectului „*Locuințe publice III”*. De asemenea, au fost organizate sesiuni de informare privind condițiile de eligibilitate pentru autoritățile publice locale care doresc să aplice la proiect. Au fost realizate ședințe consultative privind procedurile administrative necesar a fi urmate pentru aplicare la proiect. Ședințe directe au fost derulate cu administrația Consiliului raional Sângerei, Telenești și Fălești. **Totodată, informăm că la <u>Proiectul „Azil (Case) pentru bătrâni”</u>:**

									- în cadrul sub-proiectului, ONDIMP a finalizat procedura de achiziții pentru servicii de proiectare a lucrărilor de reparație a ,,*Centrului de plasament pentru persoane cu dizabilități din municipiul Bălți*”, fiind selectat prestatorul (SRL ,,Gorgona”). - pentru sub-proiectul ,,*Centrul de sănătate din s. Sofia*”, r-nul Drochia, ONDIMP a asigurat elaborarea raportului de audit energetic și administrarea tehnică a sub-proiectului, prin monitorizarea actualizării documentației de proiect în conformitate cu măsurile specificate în Raportul de audit energetic. - pentru sub-proiectul ,,*Centrul de prestare a serviciilor sociale, mun. Soroca*” (filiala din s. Tîrnova, r-nul Dondușeni), ONDIMP a asigurat elaborarea raportului de audit energetic și administrarea tehnică a sub-proiectului, prin monitorizarea corelării măsurilor specificate în Raportul de audit energetic cu documentația tehnică aflată în curs de elaborare. **<u>La proiectul „Cămine studențești</u>**”: - *pentru sub-proiectul Căminul nr. 11 al UTM*, ONDIMP a asigurat elaborarea documentației de licitație și

									a caietelor de sarcini, precum și lansarea procedurilor de achiziție pentru contractarea serviciilor de lucrări de construcție în cadrul sub-proiectului, inclusiv evaluarea ofertelor. - pentru sub-proiectul ,,*Căminul nr. 4 al USM*", ONDIMP asigură administrarea tehnică prin monitorizarea elaborării Documentației de proiect. Documentația tehnică de proiect a fost finalizată, fiind în faza de verificare de către verificatorii atestați. Totodată, a fost obținut avizul Consiliului Național al Monumentelor Istorice privind avizarea documentației de proiect - sub-proiectul ,,*Căminul nr. 1 al ASEM*", a fost inclus, în baza solicitării nr. 10/18/25 din 11.11.2025 a Ministerului Educației și Cercetării, în Proiectul „Cămine studențești" din cadrul Programului ,,Locuințe Publice III". În acest context, ONDIMP a asigurat procesul de pre-evaluare a construcției existente în vederea adaptării funcționale a clădirii. **<u>La proiectul „Locuințe sociale"</u>**, ONDIMP continuă furnizarea explicațiilor suplimentare privind scopul apelului și obiectivele Programului „Locuințe publice III", precum și organizarea de sesiuni de

									informare privind condițiile de eligibilitate pentru autoritățile publice locale interesate să aplice la proiect. Astfel, sub-proiectul ,,*Rezina*" a fost aprobat în cadrul Proiectului „Locuințe publice III" - spre finalizare. ONDIMP a asigurat derularea licitației pentru selectarea prestatorului privind serviciile de lucrări de construcții pentru volumul suplimentar, inclusiv contractarea (SRL „EURODEVIZ"). **Monitorizarea și supravegherea tehnică a lucrărilor de construcție la sub-proiectul „Rezina".** Ședințe directe au fost organizate cu administrațiile municipiilor Bălți și Chișinău, în vederea informării și prezentării cerințelor și criteriilor de eligibilitate pentru inițierea Proiectului „Locuințe sociale".
6.1.2	Elaborarea normativelor tehnice în construcții privind accesibilitatea fizică a locuințelor pentru persoanele cu dizabilități și pentru persoanele în etate	2024-2026	1052,9	Surse bugetare	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		Normativele tehnice în construcții elaborate	**MIDR** **În proces de realizare** În perioada 2014-2022 au fost elaborate și aprobate normative și standarde privind accesibilitatea persoanelor cu diferite tipuri de dizabilități la infrastructură, la transporturi, la informație și comunicații: - NCM C.01.06.2014: Cerințe	**<u>În proces de realizare</u>** **MIDR** Conform *Planului de tematic de elaborare a documentelor normative în construcții pentru anii 2024-2026,* la moment sunt în curs de elaborare următoarele documente normative: 1. Actualizare NCM C.01.06 Cerințe generale de securitate pentru obiectele de construcție la folosirea și accesibilitatea lor pentru persoanele cu dizabilități;

								generale de securitate pentru obiectele de construcție la folosirea și accesibilitatea lor pentru persoanele cu dizabilități. - CP C.01.02.2018: Clădiri civile Clădiri și construcții publice accesibile pentru persoane cu Cerințe generale de securitate pentru obiectele de construcție la folosirea și accesibilitatea lor pentru persoanele cu dizabilități. - Reguli de proiectare. - NCM C.01.03.2017: Proiectarea construcțiilor pentru instituții de învățământ general. - NCM C.01.02.2017: Proiectarea construcțiilor pentru grădinițe de copii. - CP C.01.11.2018: Clădiri civile. Clădiri și construcții publice Prevederi generale de proiectare cu asigurarea accesibilității pentru persoane cu dizabilități. - SM ISO 21542:2022: Construcții imobiliare. Accesibilitate și utilizabilitate a mediului de construcție; - SM ISO 23599:2016: Mijloace de asistență pentru	2. Elaborare CP Încăperi pentru petrecerea timpului liber și activitate de cultură fizică și însănătoșire pentru persoane cu dizabilități; 3. Elaborare CP Centre de reabilitare pentru copii și adolescenți cu dizabilități. Reguli de proiectare; 4. Elaborare CP Mijloace tehnice de comunicare și informare de folosire social (comună). Clasificare. Cerințe de accesibilitate și siguranță pentru persoane cu dizabilități; 5. Modificare NCM C.01.08 Blocuri locative. Totodată, relevăm că: - prin Ordinul ministrului infrastructurii și dezvoltării regionale nr. 192/2025 a fost aprobat documentul normativ NCM C.01.16:2025 „Clădiri civile. Cerințe generale de securitate pentru obiectivele de construcție la folosirea și accesibilitatea lor; - prin Ordinul ministrului infrastructurii și dezvoltării regionale nr. 191/2025 a fost aprobat documentul normativ CP C.01.17:2025 „Clădiri civile. Mijloace tehnice de comunicare și informare de folosire socială (comună). Clasificare. Cerințe de accesibilitate și siguranță pentru persoane cu dizabilități”;

								persoane nevăzătoare și cu deficiențe de vedere. Marcaje tactile în zonele pietonale. **Întru realizarea măsurilor menționate supra:** - au fost organizate licitații pentru elaborarea documentelor normative în construcții prevăzute în Planul tematic nominalizat; - au fost semnate contractele cu câștigătorii licitațiilor; - s-a inițiat procesul de elaborare a normativelor în construcții.	- prin Ordinul ministrului infrastructurii și dezvoltării regionale nr. 185/2025 a fost aprobat documentul normativ CP C.01.15:2025 „Clădiri civile. Încăperi pentru petrecerea timpului liber și activitatea de cultură fizică și însănătoșire pentru persoane cu dizabilități”; - prin Ordinul ministrului infrastructurii și dezvoltării regionale nr. 184/2025 a fost aprobat documentul normativ CP C.01.16:2025 „Clădiri civile. Centrele de reabilitare pentru copii și adolescenți cu dizabilități. Reguli de proiectare”.
6.1.3	Elaborarea viziunii privind mecanismul de compensare a cheltuielilor de conectare la sistemele de apă și sanitație pentru grupurile vulnerabile ale populației	2025-2026	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare Surse externe	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Parteneri de dezvoltare; Autorități ale administrației publice locale (nivelul 1 și nivelul 2)	Viziune a elaborată		**<u>În proces de realizare</u>** **MIDR** Ministerul a organizat o ședință de lucru cu Fondul Națiunilor Unite pentru Copii (UNICEF) Moldova. În cadrul acestei ședințe reprezentanții UNICEF au reiterat deschiderea privind acordarea suportului la elaborarea viziunii. De asemenea, au prezentat unele informații și opinii la subiect și au comunicat interesul referitor la facilitarea dialogului cu Ministerul Muncii și Protecției Sociale (MMPS) și reprezentanții administrației publice locale de nivelul întâi, alți actori interesați.

									Urmează convocarea unei ședințe comune cu MMPS pentru a agrea formatul documentului, etapele elaborării, aprobarea acestuia.
Obiectiv specific 6.2. Condiții igienico-sanitare conforme în instituțiile de învățământ Indicator: Numărul și ponderea instituțiilor de învățământ care asigură condiții igienico-sanitare (blocuri sanitare în interiorul școlilor, apă și sanitație) (Responsabilitatea prezentării datelor: Ministerul Educației și Cercetării) Valoarea de referință (2023): 87% Țintă (2027): 95% de instituții de învățământ								Pe parcursul anului 2024 au fost îmbunătățite condițiile igienico-sanitare în 25 instituții de învățământ general (18 din bugetul de stat și 7 cu suportul Băncii Mondiale). Au fost elaborate 90 proiecte tehnice pentru îmbunătățirea condițiilor sanitare în instituții cu blocurile sanitare în exterior, care vor fi implementate în 2025-2026.	
6.2.1	Realizarea unei cartografieri a instituțiilor de învățământ preșcolar și școlar din perspectiva dotării cu blocuri sanitare în interiorul școlilor, cu apă și sanitație și accesibilitatea blocurilor sanitare	2024	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Ministerul Educației și Cercetării	UNICEF	Cartografierea realizată	**Ministerul Educației și Cercetării** **<u>Realizată</u>** UNICEF-ul, în colaborarea cu MEC, a inițiat procesul de selectare a datelor (au fost trimise circulare la instituțiile administrațiile căror nu au participat în anul 2023 la preselecție în dotarea, a fost organizat seminar pentru a elabora condițiile de pre-selecție a instituțiilor). În numărul instituțiilor de învățământ preșcolar au intrat instituțiile școli primare – grădinițe.	

								Studiul a fost efectuat în perioada octombrie 2023 – februarie 2024 și a cuprins 217 instituții din mediu urban și 751 instituții din mediul rural (rata de participare a fost de 81,2%). Rezultatele studiului sunt plasate pe web site-ul UNICEF Moldova și se găsește la lincul: https://www.unicef.org/moldova/media/13076/file/Rezultatele%20evalu%C4%83rii%20facilit%C4%83%C8%9Bilor%20de%20alimentare%20cu%20ap%C4%83,%20sanita%C8%9Bie%20%C8%99i%20igien%C4%83%20%C3%AEn%20%C8%99colile%20din%20Moldova%20.pdf	
6.2.2	Dotarea instituțiilor de învățământ general cu blocuri sanitare în interior	2024-2027	75000,0 25000,0; (Legea bugetului de stat pentr	Surse bugetare	Ministerul Educației și Cercetării	UNICEF	90% din instituțiile de învățământ dotate cu blocuri sanitare în interior	**Ministerul Educației și Cercetării -** **Realizată pentru perioada de raportare** Au fost evaluate peste 125 de instituții. Au început proiectarea tehnică în 17 instituții. Au fost colectate 39 de dosare tehnice (ONDRL). Este formată comisia de evaluare și de selectare a	**Realizată pentru perioada de raportare** **Ministerul Educației și Cercetării** În anul 2025, prin efortul comun al Ministerului Educației și Cercetării, autorităților publice locale și partenerilor de dezvoltare, au fost dotate cu blocuri sanitare interioare un număr total de 40 instituții de învățământ general.

			u anul 2024 nr. 418/2023); 25000,0 (CBTM 2025); 25000,0 (CBTM 2026)					proiectelor în sumă totală de 22 mln. lei Au fost evaluate 39 de proiecte depuse. În continuare au fost selectate 18 proiecte care vor fi finanțate de bugetul de stat. A demarat licitația pentru elaborarea proiectelor tehnice pentru 95 din cele 125. A fost demarat procesul de licitație și contractare a companiilor de construcții pentru cele 18 proiecte finanțate din bugetul de stat. Aprobarea standardelor de dotare și funcționare a Școlii Model. Renovarea instituțiilor de învățământ general în baza conceptului școlii model; Proiectul de eficiență energetică pentru 46 de școli. **Asigurarea condițiilor de apă, igienă și sanitație în instituțiile de învățământ general** - reparații capitale în peste 30 de instituții, elaborarea proiectelor tehnice a blocurilor sanitare în peste 120 de instituții.	Astfel, s-a atins un grad de realizare de aproximativ 87% din totalul instituțiilor care necesită intervenții în acest domeniu, în conformitate cu obiectivul stabilit. Intervențiile au inclus: – construcția sau renovarea grupurilor sanitare interioare, – conectarea la rețelele de apă și canalizare sau instalarea de sisteme autonome (acolo unde rețelele publice lipsesc), – adaptarea pentru accesul persoanelor cu dizabilități, – dotarea cu echipamente sanitare moderne, conform normelor igienice-sanitare în vigoare, – instruirea personalului auxiliar, a cadrelor didactice și manageriale privind întreținerea. Pe parcursul anului 2025, au fost renovate blocuri sanitare: Din bugetul de stat - 20 instituții lucrările finalizate; 30 instituții lucrările sunt la etapa de finalizare, cu suportul UNICEF; 10 (3 sunt finalizate, 7 în lucru) instituții din proiectul ,,Securitatea aprovizionării cu apă și sanitație din Moldova”, finanțat de Banca Mondială;

									6 instituții cu suportul fundației ,,Caritas” (Cehia).
Obiectiv general 7. Autoritățile publice promovează și asigură realizarea progresivă a dreptului la un mediu ambiant sănătos și durabil Indicator: Starea elementelor de mediu Sursa: Ministerul Mediului Valoarea de referință (2023): Nu Țintă (2027): Îmbunătățire								Obiectivul este la un nivel incipient de realizare. Sunt unele progrese în realizarea țintei, integral aceasta va fi atinsă în anul 2027**.**	***Serviciul Hidrometeorologic de Stat (SHS)*** **Realizat continuu** Deși indicatorul vizează *starea elementelor de mediu*, SHS sprijină indirect menținerea unui mediu ambiant sănătos și durabil prin observarea, colectarea, prelucrarea, analiza, evaluarea, stocarea și furnizarea de date, informații și prognoze meteorologice și hidrologice, agrometeorologice și climatice, necesare pentru utilizarea resurselor meteorologice și climatice în vederea dezvoltării social-economice durabile a țării, precum și pentru prevenirea și minimizarea impactului fenomenelor meteorologice și hidrologice periculoase asupra vieții umane, proprietății și securității statului. Obiectivul general se află în proces de realizare. Se înregistrează anumite progrese, în special în ceea ce privește perfecționarea și consolidarea cadrului normativ privind măsurile de diminuare a impactului negativ asupra mediului, în vederea realizării țintei stabilite, precum și menținerea la un

									nivel înalt a raportării și a responsabilizării în cazurile de deteriorare a factorilor de mediu, întreprinse de către autoritățile cu competențe în domeniu. În mod integral, obiectivul urmează să fie atins în anul 2027.
Obiectiv specific 7.1. Cadrul de politici și cel normativ asigură măsuri de diminuare a impactului negativ al surselor de poluare a mediului ambiant Indicator: Angajamente de politică publică în domeniul protecției mediului elaborate în strânsă colaborare cu persoanele vulnerabile și aprobate (Responsabilitatea prezentării datelor: Ministerul Mediului) Date de referință: Nu Țintă (2027): Da								Obiectivul este realizat în proporție de circa 50%. Prin aprobarea Strategiei de mediu pentru anii 2024-2030 a fost stabilit cadrul de politici fundamental care definește direcțiile de acțiune necesare pentru protecția mediului și utilizarea durabilă a resurselor naturale. În ceea ce privește cadrul normativ, sunt unele rezultate atinse cum ar fi proiectul Legii privind răspunderea de mediu, urmează să mai fie dezvoltate metodologiile de evaluare a prejudiciului adus mediului de către activitățile economice și operate modificări în Codul contravențional și penal.	1. În ședința de Guvern din 09.07.2025 a fost aprobată Hotărîrea Guvernului nr. 446/2025 cu privire la aprobarea Programului de suprimare eșalonată a hidrofluorcarburilor pentru perioada 2025 – 2045. 2. Prin HG. nr. 333/2025 a fost aprobat Programul național de neproliferare a armelor de distrugere în masă și de reducere a riscurilor provenite de la amenințările chimice, biologice, radiologice și nucleare pentru anii 2025-2029. Obiectivul specific se menține la un nivel de realizare de 50%, având în vedere faptul că o acțiune a fost realizată integral, iar o altă acțiune se află într-un stadiu avansat de realizare, fără a fi încă finalizată.
7.1.1	Modificarea și implementarea cadrului normativ cu privire la mecanismele de	2024-2027	297,5 Surse	Surse bugetare	Ministerul Mediului	Guvernul Suediei	Actul normativ elaborat/aprobat	**Ministerul Mediului** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>**	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Ministerul Mediului**

	asigurare a respectării cerințelor de mediu, la sancțiunile pentru neconformitățile de mediu, la recuperarea prejudiciului adus mediului urmare a activităților economice		buget are: 84,0 2024 – 42,0: 2025 – 42,0 Surse externe: 213,5 2026 – 106,8: 2027 – 106,8	Surse externe				1.A fost elaborat proiectul Metodologiei de evaluare a prejudiciului adus mediului de la activitățile economice și publicate anunțuri de inițiere și elaborare a proiectului pe platforma de consultare publică *particip.gov.md.* https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-cunsultarea-publica-a-proiectului-hotararii-guvernului-cu-privire-la-actualizarea-metodologiilor-de-evaluare-a-prejudiciului-adus-mediului-de-la-activitatile-economice/12366 2.Proiectul de lege privind răspunderea de mediu cu referire la prevenirea și repararea daunelor aduse mediului a fost aprobat în ședința Guvernului din 13 noiembrie 2024. Ulterior, acesta a fost înregistrat în Parlament cu nr. 328 din 13.11.2024 se află în proces de examinare în cadrul Comisiilor Parlamentare, fiind deja adoptat în Prima lectură.	A fost aprobată Legea nr. 107/2025 privind răspunderea de mediu în legătură cu prevenirea și repararea daunelor aduse mediului (**link**). În scopul asigurării aplicabilității noii legi privind răspunderea de mediu referitoare la prevenirea și repararea daunelor aduse mediului, a fost inițiată elaborarea proiectelor de hotărâre a Guvernului privind aprobarea *Metodologiei de calculare a daunelor aduse mediului* (**link**), precum și privind aprobarea *Regulamentului de stabilire și aplicare a formelor de garanție financiară în cazul daunelor de mediu* (**link**). Pentru ambele proiecte au fost publicate anunțurile de inițiere, iar proiectele sunt în proces de elaborare. Proiectul hotărârii Guvernului pentru aprobarea *Metodologiilor de evaluare a prejudiciului adus mediului de la activitățile economice* este în proces de elaborare. Acesta a fost inclus în Planul de acțiuni al Ministerului Mediului pentru anul 2025, cu termen de realizare – noiembrie 2025. Totodată, ținând cont de complexitatea proiectului, în procesul de actualizare a PNA 2025–2029,

								(https://www.parlament.md/material-details-md.nspx?param=4e94c800-c868-426d-b309-8de89ed77656).	proiectul a fost replanificat pentru 2026. De asemenea, în procesul de actualizare a PNA au fost incluse acțiuni care prevăd elaborarea proiectului de lege pentru modificarea Codului contravențional nr. 218/2008, precum și modificarea Codului penal nr. 985/2002, în scopul alinierii cadrului contravențional și penal la legislația Uniunii Europene în domeniul protecției mediului, cu termen de realizare decembrie 2026.
7.1.2	Elaborarea și aprobarea Strategiei de mediu pentru anii 2024-2030	2024	400,0	Surse externe	Ministerul Mediului	Guvernul Suediei	Actul normativ aprobat	**Ministerul Mediului** **Realizată** HG Nr. 409 din 12-06-2024 cu privire la aprobarea Strategiei de mediu pentru anii 2024-2030	

Obiectiv specific 7.2. Acces asigurat la informație, justiție și participare la adoptarea deciziilor în domeniul mediului Indicator 1: Informația privind starea elementelor de mediu este accesibilă, dezagregată pe comunități (Responsabilitatea prezentării datelor: Ministerul Mediului) Valoarea de referință (2023): Nu Țintă (2027): Da Indicator 2: Numărul seturilor de date despre mediu publicate pe portalul datelor deschise – date.gov.md (Responsabilitatea prezentării datelor: Ministerul Mediului) Valoarea de referință (2023): 48 Țintă (2027): 100 seturi de date publicate	Obiectivul este la un stadiu incipient de realizare. A fost elaborat proiectul Regulamentului privind accesul publicului la informație, justiție și participarea la adoptarea deciziilor de mediu. De asemenea, a fost elaborat și avizat proiectul Hotărârii Guvernului privind Conceptul Sistemului Informațional „Portalul de informare și gestionare a informațiilor privind schimbările climatice”, precum și Regulamentul de gestionare a acestuia. În urma elaborării Metodologiei de calculare a tarifelor pentru serviciile prestate, a Nomenclatorului și a tarifelor serviciilor prestate contra plată, precum și a Regulamentului privind formarea și utilizarea veniturilor colectate de către Serviciul Hidrometeorologic de Stat, publicul a fost informat cu privire la serviciile oferite de această instituție. În ceea ce privește publicarea datelor de mediu	***Serviciul Hidrometeorologic de Stat (SHS)*** **Realizat continuu** *Indicatorul nr. 1: Informația privind starea elementelor de mediu este accesibilă, dezagregată pe comunități:* SHS asigură publicul cu date meteorologice și hidrologice de specialitate, disponibile și la cerere (în funcție de cea mai apropiată stație din Rețeaua de observații meteorologice și hidrologice, care cuprinde 14 stații meteorologice și 2 stații hidrologice distribuite pe întreg teritoriul țării). SHS actualizează în mod constant informațiile pe pagina web oficială www.meteo.md și utilizează canalele mass-media pentru diseminarea informațiilor relevante. Aceste acțiuni sunt realizate în conformitate cu principiile transparenței, echității și accesului liber și neîngrădit la informațiile de interes public, contribuind astfel la promovarea participării informate a populației în problemele de mediu. Metodologia de calculare a tarifelor pentru serviciile prestate, a Nomenclatorului și a tarifelor serviciilor prestate contra plată, precum și a Regulamentului privind formarea și utilizarea veniturilor

								pe *data.gov.md*, rămân publicate 48 de seturi de date, iar în anul 2025 va fi inițiată revizuirea acestora și completare cu date noi pentru atingerea țintei stabilite pentru 2027.	colectate de către SHS, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 494 din 12 iulie 2023, este accesibilă pe pagina oficială a SHS (https://www.meteo.md/index.php/despre-noi/legislatie). La momentul raportării, obiectivul se află într-un stadiu incipient de realizare, estimat la aproximativ 20%, ca urmare a realizării unei acțiuni în perioada de raportare și a progresului înregistrat la nivelul celorlalte acțiuni aflate în proces de realizare.
7.2.1	Crearea comisiei specializate a Consiliului național pentru drepturile omului, coordonată de către Ministerul Mediului, pentru monitorizarea implementării Convenției privind accesul la informație, la justiție și participarea publicului la adoptarea deciziilor în domeniul	2024	18,7	Surse bugetare	Ministerul Mediului	Cancelaria de Stat	Dispoziția Guvernului aprobată	**Ministerul Mediului** **Nerealizată** Ținând cont de faptul că s-a modificat punctul focal al Convenției Aarhus, se va iniția în semestrul I al anului 2025.	**Nerealizată** A fost actualizat grupul de lucru pentru implementarea convenției Aarhus potrivit ordinului ministrului mediului nr . 39 din 13 martie 2025. Cu toate acestea, la momentul raportării, progresul aferent acțiunii nu este înregistrat, întrucât acțiunea derivă dintr-o acțiune prealabilă ce vizează elaborarea și aprobarea cadrului normativ – proiectul de act normativ privind accesul publicului la informație, accesul la justiție și participarea publicului la procesul decizional în domeniul mediului (acțiunea nr. 7.2.3).

	mediului (Convenția Aarhus)								În lipsa finalizării și aprobării cadrului normativ menționat, nu poate fi evaluată sau raportată realizarea acestei acțiuni subsecvente.
7.2.2	Modificarea cadrului normativ național pentru asigurarea corespunderii cu prevederile Convenției privind accesul la informație, la justiție și participarea publicului la adoptarea deciziilor în domeniul mediului (Convenția Aarhus), Protocolul de la Kyoto și Acordul de la Paris	2024-2026	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Ministerul Mediului		Studiul privind corespunderea cadrului normativ efectuat; cadrul normativ modificat conform recomandărilor studiului	**Ministerul Mediului** **<u>În proces de realizare</u>** Nu s-au înregistrat progrese în realizarea studiului privind conformitatea cadrului normativ cu prevederile Convenției Aarhus privind accesul la informație, justiție și participarea publicului în procesul decizional de mediu. **Pe parcursul anului 2024 p**rin Hotărârea Guvernului nr. 31/2024 *pentru modificarea Hotărârii Guvernului Nr. 1277/2018 privind instituirea și funcționarea Sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și a altor informații relevante pentru schimbările climatice*, au fost transpuse în legislația națională prevederile: - Regulamentului UE 2020/1208 privind structura, formatul, procedurile de transmitere și revizuirea	**<u>Nerealizată</u>** **Ministerul Mediului** Nu s-au înregistrat progrese în realizarea studiului privind corespunderea cadrului normativ. Necesitatea realizării unui studiu rămâne la nivel de intenție și urmează a fi examinată în continuare. Progresul acțiunii nu este înregistrat, deoarece, similar acțiunii precedente, realizarea acesteia este condiționată de finalizarea și aprobarea proiectului de act normativ privind accesul publicului la informație, accesul la justiție și participarea publicului la procesul decizional în domeniul mediului.

								informațiilor raportate de statele membre în temeiul Regulamentului (UE) 2018/1999 - Regulamentului UE 2020/1044 de completare a Regulamentului (UE) 2018/1999 privind valorile potențialului de încălzire globală și orientările privind inventarierea, precum și sistemul de inventariere al Uniunii. Aceste reglementări europene stabilesc cadrul necesar pentru asigurarea unei raportări și monitorizări eficiente și uniforme a emisiilor de gaze cu efect de seră. Alte acțiuni de modificarea cadrului normativ național vor fi realizate (după necesitate) în perioada următoare.	
7.2.3	Elaborarea și aprobarea Regulamentului privind accesul publicului la informație, la justiție și participarea la adoptarea	2024	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Ministerul Mediului		Hotărârea Guvernului adoptată	**Ministerul Mediului** **<u>În proces de realizare</u>** Proiectul este elaborat cu suportul proiectului „Justiție Verde”. La data de 18 decembrie 2024, la Ministerul Mediului au fost organizate consultări	**<u>În proces de realizare</u>** **Ministerul Mediului** Urmare recomandărilor Ministerului Justiției, proiectul Regulamentului privind accesul publicului la informație, la justiție și participarea la adoptarea deciziilor de mediu va fi aprobat prin Lege.

	deciziilor de mediu							publice privind proiectul Hotărârii de Guvern „pentru aprobarea Regulamentului privind accesul publicului la informație, justiție și participarea la adoptarea deciziilor de mediu”. https://www.mediu.gov.md/ro/content/5231 Anunțul privind consultarea proiectului hotărârii de Guvern a proiectului hotărârii de Guvern „ pentru aprobarea Regulamentului privind accesul publicului la informație, justiție și participarea la adoptarea deciziilor de mediu” poate fi accesat la următorul link : https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-consultarea-proiectului-hotararii-de-guvern-a-proiectului-hotararii-de-guvern-pentru-aprobarea-regulamentului-privind-accesul-publicului-la-informatie-justitie-si-participarea-la-adoptarea-deciziilor-de-mediu-in-continuare-proiect-a-fost-elaborat-de-ministerul-mediului-cu-suportul-ao-	Acțiunile privind promovarea proiectului vor continua ulterior întrunirii legale a legislativului. În contextul necesității elaborării proiectului de lege, a fost publicat anunțul de inițiere pe platforma *participip.gov.md.* La momentul raportării, proiectul de lege, care a obținut numărul unic 1034/MM/2025, se află în procedura de avizare și consultare. Conform termenului prevăzut în PNA 2025–2029, finalizarea proiectului este planificată pentru luna noiembrie 2026, ținând cont de faptul că acesta urmează să fie consultat cu Comisia Europeană înainte de adoptare.

								ecocontact/13583	
7.2.4	Sesiuni de informare cu reprezentanții mass-media pentru o distribuție cât mai largă a serviciilor oferite de către Serviciul Hidrometeorologic de Stat, modalitatea de taxare etc.	2024-2027	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Ministerul Mediului		Numărul sesiunilor organizate	**Ministerul Mediului** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** Odată cu intrarea în vigoare a HG nr. 494/2023 *pentru aprobarea Metodologiei de calculare a tarifelor la serviciile prestate, a Nomenclatorului și a tarifelor serviciilor prestate contra plată și a Regulamentului cu privire la modul de formare și utilizare a veniturilor colectate de către Serviciul Hidrometeorologic de Stat*. **Serviciul Hidrometeorologic de Stat** (SHS) a informat consumatorii despre aceasta prin toate canalele proprii de comunicare (site web, rețele sociale). Suplimentar, în contextul celebrării Zilelor Mondiale ale Apei și Meteorologiei, în cadrul instituției a fost organizat evenimentul „Ziua ușilor deschise", unde participanții	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Ministerul Mediului** Metodologia de calculare a tarifelor pentru serviciile prestate, a Nomenclatorului și a tarifelor serviciilor prestate contra plată, precum și a Regulamentului privind formarea și utilizarea veniturilor colectate de către SHS aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 494 din 12 iulie 2023 este accesibilă pe pagina oficială a SHS (<u>https://www.meteo.md/index.php/despre-noi/legislatie</u>). Pe parcursul anului 2025, au fost organizate activități de informare și comunicare menite să sporească gradul de informare a publicului cu privire la activitatea și serviciile oferite. Astfel, a fost desfășurată o sesiune de informare în cadrul evenimentului „Ziua ușilor deschise, ediția 2025”, organizată în 6 locații, inclusiv sediul central al SHS și 5 subdiviziuni teritoriale. Totodată, pe parcursul

							au fost familiarizate cu activitatea instituției, inclusiv cu capacitatea și diversitatea serviciilor oferite de către SHS.	anului au fost realizate 30 de excursii la sediul SHS, destinate informării și familiarizării publicului cu activitatea instituției. Informațiile privind serviciile oferite sunt accesibile și prin rubrica „Servicii”, disponibilă pe pagina oficială a SHS (https://www.meteo.md/index.php/servicii/) De asemenea, SHS asigură publicul cu date meteorologice și hidrologice de specialitate, disponibile și la cerere (în funcție de cea mai apropiată stație din Rețeaua de observații meteorologice și hidrologice, care cuprinde 14 stații meteorologice și 2 stații hidrologice distribuite pe întreg teritoriul țării). SHS actualizează în mod constant informațiile pe pagina web oficială *www.meteo.md* și utilizează canalele mass-media pentru diseminarea informațiilor relevante. Aceste acțiuni sunt realizate în conformitate cu principiile transparenței, echității și accesului liber și neîngrădit la informațiile de interes public, contribuind astfel la promovarea participării informate a populației în problemele de mediu.
7.2.5	Elaborarea ghidurilor, a metodologiilor și a instrucțiunilor	2024-2027	În limitele aloca	Surse bugetare	Ministerul Mediului		Numărul de ghiduri, metodol	**Ministerul Mediului** **Neinițiată**	**Neinițiată planificat** **Ministerul Mediului**

	cu privire la evidența, la raportarea și la gestionarea datelor despre mediu		țiilor bugetare				ogiilor și instrucțiunilor elaborate	La moment, acțiunea nu este inițiată, dar, ținând cont de termenul de realizare, va fi inițiată în perioada următoare.	În Agenda de Reforme aferentă Planului de Creștere al Republicii Moldova, Pilonul 5, măsura nr. 1, cu termen de realizare până în luna iunie 2026, Agenției de Mediu îi revine responsabilitatea de a asigura monitorizarea eficientă a sistemului de autorizare de mediu, de a institui un mecanism de verificare a rapoartelor de automonitorizare, precum și de a elabora metodologii privind cerințele de raportare aplicabile sectorului privat. În acest context, ghidul, metodologia și instrucțiunile privind evidența, raportarea și gestionarea datelor de mediu urmează să fie finalizate până în luna iunie 2026, iar rezultatele vor fi reflectate în următorul raport de progres aferent PNADO.
7.2.6	Digitalizarea proceselor de raportare/colectare a datelor despre mediu	2025-2027	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Ministerul Mediului		100% procese digitalizate	**Ministerul Mediului** **<u>În proces de realizare</u>** Pe parcursul semestrului II, 2024 a fost elaborat și avizat proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului informațional „Portalul de informare și gestionare a informațiilor privind schimbările climatice” și a	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Ministerul Mediului** Conceptul Sistemului informațional „Portalul de informare și gestionare a informațiilor privind schimbările climatice” a Regulamentului resursei informaționale formate de Sistemul informațional „Portalul de informare și gestionare a informațiilor

								Regulamentului privind modul de ținere a resursei informaționale formate de Sistemul informațional „Portalul de informare și gestionare a informațiilor privind schimbările climatice” (număr unic 937/MM/2024).	privind schimbările climatice” a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 55 din 5 februarie 2025. (în continuare SI PIGISC) La finele semestrului I 2025, SI PIGISC a fost transmis oficial către SHS și în calitate de registrator urmează să inițieze procesul de populare cu date. Portalul poate fi accesat la următorul **link**: https://clima.gov.md/climate-next De asemenea, în cadrul Agendei de Reforme aferente Planului de Creștere al Republicii Moldova, Pilonul 5, măsura nr. 1, cu termen de realizare stabilit până în luna iunie 2026, Agenției de Mediu îi revine responsabilitatea creării și actualizării periodice a unei baze de date unificate a autorizațiilor de mediu și a informațiilor de mediu, accesibilă publicului. Rezultatele urmează a fi raportate ulterior finalizării măsurii.
7.2.7	Publicarea datelor despre mediu pe portalul datelor deschise – date.gov.md	2024-2027	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Ministerul Mediului		Numărul de seturi de date publicate	**Ministerul Mediului** **<u>Neinițiată</u>** Acțiunea urmează a fi inițiată pe parcursul anului 2025.	**<u>În proces de realizare</u>** **Ministerul Mediului** A fost solicitată desemnarea persoanelor responsabile din cadrul entităților aflate în subordinea

									Ministerului, care vor asigura prezentarea informațiilor relevante pe portalul datelor deschise – date.gov.md. Pentru semestrul II al anului 2025, se preconizează o conlucrare intensificată cu persoanele desemnate, în vederea realizării acestei acțiuni. Lista persoanelor desemnate a fost expediată către Agenția de Guvernare Electronică (AGE). În prezent, sunt în așteptare clarificări din partea AGE privind metodologia și clasificarea datelor care urmează să fie raportate pe portal.
7.2.8	Crearea sistemului informațional integrat de mediu	2024-2025	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Ministerul Mediului		Cadrul normativ (conceptul și regulamentul) aprobat; sistemul creat și funcțional	**Ministerul Mediului** **<u>Neinițiată</u>** Acțiunea urmează a fi inițiată pe parcursul anului 2025.	**<u>În proces de realizare</u>** **Ministerul Medului** Este în curs identificarea unui expert care să acorde suport în realizarea acestei acțiuni, A fost inițiată elaborarea draftului Conceptului, iar, ținând cont de complexitatea acestei acțiuni, documentul este examinat din multiple perspective, inclusiv sub aspectul interconectării cu alte sisteme informaționale ale Ministerului Mediului. Totodată, este important de menționat că Agenda de Reforme aferentă Planului de Creștere al Republicii

									Moldova, Pilonul 5, măsura nr. 5, prevede dezvoltarea unei platforme unice de informare privind mediul, termenul final de realizare a măsurii fiind luna decembrie 2027. Pe parcursul anului 2026, urmează a fi avansate activitățile necesare pentru implementarea acestei măsuri, rămânând valabilă necesitatea angajării unui expert de specialitate.
Obiectiv specific 7.3. Măsuri de stimulare a raportării și de responsabilizare pe cazurile de deteriorare a factorilor de mediu întreprinse de către autoritățile cu competențe în domeniu Indicator: Numărul de cazuri raportate și examinate privind deteriorarea factorilor de mediu (Responsabilitatea prezentării datelor: Ministerul Mediului) Date de referință: 350 Țintă: 800								Obiectivul este în proces de realizare. În anul 2024, au fost raportate și examinate în total 225 de cazuri de încălcare a legislației de mediu, dintre care: - 97 cazuri în semestrul I, - 128 cazuri în semestrul II.	Obiectivul este în proces de realizare continuu. În anul 2025, au fost raportate și examinate în total 234 de cazuri de încălcare a legislației de mediu, dintre care: - 149 cazuri în semestrul I, - 85 cazuri în semestrul II.
7.3.1	Realizarea campaniilor de încurajare a populației pentru a raporta cazurile de încălcare a legislației de mediu	2024-2027	300,0 2025 – 100,0; 2026 – 100,0; 2026 – 100,0	Surse bugetare	Ministerul Mediului; Inspectoratul pentru Protecția Mediului		Numărul de campanii desfășurate; nivelul de creștere a cazurilor raportate în totalitate	**Ministerul Mediului** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** Pe parcursul anului 2024, reprezentanții **Inspectoratului pentru Protecția Mediului** (autoritatea administrativă din subordinea Ministerului Mediului) au organizat și au desfășurat 5 campanii cu tematica: „Râuri curate de la sat la sat”, „Campania de salubrizare”, „Campania de împădurire a Moldovei”,	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Ministerul Mediului** Pe parcursul anului 2025, reprezentanții Inspectoratului pentru Protecția Mediului au organizat și desfășurat 4 campanii cu următoarea tematică: „Râu curat de la sat la sat”, „Campania de salubrizare de primăvară” (Dispoziția IPM nr. 02-D din 24.02.2025), „Campania de împădurire a Moldovei”, precum și campania privind prevenirea arderii anvelopelor uzate și a altor tipuri de deșeuri în noaptea Sfintelor Sărbători

								„Campania de toamnă privind salubrizarea și amenajarea localităților”. - „Campania de informare „Reduceți impactul agenților frigorifici asupra mediului„. în cadrul cărora populația a fost încurajată să raporteze cazurile de încălcare a legislației de mediu. Astfel, la linia verde (022 226-951) a Inspectoratului au parvenit 166 de apeluri (cazuri de încălcare a legislației de mediu), în urma cărora IPM s-a autosesizat și a întreprins toate măsurile necesare, în conformitate cu legislația națională, pentru soluționarea tuturor cazurilor raportate. Totodată menționăm că, în cadrul campaniilor persoanele fizice cât și persoanele juridice au fost informate asupra obligativității respectării legislației de mediu, iar în caz de nerespectare, să informeze Inspectoratul despre aceste încălcări	de Paști (Dispoziția IPM nr. 04-D din 18.04.2025), în cadrul cărora populația a fost încurajată să raporteze cazurile de încălcare a legislației de mediu. În cadrul campaniilor, de asemenea, persoanele fizice și juridice au fost informate și prevenite cu privire la obligativitatea respectării legislației de mediu, iar în caz de nerespectare, să informeze Inspectoratul despre aceste încălcări, în conformitate cu prevederile legale, în vederea întreprinderii acțiunilor necesare pentru sancționarea corespunzătoare. La linia verde a Inspectoratului pentru Protecția Mediului (022 226-951), în anul 2025, au parvenit 150 de apeluri, dintre care 78 în semestrul I și 72 în semestrul II, prin care au fost sesizate cazuri de încălcare a legislației de mediu de către cetățeni. În urma acestora, IPM s-a autosesizat și a întreprins toate acțiunile și măsurile necesare, în conformitate cu legislația națională, pentru soluționarea tuturor cazurilor raportate.

								corespunzător prevederilor normelor legale.	
7.3.2	Promovarea platformei digitale de raportare a cazurilor de încălcare a legislației de mediu ecoalert.md	2024-2027	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Ministerul Mediului; Inspectoratul pentru Protecția Mediului		Numărul de cazuri raportate pe platformă; numărul de cazuri soluționate	**Ministerul Mediului** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** Pe parcursul anului 2024, **Inspectoratul pentru Protecția Mediului** a sesizat, de pe platforma *ecoalert.md*, 59 de apeluri (cazuri de încălcare a legislației de mediu), dintre care 54 au fost soluționate.	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Ministerul Mediului** Pe parcursul anului 2025, Inspectoratul pentru Protecția Mediului a recepționat, prin intermediul platformei *ecoalert.md*, 84 de sesizări, dintre care 71 în semestrul I și 13 în semestrul II, referitoare la cazuri de încălcare a legislației de mediu.
Obiectiv general 8. Demnitate umană inerentă, tratament echitabil și nediscriminatoriu asigurat Indicator 1: Numărul de plângeri și rata de sancționare privind discursul de ură, de instigarea la discriminare și infracțiuni motivate de prejudecată Sursa: Consiliul pentru egalitate Date de referință: 0 Țintă: nu este aplicabil Indicator 2: Indicele distanței sociale în Republica Moldova Sursa: Consiliul pentru egalitate Date de referință (2021): 2,66 Țintă: descreștere cu cel puțin 5 p.p.								Datele privind cazurile de instigare la discriminare sunt deținute de MAI, privind infracțiuni motivate de prejudecată - PG. Consiliul pentru egalitate a emis 12 avize consultative, la solicitarea altor autorități, în care a constatat caracterul instigator la discriminare sau la ură/violență a materialelor examinate. Totodată, în alte 12 cazuri plângerile înregistrate de Consiliu au fost redirecționate către MAI conform competenței. Potrivit Studiului privind percepțiile și atitudinile față	

	de egalitate realizat în 2024, indicele distanței sociale în Republica Moldova	
Obiectiv specific 8.1. Cadrul normativ și capacitățile organelor de forță și ale sectorului justiției îmbunătățite în domeniul prevenirii și al combaterii instigării la discriminare, a discursului de ură și a infracțiunilor motivate de prejudecată Indicator: Ponderea reprezentanților organelor de forță instruiți în domeniul prevenirii și combaterii instigării la discriminare, a discursului de ură și a infracțiunilor motivate de prejudecată (Responsabilitatea prezentării datelor: Ministerul Afacerilor Interne, Institutul Național al Justiției) Date de referință 2023: nu sunt disponibile Țintă (2027): creștere cu cel puțin 30%	**Institutul Național al Justiției** **Formare continuă** Conform planurilor de formare continuă pentru anul 2024 pe domeniile de referință au avut loc: 4 Seminare „Nediscriminare și egalitate. Protecția minorităților” , fiind instruiți 106 persoane dintre care: 16 judecători, 20 procurori, 19 asistenți judiciari, 11 grefieri, 22 consultanți ai procurorului, 13 colaboratori ai instanțelor judecătorești, 3 consultanți, 2 șefi ai secretariatului; 4 Seminare „Particularitățile soluționării cauzelor ce implică fapte motivate de ură, prejudecăți sau dispreț prin prisma jurisprudenței CtEDO” - instruite 109 persoane: 18 judecători, 32 procurori, 25 asistenți judiciari, 6 grefieri, 18 consultanți ai procurorului, 8 colaboratori ai instanțelor judecătorești, 2 consultanți.	**Institutul Național al Justiției** **Formare continuă:** Conform planurilor de formare continuă pentru anul 2025, semestrul I, pe domeniile de referință au avut loc: 1 curs de instruire: „Nediscriminare și egalitate. Protecția minorităților” – certificați 7 asistenți judiciari, 10 grefieri, 9 consultanți ai procurorilor și 8 colaboratori din cadrul instanței; 1 seminar: „Nediscriminare și egalitate. Standarde de protecție a minorităților (etnico-lingvistice, religioase, sexuale, etc.)” – instruiți 1 judecători și 15 procurori **E-instruire:** În domeniul prevenirii și al combaterii instigării la discriminare, a discursului de ură și a infracțiunilor motivate de prejudecată în perioada ianuarie-iunie 2025, au fost organizate și desfășurate următoarele cursuri, după cum urmează: – Discursul de ură (include dimensiunea UE - legislația UE, jurisprudența CJUE) - 49 participări, 23 certificări; – Curs electronic în domeniul anti-discriminării (include dimensiunea UE - legislația UE,

	1 Seminar: „ Aspecte practice în investigarea cazurilor de discriminare, discurs de ură și infracțiuni motivate de prejudecată în Republica Moldova” în cadrul căruia au fost instruiți 19 judecători, 9 procurori, 12 asistenți judiciari, 1 colaborator din cadrul instanței, 11 ofițeri de urmărire penală **E-instruire** Pe parcursul anului 2024 INJ a prestat două cursuri de formare la distanță cu genericul „Curs electronic în domeniul antidiscriminării”. În cadrul e-cursurilor au fost înregistrate 87 de participări, fiind acordate 30 de certificate, dintre care: 2 judecători, 3 procurori, 1 consultant al procurorului, 11 asistenți judiciari, 2 grefieri, 2 colaboratori din cadrul instanței, 6 studenți și 3 avocați CNAJGS. De asemenea, în această perioadă, INJ a prestat două cursuri electronice cu genericul „Discursul de ură”. În cadrul e-cursurilor au fost înregistrate 46 de participări,	jurisprudența CJUE) - 70 participări, 21 certificări. În sunt atestate 119 de participări și 44 de certificări.

	fiind acordate 19 certificate, dintre care: 5 asistenți judiciari, 1 grefieri, 4 colaboratori din cadrul instanței, 1 colaborator din cadrul procuraturii, 1 consilier de probațiune, 3 consultanți ai procurorului, 1 judecător, 2 studenți și 1 avocat CNAJGS. Totodată, subiecte referitoare la discriminarea pe bază de sex sau gen se conțin în e-cursul „Accesul femeilor la justiție". Acest e-curs a fost prestat de două ori în perioada de raportare, fiind înregistrate 109 participări și acordate 38 de certificate, dintre care: 2 judecători, 4 procurori, 5 consultant al procurorului, 14 asistenți judiciari, 4 grefieri, 9 colaboratori din cadrul instanței. **Formare inițială** Pe parcursul anului 2024 au fost instruiți 45 audienți (30 candidați la funcția de judecător și 15 candidați la funcția de procuror) în cadrul următoarelor discipline: „Sistemul ONU al drepturilor omului",	

								„Introducere în art. 5 al Convenției Europene a Drepturilor Omului: dreptul la libertate și la siguranță”. **MAI** angajați planificați spre instruire: în cadrul Academiei ”Ștefan cel Mare”- 570 angajați instruiți - 570	
8.1.1	Modificarea cadrului normativ și a practicilor de separare a deținuților vulnerabili (cu statut neformal de persoană „umilită”), cu scopul de protecție, prin separarea deținuților agresori	2024-2027	66,0 2024 – 33,0; 2025 – 33,0	Surse bugetare	Ministerul Justiției; Administrația Națională a Penitenciarelor		Cadrul normativ modificat; numărul de agresori izolați	**Ministerul Justiției** **Administrația Națională a Penitenciarelor** **<u>În proces de realizare</u>** Ministerul Justiției cu suportul partenerilor de dezvoltare a contractat un expert în vederea modificării cadrului normativ și a practicilor de separare a deținuților vulnerabili (cu statut neformal de persoană „umilită”), cu scopul de protecție, prin separarea deținuților agresori.	**<u>În proces de realizare</u>** **Ministerul Justiției** Pe parcursul perioadei de raportare, subdiviziunile specializate ale ANP au expediat trimestrial note informative privind evidența liderilor informali din grupurile de deținuți, care, fiind generalizate, au fost transmise către serviciile specializate ale Ministerului Afacerilor Interne și Procuratură. Totodată, în colaborare cu instituțiile penitenciare, au fost efectuate transferuri ale acestor lideri dintr-un penitenciar în altul, în scopul diminuării influenței acestora asupra deținuților vulnerabili. La această etapă, numărul deținuților vulnerabili identificați a ajuns la 423 (cifra fiind orientativă), însă, având în vedere că lista condamnaților cu autoritate în mediul penitenciar, care ar putea fi

									potențiali agresori, este gestionată de Direcția Siguranță și Regim, se întreprind în continuare măsuri de separare pentru protejarea deținuților vulnerabili. De asemenea, prin *Ordinul ANP nr. 273 din 16.06.202*5, a fost instituit un grup de lucru în scopul elaborării unei *Instrucțiuni pentru prevenirea și combaterea criminalității organizate în instituțiile penitenciare.* Scopul este de a reglementa unitar procedura de organizare și desfășurare a măsurilor de prevenire a criminalității organizate în instituțiile penitenciare, reprezentând un element esențial pentru protejarea deținuților vulnerabili, al căror număr este în creștere.
8.1.2	Organizarea instruirilor practice cu privire la identificarea, la analiza și la evaluarea cazurilor de discurs de ură și de instigare la discriminare, conform noilor prevederi din Codul contravențional al	2024-2027	1553,5 2024 – 385,6; 2025 – 379,1; 2026 –	Surse externe	Ministerul Afacerilor Interne (Academia „Ștefan cel Mare”); Institutul Național al Justiției	Consiliul Europei; Oficiul ONU pentru Drepturile Omului; OSCE/ODIHR; organizații necomerciale	Minimum 3 cursuri anual desfășurate; minimum 200 de persoane instruite	**Ministerul Afacerilor Interne** **<u>Realizată pentru perioada de raportare.</u>** În perioada de 15.01-17.01.2024, a fost organizat și desfășurat cursul de perfecționare/specializare „*Egalitatea de gen și prevenirea discriminării*”, pentru 27 funcționari publici cu statut special din cadrul MAI;	**<u>Realizată pentru perioada de raportare.</u>** **Institutul Național al Justiției** **Formare continuă** În perioada de raport pe domeniile de referință au fost realizate: 2 seminare „Nediscriminare și egalitate. Protecția minorităților” - persoane instruite 63: 10 asistenți judiciari, 17 grefier, 18 consultați ai procurorului, 18 colaboratori din cadrul instanțelor.

	Republicii Moldova nr. 218/2008		394, 4; 2027 – 394, 4					Pe parcursul anului 2024 au fost desfășurate următoarele activități: - instruirea angajaților din inspectoratele Direcției de Poliție a IGP a mun. Chișinău, la pregătirea profesională cu tema: „*Prevenirea și combaterea discriminării și asigurarea egalității*”; - instruirea pe subiectul „*Prevenirii și combaterii discriminării*” în cadrul Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI la orele de pregătire profesională. În perioada 16.09.2024-20.09.2024, în cadrul Direcției „CIPAL” a Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI, a fost desfășurat un curs de formare continuă cu tematica „*Hărțuirea, hărțuire sexuală, integrarea dimensiunii de gen și prevenirea discriminării în activitatea MAI*”, au fost instruiți 20 angajați cu statut special din cadrul IGP I**nstitutul Național al Justiției**	2 Seminare „Nediscriminare și egalitate. Standarde de protecție a minorităților (etnico-lingvistice, religioase, sexuale, etc.)”- persoane instruite 33: 5 judecători, 27 procurori, 1 colaborator din cadrul Cancelariei de Stat. 1 Seminar „Aspecte practice în investigarea cazurilor de discriminare, discurs de ură și infracțiuni motivate de prejudecată în Republica Moldova”- persoane instruite: 4 judecători, 10 procurori, 10 OUP **E- instruire** Pe parcursul anului 2025 INJ a prestat cursul de formare la distanță cu genericul „Curs electronic în domeniul antidiscriminării”. În cadrul e-cursului au fost înregistrat 70 de participări, fiind acordate 21 de certificate, dintre care: 4 judecători, 5 procurori, 10 de consultanți ai procurorului, 1 colaborator din cadrul procuraturii, 9 de asistenți judiciari, 9 grefieri, 29 de colaboratori din cadrul instanței, 1 șefi de secretariat, 1 formatori/personal INJ, 1 alte categorii. De asemenea, în această perioadă, INJ a prestat cursul electronic cu genericul „Discursul de ură”. În cadrul e-cursului au fost înregistrate 49 de participări, fiind acordate 23 certificate, dintre care: 2

								<u>Realizată pentru perioada de raportare.</u> **Formare continuă** Pe parcursul anului 2024 pe domeniile de referință au avut loc: 4 Seminare „Nediscriminare și egalitate. Protecția minorităților” , fiind instruiți 106 persoane dintre care: 16 judecători, 20 procurori, 19 asistenți judiciari, 11 grefieri, 22 consultanți ai procurorului, 13 colaboratori ai instanțelor judecătorești, 3 consultanți, 2 șefi ai secretariatului; 4 Seminare „Particularitățile soluționării cauzelor ce implică fapte motivate de ură, prejudecăți sau dispreț prin prisma jurisprudenței CtEDO” - instruite 109 persoane: 18 judecători, 32 procurori, 25 asistenți judiciari, 6 grefieri, 18 consultanți ai procurorului, 8 colaboratori ai instanțelor judecătorești, 2 consultanți. 1 Seminar: „ Aspecte practice în investigarea cazurilor de discriminare, discurs de ură și infracțiuni	judecători, 2 procurori, 2 consultanți ai procurorului, 1 colaborator din cadrul procuraturii, 6 asistenți judiciari, 3 grefieri, 7 colaboratori din cadrul instanței. **Ministerul Afacerilor Interne** **Academia „Ștefan cel Mare”** Pe parcursul anului 2025, în cadrul Direcției dezvoltare profesională, au fost desfășurate instruiri în cadrul cursurilor de formare inițială ofițeri, după cum urmează: Conform Ordinului Academiei nr.24/2024 și ordinului nr.4ef/st/2025 au fost instruite **193** persoane în cadrul a **4** cursuri de formare profesională. Subsidiar, în cadrul orelor de pregătire profesională, la modulul: „*Prevenirea discriminării și asigurarea egalității*”, au fost instruiți peste 100 de angajați ai instituției. Unele din subiectele abordate au fost, după cum urmează: „*Prevenirea discursului de ură și de instigare la discriminare, conform noilor prevederi din Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008*”; „*Prevenirea discursului de ură și de instigare la discriminare, conform*

								motivate de prejudecată în Republica Moldova” în cadrul căruia au fost instruiți 19 judecători, 9 procurori, 12 asistenți judiciari, 1 colaborator din cadrul instanței,11 ofițeri de urmărire penală.	*prevederilor Codului penal al Republicii Moldova nr. 985/2002*”.
8.1.3	Organizarea instruirilor practice cu privire la identificarea, la analiza și la evaluarea infracțiunilor motivate de prejudecată, conform prevederilor Codului penal al Republicii Moldova nr. 985/2002	2024-2027	1553,5 2024 – 385,6; 2025 – 379,1; 2026 – 394,4; 2027 – 394,4	Surse externe	Ministerul Afacerilor Interne (Academia „Ștefan cel Mare”); Institutul Național al Justiției	Consiliul Europei, Oficiul ONU pentru Drepturile Omului, OSCE/ODIHR, organizații necomerciale	Minimum 3 cursuri anual desfășurate; minimum 200 de persoane instruite	**Institutul Național al Justiției** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Formare continuă** În anul 2024 pe domeniul dat au fost realizate: 4 Seminare „Particularitățile soluționării cauzelor ce implică fapte motivate de ură, prejudecăți sau dispreț prin prisma jurisprudenței CtEDO” , persoane instruite 109: 18 judecători, 32 procurori, 25 asistenți judiciari, 6 grefieri, 18 consultanți ai procurorului, 8 colaboratori ai instanțelor judecătorești, 2 consultanți 1 Seminar: „ Aspecte practice în investigarea cazurilor de discriminare, discurs de ură și infracțiuni motivate de prejudecată în Republica Moldova” în	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Institutul Național al Justiției** **Formare continuă** În perioada de raport pe domeniile de referință a fost realizat: 1 seminar „Aspecte practice în investigarea cazurilor de discriminare, discurs de ură și infracțiuni motivate de prejudecată în Republica Moldova” - persoane instruite 24: 4 judecători, 10 procurori, 10 OUP. **E- instruire** Pe parcursul anului 2025 INJ a prestat cursul de formare la distanță cu genericul „Curs electronic în domeniul antidiscriminării”. În cadrul e-cursului au fost înregistrat 70 de participări, fiind acordate 21 de certificate, dintre care: 4 judecători, 5 procurori, 10 consultanți ai procurorului, 1 colaborator din cadrul procuraturii, 9 asistenți judiciari, 9 grefieri, 29 colaboratori din cadrul

								cadrul căruia au fost instruiți 19 judecători, 9 procurori, 12 asistenți judiciari, 1 colaborator din cadrul instanței,11 ofițeri de urmărire penală.	instanței, 1 șef de secretariat, 1 formator/personal INJ, 1 persoană din alte categorii. De asemenea, în această perioadă, INJ a prestat cursul electronic cu genericul „Discursul de ură”. În cadrul e-cursului au fost înregistrate 49 de participări, fiind acordate 23 certificate, dintre care: 2 judecători, 2 procurori, 2 consultanți ai procurorului, 1 colaborator din cadrul procuraturii, 6 asistenți judiciari, 3 grefieri, 7 colaboratori din cadrul instanței. **Ministerul Afacerilor Interne** **Academia „Ștefan cel Mare”** Pe parcursul anului 2025, Direcția dezvoltare profesională a organizat și desfășurat 5 cursuri de formare inițială a ofițerilor. În cadrul acestor sesiuni, au fost instruiți 200 de angajați din cadrul subdiviziunilor MAI, asigurându-se astfel pregătirea necesară pentru exercitarea atribuțiilor.
8.1.4	Instruirea reprezentanților personalului din sectorul justiției cu scopul de a îmbunătăți capacitățile	2024-2027	În limitele alocațiilor buge	Surse bugetare	Institutul Național al Justiției	Consiliul pentru egalitate; Oficiul Avocatului	Numărul de programe implementate;	**Institutul Național al Justiției** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Formare continuă** Conform planurilor de formare continuă pentru anul	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Institutul Național al Justiției** **Formare continuă**

	acestora în domeniul prevenirii și al combaterii instigării la discriminare, a discursului de ură și a infracțiunilor motivate de prejudecată		tare			Poporului	numărul de angajați instruiți	2024 pe domeniile de referință au avut loc: 4 Seminare „Nediscriminare și egalitate. Protecția minorităților” , fiind instruiți 106 persoane dintre care: 16 judecători, 20 procurori, 19 asistenți judiciari, 11 grefieri, 22 consultanți ai procurorului, 13 colaboratori ai instanțelor judecătorești, 3 consultanti, 2 șefi ai secretariatului; 4 Seminare „Particularitățile soluționării cauzelor ce implică fapte motivate de ură, prejudecăți sau dispreț prin prisma jurisprudenței CtEDO” - instruite 109 persoane: 18 judecători, 32 procurori, 25 asistenți judiciari, 6 grefieri, 18 consultanți ai procurorului, 8 colaboratori ai instanțelor judecătorești, 2 consultanți. 1 Seminar: „ Aspecte practice în investigarea cazurilor de discriminare, discurs de ură și infracțiuni motivate de prejudecată în Republica Moldova” în cadrul căruia au fost instruiți 19 judecători, 9 procurori, 12	În perioada de raport pe domeniile de referință au fost realizate: 2 seminare „Nediscriminare și egalitate. Protecția minorităților” - persoane instruite 63: 10 asistenți judiciari, 17 grefieri, 18 consultați ai procurorului, 18 colaboratori din cadrul instanțelor. 2 Seminare „Nediscriminare și egalitate. Standarde de protecție a minorităților (etnico-lingvistice, religioase, sexuale, etc.)”- persoane instruite 33: 5 judecători, 27 procurori, 1 colaborator din cadrul Cancelariei de Stat. 1 Seminar „Aspecte practice în investigarea cazurilor de discriminare, discurs de ură și infracțiuni motivate de prejudecată în Republica Moldova”- persoane instruite: 4 judecători, 10 procurori, 10 OUP **E-instruire** Pe parcursul anului 2025 INJ a prestat cursul de formare la distanță cu genericul „Curs electronic în domeniul antidiscriminării”. În cadrul e-cursului au fost înregistrat 70 de participări, fiind acordate 21 de certificate, dintre care: 4 judecători, 5 procurori, 10 de consultanți ai procurorului, 1 colaborator din cadrul procuraturii, 9 asistenți judiciari, 9 grefieri, 29 colaboratori din cadrul

								asistenți judiciari, 1 colaborator din cadrul instanței, 11 ofițeri de urmărire penală **E-instruire** Pe parcursul anului 2024 INJ a prestat două cursuri de formare la distanță cu genericul „Curs electronic în domeniul anti-discriminării”. În cadrul e-cursurilor au fost înregistrate 87 de participări, fiind acordate 30 de certificate, dintre care: 2 judecători, 3 procurori, 1 consultant al procurorului, 11 asistenți judiciari, 2 grefieri, 2 colaboratori din cadrul instanței, 6 studenți și 3 avocați CNAJGS. De asemenea, în această perioadă, INJ a prestat două cursuri electronice cu genericul „Discursul de ură”. În cadrul e-cursurilor au fost înregistrate 46 de participări, fiind acordate 19 certificate, dintre care: 5 asistenți judiciari, 1 grefieri, 4 colaboratori din cadrul instanței, 1 colaborator din cadrul procuraturii, 1 consilier de probațiune, 3	instanței, 1 șef de secretariat, 1 formator/personal INJ, 1 -din alte categorii. De asemenea, în această perioadă, INJ a prestat cursul electronic cu genericul „Discursul de ură”. În cadrul e-cursului au fost înregistrate 49 de participări, fiind acordate 23 certificate, dintre care: 2 judecători, 2 procurori, 2 consultanți ai procurorului, 1 colaborator din cadrul procuraturii, 6 asistenți judiciari, 3 grefieri, 7 colaboratori din cadrul instanței. Totodată, subiecte referitoare la discriminarea pe bază de sex sau gen se conțin în e-cursul „Accesul femeilor la justiție”. Acest e-curs a fost prestat de două ori în perioada de raportare, fiind înregistrate 117 participări și acordate 55 de certificate, dintre care: 1 judecător, 5 procurori, 3 consultanți ai procurorului, 1 colaborator din cadrul procuraturii, 9 asistenți judiciari, 13 grefieri, 21 colaboratori din cadrul instanței, 1 student / masterand. **Formare inițială** Pe parcursul anului 2025 conform planului de formare inițială a promoției a XVIII-a, au fost instruiți 29 audienți (11 de candidați la funcția de judecător și 18 candidați la funcția

								consultanți ai procurorului, 1 judecător, 2 studenți și 1 avocat CNAJGS. Totodată, subiecte referitoare la discriminarea pe bază de sex sau gen se conțin în e-cursul „Accesul femeilor la justiție”. Acest e-curs a fost prestat de două ori în perioada de raportare, fiind înregistrate 109 participări și acordate 38 de certificate, dintre care: 2 judecători, 4 procurori, 5 consultant al procurorului, 14 asistenți judiciari, 4 grefieri, 9 colaboratori din cadrul instanței. **Formare inițială** Pe parcursul anului 2024 au fost instruiți 45 audienți (30 candidați la funcția de judecător și 15 candidați la funcția de procuror) în cadrul următoarelor discipline: „Sistemul ONU al drepturilor omului”, „Introducere în art. 5 al Convenției Europene a Drepturilor Omului: dreptul la libertate și la siguranță”.	de procuror), în cadrul următoarelor submodule: Investigarea infracțiunilor contra libertății, cinstei și demnității persoanei, Investigarea infracțiunilor contra patrimoniului, Cercetarea judecătorească a infracțiunilor contra libertății, cinstei și demnității persoanei, Cercetarea judecătorească a infracțiunilor contra patrimoniului. Totodată, pentru promoția a XVIII-a, a fost organizată o Lecție publică cu genericul „Combaterea discriminării populației rome și al discursului de ură”. La eveniment au participat 22 audienți, dintre care 8 candidați la funcția de judecător și 14 candidați la funcția de procuror.
8.1.5	Analizarea cazuisticii Consiliului pentru	2026	109, 1	Surse externe	Consiliul pentru egalitate;	Parteneri de	Analiza efectuată;		

	egalitate și a agenților constatatori privind examinarea cauzelor de instigare la discriminare și de discurs de ură și, după caz, modificarea cadrului normativ			neidentificate	Ministerul Justiției	dezvoltare; organizații necomerciale	cadrul legal modificat, după caz		
Obiectiv specific 8.2. Mecanisme interne de monitorizare, de evaluare și de colectare a datelor dezagregate de către organele de forță dezvoltate Indicator: Datele dezagregate privind cauzele de instigare la discriminare, la discurs de ură și la infracțiuni motivate de prejudecată sunt disponibile (Responsabilitatea prezentării datelor: Procuratura Generală) Date de referință: Nu Țintă: Da								Pentru anul 2024 au fost intentate - 9 cauze penale privind infracțiuni pe motiv de instigare la discriminare, discurs de ură sau motivate de prejudecată art. 347 CP - 7 cauze penale; art. 288 CP- 1 cauză penală; art. 187 CP - 1 cauză penală. există 3 sentințe de condamnare pentru anul 2024 pe acest gen de infracțiuni.	
8.2.1	Ajustarea procedurii interne cu privire la documentarea infracțiunilor motivate de prejudecată	2024	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Procuratura Generală	Consiliul Europei; Oficiul ONU pentru Drepturile Omului;	Ghidul privind investigarea/examinarea cauzelor referito	**Procuratura Generală** **<u>realizată parțial</u>** Proiectul *Ghidului pentru investigarea, urmărirea penală și judecarea cauzelor de comitere a infracțiunilor motivate de ură și a discursului de ură*	**<u>realizată</u>** **Procuratura Generală**. Prin ordinul Procurorului General interimar nr. 109/3 din 06 octombrie 2025 a fost aprobată Instrucțiunea cu caracter general „Ghidul metodologic cu privire la investigarea infracțiunilor motivate de prejudecată și a celor de

						OSCE/ODIHR; organizații necomerciale	are la infracțiunile motivate de prejudecată și discursul de ură elaborat; procedura internă ajustată	*(xenofobism și rasism în mediul on-line)* este elaborat și actualmente se află la faza de avizare și expunere de opinii.	instigare la ură sau violență pe motiv de prejudecată.
8.2.2	Dezvoltarea mecanismului intern de monitorizare a cazurilor de discurs de ură, de instigare la discriminare și de infracțiuni motivate de prejudecată	2026	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Ministerul Afacerilor Interne; Procuratura Generală	Consiliul Europei; Oficiul ONU pentru Drepturile Omului; OSCE/ODIHR; organizații necomerciale	Mecanismul intern de monitorizare dezvoltat de către Ministerul Afacerilor Interne; mecanismul intern de	**Ministerul Afacerilor Interne** **<u>În proces de realizare</u>** În vederea executării sarcinii respective, de către STI a fost elaborat Ordinul interdepartamental cu privire la modificarea Ordinului comun al Procurorului General, Ministrului afacerilor interne, Directorului general al Serviciului Vamal, Directorului Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice şi Corupţiei nr. 121/254/286-O/95 din 18.07.2008, care ulterior a	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Ministerul Afacerilor Interne** Conform domeniului de competenţă, a fost asigurată realizarea tuturor măsurilor necesare ținerii evidențelor în cadrul RICC a infracțiunilor motivate de prejudecată: Ajustările Sistemului informațional „Registrul informației criminalistice și criminologice”; 1) Modificările Ordinului comun al Procurorului General, Ministrului afacerilor interne, Directorului general al Serviciului Vamal, Directorului Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și

							monitorizare dezvoltat de Procuratura Generală	fost aprobat. Modificările propuse în proiect au fost conceptualizate în scopul instituirii mecanismului instituțional de colectare a datelor pe segmentul infracțiunilor motivate de prejudecată în cadrul Registrului informației criminalistice și criminologice. În același timp au fost realizate şi dezvoltările Sistemului informațional integrat automatizat de evidentă a infracțiunilor, a cauzelor penale şi a persoanelor care au săvârșit infracțiuni, care oferă posibilitatea participanților să înregistreze informațiile prenotate, în vederea creării posibilității generării datelor statistice dezagregate la acest compartiment.	Corupției nr. 121/254/286-O/95 din 18.07.2008, care prezintă cadrul normativ necesar pentru acumularea și stocarea datelor respective. Toate acțiunile enumerate mai sus au fost realizate în coordonare și cooperare cu reprezentanții Inspectoratului General al Poliției, precum și al Consiliului Europei.
8.2.3	Ajustarea Sistemului informațional automatizat de evidență a contravențiilor, a cauzelor contravenționale și a persoanelor	2026	116,0	Surse bugetare	Ministerul Afacerilor Interne (Inspectoratul General al Poliției); Procuratura Generală	Consiliul Europei; Oficiul ONU pentru Drepturile Omului;	SIA „ECCCPSC” ajustat	**Ministerul Afacerilor Interne** **<u>În curs de realizare</u>** La 13 februarie 2024, în incinta IGP, polițiștilor le-a fost prezentat îndrumarul care ar facilita aplicarea prevederilor din Codul contravențional privind	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Ministerul Afacerilor Interne** La 06-03-2025 a fost aprobată Legea Nr. 43/2025 pentru modificarea unor acte normative (evidența infracțiunilor, a cauzelor penale și a persoanelor care au săvârșit

	care au săvârșit contravenții cu câmpuri noi pentru colectarea datelor dezagregate privind contravențiile cu privire la discursul de ură și/sau instigare la discriminare					OSCE/ODIHR; organizații necomerciale		discursul de ură și instigarea la discriminare. Acesta este destinat, în primul rând, agenților constatatori, angajaților Poliției și ai Procuraturii, precum și altor actori relevanți. Îndrumarul include explicații ale semnelor componente ale contravenției care se referă la discursul de ură și/sau instigare la discriminare, precum și o analiză a delimitărilor conceptuale față de alte tipuri de contravenții și infracțiuni. Îndrumarul a fost propus pentru aplicare practică Inspectoratului General al Poliției. Ulterior, în baza experienței de utilizare a acestuia și a sugestiilor, autorii, după caz, îl vor revizui și ajusta. -La 22, 23 și 29 februarie 2024, 80 de angajați ai IGP au participat la cursul de instruire cu genericul „Colectarea datelor dezagregate privind infracțiunile motivate de prejudecată, discursul de instigare la ură și	infracțiuni și evidența contravențiilor, a cauzelor contravenționale și a persoanelor care au săvârșit contravenții) prin care s-a modificat inclusiv Legea nr. 185/2020 cu privire la Sistemul informațional automatizat de evidență a contravențiilor, a cauzelor contravenționale și a persoanelor care au săvârșit contravenții prin dezagregarea informațiilor cu caracter contravențional pentru fiecare categorie de contravenție în conformitate cu standardele stabilite. Dezvoltările necesare realizării prevederilor legii urmează a fi realizate în cadrul Contractului de mentenanță și dezvoltare încheiat de STI pentru perioada anului 2025. (Contract nr.6 din 15.01.2025 servicii de mentenanță și dezvoltare a Sistemului informațional automatizat de evidență a contravențiilor, a cauzelor contravenționale și a persoanelor care au săvârșit contravenții, încheiat cu SRL Ghesar). Actualmente, în cadrul Sistemului informațional automatizat de evidență a contravențiilor, a cauzelor contravenționale și a persoanelor care au săvârșit contravenții, în perioada anului 2025 a fost asigurată crearea unei rubrici suplimentare, denumite „Motive de prejudecată”, care apare

								discriminare", care a avut loc la Chișinău, Comrat și Bălți. La 10 aprilie 2024, 42 de polițiști au participat la o sesiune de instruire dedicată operatorilor de baze de date, responsabili de introducerea și prelucrarea datelor în sistemul informațional „Registrul informației criminalistice și criminogene". Scopul instruirii reprezintă îmbunătățirea sistemului de colectare a datelor dezagregate pe infracțiuni motivate de prejudecată, pentru a oferi o viziune coerentă și integrată asupra cazurilor înregistrate de Poliție. La atelier, a participat și expertul Consiliului Europei, Dumitru Sliusarenco. *Atelierul a fost organizat sub egida proiectului regional „Combaterea discriminării, discursului de ură și a crimelor motivate de prejudecată în Republica Moldova" implementat în cadrul celei de-a treia faze a programului comun al Uniunii Europene și al*	automat şi este obligatorie când este selectat unul dintre următoarele articole: art.52 alin.(3), art. 54.2 alin.(1), art.65.1, art.69 alin.(3), art.70 alin.(3), art.70.1 alin.(1), art.70.1 alin.(2), art.70.2, art.71.1, art.75 alin. (2), art.78 alin.(3), art.104 alin.(2), art. 312 alin.(2), art.354 alin.(2). Rubrica respectivă permite selectarea motivului dintr-o listă prestabilită, care să includă: rasă, culoare, origine etnică, origine națională sau socială, cetățenie, sex/gen, limbă, religie sau convingeri religioase, opinii politice, dizabilitate, orientare sexuală, identitate de gen, stare de sănătate, vârstă, stare civilă, statut de migrant sau azilant.

								Consiliului Europei „Parteneriat pentru Buna Guvernare”. La 10 aprilie 2024, la Chișinău a avut loc întrunirea cu autoritățile de stat și organizațiile societății civile cu privire la colectarea datelor dezagregate privind infracțiunile motivate de ură în Republica Moldova. *Evenimentul a fost organizat sub egida proiectului regional „Combaterea discriminării, discursului de ură și a crimelor motivate de prejudecată în Republica Moldova” implementat în cadrul celei de-a treia faze a programului comun al Uniunii Europene și al Consiliului Europei „Parteneriat pentru Buna Guvernare”.* La 4 iunie 2024, urmare întâlnirii din 10 aprilie 2024, precum și a schimbului ulterior de informații, Consiliul Europei a circulat în scop de informare o notă informativă cu privire la evoluțiile legate de colectarea datelor dezagregate, elaborată de	

								consultantul Dumitru Sliusarenco, care reflectă cele mai importante aspecte discutate la ultima întrunire și propuneri pentru următorii pași. În luna august 2024 a fost elaborată Nota analitică privind procesul de colectare a datelor dezagregate în cazul contravențiilor motivate de prejudecată, care a fost consultată cu STI, INSP, DUP și Secția evidențe și statistică a IGP, care s-au expus pe marginea constatărilor stabilite de expertul CoE, Dumitru Sliusarenco. La 6 septembrie 2024 din partea CoE au fost expediate recomandările privind modificarea formularelor fizice de evidență a contravențiilor motivate de prejudecată pentru eficientizarea colectării datelor dezagregate privind contravențiile motivate de prejudecată în Republica Moldova, care a fost consultat cu actorii instituționali și în baza	

								cărora urmează să fie demarate o serie de ședințe de lucru online pentru stabilirea acțiunilor ce urmează a fi întreprinse. În data de 29 octombrie 2024 s-a desfășurat o ședință de lucru online cu subdiviziunile implicate în procesul de dezagregare a datelor contravenționale în cadrul căreia au fost puse în discuție aspecte relevante pentru implementarea pașilor/măsurilor următoare. În cadrul acestei întâlniri s-a decis asupra necesității modificării și completării Legii nr.185/2020 cu privire la Sistemul informațional automatizat de evidentă a contravențiilor, a cauzelor contravenționale și a persoanelor care au săvârșit contravenții. La 2 decembrie 2024, prin demersul nr.34/7-4618 în adresa DPDOSPCC a MAI a fost transmisă solicitarea argumentată privind includerea unei noi prevederi în Legea nr.185/2020.	

8.2.4	Dezvoltarea unui mecanism de monitorizare a cazurilor de discurs de ură, de instigare la discriminare și de infracțiuni motivate de prejudecată în mediul online	2027	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Ministerul Afacerilor Interne (Inspectoratul General al Poliției); Procuratura Generală	Consiliul Europei; Oficiul ONU pentru Drepturile Omului; OSCE/ODIH;, organizații necomerciale	Mecanismul de monitorizare a discursului ilegal on-line realizat		**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Ministerul Afacerilor Interne** Pe parcursul anului 2025 Serviciul Tehnologii Informaționale al MAI a încheiat Contractul nr. 50 din 21.05.2025 privind achiziționarea Serviciilor de dezvoltare, re-inginerie și automatizare a SIA RICC cu SC "DAAC SOFTWARE SYSTEMS" SRL. Activitatea privind implementarea SIA RICC pe platforma nouă este în desfășurare. Concomitent cu dezvoltarea sistemului informațional RICC pe platforma nouă, urmează a fi dezvoltate/completate interfețe noi pentru înregistrarea/colectarea datelor dezagregate care vizează cazurile de discurs de ură, de instigare la discriminare și de infracțiuni motivate de prejudecată în mediul online.
Obiectiv general 9. Dreptul la muncă și remunerare echitabilă a femeilor și a bărbaților asigurat, munca forțată eradicată Indicator 1: Numărul angajatorilor care asigură implementarea principiului „plată egală pentru muncă de valoare egală" Sursa: Inspectoratul de Stat al Muncii, Consiliul pentru egalitate Valoarea de referință (2023): 0 Țintă (2027): cel puțin 100 Indicator 2: Discrepanțele salariale dintre femei și bărbați Sursa: Biroul Național de Statistică, Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare Valoarea de referință (2023): 13,6%								Consiliul pentru egalitate nu deține informații în această privință. **ISM** nu deține informatii despre numărul angajatorilor care asigura implementarea principiului "plată egală pentru munca de valoare egală".	

Țintă: 7%								**BNS** Discrepanțele salariale dintre femei și bărbați - 15,6% (2023). Datele vor fi actualizate pe 22.08.2025	**BNS** Indicatăr 2: Discrepanțele salariale dintre femei și bărbați -16,6% (2024) Conform Calendarului de diseminare al BNS, datele pentru anul 2025 vor fi publicate la data de 24.08.2026.
Obiectiv specific 9.1. Capacitățile Inspectoratului de Stat al Muncii și ale Consiliului pentru egalitate consolidate pentru monitorizarea asigurării plății egale pentru muncă de valoare egală Indicator: Numărul angajatorilor care au beneficiat de recomandările Inspectoratului de Stat al Muncii și ale Consiliului pentru egalitate în domeniul asigurării plății egale pentru muncă de valoare egală (Responsabilitatea prezentării datelor: Consiliul pentru egalitate) Date de referință: 0 Țintă: 50								**Consiliul pentru egalitate** Întrucât nu au fost alocate resursele preconizate și metodologia privind monitorizarea asigurării plății egale pentru muncă de valoare egală nu a fost elaborată, pe parcursul anului 2024 nu au fost derulate sesiuni de instruire/capacitare a angajatorilor în domeniul respectiv.	**Consiliul pentru egalitate** Întrucât nu au fost alocate resursele preconizate și metodologia privind monitorizarea asigurării plății egale pentru muncă de valoare egală nu a fost elaborată, pe parcursul anului 2025 nu au fost derulate sesiuni de instruire/capacitare a angajatorilor în domeniul respectiv.
9.1.1	Dezvoltarea, în cadrul Consiliului pentru egalitate și a Inspectoratului de Stat al Muncii, a metodologiilor privind monitorizarea asigurării plății egale pentru muncă de valoare egală	2024-2025	100,0 2024 – 50,0; 2025 – 50,0	Surse externe	Consiliul pentru egalitate	Parteneri de dezvoltare	Metodologiile dezvoltate	**Consiliul pentru egalitate** **<u>Neinițiată</u>** Nu a fost elaborată o metodologie întrucât resursele necesare indicate nu au fost alocate pentru anul 2024. În 2025, în procesul de elaborare a CBTM 2026-2028, Consiliul a solicitat alocarea resurselor în valoare totală de 100,0 mii lei, fiind specificat în nota de	**<u>Nerealizată</u>** **Consiliul pentru egalitate** În 2025, în procesul de elaborare a CBTM 2026-2028, cât și în procesul de rectificare a bugetului, Consiliul a solicitat alocarea resurselor în valoare totală de 100,0 mii lei, fiind specificat în nota de argumentare - Servicii pentru elaborarea Metodologiei privind „Monitorizarea asigurării plății egale pentru muncă egală.

								argumentare - Servicii pentru elaborarea Metodologiei privind „Monitorizarea asigurării plății egale pentru muncă egală. Nu au fost elaborate și dezvoltate metodologii (ISM).	Mijloace financiare în aceste sens nu au fost acordate.
9.1.2	Instruirea personalului Inspectoratului de Stat al Muncii și al Consiliului pentru egalitate privind implementarea instrumentelor privind monitorizarea asigurării plății egale pentru muncă de valoare egală	2025-2026	100,0 2024 – 50,0; 2025 – 50,0	Surse externe	Inspectoratul de Stat al Muncii Consiliul pentru egalitate	Parteneri de dezvoltare	Numărul de instruiri; numărul de persoane instruite	**MMPS** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** Au fost organizate: 1 instruire cu t*ema: „Identificarea discriminării pe bază de gen la locul de muncă”,* în cadrul căreia au fost instruite 40 persoane. (organizată de către Organizația Internațională a Muncii). 1 atelier. ”Fortificarea capacităților Inspectoratului de Stat al Muncii privind egalitatea de gen”, la care au participat 55 persoane; (organizat cu suportul Un Women) **CE** Personalul Consiliului nu a participat la instruiri legate de implementarea instrumentelor privind	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **MMPS** La data de 27 februarie 2025, 1 reprezentant al ISM și 1 reprezentant al MMPS au participat la Evenimentul public - Ziua Egalității Salariale 2025, cu genericul „Cum inițiem schimbarea pentru o remunerare echitabilă”, organizat de Un Women, în parteneriat cu Centrul Parteneriat pentru dezvoltare (CPD) și HR Portal cu sprijinul financiar al Suediei și al Biroului de Cooperare al Elveției. La data de 24 iunie 2025 un reprezentant ISM a participat la training online „Achieving Egual Pay: Key Concepts and Practical A5.2.4pproaches”. În iulie 2025, reprezentanți ai MMPS, ai ISM, ai sindicatelor și ai asociațiilor patronale au participat la o sesiune de instruire privind egalitatea de remunerare și plata egală pentru

								monitorizarea asigurării plății egale pentru muncă de valoare egală.	muncă de valoare egală, organizată de Centrul Internațional de Formare al OIM, la Torino. Sesiunea s-a axat pe aplicarea principiilor Convenției OIM nr. 100 și ale Directivei (UE) 2023/970, punând accent pe metodologiile de evaluare a posturilor și pe rolul Inspectoratului în combaterea discriminării salariale pe motive de gen. **Consiliul pentru egalitate** **Nerealizată** Întrucât nu au fost alocate resursele preconizate și metodologia privind monitorizarea asigurării plății egale pentru muncă de valoare egală nu a fost elaborată, pe parcursul anului 2025 nu au fost desfășurate instruiri ale angajaților Consiliului privind implementarea instrumentelor privind monitorizarea asigurării plății egale pentru muncă de valoare egală.

Obiectiv specific 9.2. Consolidarea mecanismului de angajare în câmpul muncii prin prisma principiilor nediscriminării și abilitării persoanelor vulnerabile, inclusiv a persoanelor în etate Indicator 1: Numărul și ponderea persoanelor care au fost încadrate în câmpul muncii din numărul total de persoane înregistrate (Responsabilitatea prezentării datelor: Agenția Națională pentru ocuparea Forței de Muncă) Date de referință (2023): 17,6 Țintă (2027): 30% Indicator 2: Rata de ocupare a persoanelor în etate (care și-au stabilit pensia pentru limita de vârstă) în alte sectoare decât agricultura (Responsabilitatea prezentării datelor: Biroul Național de Statistică) Date de referință: 0 Țintă: creștere								**ANOFM** 2024: 28,1% **BNS** Rata de ocupare a persoanelor în etate (care și-au stabilit pensia pentru limita de vârstă) -15,8% (2024).	Reieșind din faptul că BNS nu colectează date despre „numărul persoanelor care beneficiază de pensie pentru limita de vârstă (indiferent de sectorul economic)”, BNS **va putea raporta** Indicatorul: „Rata de ocupare a persoanelor în etate (în vârstă de 60 ani și peste)” **BNS** Indicator 2: Rata de ocupare a persoanelor în etate (în vârstă de 60 ani și peste), conform Calendarului de diseminare al BNS, datele pentru anul 2025 vor fi publicate la data de 01.04.2026 **ANOFM** Indicator 1: Numărul și ponderea persoanelor care au fost încadrate în câmpul muncii din numărul total de persoane înregistrate 2025: 34,4**%.**
9.2.1	Implementarea măsurilor de sprijin la angajarea în câmpul muncii a persoanelor care necesită susținere suplimentară pe piața muncii	2024-2027	18592,0 2024 – 40,0; 2025 – 18472,0; 2026 – 40,0;	Surse bugetare	Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă; Ministerul Justiției	Organizația Internațională a Muncii	Numărul de persoane din categoria celor care necesită sprijin suplimentar pe piața muncii,	**Ministerul Muncii și Protecției Sociale** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **ANOFM** Pe parcursul anului 2024: Tineri cu vârsta cuprinsă între 16-18 ani rămași fără ocrotire părintească au fost înregistrați cu statut de șomer 23 persoane: 14 - gen masculin, 9 - gen feminin. Conform studiilor: 18 cu	**<u>Realizat pentru perioada de raportare</u>** **Ministerul Muncii și Protecției Sociale** Pe parcursul anului 2025 au fost înregistrate cu statut de șomer 10123 de persoane care necesită suport suplimentar pe piața muncii (54,8% din totalul șomerilor înregistrați). - 22 tineri cu vârsta cuprinsă între 16 și 18 ani rămași fără ocrotire părintească;

			2027 – 40,0				susținuți la angajare de către Agenția Națională de Ocupare a Forței de Muncă, dezagregate pe categorii	studii gimnaziale, 3 - studii secundar profesionale, 2 cu studii primare. Dintre ei - 6 persoane au beneficiat de măsuri de formare profesională (3 persoane - bucătar, câte 1 persoană - cofetar, manichiuristă și mecanic auto). În total au fost plasați în câmpul muncii 9 tineri: 7 tineri angajați cu suportul STOFM (3 femei și 4 bărbați); 2 tineri (femei) angajați de sine stătător. 4 șomeri și-au pierdut statut de șomer din diverse motive, iar alți 8 tineri rămân și la începutul anului 2025 înregistrați cu statut de șomer. Persoane care nu dețin o profesie /meserie - înregistrate cu statut de șomer 3995 persoane ceea ce reprezintă 21,2% din numărul total de șomeri înregistrați. 2421 persoane (60,6%) - femei, 1574 persoane (39,4%) - bărbați. Conform studiilor: - primare sau fără școală - 43,5% - gimnaziale - 46,4%,	- 3430 persoane care nu dețin o profesie/meserie; - 908 persoane cu dizabilități; - 5646 persoane cu vârsta peste 50 ani; - 83 persoane eliberate din locurile de detenție; - 4 victime ale traficului de ființe umane, după reabilitarea psihologică și socială; - 30 victime ale violenței în familie. *Tineri cu vârsta cuprinsă între 16 și 18 ani rămași fără ocrotire părintească:* Total șomeri înregistrați: 22 tineri, dintre care 9 persoane sunt bărbați și 13 femei. Nivelul de studii: - studii gimnaziale - 17 persoane (77%); - studii primare sau fără școală - 5 persoane (23 %). Au fost plasați în câmpul muncii: 5 tineri angajați cu suportul STOFM (3 femei și 2 bărbați); 3 tineri (2 femei și 1 bărbat) angajați de sine stătător. Radiați din evidență: 11 șomeri și-au pierdut statut de șomer din diverse motive, iar alți 3 tineri rămân să fie cu statut de șomer și la începutul anului 2026. *Persoanele care nu dețin o profesie/meserie:* Total șomeri înregistrați: 3430 de persoane (18,6% din total șomeri

								liceale - 10,1%. În perioada raportată: 101 șomeri antrenați la un curs de formare profesională, 1262 persoane (31,6%) au fost angajate în câmpul muncii, dintre care 1056 persoane - cu suportul STOFM (26,4% din total angajați), iar 206 - angajați de sine stătător (5,2% din total angajați). Alte 1619 persoane (40,5%) au fost radiate din evidență din diverse motive, iar 1114 persoane continua să fie cu statut de șomer și la începutul anului 2025. Pe parcursul anului 2024 la STOFM au fost înregistrate cu statut de șomer 882 persoane cu dizabilități (4,4% din total persoane înregistrate cu statut de șomer), 385 de persoane - femei (sau 46,8% din total șomeri cu dizabilități înregistrați). Conform gradului de dizabilitate: – 510 persoane (62,0%) - grad de dizabilitate medie,	înregistrați), dintre care 2081 persoane (60,7%) sunt femei. Nivelul de studii: studii primare sau fără școală – 40,1%; studii gimnaziale – 44,2%; studii liceale – 15,7%. Plasați în câmpul muncii: 775 persoane angajate cu suportul STOFM (22,6% din total înregistrați), iar 167 șomeri (4,9%) angajați de sine stătător. Radiați din evidență: 1574 persoane (45,9%) și-au pierdut statut de șomer din diverse motive, 1719 persoane continuă să fie cu statut de șomer și la începutul anului 2026. *Persoanele cu dizabilități:* Total șomeri înregistrați: 908 persoane (4,8% din total înregistrați), dintre care 449 persoane sunt femei (44,4%). Mediu de trai: 50,8% din localitățile rurale, 49,2% din localitățile urbane. Gradul de dizabilitate: - dizabilitate severă (gr.I) - 32 persoane (3,5%); - dizabilitate accentuată (gr.II)- 312 persoane (34,4%); - dizabilitate medie (gr.III) - 564 persoane (62,1 %). Conform vârstei: - 16-24 ani - 82 persoane (9,0%); - 25-34 ani - 107 persoane (11,8%); - 35-49 ani - 342 persoane (37,7%);

								– 286 persoane (34,8%) - dizabilitate accentuată, – 26 persoane (3,2%) - dizabilitate severă. După vârstă: – 377 persoane - peste 50 de ani, sau (45,9%), – 284 persoane - 35-49 ani (34,5%), – 100 persoane - vârstă 25-34 ani (12,2%), – 61 persoane - vârsta 16-24 ani (7,4%). 229 persoane angajate cu suportul STOFM (27,9% din total persoane cu dizabilități înregistrate), dintre care 104 femei. Conform gradului de dizabilitate: 115 persoane cu grad accentuat, 106 persoane cu grad mediu, 8 persoane cu grad sever. Prin măsura de subvenționare a locurilor de muncă (art.36 din legea nr.105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj), angajate - 70 persoane (29,4% din total beneficiari ai măsurii de	- > 50 ani - 377 persoane (41,5%). Conform nivelului de studii: - studii primare/gimnaziale/medii generale – 53,5%; - studii secundar profesionale – 24,2%; - studii colegiale – 7,9%; - studii superioare de licență /master /doctorat – 14,4%. Plasați în câmpul muncii: 261 persoane angajate cu suportul STOFM (28,7% din total persoane cu dizabilități înregistrate), dintre care 133 femei. Conform gradului de dizabilitate: 139 persoane cu grad mediu, 115 persoane cu grad accentuat, 7 persoane cu grad sever. Angajați prin măsura de subvenționare: (art.36 din Legea nr.105/2018): 69 persoane (21,6% din total beneficiari); Angajați prin măsura de subvenționare: (art.38 din Legea nr.105/2018): 8 persoane cu dizabilități. *Persoanele cu vârstă de peste 50 de ani:* Total șomeri înregistrați: 5646 persoane (30,6% din total șomeri înregistrați). Mediu de trai: 55,7% din localitățile rurale, 44,3% localitățile urbane. Nivelul de studii:

								subvenționare a locurilor de muncă), iar 13 șomeri angajați prin subvenționarea angajatorilor pentru crearea/adaptarea locurilor de muncă pentru persoanele cu dizabilități (pentru 12 șomeri create locuri noi de muncă, iar pentru 1 șomer - adaptarea locului de muncă). De asemenea, subvenționarea cheltuielilor de transport pentru 9 șomeri noi identificați și 9 șomeri trecători din anul 2023 (în total 18 șomeri), toți fiind cu grad de dizabilitate accentuat. Măsură destinată persoanelor cu dizabilități care se angajează într-o altă localitate decât cea în care locuiește efectiv, iar ANOFM compensează cheltuielile de transport suportate de șomer. Persoane cu vârsta de peste 50 ani înregistrate cu statut de șomer 5653 (30,0% din numărul total de șomeri înregistrați), 59,7% din ei fiind din mediul rural. După nivelul de studii:	studii primare/gimnaziale/medii generale – 58,6% sau 3310 de persoane; studii secundar profesionale – 20,0% sau 1131 de persoane; studii colegiale – 9,2% sau 519 de persoane; studii superioare de licență /master /doctorat – 12,2% sau 685 de persoane. Plasați în câmpul muncii: 2059 persoane angajate cu suportul STOFM (36,5% din total persoane cu vârstă de > 50 de ani înregistrate). Angajați prin măsura de subvenționare: (art.36 din Legea nr.105/2018): 226 persoane (70,6% din total beneficiari). *Persoanele eliberate din locurile de detenție:* Total șomeri înregistrați: 83 persoane, dintre care 69 persoane (83%) sunt bărbați, iar 14 persoane (17%) sunt femei. Mediu de trai: 50,6% din localitățile rurale, 49,4% localitățile urbane. Nivelul de studii: Studii primare/fără școală – 15 persoane (18,0%); studii gimnaziale – 29 persoane (34,9%); studii liceale – 3 persoane (3,6%); studii secundar profesionale – 32 persoane (38,5%);

								– 58,3% șomeri nu dețineau o profesie cu studii primare /gimnaziale /medii generale, – 23,2% - studii secundar profesionale, – 9,5% – aveau studii colegiale, – 10,7% - studii superioare de licență /master /doctorat. Plasați în câmpul muncii 1959 șomeri cu vârsta 50+ sau (34,7%). Prin măsura de subvenționare a locurilor de muncă angajate - 184 persoane (77,3% din total șomeri angajați prin măsura de subvenționare). Persoane eliberate din locurile de detenție s-au adresat la STOFM și au fost înregistrate cu statut de șomer 78 persoane, dintre care 73 persoane - bărbați și 5 persoană e femeie. Din zona rurală - 46 persoane, sunt din zona rurală, din zona urbană - 32 persoane. În perioada enunțată: 1 șomer antrenat la un curs	studii colegiale – 1 persoane (1,2%); studii superioare de licență – 3 persoane (5,06%). Plasați în câmpul muncii: 11 persoane angajate cu suportul STOFM (13,3% din total persoane eliberate din locurile de detenție înregistrate), dintre care 3 femei. Angajați prin măsura de subvenționare: (art.36 din Legea nr.105/2018): 3 persoane. *Victimele traficului de ființe umane, după reabilitarea psihologică și socială:* Total șomeri înregistrați: 4 persoane (2 femei și 2 bărbați). Domiciliați în localitățile rurale. Nivelul de studii: studii primare/fără școală – 3 persoane; studii secundar profesionale – 1 persoană. *Victimele violenței în familie:* Total șomeri înregistrați: 30 persoane (29 femei și 1 bărbat). Conform vârstei: 16-34 ani – 12 persoane (40%); 35-49 ani – 11 persoane (36,7%); > 50 ani – 7 persoane (23,3%). Nivelul de studii: Studii primare – 13 persoane; studii gimnaziale – 8 persoane; studii secundar generale -3 persoane;

								de formare profesională, s-au angajat în câmpul muncii cu suportul subdiviziunilor teritoriale ale ANOFM 14 șomeri foști deținuți. 1 persoană a fost angajată prin măsura de subvenționare a locurilor de muncă (art. 36), 1 șomer a beneficiat de mobilitatea forței de muncă, fiind angajat la un loc de muncă situat într-o altă localitate decât localitatea în care locuiește efectiv. Victimele traficului de ființe umane, după reabilitarea psihologică și socială: - Total șomeri înregistrați: 1 persoană (femeie). - Beneficiară de cursuri de formare profesională. - Plasați în câmpul muncii: angajată de sine stătător. Persoanele care se luptă cu consumul de substanțe stupefiante ori psihotrope, după reabilitarea socială și psihologică: Total șomeri înregistrați: 3 persoane (2 persoane de sex masculin şi 1 feminin). Nivelul de studii:	studii secundar profesionale – 5 persoane; studii superioare – 1 persoană. Plasați în câmpul muncii: 16 persoane au fost angajate cu suportul STOFM (53,3% din total înregistrați), iar 19 persoane au fost radiate din evidență din alte motive. Pe parcursul anului 2025 nu au fost înregistrate cu statut de șomer persoane care se luptă cu consumul de substanțe stupefiante ori psihotrope, după reabilitarea socială și psihologică.

								- studii secundar generale – 2 persoane; - studii secundar profesionale – 1 persoană. Nici o persoană nu a fost angajată, 1 persoană a fost radiată din evidență din alte motive, iar 2 persoane rămân cu statut de șomer și la începutul anului 2025. Victimele violenței în familie Total șomeri înregistrați: 6 persoane de gen feminin. Mediu de trai: 3 persoane din localitățile rurale, 3 persoane din localitățile urbane. Conform vârstei: între 25 și 44 ani. Nivelul de studii: - Studii primare – 1 persoană; - studii gimnaziale – 4 persoane; - studii secundar profesionale – 1 persoană. Plasați în câmpul muncii: 3 persoane au fost angajate cu suportul STOFM, iar 3 persoane au fost radiate din evidență din alte motive.	
9.2.2	Elaborarea unei metodologii pentru	2024	În limit ele	Surse bugetare	Inspectoratul de Stat al Muncii	Consiliul pentru egalitate	Metodologia	**MMPS (ISM) <u>nerealizată</u>**	**<u>Nerealizată</u>** **MMPS**

	identificarea măsurilor de contracarare a discriminării în câmpul muncii		alocațiilor bugetare				elaborată	Nu a fost elaborată o metodologie. Controlul de stat se desfășoară în baza listei de verificare. În cadrul controalelor inspectorii de muncă verifică inclusiv și identificarea măsurilor de contracarare a discriminării în câmpul muncii.	Implementarea recomandării presupune implicarea specialiștilor în domeniul nediscriminării, precum și o colaborare interinstituțională cu Consiliul pentru egalitate, inclusiv prin constituirea unui grup de lucru sau elaborarea unui plan comun de acțiuni. Aceste activități implică costuri suplimentare aferente consultanței de specialitate, organizării atelierelor tehnice și procesului de elaborare și validare a documentului metodologic. Deși acțiunea a fost planificată a fi realizată în limitele alocațiilor bugetare existente, în practică nu au fost prevăzute resurse financiare distincte pentru elaborarea metodologiei. În lipsa acestora, acțiunea nu a putut fi realizată în perioada de raportare. Totodată, Inspectoratul de Stat al Muncii și-a concentrat activitatea asupra desfășurării controalelor tematice inopinate în vederea combaterii muncii nedeclarate, ceea ce a limitat capacitatea instituțională de a desfășura activități de ordin metodologic. Menționăm, de asemenea, că prin Legea nr. 311/2025 a fost modificată Legea nr. 140/2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii. În prezent, în vederea aplicării noilor

									prevederi legale, sunt în proces de elaborare proceduri privind organizarea și desfășurarea controalelor, inclusiv proceduri ce vizează identificarea și aplicarea măsurilor de prevenire și contracarare a discriminării în câmpul muncii.
9.2.3	Documentarea cazurilor de discriminare directă și indirectă în câmpul muncii	2024-2027	135,0 2024 – 33,8; 2025 – 33,8; 2026 – 33,8; 2027 – 33,8	Surse bugetare	Inspectoratul de Stat al Muncii	Consiliul pentru egalitate	Numărul de cazuri depistate	**MMPS(ISM)** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** În perioada de referință nu au fost depistate cazuri de discriminare în sfera muncii.	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **MMPS** Potrivit datelor ISM: în perioada 01 ianuarie – 31 decembrie 2025 Inspectoratul de Stat al Muncii a realizat 3653 de controale. Totodată, în adresa ISM au parvenit 102 de petiții privind discriminarea la locul de muncă, dintre care la 36 de petiții au fost declanșate controalele inopinate, în urma cărora au fost emise procese-verbale de control cu indicarea încălcărilor constatate altele decât discriminare. Respectiv, în perioada de referință urmare a controalelor desfășurate de ISM **nu au fost depistate cazuri de discriminare în sfera muncii.**
9.2.4	Organizarea târgurilor de muncă dedicate persoanelor 50+	2024-2027	800,0	Surse bugetare	Agenția Națională pentru Ocuparea		Numărul de târguri de	**MMPS(ANOFM)** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>**	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **MMPS**

	(fiind identificată categoria vulnerabilă în câmpul muncii conform Legii nr. 105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj)		2024 – 200,0; 2025 – 200,0; 2026 – 200,0; 2027 – 200,0		Forței de Muncă		muncă organizate	Pe parcursul anului 2024 au fost organizate 24 târguri ale locurilor de muncă, la care au participat 302 agenți economici cu peste 9500 locuri de muncă vacante. Au participat la târguri cca 8100 persoane, inclusiv 50+ ani. În rezultatul desfășurării târgurilor au fost angajate 728 persoane. Totodată, ANOFM organizează și activități de recrutare, la care participă persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă de diferite vârste. Prin urmare, în anul 2024 au fost organizate 172 activități de recrutare, la care au participat 204 agenți economici și au ofertat 3132 locuri de muncă disponibile. În rezultatul desfășurării activităților de recrutare au fost angajate 1043 persoane. În perioada vizată au fost angajate – 2779 persoane cu vârsta 55+, dintre care 1072 șomeri. *Notă*: În sistemul informațional al ANOFM la nivel tehnic nu este posibilă	În anul 2025 au fost organizate **23** târguri ale locurilor de muncă, la care au participat 284 agenți economici cu peste 5800 locuri de muncă vacante. Au participat la târguri cca 6500 persoane, inclusiv și persoanele cu vârsta de peste 50 ani. În rezultatul desfășurării târgurilor, au fost angajate cca 700 persoane, dintre care și persoane cu vârsta de peste 50 ani. Totodată, ANOFM organizează și activități de recrutare, la care participă persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă de diferite vârste. Prin urmare, în anul 2025, au fost organizate 182 activități de recrutare, la care au participat 226 agenți economici și au ofertat 4871 locuri de muncă vacante disponibile persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă, inclusiv persoanelor cu vârsta 50+. La activitățile de recrutare au participat 3651 persoane aflate în căutarea unui loc de muncă, inclusiv persoane 50+. În rezultatul desfășurării activităților de recrutare au fost angajate 2211 persoane, inclusiv persoane cu vârsta peste 50 ani.

								la moment extragerea datelor dezagregate pe categoria de vârstă 50+, aceasta procedură tehnică fiind planificată în perspectivă.	
9.2.5	Oferirea serviciilor de ghidare în carieră pentru persoanele 50+	2024-2027	10752,0 2024 – 2688,0; 2025 – 2688,0; 2026 – 2688,0; 2027 – 2688,0	Surse bugetare	Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă		Numărul de beneficiari	**MMPS(ANOFM)** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** Pe parcursul anului 2024 au fost înregistrate cu statut de șomer 5653 persoane cu vârsta de peste 50 ani, dintre care **2808** sunt femei. Pentru testarea abilităților profesionale, subdiviziunile teritoriale ale ANOFM sunt dotate cu platforma Cognitrom Career Planner (CCP), prin intermediul cărora persoanele cointeresate își pot să își testeze abilitățile în scopul identificării profesiei potrivite. Prin intermediul platformei CCP, au fost prestate servicii de ghidare în carieră pentru **1538** persoane, inclusiv persoane cu vârsta de peste 50 ani. De servicii de ghidare în carieră în total au beneficiat **14971** persoane, dintre care	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **MMPS** Pe parcursul anului 2025 au fost înregistrate cu statut de șomer **5646** persoane cu vârsta de peste 50 ani, dintre care 2947 sunt femei. Au beneficiat de servicii de ghidare în carieră în total **15815** persoane, dintre care persoane înregistrate cu statut de șomer, persoane aflate în căutarea unui loc de muncă, elevii, studenți, inclusiv persoane cu vârsta de peste 50 ani. De asemenea, pentru testarea abilităților profesionale, subdviziunile teritoriale ale ANOFM sunt dotate cu platforma Cognitrom Career Planner (CCP), prin intermediul cărora persoanele cointeresate, inclusiv și persoanele cu vârsta peste 50 ani pot să își testeze abilitățile în scopul identificării profesiei potrivite. Pe parcursul anului 2025, cca 1140 persoane, inclusiv și persoane peste 50 ani au accesat platforma CPP. În rezultatul prestării măsurilor de ocupare, au fost angajate în câmpul muncii 2059 persoane cu vârsta peste 50 ani (36,5% din total persoane cu

								persoane înregistrate cu statut de șomer, persoane aflate în căutarea unui loc de muncă, elevii, studenți, inclusiv persoane cu vârsta de peste 50 ani. În rezultatul prestării măsurilor de ocupare, au fost angajate în câmpul muncii **1959** persoane cu vârsta peste 50 ani, dintre care **958** persoane sunt femei. 184 șomeri cu vârsta peste 50 ani au fost angajați în rezultatul subvenționării angajatorilor, prin acordarea de subvenții în cuantum de 80% din salariul persoanei, conform contractului de muncă, 2 șomeri au fost angajați prin măsura de mobilitate a forței de muncă, într-o altă localitate decât locul de trai efectiv declarat.	vârstă de > 50 de ani înregistrate), dintre care 1045 persoane sunt femei. 226 șomeri cu vârsta peste 50 ani au fost angajați în rezultatul subvenționării angajatorilor, prin acordarea de subvenții în cuantum de 80% din salariul persoanei, conform contractului de muncă.
Obiectiv general 10. Servicii de eliberare a actelor de identitate, capacitatea juridică și protecția vieții private asigurate Indicator 1: Numărul și ponderea persoanelor cu dizabilități intelectuale și psihosociale care beneficiază de sprijin în luarea deciziilor Sursa: Ministerul Muncii și Protecției Sociale Valoarea de referință (2023): 0 persoane Țintă (2027): Minimum 500 persoane Indicator 2: Cadrul normativ este ajustat și asigură respectarea vieții private în actele de identitate și de stare civilă								**Agenţia Servicii Publice** **Indicator 2** Nici unul din actele normative care reglementează domeniile de eliberare a actelor de identitate cetățenilor Republicii Moldova și de evidență a locuitorilor Republicii Moldova nu	**Agenţia Servicii Publice** **Indicator 2** E de menționat, că potrivit prevederilor legale cu începere de la 31 martie 2025 a fost pusă în circulație cartea de identitate și potrivit prevederilor art. 7 din Legea nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte, cetățenii Republicii Moldova care

Sursa: Agenția Servicii Publice Valoarea de referință (2023): Nu Țintă (2027): Da	impun careva bariere discriminatorii pentru asigurarea minorităților naționale, inclusiv a persoanelor de etnie romă, precum și de alte etnii cu acte de identitate naționale, pentru acordarea serviciilor publice în materie de cetăţenie a Republicii Moldova. E de menționat, că la 28.03.2024 Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea nr.68 pentru modificarea Legii nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte. . De asemenea, în contextul implementării cărții de identitate, excluderii datelor despre domiciliul/reședința temporară din conținutul tuturor tipurilor de acte de identitate de uz intern ce ar permite eliminarea necesității preschimbării acestora pe de o parte, și pe de altă parte, ca procedura preschimbării domiciliului/reședinței temporare să poată fi accesată, iar serviciul să	locuiesc pe teritoriul Republicii Moldova sunt obligați să dețină cartea de identitate de la vârsta de 14 ani. Potrivit Registrului de stat al populației, în perioada 31.03.2025-02.01.2026: - au fost recepționate 271 202 de cereri pentru eliberarea cărții de identitate; Nr. 02/216 din 27.01.2026 - au fost înmânate 240 690 de cărți de identitate, dintre care 202 209 – persoanelor cu vârsta de peste 18 ani; - în 170548 cărți de identitate a fost înscris certificatul calificat pentru semnătură electronică, ce constituie 84% din numărul total de cărți de identitate înmânate persoanelor cu vârsta de peste 18 ani. La art. 4, alin. (13), literele a) – c) din Legea nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte, este reglementat modul de depunere a cererilor pentru eliberarea actelor de identitate copiilor, inclusiv celor separaţi de părinţi. Potrivit acestor reglementări, reprezentanții legali ai copiilor, care locuiesc pe teritoriul Republicii Moldova sunt responsabili pentru respectarea prevederilor legale privind obligativitatea de a obține cartea de identitate pe numele copiilor săi de la vârsta de 14 ani. În contextul înscrierii certificatului calificat pentru semnătură electronică în cartea de

	poată fi furnizat și în mediul digital, la data de 13.11.2024 a fost aprobată Hotărârea Guvernului nr.757/2024 cu privire la modificarea unor hotărâri ale Guvernului. inclusiv modificarea Hotărârii Guvernului nr.125/2013 pentru aprobarea Regulamentului privind eliberarea actelor de identitate și evidența locuitorilor Republicii Moldova și a Hotărârii Guvernului nr.184/2023 pentru aprobarea Regulamentului privind activitatea prestatorilor de servicii de încredere calificați. Subsecvent, în contextul punerii în circulație a cărții de identitate și modernizării și digitalizării serviciilor publice de înregistrare la domiciliu/reședința temporară, punctul 961 din Regulamentul privind eliberarea actelor de identitate și evidența locuitorilor Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 125/2013 prevede	identitate şi cartea de rezidenţă eliberată persoanei cu vârsta de peste 14 ani, a fost elaborat proiectul hotărârii Guvernului cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr.125/2013 pentru aprobarea Regulamentului privind eliberarea actelor de identitate şi evidenţa locuitorilor Republicii Moldova. Proiectul enunţat cu documentele aferente a fost expediat Ministerului Afacerilor Interne pentru promovare. Potrivit prevederilor Regulamentului privind eliberarea actelor de identitate şi evidenţa locuitorilor Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 125/2013, la depunerea cererii pentru eliberarea actelor de identitate se stabileşte statutul juridic și identitatea solicitantului sau ale persoanei reprezentate. Identificarea persoanei care a atins vârsta majoratului şi până la momentul adresării nu a fost identificată sau identificarea anterioară a acesteia nu poate fi probată se face în temeiul declaraţiei în scris pe propria răspundere a solicitantului şi a soţului (soţiei) sau a solicitantului şi a unei rude de gradul I-III. În lipsa soţului (soţiei) sau a rudei de gradul I-III, identificarea acesteia se face în temeiul declaraţiilor pe proprie răspundere, depuse

	înregistrarea inițială a copilului nou-născut la adresa de domiciliu şi/sau de reședință temporară concomitent cu înregistrarea faptului nașterii, precum și a tuturor copiilor care nu dețin act de identitate de uz intern, părinții cărora ambii sau cel puțin unul sunt înregistrați la domiciliu sau la reședința temporară pe teritoriul Republicii Moldova, cu actualizarea datelor în Registrul de stat al populației. Considerăm Indicatorul 2 realizat. **MMPS** Indicator 1: Numărul și ponderea persoanelor cu dizabilități intelectuale și psihosociale care beneficiază de sprijin în luarea deciziilor Indicatorul respectiv nu ține de competența MMPS, aceeași poziție fiind expusă la etapa de avizare/definitivare a Programului. Argumente adiționale a se vedea la	concomitent de trei persoane terţe, cetăţeni ai Republicii Moldova, titulari ai actelor de identitate valabile, care cunosc identitatea persoanei. În aceste cazuri se prezintă suplimentar autobiografia solicitantului, precum şi documentele justificative, eliberate de organele de poliţie, de autoritatea administraţiei publice locale sau de altă instituţie de stat, care dispune de informaţie despre persoana în cauză (livret militar, carnet de pensionar, certificat de la locul de studii sau muncă, titlul de călătorie etc.), dacă acestea contribuie la stabilirea identităţii persoanei. Astfel, potrivit datelor din Registrul de stat al populaţiei în perioada 31.03.2025-31.12.2025 au fost luaţi în evidenţă 594905 copii, care nu au atins vârsta de 14 ani şi care nu deţin acte de identitate, dintre care: - 573470 în mod automat, din oficiu, la adresa de domiciliu şi/sau de reședință temporară a mamei; - 20683 la adresarea reprezentantului legal pentru prestarea serviciilor publice pe numele acestuia cu depunerea concomitent şi a cererii pentru înregistrarea la domiciliu sau la reşedinţa temporară a copilului; - 752 la înregistrarea inițială a copilului nou-născut la adresa de domiciliu şi/sau de reședință temporară a

	comentariul prezentat la acțiunea 10.2.1.	mamei, concomitent cu înregistrarea faptului nașterii. Atât în cazul eliberării actelor de identitate, cât şi la înregistrarea copilului la adresa de domiciliu/reşedinţa temporară condiţia obligatorie trebuie să fie înregistrată naşterea copilului de către organul de stare civilă. Considerăm Indicatorul 2 realizat.
Obiectiv specific 10.1. Dreptul la viața privată respectat la înregistrarea nașterilor Indicator: Ponderea nașterilor înregistrate raportat la numărul total de nașteri în rândul populației etnie romă (Responsabilitatea prezentării datelor: Ministerul Sănătății, Agenția Servicii Publice) Date de referință (2022): 0 Țintă: 100% nașteri înregistrate	**Ministerul Sănătății** Ministerul Sănătății nu deține date privind numărul de nașteri în rândul populației de etnie romă, deoarece certificatul de naștere include informații doar despre naționalitate, care se referă la apartenența juridică și politică a unei persoane la un stat, fiind definită prin cetățenie. Prin urmare, etnia, determinată de factori culturali și istorici, nu este înregistrată în acest document.	**Ministerul Sănătății** Actele de bază pentru reglementarea și înregistrarea certificatului de naștere țin de organul de stare civilă în a cărui rază teritorială s-a produs nașterea sau își au domiciliul părinții copilului și nu de competența Ministerului Sănătății, conform Legii nr. 100/2001 privind actele de stare civilă, art. 20-22. Potrivit prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 278/2024 și Ordinului MS nr. 756 din 17 septembrie 2024 ce o implementează, Instituția Medico-Sanitară este responsabilă de înregistrarea obligatorie a nașterilor în Sistemul Informațional „Constatarea medicală a nașterii și a decesului” (eCMND) și eliberarea actului medical constatator al nașterii

									(avizierului) pentru înregistrarea nașterii copilului la ASP. **ASP** Evidenţa exactă a numărului de naşteri în privinţa copiilor de etnie romă nu poate fi stabilită, dat fiind faptul că declararea naţionalităţii sau apartenenţei etnice de către persoanele fizice în procesul înregistrării actelor de stare civilă are un caracter facultativ, manifestându-se o pondere ridicată a nedeclarării naţionalităţii sau apartenenţei etnice din partea romilor.
10.1.1	Modificarea cadrului normativ pentru includerea mediatorului comunitar în procesul de identificare și de facilitare a înregistrării nașterilor cu suportul autorităților publice în domeniul sănătății, al protecției sociale, al educației și al ordinii publice	2024	18,7	Surse bugetare	Ministerul Sănătății; Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Ministerul Educației și Cercetării; Ministerul Afacerilor Interne; Agenția Servicii Publice	Parteneri de dezvoltare; Asociația Națională a Mediatorilor Comunitari Romi; Oficiul Avocatului Poporului; organizații	Cadrul normativ aprobat și mecanismul funcțional; numărul de nașteri înregistrate cu suportul mediatorilor comunitari	**Nerealizată, răspunsul prezentat nu se referă la acțiunea dată** **MMPS** *Măsura data nu ține de competența MMPS.* Conform pct.9 din **Hotărârea Guvernului nr. 557/2014**, mediatorul comunitar elaborează anual, în comun cu reprezentanții din domeniile respective ai autorității publice locale de nivelul întâi, planul de activitate în corespundere cu atribuțiile stabilite de Guvern.	**<u>În proces de realizare</u>** **Ministerul Sănătății** Actele de bază pentru reglementarea și înregistrarea certificatului de naștere țin de organul de stare civilă în a cărui rază teritorială s-a produs nașterea sau își au domiciliul părinții copilului și nu de competența Ministerului Sănătății, conform Legii nr. 100/2001 privind actele de stare civilă, art. 20-22. Potrivit prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 278/2024 și Ordinului MS nr. 756 din 17 septembrie 2024 ce o implementează, Instituția Medico-Sanitară este responsabilă de înregistrarea obligatorie a nașterilor în

						necomerciale; Autorități ale administrației publice locale (nivelul 1)		**MEC** **În proces de realizare** La ședințele Grupului de lucru interinstituțional responsabil de coordonarea și monitorizarea implementării Programului pentru susținere a populației de etnie romă pentru anii 2022 - 2025, din 22.01.2024 și din 11.07.2024 s-a discutat salarizarea mediatorului comunitar. Pentru anul 2025 se prevede modificarea HG nr. 557/2014.2111 https://mecc.gov.md/ro/content/relatii-interetnice-si-functionarea-limbilor-0 **Ministerul Sănătății** **În curs de realizare** Setul de măsuri adoptat pentru creșterea accesului populației rome la servicii medicale, prevăzut în Planul de acțiuni pentru susținerea populației rome 2022-2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 576/2022, contribuie la **îmbunătățire a accesului romilor la servicii de**	Sistemul Informațional „Constatarea medicală a nașterii și a decesului” (eCMND) și eliberarea actului medical constatator al nașterii (avizierului) pentru înregistrarea nașterii copilului la ASP. **ARI** Agentia Relatii Interetnice a initiat procesul de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 557/2013, prin care a fost aprobat Regulamentul-cadru privind organizarea activitătii mediatorului comunitar. Necesitatea revizuirii acestui act normativ derivă din imperativul alinierii cadrului normativ la realitățile actuale si la bunele practici europene. Modificările propuse vor viza clarificarea atributiilor mediatorului comunitar, consolidarea mecanismelor de colaborare interinstituțională, stabilirea unor standarde uniforme de formare si evaluare a activitatii acestora, precum si asigurarea unei monitorizări eficiente a impactului activității de mediere comunitară asupra incluziunii educationale si sociale. Etapa I a procesului de modificare a constat in elaborarea metodologiei de cercetare şi a planului de lucru. În

								sănătate, locuri de muncă și servicii sociale. Printre măsurile concrete se numără: • Acordarea asistenței medicale populației de etnie romă, inclusiv medicamente compensate și parțial compensate, examene profilactice gratuite și screening în cadrul asistenței medicale primare (acțiunea 3.13). • Fortificarea cunoștințelor personalului medical pentru conștientizarea cutumelor etnoculturale și eliminarea discriminării în procesul de consiliere și mediere pe durata prestării serviciilor medicale (acțiunea 3.14). • Organizarea deplasărilor specialiștilor în localitățile dens populate de romi pentru efectuarea examenelor medicale, conform prevederilor legale (acțiunea 3.15). De asemenea, este inclusă propunerea de	perioada 9-20 iunie sa desfășurat procesul de cercetare, care a inclus: - analiza documentatiei de specialitate; - aplicarea unor metode de studiu cantitativ si calitativ, precum interviuri si focus grupuri cu părțile interesate. Focus grupurile organizate până în prezent: 11 iunie — focus grup cu reprezentantii Administratiei Publice Locale; 12 iunie — focus grup cu reprezentanti ai societății civile; 13 iunie — focus grup cu mediatorii comunitari; 19 iunie — focus grup cu beneficiarii de servicii. **ASP** În cadrul procesului de înregistrare a actelor de naştere în privinţa copiilor de etnie romă, este de ordin consultativ, dat fiind faptul că domeniului de competenţă al mediatorului comunitar vizează doar responsabilitatea de informare și consultare a cetăţenilor de etnie romă privind necesitatea înregistrării faptelor de naștere a copiilor nou-născuţi, în vederea obţinerii documentelor de stare civilă în

								instituire a unui post specific de "mediator comunitar rom în materie de sănătate", cu atenție acordată echilibrului de gen, pentru a sprijini integrarea și accesul echitabil la aceste servicii. În cadrul **Obiectivului specific nr. 2**, care vizează asigurarea reprezentării și participării efective a populației de etnie romă la viața publică, **acțiunea 2.7** prevede dezvoltarea colaborării mediatorilor comunitari cu reprezentanții poliției și specialiștii din diverse domenii, inclusiv sănătatea publică. Această măsură facilitează o interacțiune mai eficientă între comunitățile de romi și instituțiile publice. **ASP** Conform prevederilor art.22 alin. (1) din Legea nr. 100-XV din 26.04.2001 privind actele de stare civilă se stabileşte că obligaţia de a declara naşterea copilului o au părinţii sau unul dintre ei, drept urmare notăm că rolul	context, menţionăm că în vederea realizării obiectivului indicat la pct. 10.1.1, Agenției Servicii Publice nu îi revin alte sarcini, decât asigurarea înregistrării naşterii copiilor.

								mediatorilor comunitari, în cadrul procesului de înregistrare a actelor de naştere în privinţa copiilor de etnie romă, este de ordin consultativ, dat fiind faptul că domeniului de competenţă al mediatorului comunitar vizează doar responsabilitatea de informare și consultare a cetăţenilor de etnie romă privind necesitatea înregistrării faptelor de naștere a copiilor nou-născuţi, în vederea obţinerii documentelor de stare civilă n context, menţionăm că în vederea realizării obiectivului indicat la pct. 10.1.1, Agenției Servicii Publice nu îi revin alte sarcini, decât asigurarea înregistrării naşterii copiilor. Subsecvent, aducem la cunoştinţă că evidenţa exactă a numărului de naşteri în privinţa copiilor de etnie romă nu poate fi stabilită, dat fiind faptul că declararea naţionalităţii sau apartenenţei etnice de către persoanele fizice în procesul înregistrării actelor de stare	

								civilă are un caracter facultativ, manifestându-se o pondere ridicată a nedeclarării naţionalităţii sau apartenenţei etnice din partea romilor.	
Obiectiv specific 10.2. Serviciul de sprijin pentru persoanele cu dizabilități în procesul de luare a deciziilor creat și pilotat Indicator: Numărul persoanelor care au beneficiat de sprijin în luarea deciziilor (Responsabilitatea prezentării datelor: Ministerul Muncii și Protecției Sociale) Date de referință (2023): 0 persoane beneficiază de servicii de sprijin în luarea deciziilor Țintă (2027): Minimum 500 de persoane beneficiază de serviciile de sprijin în luarea deciziilor								**MMPS** Indicator: Numărul persoanelor care au beneficiat de sprijin în luarea deciziilor Indicatorul respectiv nu ține de competența MMPS, aceeași poziție fiind expusă la etapa de avizare/definitivare a Programului. Argumente adiționale a se vedea la comentariul prezentat la acțiunea 10.2.1	
10.2.1	Elaborarea cadrului normativ pentru crearea serviciilor de sprijin în luarea deciziilor, destinat persoanelor cu dizabilități intelectuale și psihosociale	2024	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Ministerul Justiției	Parteneri de dezvoltare; Oficiul Avocatului Poporului; organizații necomerciale	Cadrul normativ aprobat	**Ministerul Muncii și Protecției Sociale** **<u>Nerealizată</u>** Potrivit prevederilor art. 8 din Legea nr. 60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități, stipulează că persoanele cu dizabilități beneficiază de capacitate juridică în egală măsură cu celelalte persoane în toate aspectele vieții, iar	**<u>Nerealizată</u>** **MMPS** Articolul 10 alin. (2) din Legea 60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități reglementează, că respectarea prevederilor Convenţiei ONU *privind drepturile persoanelor cu dizabilităţi* de către autorităţile publice centrale şi locale, de către instituţii şi întreprinderi indiferent de tipul de proprietate, de către asociaţiile

								după caz, și de măsuri de protecție și asistență juridică în exercitarea capacității juridice, prevăzute de legislația în vigoare. Autoritățile publice responsabile și instituțiile specializate în apărarea drepturilor omului (Avocatul Poporului) asigură dreptul persoanelor cu dizabilități de a beneficia de capacitate juridică în egală măsură cu celelalte persoane, în toate aspectele vieții, și le garantează acestora protecție juridică egală și eficientă contra discriminării pe orice temei. Astfel, conform prevederilor art. 65 din Codul Civil nr. 1107/2002, persoana fizică care a atins majoratul sau care a dobândit capacitate deplină de exerciţiu şi care, în urma unei boli mintale ori a unei deficienţe fizice, mintale sau psihologice, nu poate, în mod deplin, conştientiza acţiunile sale ori exprima voinţa, poate beneficia de o măsură de ocrotire, instituită în funcţie de starea sau situaţia sa.	obşteşti şi persoanele cu funcţii de răspundere de toate nivelele este asigurată de societatea civilă şi de Avocatul Poporului, conform legislaţiei. Subsidiar, potrivit prevederilor art. 8 alin. (7) din Legea prenotată, statul, prin intermediul autorităților publice responsabile și al instituțiilor specializate în apărarea drepturilor omului (Avocatul Poporului), asigură dreptul persoanelor cu dizabilități de a beneficia de capacitate juridică în egală măsură cu celelalte persoane, în toate aspectele vieții, și le garantează acestora, protecție juridică egală și eficientă contra discriminării pe orice temei. Prin Legea nr. 66/2017 *cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative*, Ministerul Justiției, conform domeniului de competență, a operat modificări la Codul civil nr. 1102/2002, în speță, ***a introdus procedura implementării măsurilor de ocrotire.*** **Ministerul Justiției** Informația prezentată de către MMPS în adresa Cancelariei de Stat nu este congruentă cu obiectul de reglementare a acțiunii care

									vizează „Elaborarea cadrului normativ pentru crearea serviciilor de sprijin în luarea deciziilor, destinat persoanelor cu dizabilități intelectuale și psihosociale”. Se va reține că paleta drepturilor și libertăților omului este una extrem de extinsă și impactează cu diferite sectoare inclusiv din sfera economică și socială, și nu doar cu sectorul justiției. Scopul acestei acțiuni nu este de a reglementa capacitatea de exercițiu a persoanelor cu dizabilități, reformă majoră care a fost promovată de către Ministerul Justiției prin Legea nr. 66/2017 și Legea nr.238/2018, ci de a dezvolta politici de sprijin a persoanelor cu dizabilități, domeniu care constituie apanajul Ministerului Muncii și Protecției Sociale. Mai mult, invocarea art.10 alin. (2) din Legea nr.60/2012 nu este pertinentă în raport cu această acțiune. Or, domeniul de reglementare a normei invocate ține de mecanismul de monitorizare a implementării Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități.
10.2.2	Instruirea persoanelor pentru oferirea serviciilor de	2025-2027	715,9 2025 –	Surse externe	Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Parteneri de dezvoltare;	Numărul de persoanelor instruite	**Oficiul Avocatului Poporului** Reprezentanța Comrat a OAP a desfășurat o monitorizare și organizat	**<u>Nerealizată</u>** **MMPS** ***A se vedea informația de la acțiunea 10.2.1***

	sprijin în luarea deciziilor		242,6; 2026 – 236,6; 2027 – 236,6;			Oficiul Avocatului Poporului; organizații necomerciale		masa rotundă la data de 20.10.24 cu privire la problemele în activitatea lucrătorilor sociali din UTA Găgăuzia. La fel, a desfășurat instruiri pentru lucrătorii sociali din UTA Găgăuzia la: Comrat – 20 persoane Ceadâr-Lunga – 25 persoane Vulcănești – 20 persoane	
10.2.3	Crearea, pilotarea și analiza implementării serviciilor de sprijin în luarea deciziilor	2025-2026	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Ministerul Justiției	Parteneri de dezvoltare; Oficiul Avocatului Poporului; organizații necomerciale	Serviciul creat; numărul de beneficiari în cadrul pilotării (minimum 50 de persoane); analiza efectuată, urmarea etapei de pilotare, cu recoma		**<u>Nerealizată</u>** **MMPS** ***A se vedea informația de la acțiunea 10.2.1***

							ndări elaborate		
10.2.4	Modificarea cadrului normativ cu privire la serviciile de sprijin în luarea deciziilor pe baza experiențelor de pilotare	2027	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Ministerul Justiției	Parteneri de dezvoltare; Oficiul Avocatului Poporului; organizații necomerciale	Cadrul normativ modificat pe baza recomandărilor elaborate în cadrul analizei de pilotare		
Obiectiv general 11. Libertatea de întrunire, asociere, conștiință și religie respectate, protejate și facilitate Indicator: Scorul general CSO Meter Sursa: Asociația obștească „Promo-Lex” Date de referință (2022): Libertatea de întrunire – 5,3 Libertatea de asociere – 5,5 Libertatea de exprimare – 5,0 Țintă (2027): Libertatea de întrunire – 5,9 Libertatea de asociere – 5,9 Libertatea de exprimare – 5,5									
Obiectiv specific 11.1. Cadrul normativ privind drepturile la exprimare, asociere și religie corespunde standardelor internaționale Indicator: Scorul CSO Meter pe dimensiunea legislativă Sursa: Asociația obștească „Promo-Lex”									

Date de referință (2022): Libertatea de exprimare – 5,3 Libertatea de asociere – 5,6 Țintă: creștere cu cel puțin 0,2 puncte									
11.1.1	Analiza oportunității de a revizui legislația privind combaterea activităților teroriste care vizează organizațiile necomerciale	2024	54,6	Surse bugetare	Ministerul Justiției	Organizații necomerciale	Analiza efectuată și proiectul de modificare a cadrului normativ elaborat, după caz	**Ministerul Justiţiei** **<u>În proces de realizare</u>** Ministerul Justiţiei a elaborat proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (implementarea suplimentară în cadrul normativ intern a Recomandărilor Grupului de Acțiune Financiară Internațională). Printre prevederile propuse ale Legii nr. 268/2024 se numără interzicerea înregistrării persoanelor juridice, inclusiv a organizațiilor necomerciale, în absența datelor complete și veridice despre beneficiarii efectivi. Această măsură vizează prevenirea utilizării entităților necomerciale în scopuri ilegale. Ulterior, va fi analizată suplimentar oportunitatea revizuirii legislației în acest sens	**<u>În proces de realizare</u>** **Ministerul Justiției** Prin Legea nr.268/2024 au fost operare mai multe modificări în cadrul normativ în scopul prevenirii și combaterii spălării banilor și a terorismului. Printre modificări se numără interzicerea înregistrării persoanelor juridice, inclusiv a organizațiilor necomerciale, în absența datelor complete și veridice despre beneficiarii efectivi. Această măsură vizează prevenirea utilizării entităților necomerciale în scopuri ilegale.
11.1.2	Analiza oportunității revizuirii Legii nr.	2026	54,6	Surse bugetare	Ministerul Justiției	Parteneri de	Analiza efectuată și		

	125/2007 privind libertatea de conștiință, de gândire și de religie în conformitate cu standardele internaționale și consultarea cu cultele religioase					dezvoltare; Oficiul Avocatului Poporului; Consiliul pentru egalitate; culte religioase; organizații necomerciale	proiectul de modificare a cadrului normativ elaborat, după caz		
Obiectiv specific 11.2. Capacitățile organelor de forță în domeniul respectării și al protejării drepturilor la întruniri pașnice fortificate Indicator: Libertatea de întrunire pașnică, dimensiunea practică Sursa: Asociația obștească „Promo-Lex” Date de referință (2022): 5,1 (CSO Meter) Țintă: creștere 0,2 puncte									
11.2.1	Analiza oportunității modificării Legii nr. 26/2008 privind întrunirile în partea referitoare la reglementarea întrunirilor în mediul online	2026	54,6	Surse bugetare	Ministerul Justiției, Ministerul Afacerilor Interne	Parteneri de dezvoltare; Oficiul Avocatului Poporului; Asociația	Analiza efectuată și proiectul de modificare a cadrului normativ elaborat	**Ministerul Afacerilor Interne** **<u>În proces de realizare</u>** A fost elaborată versiunea inițială a proiectului de lege privind evenimentele publice, care urmează a fi definitivat și supus consultărilor cu subdiviziunile interesate ale	**<u>În proces de realizare</u>** **Ministerul Afacerilor Interne** Pe parcursul anului 2025, MAI a promovat proiectul de Lege cu privire la organizarea și desfășurarea unor evenimente publice, aprobată în Parlament la 12.12.2025 care reglementează și aspecte privind întrunirile, totodată urmează să fie

						obștească „Promo-Lex”; organizații necomerciale	, după caz	Ministerului Afacerilor Interne. La 05.12.2024, a fost organizată ședința de lucru de către DPDOSPCC a MAI, la care au participat 2 angajați ai Poliției de comun cu reprezentanții IGC și expertul român Radu Gavriș, în cadrul căreia a fost pus în discuție proiectul de lege prenotat, la care părțile participante și-au prezentat obiecțiile și propunerile. Ulterior, urmează să fie efectuate modificările de rigoare, cu planificarea unei alte ședințe pe acest subiect.	examinată oportunitatea reglementării întrunirilor online.
11.2.2	Desfășurarea instruirilor privind standardele în domeniul drepturilor omului pentru carabinieri și pentru angajații Ministerului Afacerilor Interne care asigură ordinea publică	2024-2027	2312,1 2024 – 560,3; 2025 – 568,7; 2026 – 591,6;	Surse externe	Ministerul Afacerilor Interne (Academia „Ștefan cel Mare”)	Parteneri de dezvoltare; Oficiul Avocatului Poporului; Asociația obștească „Promo-Lex”;	Numărul de instruiri desfășurate; numărul și rata de angajați instruiți	**Ministerul Afacerilor Interne** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** Pe parcursul anului 2024, în cadrul Academiei ”Ștefan cel Mare” au fost desfășurate 7 instruiri pe palierul formării profesionale inițiale, fiind instruiți 249 de funcționari publici cu statut special. În cadrul cursurilor de formare profesională inițială menționate, a fost studiată	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Academia „Ștefan cel Mare”** În perioada de raportare au fost organizate 31 de cursuri/module de formare, cu un numărul total de 1.092 de angajați care au beneficiat de instruire în anul 2025. Rata angajaților instruiți în domeniul drepturilor omului este de 80 % din cei planificați pentru anul 2025. **Oficul Avocatului Poporului 2025** Au fost realizate 2 activități de instruire pentru 81 beneficiari la

			2027 – 591, 6			organizații necomerciale		unitatea de curs/modulul ”*Standardele în domeniul drepturilor omului”*. Oficiul Avocatului Poporului La solicitarea Centrului de Instrucție al IGC, angajați ai Oficiului Avocatului Poporului au realizat 2 ateliere de instruire în domeniul drepturilor omului, prevenirea torturii pentru 29 angajați și instructori ai IGC.	tematica ”prevenirea torturii ți relelor tratamente în sistemul polițienesc și al carabinierilor”
Obiectiv general 12. Drepturi culturale asigurate Indicator: Rata de implementare a recomandărilor în anul 2023 ale Comitetului Consultativ pentru Convenția-cadru privind protecția minorităților naționale referitoare la art. 6 din Convenție (Responsabilitatea prezentării datelor: Ministerul Educației și Cercetării) Sursa: Comitetul Consultativ pentru Convenția-cadru privind protecția minorităților naționale Valoarea de referință (2023): 0% Țintă (2027): 100%								**MEC** În anul 2024, conform recomandărilor Comitetului Consultativ pentru Convenția-cadru privind protecția minorităților naționale, s-au realizat mai multe acțiuni semnificative: 1. A fost aprobat Conceptul de educație multilingvă aprobat prin ordinul MEC nr. 788 din 31 mai 2024. 2. Prin ordinul MEC nr. 133/2025 a fost constituit Grupul de lucru pentru elaborarea Planului de acțiuni privind implementarea educației	**MEC** În perioada de raportare menționăm: Constituirea Grupului de lucru pentru elaborarea Planului de acțiuni privind implementarea educației multilingve (ordinul MEC nr. 133/2025), care include reprezentanți ai Ministerului Educației și Cercetării al Republicii Moldova, reprezentanți ai organelor locale de specialitate din domeniul învățământului, în special din zonele dens populate de minoritățile etnice, membri ai părților interesate, experți și agenții naționale relevante. 3. S-a desfășurat atelierul de lucru cu tema "Promovarea educației multilingve ca instrument de management al diversității și integrării

	multilingve, care include reprezentanți ai Ministerului Educației și Cercetării al Republicii Moldova, reprezentanți ai organelor locale de specialitate din domeniul învățământului, în special din zonele dens populate de minoritățile etnice, membri ai părților interesate, experți și agenții naționale relevante. 3. S-a desfășurat atelierul de lucru cu tema "Promovarea educației multilingve ca instrument de management al diversității și integrării sociale în Republica Moldova", în data de 7 februarie 2025. Aceste inițiative reprezintă angajamentul ferm al Republicii Moldova în promovarea și respectarea drepturilor culturale, conform standardelor internaționale și recomandărilor comunității internaționale.	sociale în Republica Moldova", în data de 7 februarie 2025. Aceste inițiative reprezintă angajamentul ferm al Republicii Moldova în promovarea și respectarea drepturilor culturale, conform standardelor internaționale și recomandărilor comunității internaționale.
Obiectiv specific 12.1. Promovarea dialogului intercultural și a respectului reciproc Indicator: Rata de participare a grupurilor culturale la acțiunile organizate (Responsabilitatea prezentării datelor: Ministerul Culturii) Date de referință: 90% (2023) Țintă: 100% (2027)	94% (2024)	

12.1.1	Crearea platformei de valorificare a diferențelor culturale prin interacțiune și comunicare	2025-2027	30,0	Surse bugetare	Ministerul Culturii; Agenția Relații Interetnice	Agenții ale ONU; Oficiul Înaltului Comisar al OSCE pentru minorități ile naționale; organizați ii necomer ciale	Platfor ma creată; număru l de decizii /recoma ndărilor agreate cu repreze ntanții diferitor grupuri cultural e (etnice și religioa se); număru l de activități organiz ate și desfășu rate		**<u>Inițiată</u>** **ARI** La data de 29 iunie 2025, ARI a lansat Programul Național MOSAIC (Multietnicitatea și Organizarea Societală în Armonie și Interacțiuni Comunitare), sub sloganul „Moldova Poate!”. Acest program strategic are ca scop principal stimularea comunicării, cooperării și învățării reciproce între comunitățile românofone și cele ale minorităților etnice din Republica Moldova, oferind un cadru structurat pentru rezolvarea problemelor locale prin implicarea activă a cetățenilor. Programul MOSAIC propune crearea unor platforme de colaborare între comunitățile menționate, prin inițierea unor parteneriate locale care vizează soluționarea unor probleme concrete ale locuitorilor. Activitățile desfășurate în cadrul acestor parteneriate urmăresc: promovarea dialogului interetnic și a colaborării locale; valorificarea patrimoniului cultural al fiecărei comunități implicate; facilitarea cooperării între autorități publice, organizații neguvernamentale și cetățeni; consolidarea coeziunii sociale și a participării civice.

									Evenimentul inaugural a avut loc în satul Mereni, raionul Anenii Noi, marcând primul parteneriat intercomunitar între localitatea-gazdă Mereni și municipiul Ceadîr-Lunga din UTA Găgăuzia. Agenda evenimentului a integrat vizite ghidate la obiectivele istorice și culturale reprezentative, precum și ateliere tematice interactive intitulate „Ce putem face împreună?”, axate pe gătitul tradițional, meșteșugurile populare, educația multilingvă, jocurile intelectuale pentru tineri și economia locală. Aceste activități au fost completate de sesiuni de prezentări și discuții dedicate identificării unor soluții practice pentru colaborare intercomunitară și schimb de bune practici. Ca rezultat al acestor interacțiuni, au fost formulate propuneri concrete de colaborare între cele două comunități. Printre acestea se numără organizarea unui Festival al Tinerilor în Ceadîr-Lunga cu ocazia Zilei Internaționale a Tineretului (12 august), desfășurarea unor ateliere comune de meșteșuguri tradiționale și artizanat, precum și stabilirea unui parteneriat educațional între Grădinița „Andrieș” din Mereni și o instituție similară din Ceadîr-

									Lunga, prin implementarea proiectului online „Ursulețul călător”. În perspectiva implementării viitoare, Programul Național MOSAIC urmează să fie extins în alte localități din întreaga țară, contribuind substanțial la edificarea unei societăți mai unite, incluzive și prospere, în conformitate cu valorile democratice și standardele europene. Evenimentul a reunit comunitatea bulgară locală din Corten și comunitatea românofonă din Colibași (raionul Cahul), și a oferit un spațiu de dialog, colaborare și celebrare a diversității. Peste 50 de locuitori ai satului Colibași au avut ocazia de a explora viața cotidiană, tradițiile și patrimoniul cultural al comunității bulgare din Corten. Au fost vizitate instituții de învățământ și culturale, biserica locală și muzeul satului. De asemenea, au fost organizate ateliere practice dedicate gastronomiei, patrimoniului și educației, precum și discuții despre proiecte culturale comune. Evenimentul s-a încheiat cu o masă rotundă dedicată identificării de idei de colaborare și un spectacol artistic sub genericul „Cultura, care ne unește”.

12.1.2	Organizarea evenimentelor culturale la nivel național și regional care să faciliteze schimbul de experiență și de cunoaștere între comunitățile locale și cele ale minorităților naționale și ale migranților	2024-2027	200,0	Surse bugetare	Ministerul Culturii; Agenția Relații Interetnice; Ministerul Afacerilor Interne (Inspectoratul General pentru Migrație); Cancelaria de Stat (Biroul pentru Relații cu Diaspora)	Agenția ONU pentru Refugiați, Organizația Internațională pentru Migrațiune; organizații necomerciale	Numărul de evenimente organizate; numărul de participanți	**Ministerul Afacerilor Interne** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** IGM conlucrează cu diverse ONG, APL și parteneri de dezvoltare participând pro-activ la organizarea evenimentelor culturale la nivel național și regional, în scopul facilitării schimbul de experiență și de cunoaștere între comunitățile locale și cele ale minorităților naționale și ale migranților. Pe parcursul anului 2024 au fost desfășurate: 18 evenimente, la care au participat circa 4500 persoane. **Cancelaria de Stat** **<u>(Biroul relații cu diaspora)</u>** În conformitate cu HG 735/2016 anual se desfășoară Zilele Diasporei în vederea promovării și consolidării continue a relațiilor cu diaspora Republicii Moldova. În cadrul ediției 2024, a afost	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Ministerul Culturii** **Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”** - **Proiectul „ChildFund Regional Refugee Response in Moldova – Phase III”**, implementat în parteneriat cu WeWorld Moldova, cu sprijinul financiar al ChildFund Noua Zeelandă și Ministerului Afacerilor Externe din Noua Zeelandă, a inclus **98 de activități** educaționale și recreative, cu **813 participanți,** contribuind la facilitarea schimbului de experiență între copii refugiați ucraineni și copii din comunitățile locale. - **Ziua Internațională pentru Comemorarea Victimelor Holocaustului**, au fost organizate **20 de activități** (expoziții, lecții de istorie etc.), **cu 1103 participanți**, promovând memoria istorică și dialogul intercultural. **Biblioteca Națională a Republicii Moldova**

								organizat festivalul „Ne vedem acasă”, care a reunit peste 600 de reprezentanți ai diasporei. O altă activitate a fost Programul pentru copii din diasporă „Diasporă Origini Reveniri”, ediția a XII-a, la care au participat 100 de copii și tineri, 80 din diaspora și 20 din republica Moldova. În decembrie 2024 a fost pilotat Programul „Dor de Tradiții”, acesta a reunit 30 de copii și tineri din diasporă. **MC** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** Au fost organizate 2 evenimente culturale la nivel național în vederea facilitării schimbului de experiență și de cunoaștere între comunitățile locale și cele ale minorităților naționale și ale migranților: – Proiectul transfrontalier „Ucraina-Moldova: O abordare multisectorială pentru copii și adolescenți afectați de război”, implementat cu	- **Ziua Internațională de Comemorare a Victimelor Holocaustului** (27.01–02.02.2025), a fost organizată expoziția tematică *„Holocaust: mărturii din umbra morții – lecție de umanitate”*, **98 de vizitatori;** - **Ziua Amintirii Catastrofei și a Eroismului** (16–29.04.2025), a fost vernisată expoziția *„Umanismul fără hotare”*, dedicată diplomaților care au salvat evrei în timpul Holocaustului în parteneriat cu Muzeul de Istorie a Evreilor din RM, expoziția a înregistrat **154 de vizitatori**; - **Ziua Internațională a Familiei** (12–20.05.2025), a fost organizată expoziția *„Valorile Familiei Evreiești”* în colaborare cu Muzeul de Istorie a Evreilor din Republica Moldova. **- Expoziția de planșe *„Găgăuzia – 30 de ani de autonomie*** (22–31.05.2025), organizată de Fundația pentru Pace Martti Ahtisaari (CMI), în cadrul proiectului „Dialog privind Găgăuzia”, cu susținerea Suediei. Expoziția a prezentat 5 personalități marcante care au contribuit la

								susținerea organizației WEWORD Moldova – 36 activități și instruiri non-formale/200 de beneficiari; – Mitingul-requiem de comemorare a victimelor Holocaustului în vederea implementării HG nr. 980/2020 cu privire la aprobarea Planului de acțiuni pentru anii 2021-2024 privind promovarea memoriei Holocaustului și a culturii toleranței în vederea combaterii rasismului, antisemitismului, xenofobiei și altor forme de intoleranță. - În perioada 08.09.2024-10.09.2024, în contextul Festivalului European al Culturii Evreiești, Ministerul Culturii în colaborare cu Comunitatea Evreiască din Republica Moldova și partenerii de dezvoltare, au organizat Festivalul Național „Zilele Europene ale Culturii Evreiești" în Moldova. - În data de 14.09.2024, Teatrul Dramatic Rus de Stat „A.P. Cehov", a organizat în scuarul teatrului evenimentul dedicat comemorării genocidului	dezvoltarea istoriei, limbii și culturii găgăuze. **Teatrul "Alexie Mateevici"** **-Gala Premiilor Revistei TIMPUL din România pentru Curaj (24 .02.2025)**, în cadrul căreia au fost premiați scriitori din Republica Moldova, România și Ucraina. În cadrul evenimentului a fost prezentat un fragment din spectacolul *„Să le spunem pe nume"*, montat de Luminița Țâcu, bazat pe mărturii despre războiul din Ucraina. Totodată, au avut loc discuții privind importanța sprijinului acordat migranților. **Teatrul Național de Stat "Vasile Alecsandri" din mun. Bălți** **- Săptămâna Memoriei Holocaustului (ianuarie, 2025),** în parteneriat cu BMB „Eugeniu Coșeriu" și Filiala de Carte Românească s-a participat în cadrul Medalionului literar-artistic de lectură. Evenimentul a reunit 150 de participanți. – **Două spectacole ale Teatrului Muzical-Dramatic „Olga Kobyleanska" din Cernăuți,** prezentate pe scena TNSVAB în februarie 2025 – unul în limba

								romilor din timpul celui de-al Doilea Război Mondial, cu participarea Ansamblului de dansuri spaniole ,,Gloria Flamenco”. - Organizarea și pregătirea logistică de promovare și de prezență a Teatrului Național Dramatic Academic „Ivan Franko” din Kiev, Ucraina în cadrul Festivalului Internațional de Teatru Reuniunea Teatrelor Naționale Românești la Chișinău, desfășurat în perioada 10.09.2024 – 22.09.2024, ediția a IX-a, 2024 cu participarea a 380 spectatori (reprezentanții diasporei din Ucraina). - La 21.04.2024, ora 18:00, la Palatul Republicii s-a organizat și desfășurat Concertul Coral intitulat „Când inimile etniilor bat în unison, suntem un POPOR” susținut de Capela Corală Academică „Doina”, dirijor – Ilona Stepan, cu participarea a 63 artiști și 350 spectatori - La 27.05.2024, ora 19:30, la Palatul Republicii Concert de binefacere – „Rugă pentru	ucraineană, destinat refugiaților ucraineni, și unul în limba română. Evenimentul a fost susținut de Ministerul Culturii și Ministerul Afacerilor Externe al Republicii Moldova, precum și de Consulatul Ucrainei la Bălți. Actorii au fost găzduiți de TNSVAB, iar spectacolele au fost urmărite de **200 de spectatori.** – **Spectacolul documentar „Drama din Mariupol”, prezentat pe scena TNSVAB** la 13.03.2025, de către Teatrul Academic Dramatic „Mariupol” din Regiunea Donețk, în regia lui Olexandr Gavroș. Spectacolul, bazat pe mărturii ale supraviețuitorilor bombardamentului teatrului din 2022, a fost urmărit de **450 de spectatori.** La fel ca în cazul celorlalte spectacole, copiii refugiați din Ucraina au avut acces gratuit. – **Proiecția filmului documentar „20 de zile în Mariupol”** (laureat al premiului Oscar), urmată de un flash-mob organizat în fața TNSVAB, la care au participat **o familie refugiată din Ucraina și o familie din Bălți.** – **Expoziție de carte și port popular** (26.06.2025), organizată în incinta Muzeului TNSVAB, cu prilejul Zilei Naționale a Portului Popular, în

								Ucraina ” Capela Corală Academică "Doina", dirijor Ilona Stepan, Duetul de pianisti Anatolie Lapicus și Iurie Mahovici, Corul de copii "Alexei Stârcea", dirijor Viola Julea și soliștii Olesea Shevchenko/Ucraina, Tatiana Costiuc (soprano), Elena Demirdjean (soprano), Victoria Nichitcenko (soprano), Igor Znatokov (saxofon), Ucraina, Marian Stârcea, Narmin Melnik (soprano), Ucraina și Katalina Rusu (74 artiști 400 spectatori). – Organizarea și desfășurarea sărbătorii „Ziua babei” (21.01.2024) la MNEIN în parteneriat cu Ansamblul etnofolcloric bulgar ”Văglence”. Scopul evenimentului: promovarea tradițiilor etnografice a etniilor din RM; **ARI** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>**	colaborare cu Comunitatea Ucrainenilor din Moldova „Zapovit-Moștenire”, Muzeul de Istorie și Etnografie din Bălți și Casa de Cultură Polivalentă din Bălți - **Spectacolele „Puișorul de aur” (pentru copii) și „Kir Zuliaridi” (pentru maturi)**, prezentate în Stuttgart (15.02.2025) și Heidelberg (16.02.2025), în cadrul Zilei Culturii Naționale și al Forumul German-Român, cu ocazia celebrării a 25 de ani de activitate a Forumului. Evenimentele au inclus un dialog artistic cu membrii diasporei române, reunind **200 de participanți**. - **Schimb de experiență teatral-artistic, (16–21.03.2025)** la Școala de Artă Dramatică din Cagliari (Italia), în baza Contractului de parteneriat semnat pentru anul 2025 cu Teatrul Național „Vasile Alecsandri”. La activitate au participat tineri actori ai teatrului din Bălți și din București, care au interacționat cu studenți și profesori ai instituției italiene. **- Vizită a profesorilor Școlii de Artă din Cagliari** (16–17.05.2025), desfășurată în contextul **aniversării fondării TNSVAB**. Au fost organizate **master-class-uri pentru tinerii actori**, cu participarea activă a

								În anul 2024 la solicitările liderilor organizațiilor etnoculturale ARI a susținut și conlucrat în calitate de partener cu **19 organizații,** oferindu-le susținere financiară în sumă de 104 647 mii lei. O serie de evenimente/activități socio-culturale (**61 de activități**) desfășurate de către și pentru organizațiile etnoculturale în incinta Casei Naționalităților (centrul cultural și de documentare a organizațiilor etno-culturale din cadrul ARI), au reunit un număr estimat de **15000 de participanți**.. În cadrul Programului Național CRIn au fost desfășurate 32 de evenimente cultural-artistice în localitățile țării populate de minorități naționale (11 raioane); Cu sprijinul ARI au fost organizate 19 acțiuni cultural-artistice, preponderent la Chișinău, dar și în raioane; În incinta Casei Naționalităților au avut loc	abiturienților pasionați de teatru din instituțiile municipale de învățământ și cultură, interesați să-și continue studiile la viitoarea Facultate de actorie a Universității de Stat din Bălți. Oaspeții au asistat și la premiera spectacolului „Tartuffe” de Molière, care a încheiat stagiunea teatrală 2024–2025. **Teatrul Republican de Păpuși „Licurici”** − **Activități dedicate copiilor refugiați din Ucraina și copiilor din diverse categorii sociale (137 de activități)**, cu un total de **13.888 de copii participanți veniți** din mai multe centre și organizații, printre care: Serviciul Social „Asistență personală” (2.300), Asociația Nevăzătorilor din Moldova (90), Uniunea Cernobîl din Moldova (180), Centrul de plasament și reabilitare pentru copii de vârstă fragedă (216), Centrul Social Regional „Renașterea” (450), „AVE COPIII” (1.440), Centrul „Ghiocel” (180), Fundația „Casa Providenței” (558), „Băștinașii Budești” (972). Participarea a reflectat o diversitate etnică: băștinași (5.200), ruși (3.400),

								105 de evenimente organizate de către asociațiile etnoculturale în parteneriat cu Agenția Relații Interetnice, care au reunit un număr estimat la 3000 de participanți. Total: Nr. de evenimente organizate – 156 Nr. de participanți – cca 73 000 persoane	ucraineni (3.668), găgăuzi (900), bulgari (450), romi (270). **Casa Muzeu „A.S.Pușkin”** – **Masă rotundă dedicată Zilei Internaționale de Comemorare a Holocaustului** (28.01.2025), organizată cu ocazia marcării a 80 de ani de la eliberarea lagărului de la Auschwitz-Birkenau, Polonia, cu scopul promovării memoriei Holocaustului și a culturii toleranței, în opoziție cu rasismul, antisemitismul, xenofobia și alte forme de intoleranță. **La eveniment au participat reprezentanți ai Agenției pentru Relații Interetnice, ai minorităților etnice, precum și 15 angajați ai muzeului.** – **Expoziția „Cărți rare, gravuri și litografii franceze din sec. XVIII–XIX din patrimoniul Casei-Muzeu A. S. Pușkin”** (20.03–31.12.2025), vernisată cu prilejul Zilei Internaționale a Francofoniei, valorificând patrimoniul francez din colecțiile muzeale. – **Masă rotundă „Traducerile în limba romani a operelor lui A. S. Pușkin** (01.04.2025), dedicată Zilei Internaționale a Romilor, cu participarea liderilor comunității rome și a traducătorului Iuri Ivanenko

									(Ucraina), **în prezența a 7 participanți**. **Muzeul Național de Istorie a Moldovei** –**Expoziția „Voci nemaiauzite”** (14–27.02.2025), vernisată, în parteneriat cu Asociația Obștească ELPIS. Evenimentul a adus în atenția publicului realitățile trăite de persoanele cu dizabilități și refugiații din Republica Moldova. - **Expoziția „Educație pe timp de ocupație”** (24.02.2025 – 10.03.2025), desfășurată în parteneriat cu Amnesty International Moldova, a marcat trei ani de la declanșarea invaziei ruse în Ucraina și a ilustrat impactul războiului asupra sistemului educațional ucrainean. –**Expoziția de fotografie „Fenomenul Rezistenței”** (28.02.–28.03.2025), organizată în colaborare cu Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova și Congresul Național al Ucrainenilor din Moldova –**Expoziția „Ucraina: Arta necuceritelor / Україна: Мистецтво Нескорених”** (2–18.04.2025), desfășurată la MNIM în parteneriat cu Ambasada Ucrainei în Republica Moldova, Asociația „Ptashka”, Centrul Internațional de

									Impact și Institutul Internațional de Diplomație Populară Feminină, ilustrând identitatea și reziliența femeilor ucrainene. –**Expoziția „Ziua Internațională a Conviețuirii în Pace”** (16.05.2025 – 07.062025), organizată în colaborare cu HEKS/EPER Zurich – Sucursala Chișinău. Publicul a fost invitat la o reflecție vizuală asupra solidarității, respectului și coeziunii sociale. –**Expoziția „Belgica: o expediție de poveste”** (17–31.05.2025), realizată în parteneriat cu Institutul Cultural Polonez din București. Expoziția a marcat aniversarea a 125 de ani de la întoarcerea celebrei expediții Belgica din Antarctica**.** –**Expoziția „Armonia frumuseții. Eleganța atemporală a covoarelor azere”** (18 mai – 31.07.2025), vernisată la MNIM, în parteneriat cu Azərxalça (Azerkhalcha) și Ambasada Republicii Azerbaidjan în Republica Moldova. Expoziția a prezentat patrimoniul textil al Azerbaidjanului –**Evenimentul „Reportaje de pe linia frontului”** (22.02.2025), desfășurat în parteneriat cu Asociația „Arena Civică” –**Evenimentul „Ring the Bell – Sună Clopoțelul pentru TOATE Femeile și Fetele” (**11.03. 2025), desfășurat în cadrul inițiativei globale în parteneriat

									cu UN Women, Bursa de Valori a Moldovei și International Finance Corporation (IFC). Evenimentul a marcat angajamentul pentru egalitatea de gen în context economic și social. –**13 lecții tematice** („Umanitate fără frontiere”, „Mărturii din infernul Holocaustului”, „Statutul femeii în istorie”, „Moldova secolului XX”, „Foametea din anii 1946–1947 în RSS Moldovenească: propagandă și cenzură”). Activitățile au avut scop educativ, promovând valorile memoriei, demnității umane și reflecției istorice. La evenimentele enumerate **au participat 1450 persoane.** **Muzeul Național al Literaturii Române** – **Programul Național de Promovare a Lecturii „Cartea deschisă”,** implementat în parteneriat cu Ministerul Culturii și Ministerul Educației și Cercetării, sub egida Președinției Republicii Moldova. Au fost organizate 10 evenimente în localități din raioanele Ungheni, Edineț, Ștefan Vodă, Dubăsari, Bălți, Glodeni, Criuleni, Briceni, Florești și Cahul, cu participarea scriitorilor și donații de carte.

									– **Ciclul de evenimente „Lecturi interbelice”,** promovează opera scriitorilor din perioada interbelică, contribuind la valorificarea patrimoniului literar național și consolidarea memoriei colective. – **Programul „Muzeu educațional și creativ”,** continuat de AO Institutul pentru Inițiative Culturale și Educaționale, în parteneriat cu MNLR și cu sprijinul Ministerului Culturii – **Evenimente de comemorare a Foametei din 1946–1947 (2025),** organizate în parteneriat cu Ministerul Culturii, în localitățile Donici (r. Orhei), Pererita (r. Briceni) și Ocnița (r. Ocnița). Activitățile au inclus lecturi publice, mărturii orale și discuții cu istorici și scriitori. **IP Teatrul Dramatic de Sat pentru Tineret ”S ULIȚÎ ROZ IURIE HARMELIN** – **Acces online la spectacole dedicate Zilei Internaționale de Comemorare a Victimelor Holocaustului**, (27.01.2025), pe platforma *Online.teatr.md*. Publicul a avut acces gratuit la spectacolele „HAPPY END” și „Warsawskii

									Nabat”, în contextul Săptămânii Memoriei Holocaustului. – **Festivalul-laborator internațional de teatru pentru copii „Rampa”**, (03–09.03.2025), organizat de Liceul cu Profil Arte „Iurie Harmelin”, în parteneriat cu Teatrul Național de Stat „Satiricus I.L. Caragiale”. Sub genericul „Arta copiilor – pentru copii”, au fost prezentate două spectacole dedicate publicului tânăr. – **Festivalul Internațional al Teatrelor de Cameră și Spectacolelor de Forme Mici „Moldfest”**, ediția a XIII-a, (23–29.06.2025), organizat de Teatrul Național „Satiricus I.L. Caragiale”. Au participat colective teatrale și personalități marcante din Republica Moldova, România, SUA, Israel, Germania, Turcia, UTA Găgăuzia, Cipru, Kosovo, Macedonia, Azerbaidjan, Kârgâzstan și Kazahstan. **Muzeul Național al Literaturii** Române a organizat 60 de evenimente culturale la nivel național și regional, orientate spre promovarea drepturilor culturale, a diversității culturale și a dialogului intercultural. Evenimentele au avut un caracter deschis și inclusiv, fiind accesibile unui public divers,

									inclusiv copiilor, tinerilor și persoanelor din grupuri vulnerabile. **Biroul relații cu diaspora** În cadrul Zilelor Diasporei, ediția 2025 au fost organizate următoarele evenimente: Congresul Diasporei, ediția a XI-a, la care au fost prezenți peste 700 de participanți, reprezentanți ai diasporei; Programul pentru copii din diasporă „Diasporă Origini Reveniri", ediția a XIII-a. Pentru prima dată programul s-a desfășurat în două serii, a câte 10 zile. La Program au participat 200 de copii - 160 din diasporă și 40 din Republica Moldova; Totodată au fost organizate 5 drumeții cu participarea a 100 de reprezentați din diasporă, precum și un turneu de minifotbal „Cupa Diasporei" la care au participat peste 100 de jucători din 8 țări, dar și din Republica Moldova. Un alt eveniment a a fost dedicat asociațiilor din diasporă, în cadrul căruia au fost consolidate capacitățile organizaționale, pentru 30 de reprezentanți ai asociațiilor din diasporă. Programul „Dor de Tradiții", în cadrul căruia au fost familiarizați cu tradițiile de iarnă 40 de copii și tineri din diaspora. În perioada sărbătorilor Pascale a fost organizată o

									ședătoare online care a întrunit 30 de reprezentanți din 10 asociații și centre educaționale din diasporă. În perioada 09.05.2025-18.05.2025 a fost organizat turneul cultural „Moldova-familia noastră”, fiind organizate spectacole muzicale cu participarea artiștilor din cadrul orchestrei Moldovan National Youth Orchestra, în 4 țări europene, la care au participat 4000 de cetățeni moldoveni, stabiliți în țările respective. Prin intermediul Programului de susținere a activităților culturale și educaționale în diasporă, au fost susținute 34 de proiecte culturale în diasporă. Beneficiari ai acestora au fost circa 22 000 de cetățeni stabiliți peste hotarele țării. **Ministerul Afacerilor Interne** **Inspectoratul General pentru Migrație** Pe parcursul anului 2025, angajații Inspectoratului General pentru Migrație, inclusiv angajații Centrelor de integrare pentru străini Nord, Centru și Sud au participat în cadrul a **27** evenimente culturale cu divers generic la nivel național și regional, în parteneriat cu administrația publică centrală, locală și ONG-uri,

									preponderent în mun. Chișinău, Bălți, Cahul, dar și alte localități. În cadrul evenimentelor au participat străini, cetățeni ai Republicii Moldova și cetățeni de diferite etnii. În total, au participat circa 6100 persoane, dintre care aproximativ 1144 străini. La aceste evenimente activ au participat și tineri de diferite etnii. În cadrul activităților desfășurate s-au promovat aspecte de integrare în societate, schimbul de experiență, diversitatea culturală, prevenirea discriminării, eliminarea stereotipurilor din partea societății gazdă, informarea despre drepturile și obligațiile pe teritoriul Republicii Moldova, respectarea ordinii publice, etc.
12.1.3	Implementarea unor programe educaționale în școli și în comunități pentru a sensibiliza diversitatea etnică, lingvistică, religioasă și culturală privind promovarea respectului reciproc și a bunei vecinătăți	2025-2027	20,0	Surse bugetare	Ministerul Educației și Cercetării; Ministerul Culturii; Agenția Relații Interetnice; Ministerul Afacerilor Interne	Agenția ONU pentru Refugiați; Organizația Internațională pentru Migrație; Oficiul Avocatului	Numărul de programe educaționale implementate; numărul de materiale de suport/informative	**Ministerul Afacerilor Interne** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** Programe educaționale implementate - 1; Materiale de suport/informative elaborate și diseminate în școli - 8; Școli vizitate – 98: Cadre didactice instruite - 159; Copii instruiți – 4082. **Agenția Relații Interetnice**	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Ministerul Educației și Cercetării** Numărul de programe educaționale implementate - 3 numărul de materiale de suport/informative elaborate și diseminate în școli - 700 numărul de școli vizitate- 12 numărul de cadre didactice instruite- 150 numărul de copii instruiți - 367. **Ministerul Afacerilor Interne**

						Poporului; Consiliul pentru egalitate; organizații necomerciale	elaborate și diseminate în școli; numărul de școli vizitate; numărul de cadre didactice instruite; numărul de copii instruiți	În scopul asigurării obiectivului statului de promovare a limbii române de către grupurile etnice din Republica Moldova, în septembrie 2024 cu susținerea ARI în UTA Găgăuzia (s. Congaz, s. Chirsova) pentru circa **1000 de copii** au fost prezentate spectacole dramatice în limbă română, de către I.P. Teatrul Tinerelor Talente "Oratorul". Proiectul a fost apreciat înalt de către comunitatea locală, menționând importanța evenimentului în procesul de studiere și promovare a limbii române pentru etnicii găgăuzi.	**Inspectoratul General al Poliției** Pe parcursul anului 2025, au fost organizate 178 ședințe cu tineretul/directorii instituțiilor de învățământ. În urma acestora, au fost elaborate și distribuite în școli, materiale de suport/informative – Prezentare PowerPoint; – 1 pliant informativ; – 200 materiale informative distribuite. În total 1117 cadre didactice și 4748 copii au fost instruiți și informați în cadrul activităților desfășurate. **Ministerul Culturii** **Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă"** - Programul „Povești pentru diversitate" – 11 activități, **341 participanți.** - Activități dedicate Zilei Internaționale a Romilor – 6 activități, **137 participanți.** **Teatrul „Alexie Mateevici"** **– Proiectul „E TIMPUL pentru Carte"**, în care Teatrul

									„Alexie Mateevici” a fost partener, alături de Revista TIMPUL din România. Actorii teatrului au organizat ateliere de teatru în **24 de licee** din Republica Moldova (Nord, Centru, Sud, Transnistria, Găgăuzia), promovând diversitatea etnică și lingvistică și încurajând respectul reciproc **Muzeul Național al Literaturii Române a** asigurat implementarea a 4 programe educaționale: 1.Proiectul „Cultură, Comunicare, Informare”, finanțat de Ministerul Culturii prin intermediul Programului „Acces la cultură”, conform OMC 266/2025. Proiectul conține două direcții: 1.1. Cursuri de formare profesională „Informare și comunicare în era dezinformării”, la care au participat 200 de angajați din domeniul culturii în 8 localități din RM. 1.2. Întâlniri ale scriitorilor cu cititorii. Au avut loc 9 evenimente în localitățile Drochia, Strășeni, or. Comrat, s. Avdarma, r. Comrat, Rezina, Hâncești, Criuleni, la care au participat 14 scriitori și peste 300 elevi și adulți. Evenimentele au fost organizate în parteneriat cu muzeele, bibliotecile și școlile din localități și au fost destinate elevilor. Peste 400 de volume editate în anii 2024-2025 au

									fost donate din partea MNLR școlilor, muzeelor, bibliotecilor partenere. 2. Proiectul „Scriitori fără frontieră”, implementat în parteneriat cu Institutul pentru Inițiative Culturale și Educaționale și finanțat de Ministerul Culturii. Au avut loc 4 întâlniri cu scriitori din România: Vasile Iftime, Ioan Milică, Ala Sainenco, Lucia Țurcanu. 3. Programul „Muzeu Educațional și Creativ”: au fost organizate 9 ateliere destinate elevilor din instituțiile de învățământ partenere, având ca scop valorificarea patrimoniului literar și artistic național. Prin aceste activități, participanții au avut oportunitatea să descopere creații literare reprezentative, să se implice în exerciții de lectură, interpretare și creație artistică, contribuind la dezvoltarea sensibilității culturale, a creativității și a respectului față de valorile identitare. **ARI** În contextul initiativei legislative privind declararea anului 2025 drept anul consacrat celebrării operei si personalității lui Mihai Eminescu, Agentia Relatii Interetnice a lansat, în perioada 1-15 iunie 2025, Concursul online dedicat operei marelui poet,

									adresat comunităților etnice din Republica Moldova. La concurs au participat 32 de persoane din diverse raioane ale tarii, care au recitat fragmente din creatia lui Mihai Eminescu fie în limba română, fie în una dintre limbile minorităților nationale. De remarcat este participarea exemplară a reprezentantilor municipiului Soroca, Comrat şi raionul Taraclia. Concursul s-a încheiat printr-un eveniment de premiere, unde toti participantii au primit diplome de participare si premii simbolice din partea Agentiei. Totodată, se continuă implementarea Programului Național CRIn, coordonat de ARI în parteneriat cu Guvernul, autoritățile publice locale și organizațiile etnoculturale. CRIn are ca scop promovarea principiului „Unitate în diversitate” – deviza oficială a Uniunii Europene – precum și pregătirea societății moldovenești pentru o integrare europeană inclusivă. În cadrul Programului pe parcursul perioadei de raportare au fost susținute următoarele evenimente: • cea de-a XVI-a ediție a evenimentului cultural și educațional "Va fi fecior și va fi

									Mamă, și vor fi oameni pe Pământ" (А буде син і буде Мати і будуть люди на Землі), consacrat memoriei marelui Cobzar al poporului ucrainean, Taras Șevcenko, cu ocazia aniversării a 211 ani de la nașterea sa; • Sărbătoarea „Ziua Maternității”, organizată de Centrul Cultural armean „Armenia”; • Sărbătorea națională găgăuză „HEDERLEZ YORTUSU”; • cea de-a 24-a ediție a Festivalului Sânzienelor; • Sărbătoarea KUPALLE, organizată de Comunitatea belorusă din Republica Moldova; În contextul Săptămânii Memoriei Victimelor Holocaustului (27 ianuarie — 2 februarie 2025), ARI a organizat: • Zilele uşilor deschise la Centrul-muzeu „Memoria Holocaustului şi Toleranta interetnică cu prezentarea lectiilor privind Holocaustul evreilor din Republica Moldova (27 ianuarie — 2 februarie); • expozitia de fotografii „Rabinii Europei în timpul Holocaustului”. Materialele expuse au reflectat istoriile a 12 lideri religiosi si spirituali ai comunitatilor evreieşti din Republica Moldova,

									România, Lituania, Polonia, Ucraina (27 — 31 ianuarie); • Conferința națională dedicată Zilei Internationale de Comemorare a Victimelor Holocaustului (31 ianuarie 2025) organizată în colaborare cu Asociaţia Etnografică a Romilor si Uniunea Tinerilor Romi din Republica Moldova „Tarna Rom". Evenimentul a reunit profesori, poeti, istorici si supravietuitori ai Holocaustului, aducând în prim-plan tragicele evenimente din timpul celui de-al Doilea Război Mondial și impactul acestora asupra comunitatilor evreiesti și rome; • acţiuni educaționale dedicate istoriei, sensibilizării publicului asupra fenomenului Holocaustului în institutiile de învăţământ din tard, în parteneriat cu A.O. „Agudat Israel din Moldova" si Muzeul de Istorie a Evreilor; • ateliere de discutii pe tema Holocaustului la Universitatea de Stat Comrat (29 ianuarie). Programul a generat un interes considerabil în rândul participantilor, subliniind rolul esential al unor asemenea initiative în educarea noilor generatii privind lectiile istoriei. În contextul Zilei Internaționale a Romilor, ARI a organizat Săptămâna

									culturii romilor, desfășurată în perioada 2 — 9 aprilie 2025, ce a inclus un șir de activități culturale și educative dedicate promovării diversității și incluziunii sociale, în circa 11 localități din țară. De asemenea, a fost organizat Forumul internațional „Cooperarea europeană pentru incluziunea romilor: de la politici la acțiune” (02 - 03 aprilie 2025), realizat în parteneriat cu Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Culturii, Coaliția Vocea Romilor (CVR), cu sprijinul organizațiilor internaționale: Organizația Internațională pentru Migrație (OIM) din Republica Moldova, Biroul de Cooperare al Elveției în Moldova, Agenția ONU pentru Refugiați (UNHCR), Oficiul ONU pentru Drepturile Omului, UN Women Moldova, Organizația umanitară Intersos Moldova și alții. La Forum au participat peste 400 de participanți: lideri romi din țară și de peste hotare, experți naționali și internaționali, oficiali guvernamentali, reprezentanți ai organizațiilor internaționale și ai misiunilor diplomatice. Evenimentul a avut drept scop consolidarea cooperării regionale,

									prin îmbunătățirea dialogului și colaborării între state, instituții și organizații pentru promovarea incluziunii romilor. **Ministerul Afacerilor Interne** **Inspectoratul General al Poliției** A fost semnat Ordinul comun al Ministerului Educației și Cercetării nr. 1516 din 25.08.2025 și al Ministerului Afacerilor Interne nr. 473 din 29.08.2025, referitor la aprobarea Planului comun de acțiuni privind asigurarea securității elevilor în instituțiile de învățământ și prevenirea violenței între elevi. Totodată, la 29.08.2025 a fost semnat Ordinul șefului IGP nr. 413 cu privire la aprobarea Planului de acțiuni privind prevenirea riscurilor și siguranței copiilor pentru anul de studii 2025-2026. Operațional a fost realizat: 1)Programe educaționale implementate - 2; 2)Materiale de suport/informative elaborate și diseminate în școli – 1 prezentare PowerPoint, 1 pliant informativ elaborat și diseminat în 200 exemplare; 3)Școli vizitate – 1169: 4)Cadre didactice instruite - 1137; 5)Copii instruiți – 4808.

Obiectiv specific 12.2. Patrimoniul arhitectural-istoric protejat, conservat și restaurat Indicator: Ponderea cheltuielilor pentru conservarea și protejarea patrimoniului cultural în totalul cheltuielilor bugetului public național (Responsabilitatea prezentării datelor: Ministerul Culturii) Date de referință: 0,2% (2023) Țintă: 0,6% (2027)								0,2% (2024)	
12.2.1	Restaurarea, conservarea și promovarea monumentelor istorice, inclusiv ale minorităților naționale, în vederea creării și dezvoltării destinațiilor turistice	2024-2027	39800,0 5800,0 (2024); 14000,0 (2025); 20000,0 (2026)	Surse bugetare	Ministerul Culturii	Parteneri de dezvoltare; organizații necomerciale	Numărul de monumente conservate/restaurate, inclusiv ale minorităților naționale	**Ministerul Culturii** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** A fost demarat procesul de consolidare, restaurare și conservare a ruinelor Capelei funerare „19th century Beit Kadishim” situate pe teritoriul monumentului de istorie/artă „Cimitir cu complex de monumente” din str. Milano, nr. 1, mun. Chișinău, monument de categorie națională înscris cu nr. 189 în Registrul Monumentelor din RM. La ședința ordinară din 14.06.2024 al Consiliului Național al Monumentelor Istorice de pe lângă MC a fost avizat Caietul de sarcini al proiectului, Aviz cod CS09/13-14.06.2024 (avizat).	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Ministerul Culturii** **Muzeul Național al Literaturii Române** – **Reconstrucția Blocului A al MNLR** (în desfășurare), realizată cu sprijinul partenerilor de dezvoltare. Inițiativa vizează inaugurarea primei reședințe creative muzeale din Republica Moldova, destinată găzduirii artiștilor, scriitorilor și creatorilor, precum și organizării de evenimente culturale (ateliere, seri de lectură, festivaluri). – **Amenajarea bibliotecii științifice a MNLR** (în desfășurare), în urma finalizării procedurii de licitație publică. Biblioteca va oferi acces la fondurile muzeale, inclusiv în limbile minorităților naționale.

								În decembrie 2024 fost desfășurată licitația de achiziționare a serviciilor de elaborare a studiului de referință (Memoriul) Istorico-arhitectural Științific, Expertizei Tehnice și a Documentației de Proiect și Deviz privind "Consolidarea, Restaurarea și Conservarea ruinelor Capellei Funerare " 19th century Beit Kadishim" situată pe teritoriul monumentului de istorie/artă - Cimitir cu complexul de monumente din str. Milano 1, mun. Chișinău, monument de categorie națională înscris cu nr.189 în Registrul monumentelor din Republica Moldova.	
12.2.2	Susținerea inițiativelor parvenite din partea comunităților locale privind reabilitarea patrimoniului cultural	2024 - 2027	20510,0 2024 – 5000,0; 2025 –	Surse bugetare Surse bugetare/ Surse externe	Ministerul Culturii; Ministerul Infrastructurii Dezvoltării Regionale	Guvernul României; USAID; Parteneri de dezvoltare;	Mecanismul de cooperare și de asistență financiară între APL și APC	**Ministerul Culturii** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** Inițiativa comunității evreiești de a reabilita Capela funerară „19th century Beit Kadishim" a fost susținută de MC Prin ordinul ministrului culturii	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Ministerul Culturii** **Muzeul Național de Istorie a Moldovei** Proiectul de restaurare și consolidare a edificiului Muzeului Victimelor

			60000,0; 2026 – 60000,0; 2027 – 80000,0			organizații necomerciale; Autorități ale administrației publice locale (nivelul 1 și nivelul 2)	creat și aprobat; asistență financiară acordată pentru restaurarea/reabilitarea a cel puțin 6 obiecte de patrimoniu cultural	nr. 198/2024 a fost instituit grupul de lucru privind implementarea proiectului de salvgardare a Sălii Funerare din Cimitirul Evreiesc, în scopul gestionării realizării eficiente a proiectului de salvgardare a Sălii Funerare din cadrul Cimitirului Evreiesc în conformitate cu standardele relevante de conservare a patrimoniului cultural construit **MIDR** **Realizată pentru perioada de raportare** Pe parcursul anului 2024 au fost implementate: - 28 de proiecte de dezvoltare locală privind reabilitarea patrimoniului cultural, în 30 localități, beneficiari direcți fiind 119187 de locuitori dintre care 3402 membrii ai colectivelor artistice; - 1 proiect de dezvoltare regională: „*Consolidarea, conservarea și dezvoltarea infrastructurii turistice din cadrul Rezervației Cultural – Naturale Orheiul Vechi*”.	Deportărilor și Represiunilor Politice (blocul B al Muzeului Național de Istorie a Moldovei), situat în mun. Chișinău, str. Mitropolitul Gavriil Bănulescu-Bodoni, 16, reprezintă o inițiativă esențială în contextul reabilitării patrimoniului cultural cu valoare memorială. Contractul de antrepriză a expirat la data de 31.12.2024, cu o finanțare totală planificată de 150 800,0 mii lei, din care 18 783,4 mii lei au fost valorificați până la sfârșitul anului 2024. Pentru anul 2025 au fost alocați 500,0 mii lei din bugetul de stat. Până în prezent, toate cheltuielile au fost acoperite din surse bugetare. La expirarea contractului, lucrările au fost suspendate. Pentru reluarea acestora, este necesară actualizarea documentației de deviz, verificarea tehnico-economică a acesteia și inițierea unei noi proceduri de achiziții publice pentru executarea restului de lucrări. Pe parcursul intervențiilor, s-a constatat un grad de avariere de aproximativ 80% al monumentului, ceea ce impune măsuri suplimentare de resistematizare a spațiilor și reorganizare a compartimentelor interioare, în concordanță cu noile cerințe de stabilitate structurală, accesibilitate și funcționalitate.

									MIDR **Realizată pentru perioada de raportare** Pe parcursul anului 2025, au fost implementate 32 de proiecte de dezvoltare locală aferente Măsurii 2.4. Restaurarea/reabilitarea/ reconstituirea/conservarea monumentelor/structurilor istorice specifice pentru arhitectura rurală tradițională într-o anumită zonă, destinate unor scopuri publice, inclusiv a monumentelor de for public, în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 152/2022 cu privire la aprobarea Regulamentului privind gestionarea mijloacelor financiare ale Fondului național pentru dezvoltare regională și locală. Proiectele de dezvoltare locală au fost realizate în 32 de localități ale Republicii Moldova beneficiari fiind 58704 de locuitori, dintre care 1231 membri ai ansamblurilor artistice.
12.2.3	Crearea și consolidarea unui sistem de educație privind patrimoniul cultural, inclusiv al minorităților naționale, formarea,	2024	3000 ,0 (Legea bugetului de stat pentr	Surse bugetare	Ministerul Culturii; Ministerul Educației și Cercetării	Parteneri de dezvoltare; Oficiul Avocatului Poporului;	Numărul de programe de formare, de cercetare și de inovare	**Ministerul Culturii** **<u>În proces de realizare</u>** Au fost expediate solicitări de desemnare a persoanei/persoanelor în Grupul de Lucru responsabil de dezvoltarea cadrului curricular în domeniul	**<u>Nerealizată</u>**

	cercetarea și inovarea acestuia		u anul 2024 nr. 418/ 2023)			Consiliul pentru egalitate; organizații necomerciale	pentru învățământul general, profesional tehnic și superior elaborate și aprobate	patrimoniului cultural imobil către: Facultatea Urbanism și Arhitectură, Facultatea Construcții, Geodezie și Cadastru, UTM, Instituția Publică Centrul de Excelență în Construcții, Școala Profesională nr.4, Școala Profesională nr.7, Școala Profesională din Ceadîr-Lunga, UTA Găgăuzia (scrisoarea nr. 04/2-09/1969 din 20.06.2024) și către Ministerul Educației și Cercetării (scrisoarea nr. 04/2-09/1970 din 20.06.2024). Conform PNA aprobat urmează să fie elaborate programe educaționale în domeniul patrimoniului cultural.	
Obiectiv specific 12.3. Creșterea sprijinului financiar pentru activitățile realizate de comun cu reprezentanții organizațiilor necomerciale, minorităților naționale Indicator: Rata de implementare a activităților culturale destinate minorităților naționale (Responsabilitatea prezentării datelor: Ministerul Culturii) Date de referință: 50% (2023) Țintă: 80% (2027)								60% (2024)	

12.3.1	Elaborarea unui Program de susținere și de promovare a formelor de expresie culturală a minorităților naționale, inclusiv măsuri de creștere a accesului la produse și servicii culturale	2024	350,0	Surse bugetare	Ministerul Culturii; Ministerul Educației și Cercetării; Agenția Relații Interetnice	Parteneri de dezvoltare; organizații necomerciale	Programul elaborat și aprobat	**Ministerul Culturii;** **<u>Realizată</u>** În luna ianuarie 2024 a fost elaborat și aprobat Regulamentul cu privire la mecanismul de finanțare nerambursabilă a proiectelor culturale implementate de organizațiile necomerciale, (Ordinul ministrului culturii nr. 13/2024). Programul proiectelor culturale are ca scop susținerea și promovarea formelor de expresie culturală ale minorităților naționale, inclusiv măsuri de creștere a accesului la produse și servicii culturale. Din numărul de 84 proiecte culturale anuale și multianuale declarate câștigătoare, 26 proiecte culturale, de la aria tematică educație prin cultură, diplomație culturală și rezidențe de creație vor avea ca grup țintă (beneficiari) acțiuni și activități de susținere și de promovare a formelor de expresie culturală ale minorităților naționale, inclusiv măsuri de	

								creștere a accesului la produse și servicii culturale. A fost semnat un Acord/Contract privind oferirea surselor financiare pentru restaurarea Bisericii din lemn „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” din satul Vorniceni de către MC, Fundația pentru Dezvoltare și Susținerea Inițiativelor Sociale „ALT” și raionul Strășeni Urmare examinării rapoartelor narative și financiare ale celor 26 organizații necomerciale, au fost estimați un număr de cca 3400 reprezentanți a minorităților naționale, în calitate de beneficiari a produselor și serviciilor culturale.	
12.3.2	Implementarea Programului de susținere și de promovare a formelor de expresie culturală a minorităților naționale	2025-2027	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Ministerul Culturii; Agenția Relații Interetnice	Parteneri de dezvoltare; organizații necomerciale	Ponderea activităților culturale implementate, destinate	**MC** **<u>În proces de realizare</u>** La 10.01.2025, Ministerul Culturii a lansat apelul https://mc.gov.md/ro/content/proiecte-culturale-2025 privind Concursul pentru finanţarea din bugetul de stat a proiectelor culturale ale organizațiilor necomerciale	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Ministerul Culturii** – **Concursul pentru finanțarea proiectelor culturale ale organizațiilor necomerciale**, lansat de Ministerul Culturii la **10 ianuarie 2025**, conform Ordinului nr. 13/2024. Au fost recepționate **196 de proiecte**

							minorităților naționale	pentru anul 2025, respectiv prin ariile tematice educație prin cultură, diplomație culturală și rezidențe de creație, parte a concursului menționat supra, se va asigura implementarea Programului de susținere și de promovare a formelor de expresie culturală a minorităților naționale. **ARI** În scopul creării condiţiilor adecvate pentru desfăşurarea activităţilor culturale promovate de asociaţiile obşteşti şi integrarea acestora în procesul de promovare a dialogului intercultural în Republica Moldova, ARI oferă organizațiilor etnoculturale sprijin statutar prin finanţarea proiectelor menite să consolideze relațiile interetnice în Republica Moldova. Acordarea suportului financiar asociațiilor etnoculturale pentru desfășurarea evenimentelor național-culturale reprezintă o formă	din partea a **162 de organizații** (145 asociații obștești, 8 uniuni de creație, 8 fundații și 1 instituție privată). Din cele **77 de proiecte câștigătoare**, **33** vizează susținerea și promovarea expresiilor culturale ale minorităților naționale, prin acțiuni în domeniul educației culturale, diplomației culturale și rezidențelor de creație, precum și creșterea accesului la produse și servicii culturale. (https://mc.gov.md/ro/content/peste-14-milioane-lei-pentru-cultura-ministerul-culturii-va-finanta-77-de-proiecte) – Ordinul Ministrului Culturii nr. 95 din 10.04.2025 *cu privire la aprobarea listei domeniilor prioritare de subvenționare în cadrul Fondului pentru subvenționarea mass-mediei pentru anul 2025* include, în calitate de domeniu prioritar de subvenționare, domeniul **Incluziune și coeziune socială (inclusiv produse mediatice în limbile minorităților naționale).**

								de consolidare a activității statutare a acestora. Anual se desfășoară circa 150 acțiuni etnoculturale, cum ar fi: expoziții, lansări de carte, festivaluri, manifestări de promovare a obiceiurilor și tradițiilor naţionale, conferințe, mese rotunde, seminare, concerte, spectacole, concursuri, sărbători naționale - o mare parte din ele fiind organizate în incinta Casei Naționalităților, centru cultural și de documentare al organizațiilor etnoculturale din țară. În anul 2024 în incinta Casei Naționalităților s-au desfășurat circa 105 de acținuni social-culturale organizate de către asociațiile etnoculturale în parteneriat cu ARI, care au reunit un număr estimat la 3000 de participanți.	
Obiectiv specific 12.4. Serviciile culturale, inclusiv electronice accesibile pentru persoanele din zonele urbane și rurale, inclusiv pentru grupurile vulnerabile, cu implicarea artiștilor independenți Indicator 1: Rata de avizare a solicitărilor parvenite (Responsabilitatea prezentării datelor: Ministerul Culturii) Date de referință: 75% (2023) Țintă: 80% (2027)								Indicator 1 - 76,5% Indicator 2 - 0,036%	

Indicator 2: Ponderea cheltuielilor pentru susținerea activităților scenei independente în totalul cheltuielilor din bugetul public național (Responsabilitatea prezentării datelor: Ministerul Culturii) Date de referință: 0,03% (2023) Țintă: 0,05% (2027)									
12.4.1	Elaborarea și aprobarea Programului național prin cofinanțare din bugetul de stat și din bugetele locale, pentru desfășurarea activităților culturale în comunitățile defavorizate din zonele rurale	2026-2027	1500,0 2026 – 650,0; 2027 – 650,0	Surse bugetare	Ministerul Culturii	Oficiul Înaltului Comisar al OSCE pentru minoritățile naționale; Autorități ale administrației publice locale (nivelul 1 și nivelul 2)	Programul aprobat; numărul de activități culturale realizate în comunitățile defavorizate (zone rurale)	**MC** **<u>În proces de realizare</u>** La 04.12.2024 a fost adoptată Hotărârea Guvernului nr. 808//2024 cu privire la aprobarea *Regulamentului privind desfășurarea concursurilor pentru identificarea, evaluarea și selectarea proiectelor și programelor locale de dezvoltare culturală*. Potrivit prevederilor HG 808//2024, urmează ca I. P. Oficiul Național de Dezvoltare a Culturii să fie responsabilă de coordonarea *Concursului pentru identificarea, evaluarea și selectarea proiectelor și programelor locale de dezvoltare culturală*, ce va include si desfășurarea activităților culturale în comunitățile	**<u>În proces de realizare</u>** **Ministerul Culturii** – **Programul Național „Acces la cultură”**, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 212/2025, a lansat primul apel la 07.05.2025. Au fost depuse **355 de proiecte** de către **336 de aplicanți** din toate raioanele țării, incluzând instituții publice, organizații necomerciale, persoane fizice și autorități locale. Proiectele acoperă domenii culturale diverse: literatură, teatru, muzică, arte vizuale, cinematografie, meșteșuguri tradiționale și patrimoniu cultural material și imaterial. La 06.06.2025, au fost preselectate **159 de proiecte**, cu accent pe incluziunea comunităților defavorizate din mediul rural. (https://mc.gov.md/ro/content/ministerul-culturii-anunta-rezultatele-primului-apel-de-propuneri-din-cadrul-programului) Urmare a lansării apelului proiectelor culturale aferente Programului Național „Acces la cultură”, în anul

								defavorizate din zonele rurale.	2025 au fost susținute financiar 142 de inițiative culturale, care au avut drept scop extinderea accesului publicului la activități și produse culturale, valorificarea patrimoniului național și stimularea creativității artistice la nivel local și național. Proiectele menționate au contribuit la diversificarea ofertei culturale, implicarea comunităților, inclusive și consolidarea participării culturale în întreaga țară. Dintre acestea, 68 proiecte au fost axate pe incluziunea comunităților defavorizate din mediul rural.
12.4.2	Dezvoltarea și implementarea soluțiilor digitale în procesul de informare a persoanelor privind activitățile culturale, inclusiv accesibile grupurilor vulnerabile	2027	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Ministerul Culturii; Agenția de Guvernare, Electronică	Parteneri de dezvoltare; organizații necomerciale	Soluțiile digitale dezvoltate și implementate; Numărul de servicii culturale digitalizate		
12.4.3	Dezvoltarea și promovarea programelor de rezidență și de	2024-2027	1000,0	Surse externe	Ministerul Culturii	Parteneri de dezvoltare	Programul aprobat;	**Ministerul Culturii** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>**	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Ministerul Culturii**

	mobilitate artistică și culturală în vederea susținerii statutului artistului independent, inclusiv a artiștilor din diasporă pentru asigurarea oportunităților de colaborare cu artiștii locali		2024 – 250,0; 2025 – 250,0; 2026 – 250,0; 2027 – 250,0				numărul de artiști invitați; numărul de activități culturale-artistice organizate și desfășurate; numărul de artiști din diaspora invitați	În luna ianuarie 2024 a fost elaborat și aprobat Mecanismul de finanțare nerambursabilă a proiectelor culturale implementate de organizațiile necomerciale, (Ordinul ministrului culturii nr. 13/2024). Prin intermediul Concursului proiectelor culturale ale MC lansat în anul 2024, urmează a fi susținute financiar 7 proiecte culturale (6 anuale și 1 multianual) declarate câștigătoare și depuse la aria tematică rezidențe de creație. Nr. total de beneficiari, urmează apreciat la sfârșitul anului 2024, în baza rapoartelor narative și financiare. Urmare examinării rapoartelor narative și financiare ale celor 7 proiecte culturale depuse de un număr de 7 organizații necomerciale *(6 anuale și 1 multianual)*, au fost susținuți un număr de cca 65 artiști din R. Moldova, diaspora în vederea asigurării oportunităților de colaborare cu artiștii locali.	Proiectul hotărârii Guvernului privind aprobarea **programelor de rezidență și mobilitate artistică și culturală** (număr unic 373/MC/2025) a fost inclus în circuitul de avizare și consultare publică și urmează să fie transmis spre expertiză juridică și anticorupție. Prin intermediul concursului proiectelor culturale al MC, lansat în 2025, urmează să fie susținute financiar **7 proiecte** din aria tematică a rezidențelor de creație. În semestrul II au continuat lucrările de reconstrucție a Reședinței cultural-creative a Muzeului Național al Literaturii Române, cu suportul Programului Innovate Moldova, finanțat de Suedia. A fost adoptată Hotărârea Guvernului nr. 557/2025 cu privire la aprobarea Regulamentului privind desfășurarea concursurilor pentru identificarea, evaluarea și selectarea proiectelor și programelor de rezidență și mobilitate artistică și culturală. A fost adoptată Hotărârea Guvernului nr. 623/2025 cu privire la aprobarea Strategiei naționale pentru cultură și patrimoniu pentru anii 2025-2035.

12.4.4	Promovarea teatrului social pentru sensibilizarea populației și pentru prevenirea fenomenelor sociale negative	2024-2025	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Ministerul Culturii; Autoritățile administrației publice centrale	Parteneri de dezvoltare; Oficiul Avocatului Poporului; Autorități ale administrației publice locale (nivelul 1 și 2)	Numărul de spectacole de teatru desfășurate	**Ministerul Culturii** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** A fost asigurată organizarea și desfășurarea Turneului teatral „Demnitatea feminină: Transfigurarea prin Artă, cu prezentarea spectacolului „Iubește-te” preconizată pentru perioada 06 septembrie-08 noiembrie 2024 în toată țara. Proiectul cultural „Demnitatea feminină: Transfigurarea prin Artă” este implementat de Teatrul „Ion Creangă” și Centrul de Teatru din Moldova, cu susținerea partenerilor de proiect: TV Moldova 1, Compania Teleradio Moldova, Ziarul de Gardă, JurnalTV.md, Moldova.org, diez, Primăria Rezina, Primăria Florești. Primăria Glodeni, Primăria Doroţcaia, Primăria Colicăuți, Primăria Ungheni. Turneul teatral „Iubește-te”, menit să abiliteze organizațiile conduse de femei în lupta împotriva violenței de gen, va fi organizat în 9 localități ale	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Ministerul Culturii** Ministerul Culturii asigură **susținerea proiectului „Teatrul social: Acasă – în siguranță”,** lansat de Centrul de Tineret din Trușeni și bazat pe mărturiile supraviețuitorilor violenței în familie. Proiectul vizează sensibilizarea publicului, promovarea vizibilității problemelor legate de abuzul domestic și facilitarea accesului la platformele de sprijin. Spectacolele sunt desfășurate în comunități, inclusiv din mediul rural și contribuie la conștientizarea și schimbarea atitudinii față de violența în familie. **Teatrul Național „Mihai Eminescu” din mun. Chișinău** – **Expoziția de sculpturi „Uniți prin activism pentru eliminarea violenței împotriva femeilor și fetelor”,** găzduită în ianuarie 2025, face parte din proiectul social dezvoltat de UN Women. Expoziția a inclus 16 sculpturi-manechine realizate de artistul Victoria Peev, ilustrând poveștile a 16 femei reale afectate de violență.

								țării pentru a comunica despre drepturile, demnitatea și puterea interioară a femeilor. Teatrul ,,Ion Creangă" a prezentat în perioada 06.09.2024-27.09.2024 în 4 orașe din întreaga țară: Râșcani, Rezina, Florești și Leova în cadrul proiectului ,,Turneul teatral ,,Demnitatea feminină: Transfigurarea prin artă", spectacolul ,,Iubește-te" (după ,,Voce umană" de J. Cocteau și poeme de Radmila Popovici. Turneul teatral „Iubește-te", menit să abiliteze organizațiile conduse de femei în lupta împotriva violenței de gen, a fost organizat în 9 localități ale țării pentru a comunica despre drepturile, demnitatea și puterea interioară a femeilor. Este un spectacol care a vizat tinerii, vârstnicii și membrii comunităților de refugiați să se alăture acestui demers de schimbare socială prin artă. Fiecare reprezentare a constituit un prilej de	**Stagiunea 2024–2025, TNME** a inclus trei premiere cu tematică socială: – ***„Grădina de sticlă",* montat de Petru Hadârcă după romanul Tatianei Țîbuleac,** care abordează identitatea feminină și lingvistică, educația, comunicarea și dialogul social; – ***„Fiul"* de Florian Zeller, în regia Luminiței Țîcu,** ce tratează problema comportamentului suicidal la adolescenți; – ***„Dogy"* după nuvela Mariei Pilchin, regia Olesea Sveclă,** care explorează singurătatea adolescenților din familii monoparentale cu părinți plecați peste hotare. **Teatrul Național de Stat « Vasile Alecsandri » din mun. Bălți** – **Spectacolul „Tricolorul rutier" al jucat în pe teritoriul RM,** ca parte a unui proiect național dedicat educației tinerelor generații privind regulile securității rutiere. Spectacolul este realizat cu sprijinul Inspectoratului General al Poliției din Republica Moldova, în baza unui Acord de colaborare cu TNSVAB. Inspectoratul asigură – **Piesa de teatru „Poiana Prieteniei sau Curajoși și Sănătoși",**

								reflecție și dialog, publicul fiind invitat să abordeze împreună cu experții invitați, rolul femeii în societatea noastră. De asemenea, Trupa Teatrului ,,Ion Creangă" a înregistrat în luna octombrie spotul social ,,Ieșiți cu toții la votare", care se difuzează de la începutul lunii octombrie curent.	**în regia lui A. Graur** (07.06.2025) Spectacolul a fost realizat în cadrul proiectului *„Echitate în sănătate*", implementat de către CASMED în parteneriat cu Guvernul Elvețian.
Obiectiv specific 12.5. Sectorul cultural și domeniul creativ susținut și promovat, inclusiv prin valorificarea capacităților și a prezenței diasporei Indicator: Rata de implicare a diasporei în activitățile culturale (Responsabilitatea prezentării datelor: Ministerul Culturii) Date de referință: 30% (2023) Țintă: 80% (2027)								43%	
12.5.1	Organizarea și desfășurarea activităților cultural-artistice (spectacole de teatru și concerte) pentru reprezentanții diasporei, cu participarea instituțiilor teatral-concertistice din subordinea Ministerului Culturii	2024-2027	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Ministerul Culturii, Biroul Relații cu diaspora	Misiunile diplomatice și oficiile consulare ale Republicii Moldova; organizații necomerciale	Numărul de activități cultural-artistice organizate și desfășurate; numărul de spectatorilor	**Ministerul Culturii** **Cancelaria de Stat (Biroul relații cu diaspora)** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** În perioada 6 martie-12 aprilie 2024 Biroul relații cu diaspora în colaborare cu Ministerul Culturii a organizat Festivalul ”Mărțișor în toată lumea”. În cadrul acestui festival Teatrul ”M. Eminescu” a desfășurat un turneu cu spectacolul ”Steaua fără	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Ministerul Culturii** **Cancelaria de Stat (Biroul relații cu diaspora)** **În perioada 06–10.03.2025**, s-a desfășurat turneul **Teatrului Național „Eugene Ionesco”** în orașele Paris, Bruxelles, Frankfurt și Milano, promovând arta teatrală națională în marile centre culturale europene.

								nume” în orașele Cașcais (Portugalia), Frankfurt (Germania), Madrid și Santander (Spania), Padova și Milano (Italia), Paris (Franța), Londra (regatul Unit al Marii Britanii), Dublin (Irlanda) și la Bruxelles (Belgia), la care au participat circa 4000 spectatori din diaspora. În perioada aprilie-iunie 2024, echipa Teatrului „Luceafărul” a desfășurat Turneul național cu spectacolul documentar „1946” în regia lui Slava Sambriș, în 10 raioane ale țării, relatând despre ororile foametei. Turneul a fost realizat sub patronajul MC cu sprijinul U.S. Embassy Moldova, fiind dedicat comemorării victimelor foametei organizate. În perioada 17-20 iunie 2024, trupa de actori ai I.P. CCA „Ginta Latină” a participat la prima ediție a Festivalului Ucrainean „Shakespeare”, care s-a desfășurat pe scena Teatrului Național Academic Dramatic „Ivano Franco” din Ivano-	- **În perioada 26.02.2025–06.03.2025**, **Teatrul Național „B. P. Hasdeu” din Cahul** a efectuat un turneu la Paris, Franța, prezentând publicului spectacole din repertoriul instituției. - **La 27.02.2025**, **Filarmonica de Stat „Serghei Lunchevici”** a susținut un concert la București, România, contribuind la promovarea muzicii clasice în spațiul cultural românesc. - **În perioada 14–18.02.2025**, **Teatrul Național „Vasile Alecsandri” din Bălți** a efectuat un turneu în Germania, iar ulterior, **în perioada 26–29.05.2025**, a prezentat spectacole pe scena Teatrului Pygmalion din Viena, Austria. - **În perioada 28.01.2025 – 04.02.2025**, **Ansamblul Național Academic de Dansuri Populare „JOC”** a efectuat un turneu în Republica Polonă, iar **în perioada 26–27.06.2025**, a participat la Festivalul Internațional de Coregrafie și Folclor „Petre Vlase” din Bacău, România. - **În perioada 30.04.2025 – 07.052025**, **Centrul de Cultură și Artă „Ginta Latină”** a desfășurat un turneu în cadrul Centrului Cultural Malaposta din Lisabona, Portugalia. Ulterior, instituția a participat la **Festivalul Internațional de Teatru al Mării Negre**, pe 15.05.2025, în

								Frankivsk, Ucraina. În perioada 24-30 iunie 2024 a avut loc a XII-a ediție a FESTIVALULUI INTERNAȚIONAL AL TEATRELOR DE CAMERĂ ȘI SPECTACOLE DE FORME MICI „MOLDFEST. RAMPA”, organizat de către I.P. Teatrul Dramatic de Stat pentru Tineret „S Uliță Roz Iurie Harmelin”. În cadrul Programului „Diaspora Engagement Hub”, Programul de susținere a activităților culturale și educaționale în diasporă, ediția 2024 au fost acordate 13 granturi, din partea Guvernului, pentru asociații și Centre Educaționale, din diasporă (SUA, Danemarca, Italia, Elveția, Spania, Austria, Germania, Canada, Marea Britanie). În cadrul evenimentelor organizate de către beneficiarii de granturi au participat peste 1000 de persoane.	Trabzon, Turcia, și la **Festivalul Internațional al Artelor Spectacolului „Babel”**, în perioada 7–15.06.2025, în Târgoviște, România. - **La 11 mai 2025**, **Teatrul „Alexie Mateevici”** a participat la **Festivalul Internațional al Teatrului Studio 2025**, ediția a XXVIII-a, cu spectacolul „ARTĂ”, pe scena Teatrului „Alexandru Davila” din Pitești, România. - **La 15.05.2025**, **Orchestra Națională de Tineret** a evoluat în **sala principală a UNESCO din Paris**, în cadrul unui eveniment cultural organizat pentru susținerea candidaturii Republicii Moldova la alegerile în Consiliul Executiv al UNESCO. - **În perioada 23.06 – 04.07.2025**, **Teatrul Național „Mihai Eminescu”** a desfășurat turnee în 7 orașe europene și ulterior în 5 orașe din România, promovând creațiile dramatice naționale pe scenele internaționale. - **În perioada 7–8.06.2025**, în orașul Potsdam, Germania, s-a desfășurat **Festivalul „Dor Călător”**, cu participarea **Ansamblului de muzică și dans popular „Mărțișor”** și **Vali Boghean Band**, în cadrul unei ample manifestări dedicate culturii române și moldovenești.

								- 3 turnee naționale desfășurate - Turneul Național al Teatrului Republican „Luceafărul” cu spectacolul „1946” realizat cu sprijinul Ambasadei Statelor Unite ale Americii și Ministerul Culturii, în 10 raioane ale țării; - Participarea I.P. CCA „Ginta Latină”, la prima ediție a Festivalului Ucrainean „Shakespeare”, în perioada 17.06.2024-20.06.2024, pe scena Teatrului Național Academic Dramatic „Ivano Franco” din Ivano-Frankivsk, Ucraina; - participarea Teatrului ,,Alexie Mateevici” la cea de-a IV-a ediție a Festivalului ”New Wave, Reșița, România. -Ansamblul Național academic de dansuri populare „JOC” a participat în perioada 05.07.2024-07.07.2024 la FESTIVALUL INTERNAȚIONAL AL INIMILOR, care se	- **În perioada 9–10.05.2025**, la Bruxelles, Regatul Belgiei, a fost vernisată **expoziția de pictură a artistei Cezara Colesnic**, fiind însoțită de **un concert susținut de interpreta Violeta Botezatu**, în prezența comunității moldovenești și a publicului local. - **În perioada 27–29.06.2025**, în Piața Sfântului din Brașov, România, a avut loc **cea de-a V-a ediție a Expoziției Naționale „Republica Moldova prezintă”**, cu participarea colectivelor artistice **„Haiducii” și „Alină-te dor”** din raionul Ialoveni, care au reprezentat cu mândrie tradițiile folclorice autohtone. - **În perioada 14–15.06.2025**, la Bruxelles, Regatul Belgiei, a fost organizat **concertul dedicat Anului Mihai Eminescu**, cu participarea **sopranei Tatiana Costiuc** și a **pianistei Elena Turea**, eveniment ce a adus un omagiu poetului național în fața diasporei și a publicului belgian. Prin Ordinul nr. 339/2025 a fost aprobată Conceptia Diplomatiei culturale a Republicii Moldova. În perioada august–decembrie 2025 au fost organizate și desfășurate peste 10 activități cultural-artistice, care au întrunit peste 1 000 de spectatori din

								desfășoară anual în Timișoara, România. -Teatrul Național de Stat ,,Vasile Alecsandri" din mun. Bălți a întreprins în perioada 26.09.2024-29.09.2024 un turneu în Italia (or. Padova, Torino și Regio Emilia) cu spectacolele ,,Pâinea lui Inge", Kir Zuliardi", ,,Puișorul de aur", regie L.Cebotari," și spectacolul Bonjour, Papa", regie V. Drucec. -Teatrul ,,Ion Creanga" a prezentat în data de 29.09.2024 în România (or. Iași) spectacolul ,,Iubește-te" în cadrul Festivalului Serile Filmului Românesc. -Teatrul Republican Muzical-Dramatic „B. P. Hașdeu” din mun. Cahul va efectua turneul în Austria, Franța, Belgia și Germania în perioada 08.09.2024-19.10.2024. -În perioada 08.09.2024-10.09.2024, în contextul Festivalului European al Culturii Evreiești, Ministerul Culturii în colaborare cu Comunitatea	Bruxelles, Strasbourg, București, Baku, Coreea și Londra.

								Evreiască din Republica Moldova și partenerii de dezvoltare, organizează, în premieră Festivalul Național „Zilele Europene ale Culturii Evreiești” în Moldova. -În data de 14.09.2024, Teatrul Dramatic Rus de Stat „A.P. Cehov”, a organizat în scuarul teatrului evenimentul dedicat comemorării genocidului romilor din timpul celui de-al Doilea Război Mondial, cu participarea Ansamblului de dansuri spaniole ,,Gloria Flamenco”. **1. Teatrul Național „Mihai Eminescu”:** - *În perioada 23.10.2024 – 24.10.2024,* participarea la București în cadrul Festivalului Național de Teatru, cu spectacolul „Domnișoara Iulia” de August Strindberg, în traducerea lui Valeriu Munteanu și regia Luminiței Țâcu; - *14.11.2024* – participarea la cea de-a 35-a ediție a Festivalului de	

								Teatru de la Piatra-Neamț, România, cu spectacolul „Capcana”, adaptare după „Fuga” de Mihail Bulgakov și regia lui Petru Hadârcă. **2. Teatrul Național de Operă și Balet „Maria Bieșu”:** - *01.11.2024-30.11.2024* - Turneu în Spania cu spectacolul “Opera "Carmen" cu prezența a peste 11.000 de spectatori; - *03.12.2024 – 15.12.2024* - Turneu în Republica Federală Germană, cu spectacole prezentate: Baletele "Giselle" și "Spărgătorul de nuci", la care au fost prezenți aproximativ 7.000 de spectatori; - *16.12.2024 – 04.01.2025* - Turneu în Belgia și Olanda, cu spectacole prezentate: Baletele "Spărgătorul de nuci" și "Frumoasa din pădurea adormită". Audiența totală: peste 10.000 de spectatori. **3.Filarmonica Naţională „Serghei Lunchevici”:**	

								- *11.11.2024* – evoluarea ansamblului vocal al Capelei Corale Academice „Doina” la Palatul Patriarhiei București din România, în fața unui public de peste 150 de persoane prezente la eveniment. **4. Teatrul „Ion Creangă”:** - *În perioada 17.12.2024-22.12.2024,* teatrul a avut un turneu în Berlin unde a prezentat pe 18 decembrie un spectacol de poezie din creația Radmilei Popovici; - *Pe 19.12.2024* a urmat un spectacol pentru copii „Mama este soarele”, o reprezentație interactivă urmată de un program de jocuri pentru copii; - *Pe 20.12.2024* a fost jucată comedia muzicală „Soacra cu trei nurori”, urmată de prezentarea „Eposului Ștefan cel Mare. Întoarcerea” și un program de datini și obiceiuri de Anul Nou; - *Pe 26.12.2024,* teatrul a prezentat spectacolul Datini și obiceiuri de Anul Nou la	

								tabăra „Dor”, pentru tinerii din Diasporă din 10 țări europene. **5. Teatrul Republican-Dramatic „B. P. Hașdeu”:** - *În perioada 05.10.2024–22.10.2024* – efectuarea turneului în 3 țări europene (Vienna/Austria, Paris/ Franța, Bruxelles / Belgia) cu prezentarea spectacolului “Mamă”. **6. Teatrul Dramatic de Stat pentru Tineret S ULITI ROZ IURIE HARMELIN:** - *În perioada 08.12.2024 – 18.12.2024* - efectuarea turneului în 9 state Statele Unite ale Americii, cu prezentarea spectacolului „Cenușereasa” de Evghenii Șvart, bazat pe povestea lui Charles Perrault, în regia lui Iurie Harmelin, Maestru în Artă. **7. Teatrul “Luceafărul”:** - *La data de 02.12.2024-04.12.2024,* teatrul a participat la Festivalul Săptămâna Teatrului Tânăr” din Buzău, România. În cadrul acestui festival, a fost prezentat spectacolul	

								“Liliom” de Ferenc Molnar, în regia lui Andrei Huțuleac. Cetățenii din diasporă care au reușit să vină acasă s-au putut bucura de sărbătorile de iarnă prin intermediul *Campaniei „Hai acasă de Crăciun”, ediția 2023 (cu peste* 32 spectacole artistice a și 10.000 persoane) și cele de primăvară prin intermediul campaniei guvernamentale „*Mărțișor în toată țara 2024*”. Campanie ce a inclus peste 60 de concerte și spectacole în 43 de localități din țară. *Impact total = 17500 persoane.*	
12.5.2	Asigurarea și implementarea sesiunilor de instruire continuă destinate reprezentanților din domeniul cultural și domeniul creativ, inclusiv masterclass-uri, conferințe și training-uri în format hibrid	2027	500,0	Surse externe	Ministerul Culturii	Organizații necomerciale; Autorități ale administrației publice locale (nivelul 2)	Numărul de cursuri de formare continuă; numărul de beneficiari		**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Ministerul Culturii** În perioada 06–07.05.2025, a fost organizată o sesiune intensivă de instruire în sistemul integrat de bibliotecă KOHA, destinată unui grup de 20 de manageri ai bibliotecilor naționale, publice și universitare din Republica Moldova, în vederea familiarizării cu această soluție open-source modernă și eficientă. Evenimentul a fost desfășurat cu sprijinul Ministerului Culturii,

									Consiliului Biblioteconomic Național, Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova, Agenției Turce de Cooperare și Coordonare (TIKA), precum și al Ministerului Culturii din Turcia.
12.5.3	Elaborarea și aprobarea Programului de sprijin pentru organizațiile necomerciale întru promovarea și realizarea proiectelor culturale și creative, inclusiv pentru reprezentanții diasporei	2026	1500,0	Surse externe	Ministerul Culturii	USAID; Guvernul Suediei; organizații necomerciale; Autorități ale administrației publice locale (nivelul 1)	Hotărârea Guvernului aprobată; numărul de organizații beneficiare		**<u>În proces de realizare.</u>** **Ministerul Culturii** Prin intermediul Concursului proiectelor culturale ale MC, lansat în anul 2025, au fost susținute financiar 7 proiecte culturale depuse la aria tematică rezidențe de creație.
12.5.4	Dezvoltarea infrastructurii domeniului creativ prin intermediul finanțărilor publice. Atragerea investițiilor private și mobilizarea altor surse de dezvoltare pentru	2027	10000,0	Surse externe	Ministerul Culturii	USAID; Guvernul Suediei; organizații necomerciale	Infrastructura domeniului creativ modernizată		**<u>În proces de realizare.</u>** **Ministerul Culturii** În semestrul II, 2025, au continuat lucrările de reconstrucție a Reședinței cultural-creative a Muzeului Național al Literaturii Române, cu suportul Programului Innovate Moldova, finanțat de Suedia.

	sprijinirea beneficiarilor/grupurilor vulnerabile								
Prioritatea II. Cadrul de politici publice și mecanisme instituționale de asumare, implementare, coordonare și monitorizare a angajamentelor statutului în domeniul drepturilor omului									
Obiectiv general 13. Cadrul de politici publice în domeniul drepturilor omului consolidat către anul 2027 Indicator 1: Numărul de analize a oportunităților de ratificare efectuate Sursa: Ministerul Afacerilor Externe Valoarea de referință (2023): 0 analize Țintă (2027): 4 analize efectuate Indicator 2: Strategia națională în domeniul drepturilor omului elaborată și aprobată Sursa: Cancelaria de Stat Valoarea de referință (2023): Strategie lipsește (0) Țintă (2027): Strategia elaborată și aprobată (1)								**<u>Ministerul Afacerilor Externe</u>** MAE, în limitele competențelor funcționale, nu efectuează analize privind oportunitatea de ratificare a unui tratat. Decizia de a deveni parte la un tratat internațional, precum și analiza/ studiul privind oportunitatea ratificării ține strict de autoritatea națională competentă în domeniu. Prin urmare, MAE monitorizează și se expune doar cu privire la întreg setul de materiale privind oportunitatea ratificării/aderării la Convenția respectivă, în momentul recepționării unei astfel de solicitări de la instituția de profil.	
Obiectiv specific 13.1. Activități de pregătire a ratificării instrumentelor internaționale realizate								**Ministerul Justiţiei**	**MMPS** Analize realizate în anul 2025 - 1.

Indicator: Numărul de analize a oportunităților de ratificare efectuate, cu resurse necesare estimate (Responsabilitatea prezentării datelor: Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Justiției, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Culturii) Valoarea de referință (2023): 0 analize Țintă (2027): 4 analize efectuate								**Administraţia Naţională a Penitenciarelor** În anul 2024 nu a fost efectuată nici o analiză în acest sens. **MAI** -analize planificate în anul 2024 - 0; -analize efectuate - 0. **MMPS** Nu au fost planificate analize în anul 2024, se va raporta conform termenelor stabilite.	
13.1.1	Analiza oportunității ratificării Protocolului Opțional la Pactul Internațional cu privire la Drepturile Economice, Sociale și Culturale	2026	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Agențiile ONU; Oficiul Avocatului Poporului; Consiliul pentru egalitate; organizații necomerciale	Analiza efectuată și recomandările formulate		**MMPS** La data de 30 decembrie 2025 a fost organizată o ședință de lucru dedicată analizei oportunității ratificării Protocolului opțional la Pactul Internațional privind Drepturile Economice, Sociale și Culturale, precum și a implicațiilor juridice, instituționale și financiare aferente. Ședința s-a desfășurat cu participarea reprezentanților APC vizate, a CS și a subdiviziunilor interne ale MMPS. În cadrul discuțiilor, s-a decis că, la etapa actuală, inclusiv în contextul avansării procesului de integrare europeană și al concentrării resurselor instituționale și administrative asupra acestui obiectiv strategic, precum și ținând cont de posibile implicații

									financiare, ratificarea Protocolului opțional la PIDESC este considerată prematură.
13.1.2	Realizarea măsurilor aferente ratificării amendamentelor de la Kampala la Statutul Curții Penale Internaționale	2026	118,3	Surse externe	Ministerul Justiției; Ministerul Afacerilor Interne; Procuratura Generală	Parteneri de dezvoltare	Analiza efectuată și recomandările formulate; proiectul de lege de ajustare a legislației naționale elaborat, după caz; proiectul de ratificare elaborat și aprobat		
13.1.3	Analiza oportunității ratificării Convenției internaționale	2027	118,3	Surse externe	Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Justiției;	Agențiile ONU; Oficiul Avocatului	Analiza efectuată și recomandările	**Ministerul Afacerilor Interne** În conformitate cu avizele recepționate de la autorități,	

	privind protecția tuturor persoanelor împotriva dispariției forțate, cu efectuarea declarației privind recunoașterea competenței Comitetului privind disparițiile forțate, în conformitate cu art. 31 și art. 32 al Convenției				Procuratura Generală	Poporului; Consiliul pentru egalitate; organizații necomerciale	formulate	se susține, de principiu, intenția de a ratifica acest instrument internațional, în perimetrul frontierelor recunoscute de comunitatea internațională, însă se relevă potențiale impedimente în asigurarea respectării dispozițiilor Convenției în teritoriul din stânga Nistrului controlat de structurile autoproclamate care funcționează în afara câmpului legal al Republicii Moldova. Totodată, subliniem necesitatea existenței unor mecanisme eficiente pentru aplicarea Convenției pe întreg teritoriul țării, în caz contrar persistă problema punerii în aplicare a legislației naționale în raioanele de est ale țării și accesul reprezentanților autorităților publice întru exercitarea atribuțiilor de serviciu, inclusiv în cazul unor eventuale investigații prevăzute de această Convenție. Un alt aspect necesar a fi luat în calcul se referă la implementarea Convenției	

								prin prisma principiului integrității teritoriale, ținând cont de actuala imposibilitate a statului de a exercita un control efectiv în regiunea transnistreană. Reieșind din cele menționate, se consideră prematură ratificarea Convenției menționate, despre care fapt a fost comunicat MAE prin scrisoarea MAI cu nr. 18/3004 din 19 iulie 2024.	
13.1.4	Ratificarea celui de-al doilea Protocol al Convenției pentru protecția bunurilor culturale în caz de conflict armat (Convenția 1954 de la Haga)	2025	75,8	Surse externe	Ministerul Culturii; Ministerul Afacerilor Externe	Agențiile ONU; Oficiul Avocatului Poporului; Consiliul pentru egalitate; organizații necomerciale	Legea adoptată	**Ministerul Culturii** **<u>În proces de realizare</u>** Proiectul de lege pentru aderarea Republicii Moldova la cel de-al doilea Protocol din 26 martie 1999 la Convenţia de la Haga din 1954 pentru protecţia bunurilor culturale în caz de conflict armat (nr. unic 943/MC/2024) a fost expediat în cea de-a 4-a avizare prin scrisoarea cu nr. 05/5-09/107 din 14.01.2025. Urmare a definitivării proiectului va fi expediat spre promovare prin intermediul MAE.	**<u>Realizată.</u>** **Ministerul Culturii** Adoptată LP nr. 309/2025 pentru aderarea Republicii Moldova la cel de-al doilea Protocol din 26 martie 1999 la Convenția de la Haga din 1954 pentru protecția bunurilor culturale în caz de conflict armat.

								Ministerul Afacerilor Externe (31.01.2026) **<u>Realizat</u>** Prin Legea nr. 309 din 12.12.2025 Republica Moldova a aderat la cel de-al doilea Protocol la Convenția de la Haga din 1954 pentru protecția bunurilor culturale în caz de conflict armat, încheiat la Haga la 26 martie 1999. Instrumentul de aderare a fost recepționat de UNESCO la 16.01.2026, astfel că, acesta va intra în vigoare pentru RM la 16 aprilie 2026. .	
13.1.5	Efectuarea studiului de fezabilitate referitor la ratificarea Convenției internaționale privind protecția drepturilor tuturor lucrătorilor migranți și ai membrilor familiilor acestora	2026	118,3	Surse externe	Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Afacerilor Externe	Agențiile ONU; Oficiul Avocatului Poporului; Consiliul pentru egalitate; organizații	Studiul de fezabilitate elaborat	**Ministerul Afacerilor Externe (31.01.2026)** Decizia de a deveni parte la un tratat internațional ține strict de autoritatea națională competentă în domeniu. Prin urmare, MAE va monitoriza și se va expune în limitele competențelor funcționale cu privire la oportunitatea ratificării/aderării la Convenția respectivă, în momentul recepționării unei	

						necomerciale		astfel de solicitări de la instituția de profil.	
Obiectiv specific 13.2. Asigurarea cadrului normativ unic de planificare strategică în domeniul drepturilor omului Indicator 1: Strategia națională în domeniul drepturilor omului aprobată (Responsabilitatea prezentării datelor: Cancelaria de Stat) Valoarea de referință (2023): Strategia lipsește (0) Țintă (2027): Strategia elaborată și aprobată (1)									
13.2.1	Creșterea capacităților reprezentanților instituțiilor implicate în elaborarea strategiei pentru drepturile omului	2025	242,6	Surse externe	Cancelaria de Stat	Parteneri de dezvoltare	Numărul de ateliere desfășurate; numărul de persoane instruite/asistate		**<u>În proces de realizare</u>** **Cancelaria de Stat** Au fost identificați partenerii de dezvoltare pentru a asigura inițierea realizării acțiunii. Astfel este în proces de discuție cu Institutul Danez pentru Drepturile Omului (Danish Institute for Human Rights) privind încheierea memorandumului de cooperare, axat pe 3 obiective strategice dintre care unul se referă la consolidarea capacităților în vederea elaborării documentelor strategice pe dimensiunea drepturilor omului.
13.2.2	Asigurarea procesului participativ cu reprezentanții societății civile și reprezentanții instituțiilor privind drepturile omului la toate etapele de	2025-2026	210,0 2025 – 105,0; 2026 –	Surse bugetare	Cancelaria de Stat	Parteneri de dezvoltare; Oficiul Avocatului Poporului;	Numărul de ședințe organizate		**<u>Neinițiat planificat</u>**

	elaborare a proiectului strategiei în domeniul drepturilor omului		105,0			Consiliul pentru egalitate; organizații necomerciale			
13.2.3	Elaborarea Strategiei naționale în domeniul drepturilor omului	2026	1000,0 dintre care: Surse bugetare: 500,0 Surse externe: 500,0	Surse bugetare Surse externe	Cancelaria de Stat	Partenerii de dezvoltare	Strategia elaborată și aprobată		
Obiectiv general 14. Mecanismul instituțional consolidat și eficient în domeniul drepturilor omului Indicator 1: Structurile mecanismului instituțional național funcționale Sursa: Cancelaria de Stat Valoarea de referință (2023): O ședință CNDO, 5 ședințe ale Comisiilor specializate ale CNDO Țintă: anual 2 ședințe ale CNDO, 10 ședințe ale comisiilor specializate								Pe parcursul anului au fost organizate 17 ședințe ale comisiilor specializate ale CNDO	Pe parcursul anului au fost organizate 13 ședințe ale comisiilor specializate ale CNDO și 1 ședință a CNDO

Obiectiv specific 14.1. Sistem de coordonare în domeniul drepturilor omului eficient la nivel central și local Indicator 1: Cadrul normativ modificat (Responsabilitatea prezentării datelor: Cancelaria de Stat) Date de referință: 0 Țintă: toate actele normative prevăzute, modificate Indicator 2: Instrumentul digital funcțional (Responsabilitatea prezentării datelor: Cancelaria de Stat) Date de referință (2023): Nu este Țintă (2027): Instrumentul digital funcțional și actualizat								Pe parcursul anului 2024 a fost inițiat procesul de modificare a HG nr. 65/2019	Pe parcursul anului 2025 a fost elaborat proiectul HG cu privire la Mecanismul național privind implementarea, monitorizarea și raportarea implementării tratatelor internaționale și regionale în domeniul drepturilor omului. Proiectul a fost supus avizării și expertizei juridice.
14.1.1	Asigurarea funcționalității Consiliului național pentru drepturile omului (CNDO) și a comisiilor specializate ale CNDO	2024-2027	482,0 2024 – 120,5; 2025 – 120,5; 2026 – 120,5; 2027 – 120,5	Surse bugetare	Cancelaria de Stat; Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Ministerul Justiției; Ministerul Educației și Cercetării; Ministerul Sănătății; Ministerul Mediului	Organizații necomerciale	Numărul de ședințe organizate; numărul de rapoarte examinate și aprobate	**Cancelaria de Stat** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** Pe parcursul anului au fost organizate 17 ședințe ale comisiilor specializate ale CNDO Informația privind ședințele comisiilor specializate sunt plasate la următorul link: https://cancelaria.gov.md/node/8306 Au fost examinate și aprobate 6 rapoarte	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** Pe parcursul anului au fost organizate 13 ședințe ale comisiilor specializate ale CNDO și 1 ședință a CNDO. Informația privind ședințele comisiilor specializate și a CNDO sunt plasate la următorul link: https://gov.md/ro/comisii-specializate https://gov.md/ro/activitatea-cndo **Cancelaria de Stat** Pe parcursul anului 2025 au fost organizate: 4 ședințe ale Comisiei specializate a Consiliului național pentru drepturile omului pe componenta de implementare a Convenției Consiliului Europei privind lupta împotriva traficului de ființe umane.

									1 ședință a Consiliului Național pentru drepturile omului. **MMPS** S-a asigurat funcționalitatea Comisiilor specializate a Consiliului Național pentru Drepturile Omului, coordonată de MMPS. Astfel, pe parcursul primului anului 2025: - *Comisia specializată a Consiliului Național pentru Drepturile Omului, responsabilă de monitorizarea implementării Convenției privind eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva femeilor (CEDAW),* s-a întrunit în ședință la data de 23 mai 2025. - *Comisia specializată responsabilă de monitorizarea implementării recomandărilor Convenției ONU cu privire la drepturile copilului (CRC*) s-a întrunit la data de 02.06.2025. Procesul-verbal poate fi vizualizat pe site-ul Ministerului Muncii și Protecției Sociale: https://social.gov.md/informatie-de-interes-public/comisia-responsabila-de-monitorizarea-conventiei-crc/ - *Comisia Specializată responsabilă de monitorizarea Convenței pentru drepturile persoanelor cu dizabilități* s-a întrunit la data de 6 decembrie, pe

									platformă parlamentară în cadrul Consiliului național pentru drepturile persoanelor cu dizabilități. Ședința **Comisiei responsabile de monitorizarea implementării Convenției privind eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva femeilor (CEDAW)** a avut drept scop consultarea rezultatelor implementării Planului de acțiuni al Programului de promovare și asigurare a egalității între femei și bărbați în Republica Moldova pentru anii 2023–2027, evaluarea provocărilor întâmpinate în procesul de realizare a acestuia, reafirmarea angajamentelor pentru perioada următoare, precum și schimbul de bune practici privind integrarea perspectivei de gen în bugetele instituțiilor-pilot. Totodată, a fost prezentat un bilanț al măsurilor realizate în cadrul Setului de măsuri pentru implementarea Observațiilor finale formulate de Comitetul ONU pentru Eliminarea Discriminării împotriva Femeilor, emise în urma examinării celui de-al șaselea raport

									periodic al Republicii Moldova pentru perioada 2020–2024. De asemenea, pe parcursul anului 2025, Republica Moldova a participat activ la procesele internaționale relevante în domeniul promovării egalității de gen și al drepturilor femeilor, prezentând progresele înregistrate în implementarea angajamentelor asumate, inclusiv în cadrul celei de-a 69-a sesiuni a Comisiei pentru Statutul Femeii (CSW69) din martie 2025 și al reuniunii la nivel înalt a celei de-a 80-a sesiuni a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite, desfășurată la 22 septembrie 2025. În cadrul CSW69, Republica Moldova a prezentat progresele în implementarea Declarației și Platformei de Acțiune de la Beijing, evidențiind creșterea reprezentării femeilor în Parlament până la 40%, precum și consolidarea mecanismelor de prevenire și combatere a violenței de gen, inclusiv introducerea noțiunii de femicid în legislația națională. La reuniunea la nivel înalt a celei de-a 80-a sesiuni a Adunării Generale a ONU,

									Republica Moldova și-a reafirmat angajamentul față de Agenda de acțiune Beijing+30, cu accent pe sporirea participării femeilor în procesele decizionale, asigurarea egalității de remunerare, prevenirea violenței de gen, extinderea serviciilor de îngrijire a copiilor și promovarea agendei „Femei, pace și securitate”. **Ministerul Afacerilor Interne** Ministerul Afacerilor Interne a asigurat funcționalitatea Comisiilor specializate a Consiliului Național pentru Drepturile Omului, coordonate de MAI. Astfel pentru anul 2025: 1) Comisiei specializate a Consiliului național responsabilă de monitorizarea implementării Convenției Consiliului Europei privind protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale (Convenția Lanzarote), sa întrunit în ședință la 31 decembrie 2025 (link). 2) Comisia de monitorizare a cazurilor de violență în familie soldate cu consecințe grave/letale (Convenția Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței

									domestice), sa întrunit la 18 martie și 13 iulie 2025 (link). 3) Comisia specializată responsabilă de monitorizarea implementării Rezoluției 1325 a Consiliului de Securitate al ONU privind femeile, pacea și securitatea, sa întrunit în 10 ședințe (link), totodată în anul 2025 a fost publicat Raportul de activitate pentru anul 2024 (link). **MEC** În anul 2025 s-a desfășurat 1 ședință a Comisiei specializate a Consiliului Național pentru implementarea Convenției-cadru pentru protecția minorităților naționale. De asemenea s-au desfășurat 2 ședințe a Comisiei specializate a Consiliului Național pentru implementarea Convenției internaționale privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială.
14.1.2	Modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 65/2019 cu privire la Consiliul național pentru drepturile omului	2024	45,8	Surse bugetare	Cancelaria de Stat; Autoritățile publice centrale relevante		Hotărârea Guvernului aprobată	**Cancelaria de Stat** **<u>În proces de realizare</u>** Cancelaria de Stat a inițiat procesul de modificare Hotărârii Guvernului nr. 65/2019 cu privire la Consiliul național pentru drepturile omului (CNDO)	**<u>În proces de realizare</u>** **Cancelaria de Stat** Pe parcursul anului 2025 a fost elaborat proiectul HG cu privire la *Mecanismul național privind implementarea, monitorizarea și raportarea implementării tratatelor internaționale și regionale în*

								https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/12855 Cancelaria de Stat cu suportul Oficiului ONU pentru drepturile omului a elaborat: Studiul „Mecanismul național de monitorizare și raportare a implementării tratatelor internaționale și regionale privind drepturile omului„, Chestionar adresat Ministerelor, autorităților administrative centrale, organizațiilor societății civile și Comisiilor raionale și municipale pentru protecţia drepturilor omului în vederea obținerii datelor relevante cu privire la experiențele și perspectivele referitoare la funcționarea și coordonarea MNIMR. Termenul pentru implementarea acțiunii a fost transferat pentru anul 2025.	*domeniul drepturilor omului*. Proiectul a fost supus avizării și expertizei juridice și este la etapa de definitivare.
14.1.3	Asigurarea unui instrument digital pentru monitorizare și raportare conform	2024-2027	567,0 2024 –	Surse externe	Cancelaria de Stat; Autoritățile publice	Parteneri de dezvoltare	Instrumentul digital funcțional;	**Cancelaria de Stat** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** Reprezentanții Cancelariei de Stat au participat la 1	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Cancelaria de Stat** În vederea asigurării monitorizării recomandărilor internaționale în

	recomandărilor internaționale în domeniul drepturilor omului		141,8 2025 – 141,8 2026 – 141,8 2027 – 141,8		centrale relevante		numărul de persoane instruite; procedura Operațională Standard de utilizare aprobată	sesiune de informare/instruire în vederea inițierii utilizării instrumentului digital pentru monitorizare și raportare, prezentat de Oficiul ONU pentru drepturile omului.	domeniul drepturilor omului și anume a „*Setului de măsuri pentru implementarea recomandărilor recepționate în cadrul celei de-a 40-a sesiuni a Grupului de lucru al Evaluării Periodice Universale a ONU”* a fost elaborat registrul electronic plasat pe platforma guvernamentală cs.cloud.gov.md. Autoritățile responsabile completează registrul în regim on-line.
14.1.4	Evaluarea oportunității instituirii mecanismului de implementare a observațiilor și a recomandărilor comitetelor ONU pe plângeri individuale	2024	În limitele alocațiilor bugetare	Surse bugetare	Ministerul Justiției	Oficiul ONU pentru Drepturile Omului; Oficiul Avocatului Poporului; Consiliul pentru egalitate; organizații necomerciale	Studiul elaborat; recomandările implementate, după caz	**Ministerul Justiției nerealizată** Ministerul Justiţiei îşi propune să realizeze un studiu privind evaluarea oportunității instituirii mecanismului de implementare a observațiilor și a recomandărilor comitetelor ONU pe plângeri individuale. În vederea realizării, Ministerul Justiţiei este în căutare de parteneri strategici care să ofere sprijin în acest demers.	**Nerealizată** **Ministerul Justiției** Ministerul Justiţiei este în căutare de parteneri strategici care să ofere sprijin în vederea realizării unui studiu privind evaluarea oportunității instituirii mecanismului de implementare a observațiilor și a recomandărilor comitetelor ONU pe plângeri individuale.

Obiectiv specific 14.2. Instituții naționale de protecție a drepturilor omului fortificate Indicator 1: Rata finanțării de la buget a activităților de mandat (Responsabilitatea prezentării datelor: Oficiul Avocatului Poporului, Consiliul de egalitate) Date de referință: 25% (2023); 15% (2024) Țintă: 75% (2025-2027) Indicator 2: Sediul Oficiului Avocatului Poporului din str. Sfatul Țării nr. 16 restaurat Date de referință: Serviciile de elaborare a documentației de proiect contractate (2023) Țintă: 100% surse financiare necesare pentru restaurarea sediului alocate (2024-2027)								**OAP** Rata finanțării de la buget a activităților de mandat **15% (2024)** În total, în anul 2024 au fost cheltuiți 931,4 mii lei, ceea ce reprezintă un grad de absorbție de 93,1%.	**OAP** **În proces de realizare** Pentru perioada de raportare cheltuielile efective de mandat din totalul de cheltuieli ale institutiei constituie circa 10% Procedura de desemnare a unui agent economic ce se va ocupa de reconstrucția sediului OAP este în lucru. La finele perioadei de raportare suma executată efectiv este de 2 646 879,91 lei. Gradul de absorbție este de 58,2%.
14.2.1	Consolidarea resurselor acordate Oficiului Avocatului Poporului pentru activitățile de mandat ale Avocaților Poporului	2024-2027	6000,0 2024 – 1500,0; 2025 – 1500,0; 2026 – 1500,0; 2027 – 1500,0	Surse bugetare	Oficiul Avocatului Poporului; Ministerul Finanțelor		Gradul de absorbție a resurselor alocate	**Oficiul Avocatului Poporului** Limitele de finanțare ale Oficiului Avocatului Poporului conform Cadrului bugetar pe termen mediu 2024 – 2026, nu a conținut / preconizat alocații necesare pentru realizare măsurilor de mandat ale Avocaților Poporului (Asigurarea funcționalității Consiliului Copiilor, Organizarea Forumului Național al drepturilor omului și Organizarea Forumului Național al copiilor, Caravana Drepturilor	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Oficiul Avocatului Poporului** Limitele de finanțare ale Oficiului Avocatului Poporului conform Legii Bugetului de Stat pentru anul 2025 nu au fost ajustate conform necesităților prezentate de către OAP, în anexa nr.8, la setul de documente privind realizarea măsurilor de mandat ale Avocaților Poporului. **Prin urmare, această acțiune este nerealizată.** Totuși, urmare a demersurilor înaintate în adresa MF, pentru Bugetul Oficiului Avocatului Poporului pentru anul 2026 , în limitele stabilite inițial

								Omului, Organizarea Zilei internaționale a Familiei și a Zilei internaționale a copiilor, Elaborarea raportului tematic Analiza fenomenului suicidal în rândul copiilor (angajare expert, redactare, traducere, prezentare publică), Organizarea meselor rotunde, reuniuni, ateliere de lucru, conferințe de presă inclusiv de către Reprezentanțele teritoriale, Angajarea experților în examinarea cazurilor complexe și a sesizărilor din oficiu, Organizarea activităților de instruire pentru funcționarii publici în domeniul avertizorilor de integritate, Elaborarea metodologiei de monitorizare și a raportului tematic privind violența între reținuți, Remunerarea experților și specialiștilor atrași în cadrul activităților de monitorizare și prevenire a torturii împreună cu Consiliul prevenirea torturii, Elaborarea unui raport tematic în domeniului sănătății conform	și în baza necesităților prezentate de către OAP, în anexa nr.8, la setul de documente privind propunerile de buget pentru anul 2026, au fost alocate aproximativ 1 mln MDL pentru realizarea activităților de mandat ale Avocaților Poporului. **Ministerul Finanțelor** Conform Legii bugetului de stat pentru anul 2025, pentru asigurarea activității Oficiului Avocatului Poporului sunt alocate resurse financiare în mărime de 31.181,2 mii lei, sau cu o majorare 19,6% față de cheltuielile executate pentru anul 2024. La situația din 30.06.2025, nivelul de executarea a alocațiilor constituie doar 43,3% din prevederi. Totodată, se menționează că, prin Legea bugetului de stat pentru anul 2024, nr. 418/2023, pentru Oficiul Avocatului Poporului la compartimentul ,,cheltuieli de personal” au fost aprobate alocații financiare în sumă de 13 214,9 mii lei. Ulterior, prin Legea nr. 205/2024 privind modificarea Legii bugetului de stat pentru anul 2024, Oficiului Avocatului Poporului au fost alocate suplimentar mijloace financiare în sumă de 1 080,1 mii lei pentru majorarea valorii de referință

								problemelor majore identificate în cereri). Activitățile enunțate sunt prioritare pentru realizarea mandatului Avocaților Poporului, astfel că în anul 2024 unele dintre acestea au fost realizate cu suportul partenerilor de dezvoltare. **Ministerul Finanțelor** În conformitate cu Cadrul Bugetar pe Termen Mediu (CBTM) pentru anii 2024-2026, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 408/2023, la subprogramul 0402 „Respectarea drepturilor și libertăților omului” au fost aprobate sumele 25 528,5 mii lei (an.2024), 25 528,5 mii lei (an. 2025) și 19 528,5 mii lei (an.2026), fiind majorat pentru anii 2024-2026 cu circa 3 000,0 mii lei cheltuielile destinate pentru restaurarea imobilului Oficiului Avocatului Poporului comparativ cu bugetul aprobat în anul 2023. Ulterior, în baza propunerilor de buget pentru anul 2024 prezentate de	începând cu 01.01.2024. Adițional, pentru anul 2025, conform Legii bugetului de stat pentru anul 2025, nr. 310/2024, Oficiului Avocatului Poporului i-au fost aprobate alocații bugetare la capitolul „cheltuieli de personal” în sumă de 18 648,5 mii lei sau cu o majorare de 5 433,6 mii lei. În același timp, conform raportului operativ la situația din 31.12.2024, Oficiul Avocatului Poporului din totalul de 72 unități aprobate, real încadrate erau 52 unități, respectiv 20 unități fiind vacante, iar rata de încadrare pe instituție fiind de 72,2 la sută din efectivul prevăzut, indicator ce se menține în mare parte în aceleași limite și pe parcursul anului 2025 (la situația din 31.05.2025, Oficiul Avocatului Poporului are o rată de încadrare de 68%). Se menționează că, în scopul neadmiterii majorării nejustificate a fondului de remunerare a muncii în Bugetul Public Național, Ministerul Finanțelor asigură alocarea resurselor financiare necesare la capitolul cheltuieli de personal, pentru numărul de unități real încadrate în autoritățile publice. Pentru anul 2025, bugetul Oficiului Avocatului Poporului (OAP) a fost aprobat în sumă de 31,2 mil. lei, sau cu o majorare de 5,1 mil. lei sau 19,5

								Oficiul Avocatului Poporului, bugetul instituției a fost aprobat inițial în sumă de 24,5 mil. lei sau cu o majorare de cca 1,4 mil lei (pentru cheltuieli de personal, investiții capitale și alte servicii) sau 6% față de cheltuielile executate în anul 2023. În cadrul modificării bugetului de stat pentru anul curent, cheltuielile au fost precizate în baza propunerilor Oficiului Avocatului Poporului la suma de 28,2 mil lei sau cu o majorare de cca 3,7 mil lei (cheltuieli de personal, servicii termoenergetice și alte servicii) sau 15,1% față de suma aprobată inițial. Cheltuielile respective au fost realizate în sumă de 26,1 mil. lei sau la nivel de doar 92,6% din prevederi, astfel, au rămas neexecutate cheltuieli în sumă de 2,1 mil lei, din care cheltuieli curente - 1,9 mil. lei și cheltuieli capitale - 0,2 mil. lei. În concluzie, analiza executării bugetului Oficiului Avocatului Poporului în perioada anilor	% față de cheltuielile executate în anul 2024. Ulterior, cheltuielile au fost precizate în baza propunerilor OAP la suma de 32,8 mil lei sau cu o majorare de cca 1,6 mil lei (cheltuieli de personal și alte servicii) sau 5,1 % față de suma aprobată inițial. Cheltuielile respective au fost realizate în sumă de 30,6 mil. lei sau la nivel de doar 93,3% din prevederi, astfel, **au rămas neexecutate cheltuieli în sumă de 2,2 mil lei.** Pentru anul 2026, conform Legii bugetului de stat pentru anul 2026 nr. 322/2025, la componenta „cheltuieli de personal" pentru Oficiul Avocatului Poporului au fost aprobate alocații bugetare în sumă de **19 061,5 mii lei,** ceea ce reprezintă o majorare de **2,2%** față de anul 2025. Totodată, potrivit raportului operativ, la situația din **31.12.2025**, din cele **72 de unități de personal aprobate** în cadrul Oficiului Avocatului Poporului, **47 de unități sunt efectiv încadrate,** iar **25 de unități sunt vacante.** În acest context, se reiterează că, la etapa de elaborare a Legii bugetului de stat, în scopul neadmiterii majorării nejustificate a fondului de remunerare a muncii în Bugetul Public Național, **Ministerul Finanțelor asigură**

								2022 -2024 atestă un nivel de valorificare de 67,9%, 93,2% și 92,6% ceea ce denotă o asigurare financiară conformă a necesităților instituției.	**alocarea resurselor financiare la capitolul „cheltuieli de personal" pentru numărul de unități efectiv încadrate în cadrul autorităților publice, și nu pentru cele aprobate/precizate.** Alocarea unor mijloace bugetare suplimentare la componenta „cheltuieli de personal", concomitent cu menținerea funcțiilor vacante, constituie o practică deficitară, întrucât afectează eficiența utilizării resurselor bugetare. În anul 2026, bugetul Oficiului Avocatului Poporului a fost majorat cu 17.447,0 mii lei comparativ cu anul 2025. Alocațiile aprobate pentru realizarea activității de mandat constituie 48.628,2 mii lei.
14.2.2	Consolidarea resurselor acordate Consiliului pentru egalitate pentru realizarea activităților legate de mandatul acestuia	2024-2027	2 000,0 2024 – 500,0; 2025 – 500,0; 2026 –	Surse bugetare	Consiliul pentru egalitate; Ministerul Finanțelor		Gradul de absorbție a resurselor alocate	**Consiliul pentru egalitate** În 2024, Consiliului nu i-au fost alocate resursele preconizate, deși acestea au fost solicitate. **Ministerul Finanțelor** Bugetul Consiliului pentru Egalitate pentru anul 2024 a fost aprobat în sumă de 6,7 mil lei, ulterior precizat la suma de 8,3 mil lei, executarea fiind la nivel de	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Consiliul pentru egalitate** În 2025, în procesul de elaborare a CBTM 2026-2028, Consiliul a solicitat alocarea resurselor financiare în valoare de 500,0 mii, incluzând 100,0 mii pentru elaborarea Metodologiei privind ,,Monitorizarea asigurării plății egale pentru muncă egală. În nota de fundamentare a fost făcută trimitere la faptul că resursele solicitate sunt necesare în contextul

			500,0; 2027 – 500,0					99,5%. Solicitările suplimentare ale instituției în sumă de 2,8 mil lei au fost argumentate primordial de cheltuieli de personal pentru funcțiile vacante și întreținerea curentă a instituției (serviciile energetice, reparația automobilului, deplasări de serviciu, achiziționarea tehnicii de calcul, mobilei etc) și nu careva activități specifice pentru activități legate de mandatul acestuia. Analiza executării bugetului instituției în perioada anilor 2022 -2024 atestă un nivel de valorificare de 84,3%, 95,1% și 99,5% ceea ce denotă o îmbunătățire a disciplinei financiare și asigurarea conformă a necesității instituției.	implementării Programului național privind asigurarea respectării drepturilor omului pentru anii 2024-2027. Prin Hotărârea Guvernului privind repartizarea unor alocații aprobate în Legea bugetului de stat pentru anul 2025 nr. 310/2024 adoptată la 3 septembrie 2025, Consiliului i-au fost alocate 703,4 mii pentru cheltuieli de personal, dar nu au fost alocate resursele financiare solicitate pentru serviciile aferente activităților legate de mandatul instituției. **Ministerul Finanțelor** Pentru anul 2025, bugetul Consiliului pentru Egalitate a fost aprobat în sumă de 8,3 mil. lei. Ulterior, cheltuielile au fost precizate în baza propunerilor Consiliului pentru Egalitate la suma de 10,2 mil lei sau cu o majorare de cca 1,9 mil lei (cheltuieli de personal și alte servicii). Cheltuielile respective au fost realizate în sumă de 10,2 mil. lei ce constituie 100,0 % din prevederi. Pentru anul 2026, conform Legii bugetului de stat pentru anul 2026 nr. 322/2025, la componenta „cheltuieli de personal” pentru Consiliul pentru Egalitate au fost aprobate alocații bugetare în cuantum de **7 479,8 mii lei,** ceea ce reprezintă o majorare de **31,2%** față de anul 2025.

									Totodată, potrivit raportului operativ, la situația din **31.12.2025**, din cele **33 de unități de personal aprobate**, doar **18 unități sunt efectiv încadrate**, iar **15 unități sunt vacante**, indicatori care se mențin, în medie, pe parcursul întregului an bugetar. În acest context, se reiterează că, la etapa de elaborare a Legii bugetului de stat, în scopul neadmiterii majorării nejustificate a fondului de remunerare a muncii în Bugetul Public Național, **Ministerul Finanțelor asigură alocarea resurselor financiare la capitolul „cheltuieli de personal" pentru numărul de unități efectiv încadrate în cadrul autorităților publice, și nu pentru cele aprobate/precizate.** Alocarea unor mijloace bugetare suplimentare la componenta „cheltuieli de personal", concomitent cu menținerea funcțiilor vacante, constituie o practică deficitară, întrucât afectează eficiența utilizării resurselor bugetare. Pentru realizarea activității de mandat, pentru anul 2026 au fost aprobate resurse financiare suplimentare în sumă de 2.534,4 mii lei față de cel aprobat 2025. Astfel, bugetul Consiliului pentru Egalitate în anul 2026 constituie 10.864,5 mii lei.

									Consiliul pentru egalitate (05.02.2026) Informația prezentată supra de către Ministerul Finanțelor privind alocarea unor mijloace bugetare suplimentare la componenta „cheltuieli de personal” și argumentele prezentate în acest sens nu sunt relevante, deoarece acțiunea se referă la consolidarea resurselor acordate Consiliului pentru egalitate pentru realizarea activităților legate de mandatul acestuia. În această privință, menționăm că la începutul anului 2025, bugetul aprobat al Consiliului constituia 8 330,5 mii lei, dintre care cheltuieli de personal -5 697,7 mii, indemnizația membrilor - 993,5 mii, mijloace pentru activități curente – **1 639, 3** mii lei. După rectificare, bugetul total al Consiliului pentru 2025 a constituit 10 245,1 mii lei, dintre care cheltuieli de personal – 7 206 mii, indemnizația membrilor – 1 445,4 mii lei, mijloace pentru activități curente – **1 593,7** mii lei. Pentru 2026, bugetul aprobat al Consiliului este de 10 864,5 mii lei, dintre care cheltuieli de personal -7 479,8 mii lei, indemnizația membrilor – 1 881,2 mii lei, mijloace pentru activități curente – **1 503,5** mii lei.

									Respectiv, datele prezentate arată că nu a existat o majorare a resurselor alocate Consiliului pentru pentru realizarea activităților legate de mandatul acestuia, ci dimpotrivă, se atestă o scădere a acestora.
14.2.3	Restaurarea sediului Oficiului Avocatului Poporului din str. Sfatul Țării nr. 16	2024-2027	2276 7,1 2024 – 1000 ,0; 2025 – 5000 ,0; 2026 – 8000 ,0; 2027 – 8767 ,1; 2024 – 7000 ,0;	Surse bugetare planificate Surse bugetare neplanificat	Oficiul Avocatului Poporului	Ministerul Finanțelor	Gradul de absorbție a resurselor alocate; sediul Oficiului Avocatului Poporului din str. Sfatul Țării nr. 16 restaurat	**Oficiul Avocatului Poporului** **<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** În anul 2024, din sursele alocate au fost elaborate: - Documentația de proiect și de deviz pentru restaurarea și valorificarea imobilului. - Caietul de sarcini pentru procedura de achiziție publică a serviciilor de supraveghere tehnică și lucrările de construcție. De asemenea, au fost contractate servicii de verificare a documentației de deviz și de proiect. În total, în anul 2024 au fost cheltuiți 931,4 mii lei, ceea ce reprezintă un grad de absorbție de 93,1%.	**<u>Realizată pentru perioada de raportare</u>** **Oficiul Avocatului Poporului** În I semestru al anului 2025 s-au realizat următoarele acțiuni: -lansarea procedurilor de achiziție a a) lucrărilor de restaurare a sediului situat pe str. Sfatul Țării nr.16; b) serviciilor de supraveghere tehnică a lucrărilor de restaurare și reabilitarea a imobilului. -contractarea unui inginer civil pentru a examina calculele incluse în ofertele depuse. **Î**n semestrul II al anului 2025 au fost desfășurate proceduri de achiziții și semnate contracte: -Contract cu antreprenorul -Contract supraveghere tehnică - Contract supraveghere de autor Lucrările de reconstrucție/construcție sunt în proces de excutare, progresul fiind de aproximativ 7%. Suma exexcutată efectiv este de

			2025 – 8769 ,4; 2026 – 5769 ,4;						2 646 879,91 lei. Gradul de absorbție este de 58,2%. **Ministerul Finanțelor:** În semestrul I anul 2025, pentru acțiunea „Restaurarea sediului Oficiului Avocatului Poporului din str. Sfatul Țării nr.16”, s-au precizat mijloace financiare în suma de 5.000,0 mii lei și la situația din 09.07.2025 s-au executat 0,0 mii lei În scopul restaurării sediului Oficiului Avocatului Poporului din str. Sfatul Țării nr.16, mun. Chișinău în bugetul de stat pentru anul 2025 au fost prevăzute mijloace financiare în sumă de 4 585,0 mii lei, dintre care au fost executate 2 669,5 mii lei, ceea ce constituie 58,2 %.